

Biblioteca Runiverse

La 215-a aniversare de la naștere

Mihail Vasilievici

LOMONOSOV

Biblioteca Runiverse

ACADEMIA DE ȘTIINȚE A URSS

Institutul de Istorie a Științelor Naturale și Tehnologiei

M. V. LOMONOSOV

Lucrări alese

În două volume

Echipa editorială:

E.P. Karpeev,

S. R. MIKULINSKY (Președinte),

G. E. PAVLOVA, G. V. STEPANOV

MOSCOVA „NAUKA” 1986

Biblioteca Runiverse

ACADEMIA DE ȘTIINȚE A URSS

Institutul de Istorie a Științelor Naturale și Tehnologiei

M. V. LOMONOSOV Lucrări alese

Volumul 2

Istorie Filologie Porsia

0

MOSCOVA „NAUKA” 1986

Biblioteca Runiverse

LBC 72.3

L 75

Redactor director Academician

G. V. STEPANOV

Autorul introducerii și al comentariilor este un candidat al științelor istorice

G. E. PAVLOVA

Lomonosov M.V.

L 75 Lucrări alese. În 2 volume. T. 2. Istorie. Filologie. Poezie. M.: Nauka, 1986. 496 p.

Această publicație, dedicată împlinirii a 275 de ani de la nașterea lui M. V. Lomonosov, este formată din două volume.

Volumul 2 cuprinde lucrările marelui savant de istorie, filologie, exemple ale operei sale poetice, scrisori și documente.

Cartea este destinată cititorilor interesați de istoria științei și culturii interne și mondiale.

L

1402000000-418

042(02)-86

BBC72.3

106-86-SH

© Editura Nauka, 1986

Biblioteca Runiverse

Introducere

Printre moștenirea științifică bogată a lui M. V. Lomonosov, un loc mare este ocupat de lucrările despre istoria rusă, filologia și operele sale literare.

Subliniind enciclopedismul lui Lomonosov, A. S. Pușkin a scris: „Combinând puterea extraordinară a voinței cu puterea extraordinară a conceptului, Lomonosov a îmbrățișat toate ramurile educației. Setea de știință a fost cea mai puternică pasiune a acestui suflet, plin de pasiuni. Istoric, retor, mecanic, chimist, mineralog, artist și poet, a experimentat totul și a pătruns totul: a fost primul care a pătruns în istoria patriei, a aprobat regulile limbajului ei public, a dat legi și mostre de elocvență clasică. .. și ne dezvăluie în sfârșit adevăratele izvoare ale limbajului nostru poetic” *.

Versatilitatea lucrării științifice a lui Lomonosov i-a uimit nu numai pe contemporanii săi. În literatura vest-europeană a secolului al XIX-lea. era o părere că erau doi oameni - Lomonosov chimistul și Lomonosov poetul. De fapt, scrierile artistice și științifice ale savantului rus sunt unite printr-o legătură internă comună, sarcini istorice comune.

Lomonosov însuși nu și-a separat lucrările de științe naturale de cele literare. Poetul nu a încetat niciodată să fie un om de știință, iar omul de știință a rămas întotdeauna poet. Dezvăluind interconectarea științelor, el a subliniat în eseuul său „Primele fundații ale metalurgiei sau afacerilor miniere”: „Nu există nicio îndoială că științele contribuie foarte mult reciproc la științe, precum fizica chimiei, fizica matematicii, știința morală și istorie la poezie”^{1 2}. În rapoartele anuale despre munca depusă, Lomonosov a pus studiile sale de istorie, filologie și literatură la egalitate cu lucrările de științe naturale. „Marele encicloped rus”, după cum a remarcat pe bună dreptate S. I. Vavilov, „era de fapt o natură foarte integrală și monolitică”. Prin urmare, ar trebui să vorbim despre o „fuziune profundă într-o singură personalitate a intereselor și înclinațiilor artistice, istorice și științifice”³.

Profund și serios, Lomonosov a fost implicat în istoria națională și a contribuit la dezvoltarea acestei științe. De la el își are originea tendința anti-normandă în istoriografia rusă.

1 Pușkin A. S. Poli. col. cit.: În 10 vol. M.: Editura Academiei de Științe a URSS, 1949, vol. VII, p. 28-29.

2 Lomonosov M. V. PSS, v. 5, p. 618.

3 Lomonosov: Sat. Artă. si materiale. M.; L., 1940, vol. 1, p. 3.

* 5 *

Biblioteca Runiverse

Introducere

fii, ale căror semne distinctive erau știința strictă, patriotismul, tendințele democratice și respectul pentru istoria altor țări și popoare. Ideile omului de știință despre originea slavilor au marcat începutul unei noi perioade în dezvoltarea științei istorice rusești. Lomonosov a afirmat măreția poporului slav, a subliniat existența independentă a statului rus antic, rolul său important în istoria lumii. El a atribuit istoriei un mare rol educativ și educativ. Prin urmare, printre îndatoririle sale, el a inclus promovarea cunoștințelor istorice, glorificarea trecutului eroic al poporului rus.

Epopee, colecții bogate de cărți scrise de mână din nordul Rusiei au contribuit la trezirea interesului tinerilor pomori pentru istoria națională. În timp ce studia la Academia slavo-greco-latină, Lomonosov a petrecut mult timp în biblioteca mănăstirii, unde a citit cronici, scrieri bisericești și cărți laice. În biblioteca Academiei Teologice Kiev-Mohyla, a practicat „în citirea cronicarilor antici și a altor cărți scrise în slavonă, greacă și latină”, relatează biograful lui Lomonosov în secolul al XVIII-lea. M. I. Verevkin⁴. În timpul în Germania, studentul rus nu a încetat să fie interesat de istoria Rusiei.

Deja la sfârșitul anilor 1740, devenind profesor de chimie, Lomonosov s-a dovedit a fi un istoric experimentat. Când, în primăvara anului 1748, Adunarea istorică a fost înființată ca parte a Academiei din

Sankt Petersburg, el, împreună cu alți profesori, a fost numit membru al acesteia. În primii ani ai Adunării Istorice, în ea a izbucnit o controversă ascutită între un grup de oameni de știință condus de Lomonosov, pe de o parte, și G. F. Miller, un reprezentant al teoriei normande a originii statului rus, pe de o parte. În timpul acestei discuții, Lomonosov a descoperit o bună cunoaștere a surselor interne și străine, precum și capacitatea de a le evalua critic. Subiectul disputei a fost disertația lui Miller „Originea numelui și a poporului rus”, pe care a pregătit-o pentru ședința publică solemnă a Academiei din Sankt Petersburg. Întrucât ședințele publice au atras mulți ascultători, inclusiv reprezentanți ai nobilimii de curte, conducerea Academiei a urmărit conținutul ideologic al discursurilor. În septembrie 1749, discursul lui Miller a fost predat lui Lomonosov și altor oameni de știință pentru ca aceștia să poată „depune mărturie cât mai curând posibil dacă există ceva condamnabil pentru Rusia” 5.

„Citind și analizat” de mai multe ori discursul lui Miller, la 16 septembrie 1749, Lomonosov și-a înaintat observațiile Cancelariei Academiei de Științe sub forma unui „raport”. Sub condeul unui om de știință, acest serviciu

4 Lomonosov M. V. în memoriile și caracteristicile contemporanilor. M.; L., 1962, p. 44.

5 Lomonosov M. V. PSS, v. 6, p. 547.

6

Biblioteca Runiverse

Introducere

Lucrarea științifică cuprinsă în acest volum a căpătat valoare științifică. Remarcile omului de știință rus mărturisesc diferența fundamentală dintre punctele de vedere ale lui și punctele de vedere ale lui Miller în evaluarea principalelor evenimente din istoria antică a Rusiei. Lomonosov a atras atenția asupra cunoașterii superficiale a lui Miller cu documentele domestice: „Din tot ce este clar”, scria Lomonosov, „că el (Miller.—Autor) a citit foarte puține cronică rusești și pentru aceasta se plânge în zadar că erau puține știri despre aventuri străvechi. Cu toate acestea, Lomonosov a văzut principalul dezavantaj al disertației lui Miller în aprobarea teoriei normande despre originea poporului rus. Bazat pe o cunoaștere profundă a surselor și pe scară largă în literatura contemporană, el a infirmat poziția lui Miller conform căreia statul rus își datorează originea exclusiv normanzilor. În timpul discuției, Lomonosov a prezentat o serie de argumente pentru a dovedi vechimea prezenței slave în Europa și caracterul slav al statalității ruse. Respingând conceptul lui Miller despre originea numelui și a poporului rus, Lomonosov a ajuns la concluzia că acest discurs a fost „foarte nedemn, iar pentru ascultătorii ruși este atât amuzant, cât și enervant”, și, prin urmare, „nu poate fi atât de corectat încât să fie potrivit pentru acțiune publică”. Opinia lui Lomonosov asupra lucrării lui Miller a fost împărtășită de N. I. Popov, S. P. Krasheninnikov și alți oameni de știință ai Academiei din Sankt Petersburg. Drept urmare, lucrarea lui Miller a fost respinsă, iar ediția deja tipărită a fost distrusă.

Această discuție, care a avut un caracter profund principial, i-a dat lui Lomonosov un nou impuls studiului istoriei.

Lomonosov a început să studieze istoria în mod special la începutul anilor 1750. În septembrie 1751, l-a informat pe I. I. Shuvalov că lucrează la întocmirea unui plan pentru Istoria Rusă Antică ®.

În procesul de pregătire a „Istoriei antice a Rusiei”, Lomonosov și-a dezvoltat propria periodizare, care s-a bazat pe momente de cotitură din istoria țării, în schimbarea formelor politice ale statului, care a fost o încercare de a arăta principalele modele ale proces istoric. Această periodizare a avut o mare importanță științifică și practică pentru timpul său. A permis gruparea faptelor și prezentarea consecventă a evenimentelor istorice. *

β Ibid., vol. 10, p. 471. În istoriografia prerevoluționară și sovietică a predominat opinia că „Istoria Rusă Antică” a fost scrisă de Lomonosov la ordinul împărătesei. Cu toate acestea, această afirmație este infirmată de faptul că începutul lucrării lui Lomonosov datează din 1751. Abia doi ani mai târziu, după ce am aflat de la I.I., pp. 285-286).

#7*

Biblioteca Runiverse

Introducere

În iulie 1758, Lomonosov a finalizat lucrările la primul volum din Istoria antică a Rusiei, iar în septembrie a fost semnat un decret privind tipărirea acestuia.

Dar în 1759, când tipărirea cărții era în plină desfășurare, Lomonosov a luat manuscrisul de la tipografie pentru a schimba aranjamentul notelor. Lucrarea a fost amânată, iar cartea a fost publicată abia în 1766, după moartea autorului.

Publicarea Istoriei Ruse Antice a fost un eveniment important în istoriografia rusă. Acoperind cea mai veche perioadă a istoriei Rusiei, omul de știință a acționat ca un cercetător serios, înarmat cu cunoașterea surselor. Ideile omului de știință despre antichitatea profundă a popoarelor slave, despre rolul lor important în istoria europeană, despre baza etnică mixtă slavo-chudiană a populației ruse au fost originale și îndreptate împotriva teoriei normande a originii statului rus. Lucrările istorice ale lui Lomonosov au avut o influență vizibilă asupra formării opiniilor istorice ale oamenilor de știință de seamă ai Rusiei.

Printre subiectele istorice care au atras atenția omului de știință, un loc aparte l-a ocupat istoria lui Petru I. Lomonosov timp de mulți ani a adunat materiale pentru a scrie un studiu serios despre țarul reformator. Cu toate acestea, la cererea guvernului rus, la sfârșitul anilor 50, cel mai mare scriitor al iluminismului francez M.-F.-A. Voltaire, care a devenit celebru la acea vreme ca autor al Istoriei lui Carol al XII-lea. Voltaire, având o idee slabă despre istoria Rusiei și

neavând materialele necesare pe această temă, s-a adresat cercurilor conducătoare ruse cu o cerere de a-i trimite materiale istorice și alte informații despre structura internă a țării. Îndeplinirea cererii lui Voltaire a fost încredințată Academiei de Științe din Sankt Petersburg și, în special, lui Lomonosov. Nu numai că a strâns materiale pentru scriitorul francez, dar a corectat și numeroase erori și inexactități în manuscrisul lui Voltaire și a scris și „Note” pe textul original al celor opt capitole ale sale. Printre materialele trimise lui Voltaire a fost lucrarea istorică a lui Lomonosov „Descrierea revoltelor Streltsy și a domniei Prințesei Sofia” 7. Pentru a scrie acest eseu, Lomonosov s-a bazat pe numeroase materiale scrise de mână și literare, precum și note de la contemporani și martori oculari, a selectat fapte de încredere și a compilat o poveste strict documentată despre evenimentele sângeroase care au avut loc la Moscova în mai 1682; a fost primul care a oferit o istorie generalizată și detaliată a evenimentelor din 1692-1698. Voltaire în capitolele al patrulea și al cincilea din „Istoria Imperiului Rus sub Petru cel Mare” a reprodus aproape textual lucrarea omului de știință rus „Descrierea lui Streltsy”.

7 Lomonosov M. V. PSS, v. 6, p. 570.

* 8 *

Biblioteca Runiverse

Introducere

revoltele și domnia Prințesei Sofia, afirmând într-o notă că această descriere a fost „extrasă în întregime din notițele trimise de la Sankt Petersburg”.

Lucrările istoricului Lomonosov au câștigat o mare faimă. Studiind trecutul patriei sale, Lomonosov avea mari speranțe în măreția sa în viitor. El a înțeles că istoria creează tradiții naționale și leagă generații. Omul de știință a scris: „Este un lucru grozav să dai nemurierea unei mulțimi de oameni prin munci muritoare și trecătoare, să păstrezi slava cuvenită a faptelor meritorie și, aducând faptele trecute în posteritate și în eternitatea profundă, să-i unești pe cei pe care natura i-a despărțit. de mult timp.”

Toată activitatea omului de știință a fost impregnată de o înțelegere profundă a soartei istorice a poporului rus.

Preocupările legate de bunăstarea patriei l-au forțat pe Lomonosov să se îndrepte către studiul economiei ruse. Intenționa să scrie o lucrare de amploare, în care dorea să evidențieze o serie de probleme de politică economică legate de ascensiunea forțelor productive ale țării, „extinzându-se la o creștere a binelui comun”. În 1761 omul de știință l-a numit pe I. I. Shuvalov opt capitole, care, așa cum a susținut el, „necesită raționament profund, artă pe termen lung în afacerile de stat pentru explicație și putere de precauție pentru a lucra în acțiune” 8.

Capitolul „Despre conservarea și reproducerea poporului rus” a devenit începutul acestei lucrări. Acest tratat al lui Lomonosov despre politica populației este o lucrare excepțional de valoroasă și

originală. O cunoaștere excelentă a vieții poporului rus și pregătirea științifică l-au ajutat pe om de știință să ridice și să rezolve principalele probleme care vizează conservarea și creșterea populației Rusiei.

Lucrările lui M. V. Lomonosov în domeniul filologiei și literaturii au marcat o nouă ascensiune a culturii naționale a Rusiei. V. G. Belinsky a remarcat că literatura noastră începe cu Lomonosov, că el a fost „tatăl și îngrijitorul ei”, „el a fost Petru cel Mare”, pentru că a dat direcție „limbii și literaturii noastre” 9.

Sub influența directă sau indirectă a lui Lomonosov, a crescut o întreagă generație de ruși care au acceptat ideile sale filologice avansate și au căutat să le dezvolte în continuare. Tradițiile Lomonosov au stat la baza formării lingvisticii ruse și a limbii literare ruse.

Opera literară a omului de știință a fost foarte diversă. Sunt lucrări poetice, originale și traduse, și proză artistică, și discursuri științifice, bogate în imagini cu tine.

8 Ibid., p. 383-384.

• Belinsky VG Poly. col. cit.: În 15 vol. M., 1953, v. 1, p. 45.

* 9 *

Biblioteca Runiverse

Introducere

artă verbală succulentă. Acestea sunt opere poetice și de proză, pe care le-a unit sub denumirea generală de „inscripții”, adică poezii pentru stindarde iluminate și proiecte de proză de iluminatii care formau un tot inseparabil cu ele, poezii pentru mascarade de curte, inscripții pentru monumente și statui, epitafuri etc. d.

Poezia lui Lomonosov a fost primită cu entuziasm și i-a creat o faimă răsunătoare, care, atât în timpul vieții, cât și multe decenii după moartea sa, i-a depășit popularitatea ca om de știință.

Interesul pentru literatura autohtonă s-a trezit în tânărlul Pomor pe măsură ce s-a familiarizat cu arta populară. La Moscova, la Academia slavo-greco-latină s-au format gusturile artistice ale viitorului om de știință. În 1736, Lomonosov, student la Academia de Științe din Sankt Petersburg, a devenit interesat de teoria poeziei. Iar printre primele cărți pe care le-a achiziționat în ianuarie 1736 a fost tratatul recent publicat de V.K. Autorul tratatului a încercat să demonstreze posibilitatea introducerii principiului tonic în versurile rusești.

Lomonosov a fost în ton cu multe dintre ideile lui Trediakovsky despre dezvoltarea limbii și literaturii ruse, iar cunoașterea tratatului teoretic a trezit la început poetului un mare interes pentru teoria versificației ruse.

În Germania, studentul rus nu a ratat ocazia de a se familiariza cu lucrările savanților străini despre problemele teoretice ale poeziei și cea mai recentă poezie germană. Dar el a dezvoltat principiile versificării rusești în principal prin propria sa practică în poezia tradusă și originală. În 1739, în timp ce studia chimia și mineritul la Freiberg, Lomonosov a scris prima sa lucrare originală, Oda despre capturarea lui Khotin. Ulterior, în cei 25 de ani de activitate creativă a lui Lomonosov, ode laudabile, solemne aveau să devină principalul său gen poetic.

În ciuda istoriei de secole a acestui tip de poezie, Lomonosov a fost creatorul unui nou tip de odă. Conținutul ideologic profund, patriotismul înflăcărat, stilul maiestuos și solemn al odei Lomonosov, organizarea sa strofică stabilă, dimensiunea corectă - tetrametru iambic, rimă bogată - toate acestea au fost noi nu numai pentru literatura rusă, ci și pentru istoria acesteia. genul în ansamblu.

Împingând granițele genului, introducând patos patriotic, Lomonosov a transformat oda într-o operă jurnalistică cu mai multe teme, care a servit cele mai înalte idealuri ale poetului, interesul său arzător pentru soarta Patriei.

* 10 *

Biblioteca Runiverse

Introducere

Deja prima odă a lui Lomonosov conținea idei patriotice - exalta evenimentele politice importante care au loc în Rusia. „Oda la capturarea lui Khotin”, care se bazează pe o nouă formă de versificare, a devenit un clasic, combinând bogăția conținutului ideologic, viziunea istorică largă a autorului și maturitatea gândirii sale politice. A. N. Radishchev, care a apreciat foarte mult această lucrare, a scris: „Stilul neobișnuit, puterea de exprimare, imaginile respirației abia i-au uimit pe cei care au citit această nouă lucrare” 10 11.

În noiembrie 1739, împreună cu „Oda cu privire la capturarea lui Khotin”, Lomonosov a trimis Academiei de Științe din Sankt Petersburg „Scrisoare despre regulile poeziei ruse”, în care și-a prezentat opiniile teoretice asupra naturii versificației ruse, precum și „fundamente generale” de înțeles mai larg, care demonstrează că autorul și-a dezvoltat propria viziune asupra sarcinilor filologiei ruse. În opinia sa, literatura rusă, fără a îngreuna literatura străină, ar trebui să-și urmeze drumul său, în conformitate cu posibilitățile bogate ale limbii literare ruse.

Lomonosov a înțeles semnificația propunerii sale de reformă a versificației ruse. Cu mândrie legitimă la sfârșitul vieții, el a remarcat: „Pe când era încă în Germania, a trimis în Rusia regulile poeziei, conform cărora și acum toți poeții ruși acționează cu succes, iar poezia rusă a ajuns la un nivel bun. stat” și.

Următoarea etapă a cercetării filologice a lui Lomonosov a fost munca la teoria prozei rusești și la întrebările stilului.

În 1742, un tânăr adjunct al Academiei din Sankt Petersburg a fost însărcinat să predea elevilor gimnaziului „în versificarea și stilul limbii ruse”¹². Prelegerile au fost probabil imboldul pentru scrierea unui manual de retorică. La începutul anului 1744, Lomonosov a pregătit prima versiune a „Retoricii”, pe care a numit-o „Un scurt ghid de retorică în beneficiul iubitorilor de vorbire dulce”.

Meritul lui Lomonosov a fost că a aprobat principiile de bază ale vorbirii literare rusești, a alcătuit un set de reguli care trebuie urmate în operele literare. Aceasta era una dintre nevoile urgente ale societății ruse, deoarece limba literară de la începutul anilor 40 era plină de contradicții stilistice și lexicale: combina limba slavonă bisericească, limba rusă colocvială și cuvinte străine. „Retorica” lui Lomonosov conținea un cod de drept

10 M. V. Lomonosov în memoriile și caracteristicile contemporanilor săi p. 80.

11 Lomonosov M. V. PSS, vol. 10, p. 399.

12 Cronica vieții și operei lui M. V. Lomonosov. M.; L., 1961, p. 67.

♦ 11 ♦

Biblioteca Runiverse

Introducere

furci, care au fost propuse a fi urmate în operele literare de genuri înalte, adică cele care acopereau în principal subiecte de stat, sociale și filozofice. Cercetătorul sovietic A. V. Zapadov a remarcat că această lucrare a omului de știință rus „a purtat cititorului cele mai importante elemente ale logicii ca disciplină academică, a explicat legile formale ale gândirii, a învățat cum să construiești silogisme, să raționeze, să dovedească și să tragă concluzii corecte”¹³.

Autorul „Retoricii” și-a confirmat pozițiile teoretice cu fragmente din ficțiune, fragmente din propriile sale lucrări. Versuri răsunătoare, exemple de proză oratorică traduse de Lomonosov i-au decorat cu generozitate „Retorica” și au făcut-o o carte foarte populară pentru cititorul rus.

Lomonosov a fost serios ocupat cu întrebări de gramatică rusă. Subliniind marea importanță a gramaticii, el a scris: „Oratoriu prost, poezie limbă, filozofie neîntemeiată, istorie neplăcută, jurisprudență îndoielnică fără gramatică”¹⁴. În 1755, a scris un amplu studiu filologic – „Gramatica rusă”. Cartea s-a remarcat prin rigoarea construcției, completitudinea, abundența, varietatea și atenția observațiilor. Spre deosebire de gramaticile anterioare ale lui M. G. Smotritsky și V. E. Ado Durov, ea avea un caracter normativ pronunțat.

„Gramatica rusă” (1755) reflecta viziunea materialistă asupra lumii a lui Lomonosov: el considera doar realitatea ca sursă a conceptelor, el vedea limba ca fiind cel mai important factor în dezvoltarea societății - este necesar, după cum a menționat autorul, „pentru un flux general

coordonat al treburilor” 15. Potrivit concluziei savantului sovietic F. P. Filina, „în „Gramatica Rusă” a lui Lomonosov, într-o formă concisă, sunt enunțate nu numai regulile limbii ruse scrise, ci și unele fonetice și trăsăturile gramaticale ale vorbirii orale sunt conturate” 16.

Cu multe merite incontestabile, „Gramatica rusă” a lui M. V. Lomonosov a fost cea mai populară în secolul al XVIII-lea. ghid de studiu. Câteva generații de ruși își datorează alfabetizarea ei.

Nu mai puțin importantă pentru dezvoltarea limbii și literaturii ruse a fost cea mai recentă lucrare filologică a lui Lomonosov - „Prefață despre utilitatea cărților bisericești în limba rusă”. În ea, omul de știință a decis trei cele mai importante pentru acea perioadă

13 Zapadov A. V. Părintele poeziei ruse: Despre opera lui Lomonosov. M., 1961, p. 234.

14 Lomonosov M.V., PSS, vol. 7, p. 392.

15 Ibid., p. 394.

18 Filin F. P. Originile și soarta limbii literare ruse. M., 1981, p. 132.

* 12 *

Biblioteca Runiverse

Introducere

sarcini: 1) îmbinarea elementelor populare slavone bisericești și ruse în alcătuirea limbii literare, 2) delimitarea stilurilor literare și 3) clasificarea genurilor literare. El a subordonat rezolvarea acestor probleme ideii patriotice, care i-a pătruns toată activitatea filologică, dorinței de a mobiliza toate forțele vii ale limbii literare ruse pentru a rezista invaziilor străine și, după ce a făcut vorbirea științifică și literară general înțeleasă, asigura introducerea științei și literaturii în viața națională.

Doctrina celor trei stiluri ale lui Lomonosov s-a bazat pe faptul că partea cea mai esențială a limbii literare ruse ar trebui să fie vorbirea scrisă și colocvială a unor părți largi ale poporului, care trebuie protejată cu grijă de a fi supraîncărcată cu slavisme și nu de a introduce „cuvinte sălbatice și ciudate și absurdități care ne vin de la străini”. limbi”.

Lomonosov a confirmat corectitudinea propunerilor sale teoretice cu propria sa opera literară. Potrivit lui A. S. Pușkin, stilul lui Lomonosov, „neted, înfloritor și pitoresc, își împrumută principalul avantaj dintr-o cunoaștere profundă a limbii slave livrești și din fericita sa îmbinare cu limba oamenilor de rând” 17.

Doctrina lui Lomonosov a trei stiluri a avut un impact uriaș fructuos asupra istoriei ulterioare a literaturii ruse și a limbii ruse. După ordonarea pe genuri scrise, toate sursele scrise au fost unite pe baza

stilului mediu într-un singur sistem literar, un rol remarcabil în crearea căruia a fost jucat de geniul lui Pușkin.

Lucrarea lui Lomonosov privind formarea și perfecționarea limbii literare ruse a fost indisolubil legată de creativitatea poetică, de proza sa oratorică.

Bogăția conținutului ideologic, teme civice, orientare patriotică - acestea sunt principalele cerințe pe care Lomonosov le-a făcut literaturii contemporane. Și-a exprimat punctul de vedere asupra înaltei vocații a scriitorului și poetului în poezia „Convorbire cu Anacreon”. Lomonosov a susținut că cu importanța și dificultățile cu care se confruntă societatea rusă din secolul al XVIII-lea, sarcinile culturale nu trebuie să deturneze poezia de la intervenția activă în viața publică. Poezia este o forță de luptă care nu trebuie irosită pe „cuvinte dulci”, ci ar trebui să fie subordonată nevoilor urgente ale Rusiei și ale culturii ruse.

În ciuda faptului că poezia lui Lomonosov nu este lipsită de diversitatea genurilor - a scris tragedii, satire, epigrame, fabule, mesaje didactice, psalmi rearanjați, a compus filozofă

17 Pușkin A. S. Poly. col. cit., vol. VII, p. 29.

* 13 *

Biblioteca Runiverse

Introducere

Versuri sofice, pentru contemporani și descendenți, a fost în primul rând un scriitor de ode.

Lomonosov a introdus multe versuri măgulitoare în ode și cuvinte laudative dedicate persoanelor care domnesc. Dar acesta este doar un tribut obișnuit adus retoricii vremii. În ceea ce privește conținutul, multe dintre ele sunt recomandări originale adresate conducătorilor Rusiei, exprimând gândurile și aspirațiile prețuite ale savantului și poetului rus, a căror implementare depindea de puterea supremă. În „Elogiul lui Elizaveta Petrovna”, rostit de Lomonosov în noiembrie 1749, a fost pus în gura împărătesei un amplu program de dezvoltare a educației, cunoștințelor științifice, dezvoltării resurselor naturale etc.

Propaganda științei și educației în operele de artă ale omului de știință are un caracter activ, activ și ocupă un loc larg. Un adevărat imn către știință poate fi numit „Scrisoare despre beneficiile sticlei”, adresată lui I. I. Shuvalov.

Lomonosov nu numai că preamărește știința, dar face și gândirea științifică subiectul poeziei sale. În poezie, el reflectă asupra fenomenelor naturii, face presupuneri științifice, argumentează, în opinia sa, judecăți și teorii eronate. În „Reflecția de dimineață asupra Majestății lui Dumnezeu” și în „Reflecția de seară asupra Majestății lui Dumnezeu în cazul marilor aurore nordice”, omul de știință-poetul dezvăluie o imagine imensă a universului, exprimă idei

importante despre natura fizică a suprafața solară și infinitul Universului, descrie cu o profunzime uimitoare procesele care au loc pe Soare, care abia în a doua jumătate a secolului XIX. au fost dovedite științific de către astrofizicieni. G. V. Plekhanov, apreciind foarte mult aceste lucrări ale lui Lomonosov, a scris: „Ideea științifică a cosmosului a dispus sufletul lui Lomonosov la cea mai vie acceptare a impresiilor pe care le-a primit din imaginile naturii, că el devine un poet fără îndoială, cu un sentiment profund atunci când el privește Universul nu din punctul de vedere al unui mit sau al unuia, ci din punctul de vedere al științei naturii contemporane, pe care o cunoștea atât de bine.

Pentru Lomonosov, purtătorul unei culturi noi, democratice, dezvoltarea științei ruse, răspândirea sa largă a fost legată indisolubil de preocuparea pentru bunăstarea Rusiei. Patria și știința pentru el sunt concepte identice. Tema Patriei trece ca un fir roșu prin multe opere de artă ale omului de știință; în spatele figurilor fără chip ale autocraților se ridică marea și imensa Rusie. Poporul rus din odele lui Lomonosov este un popor-bogatyrs, oameni-lucrători, demn de „cel mai mare grad de bunăstare și glorie”.

18 Plehanov G. V. Op. M.; L., 1925, v. XXI, p. 149.

* 14 *

Biblioteca Runiverse

Introducere

O condiție necesară pentru prosperitatea statului Lomonosov a considerat dezvoltarea pașnică a țării, absența războaielor sângeroase distructive. Prin urmare, ideea de pace, „tăcere” este prezentă constant în operele sale literare. Oda din 1747 în ziua urcării pe tron a Elisabetei, poetul începe nu cu felicitări, ci cu glorificarea lumii:

Bucuria regilor și a împăraților pământului,

Tăcere dulce...

Părerile lui Lomonosov au luat contur într-o perioadă în care doctrina „absolutismului iluminat”, îndreptată împotriva reacției feudale, era cea mai importantă teorie politică. Lomonosov a atribuit teoretic rolul de purtători ai progresului monarhilor iluminați. El l-a considerat pe Petru I drept un conducător atât de ideal, de aceea imaginea lui Petru ocupă un loc special în opera sa. Petru pentru el este în primul rând un cetățean, un om de stat, conducând neobosit țara către iluminism, este „un constructor, un marinăr, un erou pe câmp, în mare”, ca mai târziu pentru Pușkin Petru este „fie un academician , acum erou, acum navigator, apoi tâmplar” .

Un exemplu de pricepere oratorică a lui Lomonosov a fost „Elogiul lui Petru cel Mare”, pe care l-a rostit în aprilie 1755. Poetul i-a dedicat lui Petru și poemul eroic „Petru cel Mare”.

Idealizarea meritelor lui Petru I a sunat în lucrările lui Lomonosov în opoziție cu politica urmată de succesorii săi, cărora nu le păsa prea mult de dezvoltarea științei și culturii interne.

Operele poetice ale lui Lomonosov sunt pline de descrieri ale evenimentelor politice contemporane. Poetul a răspuns la venirea la putere a Ecaterinei a II-a scriind o odă. Într-o formă edificatoare, el i-a amintit noii împărătese de virtuțile poporului rus - iubitor de pace și blând în timp de pace, dar capabil să se ridice singur în ani grei - și a îndemnat-o să respingă condițiile păcii rușinoase încheiate de Petru al III-lea cu regele prusac. În aceeași odă, Lomonosov și-a exprimat atitudinea ascutită a sa și a altor oameni de știință autohtoni față de acei străini care au venit în Rusia pentru îmbogățirea personală. Ca avertisment pentru Ecaterina a II-a, cuvintele poetului au sunat că nu trebuie să „încălci legile sfinților” și să disprețuiești supușii, că viciile lor ar trebui corectate prin „învățare, milă, muncă”. Un astfel de consilier nu era doar inutil pentru Catherine, ci și periculos. Și ea i-a spus clar deja celebrului om de știință rus, încercând să-l concedieze la „pensie veșnică”.

Opera literară a lui Lomonosov, lucrările sale poetice și jurnalistice i-au câștigat faima nestingherită și apoi au dat naștere a numeroși adepți. Literar

* 15 *

Biblioteca Runiverse

Introducere

Tradițiile lui Lomonosov au fost continuate de Derzhavin, Radișciiov, poeții decembriști și tânărul Pușkin.

De mare interes este moștenirea epistolară a omului de știință rus, documentele și documentele sale de birou. Ele poartă pecetea prozei autobiografice, dezvăluie viața dificilă a autorului, reflectă căutarea sa științifică constantă. Atât lucrările științifice, cât și lucrările poetice, precum și scrisorile și materialele oficiale, sunt monumente ale creativității lui Lomonosov, deoarece dau o idee despre el ca un om de stat remarcabil, un mare patriot și un luptător neobosit pentru educația poporului rus.

Acest volum cuprinde cele mai semnificative lucrări ale lui M. V. Lomonosov în domeniul istoriei, filologiei, poeziei și prozei originale; Sunt plasate scrisori și documente care dezvăluie evenimente importante din viața și munca omului de știință.

Textele eseurilor, scrisorilor, materialelor oficiale sunt tipărite conform Operelor complete ale lui M.V. Lomonosov (PSS), în 11 volume, publicate de Academia de Științe a URSS în anii 1950-1959, 1983, cu ortografia și punctuația de atunci. mai mult conservate. Notele de subsol ale autorului sunt indicate prin numere cu asterisc, notele redactiei - prin cifre, iar notele de subsol - prin litere.

Unele modificări minore aduse textului de către redacția sunt între paranteze drepte.

Biblioteca Runiverse

LUCRĂRI DESPRE ISTORIA RUSEI

Biblioteca Runiverse

OBSERVAȚII

PENTRU DISERTA LUI G.-F. MILLER „ORIGINEA

NUMELE SI OAMENII RUSULUI"

Raportează la Biroul Academiei de Științe

16 septembrie 1749

Prin decret al Majestății Sale de la Cancelaria Academiei de Științe, mi s-a ordonat să iau în considerare discursul compus de domnul profesor Miller despre originea numelui și a poporului Rusiei, dacă există ceva condamnabil în Rusia, care, citind-o și analizat-o de mai multe ori, îmi transmit părerea despre aceasta la această Cancelarie, care constă în următoarele paragrafe .

1

În discutarea temeiurilor pe care domnul Miller își afirmă opiniile, următoarele sunt foarte indecente, deoarece: 1) El promite că va cita aici autori străini, unde ai săi sunt nemulțumiți de acest lucru (p. 6); totuși, spre deosebire de aceasta, autorii ruși nu doar pur și simplu, ci adesea și cu reproș, respinge, deoarece în al 9-lea paragraf este clar mai jos că a făcut-o foarte nedrept și cu îndrăzneală. Pentru cât de nesiguri scriitorii străini, devine clar la pagina 32, unde se găsesc multe greșeli cu privire la împărțirea statului, comise de Marele Duce Vladimir Svyatoslavich; de asemenea, ignoranța lor despre pământurile, orașele și prinții noștri în întreaga sa carte este clară, pe care domnul Miller a încercat să o corecteze și să fie de acord cu erorile lor grosolane fără niciun succes. Este adevărat că în cronicile noastre nu sunt lipsite de ficțiuni între adevăr, ca la toate popoarele antice istoria este la început fabuloasă, dar adevărul cu fabule nu trebuie aruncat împreună, afirmând doar pe presupuneri. Din toate se vede clar că a citit foarte puține cronici rusești, iar pentru aceasta se plânge în zadar că erau puține vești despre aventurile străvechi în Rusia. 2) Folosește autori străini într-un istoriograf foarte inconsecvent și important într-o manieră obscenă, căci acolo unde sunt contrare opiniilor sale, îi mărturisește ca fiind nesiguri, iar acolo unde se sprijină de partea lui, atunci îi folosește ca de încredere. Acest lucru poate fi văzut în Gramatica Saxonă de la pagina 25 și în altă parte.

* 18 *

Biblioteca Runiverse

Note asupra tezei lui G.-F, Miller

3) Pentru a deduce consecințe din simpla asemănare a numelor, nu o acceptă cu adevărat (p. 7 și 12), totuși, acolo unde vede ce este în favoarea lui, nu o lasă să treacă, ci interpretează nume de asemănare în conformitate cu părerea sa (p. 53), unde a făcut într-un mod foarte amuzant Gostomysl Gostomil, pe care el, dintr-o neînțelegere a limbii ruse, l-a inventat împotriva lui însuși, căci Gostomil înseamnă cel drăguț. la oaspeți, iar Gostomysl este cel care se gândește la oaspeți.

2

Pe baze atât de șocante, a fost înființată întreaga sa disertație, în care el, în primul rând, respinge opinia despre originea Moscovei din Mosokh și a rușilor din râul Ross, pe care, după ce i-ai citit opiniile de zece ori, cu greu poți recunoaște dacă el argumentează sau este de acord; Am aflat în sfârșit că acestea erau respingeri care nu aveau forță și, în plus, erau împletite cu o dispoziție dezonorantă și erau ca o noapte întunecată.

3

Despre sciți, care ar trebui venerați ca locuitori inițiali în satele noastre actuale, domnul Miller menționează foarte puțin, cu excepția cazului în care a vrut să repete ceea ce a fost scris de la regretatul profesor Beyer în „Comentariile” noastre; dar este mai corect să credem că nu a vrut să-i accepte opiniile, care nu sunt de acord cu opiniile sale. Am observat aici că domnul Miller a ratat cea mai bună ocazie de a lăuda poporul slav, căci, după cum se știe, sciții lui Darius, regele persan, Filip și Alexandru, regii Macedoniei și romanii înșiși nu se temeau, dar au ripostat mari respingeri și victorii asupra lor cuceriti, de aceea este ușor de concluzionat că poporul slav a fost foarte curajos, care i-a biruit pe curajoșii sciți și i-a alungat din satele întinse, pe care nu le-au putut face fără mari bătălii și victorii nobile. Este adevărat că domnul Miller spune (p. 13): „Străbunicii tăi se numeau slavi din fapte glorioase”, dar încearcă să arate contrariul în întreaga sa disertație, pentru că aproape pe fiecare pagină rușii sunt bătuți, jefuiți în siguranță. , Scandinavii câștigă, ruinează, prin foc și distrug cu sabia; Hunii din Kiya iau cu ei la război în captivitate. Acest lucru este atât de minunat încât, dacă domnul Miller ar fi știut să o înfățișeze cu un calm plin de viață, atunci ar fi făcut din Rusia doar un popor sărac, care nu este reprezentat de niciun scriitor și chiar de cei mai josnici oameni.

4

A doua dintre părțile principale ale acestei disertații scrie despre poporul slav, pe care domnul Miller îl livrează în aceste locuri foarte târziu, căruia numele slave ale orașelor antice rusești arată contrariul, deci dacă slavii

* 19 *

Biblioteca Runiverse

Lucrări despre istoria Rusiei

nu a venit pe aceste meleaguri în secolul al IV-lea, atunci aceste orașe ar fi trebuit să aibă nume slave înainte de sosirea slavilor în aceste locuri, care în niciun caz nu pot fi . Că poporul slav se afla în actualele granițe rusești chiar înainte de nașterea lui Hristos, se poate dovedi fără îndoială.

5

Domnul Miller nu consideră Varyagovii ca fiind poporul slav, însă, că ei se descind din roxoli, poporul slav, și mergeau cu goții, slavii, de la Marea Neagră până la țărmurile baltice, că vorbeau slavona. limbă, oarecum coruptă din legătura cu vechii germani, și că Rurik și frații săi erau rude cu prinții slavi și au fost chemați în Rusia pentru stăpânire, toate acestea se pot concluziona din această disertație în sine, dar din alte motive este destul de suficient pentru a dovedi.

6

Domnul Miller venerează numele rusesc pentru cel nou, care a început sub Rurik, și de aici concluzionează că străinii nu știau despre el; dar cum se poate concluziona de aici că înșiși varangii nu s-au numit Rus? Germanii se numesc minunat deychen, deși nici rușii, nici francezii încă nu le scriu cu acest nume; așa că varangii, descendenți din roxoli, s-au numit mereu Rus, deși alte popoare le numeau altfel, iar chiar cuvintele lui Nestorov arată că varangii se numeau Rus, iar după ei, slavii din Novgorod și alții se numeau Rus. Dar nu poate fi mai minunat să ne imaginăm cum crede domnul Miller că Chukhonii ar fi dat numele varangilor și slavilor.

7

Pe lângă această notă, sunt demne de reținut următoarele presupuneri: 1) Schimbarea orașului Izborsk în Issaburg este foarte ridicolă, care este inventată doar pentru a infirma descendenții Gosto-Myslovilor din Pskov; totuși, acest lucru este arătat în mod clar de nașterea Olgăi, Marea Ducesă, care în Prolog este numită Pskovite, și de Strikovskiy strănepotul lui Gostomyslova. 2) El recunoaște numele principilor veniți de la varangi drept peslaveni, neștiind că Oskold este slav și înseamnă topor reciproc, așa că în Psalmul 73, versetul 6, distrugeți cu un topor și un oskord (sau oskold). Dir vine de la cuvântul deru, presupus drach. Olga poartă numele după ușurarea mamei ei la naștere. 3) Dintre acești doi prinți, domnul Miller vrea să facă una o presupunere foarte nefondată, fără a argumenta că fiecare mormânt este menționat în mod repetat separat în Sinopsisul de la Kiev. 4) Cuvântul erou îl numește în zadar pe tătar.

* 20 *

Biblioteca Runiverse

Note despre disertația lui G-F. Miller

8

Cu astfel de opinii nefondate și dispute de cuvinte goale, puteți găsi o mulțime de propoziții care sunt contradictorii între ele, de exemplu,

chiar la începutul paginii 2, în ultimele rânduri spune că compozițiile din „Comentarii” [în] se relatează această lume, iar pe pagina a 3-a, în primele rânduri anunță că aproape nimeni din afara Academiei poate ști despre aceste lucrări ale noastre.

9

Mai mult decât atât, sunt foarte neglijenți și condamnabile: 1) Infirmarea de către Kiev a transferului de la Nestor este dată și pentru spectacol, pentru râs. 2) Îi numește pe principii slavi țări ruși, contrar propriei sale opinii și în prejudiciul primilor țări ruși încoronati. 3) Și din acest motiv, prințesele slave sunt numite de la el prințese rusești într-un mod foarte obscen. 4) Îl cheamă pe Novogorodtsev auto-laude doar pentru a-și confirma presupunerile. 5) Despre Sfântul Nestor, cronicarul, vorbește așa cu obraznicie și blasfemie: Nestor a greșit și asta de mai multe ori.

10

În ceea ce privește calmul latin, nimeni nu este mai dezonorant să cunoască latina la fel de mult ca un istoric care are nevoie să citească istoricii latini antici și, prin urmare, trebuie să se obișnuiască cu calmul. Iar traducerea rusă, pe care a tradus-o în mare parte în felul său, este plină de erori insuportabile, care arată clar că nu este un cunoscător atât de mare al limbii ruse încât să poată corecta după rușii naturali, așa cum se lauda cu el însuși în arogantă, dar infirmată, prefață la istoria siberiană, care, după părerea mea, nu are mai puține neajunsuri decât o adevărată disertație.

ȘI

În atacul și încheierea disertației, care sunt cele mai pline de erori împotriva limbii ruse, nu există idei duhovnicești care ar fi potrivite pentru o ocazie atât de nobilă și ar putea stârni surprinderea ascultătorilor, iar întregul corpus al disertației a fost compus fără legătură și ordine, și mai ales pentru mulți digresiune este foarte întunecată.

12

Sfârșitul pentru care a fost scrisă această disertație este acesta, pentru a aduce preamiloasei noastre suverane primele roade ale Academiei reînnoite de Majestatea Sa și, în plus, pentru a fi plăcut ascultătorilor ruși și fiecărui cititor cu știrile și dreptatea ei. util. Primul necesită important

♦ 21 ♦

Biblioteca Runiverse

Lucrări despre istoria Rusiei

strălucire și splendoare, a doua și a treia vivacitate, claritate și autenticitate, rafinate cu sânguință, care calități nu le are deloc acest discurs, dar este foarte nedemn, iar pentru ascultătorii ruși este și ridicol și enervant și, în opinia mea, nu poate. prin orice

mijloace să fie corectată în acest fel, astfel încât să fie aptă pentru acțiunea publică. Acest lucru este raportat de profesorul Mihailo Lomonosov.

16 septembrie 1749.

NOTE [DESPRE ISTORIA IMPERIULUI RUS SUB PETRU CEL MARE DE VOLTAIRE, 1757]

[INTRODUCERE]

1. Introducere. Pagină 1. În primii 18 ani ai acestui secol, nici un erou nu era cunoscut în Nord, cu excepția lui Carol al doilea zece. Faptele eroice ale lui Petrov, marile întreprinderi și muncile glorioase au fost săvârșite chiar înainte de bătăliile de la Levengaupt și Poltava. Carol 12 a arătat prin zborul său mai mult decât el însuși un erou în Petru cel Mare cu mult înainte de 1718.

CAPITOLUL PRIMUL]

2. Cap. 1, p. 3. Astfel de regi precum Petru cel Mare. Ar fi mai bine: asemenea împărați.

3. Cap. la fel, p. 4. Moscova este un oraș deliberat. Moscova este un oraș grozav, de prim rang în toată Europa.

4. [Ch. ibid], p. 5 și urm. Sankt Petersburg nu este bine descris, este puțin în celălalt, este prea mult în celălalt. Ar trebui să facă o descriere bună și să traducă. Adăpostiți clădiri noi, Peterhof, Sarskoye Selo și altele. ;

5. [Ch. la fel], p. 7. Pământul din apropierea orașului Arhanghel[cerul] este foarte nou pentru restul Europei, a devenit cunoscut la mijlocul secolului al XVI-lea. În provincia Dvina, unde se află acum orașul Arhangel'sk, danezii și alte popoare nordice au făcut comerț timp de o mie de ani și mai mult, după cum scrie Sturleson, un autor al secolului al XII-lea după Hristos.

6. [Ch. același], p. 8. De nouă luni nu a existat nici un dig până la orașul Arhangel'sk. De la jumătate din Maya până la Pokrov, Dvina este întotdeauna limpede, iar acel 4*/g dintr-o lună, și deci 7'/g, și adesea doar 7 luni, Dvina este inexpugnabilă.

* 22 *

Biblioteca Runiverse

Note despre „Istoria Imperiului Rus” a lui Voltaire

7. [Ch. la fel], pp. 9, 10. Laponii sunt cu pielea închisă la culoare, nu din generația finlandeză, ei îl venerază pe idolul Yumala. Cu toate acestea, laponii sunt blonzi, mai mult finlandezi ca aspect; limba este similară cu finlandeza, așa cum franceza este cu italiana. Yumala în Chukhonian și în Laponă zeu. Laponii sunt mici ca statură și slabi ca putere, apoi se hrănesc mai mult cu pești.

8. [Ch. aceeași], p. 4. Moscova a devenit capitală în secolul al XV-lea. Cu toate acestea, prințul Ivan Danilovici Kalita a mutat capitala de la Vladimir la Moscova în jurul anului 1320.

9. [Ch. la fel], p. la fel. Provinciile vor fi în cele din urmă împărțite. Provinciile noastre au fost de multă vreme împărțite în provincii și județe și în orașe afiliate.

10. [Ch. la fel], p. la fel. Livonia din toate ținuturile nordice este mai rodnică. Vyatka și unele altele din nordul provinciei sunt mult mai fructuoase.

11. [Cap. aceeași], p. I. Moscova stă într-o vale mare și frumoasă. Moscova se află pe mulți munți și văi, de-a lungul cărora zidurile și clădirile înălțate și umilite reprezintă multe orașe, care sunt unite într-unul singur.

12. Privind peste descrierea Rusiei, văd că notele mele ar trebui să fie mult mai lungi decât eseul în sine. În acest scop, sfătuiesc ca M[oltaire] să părăsească în întregime descrierea Rusiei, sau să aștepte aici ceea ce a compus, care, sub supravegherea mea, poate fi în curând gata. Astfel, așa cum este, Rusia nu poate fi glorioasă, ci mai degrabă dezonorantă și reproșabilă. Descrie domnul V[oltaire] Laponia, Samoiezii, dar unde sunt principatele și provinciile populate, roditoare și pline de orașe: Iaroslavl, Tferskaya, Volodimer, Nijnia și multe orașe lângă Oka și alte râuri mari?

13. [Cap. aceeași pagina] 27. Ola în loc de Olga.

14. [Cap. aceeași pagină] 28. Petru cel Mare a descins dintr-un patriarh cu numele de familie. Este adevărat că așa este, dar suveranul nu a fost pentru asta, că străbunicul lui a fost patriarh.

15. [Cap. aceeași pagină] 30. Livonia aduce mai multe venituri decât Siberia. Mă îndoiesc.

CAPITOLUL DOI

16. [Cap. 2], p. 32. Grișka l-a alungat pe Boris. Boris s-a sinucis cu otravă.

17. [Cap. la fel], p. la fel. Alți trei Dmitriev înșelători unul după altul. Deodată au apărut uneori patru impostori și nu toți se numeau Dimitrie; dar a existat un fals prinț Augustus, Lavrentey, Fedor și alții.

18. [Cap. același], p. 33. Fiul unui episcop de Rostov. Expresia este proastă. Ar fi mai bine să scriem: fiul boierului Fiodor Nikitich Romanov, care a fost tonsurat fără să vrea de Godunov și, prin urmare, a fost episcop de Rostov și în cele din urmă patriarh.

#23*

Biblioteca Runiverse

Lucrări despre istoria Rusiei

19. [Cap. la fel], p. 34. Acest bătrân era un autocrat sub nume de fiu. Este adevărat că cu [în]. Patr[iarh] Filaret avea multă putere în regatul domnului TS. Mihai [la] Fedorovich; cu toate acestea, suveranul însuși era atunci la vârsta majoră, deoarece părintele său sosise din Polonia și putea gestiona treburile statului.

20. [Ch. același], p. 35. Domnul V[oltaire] nu a scris că domnul Ts. M[ikhail] Fedorovich] despre prințesa Maria Volodimerovna Dolgoruky, care a murit la scurt timp după căsătorie.

21. [Cap. la fel], p. 37. G. c. Mihailo Fedorovich nu a făcut nicio schimbare care să îmbunătățească guvernul sau să-l strice. Foarte nedrept. Moscova a fost construită de posesiunea lui, impostorii au fost eradicați, oamenii au fost adunați și totul a fost pus în ordine.

22. [Ch. aceeași], p. 44. Petru cel Mare s-a născut la 28 ianuarie. În acea lună și dată s-a stins din viață și s-a născut la 30 mai.

23. [Cap. aceeași], p. 46. Prințesa Sophia este cea mai tânără din prima căsătorie. Foarte nedrept. Numărul și ordinea copiilor g. c. Alexei Mihailovici este următorul:

1. Evdokey.
2. Dmitri.
3. Marta.
4. Sofia.
5. Ecaterina.
6. Alexei.
7. Maria.
8. Anna.
9. Fedosya.
10. Fedor.
- I. Fedor.
12. Simeon.
13. Ivan.
14. Petru.
15. Natalia.

24. [Cap. aceeași], p. 46. Tatyana este menționată ca sora prințesei Sofia Alekseevna. Cu toate acestea, era mătușa ei.

25. [Cap. la fel], p. la fel. Sofia a părăsit mănăstirea. Nu fusese încă tonsurată și locuia la palat.

CAPITOLUL TREI

26. Tot acest capitol despre revoltele Streltsy este incomplet și foarte insuficient. O mulțime de defecte. Puteți traduce extrasul meu despre revoltele Streltsy pentru a-l scrie.

CAPITOLUL PATRU

27. [Ch. la fel], p. 59. De parcă P[etr] V[cel Mare] după căsătorie, având 17 ani, a trăit numai în lux, neavând alte prerogative în judecata tronului. Dar se știe că la vârsta de 14 ani a început să adune o armată regulată, să-i antreneze pe alții și să se antreneze singur.

28. [Cap. la fel], p. la fel. Les liens serieux etc. [legături legale ale căsătoriei etc.]. Ar trebui aruncat complet, precum și ses débauches de table.

24

Biblioteca Runiverse

Note despre „Istoria Imperiului Rus” a lui Voltaire

29. [Cap. ibid], p. 60. Sueur froide et convulsions, quand il fallait passer un ruisseau [transpirație rece și convulsii când era necesar să se traverseze pârâul]. Am exemple că în copilărie suveranul nu se temea de apă și călătorea adesea de-a lungul râului Moscova până la Savva Storozhevsky împreună cu fratele său, Ts. Și [Van] Alekseevici]. Pe aceeași pagină despre barcă sunt știri foarte false.

30. [Ch. la fel], p. 61a.

31. [Cap. același]* 6. În acest capitol multă cinste lui P[eter] V[cel Mare] a fost luată și dată lui Lefort. Între timp, totul este atât de scurt și insuficient încât nu poate servi deloc măcar pentru o scurtă istorie a suveranului.

CAPITOLUL CINCI

32. [Cap. ibid], p. 73. Scheremetew et Shein originaires de Prusse [Sheremetev și Shein, nativi din Prusia]. Aici, aparent, autorul dorește ca toți generalii să fie străini, întrucât în capitolul al patrulea al amuzantului, aproape toți sunt considerați străini.

CAPITOLUL ȘASE

33. [Ch. ibid], p. 80. După informațiile mele, cu suveranul la ambasadă au fost: 1) generalul amiral Franz Yakovlevich Lefort, boierul Fiodor Alekseevici Golovin, grefierul Dumei Prokofei Bogdanovich Voznitsyn. Pagină 81. Consiliul părea să fi fost încredințat lui Naryshkin, Golitsyn și Prozorovsky. Și după știrile mele, boierul Tihon

Nikitich Streșnev și administratorul de cameră, prințul Fiodor Iurievici Romodanovski.

34. [Cap. ibid.], p. 85. G. V[oltaire] a omis aici descrierea pericolului pentru P[eter] V[cel mare] în trecerea Dvinei pe gheață.

35. [Cap. la fel], p. la fel. Prințul d'Armenie. Nu am auzit niciodată unde era prințul Armeniei. Este georgiană?

36. [Cap. același], p. 106. Preoții văduvi încetează să mai fie preoți. Neadevarat.

37. [Cap. la fel], p. la fel. Ce règlement a été aboli depuis lui [această regulă a fost abolită de pe vremea lui]. De asemenea, nu este adevărat, pentru că până astăzi tonsura are limitele ei.

38. [Ch. g], p. 107. Nu existau trei școli de instituții spirituale sub P[eter] cel Mare, iar în Mănăstirea Spassky școala a fost întemeiată de c. Feodor Alekseevici. De asemenea, suveranul nu a distrus trei posturi, ci doar a dat libertate.

a Textul lipsește din manuscris.

6 Nu există un număr de pagină în manuscris.

25

Biblioteca Runiverse

Lucrări despre istoria Rusiei

CAPITOLUL OPTa

39. [Cap. același], p. 16. Narva, un orașel. Mi se pare că s-a spus puțin.

40. [Ch. aceeași pagină, aceeași pagină.] Tot acest capitol este descris pe nedrept și foarte pe scurt. Multe regimente s-au întors cu cinste militară, iar aproape toată vistieria militară a fost scoasă în buzunare, care la Novgorod, în fața Catedralei Sf. Sofia, a fost turnată în cutii.

LIVRE. Multe nume rusești sunt scrise greșit. Cu toate acestea, apoi puteți corecta modul în care se vor imprima sau înainte.

DESCRIEREA REVOLTELOR STRELETSKY ȘI A CONSILIULUI PRINȚESEI SOFIA

NOTĂ DESPRE PRIMA REVOLȚĂ STRELETSKY DIN 1682

Durerea țarului Fedor Alekseevici, cauzată de moartea primei sale soții, Agafya Simeonovna, și a fiului său, țarevici Ilya Fedorovich, i-a afectat foarte mult sănătatea. Conducătorul său favorit la acea vreme era Limbile. Țarul l-a anunțat că, știind despre slăbiciunea sănătății sale și dorind să prevină dezastrelor care ar putea tulbura liniștea statului în cazul morții sale, intenționează să-l numească pe fratele său Petru Alekseevici ca moștenitor al tronului.

Yazykov ia prezentat că moștenitorul direct era țareviciul Ivan Alekseevici, ca frate vitreg al suveranului, în plus, fratele mai mare al lui Petru. Suveranul nu a fost de acord, invocând sănătatea precară a țareviciului Ivan și a adăugat că Petru, dimpotrivă, era de o constituție puternică și că, în plus, Dumnezeu l-a înzestrat cu talente deosebite, motiv pentru care era mai demn să-l moștenească.

Favoritul, care a avut niște scoruri cu Naryshkins, a făcut tot posibilul pentru a-l îndepărta pe țarevich Peter de pe tron. El l-a sfătuit chiar pe rege să încheie imediat o a doua căsătorie pentru a da statului un moștenitor.

„Am vorbit cu medicii de mai multe ori despre sănătatea dumneavoastră”, a adăugat el, „toată lumea mi-a răspuns că în curând vă veți recupera complet și vă veți trăi mult timp”. Suveranul, încurajat de sfaturile lui Yazykov, s-a căsătorit cu Marfa Matveevna din familia Apraksin, dar în curând boala sa s-a intensificat și a murit la 27 aprilie 1682.

Cu două zile înainte de moartea sa, arcașii, asupriți de colonolii lor, care îi trimiteau la diferite slujbe, nu

a Al șaptelea capitol lipsește din original.

26

Biblioteca Runiverse

Descrierea revoltelor Streltsy și a domniei Sophiei

dând odihnă chiar și în sărbători, iar sub diverse pretexte nu le plăteau salarii în plus, au înaintat regelui o petiție, în care cereau să le satisfacă toate plângerile. L-au instruit pe unul dintre camarazii lor să-l ducă la ordinul Streltsy. Nobil Duma sau consilier al Cancelariei, Pavel Petrovici Yazykov a acceptat petiția, promițând că o va raporta prințului Iuri Alekseevici Dolgoruky, șeful ordinului, și că va da un răspuns a doua zi.

Yazykov s-a dus imediat la prințul Dolgoruky, dar i-a prezentat problema incorect. A spus că arcașul, care a venit la el cu o petiție, era beat și chiar a vorbit despre prinț cu lipsă de respect. Prințul Dolgoruky a răspuns că, dacă arcașul este beat, mâine ar trebui să fie bătut cu biciul în fața casei de mutare, ca exemplu pentru alți arcași.

A doua zi, acest arcaș a revenit la ordin pentru a afla răspunsul la petiția depusă de el în numele tuturor tovarășilor săi. I s-a spus că suveranul a ordonat să-l pedepsească ca rebel și să-l bată cu biciul ca exemplu pentru toți ceilalți. Doi gardieni, însoțiți de un călău, l-au dus pe arcaș la locul execuției. Dezbrăcându-se pentru a accepta pedeapsa stabilită, le-a strigat altor arcași: „La urma urmei, am depus o petiție în numele tău și cu acordul tău; Cum îmi poți permite să fiu dezonorat așa!

Câțiva arcași au alergat imediat și și-au eliberat tovarășul, bătând pe paznici și pe călău. Funcționarul, sau secretarul, care era de față aici, care, din fericire, încă nu avusese timp să descalece, a plecat

în galop și s-a grăbit să-l informeze pe nobilul duma despre cele întâmplate.

Arcașii acestui regiment, comandați de colonelul Semyon Griboedov, au fost extrem de revoltați de acest incident. În aceeași noapte s-au împăcat unul cu celălalt, iar dimineața au sugerat ca arcașii altor regimente să acționeze împreună și să afle care dintre comandanții lor de regiment a dat naștere unor astfel de plângeri.

Din cei douăzeci de colonei care comandau la acea vreme 22.000 de arcași, nouă au fost găsiți vinovați. Arcașii au decis să-și judece comandanții sau să-i omoare pe toți.

A doua zi, 27 aprilie, la ora 16, țarul Fedor Alekseevici a murit.

Toți arcașii au fost chemați imediat la Kremlin pentru a depune jurământul țarului Petru, declarat moștenitor al tronului, ocolindu-l pe fratele său mai mare Ivan Alekseevici, care a fost îndepărtat de pe tron din cauza slăbiciunii naturale, a limbii legate și a altor boli. Arcașii au jurat credință de bunăvoie, după care au plecat acasă. Înfirmarea regelui a avut loc pe 28 și toată ziua aceea arcașii s-au purtat calm; dar pe 29, s-au mutat în mulțime la Kremlin pentru a-l cere noului țar ca cele nouă comenzi indicate de ei.

27

Biblioteca Runiverse

Lucrări despre istoria Rusiei

dirurile au fost ridicate chiar acolo în prezența lor și să fie obligați să restituie banii reținuți ilegal, precum și să plătească munca prestată pentru ei conform contului prezentat de arcași; arcașii strigau că, dacă li se va refuza cererea, atunci ei vor avea grijă de ei înșiși, vor măcelări pe acești comandanți, le vor jefui casele și apoi vor găsi cu ce să se răsplătească. Opp a amenințat că nu se vor opri aici, ci își vor scoate nemulțumirea față de alți trădători și a adăugat că acest lucru ar putea costa viața multor boieri nobili, pe care cei mai mulți i-au numit în același timp; într-un cuvânt, că nu mai pot tolera arbitrariul comandanților lor și gestionarea proastă a trădătorilor care abuzează de încrederea suveranului.

Un discurs atât de îndrăzneț a înspăimântat curtea. S-a ordonat reținerea a nouă colonei, care au fost acuzați de arcași, care au fost luați în următoarele două zile și ținuti în ordinul Reitar. Arcașii au insistat ca colonelei să le fie predați, iar ei îi vor plăti repede. Acest lucru le-a fost refuzat, dar li s-a promis că suveranul va ordona ca cazul lor să fie judecat în așa fel încât să fie mulțumiți. Cu toate acestea, ei nu au fost mulțumiți de această promisiune și au continuat să ceară insistent extrădarea comandanților lor.

În sfârșit, mai mulți boieri, îndrăgiți de arcași, și episcopi, față de care arcașii nu le-au arătat însă un respect deosebit, au soluționat această chestiune în așa fel încât arcașii, se pare, au fost mulțumiți. Colonelii au fost condamnați să plătească tot ce le cereau arcașii pe cont și au fost scoși de la comandă. În locul lor, arcașilor li s-a

promis că li se va da noi șefi cu care să fie mulțumiți. Arcașii cereau ca coloneii, care deseori îi chinuiau fără milă, să fie bătuți cu biciul; dar această pedeapsă a fost comutată. Pe 1 și 2 mai, în piața din fața ordinului Streltsy, au fost bătuți cu batog. Coloneii au fost dezbrăcați de cămăși, așezați în spate, iar doi bărbați i-au bătut pe spate cu vergele subțiri până când arcașii au considerat pedeapsa suficientă. Cei dintre coloneli, pe care arcașii erau mai ales amărâți, au fost pedepsiți de până la trei ori. Cei pe care arcașii i-au urât mai puțin au fost cruțați și au primit mai puține lovituri. Totul s-a făcut după arbitrariul lor și nimeni nu a îndrăznit să-i contrazică.

După acest masacru, arcașii i-au mulțumit suveranului pentru dreptatea care i-a fost făcută, iar coloneii i-au livrat banii pe care trebuiau să îi plătească. Unii au trebuit să plătească până la 2.000 de ruble sau mai mult. Cei care au plătit mai devreme au fost eliberați primii. Alții, care s-au dovedit a fi mai lenți, au stat în dreapta în fiecare zi două ore la rând până au plătit. Plata s-a încheiat în opt zile. Apoi coloneii au fost eliberați și scoși din posturi, după care au plecat la moșiile lor.

*28"

Biblioteca Runiverse

Descrierea revoltelor Streltsy și a domniei Sophiei

Conivența cu arcașii nu a întârziat să aducă multe consecințe negative. Arcașii au sugerat constant în discursurile lor că noul țar a fost ales ilegal, că ei nu cred că țareviciul mai în vârstă, Ivan Alekseevici, nu a putut domni din cauza bolilor care i-au fost atribuite și cu atât mai puțin cred că el însuși a renunțat la tron. , iar aceasta a fost opera trădătorilor, dintre care principalii erau Naryshkins, tatăl și fratele reginei văduve, mama lui Petru I, care la acea vreme avea 10 ani. Ei chiar au spus deschis că nu vor permite lui Naryshkin și Artamon Sergeevich Matveev, care trebuia să se întoarcă din exil, să-i conducă și că ar prefera să-i omoare pe toți.

Prințesa Sofia nu a suportat faptul că fratele ei Ivan a fost îndepărtat de pe tron și, cu ajutorul susținătorilor ei, a încercat să aprindă un spirit de indignare în rândul arcașilor. Cu toate acestea, la început a considerat că este necesar să încerce să-și atingă scopul prin mijloace nu atât de cool.

Ea a invitat la ea prințesele, patriarhul, clerul superior, boierii, guvernatorul, nobilii și marii negustori. Opa a explicat audienței că țareviciul Ivan, în calitate de cel mai mare, ar trebui să preia cu siguranță tronul, că numai asta ar putea preveni tulburările și conflictele civile. Toate regimentele de tir cu arc, a adăugat ea, doresc să-l vadă pe tron pe țareviciul Ivan, care este mult mai în vârstă decât țarevicul Petru, încă tânăr și, prin urmare, incapabil să guverneze statul. În același timp, Prințesa Sophia și-a atins un singur obiectiv - să rămână la putere, pe care apoi l-ar prelua datorită influenței ei asupra țarului Ivan și a slăbiciunii sănătății sale. Sufletul acestei conspirații a fost boierul Ivan Mihailovici Miloslavski, un bărbat subtil și viclean, rudă apropiată a Sophiei din partea mamei sale.

Patriarhul i-a explicat prințesei motivele care l-au făcut pe țarul Fyodor Alekseevich să-l prefere pe țarevicul Petru, dar ea i-a obiectat că acest lucru nu este suficient, că este necesar să se ceară părerea arcașilor și a poporului și să se supună voinței lor. Patriarhul și clerul au răspuns că, din moment ce țarevicul Petru urcase deja pe tron și era recunoscut ca suveran, ei nu aveau puterea de a-l priva de tron.

După ce și-a pierdut speranța de a-l priva pe Petru de tron, prințesa a cerut ca măcar fratele său Ivan să fie numit co-conducător. Patriarhul a obiectat că împărăția duală prezenta multe neplăceri, că ar trebui să existe un singur rege și că Dumnezeu a vrut așa. Apoi s-a înclinat și a plecat.

Prințesa l-a trimis imediat pe Miloslavsky la arcași cu o cerere ca aceștia să ajute la ridicarea tronului țareviciului Ivan Alekseevici. Ea le-a promis o creștere a salariului și alte recompense.

Miloslavsky a reușit să convingă complet arcașii de partea prințesei cu intrigile sale. Dar din moment ce el aparent

29

Biblioteca Runiverse

Lucrări despre istoria Rusiei

de teamă că cazul nu se va întoarce împotriva lui, s-a prefăcut bolnav și a luat toate măsurile pentru a fi dincolo de orice bănuială. Între timp, toată această conspirație a fost condusă de trei curteni - Alexandru Miloslavski și doi frați Tolstoi, precum și doi colonei de tir cu arcul, Tsykler și Ozerov, care au convenit în secret cu arcașii cum ar trebui să acționeze.

Între timp, boierul Ivan Maksimovici Yazykov, favoritul regretatului țar Fiodor Alekseevici, și Alexei Timofeevici Lihaciov au fost înlăturați din posturile lor. Primul era armurier, iar al doilea trezorier. Li s-a interzis să se arate în ochii noului suveran, dar li s-a permis să o vadă pe regina văduvă mai tânără. Fiul cel mare al lui Naryshkin, un tânăr de 23 de ani, a primit titlul de boier și armurier. Mulți au simțit că această poziție nu este deloc potrivită pentru vârsta lui. Un alt frate, Afanasy Kirillovich, în vârstă de aproximativ douăzeci de ani, a fost numit însoțitor de cameră sub țarul Petru Alekseevici.

Aceste numiri au intensificat murmurul arcașilor, înființați de țarevna Sofia împotriva naryshkinilor. Boyarin Artamon Sergeevich Matveev, întors din exil, s-a oprit nu departe de Moscova. Nu se grăbea să intre în oraș, dorind să se asigure mai întâi că iritația se potolise deja. Dar prezența acestui nobil, la fel de respectabil atât pentru vârsta sa, cât și pentru vasta sa experiență în treburile politice și militare, era considerată absolut necesară având în vedere evenimentele care aveau loc. Suveranul a trimis în întâmpinarea lui una dintre propriile sale trăsură, în care Matveev a ajuns în oraș pe 11 mai și a intrat în casa lui, unde totul era deja pregătit pentru întâlnire. A

doua zi s-a dus la palat și a fost întâmpinat cu mare cinste atât de țarul Petru I, cât și de regina, de mama sa și de toți curtenii.

I s-a restituit imediat titlul de boier, precum și toate moșiile și slujitorii săi, care în timpul exilului au intrat în slujba altor stăpâni. În zilele de 12, 13 și 14, casa lui a fost plină de mulți oameni grăbindu-se bucuroși să-i întâmpine întoarcerea. I s-au trimis cadouri din toate părțile. Chiar și câțiva arcași i-au oferit pâine și sare în numele tuturor tovarășilor lor, așa cum se obișnuiește când cineva ajunge sau intră într-o casă nouă. Este imposibil de exprimat cu câtă afecțiune, cu ce smerenie și lacrimi a primit și a îmbrățișat pe cei care l-au vizitat. Toți, chiar și cei care nu aparțineau numărului prietenilor lui, s-au bucurat de întoarcerea lui. Ei sperau că prezența lui va preveni tulburările, de care se temeau arcașii.

Acest nobil, sosit la Moscova, nu a aprobat deloc o creștere atât de rapidă a fiilor lui Naryshkin, în special a celui mai mare. El credea că puterea acordată arcașilor asupra superiorilor lor amenința cu cele mai periculoase consecințe, deoarece

treizeci

Biblioteca Runiverse

Descrierea revoltelor Streltsy și a domniei Sophiei

Le cunoșteam prea bine dispozițiile, mereu dispuse la răzvrătire și indignare, ceea ce s-a justificat pe deplin mai târziu.

După sosirea lui Matveev, arcașii au spus doar că Duma boierească a decis să captureze instigatorii a ceea ce ei numeau între ei o „faptă bună”, să-i execute și să trimită majoritatea celorlalți în orașe îndepărtate. Comportamentul obrazător al lui Ivan Kirillovich Naryshkin a amărât în cele din urmă mințile. Era un tânăr greblă care nu cruța cei mai bătrâni nobili și chiar le tragea de barbă, ceea ce era o insultă extremă în acele vremuri. Și mulți dintre ei s-au plâns de asta în conversațiile cu arcașii.

Duminică, 14 mai și a doua zi, arcașii le-au spus tuturor că Ivan Kirillovici și-a îmbrăcat o rochie regală în Camera Maestrului și, așezându-se pe tron, a spus că coroana i se potrivește cu adevărat; când regina văduvă și prințesa Sofia au început să-i reproșeze obraznicia, s-a înfuriat atât de mult încât, sărind brusc în sus, s-a repezit la țareviciul Ivan să-l sugrume, și numai gardienii, care veneau în fugă la strigătele prințeselor, l-au ținut. din această. Toate acestea, însă, au fost doar zvonuri false care au fost răspândite pentru a restabili în continuare oamenii împotriva Naryshkinilor.

Luni, 15/26 mai, când boierii stăteau încă în Duma, s-a auzit deodată un strigăt puternic: un arcaș, stând de pază în palatul din fața camerelor țarului, a strigat că Ivan Naryshkin vrea să-l sugrume pe țarevichul Ivan. Alekseevici. Imediat a dat alarma, a alergat să tragă alarma. Majoritatea arcașilor care se aflau în Kremlin s-au repezit la palat, alții au ocupat ieșirile și nu au lăsat pe nimeni să treacă. Curtenii, dintre care unii tocmai se treziseră, au încercat să se ascundă cât au putut, în timp ce alții s-au ascuns. Multe trăsurile de

nobili au căzut victime ale furiei rebelilor și au fost tăiate în bucăți, iar caii au fost mutilați.

Între timp, Piotr Tolstoi, un protejat al Miloslavskiilor, călărea prin cartierele orașului în care locuiau arcașii, strigând cu voce tare că Naryșkinii l-au sugrumat pe țareviciul Ivan și că arcașii se grăbesc spre Kremlin. Arcașii, deja pregătiți, așteptau doar semnalul. S-au repezit ca nebuni la Kremlin cu armele, cu bannere desfăcute, luând cu ei armele. Ajunși la palat, toți au strigat: „Dați-ne pe trădătorii Naryshkins, care l-au sugrumat pe țarevich Ivan Alekseevici, altfel îi vom uide pe toți”.

Boierii - prințul Mihail Iurievici Dolgoruky, șeful Departamentului Streltsy, și Artamon Sergeevich Matveev - au mers la Pridvorul Roșu și au început să-i asigure pe arcași că țareviciul Ivan Alekseevici este complet sănătos și acum va ieși să le arate. Asta i-a linistit puțin. Între timp, Prințesa Sofia a ordonat ca rebelilor să li se dea mai multe butoaie de vodcă sub pretextul că acest lucru îi va liniști. Țărița Natalia Kirillovna la îndemn

* 31 *

Biblioteca Runiverse

Lucrări despre istoria Rusiei

boierii au ieșit la Pridvorul Roșu cu prinții și prințesa Sofia. Acest lucru i-a condus pe rebeli în confuzie. Mulți dintre ei au urcat scările și au început să-l întrebe pe țareviciul Ivan - este chiar el? Convinși de acest lucru, ei au strigat: „Veți fi suveranul nostru, fie ca toți trădătorii să piară!” Ei au cerut imediat ca țarul Petru să dea sceptrul fratelui său mai mare, ceea ce a fost silit să facă. Apoi au început din nou să strige: „Dă-ne trădătorii, principalul lucru este Naryshkins, îi vom uide pe toți; întemnița pe țarina Natalya Kirillovna într-o mănăstire; vom apăra până la ultima picătură de sânge pe suveranul nostru Ivan Alekseevici și prințul nostru Peter Alekseevici! Prințul Dolgoruky și boierul Artamon Matveev au ieșit a doua oară; Dolgoruky, coborând de pe Pridvorul Roșu, a vorbit cu afecțiune cu arcașii și a încercat să-i pună pe călea cea bună, promițându-i că va face totul pentru a fi pe deplin mulțumiți.

Tsarevna Sofia, temându-se de îndemnurile acestui nobil, a trimis imediat să-i avertizeze pe arcași că trebuie să omoare pe toți cei care au fost incluși în lista transmisă astăzi, altfel moartea îi așteaptă ei înșiși mâine.

Acest lucru i-a înfuriat pe arcași și nu au vrut să asculte nimic altceva. L-au prins pe prințul Dolgoruky și apoi pe Matveev și i-au aruncat pe amândoi de pe Pridvorul Roșu. Alți streltsy i-au dus la stiuci și, după ce le-au scăpat, și-au târât cadavrele goale într-o piață mare din fața Kremlinului.

După acest prim eveniment tragic, Streltsy au început din nou să strige să li se dea alți trădători, al căror număr, conform listei lor, depășea patruzeci. Deoarece nimeni nu ieșea la ei, ei înșiși s-au repezit în camerele interioare și bisericile, uitând de respectul

pentru regi, reginele văduve și prințese. Acolo l-au găsit pe cel de-al doilea fiu al lui Naryshkin, Afanasy Kirillovich. L-au târât de păr până la Pridvorul Roșu și l-au aruncat pe vârfurile tovarășilor lor, care l-au omorât, ca primii doi, și au târât cadavrul în piața unde zaceau ceilalți.

Aceeași soartă au suferit și grefierul Dumei Larion Ivanov și fiul său Vasily, pe care arcașii l-au găsit și ei într-una dintre biserici.

Arcașii, care se aflau dedesubt, strigau continuu: „Trăiască suveranul nostru Ivan Alekseevici și prințul nostru Petru Alekseevici și să piară trădătorii!”. În același timp, cei care stăteau pe verandă au continuat să ceară extrădarea lui Ivan Kirillovich Naryshkin.

În timpul acestor evenimente, Fiodor Petrovici Saltykov, un tânăr nobil, al cărui tată era foarte iubit de arcași, a suferit inocent. Arcașii, cerându-l constant pe Ivan Kirillovici, văzând din spatele unui tânăr care intra grăbit în biserică, strigă: „Iată-l pe Ivan Naryshkin!”

* 32 *

Biblioteca Runiverse

Descrierea revoltelor Streltsy și a domniei Sophiei

confiscat; de vreme ce el, îngrozitor de speriat, nu a reușit să se numească deodată, l-au aruncat de pe verandă, l-au omorât și i-au târât cadavrul la ceilalți. Dar, observând ulterior greșeala lor, au dus trupul în casa tatălui său, care la vremea aceea era bolnav, și i-au cerut iertare. Părintele le-a răspuns doar că aceasta este voia lui Dumnezeu și le-a ordonat celor care au adus trupul să facă vodcă și bere.

În curând, ca și ceilalți, prințul Grigori Grigorievici Romodanovski a fost găsit și ucis. Fiul său a fost cruțat, poate pentru că nu era pe listă, sau poate, după cum au spus arcașii, din respect pentru faptul că a petrecut douăzeci de ani în captivitate printre tătarii din Crimeea.

Înainte de căderea nopții, bătrânul boier, prințul Yuri Alekseevich Dolgoruky, a murit și el din furia arcașilor. Când acest nobil se întorcea acasă, arcașii i-au înconjurat trăsură și s-au oferit să-l scoată; s-au asigurat că nu vor să-și omoare deloc fiul, ci numai când le-a vorbit aspru și a început să spună, împreună cu Artamon Matveev, că trebuie pedepsiți, nu se puteau înfrâna în firea lor; în aceasta au cerut iertare de la tatăl lor. El nu a îndrăznit să răspundă nimic, decât că aceasta este voia lui Dumnezeu. Arcașii l-au escortat foarte respectuos acasă, unde le-a ordonat să servească vodcă și bere cât au dorit. După ce au băut, arcașii i-au mulțumit și și-au luat rămas bun de la el. În acest moment, a intrat soția fiului lui Dolgoruky, vărsând lacrimi și plângând moartea soțului ei. Bătrânul i-a răspuns cu un proverb: „Ei au mâncat știuca, dar dinții i-au rămas intacti”. Auzind acestea, unul dintre arcași, care a zăbovit în pasaj, și-a chemat camarazii și le-a spus: „Ascultați, fraților, încă ne amenință!” Apoi, ca nebunii, s-au repezit înapoi, l-au prins pe bătrân, l-au târât de

brațe și de picioare până la ușa casei, l-au omorât și, tăindu-i brațele și picioarele, au aruncat cadavrul în noroi în mijlocul strada.

O parte dintre arcași au rămas peste noapte în palat, alții au păzit porțile orașului, iar câțiva oameni au plecat în căutarea victimelor care se aflau pe listă. Și-au jefuit casele și casele vecinilor.

Mai ales cu sânguință căutau un medic pe nume Daniel van Gaden, medicul șef al țarului Fiodor Alekseevici. Streltsy l-a acuzat că l-a otrăvit pe suveran. În timpul căutării medicului, vecinii săi au trecut prin multe umilințe. Mai mulți arcași, unul după altul, au intrat în casa altui doctor, pe nume Gutmensh. Pentru prima dată, însă, nu i-au făcut niciun rău. Când au venit să se uite din nou, nefericitul s-a speriat, crezând că au venit după el, și s-a ascuns în pod. După ce l-au găsit pe doctor, arcașii l-au luat cu ei spunând: „Ești prieten cu Daniel, probabil l-ai ascuns. Nu te vom lăsa să pleci până nu-l găsim.” Au prins-o și pe soția lui Daniel și au ordonat arcașilor care stăteau pe Pridvorul Roșu, de unde au fost aruncați nobilii morți, să-l păzească pe Gutmensh. Le-a avut destulă, totuși, milă de lăsat

2 M. V. Lomonosov, vol. 2 * 33 *

Biblioteca Runiverse

Lucrări despre istoria Rusiei

să o ducă pe soția însărcinată a lui Daniel într-o cameră mică specială. Ambii au fost amenințați cu moartea dacă doctorul Daniel nu era găsit.

Pe 16/27 dimineața, arcașii s-au adunat din nou la Kremlin, lăsând doar numărul necesar de oameni de pază la porți. Cei mai îndrăzneți s-au repezit în camerele regale în căutarea Naryshkinilor. Negăsindu-i, i-au ucis în primul rând pe boierul Ivan Maksimovici Yazykov și pe grefierul dumei, sau pe secretarul de stat, Averki Kirillov, și l-au prins și pe colonelul rus Grigori Goriuşkin, trăgându-i din casele în care se ascundeau. Au fost aduși la palat, așteptând să se adune toți arcașii. Bietele victime, ale căror scuze nimeni nu le-a ascultat, au fost aruncate din Pridvorul Roșu, ca și restul, pe vârfurile și stufurile arcașilor care stăteau dedesubt. Apoi trupurile lor goale au fost târâte din Kremlin și aruncate lângă cadavrele celor uciși cu o zi înainte. O oră mai târziu au aflat că fiul deghizat al doctorului Daniel a fost găsit pe stradă. Nimeni nu l-a lăsat să intre, temându-se de aceeași soartă. Arcașii au întrebat unde este tatăl său. El a răspuns că nu știe; apoi au terminat cu el, ca și cu alții, aruncându-l de pe verandă. Dr. Gutmensh a fost ucis în același mod și nimeni nu a ascultat dovezile nevinovăției sale. Arcașii l-au anunțat doar că, din moment ce Daniel nu a fost găsit, va trebui să răspundă și, din moment ce a pregătit medicamentele care l-au ucis pe țarul Fedor Alekseevici, merita o asemenea soartă. Au vrut să pună capăt și soției doctorului Daniel. Regina văduvă mai tânără, față de care nu aveau încă puțină considerație, a susținut-o și i-a salvat viața. Dar ar fi fost greu s-o smulgă din mâinile lor pe această sărmană femeie dacă în acel moment arcașii nu ar fi auzit că au capturat pe unul dintre Naryshkins - un tânăr de 20 de ani, văr cu acelor Naryshkins; a fost ucis imediat. Aceeași soartă a trecut și colonelul Andrei Dohturov, dintre cei

împotriva cărora arcașii au depus o petiție, găsiți de ei în biserică, sub altar. După-amiază, mai mulți cărturari au fost târați într-o piață mare și au fost, de asemenea, uciși. Astfel s-a încheiat ziua. Între timp, toată ziua și toată noaptea următoare, arcașii i-au căutat cu sânguință pe doctorul Daniel și pe Ivan Kirillovich Naryshkin. Când despre Cyril Poluektovici Naryshkin, tatăl țarinei, în cele din urmă au reușit să-i convingă pe arcași să-i lase viața, dar a trebuit să se tundă imediat, iar apoi a fost exilat într-o mănăstire îndepărtată. Au salvat și viețile celor trei fii ai săi mai mici, care au profitat de această decizie a arcașilor și, fără să piardă timpul, au dispărut din Moscova.

În dimineața zilei de 17/28 mai, din Sloboda, suburbia unde locuiau majoritatea ofițerilor germani, au venit vești că doctorul Daniil, deghizat în cerșetor, a fost prins acolo cu o zi înainte; două zile și două nopți s-a ascuns în apropiere în pădure și, în cele din urmă, neputând suporta foamea, a venit la Sloboda să ceară de mâncare de la unul dintre cunoscuții lui; mai mulți arcași l-au recunoscut și l-au reținut.

* 34 *

Biblioteca Runiverse

Descrierea revoltelor Streltsy și a domniei Sophiei

Această descoperire i-a mulțumit foarte mult pe arcași. Imediat a fost trimis un detașament, care l-a adus pe doctorul de la Sloboda la Kremlin, în camerele regale, legat, în hainele unui cerșetor, cu o geantă în lateral și în pantofi de bast. Prințesa Sophia și regina văduvă mai tânără au ieșit imediat și au cerut să crute viața medicului. Ei au mărturisit că este nevinovat de moartea țarului Fiodor Alekseevici, asigurându-se că el însuși a fost primul care a încercat toate medicamentele pregătite pentru suveran, că atât regina, cât și prințesa au făcut la fel. Toate acestea nu au avut niciun efect asupra arcașilor; strigau că doctorul nu era doar un regicid, ci și un vrăjitor; că au găsit în casa lui un animal marin cu multe picioare (polip) și piei de șarpe, pe care le folosea la vrăjitorie și numai din acest motiv merită să moară. Au adăugat chiar nepoliticos: „Știm că Ivan Kirillovich Naryshkin se ascunde cu tine; dacă ni-l dai pe mâna, ne vom liniști și vom opri orice persecuție ulterioară, în speranța că suveranul va ordona călăului să-i pedepsească pe cei care au rămas pe lista noastră, dar au dispărut. Suntem gata să mergem acasă, dacă doar ei ne acordă iertare deplină și nu au de-a face cu noi, pentru tot ce s-a întâmplat, ca și cu rebelii.

Toate cererile lor au fost îndeplinite; dar când au început să li se ceară să-l crute pe Ivan Kirillovich Naryshkin și pe doctor, și-au astupat imediat urechile și au repetat doar: „Știm că Ivan Kirilovici este ascuns cu tine, trădează-l cu bunătațe, altfel îl vom căuta până îl vom găsi. , și atunci va fi mai rău; este suficient să-l iertăm pe bătrânul Naryshkin și pe cei trei fii ai săi mai mici și, cu siguranță, îl vom ucide pe Ivan Kirillovici cu propriile noastre mâini. Li s-a cerut să aștepte puțin. Mai tânăra regină văduvă și prințesa Sophia a ieșit din nou și l-a cerut pe Naryshkin. Au chemat chiar și un

mitropolit cu o icoană a Maicii Domnului pentru a încerca să-i ispășească pe acești ticăloși, dar totul a fost în zadar.

În cele din urmă, împărăteasa văduvă cea mai mare, după ce a poruncit ca fratele ei Ivan să i se împărtășească și ungerea, a ieșit cu el; ținea în spatele ei și în spatele icoanei purtate de mitropolit. Ambele regine, pe care prințesa Sofia s-a prefăcut că le imită, au îngenunchat și i-au rugat pe arcași să părăsească viața lui Ivan Naryshkin; dar aceste încercări umilitoare au rămas fără nimic. Unul dintre răufăcători, după ce și-a pierdut tot respectul față de regine, a urcat în verandă și, apucându-l pe Ivap Naryshkin de păr, l-a tras cu forța din mâinile reginei și l-a târât în jos. Apoi Naryshkin, împreună cu doctorul Daniil, au fost duși într-un loc situat la periferia Kremlinului, pentru a-i supune pe amândoi la tortură – măsură dură care nu fusese încă aplicată niciunui dintre cei care fuseseră uciși înainte. A fost o cruzime subtilă din partea lor să facă moartea mai dureroasă. Ivan Naryshkin a fost primul care a fost torturat și, deși l-au torturat îngrozitor, nu a răspuns niciun cuvânt. După aceea, mai mulți arcași l-au târât într-o piață mare din fața Kremlinului, unde

* 35 * 2*

Biblioteca Runiverse

Lucrări despre istoria Rusiei

l-au tăiat în bucăți și i-au tras în țeapă capul, picioarele și brațele pe vârfuri de fier.

Doctorul Daniel a fost și el torturat. Unii arcași au jucat rolul călăilor, în timp ce alții au notat ceea ce a răspuns. În cele din urmă, s-au plictisit de interogatoriu, au rupt protocolul și l-au târât pe doctor într-o piață mare din afara zidurilor Kremlinului, unde au ucis și tăiat cadavrul în bucăți.

În toate aceste scene tragice, ei au respectat o disciplină foarte strictă în mijlocul lor. Dacă cineva era condamnat pentru cel mai mic furt sau tâlhărie, era imediat pedepsit. De fiecare dată când era adusă o nouă victimă, informau palatul și băteau tobele și dădeau un semnal de alarmă până când nefericitul era târât afară din Kremlin și ucis într-o piață mare. Cei condamnați la moarte au fost conduși la Pridvorul Roșu din fața palatului, iar arcașii care stăteau deasupra i-au ridicat pentru ca tovarășii lor de jos să-i poată cerceta; apoi au întrebat: „Fraților, e vreo plăcere?” Cei care stăteau dedesubt au răspuns: „Lubo, lyubo!” – și și-au așezat imediat stiuțele și halebardele. Nefericita victimă a fost prinsă de brațe și picioare și aruncată de sus pe vârfuri. Apoi au târât-o într-o piață mare din afara zidurilor Kremlinului, unde au terminat-o. Era trecut de prânz când Dr. Daniel a fost ucis. Apoi arcașii au venit la palat și toți au strigat: „Acum suntem mulțumiți. Lasă-l pe suveran să se ocupe de restul trădătorilor după bunul plac. Ne vom da sângele până la ultima picătură pentru regine, prințese și prințul nostru.” După aceea, prințul senior, Ivan Alekseevich, le-a cerut arcașilor să nu-l forțeze să accepte coroana, deoarece el însuși se simte prea slab și nu spera să trăiască mult și, prin urmare, îl concedesă complet voluntar fratelui său Peter Alekseevich. Atunci arcașii au strigat toți în unanimitate: „Salvează,

Doamne, sănătatea țareviciului Petru Alekseevici". În cele din urmă, țareviciul Ivan i-a convins pe arcași cu cererile sale și s-a asigurat că țarina văduvă Natalya Kirillovna i-a fost permis să stea cu fiul ei Petru cel Mare; mai devreme au intenționat să o închidă într-o mănăstire.

În cele trei zile cât a durat această rebeliune, arcașii au subliniat în discursurile lor că aceștia acționau doar în numele țarului Ivan Alekseevici, deși au acordat foarte puțină atenție ordinelor sale și au fost călăuziți doar de propriul lor capriciu și furie. Ei au susținut că, dacă ar fi întârziat executarea planului lor, ei înșiși și-ar fi riscat viața, întrucât s-a hotărât înarmarea tuturor slujitorilor boierilor, al căror număr depășea de cel puțin patru ori numărul arcașilor; acest lucru ar fi provocat un masacru și mai mare și poate că atunci toată Moscova ar fi fost distrusă de foc și sabie.

Până în seara zilei de 17/28 mai, arcașii au anunțat că permit tuturor să-și ridice morții și să-i îngroape, ceea ce a fost imediat.

* 36 *

Biblioteca Runiverse

Descrierea revoltelor Streltsy și a domniei Sophiei

dar gata. Pe un pătrat mare au rămas doar trupurile lui Ivan Kirillovich Naryshkin, doctorul Daniel, fiul său și doctorul Gutmensh. Asta arată că spiritul arcașilor s-a mai înmuiat deja puțin, de când dimineața au anunțat că vor arunca toate cadavrele în mlaștina din afara orașului pentru a fi mâncate de câini.

În timpul acestei mari confuzii, nimeni nu a îndrăznit să spună un singur cuvânt neplăcut arcașilor fără a-și risca viața. Când voiau să intre într-o casă, trebuiau să le deschidă imediat ușile, să-i trateze cu bere și vodcă și să le dea câți bani au cerut.

La 18/29 mai, Ivan Alekseevici a fost proclamat rege împreună cu fratele său Peter Alekseevici, cu Ivan pe primul loc. Boierii din partidul lui Petru, înspăimântați de evenimentele tragice care au avut loc sub ochii lor, au fost nevoiți să-i jure credință țarului Ivan Alekseevici. Săgetătorul a încredințat domnia prințesei Sofia. Astfel s-a încheiat prima revoltă. Prințesa i-a încredințat prințului Khovansky și fiului său Andrei conducerea ordinului Streltsy și i-a plasat pe boierii devotați ei în alte ordine și birouri. Ea a majorat și salariile arcașilor, considerând că toate aceste măsuri sunt necesare pentru a-și consolida poziția.

Prințul Khovansky și fiul său Andrei, pentru a-i servi pe arcași, le-au dat sume uriașe sub pretextul de a returna bani prost plătiți. Pământurile boierilor uciși au fost duse la visterie, s-au vândut lucruri și s-au împărțit bani arcașilor. Prințesa Sophia le-a permis să ridice un stâlp pe o piață mare din fața Kremlinului, pe care erau indicate numele persoanelor ucise și crimele atribuite acestora. În plus, ea a ordonat să fie distribuite arcașilor scrisori, care atestau că aceștia i-au distrus pe trădători și, cu zelul și loialitatea lor,

au salvat viețile ambilor prinți. Ambii prinți au fost încoronați rege de către Patriarhul Ioachim în perioada 25 iunie - 6 iulie 1682.

A DOUA REVOLȚĂ STRELETSKY

Prințul Khovansky a aderat în secret la schisma protopopului Avvakum, a cărui erezie nu cu mult timp în urmă a provocat tulburări populare. Dintre arcași, mulți aparțineau schismei; amăgirile lor erau susținute de un anume Nikita Raspop, supranumit Pustosvyat. Câțiva călugări fugiți și destrămați au atras, de asemenea, mulți negustori și oameni din partea de jos până la marginea schismei. Ei intenționau să stârpească adevărata credință și să-și stabilească erezia în toată Rusia. După ce și-au asigurat un număr mare de susținători și bazându-se pe patronajul prințului Khovansky, au ridicat mulțimea.

Pe 5/16 iulie au venit solemn la biserica catedrală, purtând în fața lor icoane, lumânări aprinse și un pupitru. Patriarhul Ioachim

* 37 *

Biblioteca Runiverse

Lucrări despre istoria Rusiei

era atunci în catedrală cu episcopii și alți clerici. El a început să-i îndemne pe schismatici să se supună, promițând că va discuta cu ei toate diferențele fără prejudecăți. Dar acești fanatici nu au vrut să-l asculte. Numindu-l pe patriarh lup și om lacom, au început să arunce cu pietre în el și l-au alungat din biserică împreună cu tot clerul. Patriarhul, alergând îngrozit la palatul regal, s-a repezit la Camera Fațetată și i-a rugat pe suverani să protejeze biserica. Suveranii au chemat-o pe Principesa Sophia și au chemat totii boierii. Adunarea a fost hotărâtă să ia măsuri extreme pentru a preveni răspândirea schismei.

Boierii, părăsind palatul, i-au înștiințat pe arcași că suveranii sunt în mare pericol. Arcașii credincioși și-au trimis pe ascuns tovarășii, îndemnându-i să se grăbească la apărarea bisericii. Arcașii au apărut imediat și au anunțat schismaticii adunați că vor apăra dreapta credință până la ultima picătură de sânge. Apoi au întărit toți paznicii din jurul palatului. Khovansky, prefăcându-se că nu știe ce se întâmplă, le-a apărut suveranilor cu un mesaj că poporul se revoltă din cauza credinței lor. El i-a sfătuit pe suverani să convoace un consiliu pentru a calma mulțimea, adăugând că este imposibil să înăbușe această revoltă cu forța militară, deoarece erau prea mulți schismatici. Suveranii i-au pus o întrebare: sunt catedralele asamblate într-o manieră atât de dezordonată, dezvăluind intenția directă de a nu asambla o catedrală, ci de a încălca răutatea?

Între timp, acești fanatici și arcași cu falșii lor profesori, însoțiți de o mulțime de oameni, au intrat în Camera Fațetată, purtând în fața lor icoane, lumânări, pupitre și cărți. Mulți dintre ei și-au ascuns pietre în haine pentru a-și bate adversarii cu ei. Au dat regilor o cerere, care a fost citită; după aceea, patriarhul a început să le respingă argumentele, iar Atanasie, arhiepiscopul de Kholmogory, le-a încurcat complet. Anterior, însuși acest arhiepiscop a aparținut

schismei, dar, realizându-și greșelile, s-a întors în sânul bisericii. Înșelătorul, neștiind ce să răspundă, l-a lovit pe arhiepiscop în față, iar ceilalți au ridicat un strigăt violent. Regii au întrerupt discuția retrăgându-se în camerele lor. Petru I a ridicat coroana de pe capul lui și a spus: „Atâta timp cât această coroană va fi pe capul meu și atâta vreme cât sufletul este în trupul meu, voi apăra biserica și dreapta credință”; apoi, întorcându-se către boieri și alți curteni, adăugă: „Mergeți înainte împotriva dușmanilor noștri comuni”. Apoi a ordonat ca schismaticii să fie alungați din palat și Nikita Raspop luată în custodie împreună cu alți lideri. Arcașii, care au rămas credincioși, au executat imediat ordinul suveranului. Patriarhul și tot clerul s-au aruncat la picioarele lui Petru I, mulțumind pentru ocrotirea bisericii. Pe 6/17 iulie, pe piața din fața Kremlinului, falsul profesor Nikita a fost decapitat. Complicii și vagabonzii săi au fost biciuiți și exilați. Aceste execuții l-au înspăimântat pe Hovansky și l-au redus la tăcere atât pe el, cât și pe acoliții săi; dar în inimile lor adăposteau răutate.

* 38 *

Biblioteca Runiverse

Descrierea revoltelor Streltsy și a domniei Sophiei

Între timp, arcașii alegeau opțiuni pentru relații cu suveranii; au început să se numească nu arcași, ci infanterie exterioară. S-au plâns lui Hovansky că șefii le datorează bani. În ciuda falsității acestei acuzații, Khovansky, fără nicio investigație, a ordonat să fie mulțumiți. Drept urmare, șefii au fost condamnați să plătească câteva mii de ruble, ceea ce i-a distrus pe mulți dintre ei.

Khovansky a vrut să folosească bunăvoința prințesei Sofia față de el pentru a se răzbuna pe Miloslavsky, cu care s-a certat. El a decis să folosească arcașii pentru a-l ucide pe Miloslavsky. Curând, arcașii au început să caute o oportunitate de a oferi acest serviciu lui Khovansky. Dar Miloslavsky s-a plecat o vreme înaintea furtunii și a plecat în secret spre patrimoniul său. Cu toate acestea, după un timp a apărut din nou la tribunal. El l-a acuzat pe Khovansky în fața prințesei Sofia, de parcă ar fi vorbit în public despre originea sa înaltă, și-ar fi derivat familia din regi și chiar s-a lăudat că se căsătorește cu una dintre prințese. Sophia era indignată de insolența lui; dar ea a ascuns-o cu pricepere, hotărâtă să-și dea drumul indignării când va veni momentul.

A TREIA REVOIE

Fiind de acord cu arcașii, Khovansky a susținut despărțirea și a finalizat pregătirea intenției sale criminale. Suveranii, informați despre mașinațiunile sale secrete, s-au mutat de la Moscova la Kolomenskoye pe 29 august, luând cu ei pe toți boierii și alți curteni. Khovansky nici măcar nu bănuia că vor merge mai departe.

Pe 2 septembrie, la porțile Palatului Kolomna a fost bătută în cuie o scrisoare prin care se avertizează că Hovanski și fiul și complicii săi complotază împotriva vieții suveranilor, a patriarhului și a boierilor și chiar doreau să preia puterea. Această știre i-a forțat pe țari să

părăsească Kolomenskoye în satul Vorobyevo în aceeași zi, unde au fost însoțiți de țarina văduvă Natalya Kirillovna și de prințesa Natalya Alekseevna. Pe 6 au mers la mănăstirea Savin. Înainte ca Khovansky și arcașii să știe despre plecarea suveranilor, au început deja să se pocăiască de ceea ce au început.

De la Mănăstirea Savvin, suveranii au trimis decrete în toate orașele pentru a aduna militari și a-i trimite la Treime pentru a-și proteja suveranii de invadarea arcașilor. În același timp, Khovansky a primit ordin să apară acolo, dar nu a mers. De îndată ce nobilii au primit scrisorile, au adunat cât mai mulți oameni au putut și s-au grăbit la Treime, îndemnându-se reciproc la viteza posibilă a acțiunii. Au adunat vreo sută de mii de oameni și i-au rugat pe suverani să se arate armatei. Suveranii au ieșit la armată și au povestit despre planurile criminale ale arcașilor. Nobilii, revoltați de lășitatea boierilor, comandanților și nobililor moscoviți, au amenințat că îi vor tăia în bucăți pentru că

* 39 *

Biblioteca Runiverse

Lucrări despre istoria Rusiei

nu și-au protejat suveranii și au dat atâta libertate arcașilor. Cât despre nobilii din cetățile din jur, au adăugat ei, ar trebui să fie lipsiți de nobilimea lor și clasați printre arcașii răzvrățiți ca pedeapsă pentru faptul că și-au apărut prost suveranii și i-au răsfățat pe arcași, în loc să-i pedepsească aspru.

Suveranii au aprobat zelul lor, dar au interzis folosirea oricăror măsuri extreme. Cu toate acestea, nobilii au insistat să-i pedepsească pe răzvrățiți, explicând că altfel arcașii vor continua să fie obrăznici și să se răzvrătească cu prima ocazie. Suveranii, convinși de loialitatea nobililor, i-au lăsat pe unii dintre ei cu ei, iar restul i-au trimis acasă. Înainte de plecarea lor, suveranii le-au acordat conducătorilor militari o creștere a salariilor și i-au răsplătit pe restul cu pământuri.

Mikhail Pleshcheev, Kirill Khlopov, Vasily Pushkin, Ivan Tyapkin, Ivan Sukhanin și Ivan Gorokhov au primit ordin să rămână la Moscova pentru a observa acțiunile arcașilor.

Ajunși în satul Vozdvizhenskoye, suveranii au înțeles perfect că Khovansky nu va asculta de cel de-al doilea ordin, așa cum el nu ascultase de primul. Au decis să recurgă la înșelătorie și i-au scris o scrisoare foarte favorabilă, în care îi laudau serviciile, îi făgăduiau recompense și îl îndemneau să vină să participe la consiliu. Văzând un astfel de tratament măgulitor, precum și așteptând sosirea iminentă a hatmanului, care era deja în drum spre Moscova, Khovansky și fiul său au căzut într-o capcană. Nu li s-a permis să ajungă la Vozdvizhensky și au fost capturați în satul Pușkin, împreună cu 37 de arcași care îi însoțeau.

Nelegiuirea și crimele comise de Khovansky, precum și participarea lor la o rebeliune criminală, au forțat instanța să-i tortureze. Ei și-au

mărturisit crimele și le-au ispășit prin moarte; le-au fost tăiate capetele la Vozdvizhenskoye. Prințul Ivan Khovansky, al doilea fiu al celor executați, a fugit la Moscova, unde a încercat să-i ridice pe arcași sub pretextul că tatăl, fratele și arcașii lui au fost executați pe lângă decretul suveranilor și fără nicio investigație prealabilă.

La această veste, arcașii au dat un semnal de alarmă, au bătut tobele, au luat armele, hotărând să meargă la Mănăstirea Treime pentru a trăda tot ce era acolo în foc și sabie. Dar când au aflat că numărul trupelor adunate sub suverani crește pe zi ce trece, frica i-a cuprins și au hotărât să se întărească la Moscova pentru a rezista la un asediu aici, la nevoie.

Suveranii i-au scris patriarhului pentru a-l informa despre execuția lui Khovansky. Această diplomă a fost încredințată colonelului Peter Zinoviev. Cu mare greutate a scăpat de furia arcașilor, care l-au dus la patriarh și l-au obligat să citească scrisoarea cu voce tare. Furia lor a crescut și mai mult când au auzit de execuția lui Hovanski; au jurat să o răzbune cu sânge și să măcească toți nobilii.

40

Biblioteca Runiverse

Descrierea revoltelor Streltsy și a domniei Sophiei

Revenit, Zinoviev i-a informat pe suverani despre rebeliunea Streltsy, care i-a forțat să meargă la Mănăstirea Treimii. Între timp, când arcașii și-au dat seama cât de puțini erau în comparație cu întreaga armată adunată în jurul suveranilor și, de asemenea, au aflat că această armată era gata să-i apere, furia arcașilor a fost înlocuită de pocăință. S-au dus la patriarh și l-au rugat să mijlocească pentru ei, promițându-le că nu le vor încălca datoria și ascultarea în viitor. Patriarhul le-a reproșat cu amărăciune arcașilor răzvrătirea, dar totuși le-a promis că vor merge la Mănăstirea Treime pentru a le cere suveranilor milă de ei. Arcașii i-au cerut să nu meargă el însuși acolo, ci să trimită episcopi în locul lui, deoarece plecarea lui i-ar scufunda în deznădejde. Patriarhul a obținut cu greu iertare pentru arcași; cu toate acestea, le-a fost acordată sub condiția predării instigatorilor revoltei. Trei mii șapte sute de arcași s-au separat de ceilalți și au cerut timp să se pregătească pentru moarte. Și-au luat rămas bun de la familii, și-au pus frânghii la gât și au purtat cu ei secure și blocuri. În această formă, ei s-au dus la patriarh și au început din nou să-l roage să mijlocească pentru ei în fața suveranilor și să le salveze viața; au încercat de asemenea să le convingă pe prințese de partea lor. Prințesele și patriarhul, însoțiți de clerul superior, au mers la Treime, unde au mers și arcașii. Când au sosit arcașii, au fost înconjurați de trupe și au căutat arme ascunse. După aceea, arcașii au căzut în genunchi în fața palatului și și-au așezat capetele pe blocuri.

Soțiile și copiii care i-au urmat pe arcași au făcut apel la suverani, la regină și la patriarh, implorând să-și crute soții [și tații]. Țarina Natalya Kirillovna și-a amintit în acel moment de moartea crudă și rușinoasă a fraților săi, de descurajarea tatălui ei, de umilirea puterii de stat, de oroarea trăită de tinerii suverani, de frica trăită

de ea însăși. Din cauza acestor gânduri, de ceva vreme nu s-a putut hotărî să-i ierte pe vinovați. Dar când se gândea la șuvoaiele de sânge gata să se reverse, atinsă de înfățișarea umilită a patriarhului, care stătea în genunchi în fața ei, sensibilă la lacrimile soțiilor și copiilor arcașilor, ranchierea în ea a fost înlocuită de compasiune și ea. Începu să roage în lacrimi pe suverani să-i crute pe arcași. Suveranii au ordonat să deschidă ferestrele din camerele lor, au făcut o muștrare furioasă arcașilor și i-au iertat. Arcașii s-au ridicat imediat, s-au închinat de trei ori până la pământ în fața suveranilor lor și au plecat.

Pe 6/17 noiembrie, ambii suverani s-au întors la Moscova, după ce au făcut o intrare solemnă în oraș la strigătele de bucurie ale poporului. Suveranii au ordonat să promulgă o grațiere pentru stpeliți. Nobilii care s-au grăbit în ajutorul suveranilor au fost răsplătiți și, pentru a asigura pacea de durată în viitor, li s-a ordonat să se stabilească la Moscova. Așa s-a încheiat revolta.

41

Biblioteca Runiverse

Lucrări despre istoria Rusiei

CONSILIUL PRINȚESEI SOPHIA

Suveranul Ivan Alekseevici s-a născut slab. Fratele său mai mic, fără a se deda la distracții copilărești, a studiat cu nerăbdare arta războiului și alte științe utile. Prin urmare, prințesei Sophia nu i-a fost greu să ia toate problemele în propriile mâini.

Exercițiile militare nou introduse nu i-au plăcut deloc pe arcași. Din întreaga armată streltsy, Petru cel Mare iubea doar regimentul Sukharevsky, al cărui devotament îi era cunoscut și care în timpul ultimei rebeliuni nu a avut relații cu rebelii. Prin urmare, Petru cel Mare a ținut-o mereu cu el. Alte regimente au încercat să insufle neîncrederea Prințesei Sophia cu privire la noua pregătire militară introdusă de Peter. Pentru a-și întări puterea, prințesa a încredințat ordinul Streltsy funcționarului duma Shaklovity, consilierul ei personal, care s-a bucurat de marea ei favoare. Ordinul ambasadorului a fost încredințat prințului Vasily Golițin, căruia, în același timp, i s-a ordonat să fie numit guvernator Novgorod și păstrător al marelui sigiliu al suveranului. Ea și-a numit protejații colonei ai armatei Streltsy și a cerut ca numele ei să fie scris în decrete lângă numele suveranilor, iar imaginea ei a fost dată împreună cu imaginile suveranilor pe monede.

Boierii, nobilimea și poporul își iubeau suveranii și doreau cu ardoare să ia frâiele guvernării în mâinile lor; dar nimeni nu a îndrăznit să spună asta de teama unei noi apariții a arcașilor.

În acest timp, ambasadorii Cezarului Romei și ai Regelui Poloniei au vizitat Moscova. Prințesa Sophia i-a primit cu tot fastul posibil.

După ce a încheiat pacea veșnică cu polonezii, ea a decis să întreprindă o campanie militară care să o glorifice și să-i întărească

astfel puterea. Pentru a face acest lucru, ea a ordonat să adune o armată de 200.000 de oameni și l-a trimis în Crimeea sub comanda prințului Vasily Golitsyn. Acest nobil era la acea vreme conducătorul suprem, dar, observând că Shaklovity avea mai multă influență în afaceri decât el și că crearea trupelor regulate, realizată de Petru cel Mare, se desfășura cu un succes evident, a vrut să ia avantajul necesității de a deveni șef al armatei pentru a putea sub acest pretext să se retragă din curte. Prin urmare, el a fost primul care a rostit un discurs în fața Prințesei Sofia despre această campanie. Petru cel Mare a încercat cu toată puterea să împiedice acest lucru, dar în zadar; a insistat prințesa pe cont propriu.

Armata a început campania foarte târziu, ceea ce a dat timp tătarilor din Crimeea să ardă iarba în stepe, iar acest lucru a cauzat mari dificultăți armatei ruse. Lipsa furajelor l-a obligat să se întoarcă fără să facă nimic. A se ascunde

*42♦

Biblioteca Runiverse

Descrierea revoltelor Streltsy și a domniei Sophiei

eșec, prințesa a aprobat acțiunile conducătorilor militari și i-a răsplătit.

Unii lideri militari din Mica Rusia l-au acuzat pe hatmanul lor Ivan Samoilovici că a scris Crimeei, sfătuindu-i să ardă iarba în stepă. Când această acuzație a ajuns la Dee a prințului Golitsyn, el a raportat-o prințesei, care a dat postul de Samoilovici lui Mazepa.

Petru cel Mare, nemulțumit de serviciul conducătorilor militari și îndurând cu nerăbdare acapararea puterii autocratice de către țarina Sofia, a intrat în camera unde a stat în sfatul boierilor. Suveranul a început să-i reproșeze lui Golițin că a permis violența împotriva populației acelor locuri prin care a trecut și, de asemenea, că a demască granițele întinzându-și excesiv trupele. Golitsyn, în loc să se justifice, a promis că va începe următoarea campanie devreme, înainte ca căldura să sece iarba.

Suveranul a cerut de urgență întărirea graniței și a ordonat ca prințul Golițin, prințul Mihail Romodanovski și Avraam Khitrov să păzească linia de fortificație a Belgorodului, luând fiecare câte un regiment de infanterie, care însemna o armată de 30.000 de oameni. Petru cel Mare și-a dorit foarte mult să participe personal la campanie, dar nu a împlinit încă vârsta majoratului.

Între timp, prințesa Sofia, nesocotind complet ordinele fratelui ei, i-a ordonat prințului Vasily Golitsyn să intre în Crimeea cu trupe. S-a supus și în curând a intrat în luptă cu tătarii în așa-numita Câmpie Neagră. Campania s-a încheiat în iunie, fără a aduce un succes semnificativ niciunei părți. Prințesa, totuși, a aprobat acțiunile conducătorilor militari, le-a acordat medalii de aur și argint și le-a acordat pământuri.

Petru cel Mare nu a aprobat deloc această campanie. El a văzut cu nemulțumire că Golitsyn a condus armata înapoi fără să primească ordin să facă acest lucru și fără să obțină vreun succes semnificativ. Nobilii care au slujit sub comanda lui Golitsyn au depus împreună o petiție către suverani în care se plâneau de el. Ei au scris că armata, care trecuse deja prin stepe și chei și se afla în mijlocul abundenței de tot felul, putea să ruineze cu ușurință întreaga Crimeea, dar Golitsyn nu a profitat în niciun fel de avantajele sale, ci s-a întors; prin urmare, ei credeau că șeful lor a fost mituit de hanul Crimeei, ai cărui mesageri au fost văzuți împreună cu el. Nobilii s-au încheiat cu o petiție prin care le-a cerut suveranilor să-și înlăture sora de la putere și să ia frâiele guvernului în propriile mâini; au promis că vor lupta până la ultima picătură de sânge cu cei care vor împiedica acest lucru.

43

Biblioteca Runiverse

Lucrări despre istoria Rusiei

A PATRA REVOLȚĂ

Prințesa Sophia, după ce a aflat despre petiție și temându-se că va fi forțată să renunțe la putere, i-a informat pe arcași. Acest soldat, mereu gata de răzvrătire, a hotărât imediat să-l destituie pe bolnavul țar Ivan și să-l omoare pe țarul Petru, pe mama lui, pe regina văduvă și pe toți nobilii devotați lor. Prințesa Sophia urma să preia tronul.

Țarul Petru s-a căsătorit pentru prima dată la 17/28 ianuarie 1689. La 8/19 iulie a aceluiași an, ambii suverani au mers la biserica catedrală pentru o slujbă solemnă. Când cortegiul a părăsit biserica, Principesa Sofia a vrut să meargă lângă ambii suverani. Țarul Petru a observat-o că actul ei a încălcat obiceiul nă că ea nu ar fi trebuit să participe deloc la această ceremonie. Prințesa, în ciuda instrucțiunilor lui Petru cel Mare, a rămas în locul ei. Țara, revoltată de mândria și aroganța ei, a mers la Catedrala Arhanghelului și de acolo s-a retras în satul Kolomenskoye. Acest semn de lipsă de respect a jignit-o teribil pe prințesă și a forțat-o să grăbească execuția planului ei. În aceeași zi, Shaklovity a discutat cu șefii de tir cu arcul și cu alți nemulțumiți despre cum să-l ucidă pe Petru cel Mare, pe regina-mamă, pe patriarhul, pe boieri și pe cei mai bogați negustori și să le prade casele, iar apoi să o troneze pe Prințesa Sofia.

Din 10/21 august au avut loc adunări secrete la Kremlin, lângă Poarta Nikolsky, în casa unui anume Lykov, unde se află acum arsenalul. Aici Shaklovity i-a adunat pe șefii regimentelor de tir cu arcul pentru a discuta cu ei cum să ducă la îndeplinire tentativa de asasinat. Toate negocierile au fost ținute în secret. Pe 18/29 august, 4 arcași credincioși au fugit la Preobrazhenskoye, unde Petru cel Mare se afla împreună cu două regine - mama și soția sa și l-au avertizat că mulți arcași s-au grăbit la Kremlin pentru a-l ucide pe țar și pe toți oamenii nobili care i-au fost devotați. ; așa că trebuie să se refugieze într-un loc sigur. Petru cel Mare s-a retras în Trinitate, unde a fost urmat de nobili loiali lui și regimentului Sukharevsky.

Printesa Sophia și susținătorii ei, văzând că planul lor a eșuat și că complotul era deschis, s-au temut pentru ei înșiși. Petru cel Mare a ordonat boierilor și tuturor oamenilor de serviciu din Moscova să vină imediat la el. Toți s-au supus, cu excepția prințului Golitsyn, Shaklov și a mai multor oameni apropiați prințesei. Intransigența regelui a forțat-o pe prințesă să se adreseze patriarhului cu o cerere de a o mijloci și de a o împăca cu Petru, convingându-l să uite de trecut. Patriarhul, care nu știa de conspirație, s-a dus la rege pentru a îndeplini ordinul prințesei. Dar, după ce a aflat despre intențiile rele ale arcașilor, a fost cuprins de groază și a decis să rămână cu rege. Sophia, văzând că patriarhul nu se întoarce, a înțeles pericolul care o amenința.

*44♦

Biblioteca Runiverse

Descrierea revoltelor Streltsy și a domniei Sophiei

repede și s-a hotărât să meargă cu câteva dintre surorile ei la Mănăstirea Treime. Ea ținea în mâini chipul Mântuitorului, ca și cum l-ar fi luat drept martor al nevinovăției ei. La Vozdvizhensky, a fost întâmpinată de Ivan Buturlin, un administrator de cameră, care i-a ordonat, în numele lui Petru cel Mare, să nu se prezinte la Mănăstirea Treimii sub nicio circumstanță. Din moment ce nu a respectat ordinul, i s-a trimis o a doua interdicție de a merge la Mănăstirea Treime sub amenințarea că altfel va fi tratată cu strictețe și fără respect față de persoana ei. Curând, boierul Sheremetyev și Streltsy locotenent-colonelul Ivan Nechaev au venit la Sofia și au cerut ca ea să le predea imediat pe trădătorul Shaklovity. Prințesa a făcut tot posibilul să-l ascundă, continuând să-l asigure că este nevinovat, dar i-a ordonat totuși să fie pregătit pentru moarte și ungere. Între timp, țarul Ivan Alekseevici și-a trimis unchiul la ea, cerând extrădarea lui Shaklovity și a rebelilor. Acest act al regelui i-a arătat prințesei cât de slăbit puterea ei. Prin urmare, ea a decis să fie de acord cu cererea suveranilor. Rebelii au fost duși la Mănăstirea Treime. Mulțimea care se adunase acolo l-a umplut pe Shaklovity cu insulte, reproșându-i planuri ambițioase. A fost interogată în fața boierilor, supus unei lungi și dureroase chinuri. Văzând că este demascată de martori, a decis să-și mărturisească crimele și a făcut-o în scris. După aceea, el și alți rebeli au fost tăiați capul în fața mănăstirii. Ordinul Streltsy a fost dat apoi prințului Ivan Troekurov, căruia i s-a ordonat să-i țină pe arcași în ascultare și să introducă cea mai strictă disciplină.

Prințului Vasily Golițin, sosit de la Moscova, i s-a ordonat să meargă în curte și i s-a interzis să vină la mănăstire. După ceva timp a fost chemat și prins pe pridvorul palatului; aici crimele lui au fost anunțate în fața oamenilor. A fost lipsit de demnitatea sa princiară, proprietatea sa a fost dusă la vistierie și a fost exilat într-un loc îndepărtat.

Apoi Petru cel Mare l-a trimis pe prințul Troekurov la fratele său, țarul Ivan Alekseevici, pentru a-i cere să-i ofere Prințesei Sofia să renunțe la toate planurile ambițioase și să aleagă un refugiu onorabil în mănăstire.

Printesa, nevăzând că nu mai era vreun mijloc de a-și păstra puterea, a cedat, deși împotriva voinței ei. S-a despărțit de surorile ei și s-a retras la o mănăstire, unde și-a încheiat zilele. Prințul Fiodor Romodanovski a fost instruit să o păzească cu un detașament de soldați. Cei care o slujeau și se bucurau de favoarea ei au fost trimiși în orașele minore.

După ce a luat toate aceste măsuri, Petru cel Mare cu toată familia sa s-a întors la Moscova, unde a fost întâmpinat cu strigăte de bucurie ale poporului. În acest moment, arcașii s-au comportat în cel mai umilit mod. Regele i-a iertat pe toți, cu excepția câțiva șefi,

45

Biblioteca Runiverse

Lucrări despre istoria Rusiei

pe care a ordonat să fie torturat și apoi executat. Astfel s-au stins flăcările rebeliunii.

Țarul Ivan i-a transferat lui Petru cel Mare puterea supremă cu care a fost investit, iar până la sfârșitul zilelor sale a trăit ca persoană privată. Majoritatea arcașilor au fost trimiși în diferite orașe, ceea ce le-a subminat foarte mult influența la Moscova.

A cincea revoltă

Când Petru cel Mare cu Marea Ambasadă a plecat în țări străine, administrația statului a fost încredințată lui Tihon Nikitich Streșnev și prințului Fiodor Romodanovski, cărora li sa ordonat să adune boierii și să se consulte cu ei în cazuri dificile și periculoase. În iunie, în timpul absenței lui Petru la Moscova, au aflat că patru regimente streltsy trimise la granița Lituaniei pentru a-i monitoriza pe polonezi s-au răzvrătit, și-au alungat comandanții care au refuzat să participe la rebeliune și și-au pus camarazii în locul lor; că se duc de bunăvoie la Moscova, purtând tunuri în spate, și urmează să-i extermine pe boieri și pe toți oamenii semnificativi, precum și să împiedice întoarcerea lui Petru cel Mare la Moscova. Am aflat, de asemenea, că urmau să anexeze mulțimea Moscovei și vor să transfere guvernul statului prințesei Sofia și surorilor ei.

Imediat după primirea acestor informații, conducătorii au trimis regelui un mesager cu un raport detaliat despre tot ce fusese descoperit. Mesagerul l-a găsit pe Petru cel Mare la Viena, iar raportul său l-a forțat pe suveran să se îndrepte spre Moscova.

Între timp, boierii moscoviți au decis să trimită liderii militari Shein și Gordon împotriva rebelilor. Streltsy s-a deplasat spre Moscova cu pasaje întărite și ajunsese deja la Mănăstirea Învierii, la 50 de mile de Moscova, când ambele trupe s-au întâlnit. Mesagerul lui Shein i-a îndemnat pe arcași să se întoarcă pe calea datoriei și să ceară iertare pentru crima lor, dar rebelii, neascultând sfaturile salvatoare, l-au coplesit cu insulte și reproșuri. De asemenea, au respins cu sfidătoare admonestările generalului Gordon și s-au pregătit pentru o luptă grea.

La începutul bătăliei, comandanții s-au limitat să tragă câteva focuri în alb asupra arcașilor ca avertisment. Dar arcașii au tras cu ghiule în armata împăratului și au ucis pe mulți. Atunci, generalii, la rândul lor, au lansat artileria împotriva rebelilor, apoi i-au atacat cu atâta curaj încât i-au pus în scurt timp pe fugă. Mulți arcași au rămas pe loc, patru mii au fost capturați cu toată artileria și bagajele.

Prizonierii au fost duși la Moscova. Superiorii lor au fost torturați, iar sub tortură au recunoscut că au acționat doar la instigarea prințesei Sofia, care întreținea relații secrete cu ei.

46

Biblioteca Runiverse

Istoria antică a Rusiei

Când țarul s-a întors la Moscova, a luat măsuri împotriva rebelilor, care au fost aprobate de toată nobilimea curții și de toți orășenii. El a înăbușit milă în sine și a doborât o pedeapsă dreaptă asupra acelor supuși care au abuzat atât de des de prima dintre aceste virtuți. Mulți arcași au fost executați, restul au fost trimiși în locuri îndepărtate sau transferați în alte regimente; în câțiva ani chiar numele lor, ca să spunem așa, a dispărut.

ISTORIA RUSĂ ANTICĂ DE LA ÎNCEPUTUL POPORULUI RUS PÂNĂ LA MOARTE

MARELE DUCE JAROSLAV PRIMUL, SAU ÎNAINTE DE 1054, compus de Mihail Lomonosov, consilier de stat, profesor de chimie și membru al Academiei Imperiale și Regale de Științe din Sankt Petersburg.

CUPRINS

Introducere.

Partea I

DESPRE RUSIA ÎNAINTE DE RURIK

Ch. 1. Despre vechii din Rusia și originea poporului rus în general.

[Ch.] 2.—maiestate și generații ale poporului slav.

[Ch.] 3.—vechimea îndepărtată a poporului slav.

[Ch.] 4. - moravuri, comportamente și credințe slave.

[Ch.] 5. - strămutări și afaceri ale slavilor.

[Ch.] 6.—chudi.

[Ch.] 7.—Vikingi în general.

[Ch.] 8.—Varani-ruși.

[Ch.] 9.–originea și vechimea rușilor, strămutarea lor și faptele lor.

[Ch.] 10.–comunitatea Varangilor-Rosses cu novgorodienii, tot cu popoarele slave din sud, și despre chemarea lui Rurik și a fraților săi de a conduce Novgorod.

47

Biblioteca Runiverse

Lucrări despre istoria Rusiei

Partea a II-a

DE LA ÎNCEPUTUL PRINCIPATULUI RURIKOV PÂNĂ LA MOARTEA LUI JAROSLAV PRIMUL

Ch. 1. Despre domnia lui Rurikov și a altor prinți chemați de la varangi-ruși.

[Ch.] 2. - domnia lui Olgov.

[Ch.] 3.–domnia lui Igor.

[Ch.] 4. - [domnind] Olga.

[Ch.] 5. - [prinț] Sviatoslav.

[Ch.] 6. - [domnind] Iaropolkov.

[Ch.] 7. - [domnind] Vladimirov înainte de botez.

[Ch.] 8.–examinarea credințelor și botezul lui Vladimirov.

[Ch.] 9. – Domnia lui Vladimirov după botez.

[Ch.] 10. - [domnind] Sviatopolkov.

[Ch.] I. - [domnind] Iaroslav primul.

INTRODUCERE

Oamenii Rusiei, din vremuri ascunse în profundă antichitate, până în secolul actual, au văzut multe schimbări în fericirea lor, că, dacă cineva judecă războaie intestinale și provocate din exterior, va fi o mare surprindere că, după atâtea dezbinări, asupriri și discordie, nu numai că a fost risipită, dar și a atins cel mai înalt grad de măreție, putere și glorie. Din afară, ugrienii, pecenegii, polovcii, hoardele tătarilor, polonezii, suedezii, turcii, din interior, neînțelegerile interne nu puteau obosi Rusia ca să nu-și reînnoiască puterile. Orice nenorocire a fost urmată de o prosperitate mai mare decât cea dintâi, fiecare declin o restaurare mai înaltă; iar spre încurajarea oamenilor obosiți, suverani veseli au fost înălțați de o providență divină.

Atâtea schimbări în faptele rusești: unirea diferitelor triburi sub autocrația primilor prinți ai varangilor, apoi neînțelegerile interne

care au slăbit patria noastră, în cele din urmă, o nouă populație sub comanda unui singur om și comuniunea popoarelor puternice din est. iar la vest, argumentând că ordinea acestora este ca curgerea unui mare fluviu îmi închipui, care, răspândindu-se din izvoare pe câmpuri largi, uneori se împarte în mici pâraie și între multe insule își pierde adâncimea și aspirația; dar, pachetele unindu-se într-un singur mal, capătă o mai mare rapiditate și măreție; apoi, adăugându-și și alte mari de pe malurile râului, cu cât curge mai departe, cu atât revarsă ape mai abundente și curentul își înmulțește puterea.

Crescând până la o asemenea măreție, Rusia și urcând prin obstacole puternice și diverse, de când multe fapte și

48

Biblioteca Runiverse

Istoria antică a Rusiei

VECHI

osh start

POPORUL RUS

pana la moarte

MARELE PRINT

YAROSLAV PERVAGO

sau până la 4 ani,

compusă

MIHAIOM LOMONOSOV

Consilier Sptashsky, profesor de chimie și membru al Academiei Imperiale și Regale Suedeze de Științe din Sankt Petersburg.

B SFÂNTUL PETERSBURG

Crn I^ileratporslon Naue& 1yóó.

Pagina de titlu a „Istoriei antice a Rusiei” de Lomonosov

Aș putea da scriitorilor indicii, este convenabil să judec despre asta. Din marea lor mulțime, multe dintre soarta lor comună sunt acoperite în întunericul uitării. Totuși, contrar părerii și aspirațiilor multora, strămoșii noștri au lăsat suficient pentru a ne aminti că, dacă se aplică cronicarilor altor popoare, nu vom găsi niciun motiv să ne plângem de ai noștri. Avem o mulțime de dovezi că în Rusia nu a existat un întuneric atât de mare al ignoranței așa cum o reprezintă mulți scriitori externi. Ei vor fi siliți să argumenteze altfel, demolându-și strămoșii lor și ai noștri și comparând între ele originea, faptele, obiceiurile și înclinațiile popoarelor.

Marea vechime a unora nu le ia gloria altora, al caror nume s-a rasplatit ulterior in lume. Faptele grecilor antici nu le întunecă pe cele romane, la fel cum cele romane nu pot umili pe cei care, după multă vreme, au primit începutul gloriei lor. Naţiunile încep atunci când altele se destramă: distrugerea uneia dă naştere altuia. Nu timpul, dar faptele măreţe aduc avantaje. Prin urmare, oricine vede în legendele ruseşti fapte egale şi eroi asemănătoare celor greceşti şi romane nu va avea niciun motiv să ne umilească în faţa lor, ci ar trebui doar să învinovăţească fosta noastră lipsă de artă, căreia scriitorii greci şi latini şi-au trădat eroii în plină glorie. .eternitatea.

Propun această ecuaţie din cauza unei asemănări generale în ordinea faptelor ruseşti cu cele romane, unde găsesc stăpânirea primilor regi, corespunzând în numărul de ani şi suverani autocraţiei primilor mari prinţi autocraţi ai Rusiei; stăpânirea civilă la Roma este similară cu împărţirea noastră în diferite principate şi oraşe libere, care într-un fel constituie putere civilă; apoi prezintă comanda unică a Cezarilor ca fiind în consonanţă cu autocraţia suveranilor Moscovei. Observ o diferenţă, că statul roman a fost ridicat de posesiunea civilă, autocraţia a căzut în decădere. Dimpotrivă, cu voinţa sa disidentă, Rusia aproape a ajuns în punctul de distrugere extremă; autocraţia, ca la început s-a întărit, iar după vremuri nefericite s-a înmulţit, s-a întărit, a devenit faimoasă. Avem o asigurare de încredere a bunăstării patriei noastre, văzând în stăpânirea exclusivă garanţia fericirii noastre, dovedită doar prin multe şi numai mari exemple. Numai acest argument este suficient pentru a arăta cât de utile pentru păstrarea integrităţii statelor pot fi găsite reguli din exemple, istoria devotaţilor.

Este grozav să dăruieşti nemurirea unei mulţimi de oameni prin munci muritoare şi trecătoare, să observăm slava cuvenită a faptelor laudabile şi, aducând faptele trecute la posteritate şi în veşnicia adâncă, să-i uneşti pe cei pe care natura i-a despărţit de mult timp. Marmura şi metalul, prin care înfăţişarea şi faptele oamenilor mari sunt înfăţişate public, stau într-un loc nemişcate şi sunt distruse de degradare. Istoria, răspândindu-se pretutindeni şi întorcându-se în mâinile rasei umane, dispreţuieşte elementele, severitatea şi roadea antichităţii. În cele din urmă, ea dă suveranilor exemple de guvernare, supuşi - supunere, războinici - curaj, judecători - dreptate, tineri - mintea bătrână, bătrâni - fermitate extremă în sfaturi, fiecare amuzament blând, combinat cu beneficii de nedescris. Când naraţiunile fictive fac mişcări în inimile oamenilor, o poveste adevărată induce la fapte meritorii nu are putere, mai ales cea care înfăţişează faptele strămoşilor noştri?

Istoria antică a Rusiei

Făcând aceste descrieri, intenționez ferm să mă țin de adevăr și să-mi folosesc toată puterea pentru asta. Tot ceea ce mintea poate îndepărta de la adevăr trebuie să fie închis de măreția acestei chestiuni. Circumstanțele care sunt potrivite pentru oameni speciali nu ar trebui să se aștepte la o pată în care întreaga minte este obligată să asculte și să observe slava dreaptă a întregii patrii: astfel încât, lipsind laudele cuvenite - indignare, prin atribuirea falsului - disprețul să nu producă într-un mod prudent. și cititor corect.

PARTEA I

DESPRE RUSIA ÎNAINTE DE RURIK

Capitolul 1

DESPRE VECHII REZIDENȚI ÎN RUSIA ȘI DESPRE ORIGINEA POPORULUI RUS ÎN GENERAL

Vechii locuitori ai Rusiei, slavii și Chud, sunt cunoscuți după legendele cronicarilor noștri de încredere¹. Vechii autori externi ai sciților și sarmaților, împărțiți în generații diferite, sub diferite nume în ea cred². Ambele popoare au luat o mare parte în această vastă întindere de pământ. Posesia slavilor a crescut în timp. Multe zone care au fost locuite de poporul Chud în timpul autocrației primilor prinți ai Rusiei, au fost ulterior umplute cu slavi. Chudi s-a unit cu ei, despărțit, cedând, a deviat mai departe spre nord și est. Acest lucru este demonstrat de unele rămășițe ale rasei Chud, care, conform legendelor verbale, diferă de generația slavă, uitând de folosirea propriei limbi. Din aceasta, nu doar multe sate, ci și râuri și orașe și regiuni întregi, nume Chud din Rusia, în special în regiunile de est și nord, rămân încă. Un număr considerabil de cuvinte Chud sunt folosite în mod obișnuit în limba noastră.

Unirea acestor două popoare este confirmată de înțelegerea în alegerea prinților varangi pentru stăpânire comună, care, din familiile lor și cu mulți supuși, s-au stabilit printre slavi și chuzi și, unindu-i, au stabilit autocrația. În compilarea poporului rus, avantajul slavilor este foarte clar, deoarece limba noastră, care provine din slavonă, s-a schimbat puțin față de ea, iar într-o zonă atât de mare a spațiului are mici diferențe în dialecte.

¹ Nestor în multe locuri, cărți de putere și cronicari.

² Herodot, Strabon, Pliniu și Ptolemeu.

*51"

Biblioteca Runiverse

Lucrări despre istoria Rusiei

Aceste popoare, care și-au pus participarea în diferite moduri la alcătuirea rușilor, ar trebui să dobândească o cunoaștere cât mai

aprofundată pentru a le cunoaște vechimea și cât de mult ne preocupă faptele lor față de strămoșii noștri și de noi. Vorbind despre diferitele triburi care alcătuiau Rusia, nimeni nu o poate onora cu umilință. Căci este imposibil să afirmăm despre o singură limbă că ea stă de la început de la sine fără nici un amestec. Cele mai multe dintre ele le vedem ca tulburări militare, strămutări și rătăciră într-o astfel de împletire între ele, încât este aproape imposibil să ne gândim căror oameni să ofere un avantaj mai mare.

capitolul 2

DESPRE MAESTEA ȘI GENERAȚIILE POPORULUI SCLAVI

Multe ținuturi diferite ale tribului slav sunt dovada nefalsă de maiestate și antichitate. Doar Rusia, cea mai importantă din generația sa, se mulțumește să fie comparată cu orice altă națiune europeană. Dar după ce a prezentat cu ea Polonia, Boemia, Wenzii, Moravia, dincolo de aceste Bulgaria, Serbia, Dalmația, Macedonia și altele, ținuturile locuite de slavi lângă Dunăre, apoi spre țărmul sudic al Mării Varangiei regiunile înclinate, că este, Kurlanderii, Zhmud, Lituania, rămășițele vechilor prusaci și Mecklenburg Wends, care sunt toți un trib slav, deși au multe anulări în limbi, în cele din urmă, regate și stăpâniri care s-au răspândit departe spre est, cucerite de poporul rus slav, argumentând, nu numai în cea mai mare parte a Europei, ci și în partea nobilă a Asiei, vedem slavi răspândiți.

O asemenea mulțime și putere a poporului slav deja în zilele primilor prinți ruși este cunoscută de la Nestor și de la alți scriitori ruși și străini^{3*}. Căci în Rusia există slavi Novgorodsk, poieni de pe Nipru, de-a lungul munților Kiev, Drevlyani în Chervonnaya Rusia, între Nipru și Pripyat, oameni Polotsk pe Dvina, nordici de-a lungul Desnei, de-a lungul celor Șapte și de-a lungul Sula, dulebs și buzhangs de-a lungul Bugului; Krivichi de lângă Smolensk, volinii din Volinia, Dregovici între Pripyat și Dvina, Radimichi de pe Sozh, Vyatichi de pe Oka și alte generații, trăind în diferite locuri și unindu-se cu varangii-rușii, au ridicat războaie puternice împotriva grecii. În Rusia, polonezii de-a lungul Vistulei, cehii de-a lungul vârfurilor Albei, bulgarii, sârbii și moravii de lângă Dunăre și-au avut proprii regi și domnitori, remarcați prin fapte curajoase. Pe țărmul sudic al Mării Varangiei, slavii care au trăit des și războaie sângeroase cu cei din nord, și mai ales cu regii danezi, sunt foarte glorioși^{4*}. O multime de

3* Nestor la început și cărți de putere; Porfirogepita în administrare.

4* Acestea sunt descrise de Saxo Grammaticus în multe locuri.

52

Biblioteca Runiverse

Istoria antică a Rusiei

iar măreția orașelor, deși atunci nu era așa cum este acum, este totuși foarte nobilă. În interiorul granițelor ruse, marile Novgrad, Ladoga, Smolensk, Kiev, Polotsk, mai mult decât altele, au înflorit cu forță și clasă comercială, care s-a extins de la Nipru de-a lungul Mării Negre,

din Dvina de Sud și din Neva de-a lungul Varangiei până la îndepărtat. state si consta in marfuri de felurite feluri si preturi mari. Între alte sate slave, bogatul oraș negustor și cheiul Vinneta de la gura Odra au lăsat în urmă mare glorie cu ruine; ruinat în preajma vremurilor mai sus amintite de danezi.

Comparând starea de atunci a puterii și maiestății slavei cu prezentul, găesc în ea o creștere greu de perceptibilă. Prin supunerea slavilor vestici și sudici în cetățenia unei puteri străine și aducerea lor în mahomedanism, acest trib cu greu ar fi suferit o pierdere semnificativă înaintea celui dintâi, dacă puterea sporită a Rusiei, pe de altă parte, nu ar fi suferit. a umplut din abundență această depreciere. Din acest motiv, fără îndoială, putem trage concluzia că măreția popoarelor slave, luând în considerare în general, stă de aproximativ o mie de ani aproape pe o singură măsură.

Dar încă văd același lucru mult mai departe în antichitate. La începutul secolului al VI-lea după Hristos, numele slav a devenit foarte faimos; iar puterea acestui popor nu a fost numai teribilă în Tracia, Macedonia, Istria și Dalmația, ci a contribuit și mult la distrugerea Imperiului Roman. Wends și Antes, unindu-se cu slavii lor rude, și-au sporit puterea. Consangvinitatea acestor popoare nu arată doar asemănarea actuală în limbi, dar Iornand6 * a mărturisit timp de o mie două sute de ani, lăsând vestea că „de la începutul râului Vistula până la nord, peste spațiul nemărginit, populate popoare vendiene. trăiesc, ale căror nume, deși pentru generații și locuri diferite, sunt excelente, cu toate acestea, slavii și anteții obișnuiți sunt numiți. El adaugă, de asemenea, că de la Vistula se extind până la Dunăre și la Marea Neagră. Anterior, Iornanda Ptolemeu7* în secolul al II-lea după Hristos presupune vendienii în jurul întregului golf vendian numit după ei, adică în jurul finlandezilor și kurlandelor. Acest autor, de altfel, a lăsat în amintire că Sarmatia a fost cucerită de marile popoare vendiene. Iar Pliniu8* mărturisește și că pe vremea lui vendienii și sarmații locuiau lângă Vistula. Așadar, deși Tacitus9 * s-a îndoit de Wendi, dacă să-i plaseze printre sarmați sau printre germani, căroră i-au dat un motiv Wendii, care trăiau atunci printre germani, ca și acum, atunci i-a înclinat mai mult spre cei din urmă. , cu toate acestea, dovezile de mai sus sunt incomparabile

5 * Procopie din Cezareea, tot Iornand în multe locuri.

c* Despre Gothic Affairs, ChGava] 5.

7* Geografie, carte [iga] 3, capitol [ava] 5, tab. 7.

8* Natur, sursă, carte [ig] 4, capitol [ava] 27.

9* Despre manierele germanilor.

53

Biblioteca Runiverse

Lucrări despre istoria Rusiei

mai sigur. Deci, oamenii din Slavenopol se numesc pe bună dreptate sarmați; și sunt de acord cu Kromer^{10*} să trag concluzia că slavii și wendii în general sunt vechii sarmați.

Pe lângă slavi, în special cei numiți, Wends și Antes, dincolo de Sarmatia, unde la mijlocul secolului al VI-lea lekh și cehi stăpâneau peste numeroasele slave, bulgarii își dovedesc măreția de atunci, a cărui cotrib de către marea asemănare a limbii, puterea și multitudinea faptelor lor militare este de netăgăduit. Căci înainte de domnia lui Iustinian cel Mare, sub țarul Anastasius, dobândind pentru sine o proprietate și un sat în Iliric, grecilor au fost provocate războaie serioase.

În granițele din nordul Rusiei, locuitorii slavi sunt tăcuți nu atât din cauza numărului mic de oameni, cât din cauza ignoranței scriitorilor externi. Este o strictete nedreaptă să le respingi complet pe cele de casă. Cronicarul Novgorod, deși de la început a fost plin de multe invenții incredibile, totuși, nu găsesc niciun motiv să argumentez cu încăpățănare că orașul Slavensk nu fusese niciodată construit și ruinat cu mult înainte de Rurik. Ruinele antice mărturisesc; Nestor menționează Novgorod în primul rând orașele rusești și că a fost construit de două ori. Din cele mai vechi timpuri, din scriitorii nordici ¹² * se numea Kunigardia, adică (în limba Chud) un oraș glorios. Acest raționament, nu îl consider a fi o curiozitate frivolă, când, notând denumirile locurilor lui Ptolomeu, Pliniu și alții, găsim de la Marea Adriatică și Dunăre până chiar pe malul Oceanului Arctic multe semne din limba slavonă. , care nu este o dovadă neputincioasă pentru a recunoaște ar trebui, când pe dovezile de mai sus are suporturi și fundament. Campaniile din nordul goților, vandalilor și longobarzilor servesc mult la înmulțirea evidentă a puterii slave. Căci, deși îi separ pe bună dreptate de generațiile slave, am motive satisfăcute să afirm că slavii constituiau o parte considerabilă din armatele lor; și nu numai obișnuiți, ci și principalii conducători erau de rasă slavă. Deci, acum este destul de clar cât de mare era tribul slavepilor deja în primele secole după nașterea lui Hristos.

capitolul 3

DESPRE ANTICHITATEA DEMĂDATA A POPORULUI SCLAVI

Numele slav a ajuns la urechile scriitorilor externi târziu și abia înainte de domnia lui Iustinian cel Mare, dar oamenii și limba înșiși se extind în antichitate profundă. Popoare din nume

^{10*} Cartea 1, ch[ava] ¹².

și* La început și în 862.

^{12*} Helmold și Arnold.

54

Biblioteca Runiverse

Istoria antică a Rusiei

nu începe, ci se dau nume popoarelor. Alții din ei înșiși și din vecini sunt numiți unul. Alții sunt înțeleși de alții sub un titlu neobișnuit sau necunoscut oamenilor înșiși. Adesea, printr-un nume nou, un nume vechi este întunecat sau unul vechi, după ce a trecut granițele interne, este venerat ca unul nou de străini. Prin urmare, numele slav a fost probabil mult mai vechi printre popoare decât a ajuns în Grecia sau Roma și a devenit un obicei. Dar mai întâi vom dovedi vechimea, apoi vom căuta un nume în ea.

În primul rând, avem o asigurare mulțumită și aproape evidentă a vechimii în măreția și puterea tribului slav, care a stat aproape pe o singură măsură de mai bine de o mie și jumătate de ani; și pentru aceasta este imposibil de conceput că în primul secol după Hristos s-ar reproduce dintr-o dată la o mulțime atât de mare încât este contrar existenței firești a curentului uman și a exemplelor de întoarcere a marilor națiuni. Acest raționament este în concordanță cu multe mărturii ale marilor scriitori antici, dintre care prima va fi oferită despre locuirea antică a slavilor-vendenților din Asia, care erau din același trib cu europenii care au descendent din ei. Pliniu scrie^{13*} că „dincolo de râul Willia, țara Paflagoniei, numită de unii Pilimenskoe; în spate este înconjurat de Galatia. Orașul milesian Mastia, apoi Kromna. În acest moment, Cornelius Nepos îi adaugă pe Aenetes și Veneti cu același nume în Italia, ca descendenți din ei. Ptolemeu^{14*} a fost mai târziu de acord cu Nepos, deși anterior fusese de altă părere. Curtius^{15*}, Solinus^{16*} au fost de acord. Cato înțelege același lucru când, după cum mărturisește Pliniu^{17*}, îl produce pe Veneți dintr-o fire troiană. Toate acestea marele și distinsul istoric Livy le arată și le explică în detaliu^{18*}. „Antenor”, scrie el, „a venit prin multe rătăcirii până la capătul interior al Golfului Adriatic cu mulți eneți, care, indignați, au fost alungați din Paflagonia și au pierdut numele regelui lor în Troia. Pentru acel loc până la așezarea și liderul căutau. După izgonirea euganenilor, care locuiau între mare și munții Alpi, enetii și troienii au cucerit aceste meleaguri. De aici numele satului este Troia; întregul popor se numește veneți. Unii cred că veneții provin din Galia, unde oamenii cu acest nume erau sub Iulius Cezar. Cu toate acestea, era imposibil să nu știm despre acest Cato, Nepos și Livy. Cu mărturia atâtor autori, opinia controversată este foarte lipsită de importanță; și dimpotriva, este probabil ca veneții galici să fie originari din Adriatica. După o mie de ani

13* Natur, ist., cartea 6, capitolul 1.

14* Cartea 12, p. 544. Cartea 4.

15* Book[ig] 3, ch[ava] 3.

16* Capitolul 44.

17* Nat. ist., cartea 3, capitolul 19.

18f Cartea 1, capitolul 1.

55

Lucrări despre istoria Rusiei

ruinele Troiei puteau trece cu ușurință și se răspândeau doar pe o mică distanță.

Avem deja vechimea tribului slav din Asia din cele mai vechi timpuri, pe care istoricii prudenti nu o extind mai departe de popoarele europene. Mosoch, nepotul lui Noe, progenitorul poporului slav, nici pune, nici neagă nu găsesc niciun motiv. Pentru aceasta, îmi las pe seama tuturor părerea mea, temându-mă că Sfintele Scripturi nu vor fi folosite ca mărturie mincinoasă, la care nu intenționez să conduc scriitorii laici. Este suficient că pot arăta foarte probabil și alte popoare puternice din Asia, cu excepția Eneților, un trib slav de o vechime egală, și prin măreția și puterea lor, care era deja atunci, pot asigura că a început cu multe secole înainte de ruină. din Troia.

Unitatea sarmaților și Wends sau Wends cu slavii este arătată în ultimul capitol. Despre sarmații care trăiau mai la răsărit, Pliniu scrie^{19*} că sunt de rasa medie, trăiesc lângă râul Don și sunt împărțiți în generații diferite. Același autor și Strabon^{20*} al unor mezi din Europa împreună cu tracii, adică în interiorul granițelor sarmaților, cred că probabilitatea unui singur trib de sarmați cu medii se înmulțește. Căci, deplasându-se de la est la vest, popoarele medii și fiind numite sarmați și-au putut păstra numele de odinioară în unele generații, ca slavii Novogorod înaintea altor rase de sclavi, care aveau nume speciale.

Unele din zicalele medii, asemănătoare celor slave, nu ar fi o probabilitate unică de bunătate, dacă nu ar fi aprobate mărturii atât de importante ale scriitorilor antici.

Amazoanele, conform legendei lui Herodotov^{21*}, erau de origine sarmatian și vorbeau limba sarmatiană; Scitia nu a fost doar învățată de la Bu-dins. Pliniu menționează despre sarmații ginecocratumeni, adică cei posedați de soții, care se căsătoresc cu amazoanele; tot despre Amazonele sarmate^{22*}. Prin urmare, ei erau un trib slav.

Văzându-i pe paflagonienii, eneții, medii și amazoanele din Asia ai tribului slav, deja se poate crede că moșchii care locuiau în vecinătatea lor erau din același trib, motiv pentru care poporul moscovit este produs din ei de mulți scriitori noi. Găsesc dovezi străvechi ale apropierei Moschiniei de amazonii și sarmații, dar nu am nicio dovadă de bunătate unică; deci, mi-e teamă să afirm că, apoi mai mult că în Strabon^{23*} notez contrariul: „Mos-khinia”, scrie el, „este împărțit în trei părți:

19* Natur, sursa, cartea [iga] 6, capitolul [ava] 7 și cartea [iga] 4, capitolul [ava] 1 și capitolul [ava] I.

20* Geografie, carte [ig] 7, p. 218.

21* În Melpo[menj], p. 115.

22" est. Nat., cartea Giga] 6, capitolul [ava] 7.

23f Geograph., carte [ig] 11, p. 343.

56

Biblioteca Runiverse

Istoria antică a Rusiei

Ibericii, armenii au o treime” - popoare, foarte excelente de la slavi. În cronicile noastre înainte de începutul Moscovei, nu găsim un nume asemănător în regiunile rusești; iar Nestor, când numără generațiile slave despre Moskhi, tace profund. Marea pauză a timpului, în care scriitorii străini și autohtoni nu menționează Moskhi, nu ne permite să afirmăm că Moskhi și slavii Moscovei sunt din același trib fără dovezi suficiente.

În sudul Europei sunt clare vechimea și puterea slavilor din Herodot, care îi venerează pe wendi și iliri ca un singur popor și le descrie obiceiurile, asemănătoare cu cele ale medilor,^{24*}, ceea ce confirmă omogenitatea arătată mai sus. Antichitatea ilirilor se extinde până la epoci fabuloase; puterea din afacerile militare cu grecii și romanii este cunoscută. Unii, încercând să-i separe pe vechii iliri de actualii slavi care trăiesc în Iliric, mărturisesc lui Iornand și Procopius, care descriu venirea slavilor peste Dunăre dinspre nord: recunosc numele semnului slavon în locuri noi, fac nu o gasesc în cele vechi. Gânduri slabe temei controversate! Este adevărat că slavii, trecând Dunărea din țara de la miezul nopții, s-au stabilit în Dalmația și Iliric la începutul secolului al VI-lea. Dar rezultă din faptul că ei sau colegii lor de trib nu au locuit niciodată acolo până acum? Nu se poate ca, asupriți de puterea romană, slavii iliri în timpul războiului să fi deviat dincolo de Dunăre către țările de la miezul nopții; apoi, observând slăbirea romanilor, au încercat ei să se întoarcă la fostele lor locuințe? Avem urme clare ale acestui lucru. Nestor afirmă^{25*} că în Iliric, când învăța apostolul Pavel, trăiau slavii și că cei care locuiau lângă Dunăre, scăpând de stăpânirea forțată a romanilor care au găsit și s-au așezat între ei, au trecut spre nord, spre Bug, Vistula, Nipru, Dvina și Volhov^{26*}. Deja suficiente dovezi; dar mai mult, Pliniu declară că îi este greu să pronunțe numele popoarelor iliriene. O dovadă clară că nu au fost luate nici din greacă, nici din latină, în care el, fără îndoială, era priceput. Multe orașe din cele mai vechi timpuri arată o voce slavă, de acord cu fapta și ridică probabilitatea la cel mai înalt grad.

Semne ale unui nume slav antic sunt evidente, în primul rând, la Ptolemeu sub numele de stavan^{27*}. Proprietatea limbilor greacă și latină nu le permite să pronunțe numele slavilor. De dragul acestui lucru, ei au fost numiți înainte de stavan, după sclavans și sflavans. Amazonii, sau alazonii, un popor slav, în greacă înseamnă auto-laude; este clar că acest nume este o traducere a slavilor, adică a celor celebri, din slavonă în greacă. Nume

24f Euterpius, p. 36; Terpsich [opa], p. 128.

25* Foia 16 pe spate.

26* La început, foia 2 pe dos.

27f Geograph., carte [ig] 3, ch[ava] 5, tab. ebr. 7.

♦ 57*

Biblioteca Runiverse

Lucrări despre istoria Rusiei

Suveranii slavi, glorificați în același timp cu numele slav, nu puteau începe chiar atunci, ci cu mult înainte. După numele suveranilor și eroilor lor, poporul a fost chemat mai întâi în interiorul limitelor, apoi prin gloria faptelor și-au stabilit un nume glorios, care, deși s-a răspândit târziu în lume, a fost folosit de multă vreme.

capitolul 4

DESPRE MORALA, COMPORTAMENT ȘI DESPRE CREDINȚELE SCLAVE

Diferite generații de slavi diferă în mod incontestabil în obiceiuri, deși aveau multe asemănări. Pe lângă separarea după locație, diferența de timp anulează comportamentul. Așadar, de dragul strămoșilor slavi medii, venețieni, ilirieni, amazonieni și sarmați, care sunt despărțiți de multe secole, distanțe mari și, în plus, de diverse așezări, nu o înfățișez în forma acelei vremuri, care, datorită la proprietățile climei de acolo și din vecinătatea cu popoare excelente, nu seamănă poate cu descendenții lor răposați care au murit. Deci, va fi suficient când le vom vedea, conform transmigrărilor descrise mai multe.

Când numele slav a devenit celebru în lumina războaielor împotriva romanilor și grecilor, atunci Procopie din Cezareea,^{28 *} un scriitor al aceluiași secol, a lăsat despre ei ca amintire următoarele: „Aceste popoare, slavi și anteți, sunt nu supus puterii suverane, ci din cele mai vechi timpuri trăiesc sub stăpânirea poporului. Beneficiile și prejudiciul sunt în general acceptate de toată lumea. La fel, alte lucruri au fost păstrate de ambele popoare încă din cele mai vechi timpuri. Un singur zeu, creatorul tunetului și al lumii întregi, mărturisesc domni. Lui i se oferă boi și alte jertfe. Destinele nu recunosc și nu-i atribuie nicio acțiune în rasa umană. Cazând în boală sau pregătindu-se de război și văzând moartea aproape, ei îi fac lui Dumnezeu o promisiune că, dacă sunt eliberați de ea, vor face imediat un sacrificiu. După ce au primit ceea ce doresc, ei își împlinesc promisiunea în curând și cred că viața lor a fost salvată prin acest sacrificiu. Mai mult, râurile și alte ape suntenerate, precum și alți zei, cărora toată lumea este slujită și, oferind sacrificii, ghicesc despre viitor. Ei trăiesc în colibe mizerabile, împrăștiați și adesea se mută dintr-un loc în altul. Când ies la luptă, mulți merg pe jos cu scuturi și cu sulite; nu purta lat. Alții, fără haine pe umeri, luptă cu inamicul în aceiași pantaloni. Ambele limbi sunt aceleași - ciudate. Dedesubt, aspectul corpului diferă, pentru că toți sunt înalți ca statură și membrii sunt extrem de puternici, culoarea de dedesubt este foarte albă, dedesubt părul este galben, nu foarte negru, dar toți au părul blond. Viața se ține, ca masajele, cu mâncare uscată și simplă și, la fel ca ei, umblă foarte necurat, pe

28# Oh gotic. război, kp[jug] 3, ch[ava] 14.

Biblioteca Runiverse

Istoria antică a Rusiei

Turoii nu sunt răuvoitori, nu sunt vicleni și, în simplitate, se aseamănă mult în maniere cu hunii. Este vorba despre slavii care au trăit în secolul al VI-lea după Hristos lângă Dunăre.

Despre popoarele slave care locuiau în regiunile rusești, Nestor²⁹ * declară că poiana de la strămoșii lor este blândă prin obicei, timidă față de părinți și rude și respectă combinația căsătoriei. Drevlyanii trăiesc într-un mod brutal: seucid între ei, mănâncă fiare necurate. Nu se păstrează rangurile căsătoriei: sexul feminin necăsătorit este luat din apă și ținut în loc de soții. Radimichi, Krivichi, Vyatichi și nordicii păstrează același obicei. Ei trăiesc în păduri, ca animalele sălbatice, iau toată necurăția pentru mâncare, nu le este rușine să le fie rușine în fața părinților; în loc de căsătorii, se adună pentru jocuri între sate și dans, unde iau sexul feminin pentru soțiile lor, cu care au fost prima dată de acord; păstrați doi și trei. Peste morți se trimit sărbătorile funerare, apoi se ard pe un stroboscop, iar cenușa cu oase în vase pe stâlpi este așezată de-a lungul drumurilor. Această utilizare printre Krivichi era încă sub Nestor. Manierele și comportamentul slavilor din Novgorod pot fi văzute încă de la începutul istoriei din parohia lui Rurikov.

La Marea Varangiei de pe coasta de sud, slavii care au trăit din cele mai vechi timpuri erau atașați clasei comercianților. Ca dovadă a marelui târg, slujește marele oraș slav în ruină Vinneta, creat și numit din Veneți. Helmold scrie despre el³⁰*: „Râul Odra curge spre nord printre popoarele vendiene. La vărsare, unde se varsă în Marea Varangiei, a fost cândva gloriosul oraș Vinneta, în care un paradis multinațional pentru grecii și barbarii care locuiau în apropiere. Toate orașele europene au excelat prin măreție. În ea trăiau slavi, amestecați cu alte popoare, cu barbari și cu greci. Sașii în vizită aveau voie să locuiască în mod egal în acest oraș, atâta timp cât nu spuneau că sunt creștini, pentru că toți slavii, chiar înainte de ruinarea acestui oraș, slujeau idolilor. Cu toate acestea, în ceea ce privește ospitalitatea și morala, niciun popor nu a fost mai cinstit și mai amabil. Orașul bogat a făcut comerț cu diverse popoare cu bunuri de felurite și a avut de toate, ceea ce este rar și plăcut. Distrus de vreun rege danez. Doar rămășițele ruinelor antice sunt încă vizibile. După aceasta, poporul slav din Pomerania s-a obișnuit cu jaful pe mare.

Despre obiceiurile și credința slavilor pomerani vendieni, în special a celor care locuiau în Wagria, scriitorii nordici asigură³¹* că aveau poligamia în obiceiul lor: își cumpărau soții, câte era cu putință să hrănească oricine. Deși venerau un singur zeu din ceruri, care avea grijă de ei, el le-a încredințat altora treburile pământești. Sfântul de pe insula Rugenth a fost sculptat din

29* La început, folio 6 pe verso.

30f Cartea 1.

31f Hartknoch. Disertare. 12, despre treburile prusacilor, § 2.

*59♦

Biblioteca Runiverse

Lucrări despre istoria Rusiei

un copac cu patru fețe, într-o rochie scurtă, stătea într-o tâmplă, ținea un arc în mâna stângă și un corn cu vin în dreapta; pe coapsă este o sabie mare într-o teacă de argint. Cu el atârna o șa și un căpăstru de o amploare extraordinară. Cele patru fețe par să semnifice cele patru părți ale anului. În numele acestui idol preotul a dat răspunsuri. Prova, sau Prono, urma sfânta cinste, mai ales printre slavii vagra; stătea pe un stejar mare și creț. În jurul lui, până la o mie de idoli cu două, trei fețe sau mai multe sunt așezați pe pământ. În fața lui Pron stătea un altar pentru ofrande. Radegast ținea pe piept un scut cu imaginea unui cap de bou, o sulită în mâna stângă, un cocoș cu aripile întinse pe coif. Siwa, sau Siba, o femeie goală, cu părul atârnat pe spate și până la genunchi; în mâna dreaptă ținea un măr, în stânga un ciorchine de struguri. În cele din urmă, l-au venerat pe zeul Negru și pe zeul Bel: primul este bun, celălalt este rău. Mai presus de toți acești idoli, erau îndumnezeit focuri, care ardeau instins în diferite locuri. Multe ape, izvoare și lacuri erau doar foarteenerate, că, cu tăcere adâncă și evlavioasă, au scos apă din ele. Cine a procedat contrar, a fost executat prin moarte. Un astfel de lac a fost zeificat pe insula Rugene, într-o pădure deasă numită Studenets, care, deși foarte abundentă în pești, nu a fost prinsă, totuși, pentru a onora sfințenia imaginară. Cu toate acestea, șerpilor erau venerați ca zei ai casei, iar cei care le făceau rău erau pedepsiți. Svyatovid i s-a arătat mare reverență în jertfa. După seceriș, toți oamenii s-au adunat în fața templului lui pentru a sărbători o mare sărbătoare, unde băteau vitele pentru jertfă, iar pentru o sărbătoare nobilă de idoli, cu o zi înainte de sărbătoare, preotul însuși trebuia să măture curat templul înainte. oferind sacrificii și slujbe. A doua zi, chiar în sărbătoare, la adunarea poporului în fața ușii templului, luând din mână cornul idolului cu vin, care se umplea pentru un an, a proorocit despre fertilitatea celui următor. an. Căci dacă vinul din corn nu scădea mult, era considerat un semn de fertilitate. Altfel, abundența fructelor nu era de așteptat. În consecință, preotul a turnat vin din corn înaintea picioarelor Svyatovids și a turnat vin nou în el; a băut în sănătate și a cerut ca poporul său și patria să dea belșug, bogăție și biruință asupra neprietenilor. După ce a băut cornul de vin, l-a umplut din nou și l-a dat idolului din mână. Apoi au jertfit pâini mari, rotunde, de făină și miere, pe care preotul, punându-le între el și popor, s-a rugat pentru recolta abundentă a anului care urma. Apoi a binecuvântat poporul cu numele Svyatovidov, i-a îndemnat să ofere jertfe cu sânguință și a promis victoria asupra dușmanilor pe mare și pe uscat, ca război. În consecință, ziua a fost petrecută în mâncare și băutură și au considerat că este o rușine dacă cineva nu se îmbăta. Fiecare om în an la acest idol o treime din prada lui de pradă

32* Arnkil. Despre idolatria Tsymbirsky, în multe locuri.

Istoria antică a Rusiei

ar fi trebuit sacrificat. Trei sute de călăreți au trimis războinici, cât au putut să jefuiască, toți aduși la templu, pe care preotul îl folosea pentru a-l împodobi. Adesea, captivii creștini erau sacrificați acestui idol, care erau călare în tot hamurile. Calul era legat cu patru picioare la patru grămezi și, sub focurile de lemne de foc așezate pe ambele părți, dând foc, au ars calul viu și călărețul. Ceilalți idoli ai lor, Prov, sau Pron, Siva, Radegast, slavii care trăiau atunci au adus jertfa sângeroasă a poporului creștin. După ce i-a măcelărit, preotul sângelui a mâncat, din care au sperat în putere și acțiune pentru prezicere. Când sacrificiul a fost încheiat, sărbătoarea jertfei a început cu muzică și dans. Zeilor răi le-au adus o jertfă sângeroasă și o rugăciune tristă, precum și jurăminte teribile, celor buni - distracție, jocuri și sărbători vesele. De obicei ghiceau despre viitor aruncând scânduri de lemn, în care o parte era neagră, cealaltă albă. Când au fost aruncați, partea albă de deasupra bună, atrăgând rău, după părerea lor, prefigura. Zburarea păsărilor și strigătul pe diferența de laturi, întâlnirea animalelor, mai mult, mișcarea flăcării, curgerea apei și diverse tipuri de spumă și jeturi au servit și ele pentru a prezice. Un mare cal alb a fost dedicat lui Svyatovid. Când au vrut să înceapă un război, au înfipt șase mine în fața templului cu capetele lor ascuțite, două împreună în cruce. Prin rugăciune obișnuită, preotul a condus calul dedicat să galopeze printre aceste sulite. Când și-a adus piciorul drept înaintea în galop, ei îl considerau un bun semn al unei afaceri acceptabile; când stânga a fost întinsă mai departe, au recunoscut-o ca pe un semn rău. Potrivit acestui cal în galop, războiul a început sau a fost amânat.

capitolul 5

DESPRE MISIUNI ȘI CAZURI ALE SLAVENSKIY

Cea mai veche dintre toate strămutarea slavilor, conform știrilor scriitorilor antici, ar trebui citită din Asia până în Europa. Că acest lucru s-a întâmplat în două moduri, pe apă și pe uscat, nu este greu de văzut din cele de mai sus. Căci veneții din Troia cu Antenor au navigat prin Arhipelag, Mediterană și Marea Adriatică. Și este foarte probabil ca după aceasta, în diferite momente și ocazii, numeroși dintre rudele lor din Paflagonia de-a lungul traseului menționat mai sus sau de-a lungul Mării Negre și în susul Dunării s-au mutat să locuiască cu ei și în vecinătatea lor. Acest lucru este confirmat, în primul rând, de faptul că Veneții s-au răspândit foarte larg de-a lungul țărmurilor nordice și estice ale Golfului Adriatic și peste ținuturile situate în apropierea Dunării; în al doilea rând, că Paflagonia după aceea din când în când a scăzut și, în cele din urmă, între ținuturile principale în

Lucrări despre istoria Rusiei

Asia nu trebuia, pentru că deja Ptolemeu 33 * este venerat ca o mică parte a Galatiei.

Cealaltă cale era dinspre Media spre nord, lângă Marea Neagră, spre vest și mai departe, la miezul nopții, când sarmații, coborât din medii, din locurile Zadonsk mai departe spre țările de seară s-au extins, care din cele de mai sus ar trebui să fie într-adevăr. încheiat. Blond mai scrie^{34*} că slavii, care au trăit din Bosforul Zimmerian până în Tracia, s-au stabilit în Iliric și Dalmația. Bolgar o veche locuință în Sarmatia asiatică, lângă râul Volga, cu un motiv întemeiat de la unii, ^{35 **}, apoi că Iornand cu slavii și furnicile, poporul slav, descrie atacul lor combinat asupra statului roman și își venerază reședința în țara de nord de la Marea Neagră. Numele bulgarilor, care provenea de la Volga, este în concordanță cu cazul, prin care după aceea alte popoare, kozari și tătari, din ruși au fost numite stele *.

Toate acestea sunt dovedite de mișcarea generațiilor slave de la est la vest prin vastele noastre meleaguri, în nord, lângă Marea Pontică. Astfel, întinzându-se deja haitele până la prânz, s-au unit cu rudele lor, care s-au așezat pe drumul sudic, și timp de multe secole au alcătuit diferite generații slave, desființând dialectele și obiceiurile în comunicarea cu popoarele străine, care erau tratate în așezări.

Ce curaj au fost strămoșii strămoși ai poporului slav, puteți afla despre asta citind despre războaiele persane, grecești și romane cu medii, sarmații și ilirii, care aparțin rușilor în comun cu alte generații slave. Despre scrisoarea dată de Alexandru cel Mare poporului slav, deși narațiunea pare incredibilă și nu ne poate servi de laudă deosebită, totuși, aici o menționez celor care nu știu că, în afară de locuitorii noștri Orașul Nou, și cehii lauda cu ea^{37*}.

Între timp, când triburile slave din Media, lângă Marea Neagră, s-au răspândit în Iliric și în alte locuri, atunci s-au așezat în număr mare în țările din nord. Cronicarul din Novogorodsk este de acord cu scriitorii externi. Și chiar dacă numele lui Slaven și Rus și al altor frați erau fictive, totuși, există cazuri de slavi din nord, descrise în ea, care nu sunt contrare adevărului. În Marea Varangiei, care a primit acest nume de la furtul în limba Chud, de obicei, în vremurile străvechi, au fost mari jafuri și nu numai de la oameni ticăloși, ci și de la copiii domnitorului nu erau venerați ca un viciu. Despre Slavenov

33* Geografie, cartea [ig] 5, capitolul [ava] 3.

34* Deceniul 1, cartea [ig] 1.

35 Kromer, kp[iga] 1, ch[ava] 8.

38F Nestor în multe locuri.

37# Kromer, cartea 1, capitolul 14.

62

Istoria antică a Rusiei

fiul Magului, de la care Volhov poartă numele, scrie că în acest râu s-a transformat într-un crocodil și i-a devorat pe înotători. Acest lucru trebuie înțeles, prințul menționat mai sus de pe Lacul Ladoga și pe Volhov, sau râul Mutnaya atunci numit, jefuit și, datorită ferocității sale, din asemănarea lui a fost poreclit animală carnivor. Răspândirea slavilor nordici la râurile Vym și Pechora și chiar la Ob, deși ar trebui să pară mai târziu decât ar trebui să fie în acest cronicar, totuși, nu atât de târziu pe cât cred unii, pentru că târguiala din Rusia spre vest cu cibelele scumpe. blănurile sunt cunoscute de șapte sute de ani de la autori externi, iar pepenii pepeni în comerțianții ruși obișnuiau să circule înainte ca Yermak să deschidă intrarea în Siberia cu o mână militară.

Când Imperiul Roman și-a întărit și și-a răspândit armele departe, atunci popoarele slave care locuiau în Iliric, în Dalmația și lângă Dunăre și-au simțit violența, fapt pentru care s-au întors spre nord către rudele lor, care trăiau de mult în el. După Nestorov^{38*}, slavii din locurile unde a locuit Novgorod în timpul propovăduirii Evangheliei de către sfântul Apostol Andrei. La Ptolemeu^{39*} slavii au fost plasați lângă Velikie Luki, Pskov, Staraya Rusa și Novgorod.

Așadar, este limpede că, urându-și jugul roman și iubindu-și libertatea, slavii l-au căutat în țările de la miezul nopții, pe care colegii lor de trib le foloseau, în locuri spațioase, de-a lungul câmpurilor mari, râurilor și lacurilor. Nestor descrie în detaliu^{40*} ceea ce Volokhii au găsit împotriva slavilor dunăreni și, stând cu ei, au început să jignească și să violeze; apoi alții, după ce s-au retras în râul Vistula, s-au numit polonezi. Alți lutici, alți mazovsani și alți pomerani au fost porecli de la polonezi. Alții s-au așezat de-a lungul Niprului și au fost numiți poiieni; alții sunt drevlyani, apoi s-au așezat în păduri; multe dintre Pripyat și Dvina se numeau Dregovichii; unii s-au așezat pe Dvina și au fost numiți Polochans de-a lungul râului Polota; mulți s-au mutat în Oka și au fost numiți Vyatichi. Alți slavi s-au așezat lângă lacul Ilmen și erau cunoscuți cu același nume; alții s-au așezat de-a lungul Desnei, Semi și Sulei și au fost numiți nordici. Novgorodienii și-au câștigat nu numai numele slav, ci și limba slavilor lor rude, care trăiesc lângă Dunăre și în Iliric, care este mult mai asemănătoare cu Marea Rusă decât cu poloneză, în ciuda faptului că polonezii trăiesc mai aproape de ei decât facem, în cartier.

Atunci Imperiul Roman a început să scadă, slavii, încercând să răzbune străvechea ofensă a strămoșilor lor, au întreprins campanii puternice și dese din nord la amiază, mai ales sub Justian cel Mare, regele Greciei, din care dau un exemplu din Pro-

38 # Foaie 4.

39* Cartea[ig] 3, capitolul[ava] 5, tabelul 8.

40# Foaia 3, pe spate.

exemplarul 41 *: „Oastea slavă, formată din trei mii, a trecut Dunărea fără împotrivire, iar apoi, trecând cu ușurință pe Gebr, s-au despărțit în două. O parte era formată din o mie opt sute de oameni, cealaltă din altele. Ambii, deși despărțiți unul de celălalt, au fost atacați de comandantii romani în Tracia și Iliric, dar mai mult decât aspirațiile au fost învinși și parțial bătuți pe loc, parțial fără niciun ordin, au fugit. Apoi, când ambele regimente slave, mult mai mici ca număr, conducătorii romani au fost destituiți și alungați, o altă parte a lor a luptat cu Azbad. Acest Azbad, stipătorul lui Iustinian, a condus cavaleria, care multă vreme pentru a acoperi orașul Tsiro-la din Tracia a fost puternică ca număr și curaj. Slavii, după ce au împrăștiat chiar și pe aceștia, au ucis pe mulți care au fugit de rușine și, după ce l-au prins pe Azbad, deși la început l-au păzit de viu, dar după ce au tăiat curelele de pe creastă, l-au ars. Făcând acest lucru, au pustiit întreaga Tracie și Iliric fără a le face pagube și în ambele locuri au luat prin asediu multe cetăți. Înainte de asta, nu au îndrăznit să pună piciorul pe ziduri, nici să se aventureze în câmp, nu au îndrăznit niciodată să lanseze raiduri asupra Imperiului Roman, iar până atunci, se pare, nu trecuseră niciodată Dunărea. Slavii care l-au învins pe Azbad au distrus toate locurile până la mare. Orașul de coastă Toper cu o armată defensivă a fost luat în acest fel. Majoritatea slavilor s-au ascuns în locuri cu gropi și printre dușmani lângă zidurile orașului. Un mic număr de la poarta de est i-a iritat pe romani, stând pe zidul orașului. Soldații care se aflau în oraș, crezând că sunt doar slavi, așa cum părea, înarmați brusc, au făcut o ieșire. Slavii au început să se retragă în mod prefăcut și, presupus că se tem de ei, au fugit înapoi. Și cum romanii, urmărindu-i, s-au retras din zid, slavii de pândă s-au ridicat de la vrăjmași, le-au tăiat calea din oraș, iar slavii fugiți, întorcându-se în fața dușmanilor, au oprit persecutorii și, după ce i-au bătut pe toți, au pornit. la oras in acelasi loc. Burgerii, deja nepregătiți, s-au indignat crunt, dar au rezistat pe cât posibil aspirației, căci la început s-au turnat ulei și smoală clocotiți asupra atacatorilor. Și deși oameni de toate vârstele au aruncat cu pietre în ei, dezastrele nu i-au împiedicat. Cu multe săgeți, slavii au doborât oamenii orașului de pe creneluri și, punând scări de ziduri, au luat orașul. Imediat după tăierea și jefuirea bogăției bărbaților de până la cincisprezece mii, copiii mici și femeile au fost înrobiți. Căci până în ziua aceea nici o vârstă nu a fost cruțată. Un alt regiment, după ce a pătruns în hotarele romane, a luat fără discernământ viața tuturor, astfel că în Iliric și în Tracia, cadavrele neîngropate zăceau prosternate în toate locurile. Atunci ambele regimente au început să părăsească burta prizonierilor și astfel s-au întors la casele lor cu multe mii de prizonieri.

41* Despre Războiul Gotic, carte[ig] 3, ch[ava] 38.

64

Istoria antică a Rusiei

În Sardica, un oraș iliric, Germanus a construit armata adunată și s-a grăbit cu mari pregătiri pentru război. Când regimentele slave, care nu mai fuseseră până acum, au ajuns la granițele Imperiului Roman și au trecut Dunărea, au ajuns la Naiz, unii dintre ei s-au despărțit de armată și, împărțindu-se în locuri apropiate, au alergat separat după pradă, au căzut în mâinile unor romani. Legat și întrebat, de ce a trecut armata slavă Dunărea? - au răspuns cu certitudine că au venit cu intenția de a lua Tesalonic și orașele din jur. Împăratul, foarte îngrijorat de această veste, i-a scris imediat lui Herman, pentru ca deocamdată, lăsând campania în Italia, iar în locul lui Tesalonic și alții. s-a grăbit să dea ajutor orașelor și nu va ezita să păstreze cu toată puterea dorința slavilor. Pe când Herman încă se pregătea, slavii, aflând de la prizonieri despre sosirea lui în Sardica, s-au temut, căci numele lui era glorios printre ei, că înainte de asta i-a învins pe Ante, slavii aceluiași trib. Deci, temându-se și argumentând că se duc cu armata aleasă, care a fost trimisă de la împăratul Iustinian împotriva regelui Totila și împotriva goților, au oprit calea întreprinsă spre Tesalonic și, neîndrăznind să mai iasă pe câmp, au oprit. a traversat toți munții iliri și a intrat fără pericol în Dalmația. În Illyricum, Herman a anunțat armatei că toate obuzele ar trebui să fie strânse pentru campanie după două zile în Italia. Cu toate acestea, s-a îmbolnăvit brusc și a murit. După aceea, împăratul a trimis o armată aleasă împotriva slavilor, ai căror comandanți erau Constanțian, Aratius, Nazarius, Iustin, un alt fiu al germanilor, Ivan, cu numele Eluon. Mai mult, l-a pus pe Scholasticus peste toate, dintre eunucii de la curte. A găsit la Adrianopol o parte din slavi, care în drumul lor nu se mai puteau prosterna repede, pentru a duce cu ei nenumărați robi, vite și tot felul de bogății. Au fost forțați, au stat nemișcați și s-au pregătit de luptă pe ascuns față de dușman; slavii pe munte, romanii au fortificat tabăra pe câmp. După ce au stat așa mult timp, biruiți de nerăbdare, soldații au început cu neplăcere să se plângă de generali că ei înșiși, mulțumiți de mâncare, disprețuiesc soldații, obosiți de neajunsuri și nu vor să lupte cu dușmanii. Astfel de plângeri au fost forțate să înceapă comandanții de luptă. Bătălia a izbucnit. Romani învinși cu forța; au căzut mulți soldați curajoși. Conducătorii, aproape prinși, au scăpat, cu alții s-au dus la cineva mult mai apropiat. Slavii au luat steagul lui Constantin și, disprețuind armata romană, au mers mai departe. Țara Astică, care nu se simțise ruinată de multă vreme, era devastată; căci acel interes propriu s-a găsit acolo abundent. După ce au făcut ravagii pe marea întindere, au ajuns la un zid lung, care se află la o zi de călătorie de Tsaryagrad. Puțin după aceea, romanii, urmându-i pe slavi și obținând o parte din ei, i-au bătut cu un atac surpriză și, tocând mulți, au luat

3 M. V. Lomonosov, v. 2 * 65 *

Biblioteca Runiverse

Lucrări despre istoria Rusiei

o mare mulțime de prizonieri romani și steagul lui Constantin a fost luat înapoi. Alți slavi cu egoism s-au întors la casele lor.

Aceasta este esența celor mai nobile dovezi ale campaniilor slave împotriva statului roman. Cu toate acestea, nu există nicio îndoială că în războaiele gotice, vandale și longobardice, marea comunitate și participarea la fapte eroice ar trebui să fie atribuite slavilor. Mai sus amintit Procopius^{42*} arată unirea lor cu Longobardii, Gepedii și Goții de dragul lui Ildizg, prințul Longobardului. Dintr-un mare număr de slavi care au fost alături de alte popoare nordice în campaniile către Roma și Tîriugrad, s-a întâmplat ca unii scriitori ai goților, vandalilor și longobarzilor să fie venerați ca slavi, deși erau într-adevăr un trib germanic.

Urmele campaniilor nobile slave sunt clare din relocalările lor. Cehii, după descrierea aceluiași Procopius^{43*}, locuiau pe malul Pontului Euxine, căruia împăratul roman a pus regi în vremuri trecute, iar atunci nu i-au mai fost ascultători în nimic. Locuirea actuală a cehilor în apropierea vârfurilor râului Alba mărturisește campaniile lor, precum și strămutarea altor popoare din același trib. Bulgarii sub Anastasie, regele Greciei, care au atacat pentru prima dată Imperiul Roman, arată și ei că erau slavi; s-au luptat cu vandalii și longobarzii în comunitate.

Asistența reciprocă a slavilor din nord și din sud este evidentă de la sosirea bulgarilor dunăreni pentru populația din Slavensk: primul după marea ciumă, din care locuitorii au murit aproape toți, al doilea după invazia hunilor. , din care Slavensk a fost devastat și pus în pustiire definitivă.

Este imposibil și nu atât de necesar să descriem toate campaniile, strămutări și amestecuri ale poporului slav pentru marea lor mulțime și împletire, ca în părțile următoare pentru a arăta faptele strămoșilor noștri ruși. În acest scop, mă grăbesc să descriu alte popoare, în măsura în care ne privesc ca participanți la componența societății noastre.

Capitolul 6

o, ciudat

Generațiile Chud, atâta timp cât se extind departe spre nord, pot fi concluzionate de la multe popoare diferite, parțial recent subjugate statului rus, parțial incluse în cele dintâi complet incluse în acesta. Livonia, Estonia, Ipgria, Finnia, Karelia, Lapponia, Permia, Cheremis, Mordovenii, Votyaks, Zyrians vorbesc limbi destul de asemănătoare între ele, care, deși

42* Despre Războiul Gotic, cartea 3, capitolul 35.

43* Ibid., cartea 4, capitolul 4.

66

Biblioteca Runiverse

Istoria antică a Rusiei

diferă în multe privințe, dar arată destul de mult originea lor de la un început. Mai mult decât atât, pământul puternic maghiar, deși separat de regiunile locale Chud de marile state slave, adică Rusia și Polonia, nu ar trebui să existe totuși nicio îndoială cu privire la consangvinitatea locuitorilor săi cu Chud, judecând doar asemănarea lor. limba cu dialectele Chud. Ceea ce este întărit și mai mult de ieșirea lor din laterale, unde încă mai trăiesc generațiile Chud, rămășițele lor. După ce și-a imaginat poporul Chud în starea lor actuală dispersată și în cea mai mare parte sub alte puteri în cetățenie, se poate crede că în unitate a fost odată puternic în lume.

Urmând exemplul scris mai sus despre Majestatea Slavă, să privim înapoi la vremurile care au trecut aproximativ o mie de ani și să căutăm puterea minune. Autorii nordici^{44*} sunt plini cu descrieri ale afacerilor lor militare și alte comunicări care au fost cu suedezi, danezi și norvegieni. Permia, pe care ei o numesc Biarmia, se întindea departe de Marea Albă în sus, lângă râul Dvina, și era un puternic popor Chud, negustori cu piei scumpe de animale cu danezii și alți normanzi. Navele maritime au intrat în nordul râului Dvi-nu-nu de la mare într-un anumit oraș comercial, unde vara era un loc de comerț populat și glorios: nu există nicio îndoială unde se află orașul Kholmogory, pentru că orașul Arhangel'sk și-a luat începutul cu abia două sute de ani. Oamenii venerau idolul Încetul cu încetul, ceea ce înseamnă zeu în livoniană, finlandeză și alte dialecte Chud. Acest lucru este clar din Sturleson^{45*}, unde descrie călătoria unui anume Toret și Karl până la râul Dvina, care, fiind de la regele lor Olaf, pe numele Sfântului, au fost trimiși la Biarmia pentru târguire, adăugă la acel tatbu: jefuiau aur și argint din cimitire, smulgeau dintr-un lemn Iomalii foloseau un colier scump și luau un vas de argint cu bani. Această vechime a Chudului local este dovedită și de rămășițele familiei Chud care încă trăiesc de-a lungul Dvinei, care, prin comunicarea cu Novogorodtsy, și-au uitat limba naturală. În starea arătată, Permia se afla pe vremea Marelui Duce Vladimir I și mult mai devreme sub Harald Pulkhrikom, în zilele primilor prinți Varangie.

Finlanda în aceleași secole era foarte puternică și condusă de conducătorii săi^{46*}. Wayland, fiul lui Svegger, rege al Suediei, cam pe vremea primului secol creștin, s-a căsătorit cu regele Finlandei, Snia, cu fiica sa Driva, din care s-a născut fiul său Visbur. La fel, Agn, fiul lui Dagon, un prinț tribal al Finlandei, pe nume Froston, a avut o fiică, Skialva, în căsătorie^{47*}, care mai târziu, după ce și-a ademenit soțul în patria sa, trădătoare.

44* Sturlez. în multe locuri, și Saxo Grammaticus.

45* Volumul 1, partea 7, ch[ava] 143.

46* Sturlez., Volumul 1, Partea 1, Ch[ava] 16.

47* El, volumul 1, [partea] 1, ch[ava] 22.

* 67 * 3*

Biblioteca Runiverse

Lucrări despre istoria Rusiei

și-a ucis tatăl în felul unui somn adormit, răzbunând moartea tatălui ei. Finlandezii au rezistat cu curaj atacurilor asupra pământului lor. Olaf a fost învins cu numele Sfântului. Scriitorii nordici au atribuit o mare parte din curajul poporului finlandez vrăjitoriei, pentru care a purtat un mare reproș.

Estonia nu era inferioară Finlandei ca forță: în comunicarea cu diferite popoare, a depășit negustorii, unde nu numai că se făceau comerț cu diferite mărfuri, ci și oameni. Olaf, fiul lui Trigvon, regele Suediei, a fost luat pe mare în copilărie de la tâlhari și vândut în Estland⁴⁸ *, despre care viața marelui duce Vladimir Svyatoslavich este mai extinsă. Ingvar, fiul Ostonilor, regele Suediei, cam în secolul al V-lea după Hristos, a mers în Estland prin jaf, conform obiceiului de atunci. Estonienii de pe malul mării l-au învins; Ingvar a fost ucis în luptă și îngropat în acel loc.

Dar multe ostilități care au avut loc între normanzi și popoarele Chud adiacente mărilor, adică cu permieni, finlandezii și estlandezii, nu le socotesc de dragul conciziei. Din aceste trei popoare Chud reiese destul de clar cât de puternice erau celelalte triburi ale lor din același trib, aflate la răsărit, generații îndepărtate de mări, despre care normanzii nu puteau cunoaște la mare distanță și pe care le numără Nestor cronicarul⁵⁰*: Rostov și Pereyaslav aterizează de-a lungul lacului Kleshchin, de asemenea Cheremis, Mordovieni, Pechora și alte popoare, dintre care multe erau doar mari, că împreună cu slavii Novogorozi și-au trimis ambasadorii la varangi pentru a chema prinți în stăpânire, conform cărora Rurik și ai lui au venit frații.

Având în vedere puterea poporului Chud înainte de multe secole, mai mare decât cea actuală, trebuie recunoscut că în nord ei au ocupat o mare parte a pământurilor chiar înainte de aceasta și au fost invariabil incluși în numele comun al sciților din greacă. și scriitori romani. Căci tătarii trăiau atunci departe în Asia, spre est, și de aceea grecii nu aveau un nume scit. Alte popoare antice, precum alanii, roxolanii, dacii, amazoanele și altele, ar trebui atribuite generației slave sau chud. Deci, este încă necesar să ne gândim căruia dintre aceste două popoare ar trebui să i se atribue numele sciților, care a fost folosit de autori externi antici în comun pentru mulți și eterogenei locuitori nordici, ceea ce nu este doar uneori departe de Europa, chiar și de Germanilor, iar în est până atunci state asiatice necunoscute au fost date, dar coloniștii greci care locuiau lângă Nipru și în Herson erau numiți sciți de la compatrioții lor⁵¹*.

te* Sturlez., Volumul 1, Partea 6, Capitolul 6.

49F He, volumul 1, partea 2, capitolul 36.

50f Nestor 6370.

51F Herodot în Melpomene.

68

Biblioteca Runiverse

Istoria antică a Rusiei

Mai presus de aceasta, se arată că generațiile slave erau numite atunci sarmați, deși uneori erau adesea amestecați cu sciții din necunoașterea scriitorilor de atunci, deoarece se mutau adesea din loc în loc. Acest lucru este confirmat de faptul că amazoanele din limba scitică nu au înțeles⁵² *, prin urmare, limba scitică caracteristică nu era slavonă. Iar regele mezilor Kiaksar le-a dat sciților copii mici să învețe să vorbească limba lor,⁵³* din care se vede că rădăcina limbii slave, adică medii, nu semăna cu scitul. Deci, rămâne să căutați numele și oamenii sciți din tribul Chud, pentru care este necesar să privim mărturii care sunt mulțumite despre asta.

Profesorul Beyer⁵⁴*, deși numele scitic nu este derivat pe bună dreptate din cuvântul finlandez sketa - arcaș, atunci sarmații, părții și multe alte popoare erau pricepuți în tirul cu arcul nu mai puțin decât sciții și aveau drept egal de la greci să fie numiți arcași. , și mai mult în greacă, și nu în finlandeză, dar nu s-a înșelat în sensul că îi consideră pe finlandezi, estlandezi și liflanderii ca fiind rămășițele sciților antici. Demonstrez prin următoarele argumente probabile. Numele scitic după vechea pronunție greacă cu cuvântul Chud este foarte consistent; nu provine din greacă și, fără îndoială, din slavi, care locuiau în cea mai mare parte între Chud și Grecia lângă Dunăre. Și așa cum se întâmplă de obicei ca popoarele îndepărtate să fie numite cu acele nume pe care le-au impus vecinii lor care trăiesc printre ele, așa că grecii, auzind numele Chud de la slavi, au adoptat și, după pronunția lor, au numit sciți.

Rămășițele vechii limbi scitice se găsesc la Herodot⁵⁵*, ceea ce vedem o asemănare clară cu zicalele care sunt comune în rândul popoarelor Chud actuale. Toate acestea sunt mai remarcabile că fabula despre Koloksai, fiul primului rege scit Targitai, aduce în deplină probabilitate unitatea acestui popor cu poporul Chud.

În vremea aceea, pe când sciții vorbeau fabulos despre ei înșiși,⁵⁶ * din cer s-au coborât un plug, un jug, un topor și o cupă de aur. Fratele mai mare, Lipoksai, și cel mijlociu, Arpoksai, au încercat unul după altul să ia aceste lucruri de aur pentru propriul câștig, dar amândoi nu au putut ajunge pentru foc, cercul lor în flăcări. Fratele mai mic, de îndată ce s-a apropiat de ei, focul a dispărut și a lăsat comoara în posesia sa. Trebuie remarcat aici că, deși numele tatălui și ale celor trei fii în finlandeză au o semnificație miraculoasă, totuși numele fratelui mai mic este cea mai vorbită narațiune cu

52* Herodot în Melp[omen].

53* El este în Klia.

54* În Comentariile Academiei de Științe, volumul 1.

55* În locuri diferite.

56* Herodot în Melp[omep].

răspunde. Koloksay înseamnă a alerza cu foc, se presupune că acest nume a venit dintr-o astfel de aventură.

Deci, după măreția poporului Chud și după dovezile slavilor excepționali, numele sciților urmează generațiile Chud; și același lucru este confirmat de originea numelui Kolok-sava; la fel cum zicale și circumstanțe similare scitice și chud corespunzătoare tuturor dau o probabilitate irezistibilă și nu lasă nicio îndoială că generațiile Chud sunt din genul de sciți antici autentici, acum cucerți peste o mare parte a statului rus sau deja din timpuri străvechi unite cu noi într-un singur popor. De aici rezultă că vechimea și gloria tribului Chud sunt mari.

Având în vedere unitatea sciților numiți în mod caracteristic cu Chud, putem folosi în siguranță unul dintre numele lor în loc de altul, dintre care cel pe care strămoșii noștri slavi antici l-au impus acestui popor este mai caracteristic.

Herodot, prima și detaliată descriere^{57*} a originii Chudiane și a vechilor așezări și diviziuni, începe vestea din fabula mai sus amintită despre Targitai, despre cei trei fii ai săi și cel mai mic, Koloksai, care a moștenit unelte de aur coborâte din cer împreună cu deținere. Apoi, sciții, asupriți de atacurile militare, au fost forțați de massagetae să alunge poporul Zimmer de la granițele Europei. Urmărindu-l sub conducerea regelui Madius, fiul lui Prototiev, au intrat în Media, unde locuitorii locului au intrat în luptă cu sciții și, fiind învinși de ei, și-au pierdut stăpânirea asupra Asiei, pe care sciții au câștigat-o. De acolo au luat drumul direct spre Egipt. Și cum intraseră deja în Siria și Palestina, Psamitic, regele Egiptului, a ieșit în întâmpinarea lor, le-a stins dorința cu daruri și cereri, ca să nu meargă mai departe în campanie. Sciții, întorcându-se, au făcut multă violență la întoarcere și au jefuit templul lui Venus din Ascalon. Dar Ciaxares, regele celor mai nobili sciți, care a venit în Media, chemându-i la un mare ospăț și i-a îmbătat, i-a bătut pe toți cei adormiți și pe ceilalți i-a alungat din Media cu forța militară. Sciții, după douăzeci și opt de ani de stăpânire în Media și pentru aceeași lungă absență de la soțiile lor, când s-au apropiat de locuințele lor din Cimeria, au fost întâmpinați de sclavi înarmați și copii adulți sclavi, de la soțiile lor în inexistența soților lor. După mai multe bătălii, neputând birui, în cele din urmă s-au dus împotriva lor fără arme militare cu doar flageluri, că sclavii, văzând și închipuindu-și servilismul de odinioară, au devenit timizi și au fugit. Deci, sciții s-au stabilit pe fostele lor locuințe. Această narațiune aparține mai mult sciților, numiți nomazi; celelalte generații ale lor, locuind pe câmpuri largi,

57* In Melpomene.

70

Istoria antică a Rusiei

nu au fost implicați în aceste campanii. Cele mai notabile dintre ele sunt descrise pe scurt de Herodot.

Budinienii erau foarte puternici și numeroși; ochi albaștri, păr negru. Orașul lor, numit Gelon, era construit din lemn, din care fiecare parte avea treizeci de stadii lungime. În ea erau temple din lemn, temple și idoli greci, deoarece locuitorii gelonieni erau greci amestecați cu sciți Oudiani și foloseau limba amestecată cu Budinskpm. Herodot^{59*} menționează și sciții, care erau conduși de suverani care se stăpâneau pe sine; canelurile erau regale, locuiau lângă vârfurile râului Don.

Multe generații și relocări scitice pot fi destul de văzute din descrierile diferitelor secole. Aici, conform intenției noastre, ele sunt deplasate, deoarece se extinde mai mult pentru a arăta strămoșii strămoși ai actualului popor rus, dintre care sciții nu sunt ultima parte. Discutând războaiele madiane și amestecându-ne cu sciții, înțelegem clar că și atunci Chud-ul cu slavii s-au unit în unele locuri într-un singur popor. După aceea, în primele vremuri creștine și în Evul Mediu, între ei au urmat multe alte relații, dintre care câteva exemple sunt atașate aici. Potrivit tuturor istoriografilor, se știe că hunii au ieșit din Asia din țările adiacente Mării Caspice și Mării Nordului, adică din Siberia și din ținuturile cuprinse de Marea Caspică și Marea Neagră. Este destul de clar de la Procopius^{60*}, care scrie că hunii, numiți Sabiri, și alte triburi hune trăiesc în apropierea munților Caucazieni. În Siberia, din cele mai vechi timpuri, locuitorii erau din generația Chud, deoarece tătarii s-au stabilit în ea nu cu mult timp în urmă, în cea mai mare parte cu țarul Kuchum, în timpul marelui suveran țar Ioan Vasilevici. Ostyaks și alți locuitori ai vechilor Chud s-au eschivat deoparte. În Daghistan, lângă Derbent, există, după cum se spune, până astăzi popoare din generația Chud, numite avari. Din aceste locuri au ieșit, hunii au fost numiți altfel: huni, avari, în rusi ugrî și aubry^{61 *}, curgea, în primul rând, Chud în nord și așezări slave, ajunse prin Dunăre în Grecia și prin multe războaie și șederi în Pannonia, sau în Ungaria, stabilit. Deci, nu este de mirare că în limba maghiară există o mulțime de cuvinte slavone; și, prin urmare, limba lor antică Chud s-a schimbat destul de mult între slavi și, în cele din urmă, de dragul unei mari confuzii cu grecii și cu atât mai mult cu turcii, cu care locuiseră de multă vreme în vecinătate și erau adesea. venerat de istorici ca un singur popor. Invazia lor a fost resimțită cu cruzime

58* Herodot în Melpomepe.

59* Ibid.

®°* Cartea [ig] 4, ch[ava] 3.

c1 * Nestor, folio 5 pe verso și 6406.

v2* Muratorium, în Istorie mixtă, Volumul 1, p. P0.

71

Biblioteca Runiverse

Lucrări despre istoria Rusiei

Slavensk⁶³ *, care este acum marele Novgorod, care de la ugrienii albi care locuiau în granițele siberiei, în ținutul Yugra, a fost devastat și a fost pus în pustiire definitivă, căci este foarte probabil ca novgorodienii înșiși să fi ajuns de partea lor cu negustorii. și razboi. Acest lucru se poate vedea din marea și străvechea târguieală descrisă de autorii antici occidentali⁶⁴*, care avea loc în blănuri scumpe. Deci, poate că această invazie a ugrienilor a fost parțial din invidia lui Novgorodtsy pentru intrarea lor în regiunea siberiană pentru interes propriu, parțial pentru a-i asupra pe ugrieni din popoarele tătare din est, care apoi au început să vină la putere și să se extindă până la vest. În acest caz, sperăm, un amestec considerabil de slavi săvârșiți cu miracolul ugric. Apoi, după reînnoirea Slavenskului, după redenumirea Orașului Nou și după acceptarea prinților varangi în stăpânire, slavii i-au întărit și asupra pe Chud, alungându-i din locurile lor sau luându-i în unitate. Aceasta este în est; în vest, un amestec și combinație asemănătoare a avut loc cu varangii.

Capitolul 7

DESPRE VARYAGS ÎN GENERAL

El argumentează pe nedrept cine atribuie numele varangian unui singur popor. Multe dovezi puternice asigură că aceștia provin din triburi și limbi diferite și că au fost uniți doar prin jaful obișnuit de pe atunci peste mări. Timp de o mie de ani, suveranii conducători nu s-au făcut de rușine să se îmbogățească cu un astfel de comerț prădător, care în Marea Baltică abia prin secolul al XII-lea a ieșit din obicei.

Care este originea acestui nume, despre care avem multe presupuneri îndoielnice, Dar pare a fi mai corect decât tot ceea ce este produs dintr-o zicală comună tuturor popoarelor nordice. Nu numai suedezii, norvegienii, estlanderii și slavii, ci și grecii folosesc același cuvânt în cărțile de istorie⁶⁵*. Iar Perinskiold, traducând povestea lui Sturlezon despre regii din nord în rusă, îi numește pe varangi în cea mai mare parte la fel ca în Pstland, warings, sau, în *no*-latină, soldați nordici; din care rezultă deja că ei nu erau doar suedezi, așa cum cred unii oameni, pentru că în acest caz istoricul și-ar folosi propriul nume și, mai ales, descriindu-și treburile sub conducerea regilor suedezi, i-ar numi cel puțin într-un loc suedezi care, însă, nu se vede nicăieri.

Campaniile gotice și ale altor popoare nordice împotriva Romei și Greciei sunt destul de faimoase cu fapte militare glorioase, care

63* Cronicar din Novgorod.

64* Hel mold, carte[ig] 1, ch[ava] 1.

85 Sturlez., în diferite locuri, Kedrin 1034.

72

Istoria antică a Rusiei

Istoricii suedezi atribuie în cea mai mare parte propriului popor, dar foarte nedrept. Căci vedem că în multe întreprinderi militare din nord, principalii conducători militari au fost poporul slav, ca Odoacru, Radegast și alții, și el însuși, după cum se pare, Alaric, învingătorul Romei. Prin urmare, fără îndoială, printre goți, mulți slavi au luptat în număr mare. Într-un mod similar, și pe mare pentru a zdrobi vikingii obișnuiți, locuitorii aceluiași nord, diferă în natură, comportamentele militare erau consecvente. Au mers în Grecia pe râuri și pe uscat în slujba împăraților din Constantinopol. Au luptat în Arhipelag, în Mediterana până în Africa, de unde au provenit și au slujit marilor prinți ai Africii Ruse, progenitorii unora dintre familiile nobiliare de aici.

Trecând prin regiunile slave și Chudsk, varangii au ales un refugiu și o reședință specială la Kiev și au ascuns comori în peșterile de acolo cu mult înainte de crearea mănăstirii Pechersky ββ *.

Deosebirea dintre aceste popoare se arată limpede și îndoiala este rezolvată de Nestor, cronicarul rus, numindu-i pe nume varangi, goți, unghii, suedezi, normanzi, ruși^{87*}. Pe această bază solidă, să trecem la un studiu special al varangi-roșienilor, de la care locuitorii vechi slavi și parțial Chudsky din țara noastră au primit suverani generali cu descendenți mari.

Capitolul 8

DESPRE VARIAGS-ROSS

Începând să le arate Varangilor-Rosses, cine erau și ce fel de oameni erau, trebuie mai întâi afirmat că ei și vechii prusaci descindeau din aceeași generație^{88*}. Desigur, nu este vorba despre Kryzhaks sau despre actualii Brandenburgeri, ci despre vechii prusaci, care încă trăiesc împrăștiți în unele sate din Prusia și vorbesc aceeași limbă pe care o folosesc lituanienii, Zhmud, Kurlandii, pentru că în orașe nobilii și filistenii care trăiesc în orașe vizitează germani, care au luat stăpânire pe acele pământuri în jurul secolului al XIII-lea prin binecuvântare papală nedreaptă.

Popoarele creștine occidentale, încântate de Biserica Romană, au întreprins în mod repetat campanii de a lua de la mahomedani Ierusalimul și alte locuri sfinte din est, unde s-au adunat numeroase trupe. Pentru mulți nefericiți pre-

ββ* Paterik Pech. in viața cu Teodora și Vasile [Ilie].

v7f 6470.

v8f Kromer, cartea [ig] 1, ch[ava] 1.

73

Lucrări despre istoria Rusiei

acceptarea, în cele din urmă, curajul ducelui de Bouillon Gottfried a luat stăpânire pe Antiohia și Ierusalim; dar după ce au pierdut regatul Ierusalimului timp de optzeci și opt de ani de dragul războiului intestine, rămașii Kryzhaks s-au stabilit parțial în Cipru, de unde în vremurile ulterioare au fost expulzați în insula Rod și din Rod în Malta, unde cavalerii din Sfânta Cruce încă trăiește. Alții, întorcându-se la papă, i-au cerut vechile locuințe pierdute în Europa pentru locuri de așezare, dintre care multe au fost date cu pământ și castele de venit în Germania, numite case germane. Papa a binecuvântat o parte considerabilă cu puterea sa imaginară asupra lumii întregi de a merge la miezul nopții la popoarele necredincioase și de a le îndrepta către legea catolică. Așadar, ajungând în Prusia, care era atunci foarte slăbită pentru atacurile crude ale polonezilor, au cucerit-o și, ajungând la miracolul livonian, au luat stăpânire, despre care principii ruși nu s-au copt, fiind atunci în diviziune și lupte intestinale.

Ei bine, prusacii arătați mai sus erau din același trib cu varangii-rușii, din cele ce urmează devine clar. Și, în primul rând, demolarea cronicarilor noștri domestici dă deja motive să ne gândim la unitatea tribului acestor două popoare, al căror nume diferă puțin unul de celălalt. Nestor a trădat ca amintire că Rurik a fost chemat în stăpânirea slavilor din Varangie-Rosses. Cronicarul din Novgorod îl derivă de la prusaci, în care multe cărți de putere sunt de acord. Și astfel, rușii și prusacii se dovedesc deja a fi un singur popor.

Dintre autorii externi, Pretorius^{9*} își dă părerea suficient pentru a ști, copulând rușii și prusacii într-un singur trib. Poziția locului corespunde cu * 70 *. Același lucru este confirmat de străvechea vecinătate prusacă apropiată cu Rusia, în care erau închise Podlyakhia și o mare parte a Lituaniei, din care Lituania conține încă legi rusești antice. Umărul estic al râului Nemeni, care se varsă în golful Kursk, se numește Rusa, care, desigur, poartă numele de varangii-ruși. Acest lucru este încă susținut de obiceiurile vechilor prusaci, care sunt asemănătoare cu varangii, chemați în posesia noastră.

Kromer^{71*} scrie despre vechii prusaci cum le plăcea să se scalde în băi și în apă rece după scăldat, pe care poporul rus le folosește de bunăvoie până astăzi. Același lucru se spune și în riturile care sunt folosite atât printre vechii prusaci, cât și acum în unele provincii rusești de graniță. Mai presus de toate, unitatea vechilor prusaci cu varangii-rușii este afirmată de reverența pentru un idol principal după nume, semn și rituri. Prusacul Perkun era același cu cel al rușilor Perun, pe care

c^{9*} În multe locuri.

70* Ariold, ki[iga] 1, ch[ava] 2.

71* Pagina 43.

74

Istoria antică a Rusiei

Olga a jurat grecilor la încheierea tratatului de pace^{72*} și pe care Vladimir, încă neîncrezător, îi venera. Pentru ambele popoare, Perun însemna zeul tunetului și al fulgerului; în ambele preoții i-au jertfit foc nestins și au fost executați de moarte când acesta a fost stins prin neglijența lor. Dar aceste argumente vor fi și mai puternice când vom arăta că varangi-rușii au fost poporul principal și mai nobili decât prusacii, care și-au primit numele de la ei.

Unii distinși savanți berlinezi susțin pe bună dreptate atunci când, cercetând originea numelui prusacilor, ei scriu⁷⁴ * că cei care se apropie cel mai mult de căutarea dorită sunt cei care derivă numele Prusiei din limba slavă, adică din numele Rus. iar prepoziția po. Este adevărat că ei cred că asta este în discuția despre vecinătate cu Rusia, totuși, în același mod, alți vecini ruși antici, precum livonienii, polonezii și alții, ar putea fi numiți poruși sau prusaci. Multe motive mă obligă să cred că această poreclă a fost dată nu după loc, ci după timp. Și, în primul rând, se știa că numele rușilor cu o sută cincizeci de ani înainte a fost comis mai degrabă decât al prusacilor; din acest motiv, susțin că, atunci când Rurik, împreună cu frații săi, cu întreaga familie și cu varangi-ruși, s-au mutat la slavii din Novgorodsk, atunci locuitorii rămași după ei în locurile de odinioară au fost numiți Poruss, sau cei care au rămas. În Russ, au fost numiți. Ce zici de prusaci este mai pomenit de istoricii nordici, se întâmplă și din când în când, și nimic nu le scăpa de avantajul rușilor. Pentru toți acești autori la aproximativ patru sute de ani după Rurik și după plecarea rușilor au scris despre treburile nordice și de dragul ei nu cunoșteau decât pe prusacii de pe țărmurile Balticii; aveau puține cunoștințe despre ruși. Și astfel, în secolele următoare, rămășițele lor au devenit mai faimoase decât principalii vikingi-ruși înșiși. În sprijinul acestui lucru, servește următoarele.

Lituania, Zhmud și Podlyakhia au fost din timpuri denumite Rus'^{75*}, iar acest nume nu ar trebui să-și provină și să înceapă din vremea venirii lui Rurikov la novgorodieni, deoarece s-a extins pe larg de-a lungul țărmurilor estice-sudice ale Mării Varangiei din timpuri străvechi⁷⁶ *. Locuitorii insulelor Rugen erau numiți rune. Golful Kursk era cunoscut pe vremuri ca Rusna; și chiar înainte de nașterea lui Hristos, pe vremea lui Froton, regele Danemarcei, orașul Rotala era foarte nobil, unde comandau suveranii suverani. Poziția locului, după împrejurări, pare a fi nu departe de gura Dvinei de amiază. Lângă Pernov, pe malul vizavi de insula Yezel, un sat numit Rotala dă motive să ne gândim la un loc vechi din

72 Nestor 6415.

73f Weiss [s] molid, fila 18, 23.

74 Calendarul Academiei din Berlin 1702.

75* Weissel, foaia 18.

76* Berlin [skoy] Calendarul Academiei [ary] 1702.

77* Saxo Grammar, folio 11.

75

Biblioteca Runiverse

Lucrări despre istoria Rusiei

un minut din oraș, apoi acele ruine antice sunt vizibile acolo.

După ce am judecat acest lucru și vechea împărțire a Prusiei în Alb, Superioară și Inferioară, este foarte posibil să ne imaginăm cu certitudine că vechea regiune Varangian-rusă s-a extins până la limitele estice ale actualei Rusii Albe și, poate, chiar mai departe, până la Staraya. Rusa, din care a creat sau a numit.

După ce a arătat unitatea rușilor cu prusacii și această superioritate față de ei, generația ar trebui să investigheze de la ce oameni provine tapetul, despre care părerea mea anunță dinainte că ambele sunt triburi slave și limba lor slavă, doar prin amestecarea cu ceilalți s-a mutat. departe de rădăcina sa. Deși am complici ai acestei păreri, Pretorius și Helmold,78* dintre care primul consideră limbile prusacă și lituaniană ca o ramură a slavonei, celălalt îi numește direct pe prusaci slavi, totuși, exemple reale ale asemănării limbii lor. cu slavona da-le si parerea mea o probabilitate mai mare. Limba Letsky, descendentă din slavonă, este aproape aceeași cu dialectele care se vorbesc acum în Zhmud, în nordul Lituaniei și în unele sate, vechii prusaci rămași.

Dovezi explicite ale asemănării vechii limbi prusace vor fi găsite de cei care, pe lângă idoli, numele de preoți, vrăjitori și cuvintele care erau folosite în ritualuri, vor lua în considerare și producția lor gramaticală. Alții din limbajul abolit menționat mai sus sunt scuzați de asemănarea dialectului vendian, care, în măsura în care limba slavă nativă din vecinătatea germanilor, precum Letsky în imediata apropiere a lui Chudsky, s-a deteriorat, s-a îndepărtat.

Așadar, când limba străveche a varangilor-roșii este una cu prusacă, lituaniană, kurlandă sau Letsky, atunci, desigur, incidentul și-a avut originea din slavonă ca ramură.

Capitolul 9

DESPRE ORIGINEA SI ANTICITATEA ROSS, DESPRE MISIUNI SI CAZURI LOR

Nu degeaba scriitorii occidentali din epocile actuale79* recunosc poporul rus drept Roksolan, deși nu au nicio dovadă în acest sens, ceea ce voi deduce în cele ce urmează.

Alanii și Roksolani fac parte din același trib din multe locuri ale istoricilor și geografilor antici, iar diferența constă în faptul că alanii este numele comun al unui întreg popor, iar Roksolani este o vorbă compusă din locul lor de reședință, care, nu fără motiv, este produsă din râul Raa, ca printre antici. Scriitorii sunt cunoscuți pentru Volga.

78f În multe locuri.

79* Pretoriu în lumina gotică, carte[ig] 2, ch[ava] 1.

76

Biblioteca Runiverse

Istoria antică a Rusiei

Pliniu⁸⁰ * Alans si Roxolani impreuna crede. Ptolemeu⁸¹* i-a numit pe Roksolani prin adăugare portabilă Alanorsi. Numele Aorsi și Roksane, sau Rossane după Strabon⁸² *, unitatea exactă a rușilor și alanilor afirmă, la care se înmulțește fiabilitatea, că erau tapet al generației slave, apoi că sarmații erau din același trib din vechime. scriitori și deci cu Varangii-Rosuri de aceeași rădăcină.

Aceasta, prin relocarea lor pe țărmurile Varangiane, după cum urmează, va fi mai detaliată. Weissel din Boemia sugerează că amaxovienii, alanii și vendienii au venit din est în Prusia. Dintre alani și wendi din cei de mai sus se știe că sunt slavi și din același trib cu roșanii. Conform mărturiei lui Gelmo⁸³*, alanii erau amestecați cu kurlandienii, care erau din același trib ca și varangi-rușii. Slăvi Rugen au fost prescurtați ca răni, adică din râul Ry (Volga) și Rossans.

Și cum acest popor din locul menționat mai sus s-a înmulțit foarte mult, au fost mari dispute. Pentru a-i opri, regele a ales Videvit, sau Veydevut, dintre alani, pentru noblețe și rațiune, iar la sugestia lui către popor astfel de discursuri⁸⁴ *: „Dacă n-ai fi mai orb decât albinele înseși, atunci disputele tale ar fi avut. s-a încheiat cu mult timp în urmă. Oameni care construiesc case în alte privințe, știți destul că un proprietar comandă un roi de albine, alții ascultă ascultare. El singur împarte munca tuturor: îi alungă pe leneși și incapabili de afaceri din stup, ca din societatea civilă; restul albinelor din muncile atribuite sunt tratate cu sârguință; nu se odihnesc până nu-și vad munca în perfecțiune. Acest lucru, pe care îl observi în fața ochilor tăi toată ziua, folosește imitația prudentă în avantajul tău. Numiți-vă un suveran, a cărui suveranitate îi încredințați libertatea. Lasă-l să-ți judece cearta, să evite insultele și crimele, să apere adevărul și să aibă grijă de siguranța tuturor. Și pentru ca el să poată face acest lucru direct în funcție de poziția sa, dă-i toată puterea stomacului și moartea asupra tuturor. Înclinându-se în fața acestui discurs, cei mai nobili l-au numit suveranul lor și l-au anunțat poporului. În plus, Veydevut și-a asumat rangul de mare preot, a pus ordine în popor și a legitimat în vremurile viitoare că după moarte moștenitorul său va fi la bătrânețe, demn cu evlavie și cunoașterea lucrurilor sfinte.

O astfel de strămutare a alanilor din Volga, adică a rușilor sau a lui Ross, în Marea Baltică a avut loc, după cum se vede din mărturiile autorilor de mai sus, nu o dată și nici în scurt timp.

80* Book[ig] 4, ch[ava] 25.

81F Cartea 6, capitolul 14, fila. Az. 7.

820 Geogr., cartea [ig] I.

83F Cartea 1, ch[ava] 52.

84f Pretoria, carte[ig] 2, ch[ava] 2.

77

Biblioteca Runiverse

Lucrări despre istoria Rusiei

timp, că chiar și în urmele care au rămas până în zilele noastre, este clar că numele orașelor și râurilor trebuie cinstitute.

Râul Ros, care se varsă în Nipru dinspre vest-sud, și alte ape cu același nume din granițele Rusiei, și în special orașul Staraya Rusa, dovedesc vechile locuințe ale rușilor care s-au stabilit de la Volga până la vest, care au numit noile așezări după numele lor, ca umărul de răsărit al râului Nemeni, au numit, ca și alți săteni, Rusoi; ca, de exemplu, bulgarii dunăreni, Troia, creați de Antenor pe coasta Adriaticii - în numele fostei patrii, au fost numiți din Volga, de asemenea noua Ispania, Franța, Anglia și alte noi așezări, iar în Pomerania slavă. în sine, noi Rome.

Dlugosh mărturisește⁸⁵* că în timpul războiului intestine al lui Iulius Cezar și Pompei, un anumit număr de romani, părăsind Italia, s-au așezat pe țărmul sudic al varangilor și au creat un oraș, numindu-l Romovo, care a fost pentru mult timp capitala acolo. De la cronicarul polonez Matvey Mekhovsky⁸⁶* avem un argument care este de acord cu aceasta, că mulți romani s-au stabilit în Prusia și au fost împărțiți în Prusia, Lituania și Zhmud. Cele mai faimoase locuri în care idolii erau venerați au fost numite de romovi în propria lor țară. Așadar, nu este de mirare că în rămășițele vechii limbi prusace, adică în limba folosită în unele sate prusace, tot în Curland, Zhmud și Lituania, se amestecă o mulțime de cuvinte latine, cu care goticul din comunitatea cu normanzii și livonienii din vecinătate au făcut mari progrese în adverbele prezente cancel.

La început, se arată despre slavi că s-au mutat din est, din Asia în Europa, spre vest în momente diferite pe diferite drumuri; același lucru reiese din cele de mai sus și cele care urmează despre ruși, vikingii slavi. În Asia, roxolanii nu au ezitat să se opună comandanților curajosului țar Mithridates Eupator din est. Dar cu greu au trecut două secole, și-au arătat puterea și curajul în vest. Când Otto Silvius a fost ridicat la cel mai înalt rang în statul roman⁸⁸*, au urmat mari disensiuni interne și vărsări de sânge și nu a fost timp să se uite la împrejurările și mișcările popoarelor externe; Roxolani, după ce a învins o parte din armata romană, a pătruns în Misia. De către diverși romani, ei au fost venerați ca exemple puternice ale curajului lor, că au fost ținuți de statul roman pe bani pentru a-l proteja de atacul popoarelor barbare și, ca sub Adrpape Caesar, banii lor angajați.

85f Vezi în Cromer, p. 42.

86* Uită-te în Weiss [s] abia, pagina 18.

87* Strabon, kp[jug] 7, p. 212.

88 „Tacit, cartea [ig] 1, capitolul [ava] 79.

78

Biblioteca Runiverse

Istoria antică a Rusiei

diminuați, s-au înarmat puternic împotriva romanilor, că după ce a aflat, Adrian i-a satisfăcut în cererea lor și prin aceasta i-a liniștit.

Numele Roxolan era cunoscut scriitorilor din Evul Mediu până în acest moment, în comun cu geții sau goții. Ermanarik, regele ostrogoților, pentru curajul său în cucerirea multor popoare nordice a fost comparat de unii cu Alexandru cel Mare, avea o armată roxolană și a fost lipsit de viață de către roxolani pentru ferocitate⁹⁰*. Soniel, sau Sonilda, o femeie roxolană nobilă, i s-a ordonat să fie sfâșiată de cai pentru a scăpa soțului ei. Frații ei Sar și Ammius, răzbunând moartea surorii lor, Ermanarik a fost străpuns în lateral; murit de o rană la vârsta de o sută zece ani. Deși, în cea mai mare parte, rușii s-au sustras în țările de la miezul nopții și cu alanii lor rude, după cum se vede din cele de mai sus, s-au stabilit pe lângă țărmurile Mării Baltice, dar de acolo au plecat în Italia împreună cu goții și au fost numiți. de istoricii Alans, Scirrs și Rugians.

Radegast, slav de nume, ruzhanian de naștere, prin invazia sa cu o mare armată a provocat o teamă de nedescris în Italia și în Roma însăși, o revoltă internă între creștini și necredincioși⁹¹*. Alaric, cuceritorul Romei, este venerat de Pretoria⁹²* ca un Ruzhan, deoarece Procopius din această insulă îi numește pe locuitori goți și că goții erau înclinați să aleagă prinții Ruzhan drept regi. Pe lângă Radegast și Alaric, regii gotici din Rugia servesc ca exemplu - Guba, Gumulkh, Illibald, Vidomir, de asemenea Odoacru, care a atacat Italia cu Turcilingi, Scirri și Heruli, Augustulus Cezar a răsturnat din posesie și odată cu căderea sa. Imperiul Roman s-a prăbușit. Întregul eroism din Italia al varangilor din sud nu poate fi descris pe larg, iar diferitele lor nume ascund gloria lor militară, care în Grecia era mai cunoscută.

Constantin Porphyrogenitus, regele Greciei, scrie în Administrație că rușii au călătorit pe mare din cele mai vechi timpuri până în Egipt. Deci, nu este surprinzător că Nestor numește Marea Neagră Rosky pentru rușii care merg frecvent pe ea. Pentru obiceiul acestor varangi de a merge în regiunile romane, reiese clar din repetele atacuri militare asupra părții de est a acesteia, adică asupra Greciei și asupra Constantinopolului însuși, care campanii de la începutul primilor prinți ruși au continuat chiar și până la prima împărțire a puterilor rusești în diferite principate, ceea ce este suficient în partea următoare va apărea în descrierea detaliată.

9 Spartian în viața lui Adrian Cezar, capitolul 6. ** Iorband, capitolul[ava] 24.

91f Jornand despre patrimoniu, p. 239.

2 El și Procopius în locuri diferite.

79

Biblioteca Runiverse

Lucrări despre istoria Rusiei

Capitolul 10

DESPRE COMUNITATEA VARIAG-ROSS CU NOVGORODUL, ȘI CU POPORELE SLAVENI DE SUD ȘI DESPRE CHEMA LUI RURIK

CU FRATI PRINCIPALUL NOVGOROD

Generațiile slave din partea de sud sunt marcate deasupra acesteia; Dintre acestea, poienile erau mai nobile decât altele, nu atât în treburile militare, cât în licitațiile care se desfășurau cu grecii, care trăiau din cele mai vechi timpuri în marile orașe locuite de ei de-a lungul Niprului: numele lor sunt Olbia sau Borystenopol, Atodon, Zarum, Azagorie⁹³ *. Slavii trăiau de obicei familii împrăstiate, rareori aveau suverani și orașe comune, iar pentru aceasta istoria noastră antică înainte de Rurik nu a fost decorată cu o succesiune decentă de conducători și faptele lor, așa cum vedem cu vecinii noștri, guvernați de puterea autocratică. Suedezii și danezii, în ciuda faptului că au început să folosească litera aproape mai târziu decât a noastră, își încep primii regi înainte de nașterea lui Hristos, descriindu-și treburile casnice și campaniile.

Kyi, Shcek și Khorev, întemeietorii orașelor slave din poieni, și mai ales Kievul, după cum se vede de la Nestor, au fost, cu ocazia nobleței sau curajului deosebit, principalii conducători asupra lor, dar chiar și acei putere au murit fără. o moștenire ereditară. Și, deși slavii sudici au plătit tribut caprelor, ca și varangii din nord, ei se considerau liberi fără monarhie, ceea ce nu va părea foarte surprinzător pentru nimeni care judecă încăpățânarea înveterată a slavilor din Novgorod împotriva puterii autocratice a suveranilor moscoviți. Kiy, poate, s-a întărit, urmând exemplul altor popoare nordice ca lider militar în Grecia, după cum Nestor declară, apărându-l, că nu era transportator, așa cum spuneau atunci unii.

Din toate acestea, reiese clar că pentru a-i aduce pe slavii noștri sub autocrație era nevoie de un erou cu un popor curajos, obișnuit să se supună de bună voie, ceea ce a fost Rurik cu varangi-ruși.

Oskold și Dir au început autocrația în poieni, care a fost apoi întărită de Olga. Credința creștină a început acolo chiar înainte de acești prinți din varangi-ruși, care au mers la Tsaryugrad pe calea cea mai apropiată, Dvina trecând de Polotsk, care ar trebui considerată printre cele mai vechi orașe ale locuirii nordice slave⁹⁴ *. Oskold aproape însuși a fost botezat în Grecia, deoarece la Kiev biserica Sf.

Nicolae a fost construită din cele mai vechi timpuri peste el. Mai mult, Kedrin mărturisește că din prima

93* Herodot, Strabon, Ptolemeu în diverse locuri.

94f Saxo Grammar, cartea [ig] 2.

80

Biblioteca Runiverse

Istoria antică a Rusiei

Primii ruși, care au venit la Tsaryugrad prin război, din cauza nenorocirii lor, mulți au adoptat legea creștină.

În nord, novgorodienii, după ce au fost devastați de ugi și de marea ciumă, s-au adunat, sub conducerea și stăpânirea bătrânului prudent Gostomysl⁹⁵ *, au fost aduși într-o stare de înflorire. După moartea lui, ei au dat tribut varangilor și, după cum se vede de la Nestor, ei au fost într-un fel controlați de ei, pentru că el spune că varangii au venit pentru tribut. Novogorodtsy i-a refuzat și au început să se guverneze, cu toate acestea, au căzut în mari lupte și războaie interne, un clan s-a răzvrătit împotriva altuia pentru a obține o majoritate. În cele din urmă, conform voinței lui Gostomyslov, s-au înțeles între ei și împreună cu popoarele vecine Chud, au ales și chemat pe Rurik și pe frații săi să domnească, spunând: „Țara noastră este mare și abundentă în toate, numai lipsită de judecată și represalii, pe care le tu aproba” ⁹⁶ *. Cu greu s-au plecat în fața acestei petiții, știind inconstanța și grosolănia lor combinate cu voința proprie.

Despre rasa acestor prinți, potrivit lui Nestor, Pretorius⁹⁷ * argumentează: „Desigur, nu au fost adoptați din Danemarca sau Suedia, deoarece diferența de limbă, obiceiuri și ritualuri, distanța nu permite să se creadă acest lucru, dar ei. erau chemați din vecini: cred că din Prusia și cu ei comunicau popoare care, prin combinație, constituiau un mare stat.

Acest adevăr, pe lângă multe alte dovezi, este clar că scriitorii normanzi, desigur, nu ar fi ratat acest eveniment nobil în poveștile pentru onoarea poporului lor, în care secolul, când a fost numit Rurik, este descris cu împrejurări satisfăcute. .

În concluzie, trebuie să menționez originea lui Ruricov din Augustus, Cezar al Romei, care este arătată la unii dintre scriitorii noștri. Din cele de mai sus, se poate observa că mulți romani s-au stabilit cu rușii pe țărmurile varange. Dintre aceștia, cu mare probabilitate, erau rude ale unor Cezari romani, cărora toți erau numiți cu numele comun de Augusta, adică maiestuos sau autocrați. Astfel, Rurik ar putea fi cineva Augustus, adică împăratul roman, o rudă. Nu pot nega probabilitățile; Nu văd credibilitatea.

95* Cronicar din Novgorod.

9vf 6470.

97* Light Gothic, kp[ig] 2, ch[ava] 2.

81

Biblioteca Runiverse

Lucrări despre istoria Rusiei

PARTEA II

DE LA ÎNCEPUTUL PRINCIPATULUI RURIKOV PÂNĂ LA MOARTEA LUI JAROSLAV PRIMUL

Capitolul 1

DESPRE PRINCIPALUL RURIKOV ȘI ALȚI PRINȚI ȘI PROPRIETARI CHEMIȚI DIN VARYAG-ROSS

Rurik, autocrația întemeietorului rus și strămoșul multor suverani, la cererea slavilor și chudilor, a venit la ei să domnească cu doi frați, cu toată familia și cu varangi-rușii, mai întâi l-a ales pe Ladoga să rămână, deși slavii din Novgorod erau principalii săi petiționari și măreția orașului era mai potrivită capitalei. Prin urmare, se pare că Rurik nu s-a prea afirmat pe cuvânt, cunoscând conflictele interne care au avut loc între ei. Ladoga era convenabil pentru trecerea obișnuită a slavilor, varangiilor și Chud pentru a observa mișcările poporului său nebun în Novgorod. Fratele mijlociu, Sineus, s-a așezat să domnească pe lacul Bele; cel mai mic, Truvor, din Izborsk.

Astfel, potrivit sângelui comun și binelui comun, suveranii care sunt de acord între ei, stabilindu-se în locuri diferite, membrii popoarelor disidente uluitoare, au fost legați printr-o puternică alianță de guvernare unanimă. Novgorodienii obișnuiți se temeau de ajutorul lui Sineus pentru Rurik, deoarece posedea un popor puternic Belo-Zersky Chud, numit întreg. Truvor, stând în vecinătatea fostei sale locuințe, i-ar putea ridica în curând pe varangi la protecția sa și a fraților săi. Deci, având sprijin reciproc de pretutindeni, capetele neliniștite, care nu au fost de acord cu alegerea lui Rurikovo, au fost nevoite să tacă și să arate o supunere desăvârșită, astfel încât, deși Sineus a murit după o domnie de doi ani, iar Truvor nu a trăit mult timp după aceea. el, însă, Rurik s-a mutat la Veliky Novgorod și peste Volhov a actualizat orașul.

Având stăpânire unică asupra multor pământuri, a împărțit orașe și regiuni boierilor săi pentru conducere și le-a lăsat să plece din familiile lor și cu mulți ruși, mai ales la Polotsk, Rostov și Belozero, pentru ca rușii, unindu-se cu slavii și cu Chud, alcătuia un singur popor și astfel ar fi întărit tăcerea generală cu posesiunea lui.

Văzând mintea și curajul lui Rurikov, un anume nobil novgorodian, pe nume Vadim, un om înclinat către fosta proprietate națională, și el însuși dorea să fie, aparent, un participant la aceea sau chiar principalul, sfătuit cu oamenii lui de părere asemănătoare,

'* 862 de ani. Nestor.

82

Biblioteca Runiverse

Istoria antică a Rusiei

cum să scapi de puterea rusă²*. Și, bazându-se pe propria sa importanță printre novgorodienii și pe complici, a spus deschis că Rurik venise să-i aducă în sclavia rușilor și să stabilească autocrația în clanurile clanurilor. Auzind aceste discursuri scandaloase și recunoscând intenția, Rurik i-a ucis pe Vadim și pe principalii săi complici. Și așa i-a adus pe alții la frică cu o furtună, pe alții la ascultare prin putere, și i-a condus pe alții la iubire prin dreptate și milă, s-a stabilit ferm în stăpânire.

Din limba slavă, Novgorod, Izborsk și Polotsk erau atunci supuse statului său; din poporul Chud: Merya, toți și Muroma, adică Rostov, Belo-ozero și Murom pământ. Slavii sudici, ca și pajiștile, Krivichi, Drevlyans, nordici și alții, erau parțial conduși de bătrânii lor, parțial plăteau tribut caprelor. Slavii din nord de la noii lor proprietari au fost supranumiți ruși.

Doi boieri nobili, Oskold și Dir, veneau din varangi împreună cu Rurik, care nu erau obișnuiți să trăiască singuri, dar le plăcea mereu să practice treburile militare. Aceștia au cerut să le lase să plece cu familia și cu oamenii lor la Tsaryugrad pentru a căuta o fericire mai mare prin război. La concediere, au întreprins o călătorie în josul Niprului cu nave. În țara Polyana, au văzut un oraș pe munte și i-au întrebat pe oamenii care locuiesc acolo, cui este supus? La aceasta, locuitorii au răspuns că trei frați - Kyi, Shchek și Khorev - au construit acest oraș în numele bătrânului și nu mai erau. Locuitorii plătesc un tribut caprelor. Oskold și Dir s-au stabilit la Kiev, s-au adăugat mulți varangi și au început să domnească peste pajiști, nedepinzând de Rurik.

După ce s-au stabilit în stăpânire, au adunat o armată și s-au dus la Constantinopol în timpul țarului Mihail, în sfert și zece ani ai puterii sale. Fiind acest suveran într-o campanie împotriva agarienilor de lângă râul Negru, conform mesajului dat de la eparh, s-a întors la Tsargrad. Oskold și Dir, după ce au debarcat pe țărmurile grecești cu două sute de corăbii și au distrus locurile din jur cu multe crime, au înconjurat orașul, iar regele însuși și-a făcut drum în el de nevoie. Intrând în Biserica Blachernae cu Patriarhul Fotie, a ascultat rugăciunile toată noaptea. După ce a adus haina Maicii Domnului cu cântare pe mal, s-au scufundat în apă într-un timp de liniște. Deodată s-a iscat o furtună mare și corăbiile rusești, conduse la țărm, s-au spart. Oskold și Dir, după ce au pierdut un număr mare de trupe, s-au întors la Kiev cu câteva rămășițe.

Cronica din Novgorod

3* Nestor, 866.

83

Capitolul 2 DESPRE DIRECTORUL OLGOV

După ce a domnit şaptesprezece ani la Novgorod, Rurik a ajuns calm la moarte^{4*}. Murind, şi-a încredinţat fiul său, încă prunc, Igor, şi odată cu el domnia rudei sale Olga. Acesta, după moartea sa, vrând să mărească moştenirea lui Igor şi să unească un singur trib al popoarelor slave sub o singură posesie, a adunat o armată din varangi, slavi şi chuds, a luat nişte Krivichi şi cu ei a venit la Smolensk, a cucerit oraş pentru sine cu pământul Krivichi şi şi-a plantat conducătorii. De acolo, coborând Niprul, a luat Liubech şi a încredinţat guvernatorii săi. Apropiindu-se de Kiev, unde domniau Oskold şi Dir, a ascuns o parte din armată în tribunale, iar pe cealaltă a lăsat-o în urmă. Şi pe când naviga pe sub Ugorskoe lângă Kiev, a trimis la Oskold şi Dir cu vestea că negustorii merg în Grecia din Olga şi din Igor, ca să-şi vadă rudele. Oskold şi Dir, neavând nicio bănuială, au venit la tribunale cu un număr mic de oameni cu intenţia, poate, să-i mângâie pe aceşti călători şi să-i adauge la locuitorii Kievului. Deodată, cei închişi în tribunale au sărit cu o armă şi i-au înconjurat pe Oskold şi Dir. Apoi Oleg, arătându-i pe Igor, a anunţat: „Acesta este fiul şi moştenitorul Rurikilor; nu eşti dintr-o familie princiară şi nu ar trebui să domneşti”. Şi apoi, la ordinul lui Olgov, Oskold şi Dir au fost ucişi. Trupurile lor au fost duse pe un munte numit Ugorskoye. Mai târziu, pe mormântul Oskoldovei a fost ridicată Biserica Sfântul Nicolae; Mormântul lui Dir este în spatele Sfintei Irinei. După moartea satelor lor, Oleg a domnit la Kiev şi a numit capitala tuturor oraşelor posedate de ruşi. Şi cu acest nume au fost numite poiana şi alţi slavi din jur ai stăpânirii sale.

Oleg, având grijă de bunăstarea popoarelor încredinţate, a început să construiască oraşe şi să stabilească tributuri decente. În primul rând, el a stabilit pentru întreţinerea varangi-ruşilor că novgorodienii plăteau trei sute de grivne pe an, ceea ce s-a făcut cu adevărat până la moartea Marelui Duce Yaroslav I. Omagiu a fost, de asemenea, adus Krivichi şi Merya. Apoi, Oleg Drevlyan a luptat şi a acţionat crunt cu acest popor sălbatic, le-a pus un tribut greu, conform unui jder negru cu fum. Nordicii şi afluenţii radimichi erau încă Kozari, de dragul cărora Oleg a mers cu o armată pentru a-i elibera pe nordici şi le-a adus un tribut uşor. Radimichi, prin cei trimişi de la el, a intrat în cetăţenie şi a început să plătească tribut sheleg-ului, pentru care mai înainte dăduseră caprelor. El i-a adus pe Krivichi, Lyubchan, Polyan, Drevlyan, Severyan şi Radimichi sub conducerea sa, a luptat împotriva Sulichs şi Tivertsy.

h * 879 ani.

* 84 ♦

În această perioadă, ugrienii treceau pe lângă Kiev printr-un loc care se numește acum Ugorskoe^{5*}. La Nipru stăteau ca vâlvuri. Campania lor a fost asemănătoare Polovtsianului. Între timp, Igor a căpătat curaj, a plecat la război sub Oleg, iar oamenii au început să-i arate ascultare. Apoi a fost căsătorit cu Olga, adusă din Pskov^{6*}.

Bazându-se deja pe speranța lui Igor în guvernul statului, Oleg a decis să meargă la greci. Din acest motiv, a recrutat o mare armată din varangi, slavi din Novgorod, Krivichi, Drevlyans, Radimichi, Poiana, nordici, Vyatichi, croați, Dulebs, Tivertsy și Chud. Kievul îl instrui pe Igor; a trecut sub Constantinopol pe cale uscată cu cavaleria, pe apă pe două mii de corăbii mici. Grecii, auzindu-i apropiindu-se, au închis pasajul îngust de la Marea Neagră și s-au închis în oraș. Apoi, la iesirea mării spre tarm, armata lui Olgov s-a repezit la prada, după vechiul obicei militar, multe case și biserici au fost jefuite, arse, unii oameni au fost taiati, alții au fost spânzurați, alții au fost înecați în apă și chinuți de diverse. langoarea. Atunci Oleg a ordonat armatei sale să facă roți și să pună corăbii pe ele. Rozita vântului capabilă și, umflând pânzele, le-a purtat până la zidurile Constantinopolului. Grecii s-au îngrozit când au văzut acest lucru și au trimis cu o rugăciune la el ca să nu distrugă cetățile, ci să ia tribut după bunul plac. Oleg a ordonat armatei să se oprească. Au fost aduse din oraș diverse mâncăruri și vinuri pentru a le întâmpina; dar nu luate ca pericol din otravă. Grecii, speriați și surprinși, au spus: „Nu Oleg luptă pentru pășune, ci Sfântul Dimitrie a fost trimis de la Dumnezeu pentru pedeapsa noastră”. Dani a fost cerut de la ei cu douăsprezece grivne de persoană. Erau optzeci de mii în total, patruzeci pe navă. Au fost de acord cu cererea, au cerut pace și încetarea ostilităților ruinătoare.

Oleg, mutându-se puțin din oras, a început să încheie un tratat de pace cu Leon și Alexandru, regii greci^{7*}. Pentru aceasta, a trimis la ei nobili, care au fost de acord cu grecii, astfel încât, pe lângă cele douăsprezece grivne pentru fiecare persoană, să plătească tribut la fiecare șase luni orașelor rusești: mai întâi, la Kiev, apoi la Cernigov, Pereyaslavl, Polotsk, Rostov, pe Lyubech și pe altele, în care marii prinți au domnit sub Olg; Rușii care vin pentru tribut pentru a fi mulțumiți cu mâncarea și băuturile lor după bunul plac; pentru călătoria de întoarcere, să dea hrană suficientă și ancorele, frânghiile și pânzele necesare; pentru un tribut de șase luni, rușii nu ar trebui să vină fără târg și mărfuri; pentru ca domnitorul să interzică cu cuvântul său în sate să aducă insulte; iar la sosire, stați la Sfântul Mamant până când, prin porunca împărătească, fiecare este copiat pe nume; a intra în oras

5* 898 ani.

903 ani.

„* 907. Nestor.

85

Biblioteca Runiverse

Lucrări despre istoria Rusiei

cincizeci de oameni la o poartă neînarmați; pentru vânzarea și cumpărarea de mărfuri nu plătesc taxe.

Regii au confirmat acest acord cu un sărut al crucii. Oleg a jurat, conform legii ruse de atunci, cu armele sale și pe zeii Perun și Volos, zeul vitelor. Și astfel, pacea a fost aprobată de ambele părți. Oleg, după ce și-a agățat scutul pe porțile Constantinopolului în semn de victorie, cu mare interes a pornit înapoi în Rusia pe mare. Rossum a ordonat să ridice pânze pavlochny, la slavi kro-pinny. Cu atâta măreție, cu multă bogăție și lucruri ornamentale, a ajuns la Kiev. Dintr-un popor simplu și superstițios a fost poreclit vrăjitor, că faptele lui erau considerate imposibile pentru o persoană.

Timp de patru ani, o cometă a apărut în vest ca un tufiș. Cam în aceeași perioadă, Oleg și-a trimis nobilii în Grecia pentru a confirma fosta pace și a stabili un acord comercial cu regii Leu și Alexandru⁸ *, care au fost de acord și au confirmat acest lucru: pentru ca între ruși și greci să existe o pace de nezduncinat și nebănuită. dragoste; să nu-și dea unul altuia un motiv pentru a încălca acordul, ci să-l păstreze neschimbat întotdeauna și în toți anii următori; în instanțe, să hotărască cauzele între ambele popoare după dovezi, dar când nu există, să jure credință petenților; când un grec ucide un rus sau un rus un grec, pentru asta, execută pe ucigaș prin moarte în locul în care a fost comisă crima; când ucigașul fuge, duceți moșia și soția ucigașului vecinului rudei ucise; dacă ucigașul este sărac și a dispărut, atunci așteptați până va fi găsit și va fi omorât; pentru răni și bătaii să plătească cinci litri de argint conform legii rusești, dar cine este rară este vinovat că dă tot ce poate, și rochia pe care o poartă, și jură că nu mai are ce să plătească și nimeni nu-i dă ajutor; nu căuta mai departe pentru aceasta; Dacă un grec rus sau un ruși grec prinde și ucide un rus care fură, atunci nu vor fi acuzați și i se permite să fie luat înapoi; luat prin violență se întorc și de trei ori; dacă nava grecească este forțată să ajungă la țărm, unde sunt rușii, atunci escortați-o într-un loc sigur și acordați ajutor; în același mod, grecii ar trebui să-i ajute pe ruși, în plus, dacă se comite o crimă sau violență, să acționeze conform celor de mai sus; dacă i se întâmplă unui rus să vadă un grec captiv sau un rus unui grec într-o țară străină, să-l răscumpere și să-l lase să meargă în țara lui, după ce a primit prețul dat pentru el sau să-l impute ca tribut; în mod similar, răscumpărați prizonierii de război și întoarceți-i în țara lor, primind această răscumpărare pentru ei; luat de la auxiliar

8* 911 și 920 Nestorl.

a Există o eroare în original: sunt necesare 911 și 912.

86

Biblioteca Runiverse

Istoria antică a Rusiei

trupe, indiferent de starea lor, să răscumpere douăzeci de aur; Rușii își iau sclavii fugari sau furați și vânduți cu forța de la negustori prin cerere și recunoaștere ca sclavi; negustorii să-și caute sclavii

fugiți prin cerere și să-i ia pe cei găsiți; cine nu lasa să fie cercetat va fi de vina; când unul dintre ruși, care îl slujește pe țarul grec, moare fără să-și fi dispărut de bunurile sale și fără rude apropiate, atunci dă-l Rusiei unor rude îndepărtate, dacă numește moștenitori la moarte, apoi dă moșia sa. Nelegiuirii care au fugit din Grecia în Rusia sau din Rusia în Grecia trebuie să fie înapoiați pe pământul lor fără voință.

Toate acestea au fost aprobate prin acorduri scrise reciproce de ambele părți; grecii au sărutat crucea, rușii, după propria lor lege, au depus un jurământ, ca să nu treacă o singură linie din consimțământul pus și aprobat; care se săvârșește în 912 în septembrie. Țarul Leon i-a cinstit pe ambasadorii ruși cu multe daruri și a poruncit nobililor săi să le arate frumusețea bisericii și a odăilor, împodobite cu aur, pline cu multe comori și pietre prețioase, mai mult, patimile lui Hristos și moaștele sfinților, pentru ca, văzând aceasta, să se închine credinței creștine și să se unească cu ea, cu grecii în lume și în tăcere au rămas. La întoarcerea lor în Rusia, ambasadorii i-au anunțat Olgăi încheierea păcii, care, mulțumită fiind, a rămas în repaus pentru tot restul vieții.

Despre moartea lui, rămâne o narațiune minunată, a cărei probabilitate, conform antichității, are. Înainte de război, Oleg Magi i-a întrebat pe greci care va fi sfârșitul vieții sale. S-a dat răspunsul că va muri de pe calul său iubit. Pentru a face acest lucru, s-a hotărât să nu stea niciodată pe el, să-l aducă mai jos în sine, ci să-l pună și să-l hrănească într-un loc special. Întors din Grecia la vârsta de patru ani, în toamnă și-a amintit de asta. L-a sunat pe bătrânul mirilor și l-a întrebat dacă calul trăiește. Auzind că a murit, vrăjitorul a răs. „Fals”, a spus el, „toată ghicirea ta: mina este moartă, dar eu sunt în viață; Vreau să-i văd oasele și să vă arăt în mustrare.” Așa că s-a dus la locul unde zăceau oasele goale și, văzând fruntea goală, s-a dat jos de pe cal, a călcat pe el și a spus: „Este posibil să mor?” Deodată, un șarpe, ieșind din frunte, l-a înțepat în picior, de care s-a îmbolnăvit și a murit, domnind treizeci și trei de ani. Toți oamenii au plâns mult despre el. A fost înmormântat pe muntele Șcekovița, iar mormântul său era vizibil pe vremea cronicarului Nestor.

87

Biblioteca Runiverse

Lucrări despre istoria Rusiei

Capitolul 3 DESPRE PRINCIPALUL IGOREV

La moartea lui Olgove, Igor a preluat întreaga putere de a domni 9 *. Apoi, Drevlyenii, sperând să scape de cetățenia rusă într-o nouă domnie, au refuzat-o și s-au închis în orașe. Cu toate acestea, speranța lor a fost zadarnică și întreprinderea a fost inutilă. Prin curajul lui Igor au fost învinși și aduși la ascultare, sub constrângere au plătit mai mult tribut pentru crima lor decât înainte.

La vremea aceea, pecenegii au venit pentru prima dată pe pământul rusesc, au făcut pace cu Igor și au plecat la Dunăre¹⁰ *. Simeon, regele Bulgariei, a purtat atunci război cu grecii și a luptat în Tracia.

Grecii i-au angajat pe pecenegi; dar comandanții lor, fiind în dezacord cu ei, i-au forțat să se retragă și să se întoarcă în propria lor țară. Simeon, după ce i-a învins pe greci, a luat Adrianopol.

Igor, după ce a adunat o armată, s-a dus la Tsaryugradui*. Bulgarii i-au spus țarului că rușii au de gând să judece zece mii împotriva lui. Debarcând pe țărmurile Asiei Mici, prințul rus a luptat cu Bithonia, Paflagonia și ținutul Nicomedia până la Heraclius. În această invazie a rușilor în regiunile grecești, s-au comis mari prădări și ruine de biserici și mănăstiri; mulți oameni au fost biciuiți, împușcați și uciși în mod inuman cu cuiele bătute în cap. Apoi, cu armata greacă, Panfir Demestvennik a venit din răsărit, având patruzeci de mii, Phocas Patrikey cu macedonenii, Teodor Stratilat cu tracii și o grămadă de alți nobili și ruși înconjurați de pretutindeni. Dar ei, după ce s-au conferit, au purtat o bătălie cu grecii, iar grecii abia au învins o luptă crâncenă și de lungă durată. Rușii rămași s-au întors seara în armata situată în largul coastei, au intrat în bărci și au pornit în mare. Teofan, voievodul grec, a ieșit în întâmpinarea lor și a tras cu trâmbițele în bărcile rusești. Din această minune cumplită și din corăbiile care ardeau, mulți s-au repezit în apă și toți au fost nevoiți să fugă. Întorcându-se în patrie, Igor a spus că i s-a luat victoria, că grecii au lăsat foc asupra armatei lui, asemănător fulgerului.

Cu toate acestea, dorind să-și protejeze gloria cu răzbunare, a trimis trimiși la varangi peste mare, determinându-i să lupte împotriva grecilor. Așadar, a adunat o mulțime de trupe: ruși, varangi, polieni, slavi, Krivichi, Tivertsy și a angajat pecenegii, luându-le amanați. Cu aceasta armata a mers la greci pe mare și pe uscat 12 *. Auz

9* 913 ani.

10# 915.

11# 931* * * 6.

6 Există o eroare în original: este necesar 941.

944

◆ 88 ◆

Biblioteca Runiverse

Istoria antică a Rusiei

aceasta, oamenii din Korsun i-au trimis un mesaj țarului Roman, „că o armată nenumărată vine împotriva lui și corăbiile au acoperit marea”. De asemenea, bulgarii i-au informat pe greci că Igor merge pe uscat și i-au angajat pe pecenegi. Roman, auzind aceasta, i-a trimis lui Igor cu daruri și cu o cerere să nu se duca la lupta cu pamantul grecesc, ci să ia tributul pe care-l luase mai înainte Oleg și cu adaos. De asemenea, a trimis pecenegi cadouri de mătase și mult aur. Igor, ajuns la Dunăre, și-a chemat conducătorii militari, a chemat ambasada țarului și a început să se consulte cu ei. Atunci toți au fost de acord să ofere: „Când regele întreabă așa, ce ne putem dori mai mult? Fără vărsare de

sânge, vom obține argint, aur și veșminte de mătase. Cine știe cine va câștiga și cine a fost de acord cu marea să nu-și facă griji? Nu mergem pe pământ, ci pe adâncurile mării, unde toată lumea este în curând supusă morții. După ce a ascultat acest sfat, Igor le-a ordonat pecenegilor să lupte cu pământul bulgar. El însuși, după ce a luat de la greci veșminte de mătase, argint și aur pentru toată armata sa, s-a întors la Kiev.

În consecință, regii greci - Roman, Constantin și Ștefan - și-au trimis ambasadorii la Igor pentru a încheia și a finaliza fosta pace. Igor, vorbind cu ei despre alianță, și-a trimis boierii în Grecia. Roman, la sfatul demnitarilor cu ambasadorii ruși, a fost pus în pace în următoarele articole: „Marele Duce al Rusiei Igor și tuturor celor care stau sub mâna lui, să fie neclintiți în lume cu regii Greciei - Roman, Ștefan și Constantin - pentru totdeauna, câtă vreme soarele strălucește și toată lumea stă în picioare, iar cine se gândește să rupă tăcerea, creștinul să accepte răzbunare de la Dumnezeu Atotputernic, condamnarea la moarte în veacul acesta și în cel următor, să nu aibă ajutor cei nebotezați. de la Dumnezeu și de la Perun, să nu se poată apăra cu scuturile lor, să fie tăiați cu săbiile, să cadă fiecare din armele lui și slujitorii să rămână în veci. Marele Voievod Igor și boierii săi să dea drumul în Grecia câte corăbii doresc cu ambasadori și negustori și, așa cum este legal, ambasadorii să poarte sigilii de aur, iar negustorii de argint. În scrisori pentru a anunța numărul de nave. Fără scrisoare, cei care veneau să țină paznici până la înștiințarea prințului rus; ucide adversarii fără teamă de pedeapsă și scrie prințului despre fugari, cu care va acționa după voia lui. Când rușii vor veni fără negustori, nu vor lua cotizații lunare pentru banul domnesc, nu vor acționa revoltător în satele țării grecești și vor locui în parohia Sf. Mamant. Cei care au venit să rescrie pe toți pe nume și apoi i-au lăsat pe comercianți să-și ia indemnizația lunară, iar ambasadorii să plătească un omagiu Kievului, Cernigovului și Pereyaslavlului și altor orașe. Pentru târguire, cincizeci de oameni intră în oraș, cu o singură poartă, în spatele executorilor regali, iar dacă un rus sau un grec comite o minciună, atunci trebuie să dea dreptate.

13* 945 ani.

» 89 *

Biblioteca Runiverse

Lucrări despre istoria Rusiei

Rușii, intrând în oraș, nu ar fi jignit și nu ar fi cumpărat mai mult de cincizeci de monede de aur. Bunurile cumpărate trebuie arătate executorului judecătoresc, care, după ce le sigilează, trebuie să le restituie. La plecare, rușii ar trebui să ia mărfuri comestibile pentru drum și ceea ce este necesar pentru navele de echipament, așa cum a fost stabilit anterior, și să le desfășoare cu acoperire grecească, dar nu este permis să petreacă iarna la Sf. Mamant . Dacă un sclav fuge de la ruși la greci și este găsit, luați-l înapoi, dar dacă nu este găsit, atunci plătiți-i două perdele prin jurământ, așa cum a fost stabilit mai înainte. Dacă fugarul a plecat și a luat demolarea, iar la întoarcere va fi intact, trebuie să plătească două piese de aur. Când

un rus de la un grec sau un grec de la un rus încearcă să ia ceva, el va fi pedepsit foarte crud, dar dacă îl ia cu adevărat, trebuie să se întoarcă de două ori, adică ceea ce a fost furat intact și să atașeze bani la el, cât valorează; iar când furatul este la vânzare, dați prețul dublu și pedepsiți-l pe taty după legile Rusiei și Greciei. Captivi pentru a răscumpăra tineri și fete de adulți și bune, dar zece monede de aur, pentru Seredovici cu opt, cinci pentru bătrâni și minori. Când un rus este găsit în sclavia unui grec ca prizonier, dă-i o răscumpărare de zece piese de aur, dacă este cumpărat de un grec, plătește-i acest preț. Prinții ruși nu luptă cu țara Korsun și nu au nicio putere asupra ei, deoarece este sub statul grec. Și când prinții ruși sunt în război cu alte țări, atunci grecii trebuie să ajute cu numărul necesar de trupe. Când rușii găsesc o navă grecească spălată pe țărm, nu o jignesc. Dacă cineva jignește sau ia ceva, sau înrobește sau ucide o persoană, el este vinovat de a fi pedepsit să fie de ambele părți ale legilor. Rușii n-ar fi făcut nicio ofensă poporului Korsun care pescuiau în estuarele Niprului și nu ar fi iernat în acele limane, nici în Beloberezhye, de sub Sfântul Eleuteriu, ci s-ar fi întors la casele lor toamna; și mai mult, nebunia și bulgarii care vin să lupte cu țara Korsun nu vor avea voie printilor ruși. Prinții ruși nu au puterea de a executa criminali greci, dar sunt lăsați să fie torturați de regii greci. Crimele ar trebui judecate așa cum ar fi trebuit să fie în acordul anterior cu Olga. Când este nevoie de regatul grec într-o armată împotriva comparatorilor, atunci Marele Duce al Rusiei trebuie să trimită numărul necesar conform scrisorii, din care alte țări vor ști ce fel de dragoste au grecii față de Rusia. Potrivit acestui acord, ambasadorii ruși au depus un jurământ cu Perun și arme, iar cei care au acceptat legea creștină au depus un jurământ în biserica Sf. Ilie; iar țarul grec a fost depus jurământul de către ambasadorii ruși. La întoarcerea lor, Igor, mulțumit de încheierea acestei lumi, a urcat pe dealul spre Perun, i-a pus arme, scuturi și aur în fața lui și a jurat credință ambasadorilor greci, dar și boierilor și guvernanților săi.

90

Biblioteca Runiverse

Istoria antică a Rusiei

La încheierea acestei păci, Igor a domnit o vară întreagă în pace, care s-a încheiat în toamnă. Avea un guvernator nobil pe nume Svendeld, căruia, din dragoste și milă deosebite, i-a dat stăpânirea pământului Drevlyane, dobândit și împovărat cu tribut înainte de campaniile sale împotriva Greciei. Svendeld a luat o kuna neagră cu fum și astfel a devenit foarte bogat. Comandanții lui Igor, care au luptat cu el Grecia, l-au invidiat și i-au spus prințului că dăruiește mult doar unei singure persoane și că slujitorii din Svendeld erau împodobiți cu arme și haine și erau goi. Deci, au sfătuit să meargă la Drevlyans pentru a colecta tribut pentru el și propriul lor interes. Igor, după ce a ascultat sfatul, a mers cu o armată deliberată pentru a adăuga mai multe la primul tribut. Din cauza multor violențe pe care le comisese, s-a întors la Kiev, dar a apelat și la Drevlyans pentru un interes mai mare cu un număr mic de oameni, în ciuda ideilor lor negative. Drevlyanii s-au certat cu prințul lor, al cărui nume era Malom, „că atunci când lupul se obișnuiește să fure oile, el duce toată turma până când este ucis”. Așa că, înarmându-se cu Igor, în fața lui Korosten,

orasul lor principal, l-au ucis pe el si pe cei care erau cu el. Mormântul său era vizibil în acel loc chiar și pe vremea cronicarului rus Nestor.

capitolul 4

DESPRE PRINCIPALUL OLGINA

După uciderea lui Igor, Marea Ducesă Olga 15 * a preluat posesiunea pentru vârsta imperfectă a singurului ei fiu, Svyatoslav. Drevlyanilor li s-a părut că văduvia ei și tinerețea lui Svyatoslav sunt în puterea lor, astfel încât nu numai să se elibereze de cetățenie, ci și să-și ridice prințul în stăpânirea Kievului, combinându-l cu Olga prin căsătorie și, prin urmare, să ia majoritatea peste rusi și poieni. Douăzeci de nobili trimiși la Kiev în acest scop au ajuns pe apă și au aterizat lângă Borovici. Apa curgea la acea vreme lângă Muntele Kiev, iar locuitorii nu aveau încă case pe Podil, dar locuiau pe munte. În afara orașului se afla o altă curte domnească, numită turn pentru un turn înalt de piatră în ea. Olga, auzind de sosire, s-a indignat de tristețe, văzând obraznicia ucigașilor soțului ei. Toți oamenii au răspuns la lacrimile și plânsul ei cu plâns și plâns. După o oarecare satisfacție de mare tristețe, Marea Ducesă s-a angajat în inima ei să se răzbune pe drevlyan pentru moartea soțului ei în tot felul de moduri. Și pentru aceasta, în primul rând, prin acceptarea vicleană a solilor, ea a pus temelia lucrării intenției ei; le-a răspuns amabil celor prezenți

14* 945 ani.

15* 945 Nestor.

91

Biblioteca Runiverse

Lucrări despre istoria Rusiei

În fața ei cu un discurs obscen că au fost trimiși din țara Drevlyane la ea să-i spună: „L-am ucis pe soțul tău pentru că ne-a împovărat cu un tribut nemăsurat, care, însă, nu era încă mulțumit, ca un lup care ne jefuiește. Prinții noștri sunt buni, și-au îmbogățit stăpânirea agriculturii; și se cuvine să pătrunești prințul nostru Mal.” „Îmi place discursul tău”, spuse înțeleapta Olga, „nu mai pot să-mi înviez soțul. Aducându-mi favoarea prințului tău și ție, îți voi da cinste și avantaj asupra poporului meu. Acum întoarce-te calm pe nava ta și dimineața știi cum să le arăți avantajul tău.

A doua zi, cei trimiși de la Olga au coborât pe corabia Drevlyansk, cerându-le, la porunca prințesei, în oraș pentru cinstea făcută pentru ei. Drevlyenii, mărind, au răspuns: „Nu vrem să mergem cu tine pe jos sau călare; tu în barca noastră pe capetele tale ne jignești. Ascultându-se cu slujire, cei trimiși cu o atât de ciudată dizgrație au urcat în curtea turnului. Olga, privind de la înălțimea lui și râzând de mândria lui stupidă, a transformat mărirea lor în durere. Ea a ordonat să-i arunce brusc pe drevliani cu o barcă într-o groapă din parc pregătită în curte. Și apropiindu-se, ea a întrebat dacă onoarea

care le-a fost făcută la matchmaking a fost destul de plăcută. Drevlyenii, cu remuşcări şi cu teamă, în groapă, au strigat că moartea lui Igor nu le-a fost de folos şi că pentru atrocitatea lor au fost puşi la o execuţie demnă. Onaya a fost în curând realizată prin adormirea lor în viaţă în ținuturile aflate la comanda lui Holguin.

Mesageri sunt trimişi imediat în țara Drevlyane, astfel încât oameni nobili să fie trimişi de la Drevlyani să facă o potrivire, care să o primească şi să o aducă pe Olga prințului lor cu cinstea cuvenită şi pentru ca oamenii din Kiev să o lase mai convenabil să plece. Drevlyanii, nefiind văzut o singură persoană din fosta lor trimisă să se asigure, - o, simplitate rurală! - a crezut. Cincizeci de conducători ai pământului Drevlyansky au venit la Kiev fără nicio ezitare. Fie că au întrebat despre foştii lor mesageri, nu se menţionează nimic despre asta. Aici ceva îi lipseşte Nestor; Fără asta, supravegherea Drevlyane pare mai incredibilă. Olga le-a ordonat să-i întrebe după munca drumului spre baie, după obiceiul rusesc, în care erau luminate cu tufiş şi făcuţi cenuşă.

Această răzbunare teribilă şi severă este diminuată de meşteşugul util al Olgăi, pentru care partea nobilă a principalelor şefi Drevlyan a exterminat şi a pregătit calea pentru o viitoare victorie. Pentru a o avertiza despre aceste treburi, ea a trimis un mesager grabnic pe țara Drevliansk, anunţându-i că este deja pe drum şi că la mormântul lui Igor vor fi pregătite diverse miere şi tot felul de mâncare, ca să poată face o înmormântare. sărbătoreşte primul ei soţ înainte de a intra într-o a doua căsătorie. Drevlyanii s-au bucurat de sosirea ei şi au executat comanda în faţa oraşului lor principal, Iskorest. Grozav

*92♦

Biblioteca Runiverse

Istoria antică a Rusiei

Prințesa Olga, conform promisiunii ei cu poporul ales, nu este pentru bucuria căsătoriei, ci vine la luptă la timpul stabilit. Drevlyans, îmbrăcați în haine de sărbătoare colorate, părăsesc oraşul pentru a o întâlni şi o primeşte cu mare cinste. La întrebarea despre primul şi al doilea trimis, i s-a răspuns că urmăreau cu căruțe grele din marea bogăție a prințesei, pe care ea le-a încredințat deja mai mult drevlyanilor. Mai mult, prezența lui Olgino cu un număr mic de oameni a fost suficientă pentru a îndepărta îndoielile cu privire la trădarea ascunsă.

Conform acordului său cu Drevlyans, înainte de căsătoria lor imaginară, el ridică un deal mare peste mormântul matrimonial, îl iriga cu lacrimi, apoi păta cu sângele ucigaşilor săi. Drevlyanii, văzând că Olga, după plâns amar, se îmbracă cu o rochie decentă pentru o sărbătoare strălucitoare şi de nuntă, au început să se distreze, să se bucure şi să se delecteze cu mieriile puse. Kievenii s-au străduit, ca nişte slujitori, să-i trateze cu multă bunătate şi evaziune; ei înşişi, la porunca înțeleptei prințese, au băut foarte moderat, nu pentru beție, ci doar pentru o mai bună încurajare pentru realizarea viitoare a unei întreprinderi secrete. Drevlyanilor bucuroşi şi chiar beți li s-a părut că deja la Kiev au comandat toate țările ruseşti şi, într-o

revoltă, l-au defăimat pe Igor în fața soției sale cu tot felul de cuvinte de blasfemie. Deodată, călăuzii aleși ai Holginei, la un semn dat, cu armele scoase, i-au lovit pe bețivi; speranța și aroganța lor au fost întrerupte de moarte. Cinci mii de tocat, printre polițiști erau mulți nobili, au acoperit câmpul Korosten cu cadavre, iar căsătoria dornică s-a transformat într-o sărbătoare groaznică în cinstea lui Igor. Olga, după ce și-a împlinit intenția, s-a întors în grabă la Kiev și a adunat imediat o forță nobilă pentru a ataca inamicul, confuz în slăbiciune, fără a da odihnă, pentru a ataca cu mare succes.

Pentru o mai mare încurajare a trupelor sale, el acceptă participarea conducerii militare a fiului său, Svyatoslav, prosper în tinerețe și vigoare. Cei care au venit la Iskorest au fost întâmpinați de drevlieni cu o mână înarmată și, în timp ce ambele părți ale regimentului mergeau la luptă, Svyatoslav a aruncat o sulită în inamic și a străpuns calul în urechi. Voievodul Sveneld a exclamat: „Prințul a început lupta noastră; alții, să fim tari pentru el.” Neputând să îndure marea luptă a armatelor Olginilor și Sviatoslavilor, Drevlyenii s-au repezit la fuga; cei rămași de la tăierea sabiei rusești în orașele lor s-au închis. Olga și Svyatoslav Iskorest au fost înconjurați, care a fost principala vină a uciderii lui Igor. Asediul de-a lungul întregii veri nu i-a putut forța pe Drevlyani să se predea pentru apărarea lor puternică. Execuția teribilă și inevitabilă le-a întărit ultimele puteri pentru o respingere curajoasă.

Olga, văzând inutilitatea unui asediu de lungă durată, își întoarce mintea ascuțită spre viclenie și, trimițând în fața zidurilor, îi anunță pe drevlyeni: „Du-te-

93

Biblioteca Runiverse

Lucrări despre istoria Rusiei

toate familiile voastre s-au supus mie și mi-au promis tribut; își ară deja în siguranță câmpurile. Vrei să mori de foame, negând să fii afluenți ai mei. Drevlyanii au răspuns: „Am plăti tribut de dragul asta, dar ne temem că te vei răzbuna în continuare pe soția ta”. Olga, asigurându-i, le-a spus să spună: „că Igor s-a răzbunat de trei ori și nu va arăta mai multă mânie pe ei, dar, după ce a primit tribut, se va întoarce la Kiev cu toată puterea ei”. Drevlyanii au promis miere și blănuri de piei bestiale (apoi bani) la discreția Marii Duce. „Acum tu însuși ești slab în miere și blănuri”, spune Olga cu prefăcută milă, „mă voi mulțumi cu un mic tribut: da armatei mele trei vrăbii și trei porumbei cu fum. Nu vreau să vă împovăresc cu taxe excesive și nu-mi voi urma soțul în asta.” Cu plăcere, drevlyenii au îndeplinit ceea ce se cerea și au auzit de la Olga cu plăcere: „Mie și fiului meu te-ai supus, mâine mă voi retrage din oraș. Spune-le oamenilor această bucurie.”

Solia adusă orașului de către soli a făcut o greșală în drevlyeni cu bucurie, în care doar s-au înclinat în siguranță pentru a adormi, au fost treziți peste tot de un foc aprins și cu groază bruscă a ajuns într-o indignare extremă. Pentru păsările luate în tribut și împărțite

În întreaga armată, Olga a poruncit să se lege de fiecare câte un fițil și să le elibereze seara. O mare mulțime de porumbei și de vrăbii, zburând în cuiburile lor cu foc sub acoperișuri, în porumbei și pe turnuri, au dat foc orașului în toate locurile. Locuitorii nu au avut timp să încerce să-și stingă casele, dar în mare grabă, dorind să scape de foc, au fugit din oraș, unde regimentele Olgăi s-au întâlnit și i-au doborât. Și astfel, între sabie și flacăra, drevlyenii, îngrijorați, au fost nevoiți să-l sacrifice pe unul dintre ei. Unii bătrâni prinși au fost executați prin moarte, alții au fost dați în sclavie conducătorilor militari ai lui Olgin. Un tribut greu a fost depus pentru restul: două părți Kievului, a treia lui Vyshgorod, care a aparținut în special și a fost iubit de Olga.

În consecință, vicleanul învingător cu un fiu curajos, după ce a călătorit în jurul ținutului Drevlyane, a înființat feriboturi, digurile și pescuitul, a stabilit noi legi și reglementări despre toate și a adus interes și bucurie Kievului. Unde, liniștită de munca de un an, ea s-a angajat să viziteze țara Novî Novgorod până la 16 *. De-a lungul Meta și Luga, unde locuitorii dezordonați Chud au petrecut o viață săracă cu o clădire de case săracă, ea a așezat traducătorii slavi, construind cimitire; instituțiile prescrise de pescuit și alte instituții generatoare de venituri și taxe impuse în întreaga regiune; s-a stabilit transportul de-a lungul Niprului și de-a lungul Sula, cu întoarcerea la Kiev. Epoca lui Svyatoslavov, apropiindu-se de curajul desăvârșit, dragostea reciprocă și patria într-o stare înfloritoare promiteau plăceri.

ib* 947

» 94 *

Biblioteca Runiverse

Istoria antică a Rusiei

capitolul 5

DESPRE PRINCIPALUL SVIATOSLAVOV

Olga, văzând experiențele mulțumite ale capacității fiului ei de a conduce statul rus, s-a înclinat cu dorința de pace, în care se afla, a considerat diferența de moravuri între idolatri și creștini, care erau deja mulți la Kiev după botezul rușilor. În timpul nefericitei campanii Oskol-dov și Dirova la Tsaryugrad. Deci, încredințând marea domnie lui Svyatoslav, ea și-a îndreptat gândurile doar către legea creștină, în care a văzut mai multă umanitate și iluminare decât în ignoranța anterior barbară. Prin aceasta a fost mișcată, ajunge în orașul Constantin,^{17*} își dezvăluie dorința țarului și patriarhului, iar prin sfântul botez se îmbină cu Biserica lui Hristos, fiind redenumită Elena.

O împrejurare improbabilă la botezul acestei împărătese îi spune lui Nestor, adică despre captivitatea dragostei regelui grec pentru Olga și că a fost păcălit de acceptarea ei din fontă, astfel încât mai târziu să nu poată cere căsătoria cu ea ca succesor. . Dacă acest lucru era adevărat, atunci trebuie să credem multe: în primul rând, că Olga, după

ce a trăit cincizeci și doi de ani după ce s-a căsătorit cu Igor, a putut încă să seducă țarul cu frumusețea ei; a doua este că țarul grec și boierii săi sunt atât de ignoranți și doar lent la minte și, într-un cuvânt, simplii erau mai mulți decât drevlyenii, încât nu și-au putut aminti de nepotismul vecinului care împiedica căsătoria. Circumstanțele întoarcerii Olgăi la Kiev, arătate de Nestor și descrise mai clar de alți scriitorii^{18*}, obligă pe cineva să susțină că Olga i s-a făcut ceva ca o batjocură. Căci regele Greciei a cerut darurile promise de la Olga, luminată de botez și întors la Kiev prin ambasadă: ceară, blănuri de in, sclavi și trupe pentru darurile sale în semn de recunoștință. Olga a răspuns că țarul a jignit-o, înșelător de bătrânețe. El ar fi venit el însuși după daruri și ar fi stat cu ea în râul celui de-al Doilea Ceai, așa cum ea stătea în crinul lui. Cu un asemenea răspuns, ambasadorii s-au întors în zadar.

Svyatoslav, fără să țină seama de lege, sa adâncit într-o singură treabă militară cu toată dorința lui. Cu toate acestea, el nu a interzis supușilor săi să fie botezați; îi ținea pe botezați în dispreț și ridicol. Nu i-a luat puterea mamei sale, trecând prin granițele Rusiei, în special prin regiunea Pskov, patria ei, pentru a converti oamenii în lege creștină, pentru a ridica cruci și case de rugăciune. Combinația dintre războinici curajoși și regimente puternice a considerat-o cea mai bună din distracția sa. A zburat peste ținuturile inamice ca un vultur și

17f 955.

18* Catedrala Vremennik.

95

Biblioteca Runiverse

Lucrări despre istoria Rusiei

se repezi spre ei cu aspirație de leopard. Nici multe convoai cu provizii sau cu unelte necesare pentru gătit, nici corturi, nici paturi pentru odihnă, nu au interferat cu campaniile rapide. Carnea tăiată mărunț de tot felul și coaptă pe cărbuni era suficientă pentru a-l mulțumi. În loc de pat de sub șă, pâslă, șă în loc de pernă, servea o șapcă pentru cort, în care toată armata își imita suveranul.

Primele sale campanii după cele de la Drevlyansk au fost împotriva lui Oka, Volga și Vyatka. Mulți dintre ei au plătit omagiu caprelor, generației turcești a poporului; i-a făcut tributarii săi. Și pentru a-și confirma cucerirea, s-a mișcat împotriva caprelor înșiși^{20*}. Principala lor așezare a fost în Herson, care acum se numește Crimeea, dar chiar și până la miezul nopții s-au extins mult peste câmpurile largi până la granița cu Rusia. Kagan, prințul lor, s-a întâlnit cu o forță mare, a intrat în bătălia împotriva lui Svyatoslav. Dar forțat de mulți vărsări de sânge să-i acorde victoria; orașul Belaya Vezha a fost luat; kozarele captivi și cu ei au fost aduși la Kiev ca prizonieri yasele și kosogii invinsi.

Între timp, regele grec Nicefor Phocas al domniei sale în al patrulea an l-a îndemnat pe Petru, suveranul bulgar, prin scrisori, pentru a nu

permite turcilor să treacă Dunărea și să devasteze limitele stăpânirii romane. Pentru a ignora aceste îndemnuri și refuzuri, cu diverse scuze, regele își trimite patricianul Kalokir la Svyatoslav, entuziasmându-i pe bulgari cu promisiunea de daruri și servicii. Rușii, conform unui tratat de pace cu ei, au intrat în Bulgaria cu Svyatoslav, orașele și cetățile au fost comparate cu pământul. Potrivit mărturiei lui Nestor, atunci optzeci de orașe au intrat sub mâna Rusiei. Pereyaslavets l-a numit pe Svyatoslav capitala sa în țara Bulgariei, el a primit tribut de la greci conform acordurilor anterioare.

În lipsa Marelui Duce Svyatoslav, pecenegii au venit în Rusia pe Dunăre. Olga s-a închinat la Kiev cu nepoții ei Yaropolk, Olga și Vladimir. Aceștia, de dragul copilăriei, pentru bătrânețe, nu au putut rezista puterii grele a pecenegilor cu un număr mic de oameni lăsați de Svyatoslav. În timpul unui asediu atât de strâns al Kievului, a fost imposibil să existe comunicații cu oamenii adunați pentru a elibera orașul și a stat în bărci de cealaltă parte a Niprului. Foamea și setea i-au forțat pe locuitori să se predea; pentru aceasta, au găsit un anume tânăr care s-a angajat să transmită peste râu un mesaj despre o adevărată urgență în oraș. Ținând căpăstrul în mână, alergă de-a lungul taberei pecenegi și îi întrebă cu limba despre calul său. Astfel a ajuns la Nipru și, aruncându-și rochia, a înotat peste râu. Pecenegii au tras în el, dar fără succes; a dat vestea lui

19* 904 an

20* 965 ani.

21* 968 ani.

» 96 *

Biblioteca Runiverse

Istorie antică, rusă

dacă dimineața nu atacă inamicul în curți, orașul se va preda; mama și copiii Marelui Duce vor fi duși la un plin josnic. Atunci Pritich, voievodul, i-a încurajat pe rușii adunați în curți, reprezentând în oraș nuyahda dezastruoasă, mânia necesară a lui Svyatoslav și execuția pentru supraveghere și timiditate. El a ordonat tuturor bărcilor să meargă spre coasta Kievului, pentru a-i salva măcar pe Olga și pe nepoții ei din mâinile pecenegilor, ducându-i pe malul celălalt. La începutul zilei, rușii au trâmbițat pe bărci și s-au repezit cu îndrăzneală la atac; oamenii din oraș au ridicat un strigăt mare. Pecenegii erau îngroziți, închipuindu-și venirea însuși a Marelui Duce. Retragera din oraș în direcții diferite; iar Olga cu tinerii prinți au deschis un pasaj liber către bărci. Văzând acest lucru, prințul peceneg a întrebat despre zgomot și, după ce a auzit răspunsul de la Pritich, că era comandantul armatei avansate a lui Svyatoslav, care, cu toată puterea sa militară, l-a urmat în imediata apropiere, după ce a intrat în frică, pecenegul a făcut pace cu Pritich, dându-i o sabie în semn de cal și săgeți și de la el a acceptat reciproc armură, scut și sabie. Și astfel, prin retragera perfectă a pecenegilor, Kievul a scăpat de încercuirea strânsă.

Curând au fost trimiși ambasadori la Sviatoslav, care, ajuns la Dunăre, i-a anunțat fostul dezastru, spunând: „Tu cauți o țară străină, suverană, neglijând-o pe a ta. Mama și copiii tăi au îndurat multă frică și nevoie și aproape au căzut în mâinile ticăloșilor pecenegi. Dacă nu vă grăbiți sosirea la Kiev, atunci, desigur, cu un nou atac, inamicii vă vor fura sângele. Ai milă de tatăl tău, de mama ta în vârstă și de copiii tăi mici. Încurajat prin aceasta, Sviatoslav, fără să se odihnească călare cu multe trupe, și-a îndreptat drumul spre Kiev, unde cu milă și bucurie și-a sărutat mama și copiii și i-a condus pe pecenegi în locuri îndepărtate de la Kiev.

Apoi, după ce a aranjat totul pașnic și punând orașul în siguranță, a vorbit despre intențiile sale și, mai mult, i-a anunțat pe ea și pe boieri: „Viața la Kiev nu este pe placul meu; apoi mă voi duce la Dunăre la Pereyaslavets, unde se adună pentru mine mijlocul stăpânirii mele și toată belșugul: din Grecia, argint, aur și perdele, vin și diverse legume; din Boemia și Ungaria argint și cai; din Rusia gunoi moale, ceară, miere și oameni. Olga, vărsând lacrimi, și-a imaginat: „De ce ne lași, dragul meu fiu, orfani? Vrei pământuri străine, dar cui le încredințezi pe ale tale? Copiii voștri sunt mici, am ajuns la o bătrânețe decrepită și, desigur, sunt epuizată de moarte. La sfârșitul vieții mele, amintește-ți de fosta cerere maternă către tine, crede cu mine în singurul Dumnezeu Atotputernic. El vă va da o împărăție cerească celor pământești. Dar tu urăști această doctrină și te închini în fața mâniei. Așadar, vă cer un singur lucru, rămâneți aici pentru puțin timp, până la sfârșitul cursului meu. Îngropați-mi trupul după legea creștină, nu ridicați un mormânt înalt deasupra mea și nu faceți sărbătoare după obiceiul necredincioșilor. De

4 M. V. Lomonosov, v. 2 * 97 *

Biblioteca Runiverse

Lucrări despre istoria Rusiei

Prin această voință, în a treia zi, fericita Olga s-a așezat la odihna veșnică. Svyatoslav, după ce și-a îndeplinit porunca, a dus plângând trupul sfânt la sicriu. Nepoții, boierii și tot poporul cu un strigăt jalnic au dat ultimul sărut mării eroine, domnitorului înțelept și adevărată femeie plăcută lui Dumnezeu, care a trăit în căsătorie patruzeci și doi de ani, zece după Igor înainte de botez, cincisprezece în Creștinismul, în total aproximativ optzeci de ani. Restul creștinilor plângeau nemângâiat, pierzându-și refugiul.

Înainte de a doua campanie a viteazului Svyatoslav pe Dunăre, solii trimiși de la marele Novgorod îl băteau cu fruntea, îmbinând cererea cu grosolănia republicană, pentru ca Marele Voie să pună pe cine vrea să stăpânească Novgorod²² *; dacă niciunul dintre copiii lui Svyatoslav nu va merge, atunci ei înșiși vor găsi un alt prinț pentru ei înșiși. Svyatoslav a spus: „Alege; Dacă ar veni cineva la tine, cunoscându-ți perseverența. Yaropolk și Olga au refuzat imediat. Novgorodienii, la sfatul lui Dobrynin, au început să-l întrebe pe Vladimir. La care Svyatoslav s-a aplecat de bunăvoie și a spus: „Fii al tău”. Vladimir s-a născut din menajera Olgăi, pe numele lui Malusha, fiica unui anume Malk, originar din Lubchan, sora Dobrynina. Cu acest unchi, a fost eliberat să domnească în Veliky Novgorod. Fiul cel mare,

Yaropolk, i-a fost încredințat de către Svyatoslav în loc de el însuși Kievul, cel de mijloc, Olga, ținutul Drevlyane; el însuși a întreprins o campanie pe Dunăre la Pereyaslavets cu o mare armată.

Înainte de aceasta, a domnit Ioan Tzimiskes, după ce l-a ucis cu trădătoare pe țarul Nicefor Phocas la instigarea soției sale^{24*}. Bulgarii din Pereyaslav-c din Svyatoslav s-au închis; apoi a ieșit împotriva rușilor într-o ieșire și a început să-i copleșească. Retrăgându-se pe ale lui, conducând în jurul regimentelor, prințul s-a întărit pentru luptă, ca să fie mai bine ca toți să cadă cu capul decât să-și eclipseze curajul de odinioară fugind. Spre seară, s-a câștigat o victorie asupra bulgarilor; doi fii ai Petrovei, suveranul bulgar, Boris și Roman, au fost luați în robie. În consecință, rușii, la cererea prințului lor, pentru marea comoditate a locurilor, să aprobe posesia lor și să rămână pe Dunăre în intenția lor. Această întreprindere a lor a fost întemeiată și mai mult de Kalokir, care a promis că, dacă rușii îl vor ridica pe tronul regatului grec, va stabili o alianță cu ei, va ceda pentru totdeauna Bulgaria și va înmulți tributul promis. Cu aceasta, rușii sunt încurajați, Bulgaria a fost considerată posesia lor și ambasadorii lui Tzimiskov au fost eliberați fără succes pentru pace, căci Sviatoslav le-a ordonat ambasadorilor să spună că grecii au plătit tribut ca înainte: vor suferi pentru nerespectare, ca bulgarii. Grecii, prefăcându-se că sunt pregătiți pentru aceasta, au întrebat dacă Sviatoslav are multe trupe, astfel încât să poată aranja tribut în funcție de numărul lor. Întrebarea lor s-a extins în mod insidios pentru a afla numărul de trupe rusești (această poveste, Nestor este „măgulitor”, spune el, „

22* 970 ani.

23* 971.

24F Kedrin, p. 415. Zonar, kp[iga] 17, ch[ava] 2, 3 și 4.

» 98 »

Biblioteca Runiverse

Istoria antică a Rusiei

greci până astăzi). Svyatoslav, având doar 10.000, le-a spus grecilor un număr devastator să intimideze și să primească mai mult tribut.

Tzimiskes a adunat trupe de până la o sută de mii, conducând regimentele estice spre vest, iar Vardes Skler, cumnatul său, i-a încredințat conducerea militară. Rușii cu Marele Duce Svyatoslav, auzind transferul armatei grecești, au unit supușii bulgarilor și, adăugând comunității pecenegii și turcii care trăiau în vestul Ungariei, au intrat în Tracia în trei sute optzeci de mii, devastator. totul cu jaf și flăcări și, luând armele la zidurile Andrianopolului, se aștepta să lupte cu ocazia. Varda stătea în Andrianopol cu douăsprezece mii de soldați greci și, neîndrăznind să iasă împotriva asediorilor orașului, a căzut în dispreț printre bulgari, care a fost motivul neglijenței lor: căci au început să stea la întâmplare în tabere, nu cu sârguință. despre paznici și, mai mult, noaptea luxoasă, înaintându-i în bucurie și în beție. Varda a trimis un număr mic de

oameni la bulgari pentru a-i ademeni la luptă. Iar pe măsură ce grecii fugiți au fost alungați la întâmplare, de armata Barda, care a ieșit din ambuscadă din părți, au fost înfrânți și alungați, în care și pecenegii au suferit o cădere considerabilă. Restul armatei, formată din ruși, a continuat să lupte cu grecii până noaptea. În această luptă sângeroasă, ambele părți au simțit multe pagube și, deși, potrivit lui Kedrin, doar câțiva greci au căzut pe teren, toți au fost răniți.

Atunci țarul Ioan Tzimisce, în al doilea an al regatului său, întreprinzând o campanie împotriva lui Svyatoslav, a încercat să adauge o flotă pe Dunăre la armata de picior, la care s-au construit nave noi și s-a ordonat corectarea celor vechi. A contribuit la această primăvară. Apropiindu-se de Rhdest, doi ruși au venit în întâmpinarea lor sub masca unui trimis, dar într-adevăr pentru a inspecta armata greacă. S-au mirat de armata greacă, arătată în mod deliberat la comanda regală, într-o formație decorată. Au fost eliberați pentru a-și informa prințul despre funcționalitatea regimentelor adverse. În urma lor, cu cinci mii de infanterie și patru cavalerie, a trecut în grabă Muntele Gem, capitala bulgară Pereyaslavts s-a apropiat brusc de regimentele rusești. Kalokir, inițiatorul acestui război, care stătea atunci în oraș, auzind sunetul trâmbițelor din partea armatei grecești și prezența lui Tzimiskes însuși, a fost îngrozit și a părăsit imediat orașul în secret spre tabăra rusă, de unde veștile primite de la el a provocat timiditate în armată. Svyatoslav, după ce l-a încurajat pe disperat cu un îndemn puternic, și-a plasat sistemul la Pereyaslavts împotriva taberei grecești. Curând, grecii au lansat un atac. Ambele trupe au luptat cu înverșunare. Rușii care erau așezați din oraș au căzut pentru a-și ajuta regimentele, din care, din cauza etanșeității, a fost cauzată confuzie și pagube forțelor Svyatoslav. Swigell, primul său comandant militar și deținătorul orașului Pereyaslavets

* 99 * 4*

Biblioteca Runiverse

Lucrări despre istoria Rusiei

telul, ferind pericolul din cetate, a încuiat porțile și, îngrădit cu stâlpi și sulite, i-a bătut pe greci de pe zid cu săgeți și pietre. Noaptea care a urmat a atacat orașul și a oprit bătălia. A doua zi, guvernatorul Greciei, Vasile, cu restul armatei regale, a ajuns la răsăritul soarelui, încântându-l pe rege și încurajând pe toți grecii, care au pornit în oraș cu o dorință unită. Prin apărare crudă și încăpățănată, rușii au fost nevoiți să lase zidurile în puterea inamicilor și să se apere cu gardul casei regale. Grecii, neputând lua cu forța, au folosit focul în loc de arme, i-au exterminat pe ruși din oraș. Mulți au ars; altele sunt complet luate; un anumit număr, scăpat, i-a adus vestea tristă lui Svyatoslav. Și astfel Pereyaslavets a fost luat, reînnoit și numit Ioannopolis în numele lui Tzimiskes.

Sviatoslav, deși era foarte indignat de pierdere, cu toate acestea, cu o privire și un cuvânt curajos, și-a încurajat armata să mășaluiască cu îndrăzneală împotriva grecilor. Trei sute de oameni de bulgari suspecti omorâți și la douăsprezece mile în fața lui Dorostel a luat armele, așteptând sosirea lui Tsi-mischiev. Când ambele trupe au coborât la luptă, suveranii și-au încurajat soldații și, după glasul

trompetei, au decolat cu aceeași îndrăzneală. De douăsprezece ori grecii s-au întors spre fugă. Cu toate acestea, Tzimiskes, cu prezența sa sub stindardele regale, i-a atacat deschis pe ruși, încurajând calul și aruncându-și sulita asupra lor. Și astfel l-a forțat pe Sviatoslav să se retragă la Dorostol, spre care, apropiindu-se, a devenit tabără, așteptându-și flota de-a lungul Dunării pentru cel mai capabil atac asupra orașului. Între timp, Sviatoslav a ordonat prizonierilor de război ai bulgarilor să rămână legați, în număr de aproximativ douăzeci de mii, temându-se de indignarea lor și astfel s-au pregătit să reziste asediului.

La sosirea navelor, Tzimiskes a început să mine orașul. Apoi, în ieșiri și bătălii sângeroase, Svyatoslav și-a pierdut viteazul comandant și vecinul său boier Svigell; cu toate acestea, a întărit orașul în jur cu un șanț adânc și l-a așezat ferm pentru a rezista atacurilor grecești. Nevoia mare, care a apărut din dependența greacă pe termen lung de aprovizionarea cu alimente, i-a forțat pe ruși să folosească căutări secrete în favoarea lor.

Într-o noapte întunecată și ploioasă, două mii de oameni au urcat în corăbii mici și au mers de-a lungul Dunării în căutarea proviziilor pentru a hrăni trupele. După ce au strâns o cantitate destul de mare de tot felul de pâine și s-au întors la Dorostol, au observat pe mal mulți transportatori greci, care erau împrăștiați de-a lungul țărmului pentru a adăpa caii, pentru a strânge lemne de foc și fân, mergeau în siguranță. După ce au cauzat o mare înfrângere și pagube lui Tzimiskes printr-un atac brusc, ei s-au întors la Dorostol cu o pradă multumită. Timp de opt săptămâni, supuși unui asediu, rușii au simțit un rău deosebit din cauza colosului bătut de ziduri, așezat de comandantul Kurkuy în oraș. Pentru aceasta, războinicii aleși au trimis din Svyatoslav, pentru a distruge această armă pernicioasă, Kurkui a fost ucis, în ciuda lui

* 100 *

Biblioteca Runiverse

Istoria antică a Rusiei

vitejie. Dintre ruși, curajosul conducător militar Ikmor, care nu prin naștere, ci prin îndrăzneală, a ajuns la gradul său, al doilea în Svigella, și-a pierdut stomacul din sabia Anemalei, stipatorul țarului. După această ieșire sângeroasă, grecii au găsit printre ruși cadavre de femei ucise care, în ținute masculine, luptau cu inamicul cu curaj masculin, dovedind adevărata rudenie cu Amazonele antice.

Într-o asemenea asuprire, mulți au sfătuit să-și ia zborul spre casă, alții să facă pace cu grecii. Pentru Svyatoslav, unul era dezonorant, celălalt neprofitabil, ambele păreau periculoase. Pentru a-și gusta în continuare fericirea și a arăta prin aceasta constanța curajului rusesc, a spus poporului său: „Nu avem unde să mergem: propriul nostru pământ este departe; Pecenegii necredincioși trăiesc pe drumuri; aliații, temându-se de grecii din vecinătate, nu ne vor trimite ajutor. Să devenim curajoși și să nu facem de rușine patria noastră, nu ne vom lăsa disprețuiți pentru popoarele care tremură de noi. Și dacă fericirea este contrară curajului nostru, să punem capetele: morților

nu le este rușine. Voi fi primul care va lupta înaintea ta. Când capul meu se întinde, tu, după cum vrei, gândește-te la tine. Toți au exclamat în unanimitate: „Unde este al tău, suveran, aici ne vor fi capetele”.

Deja cu răsăritul zorilor orașul se deschide; Cu o vigoare și o viteză excelente, regimentele ruse ies cu o vigoare și viteză excelentă în spatele liderului și suveranului lor demn de încredere. Grecii și-au simțit epuizarea, iar rușii cedează terenului. Căldura mare și povara armelor lor și îndrăzneala extremă a rușilor fură dușmanilor puterea și speranța. Tzimiskes, călare la locul de luptă, își încurajează oamenii să lupte; pe cei istoviți și se sustrage de la luptă, el poruncește să-i întărească cu vin și apă. Și deși regimentele grecești, prin prezența regală și potolindu-și setea, au manifestat mai multă rezistență, s-au retras din oraș pe un câmp spațios. Kedrin scrie că grecii au vrut în mod deliberat să-i atragă pe ruși în spațiu cu această retragere pentru a-i înconjura cu forțele lor, dar nu au avut succes din acea ficțiune. Tzimiskes, văzând căderea lui, l-a trimis cu furie pe Svyatoslav să-l provoace împreună cu el la un duel, cu sfatul că este mai bine să mori singur pentru patrie decât pentru atâția oameni. Svyatoslav a răspuns: „Există multe căi diferite către moarte, dintre care regele Greciei poate alege singur, dacă se plictisește de viață. Și ceea ce îmi este de folos, eu însumi știu mai bine decât dușmanul meu. Între timp, într-o luptă sângeroasă, Anema Viteazul, sperând să câștige în curând o victorie completă ucigând prințul rus, s-a repezit pe calul său direct împotriva lui Svyatoslav și l-a lovit în cap cu o sabie, dar a rămas nevătămat sub coif; Anema ucis de puternic

*101"

Biblioteca Runiverse

Lucrări despre istoria Rusiei

apărare. În această bătălie, conform mărturiei lui Kedrin, grecii, după Nesterov, au câștigat rușii. Cel mai probabil, victoria a rămas sub îndoială.

Între timp, Svyatoslav, judecând numărul mic al trupelor sale și lipsa de tot, s-a înclinat în fața lumii. Deci, după ce a stabilit o alianță veșnică cu grecii, ia drumul Rusiei^{25*}. Îi anunță pe conducătorii militari că, dacă grecii refuză să plătească tribut, pe care, după cum scrie Nestor, au promis că îl vor da, după ce au adunat nenumărate trupe, vor merge la Dunăre și la Tsaryugrad să-l încaseze. Tzimiskes, întorcându-se la Constantinopol, îl introduce triumfător pe țarul bulgar Boris și, cu o mulțime de oameni, îi îndepărtează coroana și alte semne ale demnității regale pentru distrugerea regatului bulgar.

Apropiindu-se de Nipru, Sveneld l-a sfătuit pe Svyatoslav să meargă la Kiev călare, reprezentând pericolul unui curs de apă și că pecenegii stăteau în repezișuri. Neacceptarea unui sfat bun a fost urmată de moarte, căci pereyaslaviții de la Dunăre au trimis un mesaj pecenegi că Sviatoslav vine din Grecia, nepopulat, purtând cu el o mare bogăție captivă.

Încântați de acest lucru, pecenegii au pășit peste praguri și, după ce i-au blocat calea lui Svyatoslav, i-au înconjurat pe ruși de pretutindeni. Forțați să petreacă iarna în Beloberezhia și să sufere de o mare lipsă de hrană, o foamete teribilă i-a forțat apoi să cumpere un cap de cal pentru o jumătate de grivnă. La începutul primăverii, într-o campanie la Kiev, Kurya, prințul peceneg, i-a atacat pe ruși cu repezi printr-un raid accidental, unde Sviatoslav și-a pierdut moșia și stomacul. Craniul capului său, încadrat în aur, a servit în loc de castron pentru pecenegi la distracție cu inscripția: „Cine caută pe al altcuiva își va pierde pe a lui”. Cu mici rămășițe, Sveneld a ajuns la Kiev la Yaropolk.

Stăpânirea glorioasă și neliniștită a Marelui Duce Sviatoslav Igorevici a continuat cu războaie neconținute timp de douăzeci și opt de ani; a trăit aproximativ cincizeci și trei de ani în total.

Capitolul 6

DESPRE PRINCIPALUL IAROPOLKOV

Fiul cel mare al lui Svyatoslav, Yaropolk, la moartea nefericită a tatălui său, a acceptat marea domnie și guvernare a Kievului,²⁸ * cu care, de dragul vârstei sale imperfecte, el însuși a fost sub conducerea lui Sveneldov, care a fost primul conducător militar sub tatăl și bunicul său. Pompos cu această putere, fiul lui Sveneld, pe nume Lut, i-a jignit pe mulți cu voința lui rea, ca

25" 971

2c* 973. Nestor.

» 102 *

Biblioteca Runiverse

Istoria antică a Rusiei

Alexandru Nevski.

Mozaic din atelierul lui Lomonosov

acel nume (desigur, o poreclă) și împrejurările exprimă, căci el a fost principala vină a deplorabilului fratricid.

Odată a mers la o vânătoare de animale în limitele posesiunilor Drevlyansk din Olgov, unde prințul Drevlyansk Oleg însuși a aterizat în același exercițiu. A întrebat despre vânătorul în vizită și, anunțând că este fiul soților Sveneld, s-a înfuriat; fără îndoială, până în acel moment fusese avertizat de zvonurile sale de furie. Și așa, după ce a plecat, Luta a ucis la acea vânătoare. Sveneld, cu inima frântă și furios pe Olga, de atunci îl sfătuia adesea pe Yaropolk să adauge ținutul Drevlyansk în posesiunea sa și, ca tată și bunic, ar fi un singur autocrat. Prin aceasta, a căutat în secret și insidios moartea Olgăi pentru a răzbuna moartea fiilor ei.

În cele din urmă, prin chinul și cererea iubitului și boierului său de rang înalt, Yaropolk s-a răzvrătit într-un război împotriva drevlianilor împotriva fratelui său Olga, pe care, deși l-a întâlnit

103

Biblioteca Runiverse

Lucrări despre istoria Rusiei

împotrivindu-se miliției, dar după o luptă aprigă a fost nevoit să fugă în orașul Drevlyansk, numit Vruchai, unde barajul a servit în loc de pod pentru a intra pe porțile orașului. O mulțime de oameni aleargă și urmăresc, timizi, unul pe altul de pe podul pkhali. Oleg, căzut într-un șanț adânc, sub o mulțime de oameni și cai, învinși de sus, a fost zdrobit, și-a pierdut stomacul. După capturarea orașului, Yaropolk a trimis să-l caute printre cadavrele morților și, la anunțul unui anume Drevlyan, l-au căutat în șanț toată ziua, trimițând morții. Abia găsit a doua zi; atât de multă distrugere din îngustimea locului sau, mai drept, din ceartă civilă frățească s-a produs!

Văzând cadavrul întins pe covor, Yaropolk a plâns jalnic și a spus, pocăit: „Mai bine mi-ar fi, dragul meu frate, să mor decât să te văd mort și lipsit de viața mea. Iar tu, răzbunătorule, zise Sveneldu cu mânie, vezi împlinirea răutății tale. La ce mi-ai adus frivolitatea? Conform înmormântării lui Olgov și după sărbătoarea dinaintea lui Vruchai, Yaropolk s-a întors la Kiev ca autocrat rus.

Auzind acest lucru, Vladimir a lăsat Novgorod-ului varangilor, ca să nu sufere același lucru care s-a întâmplat cu fratele său mijlociu. De la Yaropolk, guvernării au fost imediat plantați în Novgorod.

Fericirea, grăbindu-se adesea la atrocități, a adăugat Yaropolk la victoria asupra fratelui său altul asupra pecenegilor, care i s-au predat ca afluenți. Iar prințul lor Aldea a intrat în serviciul rusesc, primind o mare cinste cu voloste și orașe.

Cronicarii din Novgorod adaugă că ambasadorii papei la Kiev au intrat în posesia lui Yaropolkovo. Având în vedere împrejurările, se poate crede că, aflând de mărturisirea romană, creștinii despre războaiele rusești cu grecii și, mai mult, despre mulțimea creștinilor de la Kiev, au încercat să introducă în Rusia credința și puterea pape, la fel ca după, sub Vladimir, a fost o ambasadă de la papă despre lege.

Ultimul an al stăpânirii lui Yaropolkov a înspăimântat oamenii cu întunecarea lunii și a soarelui și cu tunetele și vâртеjele teribile care au urmat, din care mulți au prefigurat nenorocirea din marile schimbări. Armamentul lui Vladimir a fost cea mai clară și mai de încredere prevestire a acesteia, căci, după ce a angajat mulți varangi și i-a atras cu mari promisiuni, înarmat brusc, fratele mai mic s-a întors la Veliky Novgorod cu mare forță pentru a-l răzbuna pe cel mijlociu; I-a trimis guvernatorilor Yaropolkov și i-a ordonat să-i spună să se pregătească pentru o bătălie împotriva lui, în care va simți o execuție demnă pentru fratricid arogant. Pentru că Vladimir a raționat în sine: „Nu eu am început răul, trebuie să răzbun sângele nevinovat și să câștig siguranța pentru mine”.

După ce s-a stabilit în posesia Novgorodului și este deja pregătit să intre în război împotriva Yaropolkului, Vladimir trimite la Polotsk

104

Biblioteca Runiverse

Istoria antică a Rusiei

Prințul Rogvold, ca să-și dea în căsătorie fiica lui Rogneda. Această unire i s-a părut cu dreptate lui Vladimir a fi utilă în circumstanțele unei întreprinderi importante.

După ce a experimentat înclinația fiicei sale, Rogvold a auzit că și-ar dori mai bine să fie cu Yaropolk și a spus despre Vladimir că nu vrea să-și ia fiul născut dintr-un sclav (un semn al vechii obligații a soțiilor față de soții lor de a ascultați, care obiceiul rușilor era cuprins și în căsătoriile domnești; acum doar în unele zone din sate este încă obișnuit). Cu acest răspuns mândru, Vladimir iritat și-a mutat toate puterile în țara Polotsk și în curând a luat capitala cu forța. Rogvold cu doi fii este lipsit de viață; înaltul Rogneda s-a combinat fără să vrea cu Vladimir și a plecat la Kiev, dar nu pentru Yaropolk, așa cum se pregătise deja cu boierii trimiși de la el, dar împotriva lui s-a apropiat cu Vladimir și cu armata Polotsk.

Yaropolk, din lipsa unui număr suficient de trupe, nu a îndrăznit să meargă împotriva lui Vladimir, ci a decis să se apere cu zidurile Kievului. Vladimir a înființat o tabără între Dorozhich și Kapich, unde a existat un șanț chiar și în timpul Nesterovo. Cu Yaropolk, deci, un anume Desfrânare a folosit numele și fapta, care a fost trimis în secret cu Vladimir despre trădarea suveranului său. Pe baza promisiunilor sale de bogăție, onoare și dragoste, el însuși a căutat o șansă și i-a încurajat pe alții să-l omoare în secret pe Yaropolkovo, dar, înainte de a avea timp, a folosit sfaturi insidios de fictive. Prefăcându-se speriat și regretat, l-a anunțat pe prințul său în privat: „Oamenii Kievului sunt zeloși față de Vladimir și, după ce au deschis orașul, vor să te predea lui cu mâinile lor. Deja i s-a trimis un mesaj, ca să se apropie de cetate; găsește-ți un adăpost sigur.” Credulitatea, combinată cu o conștiință proastă, a lăsat loc în inimă cuvintelor insidioase ale lui Bludov. Deci, Yaropolk a fugit din Kiev la gura râului Rhea, la Rodna, și s-a închis în cetate.

Oamenii din Kiev, aflând despre scăparea lui, i-au deschis porțile orașului lui Vladimir, unde, după ce a preluat puterea, a asediat Rodna de jur împrejur, a oprit aprovizionarea cu alimente și l-a adus pe Yaropolk cu asediatorii într-o astfel de strâmtorare și nevoie. că din aceea a venit proverbul: necaz, ca la Rodna. În această nevoie, Curvia l-a sfătuit pe prinț să facă pace cu fratele său și să se predea voinței sale, asigurându-l că nu va fi niciun pericol. Și în timp ce Yaropolk i-a ascultat cuvintele, Fornication i-a trimis un mesaj lui Vladimir că dorința lui a fost împlinită și Yaropolk a fost trădat în mâinile sale. Între timp, unul dintre servitori, numit Varyazhko, a sfătuit ca prințul să alerge la pecenegi și să caute ajutor și protecție de la ei, dar cuvintele lui nu au fost acceptate.

La intrare, Yaropolk, între frică și speranță, lui Vladimir la ușă a fost primit sub sânul lui cu săbii de la doi varangi și a fost învins mort. Curvia a încuiat ușa și a oprit intrarea slujitorilor lui Yaropolkov, cu care Varyazhko a alergat la pecenegi și, îndemnându-și prințul cu mare putere, a luptat mult timp împotriva lui Vladimir. Asa de

105

Biblioteca Runiverse

Lucrări despre istoria Rusiei

statul fratricid Yaropolkovo, care a durat vreo nouă ani fără fapte nobile, a murit cu fratricid.

Varangii, care au ajutat, s-au apropiat cu mândrie de Vladimir, au cerut plata pentru victoriile lor: „Kievul este al nostru”, au spus ei, „am luat-o; dă-ne o rambursare de două grivne de persoană. a cerut Vladimir timp de o lună. Și când vikingii au văzut că așteaptă în zadar și că Vladimir a organizat o respingere împotriva violenței lor, au cerut să li se arate drumul spre Grecia pentru a-și îmbogăți atacul militar. După ce a ales dintre ei oameni buni, înțelepți și curajoși, prințul le-a dat orașe și voloste; Pe cei neliniștiți i-a eliberat la cererea lor și i-a înștiințat dinainte pe regii Greciei, ca, pentru siguranță, primindu-i cu bunăvoință, să-i împrăștie în diferite locuri.

Capitolul 7

DESPRE PRINCIPALUL VLADIMIROV ÎNAINTE DE BOTEZ

Vladimir consideră începutul statalității sale autocratice în Rusia,^{27*} prin evlavie imaginară conform politeismului străvechi al strămoșilor, totuși, prin amăgire, arată în sine și capacitatea de a accepta credința în singurul Dumnezeu adevărat. Din porunca lui, idolul principal al lui Perun, de lemn cu cap de argint și mustață de aur, a fost așezat la Kiev în fața curții turnului, pe un deal înalt. S-a făcut sacrificiul - foc nestins. Pentru stingere, s-a întâmplat neglijență, s-au îngăduit preoții pedepsei cu moartea. Acest zeu al tunetului și fulgerului venerat Perun a fost Zeus al strămoșilor noștri străvechi.

Nestor numește zeii mai mici: Khors, Dazhbog, Stribog, Semargl, Mokosh, fără a arăta semnul și puterea și puterea care le este atribuită de la idolatri. Potrivit lui Perun, locul întâi avea Volos, căruia i se atribuia patronajul vitelor (preocuparea pentru păstorit este mai mare decât cea a romanilor, care o încredințau zeilor inferiori); Pogvizzd, Pokhvist sau Vârtej - zeul vântului, al ploii și al găleților, Eol rus; Lada (Venus), Dida și Lel (cupidoni), patroni ai iubirii și căsătoriilor, au fost doar venerați cu râvnă de la strămoșii noștri strămoși, că de acolo și până astăzi în cântecele de dragoste simple, mai ales la festivitățile de căsătorie, sunt menționate cu multe exclamații repetate. .

Kupala, zeul fructelor pământului, corespunzător lui Ceres și Pomona, era sărbătorit înainte de începerea fânului și a recoltării, în ziua de

douăzeci și patru iunie. Rămășițele acestei idolatrii s-au înrădăcinat atât de ferm, încât până astăzi, în aproape toată Rusia, jocurile de noapte, în special galoparea lângă foc, sunt de mare folos; și conexiune

27* 981. Nestor v.

Există o eroare în original: este necesar 980.

106

Biblioteca Runiverse

Istoria antică a Rusiei

Taya Agrippina, a cărei amintire este apoi sărbătorită, conform unui idol străvechi, a fost numită de la oamenii de rând drept Costumul de baie.

Kolyada, zeul sărbătorii, pe 24 decembrie, era venerat ca o perioadă semestrială. Altfel nu se poate înțelege acest lucru, așa, zilele de iarnă în leneș fără treburi militare, fără munci arabile și periculoase pentru vite, oameni care treceau, au pus la cale această sărbătoare pentru Kolyada. Folosite acum printre creștini în această perioadă la sărbătoarea Nașterii Domnului Hristos, în măști și îmbrăcate în haine excelente, ei aproape provin de acolo, pentru că în sate până în zilele noastre Kolyada este proclamată în dansuri și cântece. Și deși aceasta este pusă sub semnul întrebării de către popoarele străine prin același obicei cu noi, necunoscându-l pe Kolyada dedesubt după nume; cu toate acestea, acest idol, nu fără probabilitate, poate fi numit vechiul nostru Ianus de dragul diferitelor persoane, corupte de căni.

În plus, s-a făcut un sacrificiu râurilor și lacurilor conform utilizării politeiste generale a popoarelor. Strămoșii noștri strămoși idolatrizați ca niște ape curgătoare, este limpede că și astăzi își iau începutul cântece populare obișnuite din repetata denumire a Dunării; în altele, și la fiecare pas, se repetă numele râului zeificat. De la râul lui Dumnezeu (Bug) și creatorul suprem dăm un nume și până astăzi. Victimele erau oferite primăvara după inundarea apelor prin scăldat, poate prin înecare deliberată a oamenilor, ca jertfă. Restul acestui obicei se vede în rândul oamenilor de rând în turnarea apei într-o zi mare, când, sub numele de pedepsire a celor care au adormit cântând dimineața, sunt aruncați sau turnați în apă rece, ceea ce este condamnat pentru credință, dăunător pentru trupul, periculos pentru viață și printre bețivi dă naștere la ceartă mortală.

Toți acești idoli au umplut străzile și câmpurile de lângă Kiev și s-au răspândit în toată Rusia prin comanda superstițioasă a lui Vladimir înainte de iluminism. În Veliky Novgorod l-a numit guvernator pe unchiul său Dobrynya și a trimis idoli cu el. Perun, înălțat deasupra Volhovului, le-a apărut locuitorilor, forțat la început, să fie o mare zeitățe la scurt timp după aceea, despre care mai jos.

Politeismul antic din Rusia, asemănător grecesc și roman, este confirmat, pe lângă informațiile scrise, și de alte note. Ce înseamnă polii cunoscuți în basme, alcătuiți dintr-un bărbat și un cal, ca

centaurii greci? Nu sunt uriașii Woloți? Nimfele din tufișuri și de lângă pâraie nu sunt sirene imagine cu simplitate rurală? Regele mării nu îi corespunde lui Neptun, miracole tritonilor săi? Chur - pus la granița dintre terenul arabil Termin?

Dacă s-a oferit o închinare mare și sânguincioasă la idoli, povestea următoarei jertfe ucigașe va depune mărturie. Trecând varangi de-a lungul Niprului pentru negustori

28* Nestor.

107

Biblioteca Runiverse

Lucrări despre istoria Rusiei

mulți s-au stabilit în Grecia la Kiev și au adoptat legea creștină adoptată la Tsaregrad. Pentru primele victorii, Vladimir a adus mulțumiri zeilor săi imaginari chiar înainte de a vărsa sânge uman în fața lor. Pentru a alege un tânăr pentru aceasta, preoții au aruncat un mînz, pe care l-au trimis intenționat să cadă asupra fiului unui nobil varan care locuia la Kiev, care susținea creștinismul. A stat casa lui, unde după ce Vladimir a ridicat o biserică de piatră a Preasfintei Zeci Maicii Domnului. Mesagerii i-au anunțat Varangianului acest lucru ca fiind adevărata voință a zeilor, să le dea un fiu pentru măcel. Expunând răutatea, creștinul a răspuns: „că există un singur Dumnezeu adevărat, pe care grecii îl mărturisesc, Creatorul întregii lumi. Și zeii tăi sunt făcuți de mâini omenești, muți, surzi și orbi. Și dacă pot face ceva, să vină măcar unul dintre ei și să-mi ia fiul.” Cu mare furie, poporul politeist s-a repezit, a măturat gardul; casa a fost infirmată prin tăierea stâlpilor, iar varangianul și fiul său au primit un capăt de martir și o coroană.

Aceasta este în murdărie; dar cât de multă blîndețe creștină a putut înmuia inima lui Vladimir este dovedit de ultimii săi ani, când nu a vrut să ia viața unei singure persoane nici măcar pentru o execuție demnă. Asemenea lui Augustus, a început să posede strictete, a completat-o cu blîndețe; ca la începutul primăverii, un râu cu inundații puternice, cu malurile rupte, tinde în jos, apoi, până la sfârșitul verii, curge blînd între câmpuri roditoare.

Înflorit de vioiciune tinerească, Vladimir a căutat să-și supună poporul, care plecase de la cetățenia tatălui său, care a profitat de moartea sa nefericită și de conflictele civile fratricide din Rusia. Compania s-a temut de obstacolele din partea polonezilor, când și-au însușit un avantaj asupra Rusiei sub posesia lui Mieczysław I, care a cerut papei demnitatea regală fără succes. Soarta i-a hotărât moștenitorul său, Boleslav Viteazul. Vladimir a intrat în granițele poloneze cu forța militară. Mecislav s-a apărut cu diverse averi, dar a fost nevoit să cedeze Rusiei Przemyśl, Cherven și alte orașe.

Ferit de Apus și de la miezul nopții (căci era mereu în pace cu suedezii), acest viteaz prinț a luptat în sudul Vyatichi, Yatving și alte țări³⁰ *; i-a subjugat pe alții prin sabie, pe alții prin propria voință. Radimichi, înfrînt pe râul Peșan de către comandantul lui

Vladimirov, numit Coada Lupului, numărul afluenților a crescut^{31*}. Vecinii estici nu i-au simțit încă curajul. Pentru aceasta, îl cheamă pe unchiul său Dobrynya cu trupele din Novgorod și, împerechendu-se cu el, pornește pe Volga pe terasamente către bulgari. Torquay cu forța cailor

29# 981. Nestor. Cromer, p. 34.

30f 982, 983.

31♦ 984.

108

Biblioteca Runiverse

Istoria antică a Rusiei

malurile după ajutorul grabiti. Bulgarii Nizov și Kama, cu puțină rezistență, s-au supus și au promis că vor plăti tribut cu o asemenea afirmare a păcii veșnice, „încât va înceta atunci când piatra plutește pe apă, iar hameiul se murdărește pe fund”.

Și așa Vladimir și-a extins și și-a stabilit posesiunea la sud până la râul Bug, în cealaltă direcție de la granița cu Asia până la Marea Baltică. Deși Livonia și Estonia se aflau uneori sub stăpânitori normanzi, i s-a plătit însă tribut în timpul domniei lui Vladimirov, ceea ce din multe împrejurări, și mai ales din rătăcirea regelui norvegian Olav, fiul lui Trigvon, în Rusia, este incontestabil clar^{32*}; căci după uciderea lui Trigvonov, soția sa Astris cu fiul ei Olaf. în copilărie, scăpând de ticăloșii din diferite locuri, s-a angajat să fugă pentru a se salva în Rusia, alături de fratele ei Sigurd, care se afla atunci în slujba și nobilimea marelui duce Vladimir.

Trecând Marea Varangiei, au căzut în mâinile tâlharilor de mare, care în acele vremuri obișnuiau să jefuiască pe corăbii și de-a lungul malurilor, să omoare oameni care nu erau apti pentru sclavie și să-i împartă pe alții la sorți. Olaf, plecat la Klerkon, un rezident din Estland, a fost separat de această problemă. Thorolf, slujitorul său, de dragul bătrâneții și al inaptitudinii pentru serviciu, este ucis în fața ochilor lui. Olaf a fost mai întâi vândut sau schimbat cu marea capră; apoi a fost dat altui stăpân, pe nume Reas, pentru un caftan bun și o brâu, unde acest moștenitor regal a petrecut șase ani în bună întreținere, dar în sclavie. Odată Sigurd, la ordinul lui Vladimirov, trecând prin Estonia pentru a strânge tribut, l-a văzut pe acest tânăr și, prin înfățișarea lui nobilă, a ajuns la concluzia că nu este un estelandez, ci un străin. Cu privire la problema patriei sale, am auzit că era fiul lui Trigvon și Astridin. Sigurd și-a recunoscut nepotul, l-a întrebat despre motivul rătăcirii sale și, după ce l-a izbăvit din sclavie, s-a întors cu el în Rusia. Numele și familia lui au fost ascunse până atunci.

Odată, Olaf, plimbându-se prin oraș, l-a văzut pe tâlharul și ticălosul lui Klerkon și, dintr-o ardoare bruscă de foc, l-a lovit imediat în cap cu un topor, a tăiat până la creier și s-a repezit la casa lui Sigurd în fuga. Unchiul, adăpostindu-l într-un asemenea pericol, s-a eschivat

în grabă cu el în casa suveranului și a rugat-o pe Marea Ducesă Olga (soția lui Vladimirov, Cehinina, sau bulgară, nu se știe) să-l ia în protecția ei. A obținut ceea ce și-a dorit și, prin mijlocirea ei, armele lui Vladimir au evitat confuzia oamenilor. În Rusia, ucigașii de la locul crimei fără proces au fost uciși de puterea populară. Deci, vina este iertată lui Olaf pentru o răscumpărare. A fost aprobat prin lege în Rusia că nimeni din familia suveranilor străini nu va veni fără voia Marelui Duce. în orice caz

32# Sturlez., partea 6, ch[ava] 7.

109

Biblioteca Runiverse

Lucrări despre istoria Rusiei

Sigurd a anunțat rasa lui Olava, scuzând ascunderea de părinții săi și de răufăcătorii săi. Motivul nu numai că i s-a părut lui Vladimir mulțumit de justificare, dar, mai mult, starea nefericită a stârnit milă. Olga, după ce l-a luat pe Olaf sub tutela ei, l-a crescut așa cum ar trebui un fiu regal. O perioadă considerabilă în rânduri nobile și în unele campanii l-a slujit pe Vladimir și a fost eliberat cu onoare și răsplată pentru a primi moștenirea tatălui său.

În vremea neîncrederii, Vladimir își petrecea zilele în sărbători și veselie, în pasiune amoroasă și în lux, chiar până la mare exces^{33*} căci, pe lângă soțiile sale legitime, a ținut mai mult de o mie de concubine la Novgorod. , Vyshgorod, Berestovo și Belegorod. Dar nemulțumit cu asta, a violat soții și fete, luând de la soții și părinții lor. Scriitorii ruși consideră că Rogneda, prințesa Poloțkului, care a fost menționată mai înainte, este prima soție a Vladimirova; cu toate acestea, Vysheslav, născut dintr-o prințesă cehă, este pretutindeni venerat ca un frate mai mare în timpul împărțirii fiilor principatelor Rusiei. Deci, ar trebui să te gândești în două feluri: în primul rând, că Vladimir, înainte de a merge la Polotsk și fratele său Yaropolk, s-a căsătorit cu o cehă, iar cronicarii noștri, neștiind nicio aventură memorabilă despre ea, au trecut în tăcere; a doua, sau Rogneda, a rămas fără copii pentru o lungă perioadă de timp, iar între timp Vysheslav s-a născut dintr-o cehă după ce a luat-o în căsătorie pe Rogneda; dar după cum se știe că Rogneda a născut pe Izyaslav și alți copii în primii ani ai căsătoriei, iar după aceea a fost părăsită de Vladimir și a locuit pe Lybid, unde sub Nestor era un sat numit Predslavino cu numele fiicei Vladimirova. , născut din Rogneda, prin urmare nu poate fi acel Vysheslav născut dintr-un ceh după capturarea Poloțkului, înainte de Izyaslav. Acest lucru este incontestabil din răzbunarea întreprinsă de Rognedin pe Vladimir^{34*}.

Când avea deja alte soții, apoi odată, venind la Rogneda, a adormit. Ea, amintindu-și de fosta ei violență și insultă adevărată, a vrut să-l înjunghie pe cel adormit cu un cuțit. La acea oră Vladimir s-a trezit întâmplător. Rușinat, l-a prins de mână și a deviat lovitura. Rogneda, împiedicând cuțitul să se transforme în inimă, a spus cu disperare și lacrimi: „Tatăl, mama și frații mei și-au pierdut viața de la voi; patria este ruinată; Sunt revoltat în fața tuturor; iar acum, în căsătorie, mă urăști cu acest biet copil ”(a arătat spre Izyaslav).

Înfrânându-și zelul, Vladimir i-a ordonat să se îmbrace în strălucitoarea ținută domnească de nuntă și să stea în locul domnesc din camera luminoasă, astfel încât, după meritul onoarei ei, să accepte moartea din mâna soțului ei. A venit îmbrăcat cu ustensile bogate și a văzut deodată, la comanda Rognedinei, cu o sabie scoasă în comun.

33* Nestor și cronicari.

34* Nestor 1128.

110

Biblioteca Runiverse

Istoria antică a Rusiei

du-te cu ea, fiul său Izyaslav, care plângea cu glas jalnic, dându-i lui Vladimir o sabie din mâinile lui: „Când vrei să trăiești singur, suveran, atunci ucide-mă înaintea mea, ca să nu văd amarul chin și sângele mamei mele.” Vladimir nu și-a putut reține lacrimile, și-a aruncat o sabie din mâini și cu o întrebare fără răspuns: „Cine te-a pus aici?” - și-a murit furia. Apoi, după ce s-a sfătuit cu boierii, Polotsk i-a ordonat Rognedinei să-și reia patria și a eliberat-o în moștenirea ei împreună cu fiul ei cel mare, Izyaslav.

Deci, prima soție a lui Vladimirov era din țara cehă, mama lui Vysheislavov; a doua, Rogneda, în căsătorie pe nume Gorislava, din care s-au născut Izyaslav, Mstislav, Yaroslav, Vsevolod și două fiice; a treia, un grec, o captivă adusă din Grecia, unde mai înainte fusese călugăriță într-o anumită mănăstire de fecioare și, de dragul unei mari frumuseți, a fost prezentată de la tatăl ei la Yaropolk. Vladimir a prezentat-o mai târziu în patul lui. Fratricidul Svyatopolk, născut din ea, deși enumerat printre copiii Vladimirovilor, ar trebui atribuit mai mult lui Yaropolk, cu o îndoială destul de mare că femeia greacă era deja însărcinată de el. Și sălbăticia lui Svyatopolkov poate fi considerată un motiv pentru cererea de primat în posesie, deoarece s-a născut din fratele mai mare al lui Vladimir sau, mai mult, a fost îndemnat la aceasta de răzbunarea tatălui direct asupra adevăraților copii ai lui Vladimirov. A patra soție, tot cehă, mama lui Svyatoslav și a unui alt Mstislav (după Strikovskiy, Stanislav). În al cincilea rând, bulgară, de la copiii ei Boris și Gleb. Pozvizzd și Sudislav s-au născut din concubine. A șasea soție, Prințesa Anna a Greciei, despre care este mai detaliat mai jos. Fiica ei, născută din Vladimir, Maria, în căsătorie cu Cazimir, regele Poloniei, l-a născut pe Boleslav al II-lea, cu numele de Îndrăzneț³⁵ *.

Capitolul 8

PE CONSIDERARE DE CREDINȚĂ ȘI DESPRE BOTEZUL LUI VLADIMIROV

La Vladimir, popoarele vecine au observat spiritul de adorare a zeilor al vechiului legiuitor roman Numa. Pentru aceasta, ei au încercat să-și plece unul față de celălalt pe acest mare suveran în propria credință, pe lângă reproducerea lui, chiar să dobândească o alianță avantajoasă și o puternică prietenie cu marele stat rus. Primii bulgari din Nizov au început acest lucru prin trimiterea unei ambasade la Vladimir,

sfătuindu-l să accepte legea mahomedană^{36*}. După ce le-am ascultat învățăturile despre poligamie (principala ei creștere), promise deja și după moarte, am simțit încântarea inimii, dar dezgustul a fost trezit de circumcizie. Vin pentru

35f Nestor, cronicari și cărți de putere.

stea * 986 ani.

111

Biblioteca Runiverse

Lucrări despre istoria Rusiei

interzicerea și porcii pentru introducerea rușilor în obicei păreau imposibile. Iar curajosul autocrat nu a judecat definitiv, pentru a-și lipsi soldații de distracție sinceră în campanii dificile și pentru a diminua cantitatea de hrană umană interzicând carnea de porc.

Și astfel bulgarii eliberați au fost în curând urmați fără succes de bisericile occidentale trimise de Papă să propovăduiască creștinismul, care la vremea aceea, deși nu era despărțit de grec printr-un act conciliar, totuși, mari neînțelegeri și ceartă între titularii acestor confesiuni. a provocat în mod repetat indignare. După ce le-a ascultat învățătura, Marele Duce i-a trimis Papei răspunsul cu un astfel de răspuns: „Niciunul dintre strămoșii noștri nu a urmat învățătura ta și este indecent pentru noi”. Desigur, aici sunt foștii domnitori varangi care au fost botezați la Constantinopol și mai ales fericita Olga, care a acceptat nu credința papegiană, ci cea greacă.

Evreii, care locuiau în regiunile Kozar, lângă Marea Neagră, au încercat să-l aducă treptat pe Vladimir la credința lor, oferind: „Iisuse, în care cred creștinii, părinții noștri au răstignit; mărturisim și cinstim pe singurul Dumnezeu, creatorul lumii întregi; suntem tăiați împrejur și sâmbăta postim după legea dată nouă de Dumnezeu prin sfântul său Moise. Circumcizia ticăloasă dinaintea lui Vladimir a fost suficientă pentru concediul inutil al evreilor. Dar mai mult decât atât, el a întrebat: „Unde este patria ta?” Ei au răspuns: „În Ierusalim.” – „Acolo este reședința ta?” - A cerut un răspuns, la care au spus cu o privire tristă: „Dumnezeu, iritat de păcatele strămoșilor noștri, ne-a împrăștiat și risipit pe fața universului și a trădat pământul nostru popoarelor străine”. Vladimir a refuzat indignat: „Când ești respins de Dumnezeu și împrăștiat peste țări străine, atunci, desigur, legea ta este dezgustătoare pentru el. Vrei să ne atragi la asta pentru ca și noi să fim pedepsiți de el cu o nenorocire asemănătoare a ta? Și astfel, cu rușine, evreii au fost trimiși fără niciun succes.

În cele din urmă, de la regii greci, acestui mare autocrat i s-a arătat alesul filosof Constantin, el a infirmat învățăturile false și erorile trimise anterior din diferite credințe cu argumente puternice și la voia și dorința lui Vladimirov, plin de elocvență și dogme ale sfintei credințe, și mai mult decât darul harului divin, legea ortodoxă pe scurt:

„Prin credință fără îndoială, după revelațiile sfinților oameni perspicace, confirmate de numeroase minuni, recunoaștem și mărturisim pe singurul Domn Dumnezeu Atotputernic, al cărui cuvânt atotputernic a creat, împodobit și aprobat marea structură a întregii lumi. Soarele, luna și stelele strălucesc asupra lor, mările și râurile se revarsă, pământul dă roade, vânturile respiră; ploaia și găleata, norii, roua, zăpada și zgomotul îi servesc ca rang poruncit, fulgerele și tunetele își proclamă mânia celor pământești. Fiecare respirație

112

Biblioteca Runiverse

Istoria antică a Rusiei

pe pământ, în văzduh și în abis, de la cele mai mari balene până la cele mai slabe reptile, ei propovăduiesc Creatorului înțelepciune și putere inscrutabile. Într-o clădire atât de magnifică, zeul a așezat locuitorul, imaginea gloriei sale inexprimabile, un om. Dar el a pierdut moștenirea paradisului prin călcarea poruncii. Pentru a corecta căderea, nici potopul global trimis pe pământ, nici distrugerea Sodomei și Gomorei prin foc, nici izgonirea miraculoasă a Israelului lor prin Marea Roșie, nici faptele bune, nici execuțiile nu au putut contribui, pentru că nu a fost doar limbi care nu l-au condus pe adevăratul Dumnezeu, ci mai jos de poporul ales atunci evrei, convinși prin semne și minuni, au umblat după poruncile lui. Pentru a obține mântuirea din distrugerea neamului omenesc a fost necesară o coborâre divină pe pământ, care a fost prevestită de profeți, exilul și uciderea celor care au suferit din cauza poporului cu cap crud. În cele din urmă, fiul întrupat al lui Dumnezeu, consubstanțial cu tatăl și spiritul, dintr-o fecioară curată a venit în țara evreilor. Prin numeroase minuni, prin glasul din cer al părinților și prin duhul sfintei coborâri, prin învierea morților și, în cele din urmă, prin suferința liberă și moartea din mormânt printr-o răscoală de trei zile și la cer prin înălțare, nu a convins poporul răzvrătit și nerecunoscător de dumnezeirea sa și pentru aceasta a luminat limbi care nu cunosc adevărul și și-a însușit în care binecuvântata comunitate te cheamă acum, suveran prudent, cu popoarele predate de la el. ție, milostiv pentru căutarea ta a adevăratei închinări, înălțat de farmecele idolilor întunericii care te înconjoară.

Vladimir a cerut ca filozoful să-și satisfacă dorința curioasă cu cele mai clare și mai puternice asigurări despre învierea lui Hristos din morți și, mai mult, a menționat că suferința liberă a lui Hristos era ciudată și incredibilă fără dovada învierii.

Cu glasul sfintei biserici, Constantin a răspuns: „Deși Hristos a fost legat, el este zeul nostru și nu ne este rușine; mușcat și certat, nu negat; pironit pe cruce și nu o ascundem. Ne lăudăm cu învierea Lui, pe care apostolii au propovăduit-o în lume, martirii au mărturisit cu sângele lor, locuitorii pustiului, abătându-se de la lume, au văzut-o în revelații, învățătorii Bisericii la conciliile ecumenice au aprobat pecetea dogmelor. Toți împreună, prin post și veghere în rugăciune, disprețul averilor, răbdare cu orice epuizare a cărnii, străduință neîncetată pentru virtute și dorință avântată de Dumnezeu, au îndepărtat cea mai mică îndoială cu privire la mărturisirea noastră

dreaptă. Destul, mare suveran, știi cât de răspândit este creștinismul și câte secole domină universul de la est la vest. Dar cine a răspândit împărăția lui Isus? Regimentele sunt puternice, nu tolerează nicio confruntare? Liderii militari sunt aleși după semnificație, importanță, bogăție, îndemânare pe termen lung

* DE LA *

Biblioteca Runiverse

Lucrări despre istoria Rusiei

frică în univers prin virtute și curaj? În nici un caz! Doisprezece oameni, nenorociți, smeriți, simpli, din sate, din colibe de pescari, care în niciun caz nu cunosc treburile civile sau militare, se angajează să triumfe asupra regatelor, împart universul între ei și, trecând nisipurile, munții, repezirile și zăpezile, luptă împotriva nenumăratelor popoare, goale și neînarmate, îndeamnă pe cei răi la evlavie, pe cei lacomi la sărăcie, pe cei voluptuoși la abținere și, mai mult, infirmă idolii venerați din cele mai vechi timpuri în fața preoților care respiră otrava urii. , ridică cruci și, murind înaintea lor, triumfă . Această primă biserică, biruința noastră este înălțată de sângele martirului vărsat mai târziu, strigând cu nenumărate mărturii către cer. Peste tot în lume se înființează gropi de ucigași, episcopi, preoți, respectabili bărbați cu părul cărunț, soții, fecioare și bebeluși imaculați sunt aduși de la marginile pământului, sunt aruncați în dizgrația publică la diferite chinuri și fălci. a fiarelor sălbatice. Chinuitorii feroce ai celor care îi bat până la o barbarie mai mare încurajează și încordează cu ochii și vocea lor, având doar asta în gândurile lor inumane, cum să distrugă via nou plantată a Bisericii lui Hristos. Dar dinții și cuiele lor, pieptenii de fier chinuind roțile, căldările fierbinți de gudron și alte unelte tiranice încurajează mai mult armata lui Hristos la o mărturisire veselă și strigătoare și mărturie la învierea Sa. În sfârșit, creștinismul victorios de la sclavie la libertate, de la persecuție ajunge la siguranță. Sihastrii vin din pustii, purtând oase de martir în loc să impodobească tot felul de pietre pretioase. Ei se unesc prin prezență și opinii cu marii profesori adunați din univers. Risipiții sunt puși de rușine, iar credința neîntinată este șampilată la consilii de comun acord. Martori la toate acestea, președinți și asociați au fost suveranii înțelepți și dreپți: Konstantin și Irina, Konstantin Pogonat, Iustinian cel Mare, Markian, Teodosie cel Tânăr, Teodosie cel Mare și Sfântul Egal cu Apostolii Mare Constantin, căruia. , domnule, în neamul rusesc vă grăbiți să asemuiți favoarea lui Dumnezeu, așteptând apelul dumneavoastră la voi înșivă. În asta vei găsi adevărata ta purificare și iluminare. Astfel vei scăpa de chinul veșnic al condamnării, care se va abate asupra necredincioșilor. Neintenționat, Judecătorul neprefăcut Isus va veni să-i judece pe cei vii și pe cei morți, ridicându-i din mormânt. Necredincioșii și ticăloșii vor fi devorați de râuri de foc de flăcări zgomotoase, credincioși și virtuoși cu Hristos, împărăția din ceruri va fi o locuință veșnică.

La sfârșitul discursului său, el a arătat imaginea cumplitei judecăți a lui Dumnezeu pe vâl. Înfațișarea deplorabilă a celor chinuți și odihna strălucitoare a frumuseții cerești a veșmintelor adăugau învățăturilor filozofilor mare putere, iar Vladimir, oftând, a spus: „Fericiți cei ce

stau de-a dreapta; vai de oshyu excomunicat.” Eliberat cu onoare Constant

114

Biblioteca Runiverse

Istoria antică a Rusiei

Tina, pusă într-un test sânguinos al credinței pentru a aștepta un moment convenabil pentru a accepta creștinismul.

Așadar, a chemat sfetnici apropiați și prudenți și conducători de orașe vechi, cărora le-a anunțat foștii ambasadori și părerea sa despre credințele lor, preferând mărturisirea grecească altora. Boierii și sfetnicii spuneau că fiecare preferă de obicei propria sa credință față de alții, își laudă greșeala și huliște adevărul altora. A judeca în lipsă înseamnă a fugi de adevăr. Cel mai sigur este să testați fiecare în locul său. Lui Vladimir i-a plăcut sfatul, conform căruia zece bărbați prudenți au fost aleși și trimiși la bulgarii din Volga, apoi la Roma și în cele din urmă la țargrad, la greci. Evreii nu au fost cinstiți de acest demn, de curtea supremă lipsită de împărăție și închinare liberă.

Trecând prin multe țări și orașe și cu multă sânguință și împlinind porunca lui Vladimir, solii au considerat diferite credințe. În cele din urmă, când s-au întors la Kiev ca negustori înstăriți, cu un mare profit dintr-o achiziție mulțumită de cunoștințe, la o întâlnire a celor mai nobili boieri, respectați de ani de zile și prudenți, Vladimir le-a cerut o declarație adevărată despre fiecare credință testată, nu de către auzul, ci prin vedere. În consecință, ei au răspuns că „slujba bulgarilor a fost văzută ca foarte plictisitoare și tristă: într-o moschee goală și neîmpodobită, ei stau fără centură; înclinându-se, se așează cu fața uluită și, parcă stăpâniți, se uită în jur. Credința lor violentă nu le conduce inimile la o tandrețe plină de bucurie și nu stârnește zelul pentru Dumnezeu. La Roma, deși statutul slujbei este mai statutar, nu există totuși un astfel de protopopiat, cântări eufonice și decorații bisericești, ca la greci. Când am ajuns la Constantinopol și am fost conduși în Templul Sofia, creat de marele țar Iustinian spre slava înțelepciunii lui Dumnezeu, decor magnific, ustensile de aur, veșminte prețioase, parfum și strălucire de lămpi aprinse, rugăciune decană și plină de râvnă, admirație tare și consonantă. cântând, nădăjduiam că am pus o putere divină în cele mai strălucitoare sate cerești. Noi, marele suveran, bucurându-ne de o asemenea strălucire, nu mai putem rămâne în întunericul local, dar vă dorim și vă rugăm să ne acordați libertatea de a accepta cetățenia și credința în Grecia.

La finalul discursului lor, boierii au adăugat: „Dacă credința greacă nu ar fi fost atât de glorioasă, înțeleapta ta bunica nu ar fi acceptat-o”. Vladimir a întrebat: „Unde vom fi botezați?” – Oriunde doriți, domnule, au răspuns toți în unanimitate.

Unii scriu³⁸ că un anume Polovtsy Ivan Smiram a fost trimis de la Vladimir în diferite țări, care, după ce a călătorit

37# Nestor. 987 ani.

38* Andrei Vyshovaty.

115

Biblioteca Runiverse

Lucrări despre istoria Rusiei

pământuri până în Palestina și chiar în Egipt și, după o lungă ședere în Alexandria, a fost botezat. De acolo i-a scris lui Vladimir, trimițând un nou testament și îndemnându-l să nu se plece în fața grecilor și romanilor de dragul exceselor în credința lor și că a găsit în Alexandria învățături și tradiții apostolice pure. Sfidător, a lăudat erezia optică, care conține circumcizia; pentru care nu li s-a acordat atenția lui Vladimirov.

Deja inima lui convertită tânjește, ca o căprioară după izvoare de apă, după sfântul botez, totuși, amintindu-și de ai săi și de strămoșii săi în curaj militar asupra grecilor, a intenționat să-și acopere dorința cu o întreprindere importantă, astfel încât regii și grecii greci. nu ar deveni mărită de dragul evaziunii ruse în a cere botezul. Pentru aceasta, după ce a adunat o mare armată, s-a dus la Herson, în orașul principal Feodosia, și a stat în fața lui puțin mai departe de o lovitură. Lucrând îndelung în asediu, a cerut capitularea, dar fără succes³⁹*. Așa că, pentru a lua cu asalt orașul, a poruncit să umple șanțul cu pământ. Grecii din interior, făcând un tunel sub zid, au dus pământul în oraș, iar rușii au fost surprinși că nu au putut umple șanțul mult timp. Între timp, cineva din clér, pe nume Anastasius, îndemnat dintr-un motiv necunoscut (poate, ceaiul de la botezul lui Vladimir), a tras o săgeată din zidul orașului în armata rusă, pe care scria că izvoarele subterane bat în spatele lui, din care apa era adusa prin conducte ascunse. in oras: prin suprimarea lor locuitorii vor fi nevoiti sa se predea sau sa moara de sete. Conform acestei indicații, conductele au fost găsite, acoperite și apa a fost deviată din oraș. Deci, au fost forțați să se predea puterii autocratului rus. O mare bucurie i-a încântat inima la intrarea în Feodosia fără prea multă vărsare de sânge. Cetatea creștină cucerită părea a fi un semn de favoare a lui Dumnezeu pentru acceptarea lui Vladimirov în dreapta credință.

În consecință, cuceritorul îi trimite pe regii greci Vasile și Constantin, cerându-le surorilor lor în căsătorie, ceea ce promite să fie o garanție a păcii veșnice. În caz contrar, el amenință că va invada Constantinopolul. Cei care s-au întors din Grecia de la regi au anunțat că căsătoria surorii lor cu Vladimir era imposibilă pentru o diferență extremă de credință, dar puteau urma în mod convenabil când s-a întors la Hristos și a fost botezat. Marele Vladimir, pregătit de multă vreme pentru adoptarea legii grecești, răspunde: „Învățăturile filozofului tău și ale ambasadourilor mei mărturisesc în conformitate cu avantajul credinței tale asupra tuturor celorlalți. Din acest motiv, cu toată râvna și sinceritatea, o iubesc, alături de sora ta vreau să o accept și să o aștept și botezul. Regii o cheamă pe Anna și o îndeamnă să se căsătorească cu Vladimir. Ea neagă cu teamă.

39* 988 ani.

♦ 116 *

Biblioteca Runiverse

Istoria antică a Rusiei

Frații adaugă acest lucru la prezentarea mării onoare care va veni în Rusia: „Poate că Dumnezeu va întoarce prin tine țara rusă și vei fi binecuvântat pentru totdeauna din acel soi. Patria noastră va scăpa de devastările deplorabile. Știți cât de mult a suferit Grecia din cauza rușilor. Și acum o astfel de distrugere se apropie, dacă nu te îndepărtezi cu ascultare. Plângând într-un șuvoi de lacrimi, prințesa abia a spus: „Ei bine, când nu acceptă sau, după ce a acceptat, respinge credința și mă obligă la idolatrie?” „Suferiți”, au spus regii, „și depuneți mărturie despre adevărul creștinismului din zilele noastre cu sânge purpuriu înaintea barbarilor”.

Inima femeii este deja înclinată spre o fermitate de nezdrunțat prin îndemnuri frățești. Demnitari și preoți, numiți de țari și patriarh, navighează cu ea în corăbii cu toate ustensilele pregătite pentru botez și căsătorie. Ei ajung la debarcaderul Herson și la orașul Feodosia.

În acel moment, printr-o soartă miraculoasă, Vladimir a căzut în boală și și-a pierdut vederea. Prin urmare, a crezut că zeii strămoșilor săi sunt supărați și pentru retragere au impus execuția. Într-o astfel de îndoială, a trimis la mireasă să întrebe motivele acestei nenorociri și de la ea a primit asigurarea că aceasta este ispita lui Dumnezeu despre fermitatea lui în credință și, dacă în curând, fără îndoială, este botezat, curățit. În sfântul izvor nu numai de orbirea ochilor săi trupești, ci și de inteligenți vor fi luminați de vedere. Lăsând deoparte ezitățile cu gânduri duble, Vladimir intră în cristelnița purificării, este botezat în numele tatălui și al fiului și al duhului sfânt de Iacov, episcopul Hersonului. El este numit numele regal Vasily, este eliberat de orbire și murdărie și, după ce a văzut clar, îi mulțumește călduros creatorului. Apoi a primit învățătură și întărire în credință de la sfânt și felicitări bucuroase din partea tuturor.

Capitolul 9

DESPRE PRINCIPALUL LUI VLADIMIROV DUPĂ BOTEZUL SAU

După o îmbinare solemnă cu Țarevna Anna și după o sărbătoare festivă, Vladimir trimite un mesager vesel la shuryas-urile sale din Tsargrad cu daruri și anunțându-și botezul și căsătoria, cerând, în plus, de la ei și de la patriarhul Kievului, mitropolitul. Bucuria de la Tsaregrad era de nedescris cu privire la noua dobândire a unui mare suveran în societatea lui Hristos. Mihail, un sirian de naștere, a fost ales în Mitropolia Kievului și trimis la Korsun. La sosirea lui și cu binecuvântarea sa, la Feodosia a fost ridicată o biserică, pe o movilă care fusese săpată de pământ dintr-un șanț, pe care rușii încercau să o umple când se apropiau. În timpul șederii lui Vladimirov la Herson, ambasadori ai țărilor Vasile și Constantin au venit din Tsaryagrad cu mare evlavie și daruri. Papa, fără să piardă timpul, a onorat noul

117

Biblioteca Runiverse

Lucrări despre istoria Rusiei

suveran luminat, nu fără căutări, pentru a-i insufla dogmele confesiunii romane. Prințul peceneg Metigan, imitând exemplul lui Vladimirov, a fost botezat la Herson.

La cererea soției proaspăt căsătorite, Vladimir Kherson cedează înapoi Greciei. Însuși, după ce a luat moaștele Sfântului Clement și multe alte sfințenie și ustensile bisericești, Mitropolitul Mihail, Protopopul Anastasie și alți slujitori ai bisericii, se întorc în capitala Kiev, Herson și închinarea la idoli, câștigătoare, este asociată cu sângele regal și cu credința lui Hristos. Apoi, prin porunca generală a statului, idolii au fost infirmați din locurile lor, hotărâți anterior respectului lor, goi din podoabe prețioase, zdrobiți cu fier și trădați de apă și flacără. Perun, răul principal al non-veglasului, a primit cel mai mare reproș, în loc de cel mai mare respect înainte. Legat de coada unui cal, l-au târât pe malul Niprului, sub bătaii puternice cu băte de la doisprezece oameni, care-l desprindeau cu vorbe dezonorante. Cel care a fost răsturnat în Nipru a fost recapturat de pe maluri și nu i s-a permis să aterizeze pe Zaporojie. Potrivit idolul izbucnit sub praguri, muntele din apropiere se numește Perun. Onoarea de scurtă durată a noilor idoli a fost o imagine și un exemplu al celor înălțați fără demnitate, singura diferență fiind că idolii nu simt nici lovituri, nici plecăciuni. Pe dealul pe care stătea Perun a fost construită biserica Sf. Vasile în cinstea îngerului statului.

În consecință, Vladimir a stabilit o zi în care toți oamenii din Kiev să primească sfântul botez, declarând că, dacă cineva nu apare la râul Pochaynaya la timpul stabilit, acel Domn Dumnezeu Iisus Hristos și el va fi un dușman. O mulțime nenumărată de oameni s-a adunat în ziua și locul stabilit. Și însuși marele autocrat, cu tot sinclitul și catedrala sfințită, a împodobit cu prezența sa această mare acțiune și minunată ocară. La mal, preoți și diaconi îmbrăcați stau pe plute, râul este plin de oameni goi de toate vârstele și genurile: unii în apă până la genunchi, alții până la brâu, alții până la gât - se spală, se scaldă, înot. Între timp, se citesc rugăciunile de botez; fiecare, prin scufundare specială, primește un nume în botez și o ungere cu crismul.

Potrivit acestuia, Mitropolitul Kievului, Mihail, i-a botezat pe toți fiii lui Vladimirov însuși. Numele date la botez sunt cunoscute doar de trei: Yaroslav George, Boris Roman, Gleb David sunt numiți. Sursa de la botezul lor se numește Khreshchatyk.

Deși s-a anunțat o poruncă de la Vladimir în toată Rusia ca toți supușii săi să fie botezați, s-a spus mânia adversarilor, totuși, au rămas multe regiuni întregi care au fugit de botezuri, în special popoarele Chud care erau supuse statului rus și locuiau lângă Murom, Suzdal. și Rostov. michael mitro

118

Istoria antică a Rusiei

politicianul a întreprins o călătorie la Veliky Novgorod, dar, fără a spera să învingă încăpățânarea locuitorilor prin predare, a cerut ajutorul lui Dobrynya, cu care a răsturnat idolii și Perun la Novgorod, la fel ca la Kiev, a ordonat, cu un bățand și certat cu noroi, pentru a-l târâi la țarm și a-l arunca în Volhov .

Ei spun că idolul plutitor, aruncând un băț pe pod, a strigat: „Ia-l, locuitori noi și folosește-l pentru amintirea mea”. De unde, după multă vreme, obiceiul era ca în sărbătorile creștine, în loc să se joace și să se distreze, tinerii din Novogorod să se bată cu bățele, nu fără rău. Se pare că această credulitate a lor prefigura că, pentru încăpățânarea împotriva puterii autocratice, ei vor suferi loviturile de moarte cândva contondente. Plutind în josul Perun, oamenii din mediul rural, care știau că de curând fusese numit zeu, au spus de pe malurile Phaya: „Nu mai ești un zeu; destul și așa v-am hrănit; călărește înapoi în abisul întunecat al iadului.”

O oarecare nemulțumire în rândul oamenilor, în special în rândul sexului feminin, a apărut când Vladimir a ordonat înființarea de școli pentru învățarea copiilor mici să citească și să scrie, dar lacrimile materne și indignarea cu îndemnuri prudente, strictețea excesivă a profesorilor față de instituțiile bune au fost oprite de zeloși. mare preot 40 *.

În eforturile bine intenționate și succesele dorite, acest suveran a fost adesea împiedicat de raidurile pecenegilor volubili. Așadar, pentru siguranță doar de un popor prădător, a ordonat să construiască orașe de-a lungul Desnei, Vystra, Trubesh, Sula și Stugna și să le populeze cu slavi Novogorodsk, Krivichi, Vyatichi și Chud, care au protejat foarte mult Rusia de invazia străinilor.

Pentru a aduce pământul Suzdal la creștinism, Vladimir însuși și mitropolitul au luptat, au reînnoit mulțimea poporului cu botez, au întemeiat un oraș pe Klyazma și, impunându-i numele, l-au împodobit mai mult decât toate orașele rusești și au creat Biserica Adormirea Maicii Domnului. Dragostea princiară a acestui loc și comandă a condus numeroși locuitori.

La moartea Mitropolitului Mihail, Leonti, care a fost trimis în locul său de la Patriarhul Țaregradului, l-a numit pe Ioachim de Herson episcopii orașelor rusești: Veliky Novgorod și Pskov, care au distrus idolii până la pământ, a hirotonit neofit la Cernigov și Teodor la Rostov. Pentru a predica creștinismul la bulgari, a fost trimis un anume Marcu Filosoful , dar fără succesul dorit: au fost botezați doar patru prinți, veniți la Kiev. Din evlavie și zel deosebite, Vladimir a ordonat ridicarea unei biserici de piatră la Kiev în numele Sf.

40* Cronicarii.

41* Nestor, sedator, cronicari.

1092 ani.

119

Biblioteca Runiverse

Lucrări despre istoria Rusiei

virgin. Stăpânii chemați din Grecia cu mare grijă au finalizat lucrarea, pentru care s-a pus multă dependență domnească și s-a stabilit o zeciuială din întreg statul, pentru care biserica a fost numită Zeciuială.

Și astfel, Ortodoxia creștină s-a răspândit pe scară largă și ferm înrădăcinată în Rusia, care a început de trei ori înainte. Mai întâi, prin Evanghelia Sfântului Apostol Andrei Cel Întâi Chemat^{43*}, când, trecând prin Nipru și Volhov prin hotarele slave, a propovăduit Evanghelia lui Hristos și, punând cruce pe munții Kievului, le-a prezis harul lui Dumnezeu să strălucească, cetatea cea mare și credința, temelia și zidirea multor biserici. Al doilea, când, în campania nereușită a lui Oskoldov și Dirov împotriva Constantinopolului, au cerut rușilor botezul și, încrezători în Evanghelia nearsă, au adoptat o lege creștină^{44*}. Botezul prinților Svyatopolk, Rostislav și Kotsel nu aparține rușilor, ci slavilor dunăreni, cu excepția faptului că cărțile bisericești traduse în Moravia sunt folosite în biserica rusă în comun cu popoarele slave care conțin confesiunea greacă. Tretpe, botezul a fost Olgino, cu care s-au luminat mulți ruși, privind convertirea ei.

Vladimir, mergând la bulgari și croați și întorcându-se cu victorii, a auzit că, deși profitând de absența lui și nefiind frică de o armată obosită, pecenegii s-au apropiat cu forțe mari și au luat armele împotriva lui în spatele lui Trubeș. Imediat, viteazul suveran a ieșit în întâmpinarea lui și și-a așezat o tabără pe malul opus. Pechepegi a cerut un luptător din armata lui Vladimir pentru un duel, reprezentând uriașul lor, pentru ca prin acea luptă unică să oprească viitoarea vărsare de sânge de ambele părți și eroul biruitor să prezinte partea învingătoare, învinsă până la izgonirea spiritului - învins. Vladimir, neștiind de extraordinara amplificare din regimentele sale, a ordonat să întrebe prin clișee.

A apărut un oarecare meșter, muncitor de centură, care a spus că are un fiu, pe care nimeni nu l-a trădat din copilărie și că el, supărat, trage piele de bou crudă. Chemat în fața suveranului, el a cerut pentru mărturia experienței să aducă un taur mare și puternic și să-l irită cu fier înroșit. Terminat; taurul infuriat a început să alerge și să sape pământul cu copitele și coarnele. Fiul lui Remenshchikov, în nerăbdare, a apucat de partea singurei vite și a rupt pielea cu carne. „Puteți lupta cu eroul peceneg”, a spus Vladimir și i-a ordonat lui și întregii armate să se pregătească pentru dimineață.

43* Nestor.

44F Zopar, carte[ig] 6G, ch[ava] 10.

d Există o greșeală în original: aveți nevoie de cartea 16.

45* 1G99 d.

e Există o eroare în original: este necesar 992.

120

Biblioteca Runiverse

Istoria antică a Rusiei

Am ajuns la timp, luptătorii ies la luptă. Peceneg, văzând un adversar mic în fața lui (era mediocru), disprețuit și batjocorit; și năvălindu-se brusc asupra lui, țipă cu o voce groaznică. Tânărul belter, apucându-l pe peceneg, l-a ridicat, l-a lovit de pământ și a doborât spiritul din el; furtuna și furia au dispărut brusc. Oastea pecenegi, îmbrățișată de timiditate, a fugit. Rușii, urmând comanda domnească, au trimis mulți dușmani pe teren. Muncitorul cu centură cu fiul său a fost onorat cu ranguri nobile și alte salarii. La vadul râului Trubeșa, unde pecenegilor le-a fost luată gloria, apoi a fost fondat Pereyaslavl, în curând construit și decorat cu biserici. La Belagorod, structura a fost concepută și finalizată în același timp.

Odată ce Vladimir nu a fost înghesuit la Vasilevo, pecenegii nu au știut să-l atace. Cu o asemenea viteză, a fost nevoit să se apere cu puțini oameni, motiv pentru care nu a putut rezista inamicului. Fugând, s-a refugiat sub podul orașului. Aceasta s-a întâmplat în sărbătoarea Schimbării la Față a Domnului, căruia în cinstea i-a făgăduit că va ridica o biserică în această primejdie și, scăpat, a împlinit făgăduința⁴⁷ *, și i-a adus mare cinste până astăzi cu rugăciuni și tratative.

Făcându-i lui Vladimir fără odihnă, pecenegii neliniștiți au petrecut timpul și l-au folosit pentru căutările lor, când acest suveran harnic a plecat la Novgorod. Au pornit și au înconjurat Belgorodul nou creat, nepermițând locuitorilor să iasă din el cu intenția de a-i forța să se predea prin foame. De dragul unei mari nevoi, locuitorii au vrut să deschidă porțile dușmanilor, dar un cetățean inteligent i-a reținut și a ferit de nenorocire cu o invenție ridicolă. După ce i-a convins pe cei disperati să nu renunțe până la trei zile, a strâns cât a putut fulgi de ovăz, țărâțe, grâu și miere; în cuvele pregătite, săpate în pământ ca fântânile, într-una dilua jeleu, iar în cealaltă satu, în care putea completa cu țevi secrete ceea ce locuitorii culegeau și găteau. Izvoarele subterane prefăcute au fost arătate pecenegilor, presupus pentru o înțelegere în oraș, odată cu folosirea lor, jeleul a fost pus pe mâncare din plin, iar prinții și liderii militari au fost eliberați în tabără pentru asigurarea lor. Oamenii nomazi, care știau puțin despre hrana din cereale, crezând că orașul este aprovizionat cu hrană naturală și foarte irezistibil în foame, s-au retras și s-au retras.

Vladimir, ocrotindu-și statul cu curaj și luminat de Ortodoxie, a început să se gândească la cum să stabilească pacea în timpul ereditar între copiii săi, știind că dezacordul între frați poate provoca multe necazuri. propriul exemplu,

46* 1098.

e Există o eroare în original: este necesar 991.

47f 1099 f.

g Există o eroare în original: este necesar 996.

121

Biblioteca Runiverse

Lucrări despre istoria Rusiei

Bel Yaropolkov și Olgova au prescris prudență împotriva nenorocirilor viitoare. Pentru aceasta, el a împărțit, sau, mai corect, a dat copiilor diverse domnii pentru întreținere după decența rasei lor, lăsând pe sine și pe moștenitorul cel mai în vârstă mai târziu marea domnie a Kievului și comanda supremă asupra tuturor destinelor.

Fiul cel mare, Vysheslav, a primit în participare Veliky Novgorod, fosta posesie a lui Vladimir, pe care, în timpul vieții sale, după moartea lui Vysheslav, Iaroslav a moștenit-o. Izyaslav a fost eliberat, după cum se arată mai sus, împreună cu mama sa în timpul domniei bunicului său, la Polotsk. Svyatopolk a primit Turov, Yaroslav - Rostov, apoi Novgorod și Rostov - Boris, Gleb - Murom, Svyatoslav - pământ Drevlyane, Vsevolod - Vladimir, Mstislav - Tmutarakan, Stanislav - Smolensk, Sudislav - Pskov, Pogviza - Volyn și Lutsko. Mai mult, el a poruncit și a poruncit tuturor să trăiască în dragoste frățească și să creadă sânguină în răspândirea credinței lui Hristos.

Închinându-și bătrânețea, Vladimir s-a închinat bisericilor și rugăciunii vigilent, răsplătind meritele cu o mulțime de recompense, ajutându-i pe cei săraci și suferinzi risipindu-și moșia, construind și îmbogățind biserici și mulțumindu-și supușii cu bunătățile oferite oamenilor. Obişnuit cu blândețea, el a iertat adesea marea vinovăție a încălcătorilor legii și a eliberat răufăcătorii de la execuție. Slăbiciunea a adus neliniște și ruină celor nevinovați. Toate căile sunt ocupate de oțel și blocate de tâlhari. În acest scop, strânși, episcopii ruși i-au prezentat suveranului pericolul care vine dintr-o astfel de ușurare, avertizându-i, „că sabia i-a fost dată de Dumnezeu nu numai împotriva dușmanilor, ci și pentru executarea celor fără de lege, și că mila pentru răufăcători este tiranie pentru cei nevinovați.” Mai mult, au amintit întreținerea anterioară a trupelor pentru siguranța supușilor și a bisericii. Ei l-au îndemnat pe suveranul blând la inimă la bătrânețe. Tâlharii au simțit o execuție dreaptă, iar Vladimir a reluat armata împotriva celui dintâi, urmând exemplul și dispoziția tatălui și bunicului său.

Din cele mai vechi timpuri, a fost legalizat că locuitorii din Novogorodsk plăteau un omagiu Kievului în fiecare an în valoare de 2.000 de grivne. Iaroslav, disprețuind bătrânețea tatălui său, nu a corectat ceea ce i s-a poruncit, păstrându-și cuvenția. Motivată pentru acest lucru la mânia, Vladimir a ordonat să repare drumuri și poduri către Novograd, deși să intre în război împotriva lui Yaroslav, să ia pe cei condamnați și să se răzbune pe disprețul filial față de părinte.

Varangii, chemați de peste mare să reziste, s-au adunat la Yaroslav. Războiul intestine s-a ridicat ca un nor formidabil, dar, conform providenței lui Dumnezeu, s-a întors odată cu invazia pecenegilor și moartea lui Vladimirov.

48* 1014 ani.

* 122 ♦

Biblioteca Runiverse

Istoria antică a Rusiei

Boris, cel mai amabil dintre toți fiii, s-a întâmplat la Kiev. Svyatopolk, furișându-se, s-a întors mereu în jurul lui Vladimir pentru a fura moștenirea tronului Kievului. Vladimir îi încredințează lui Boris armata pregătită pentru campanie și trimite împotriva pecenegilor.

În lipsa unei morți creștine la Borisov, a trecut la Dumnezeu în ziua de 15 iulie 49*, trăiește 73 de ani, conducând în slujba idolilor 8, în creștinismul 27. Era în unire și îndrăgostit de deținătorii vecini. , cu Boleslav al Poloniei, Stefan al Ungariei și cu Henryk al Cehiei. Prin căsătoria cu prințesa greacă, a fost numit rege. Exemplul lăsat urmașilor curaj excelent, dreptate blândă, generozitate față de cei care cer și zel cald pentru adevăratul Dumnezeu. Încercările tinerilor violenți au fost atenuate de fapte filantropice ale unei bătrânețe moderate și blânde. Pentru toate faptele de eroism, de la ocrotitul, extins și slăvit poporului său, a dobândit pe bună dreptate numele de Mare, numele Sfântului de la biserica rusă ctitorită, aprovizionată și împodobită.

Capitolul 10

DESPRE PRINCIPALUL SVYATOPOLKOV 50*

Pentru a grăbi primirea moștenirii, ascunzând moartea lui Svyatopolk lui Vladimirov de frații săi, și cu atât mai mult de Boris, care conduce o armată mare, de la Berestov, unde a murit Vladimir, a dus cadavrul la Kiev și l-a depus în secret într-un sicriu de marmură în Biserica Zeciilor. Între timp, a trimis la regimente la Boris, ascunzându-și moartea și anunțând în mod fals, „că tatăl său s-a îmbolnăvit și vrea să-l vadă, pentru asta ar merge în grabă la Kiev”. Sim intenționa să-l excomunică pe Boris din armată. Între timp, văzând oamenii morții marelui autocrat, s-au înghesuit la biserică într-o mulțime nespusă și cu suspine și lacrimi amare și-au arătat durerea pentru excomunicarea lui din viață.

Boris a întâlnit știrile false, dar abundente și drepte ale lui Svyatopolk din orașul de pe Alta și s-a închinat în fața unei mari tristeți. Conducătorii militari, încurajându-l, și-au imaginat că, având în mâinile sale întreaga armată părintească, va merge împotriva lui Svyatopolk, care a furat pe nedrept tronul mării domnii a Kievului. Dar el a răspuns că conștiința lui nu-i permite să ridice mâna împotriva fratelui său mai mare, pe care să-l onoreze în locul tatălui său și să-și prețuiască dragostea paternă.

Văzând blândețea lui Boris și cunoscând înșelăciunea și ferocitatea lui Svyatopolkov, liderii militari s-au retras cu întreaga lor armată,

49* 1015 ani.

5°* Nestor, cronicari și sedați, 1015.

* 123 *

Biblioteca Runiverse

Lucrări despre istoria Rusiei

grăbindu-se să se agațe de Svyatopolk. Boris a rămas doar cu slujitorii săi credincioși. Bestialul Svyatopolk, venind noaptea în secret la Vyshgorod, le-a cerut boierilor locali să-l susțină și să-l priveze pe Boris de stomacul său, care este cel mai periculos dintre toate. „Să ne lăsăm capetele pentru tine”, i-au răspuns răufăcătorilor ca el Svyatopolk.

Asasinii au ajuns fără greșală la Alta și, în timp ce se apropiau de cortul lui Borisov, au auzit că cântă Utrenia. Observând soarta care se apropie, blândul Boris, prin rugăciune fierbinte către Dumnezeu, s-a întins pe patul său. Nenorocii au sărit în sus ca niște fiare feroce, l-au lovit cu sulite și l-au străpuns pe servitorul său George, un fel de ugrin. Pentru a elimina grivna de aur, pusă asupra lui pentru fidelitate de la Boris, i-au tăiat capul și i-au lipsit de stomac pe toți cei care au rămas cu prințul său. Suferințul nevinovat învelit într-un cort a fost dus la Vyshgorod, dar în curând au auzit geamătul pe jumătate mort. Pentru final, la ordinul lui Svyatopolkov, un varangian a străpuns chiar inima cu o sabie.

Și astfel, tânărul imaculat și-a încheiat cursul cu o răbdare laudabilă și asemănătoare lui Hristos, deși, în opinia umană, căruia destinele divine nu sunt cunoscute, se pare că ar fi mai bine pentru el să-l distrugă pe apostatul Svyatopolk cu o armată dată de la el. tată și de la Dumnezeu pentru a salva viața fraților săi Gleb și Svyatoslav și pentru a anticipa vărsarea de sânge care a urmat în patrie din interior și din exterior, pentru că Svyatopolk, văzând sângele lui Borisov, a trecut la o atrocitate mai mare: a trimis un drum spre Murom spre Gleb, anunțând în mod fals despre comanda părintească în caz de boală, ca și lui Boris. Cu un număr mic de servitori călare, Gleb se grăbește la Kiev și, în timp ce se apropia de Volga, m-am împiedicat de șanțul calului său, i-am rănit piciorul din cădere. Deci, a navigat pe o navă către Smolensk. După ce a trecut de el, pe Smyadyn a auzit un mesaj de la Iaroslav că tatăl său s-a mutat într-o altă viață, Svyatopolk a furat tronul marelui principat Kiev și a început-o cu fratricidul lui Boris, uterul său.

Cu suspine și lacrimi amare, Gleb s-a plâns de privarea tatălui și a fratelui său, plângându-se că viața lui nu s-a terminat înainte sau cu ei. Deodată, ucigașii nasadelor lui Glebov, trimiși din Svyatopolk, l-au reținut și i-au amestecat lacrimile cu sângele nevinovat vărsat de bucătarul său, care, uitând de Dumnezeu și de mila suveranului său, a înjunghiat mai întâi pe toți în gât cu un cuțit. Trupul ucis a fost

aruncat pe mal între două punți, apoi dus la Vyshgorod și îngropat lângă Boris.

Svyatoslav la domnia din ținuturile Drevlyansk, auzind despre uciderea lui Boris și Gleb și nu se bazează pe propriile forțe pentru a rezista împotriva violenței lui Svyatopolkov, a fugit în Ungaria, dar pe drumul dinspre însetați de sânge ai lui Svyatopolkov și-a obținut soțiile. și a fost lipsit de stomac, neajuns în muntii maghiari.

* 124 *

Biblioteca Runiverse

Istoria antică a Rusiei

Chiar înainte de știrea despre o astfel de tiranie a lui Svyatopolk la Novygorod, a apărut o mare confuzie, pentru locuitori și posadnici, temându-se de asuprirea lor și aducându-i într-o fidelitate perfectă față de Iaroslav, prin asistența armatei varange, au cerut o campanie împotriva lui Vladimir, care a comis multe violențe în oraș, s-au înarmat accidental și, după ce i-au atacat pe varangii care locuiau în curtea lui Paramonov, i-au tăiat bucăți. Încălțat de asta, Iaroslav i-a convocat pe cei mai buni oameni, uciderea varangiană a liderilor, presupus pentru sfaturi în curtea sa, unde au fost bătuți de mângâieri la semnul dat de Yaroslav seara. În aceeași noapte, un mesager a venit în fugă de la Kiev de la Predslava, sora lui Iaroslav, spunând că tatăl său a plecat din această lume, Svyatopolk, după ce a luat în stăpânire Kievul, și-a bătut frații și că Iaroslav ar trebui să se ferească de o astfel de nenorocire.

În circumstanțe atât de dificile, trebuia să-i întrebe cu umilință pe Novogorodtsy. Pe care i-a sunat „Dragii mei prieteni”, a spus el, „uitați-mi răcoarea de ieri; nevoia noastră comună necesită o respingere unitară împotriva violenței fără lege. Tatăl meu a murit (Ștergându-și lacrimile, discursul i-a fost întrerupt de gemete), Svyatopolk a furat proprietatea și i-a pătat cu sânge pe frații noștri Boris, Gleb și Svyatoslav și pregătește o distrugere similară pentru alții. Novogorodtsy s-au înclinat fără tăgăduire, preferând securitatea comună propriei fericiri și au adăugat patruzeci de ai lor celor treizeci de mii de varangi. Cu aceste trupe, Iaroslav a mers în grabă la Svyatopolk și, oftând, a spus: „Nu eu am început să-i bat pe frați. Judecă, Doamne, drept și răzbune sângele nevinovat”. Svyatopolk, auzind apropierea lui Iaroslav, a adunat o mare armată rusă și a chemat pecenegii la ei. Converghând în abordare, ambele trupe au stat de ambele maluri ale Niprului la Lyubech. Trei luni de așteptare unul pentru altul, au ajuns la plictiseală și descurajare considerabilă. În cele din urmă, voievodul Svyatopolkov l-a iritat pe Novogorodtsy, care, mergând pe lângă ei, a strigat: „De ce ați venit aici, dulgherii, cu prințul vostru șchiop (Iaroslav era slab la picioare), căutați lucrări de tâmplărie și doriți să construiți case pentru S.U.A?”. Iritați de acest blestem, novgorodienii s-au îndreptat către prinț și au cerut ordinul de a fi transportați peste râu împotriva inamicului a doua zi, astfel încât, dacă cineva nu merge cu ei, să fie uciși de ai lor.

Dis-de-diminează, Iaroslav a mutat armata și, transportând peste râu, a ordonat să fie împinse corăbiile de la țărm pentru a îndepărta orice

speranță de scăpare. Între trupele de luptă de la marele măcel, trosnetul armelor până la auz, curgerea sângelui făcea frică la vedere. De ambele părți ale bătăliei, marile lacuri i-au încurajat pe pecenegi să-l facă rău lui Yaroslav cu raiduri. A fost o perioadă de îngheț, iar gheața subțire nu era capabilă să traverseze nicăieri. Trupele asuprite ale Sfântului Regiment au fost nevoite să se retragă pe gheață, care nu avea o cetate mulțumită pentru a ține un popor numeros, cu arme.

125

Biblioteca Runiverse

Lucrări despre istoria Rusiei

ingreunat. Așa că, văzându-și epuizarea, Svyatopolk s-a întors spre fuga. Învingătorul Iaroslav, urmărind fugari, a înecat în apa sângeroasă un număr mare de luptători și a intrat în Kiev fără respingere. Singura salvare rămasă fratricidului a fost să fugă în Polonia.

Capitolul 11

DESPRE PRINCIPALUL JAROSLAVULUI PRIMUL 51*

Svyatopolk, rătăcind în jurul Poloniei, l-a îndemnat pe Boleslav Viteazul împotriva lui Yaroslav. Dorind să profite de acest război civil, regele polonez a înaintat dinspre sud pe granițele și regiunile rusești. Cu toate acestea, Yaroslav, fără a pierde timpul, a unit armata Novgorod cu varangii și a întâlnit dușmanii pe More. Tapet Regimente urât s-au transformat unul împotriva celuilalt pe râul Bug. Între certurile reciproce care erau obișnuite în acele vremuri, Budy, unchiul și guvernatorul Yaroslavov, i-a strigat peste râu lui Boleslav: „Îți vom străpunge în curând burta groasă”. Regele era plin de robustețe și de vârsta corpului și, prin urmare, era puțin capabil să călărească, dar era vesel și sensibil la spirit. Neputând să îndure, el a strigat poporului său: „Dacă ocara mea nu te enervează, voi merge singur împotriva vrăjmașului și voi muri; rămâi de rușine.” Cu aceste cuvinte, a urcat pe cal și a traversat râul împotriva lui Yaroslav. Regimentele poloneze s-au repezit după el și rușii, care nu au avut timp să se înarmeze, au atacat cu furie. Iaroslav, învins, a scăpat la Novograd, iar Boleslav, după ce a intrat în Kiev cu Svyatopolk, a desfășurat o armată în alte orașe pentru a-i sprijini.

Din Novgorod, Yaroslav a vrut să se sustragă de varangi, temându-se de urmărirea inamicului. Totuși, novgorodienii și primarul lui Snyatii, fiul lui Dobrynin, pentru a nu-l lăsa să plece, au tăiat corăbiile maritime, declarând că încă mai pot sta împotriva lui Boleslav și Svyatopolk. Așa că, după ce au adunat o mare cantitate de vistierie de la oraș, au angajat din nou o armată varangiană puternică și i-au încredințat-o lui Yaroslav.

Între timp, Svyatopolk, văzând că Kievul și alte orașe erau ocupate de polonezi și că victoria asupra lui Iaroslav îi era inutilă, a ordonat în secret (în loc de recunoștință) ca Kieviții polonezilor, atacând accidental, să bată brusc pe toată lumea, ceea ce a fost în curând împlinită. Boleslav a fugit de la Kiev împreună cu restul poporului său

în patrie, furând multe moșii ale boierilor și surorilor lui Yaroslav și, retrăgându-se în Polonia, Cherven a preluat singur.

După aceasta, Yaroslav a luat Kievul, iar Svyatopolk a fugit la pecenegi și i-a adus într-o mulțime îngrozitoare împotriva lui Yaroslav; dar i-a întâlnit pe acești barbari cu regimentele lor pe râul Alta, la locul unde a fost ucis 51 * 1016. Nestor și alții.

126

Biblioteca Runiverse

Istoria antică a Rusiei

Boris. Ridicându-și mâinile la cer și cu lacrimi, a strigat către Dumnezeu: „Iată, Doamne drept, pământul pătat de sângele imaculatului tău copil Boris. Ucigașul fără lege, fratele nesățios de sânge, nu încetează să caute exterminarea întregii noastre familii; protejează-ne, răzbună sângele celor nevinovați”.

Odată cu răsăritul soarelui, ambele părți ale trupelor au decolat într-o luptă sângeroasă. O zi întreagă mai târziu, o victorie îndoielnică s-a clătinat pe câmp, plină de râuri sângeroase. Și deja soarele, înclinându-se în fața apusului, a lăsat biruința lui Yaroslav. Svyatopolk învins, din relaxarea și tremuratul membrelor sale, nu a putut alerga pe un cal: pentru aceasta, cei care alergau pe targă l-au purtat cu o grabă extremă. Ajuns la Berestovo, a spus transportatorilor: „Grăbiți-vă zborul, urmărirea noastră este aproape”, ceea ce, însă, nu era. Și astfel, visând neconținut la mesageri în spatele lui, amenințând cu răzbunare aprigă pentru o crimă, a alergat în toată Polonia și, la granițele Cehiei, și-a vărsat sufletul murdar. Yaroslav stătea liniștit la Kiev pe tronul tatălui său, ștergându-și sudoarea feței de la marea sa lucrare.

Dar nu s-a bucurat de prea multă liniște, căci Bryachislav, prințul de Polotsk, fiul lui Izyaslav, nepotul lui Yaroslav, în absența lui la Kiev, a dat deodată peste Veliki Novgorod, a jefuit multe moșii, a luat pe boieri pe deplin și odată cu aceasta a mers. înapoi. Cu toate acestea, Yaroslav a fost ajuns de la Kiev în șapte zile, a fost învins pe râul Sudomir, iar novgorodienii cu moșia au fost înapoiați acasă. Evadarea lui Bryachislav a fost salvarea din captivitate, iar Yaroslav s-a întors să se odihnească la Berestov.

Cam acum, Mstislav, domnitor în Tmutarakan, a mers pe părții. Rededy, prințul lor, s-a opus cu puterea lui și l-a trimis la Mstislav să-l provoace la luptă unică cu condiția ca învingătorul să ia, fără mai multă vărsare de sânge, proprietatea, soția, copiii și pământul învinșilor și ca duelul să fie fără militari. arme, prin luptă. Ambii rivali au fost de acord cu acest lucru, au fost de acord între ambele trupe și s-au luptat.

Multă vreme părea îndoielnică depășire. În cele din urmă, Mstislav, simțindu-și puterea slăbită împotriva lui Rededy, care era superior ca vârstă și putere, a strigat din inimă în sudoare și respirație scurtă: „Dă-mi biruință, maică Domnului, voi ridica un templu în cinstea ta. ” Cu acel cuvânt, l-a lovit pe adversar la pământ și i-a înfipt cuțitul

în gât. Apoi, curând, după ce a intrat în țara lui cu victorie, a impus tribut și a adus-o cu el pe soția captivă a celor învinși cu copii la Tmutarakan. Biserica promisă pentru biruire a fost întemeiată și în curând construită.

Dobândit de oameni bogați și kosozhye în cetățenie, arogant, Mstislav și-a răspândit dorința de a conduce

52* 1024* 3.

3 Există o eroare în original: este necesar 1022.

* 127 ♦

Biblioteca Runiverse

Lucrări despre istoria Rusiei

niyam Yaroslavl, văzând că aproape întregul stat rus după moartea altor frați sub comanda sa. Pentru aceasta, Iaroslav, care nu se afla la Kiev, ci la Novgorod, s-a îndreptat brusc spre capitală⁵³ *, totuși, de dragul unei respingeri puternice, s-a retras și, după ce a ocupat Cernigov, s-a așezat în ea la domnie. Refugiul obișnuit de la Novgorod la varangi i-a servit din nou lui Yaroslav pentru a-i înlocui pe novgorodieni, care, deși mult singuri, au luptat mai mult ca angajați și, în loc să-și vărseze sângele, au dormit cu bani. Yakun, un glorios comandant varangian, cu o armată mare, a venit în ajutorul lui Yaroslav de peste mare.

Deci, după ce au copulat, au ajuns la Mstislav pe teren. Acesta i-a pus pe nordici înaintea varangilor, iar în spatele lor stătea cu o armată selectă. Până la căderea nopții venise un nor amenințător cu ploi abundente, fulgere și tunete. Într-o mișcare atât de teribilă a aerului, Mstislav a condus regimentele de front împotriva trupelor din Yaroslavl. Varangii, luptându-se în avans cu nordicii, au fost foarte obosiți că, observând, Mstislav i-a lovit pe cei obosiți cu elita. Fulgerul strălucitor strălucea cu strălucirea armelor, trosnind și țipete, amestecându-se între tunet și zgomotul ploii abundente, a înmulțit furtuna acelei nopți. Epoca Necazurilor, viclenia și curajul lui Mstislavov i-au forțat pe Yaroslav și Yakun să fugă.

La răsăritul soarelui, înconjurând locul bătăliei, învingătorul s-a bucurat că nordicii lui mint, fiecare având lângă el câte un varangian ucis, iar regimentele alese erau toate intacte. Conform acestei victorii, mulțumit de avantajul curajului, i-a trimis un mesaj lui Yaroslav: „Tu ești fratele meu mai mare. Stai la Kiev pe marea domnie paternă; Voi fi mulțumit de o parte a Niprului. În ciuda acestui fapt, Iaroslav nu a avut încredere în reconcilierea perfectă și a rămas la Novgorod; la Kiev și-au așezat adjunctii.

După dispensarea finală cu fratele lumii și cucerirea lui Chud și a altor popoare slabe, în timpul dezorganizării interne a celor care se despărțiseră anterior, folosind pacea internă, a construit un oraș în Livonia, numit Yuryev în numele său de botez, care a servit ca un exercițiu ușor pentru trupe, pentru a nu cădea în deznădejde. Dragostea dintre cei doi frați s-a înmulțit printr-o campanie consensuală în

Polonia^{54*} și prin semne biruitoare s-a ajuns la o unire perfectă, căci după moartea lui Boleslav Viteazul au luptat împreună cu Polonia și s-au întors în Rusia Cherven cu voloste, pe care Boleslav le luase, întorcându-se de la Kiev de la Svyatopolk. În cele din urmă, printr-o moarte accidentală la vânătoarea lui Mstislav, Iaroslav a rămas singur cu autocrația rusească.

53* 1026 și.

și Există o eroare în original: este necesar 1024.

54* 1021 ani

la Există o eroare în original: este necesar 1031.

* 128 *

Biblioteca Runiverse

Istoria antică a Rusiei

Pentru a ușura povara țărilor vaste, i-a încredințat fiului său cel mare, Vladimir, moștenirea mării domnii a lui Novgorodsk. În absența decretului său pentru fiii săi din Novgorod, pecenegii au venit lângă Kiev într-o mulțime de nespus, dar odată cu întoarcerea rapidă a lui Iaroslav însuși și cu ordinul ordonat al unei armate puternice, raidul lor asupra Kievului a fost inofensiv, ei înșiși au fost inutili. . În locul unde se află acum Catedrala Sf. Sofia, Iaroslav i-a plasat pe Kieviți în aripa dreaptă, pe Novgorodieni în stânga și pe Varangi la mijloc. Pecenegii au atacat în zadar toată ziua, până seara au fost complet învinși și, fugind de ruși în locuri grele, au fost atât de distruși și împrăștiți, încât de atunci numele lor a pierit de zgomot.

De aceea, Iaroslav, având grijă să-i mulțumească lui Dumnezeu pentru atâtea biruințe și pentru că a salvat viața din diverse cazuri periculoase, a întemeiat și a zidit marea biserică Sf.

Scriitorii ruși anunță despre osemintele foștilor prinți Yaropolk și Olga săpate sub Iaroslav și despre botezul lor. Mare, dacă este adevărat, acest suveran a dat dovadă de grijă față de sufletele unchilor săi, până la superstiție! După moarte nu există pocăință, nu doar botez.

Între timp, Vladimir, fiul lui Yaroslav, după ce a luptat, a câștigat victorii asupra popoarelor Chud și a cerut permisiunea tatălui său să meargă la greci din următorul motiv: în tăcerea și pacea de lungă durată dintre Rusia și Grecia, mulți ruși au trăit. în Tsar-grad pentru negustori; întâmplător, între ei a izbucnit o mare ceartă în piață, încât s-a ajuns la vărsare de sânge, în care a fost ucis un nobil rus, trimis în Grecia din Vladimir. Pentru a răzbuna această crimă, a mers cu o mare armată împotriva grecilor. Și de îndată ce de la gurile Dunării a pornit cu vase mici spre Tar-grad, o furtună mare s-a ridicat, a spart un număr considerabil de copaci unici ai lui Vladimirov, alții i-au aruncat la țarm. Auzind această nenorocire, Constantin Monomakh, regele Greciei, a trimis o armată celor șase mii de ruși rămași, sub conducerea lui Vasile Teodoric, în paisprezece

curți, pe care țevile de foc au provocat un mare rău curților lui Vladimirov, și pentru aceasta el întors după o luptă nefericită.

Pe țărm, grecii au capturat Vyshata, iar în casele aruncate cu un copac sunt mulți ruși, dintre care un număr considerabil (oameni politici!) și-au pierdut ochii. Trei ani plini de răbdare și după încheierea păcii l-a eliberat pe Vyshata cu alții și l-a eliberat în Rusia. Mai mult, Vsevolod, fiul lui Yaroslavl, a fost căsătorit cu o prințesă greacă, fiica lui Monomakh, de la care

55f 1037.

5vf 1043. Nestor, Zonara, cartea 17, capitolul 24.

5 M. V. Lomonosov, vol. 2 * 129 *

Biblioteca Runiverse

Lucrări despre istoria Rusiei

Rusul Monomakh sa născut în timpul vieții bunicului său Yaroslav 57*.

Acest calm în limitele sudice a fost agravat de o nouă alianță cu Polonia prin căsătoria regelui Kazhimir cu sora sa Yaroslavl Maria, născută din Vladimir și din ultima sa soție, Prințesa Lina a Greciei. Ajunsă în Polonia, a fost nevoită să accepte legea catolică și să-și spună Dobroge-howl. După unii scriitori^{58*}, prenumele a fost dat deoparte din respect pentru Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, pentru ca nimeni să nu fie numit ca ea.

Uniunile nobiliare, aprobate de Yaroslav, cuplate cu afacerile militare, vecinii teribili, au ridicat Rusia la mare noblete și glorie. Henric I, regele Franței, din căsătoria sa cu Anna, Prințesa Yaroslavl, a născut trei fii: Filip, Hugon și Robert. Cel mai mare a moștenit împărăția de la tatăl său și a născut mulți urmași. De la începutul domniei lui Vladimir cel Mare s-a menținut pacea neîntreruptă cu suedezii și s-a menținut întreaga posesie a lui Yaroslavl, la care alianțele matrimoniale au ajutat foarte mult. Prin căsătorie, Yaroslav a fost asociat cu regala suedeză Ingigerda, fiica lui Olaf. Elisabeta, Prințesa de Yaroslavl, a fost în spatele fratelui regelui Olaf cel Sfânt, Harald, care a mers la Constantinopol înainte de a fi posedat în slujba regilor greci și a salvat bogăția dobândită acolo la Novy-gorod cu Iaroslav.

Timp de treizeci și opt de ani de stăpânire și de multe războaie, acest suveran și-a pierdut fiul cel mare și iubit, Vladimir de Novgorod, iar după doi ani el însuși a urmat^{59 *}, învățându-și fiii înainte de moartea lumii iubitoare de frați și încredințând campionatul și Kiev la Izyaslav, pentru ca alții, ca un tată, să asculte pe Svyatoslav - Cernigov, Vsevolod - Pereyaslav, Vyacheslav - Smolensk. A trăit 76 de ani, a fost grozav în pace și în război, dar ar fi fost și mai mult dacă nu ar fi lăsat libertate nestăpânită poporului Novogorodsk.

DESPRE CONSERVARE ȘI REPRODUCERE

poporul rus

Graciosul suveran Ivan Ivanovici.

Analizându-mi scrierile, am găsit note vechi ale gândurilor mele, extinzându-se până la creșterea beneficiului comun. După luare în considerare, s-a hotărât pentru mine, în beneficiul unor mai ample și mai detaliate, să le informez Excelenței Voastre, ca un adevărat zelot despre fiecare bun al patriei dragi în mențiune.

57f Nestor.

58f Kromer, p. 51.

59f 1054.

130

Biblioteca Runiverse

Despre conservarea și reproducerea poporului rus

Poate că există ceva în ele care servește la corectarea reală a lumii rusești, care, cu perspicacitatea și diligența ta, a fost rezolvată, eliminată și poate fi adusă la adevărata împlinire. Toate aceste gânduri, observate separat în momente diferite, pot fi, după cum mi se pare, rezumate în următoarele capitole:

1. Despre reproducerea și conservarea poporului rus.
2. Despre exterminarea lenevii.
3. Despre îndreptarea moravurilor și despre o mai mare iluminare a poporului.
4. Despre corectarea agriculturii.
5. Despre corectarea și reproducerea meșteșugurilor și artelor.
6. Despre cele mai bune beneficii ale clasei de comerciant.
7. Despre cea mai bună economie de stat.
8. Despre păstrarea artei militare în timpul unei păci de lungă durată.

Aceste capitole importante necesită raționament profund, artă pe termen lung în afacerile statului pentru explicație și forță de precauție pentru punerea în acțiune. Așadar, m. g., scuzați-mi insolența că, neavând capacitatea necesară pentru aceasta, nu ating decât din râvnă o povară grea, care nu-mi permite să las nimic (chiar dacă doar aparent) util societății sub un buchet. Consider că începutul acestuia este cel mai important lucru: conservarea și reproducerea poporului rus, în care se află măreția, puterea și bogăția întregului stat, și nu în vastitatea, zadarnică fără locuitori. Este o faptă divină și un monarh milostiv și filantropic cu o inimă blândă o faptă vrednică - de a salva supușii de la moarte, deși alții erau vrednici după legile. Această

iertare este evidentă și depinde direct de voința și porunca cea mai înaltă a mamei ei. Dar există multă ucidere umană și încă sinucidere, un popor care slăbește, pe care direct prin decrete, fără îndreptarea sau distrugerea completă a unor obiceiuri, și altele, sub numele de legi înrădăcinate, este imposibil de exterminat.

1

A devenit un obicei în multe granițe rusești, și mai ales în sate, ca copiii mici, incapabili de o poziție conjugală, să fie căsătoriți cu fete adulte, iar de multe ori o soție ar putea fi mama soțului ei peste ani. Acest comportament controversat este urmat de circumstanțe proaste: aventuri pline de lacrimi și crime criminale dăunătoare pentru creșterea rasei umane. Primele veri de după căsătorie sunt zadarnice, prin urmare, o astfel de căsătorie nu este căsătorie și, în plus, este dăunătoare reproducerii oamenilor, pentru că o astfel de femeie adultă, fiind egală, ar putea da naștere mai multor copii societății. băiat, de

* 131 * 5*

Biblioteca Runiverse

Lucrări despre istoria Rusiei

fiind trezită de o ferventă soție adultă, întărindu-se înainte ca timpul să se strice și de acum înainte la vremea ei, nu va mai fi capabilă să dea copii, iar când va ajunge la vârsta bărbatului, soția va părăsi în curând acei ani în care a fost mai mult. capabil de a avea copii. Deși ea, chiar și în copilărie, soțul ei poate fi lovit într-un mod ilegal, totuși, temându-se de dezonoare și reproș și bătaii din partea părinților soțului ei, ea poate acționa cu ușurință la uciderea unui copil cât este încă în pânțe. Sunt destule astfel de exemple încât, detestând un țăran mic și prost, o soție îl recunoaște pe altul și, pentru a se căsători cu el, își otrăvește soțul sau o ucide în alt fel, iar după ce a fost condamnată este condamnată la moarte. Și astfel, prin aceste tulburări mor cei nenăscuți, iar cei vinovați și nevinovați pier. A doua inegalitate în căsătorie apare atunci când un bărbat la bătrânețe se căsătorește cu o fată foarte tânără, care, deși nu este atât de periculoasă, este totuși dăunătoare creșterii oamenilor și, deși lipsa iubirii poate fi umplută cu dragoste nepermise, această ostilitate, suspiciunea, anxietatea și litigiile în mostenire și marile nenorociri sunt cauza. Pentru aceasta, inegalitatea căsătoriei, care dăunează înmulțirii și conservării oamenilor, trebuie interzisă și inclusă în limite moderate. După părerea mea, mireasa mirelui nu trebuie să aibă mai mult de doi ani, iar mirele mai în vârstă poate avea 15 ani. Acest lucru se datorează faptului că femeile îmbătrânesc mai repede decât bărbații și mai ales din cauza sarcinii frecvente. Femeile vor da naștere imediat după 45 de ani, iar bărbații sunt adesea capabili de fertilitate chiar și până la 60 de ani. Este cel mai asemănător dacă soțul soției este mai în vârstă de la 7 la 10 ani. Deși în sate arată motivele pentru care se căsătoresc cu copii mici pentru femeile care lucrează, totuși, totul este un pustiu, atunci dacă cineva are o familie mică, dar are o mulțime de teren arabil sau de animale, atunci angajează muncitori, acceptă tretiysiks sau jumătate. - muncitori, sau vinde excesul altuia.

2

O căsătorie inegală seamănă mult cu una forțată, pentru că acolo unde nu există dragoste, fertilitatea este, de asemenea, nesigură. Neînțelegerile, disputele și luptele dăunează fătului conceput și sunt adesea cauza unei nașteri premature și imature. Pentru aceasta, este necesar ca preoții încoronanți să confirme ferm că, auzind unde despre o combinație involuntară, nu ar permite și nu s-ar căsători de teama privării de rang, mirele și mireasa nu ar fi doar au cerut spectacol când au fost deja aduși la biserică pentru nuntă, dar mai multe înainte.

3

Deși nu este permis să avem mai mult de o soție în legea noastră, totuși, a patra după a treia moarte nu este dispusă în legile noastre, cu excepția faptului că un anume Armenopolus, judecător.

* 132 *

Biblioteca Runiverse

Despre conservarea și reproducerea poporului rus

Tesalonic, a poruncit în particular, bazându-se, după cum sper, pe cuvintele lui Nazianzus: „Prima căsătorie este legea, a doua este iertarea, a treia este fărădelege”. Dar aceasta nu este aprobată de nicio lege conciliară, pentru că a spus aceasta ca un orator, ca un predicator, și nu ca un legiuitor și, în ciuda cuvintelor acestui mare sfânt, sfânta biserică binecuvântează a treia căsătorie și a patra interdicție. a venit la noi de la Tesalonic, iar nu de la sinoade ecumenice sau de legile monarhice și naționale. Acest obicei interzice foarte mult creșterea oamenilor. Am văzut mulți văduvi de la o a treia soție de vreo 30 de ani de vârsta mea, iar tatăl meu a fost văduv pentru a treia oară, deși la 50 de ani, dar încă în plină vigoare și încă se putea căsători cu o a patra. Mi se pare că nu ar fi contrar legilor dacă, pentru a înmulți oamenii și pentru a evita amestecurile trupești nepermise, și din acele nenorocite aventuri, s-ar îngădui o a patra, și din necesitate, o a cincea căsătorie, în urma exemplu al altor popoare creștine. Este adevărat că uneori se întâmplă, nu fără îndoială, dacă totul s-a întâmplat firesc când cineva devine văduv în al treilea și, mai mult, în câțiva ani, și nu a existat un fel de răutate ascunsă? Pentru aceasta, o persoană care cere o a patra sau a cincea căsătorie trebuie să prezinte ca martori vecinii sau, și mai bine, rudele din primele căsătorii, că în aceste acțiuni acțiunile sale au fost blânde și nerușinate și care vor avea semne probabile de infidelitate sau ferocitate, și mai ales în două sau în toate cele trei căsătorii, acelor persoane nu li se permite o a patra căsătorie.

4

A devenit un obicei ca este contrar naturii umane (nu-mi amintesc dacă este contrar legilor, date la concilii), ca tinerii preoți și diaconi văduvi să fie tunsurați cu forța, ceea ce dă un motiv de păcat, și nu pentru mântuire și o ramură considerabilă este oprită din creșterea poporului. Nepasare ridicola! Nu este permisă săvârșirea clerului,

căsătorindu-se cu o a doua căsătorie în mod legal, cinstit și binecuvântat, dar în cler un desfrânat, un adulter sau chiar o sodomie pentru a sluji liturghia și a săvârși tot felul de secrete i se dă testament. Se poate crede că un tânăr, trăind în monahism fără nici o mâhnire, mulțumit de mâncare și băutură și după toate înfățișările sănătos, puternic și gras, nu ar fi supus poftelor trupești, care sunt întotdeauna cu atât mai intense, cu atât mai mult? sunt puternic interzise. Din aceste motive, se pare că tinerilor preoți și diaconi văduvi ar trebui să li se îngăduie o a doua căsătorie și să nu fie tunsurați înainte de vârsta de cincizeci de ani sau, după ce a înlăturat rangul preoției, să li se permită să fie în rândurile lumești. Aceasta include și tonsura tinerilor direct în călugări și călugărițe, care, deși în vremurile moderne s-a diminuat față de cele dintâi, există încă multe excese, mai ales în Rusia Mică și la școlile sinodale.

* 133 *

Biblioteca Runiverse

Lucrări despre istoria Rusiei

Înfățișarea, ținuta, politețea, luxurile și alte fapte de pretutindeni arată că monahismul în tinerețe nu este altceva decât desfrânare și sodomie acoperită cu o rochie neagră, provocând prejudicii semnificative reproducerii rasei umane, ca să nu mai vorbim de frecventele crime de copii, când crima. este acoperit de atrocitate. Mi se pare că este necesar să se interzică klobuk pentru bărbații sub 50 de ani și pentru femeile sub 45 de ani.

5

Cele de mai sus se refereau mai mult la fertilitatea cea mai abundentă a celor care nasc; următoarele sunt necesare mai ales înainte de conservarea celor născuți. Deși interzicerea căsătoriei inegale și forțate, permisiunea celei de-a patra și a cincea căsătorie, permisiunea de a se căsători cu preoți și diaconi văduvi și nepermisiunea de a lua rangul monahal până în anii indicați, o creștere nobilă a poporului poate, fără îndoială, urmează și nu vor fi atât de mulți copii nelegitimi, prin urmare, vor exista mai puține crime de copii, totuși, potrivit diverselor Din motive și din cauza slăbiciunii constituției umane, este imposibil ca, nepermis de voluptate sau violență, un împovărat femeia, nevrând să fie dezonorată, nu ar căuta modalități de a-și ascunde fărădelegea și nenorocirea, motiv pentru care mamele își ucid uneori copiii în disperare. Pentru a evita o asemenea ticăloșie groaznică și pentru a salva viețile bebelușilor nevinovați, ar fi necesar să se înființeze la recepție case de pomană speciale pentru copiii neîngrădiți și rușinosi, unde bătrânele de pomană să poată merge după ei în locul mamelor sau bunicilor; dar despre aceasta mai ales, într-o scrisoare despre corectarea și reproducerea meșteșugurilor și artelor.

6

Urmează bolile infantile, epuizante și scufundând în fălcele morții începutul vieții umane, dintre care primul și cel mai sever chin este

nașterea însăși. Copilul suferă nu mai puțin decât mama, iar langoarea lor diferă doar prin faptul că mama își amintește, copilul nu își amintește. Cât de mare este, exprimă profetul David, căci, deși îi înfățișează pe dușmanii teribili ai durerilor sale, el spune: „Există boala parcă naște” (adică femeii). Trecerea unui drum dureros într-o lumină tristă și zadarnică, deoarece adesea o persoană blândă suferă mari pagube, și mai ales la cap, prin faptul că chiar la naștere își pierde o viață abia începută și primul spirit atras în ultimul emite fie câteva ore sau zile numai cu moarte reală este lupta. Aceasta este prima suferință, prin care sănătatea celor născuți vii este adesea lezată pentru toată viața. Nimic altceva nu poate împiedica acest lucru, sau măcar să-l atenueze oarecum, ca în arta moașelor și prudența gravidelor. Apoi vine boala

* 134 *

Biblioteca Runiverse

Despre conservarea și reproducerea poporului rus

iesirea dinților, adesea mortală pentru sugari, atunci când aduce cu sine o epilepsie deosebită. De asemenea, hernia, variola, uscăciunea, viermii din stomac și alte decese din cauza copilăriei, toate necesită cunoștințe despre cum să tratați bolile sensibile ale corpului. Pentru a slăbi doar marele rău, vă sfătuiesc să faceți următoarele: 1) Alegeți cărți bune despre moașă și, punând ca bază pe cele mai bune, compuneți o instrucțiune în limba rusă sau, după ce ați scris în alta, traduceți în limba rusă, la care se scrie este necesar să se adauge metode bune de moașe ruse calificate; pentru aceasta, adunând laolaltă pe aleși, prin arta de lungă durată cunoașterea afacerii, întrebați pe fiecare în mod special și pe toți în general și, ce va fi acceptat spre bine, intrați în această cărțiță. 2) Pentru vindecarea altor boli ale copilăriei, punând ca temelie pe marele medic Hoffmann, care, exersând în 60 de ani la doctorat, la sfârșitul vieții a scris o instrucțiune despre vindecarea bolilor infantile, conform căreia am mi-a salvat fiica de la moarte de două ori și, adăugând ce este mai bun de la alții, conectați-vă cu cartea de mai sus despre moașă; mai mult, nu uitați că bunicile și medicii noștri îl folosesc în general cu folos. 3) În ambele arte [e] combinate într-o singură carte, să observăm că, în cea mai mare parte, nu a fost dificil să găsim metode și medicamente peste tot în Rusia, deoarece avem atât de puține farmacii încât nu numai în fiecare oraș, ci și în nu sunt încă amenajate mari orașe nobile, care ar fi trebuit îngrijite demult; dar aceasta va fi prezentată în mod special. 4) După ce am tipărit această carte în cantitate suficientă, pentru a o vinde întregului stat în toate bisericile, pentru ca preoții și oamenii alfabetizați, în timp ce citesc, să se cunoască pe ei înșiși și să se folosească de alții pentru îndrumare. Conform calculului morților pe parohie, efectuat la Paris, comparând anii lor, în primii trei ani mor aproape la fel de mulți bebeluși ca în alții, numărând până la o sută. Deci, să presupunem că în Rusia există 12 milioane de bărbați, dintre care un milion sunt într-o astfel de căsătorie încât se nasc copii, punând în total, unul la doi ani. Prin urmare, în fiecare an vor fi născuți o jumătate de milion, dintre care jumătate mor în trei ani, sau chiar mai mult din cauza neglijenței locale, astfel încât în fiecare an o sută de mii de bebeluși vor muri în participare, nu mai mult de trei ani. Nu merită

munca și grija noastră, pentru ca cel puțin o zecime, adică 10 mii, să poată fi păstrată în viață în moduri convenabile?

7

Până acum despre circumstanțe naturale, dăunătoare pentru bebeluși; rămâne de menționat pagubele, din superstiție și încăpățănare grosolană care apar. Preoții, nu doar rurali, ci și urbani, botează iarna bebelușii în cea mai rece apă, uneori cu gheață, arătând spre prescripția din breviar că apa

135

Biblioteca Runiverse

Lucrări despre istoria Rusiei

era naturală fără amestec, iar căldura este imputată pentru materia amestecată, iar ei nu cred că vara ei înșiși botează cu apă caldă, după părerea lor amestecată. Așadar, ei se contrazic, și mai ales, datorită necugunței lor, nu știu că nici în cea mai rece apă este încă multă căldură. De la înghețare în gheață, apa ia o răceală de până la 130 de grade și chiar și aici o puteți considera fierbinte, deoarece mercurul înghețat are o distanță incomparabil mai mare de acest grad decât apa de la apa clocotită până la îngheț. Totuși, nu este nevoie ca preoții ignoranți să interpreteze fizica, este suficient să-i forțezi de către autorități să boteze mereu cu apă, egală cu căldura verii în raționament, pentru că frigul este cu siguranță dăunător unui bebeluș care a ieșit recent din pântecul unei mame calde, și mai ales care a suferit mult la naștere. O scufundare în apă temperată nu este lipsită de povară pentru sugar, atunci când flegma intră în ochi, urechi, nări și uneori chiar în gură (și când gura și nările sunt blocate de mână, atunci respirația este oprită, ceea ce sugarul a primit doar recent). Când apa rece cu gheață înghețe membrele, semnele unei epilepsii sunt adesea vizibile și, deși el va scăpa de font viu, totuși, în următoarele boli, pe care fiecare bebeluș trebuie să le depășească după aceea și mai ales când ies primii dinți. , această boală mortală se va relua mai convenabil. Astfel de preoți încăpățânați, care vor să boteze cu forță cu apă rece, îi consideră călăi, pentru că își doresc după nașteri și botezuri în curând și o înmormântare în interes propriu. Câți părinți nefericiți sunt, care au născut până la 10 și 15 copii, și nici unul nu a rămas în viață?

8

Începutul infantil dezastruos al vieții este urmat de aventuri care atacă sănătatea umană în restul ei. Și, în primul rând, necumpătarea și nepăsarea față de obiceiurile consacrate, mai ales în Rusia, care au prins rădăcini și au înfățișarea unei anumite sfințenie. Mai mult decât alte ori, Marți Gras și St. o săptămână, o mare mulțitudine de oameni, prin folosirea alternativă numai a alimentelor și a băuturii. Este ușor de judecat că, în pregătirea pentru abținerea Postului Mare, în toată Rusia mulți oameni sunt atât de plini de rahat încât nu mai este timp de post. Morții din taverne, de-a lungul străzilor și de-a lungul drumurilor și înmormântările dese dovedesc clar acest lucru. Conversația este așa. Da, și nimic de mirat. Pe lângă necumpătarea în

zilele de jertfă cu mâncare și băutură, mulți încearcă ca întregul [mare] post să se mulțumească cu amestecul carnal în mod legal și fără lege, și se epuizează atât de mult până în Lunea Curată încât nu își pot repara sănătatea cu nicio măsură, folosind grosolan. alimente de post, care chiar și un stomac sănătos dureros. Mai mult, în curând urmează începutul primăverii, când toate

136

Biblioteca Runiverse

Despre conservarea și reproducerea poporului rus

murdăria acumulată de la oameni și alte animale, care au fost închise toată iarna de îngheț, se eliberează brusc și umple aerul, se amestecă cu apă și noi cu spută și pești scorbut în stomac, în plămâni, în sânge, în nervi. și în întreaga structură a vieții, mărfurile corpului uman curg înăuntru, dau naștere bolilor la cei sănătoși, le înmulțesc la cei bolnavi și grăbesc moartea celor care ar putea încă trăi mai mult. După aceea, se apropie învierea strălucitoare a lui Hristos, bucuria creștină universală; apoi, deși patimile Domnului sunt citite aproape neîncetat și repetate în repetate rânduri, gândurile noastre sunt deja în Sf. săptămână. Altul își imaginează mese plăcute și modeste, altul se gândește dacă rochia lui va fi la timp pentru vacanță, altul își imaginează cum se va distra alături de rude și prieteni, altul așteaptă să vină proviziile din sat, altul pregătește ouă pitorești și, fără îndoială, așteaptă cu nerăbdare. la sărutat frumuseți sau o întâlnire mai bună. În cele din urmă, utrenia începea la miezul nopții și se slujea liturghia înainte de zori. Hristos a înviat! numai în urechi și în limbă, dar în inimă ce loc pentru el, unde dorințele lumesti și cele mai mici fântâni sunt toate umplute. Asemenea câinilor eliberați din lesă, ca apa acumulată dintr-un baraj deschis, ca vârtejele care se sparg dintr-un nor, ei sfâșie, sparg, dărâmă, infirmă, chinuiesc. Sunt împrăștiate părți din diverse cărnuri, părți rupte, feluri de mâncare sparte, băuturi vărsate curg, acolo zac inconștient împovărați de lăcomie și beție, acolo zaceau goi și epuizați de curvie, posturi stricte recente. O, adevărat creștin post și sărbătoare! Oare nu se supără Dumnezeu pe profet: „Sufletul meu urăște sărbătorile tale și cădelnița ta este o urâciune înaintea mea!”. Între timp, stomacul sărac, obișnuit după o lungă perioadă de timp cu alimentele cu conținut scăzut de nutrienți, este brusc forțat să accepte grăsimi și brahnuri puternice în pasaje contractate și slăbite și, neavând mulțumirea necesară de sucuri vitale, trimite otrăvuri nedigerate prin vene. , se spiralează, curgerea sângelui este oprită, iar sufletul zboară direct din strângerea trupului în ușile cerești care au fost apoi deschise. Pentru a fi sigur de acest lucru, puteți consulta înregistrările bisericii: în ce oră a întregului an primesc preoții mai multă miere pentru kutya? Este un fapt de netăgăduit că cursul inegal al vieții și alimentația în schimbare bruscă a corpului nu este doar dăunătoare unei persoane, ci și mortală, astfel încât cei mai sus-menționați strict fasti, în plus, iubitorii de vacanță zeloși și zeloși, pot fi considerați. sinucideri. Este adevărat că, dacă cineva se pregătește de post printr-o viață moderată în Marțea Mare, nu se epuizează inutil în timpul postului și se mișcă mai mult cu duhul decât cu burta la Sf. Timp de o săptămână se bucura de trecerea unui post [mare] în adevărate virtuți, în lucrări folositoare societății și

bune cu Dumnezeu, si nu ca a trait sa vada permisiunea pentru toate, el, desigur, va simti mai putine crize de la o perioada nesănătoasă -

137

Biblioteca Runiverse

Lucrări despre istoria Rusiei

nici, dar mai ales când prin trudă sângele este pus în mișcare și, într-un cuvânt, se conține, când cu slabă, când cu fast-food, dar la fel de moderat, fără sărituri abrupte și dealuri. Dar aici, la nord, timpul acesta este gras la capete, iar la mijloc vremea uscată este cea mai inactivă perioadă a anului, când țăranii nu au nicio muncă mare și doar cel semănat, secerat, pământ și pământ. fructele câmpului mănâncă; negustorii, în spatele drumurilor stricate și alunecărilor de noroi, nu au aproape nicio călătorie din oraș în oraș cu mărfuri; nu există o mișcare mulțumită pentru navele cu vele și oamenii de mare; militarii sunt în campanie în cartierele de iarnă, iar acasă, când pentru îngheț, când pentru nămol, exercițiile nu pot fi convenabile. Așadar, cei mai mulți oameni ar trebui să rămână în lenevie, care, în contemplare și întreruperea postului, dă naștere unui lux nestăpânit, iar în post, combinat cu mâncarea proastă și aerul nesănătos de anul trecut, strică sănătatea și scurtează viața.

Mulți vor spune: „Da, oamenii trăiesc! Părinții și străbunii noștri au trăit multe secole! Adevărat, și laponii trăiesc, mâncând aproape nimic în afară de pește, dar uitate cât de mari sunt în trup și cât de aglomerati și compară-i cu samoiezii care trăiesc în aceeași climă, mâncând mai ales carne. Primii sunt mici ca statura, nu aglomerati, astfel încât la 700 de verste în lungime și 300 de laponi în latime, nu este decât puțin ca și în marii rechizitii de soldați de pe tot pământul să se angajeze doi soldați din numărul de suflete. din neamul nostru, apoi care dintre ei este foarte rar, ca să se încadreze cineva măcar într-un soldat. Samoiezii, dimpotrivă, nu sunt mici, cu umerii largi și puternici și într-o mulțime atât de mare încât, dacă nu ar avea loc bătălii sângeroase și frecvente între mulți dintre prinți, atunci partea nobilă a coastei de est-nord ar fi populată de ei aglomerat. Vezi că acele regiuni rusești sunt mai populate, unde este mai multă viteză din abundență, apoi că în multe locuri unde animalele sunt rare, iar la cei care mănâncă carne, în cea mai mare parte, se mănâncă pește sau ciorbă de varză goală cu pâine. Dacă Maslenița noastră ar fi fost pusă în luna mai, atunci Postul Mare ar fi fost în plină primăvară și începutul verii, iar Sf. o săptămână în preajma zilei lui Petru, apoi, pe lângă fructele noi ale pământului și peștele proaspăt și aerul favorabil, 1) mișcarea trupului la țăranii prin munci arabile, la negustorii prin călătorii pe distanțe lungi pe uscat și pe mare. , de către militari - prin ex-serție și drumeții; 2-e) de dragul corectării unei astfel de lucrări necesare, ar fi mai puțină lenevie, o mamă a necumpătării, mai puțini oaspeți și sărbători, mai puțină beție, viață inegală și mese intermitente care sfâșie sănătatea omului și, mai mult, chiar dacă cineva s-a îmbătat , totuși, întorcându-mă acasă, nu aș îngheța pe drum, așa cum se întâmplă la Marți Gras, și nu aș cădea prin gheață, așa cum se întâmplă la St. săptămână.

* 138 *

Despre conservarea și reproducerea poporului rus

Mă întorc către voi, mari dascăli și organizatori de posturi și sărbători, și cu toată cinstirea întreb pe sfinția voastră: ce părere aveți despre noi în acea vreme, când Sf. postare grozavă stabilită în acest moment? Mi se pare că tu, în sfințenia, blândețea, răbdarea și onestitatea ta, vei da un răspuns binevoitor și nu în felul în care a făcut-o protopopul Andreevski Iakov, nu vei alege obscen în biserică, sau altfel, ca el și Căpitanul de mare Yankov în duminica strălucitoare la cruce în care am intrat pentru că nu mi-am sărutat mâna, nu mă lovi cu pumnul în piept. Veți spune: „Disponând posturi și sărbători, am trăit în Grecia și în pământul făgăduinței. S-a stabilit apoi pentru a păstra Sfânta Fortecost când, cu strălucirea deplină a soarelui de primăvară, măruntaiele bogate pământeste se deschid, crește verdețuri tinere pline de sucuri sănătoase și reînnoiește aerul cu parfumuri parfumate; fructele timpurii se coc, servind ca hrană, răcire și medicament; Cântarea noastră pentru lauda lui Dumnezeu a fost însoțită de murmurând pâraie, foșnind frunze și cântând păsări cu glas dulce. Și despre partea voastră de la miezul nopții, am susținut că nu numai că nu există și nu va exista o lege creștină, ci sub un singur locuitor verbal de dragul unei mari răceli. Nu te plânge de noi! Cum am putea să-ți porunci să mănânci curmale și smochine și să bei vin bun de struguri, după krasoul, care nu se va naște printre voi? Aranjați, ca oameni rezonabili, în funcție de climatul dvs., folosiți un alt moment cel mai capabil pentru post, sau la un moment prost mâncați alimente moderat sănătoase. Ai un cler, egal cu noi în putere de la Hristos, care trebuie să îndeplinească și să hotărască. Pentru o chestiune atât de importantă, un conciliu ecumenic poate fi alcătuit în Rusia: păstrarea vieții doar a unei mari mulțimi de oameni merită. Și, mai mult, învățând, insuflați în toată lumea ideea că este mai plăcut lui Dumnezeu când avem conștiința curată în inimă decât peștele scorbut în stomac, că posturile sunt stabilite nu pentru sinucidere cu alimente dăunătoare, ci pentru a ne abține de la exces. , că un înșelător, un tâlhar, un nedrept, un mită, un hoț și alte imagini ale aproapelui său nu vor găsi iertare, chiar dacă a mâncat așchii de lemn, cărămidă, lut, lut și cărbune în loc de mâncarea obișnuită de post timp de șapte săptămâni. și stătea pe cap în loc să se închine în cea mai mare parte a timpului. Pocăința curată este o viață bună, înclinându-L pe Dumnezeu în fața milei, a generozității și a iubirii noastre. Salvează] poruncile date de Hristos, de care atârână toată legea și proorociei: „Să iubești pe Domnul Dumnezeul tău din toată inima ta (adică nu cu măruntaiele) și pe aproapele tău ca pe tine însuți (adică cu conștiința ta și nu cu limba ta).” Există obstacole teribile în corectarea acestei deficiențe, dar nu mai periculoase decât forțarea lor să-și radă barba, să poarte o rochie germană, să comunice curtoazie cu necredincioșii, să forțeze marinarii să mănânce carne în timpul posturilor de vară, să distrugă boierii, patriarhia și arcașii. și să stabilească Senatul de guvernare în locul lor,

Lucrări despre istoria Rusiei

Sfântul Sinod, nouă armată regulată, mutați capitala într-un loc gol și noul an într-o altă lună! Poporul rus este flexibil!

9

În plus, foarte mulți oameni cad și în diverse alte boli, pentru a căror vindecare există încă foarte puține instituții decente, așa cum am menționat mai sus, și numai bărbați și femei analfabete, în cea mai mare parte, tratează la întâmplare, combinând adesea metode naturale, ca pe cât înțeleg ei, cu ghicire și șoaptă, și astfel nu numai că nu dau nicio putere medicamentelor lor, dar întăresc și superstiția în oameni, se tem de bolnavi cu privirea plictisitoare și sporesc boala, apropiindu-i de moarte. Adevărat, sunt mulți dintre ei care știu cu adevărat să trateze anumite boli, și mai ales pe cele externe, precum călăreții și chiropracticienii, astfel încât uneori chiar și chirurgii învățați în unele cazuri sunt superiori, dar este mai bine să se stabilească știința medicală conform reguli. Pentru aceasta, în orașe este nevoie de un număr suficient de medici, vindecători și farmacii, mulțumiți de medicamente, chiar dacă sunt decente în clima noastră, care nu numai că nu este nici măcar o sută parte, dar armata rusă nu este foarte bine echipată. Cu medicii, pentru ca medicii să nu aibă timp să bandajeze și răniții, nu doar să-i examineze pe toți, să întrebe despre împrejurări, să dea medicamente și astfel să calmeze suferința. Dintr-un asemenea dispreț, mor mulți dintre cei care vor prinde viață. Nimic nu poate umple rapid această deficiență, cum să trimiți un număr suficient de studenți ruși la universități străine pentru a studia doctoratul și să dai universităților înființate și înființate în continuare în stat, printre alte privilegii, puterea de a produce doctori demni; 2-ea. Cabinetul medical confirmă ferm că atât în farmacii, cât și la medici ar trebui să existe un număr suficient de studenți ruși, pe care să-i predea arta la un moment dat și să-i reprezinte în Senat. Este păcat și enervant să auzi că studenții poporului rus, care sunt în farmacii de zece sau mai mulți ani, nu sunt capabili să compună aproape niciun medicament, dar pentru ce? Pentru că farmaciștii mai țin ucenici germani, iar rușii, sub jug, sub sită și sub cărbuni, trăiesc până la bătrânețe și mor ucenici, iar întreg statul nu se poate umple de nemți. Mai mult, cunoașterea insuficientă a limbii, diferența de credință, obiceiurile diferite și salariile costisitoare îi împiedică mult.

iar primul paragraf nu este în manuscris.

140

Biblioteca Runiverse

Despre conservarea și reproducerea poporului rus

10

Decesele cauzate de boală sunt urmate de circumstanțe violente, naturale și accidentale ca cauze ale privării de viață umană, adică ciumă, incendii, îneci, înghețuri. În timp ce la granițele de sud ale statului local, mofturile împotriva oamenilor se întâmplă în cea mai

mare parte, dar ar trebui folosite tot felul de căi împotriva acesteia. Ele constau în distrugerea a ceea ce a început deja sau în aversiunea a ceea ce urmează. Primul necesită anumite mijloace folosite împotriva unei asemenea nenorociri, iar pentru a-i alege pe cei mai buni dintre autori, alcătuiește o carte pentru Facultatea de Medicină și, după ce a tipărit-o, o vinzi prin stat. Pentru al doilea, este necesar să se colecteze semne din exemplele anterioare, dintre care principalul este o eclipsă de soare, care aproape întotdeauna provoacă moartea vitelor și apoi o ciumă asupra oamenilor. În epocile noastre iluminate, oamenii care circulă de la astronomi știu despre asta în mare lumină și pot lua măsuri de precauție, să nu lase vitele să iasă din casă și să nu dea iarbă în ziua în care a fost tăiată: așa că în alte state se feresc de două sau trei. zile dupa si ei insisi nu au nici un fruct in acel moment, il scot si nu il folosesc spunand ca roua otravitoare cad in timpul unei eclipse de soare. Motivul principal pentru care pare, după părerea mea, că în timpul unei eclipse soarele este acoperit de lună, același corp cu pământul nostru, forța electrică este suprimată brusc, pe care soarele o revarsă pe toate plantele toată ziua, așa cum poate fi văzut pe ierburile care dorm noaptea și, de asemenea, suferă într-o eclipsă de soare. Timpul va învăța cât de mult poate acționa forța electrică în raționamentul moftului. Eclipsesele nu sunt cunoscute în întreg statul, iar pentru aceasta este necesar să se publice în prealabil și ceea ce trebuie ordonat prin decrete, urmând exemplul, așa cum se obișnuiește în alte state. Pentru a scăpa de o moarte de foc, există o precauție de a stinge incendiile dese și mari, despre care va apărea pe larg într-o scrisoare despre o mai bună economie a statului. Esența înecului este dublă: din inundații și din insolența neglijentă, mai ales în beție. Prima poate fi evitată cu ușurință interzicând ca de-a lungul râurilor mari în locuri joase, în special supuse apei de izvor, să nu existe locuințe. Acest lucru se face din lene, astfel încât apa și fânul și toate facilitățile din apă sunt aproape, dar adesea în locurile înalte ei văd primăvară, fiind ei înșiși în siguranță, precum vitele și oamenii și casele întregi, gheața inexpugnabilă poartă înăuntru. deznădejdea oricărei mântuirii... A doua scufundare nu poate fi evitata de nimic fara a diminua multe vizite si betie, pentru care oamenii indraznesc sa traverseze raurile pe vreme furtunoasa, supraincarcand navele cu o multime, sau sa traverseze gheata toamna si primavara, cand este foarte nesigur si periculos. În capitolul despre distrugerea leneviei, vor fi propuse metode, precum și pentru livrarea înghețării multora în timpul iernii.

141

Biblioteca Runiverse

Lucrări despre istoria Rusiei

unsprezece

Daune considerabile sunt cauzate oamenilor de crime, care se întâmplă în lupte și de la tâlhari. Există lupte dăunătoare între vecini, și mai ales între proprietari, care nu pot fi stinși prin nimic de genul topografiei. Deși detectivii sunt trimiși la tâlhari, aproape că nu există nicio speranță de a scoate acest rău prin el sau chiar de a-l reduce semnificativ. Pentru aceasta sunt necesare metode fundamentale și cele mai puternice. Următorul mi se pare mai de încredere, mai

gospodar, iar cel mai milostiv monarh este mai glorios și, în plus, mai amabil, pentru că își va face efectul cu mai puțină vărsare de sânge uman. Tâlharii nu pot rămâne fără adăpost în orașe și în apropierea satelor și nu își pot folosi răutatea pentru mult timp. Ei stau în apropierea satelor, dar în orașe de obicei vin să vândă bunurile jefuite. Deci, când aceste locuri sunt înguste și înghesuite pentru ei, nu pot fi ascunse mult timp; nu va fi necesar să trimiți comenzi departe și să dai bătălii sângeroase cu mulți, când poți avea ocazia să rezolvi unul câte unul și să-i prinzi des. Pacea mult așteptată și de lungă durată din interiorul patriei noastre după o sută cincizeci de ani, la un moment dat după devastarea polonezilor nu a fost necesar să ne apărăm de dușmani cu ziduri, a dat neglijenței noastre un motiv să avem puțină grijă de garduri ale orașului și, prin urmare, majoritatea orașelor și orașelor mici și multe orașe de provincie și provincie nu numai că au ziduri de piatră sau chiar metereze și șanțuri de încredere, dar nici nu au grădini sau garduri din lemn, ceea ce văd, nu fără regret, din răspunsurile trimise la întrebările geografice Academiei de Științe din toate orașele prin decret al Senatului de Guvernare, după părerea mea. Pe lângă faptul că străinii care trec nu privesc fără dispreț la orașele noastre dezordonate, sau, mai bine zis, aproape la ruine, tâlharii le folosesc drept refugiu și se pot ascunde și de pedeapsa vrednică în oraș sau chiar mai bine decât în rural, pentru că orașul este mai mare și din toate părțile în el, în orice loc, porțile sunt deschise în permanență zi și noapte hoților și oamenilor buni. Când ar fi milos să porunci tuturor orașelor rusești, în care gardul s-a prăbușit sau nu a existat, să se întărească, deși nu cu ziduri de piatră, ci numai cu un meter și un șanț și o grădină înaltă din față și să nu lase în multe locuri porți cu constipație puternică și cu gărzi mic-burgeze de încredere, unde nu sunt garnizoane, astfel încât rândurile și prăvăliile erau în interiorul gardului, atunci le-ar fi fost foarte greu hoților să aducă în oraș lucruri jefuite spre vânzare și era incomparabil mai ușor de folosit totul pentru inspecție preventivă decât într-un loc deschis pe toate părțile; iar tâlharul poate fi mai probabil să fie observat la poartă, care, fără a vinde jefuitul

* 142 *

Biblioteca Runiverse

Despre conservarea și reproducerea poporului rus

alte lucruri, el nu va primi interes propriu. În plus, în fiecare oraș împrejmuit, să desemnați cazare permanentă pentru noapte pentru trecători și călători cu permisiunea scrisă și cu semn și să dispună ca în fiecare zi proprietarul să anunțe în primărie cine a fost la cazarea lui pentru noapte și cum. multă vreme, iar ceilalți filistenii să preia în casa vizitatorilor și a trecătorilor nu aveau voință, de teamă de pedeapsă, în afară de rudele lor, care erau celebre în oraș. Pentru a publica în toate volosturile, cimitirele și satele că, dacă un țăran sau doi sau mai mulți prinde un tâlhar, să-l aducă într-un oraș sau alt loc sigur și să dovedească acest lucru cu martori de încredere și nu va exista nicio dispută în acest sens, atunci da șoferilor 10 ruble pentru fiecare cap. din impozitul de stat mic-burgez și pentru principalii conducători ticăloși, pentru ataman, esaul, precum și pentru prinderea și certarea celui care ține adăposturile hoților, câte 30 de ruble.

Deși acest lucru pare să fie suficient, acolo unde orașele nu sunt foarte departe, totuși, există multe locuri în Rusia care sunt surde, pe 500 de mile sau mai multe fără orașe, adăposturi directe pentru tâlhari și tot felul de persoane fugare și fără pașaport; Un exemplu este spațiul împădurit de lângă râul Vetluga, care, întinzându-se pe 700 de mile de la vârf până la vărsare, nu are un singur oraș cu el. Acolo, dinspre Volga, se ascund iarna un număr mare de șleperi, dintre care o mare parte sunt tâlhari. Țăranii îi țin toată iarna pentru o jumătate de persoană, iar dacă lucrează, îl hrănesc fără plată, fără să-i ceară pașaport. În astfel de locuri ar trebui să se întemeieze și să se înființeze orașe, dând drepturi civile satelor nobiliare să înființeze primării și voievodate și ferindu-le de tâlhari cu fortificații și precauții sigure, așa cum se arată mai sus. Acest lucru va servi nu numai pentru securitatea generală și conservarea poporului rus, ci și pentru gloria deosebită a celui mai milostiv autocrat al nostru, ca restaurator al vechiului și co-constructor al multor orașe noi rusești.

12

Încetând să mai vorbim despre pierderea poporului rus prin boală, nenorocire și crimă, trebuie să menționăm morții vii. Din locurile de frontieră pleacă oamenii spre state străine, și mai ales spre Polonia, și astfel coroana rusă este lipsită de supuși. Este adevărat că punând măsuri de precauție la granița cu Lituania, însă, este imposibil să închizi complet doar o mare fântână cu forța: este mai bine să acționezi cu blândețe. Scăpările sunt mai mult de la poverile proprietarilor la țărani și de la garniturile soldaților. Deci, mi se pare, este mai bine să ușurezi locuitorii graniței cu Polonia cu taxe și să scoți seturi de soldați, așezându-le în tot statul. Pentru o despărțire, mulți ruși merg la Vetka: fugarii care sunt acolo nu pot fi

* 143 *

Biblioteca Runiverse

Lucrări despre istoria Rusiei

CITITORULUI.

Autorul acestei cărți, regretatul Stati * skSh Sovetnik Mikhailo Vasilievich Lolizhosoigyo, a publicat deja în 1760 un scurt cronicar rus, care a fost acceptat aici cu o mare plăcere.

Apoi, făcându-și intenția de a compune o îndelungată Istorie a poporului rus, a adunat cu multă sânguință de scriitori străini, tot ce i s-a părut de folos pentru cunoașterea statului Rusiei înainte de Rurik; și, mai mult, a descris viețile primilor mari prinți care au stat pe tronul Rusiei de la 86a la 1054 ° Aa *

Această lucrare utilă conține în sine pe străvechii întunericului „și cel mai greu de explicat

Prefață de A. L. Schlozer la „Istoria antică a Rusiei” a lui Lomonosov

dacă să se întoarcă în cazul militar actual? Și de acum înainte pot servi metode, care vor fi prezentate pentru corectarea moravurilor și pentru o mai mare iluminare a oamenilor.

13

Locul fugarilor din străinătate poate fi umplut convenabil cu primirea străinilor, dacă se folosesc măsuri decente în acest sens. Actualul timp de război nefericit din Europa îi forțează nu numai pe oameni singuri, ci și pe familii întregi distruse să-și părăsească patria și să caute locuri îndepărtate de violența militară. Vasta posesiune a marelui nostru monarh este capabilă să găzduiască popoare întregi în măruntaiele sale sigure și să satisfacă tot felul de nevoi, care sunt posibile doar pentru un singur muncitor.

Da, oamenii sunt așteptați la munca lor utilă. Nu-mi pot imagina condițiile prin care străinii pot fi atrași să se stabilească în Rusia, neștiind circumstanțele destul de aliante și ostile dintre beligeranți și părțile pașnice.

Aș dori să alcătuiesc o relatare aproximativă, indiferent câte dintre aceste 13 moduri (și sunt mai multe) au urmărit conservarea și creșterea subiecților Majestății Sale Imperiale. Cu toate acestea, sunt necesare multe circumstanțe pentru ca acest lucru să fie cunoscut, și nu puține

timp; pentru asta, cu o singură presupunere, pot ajunge la câteva că în fiecare an creșterea poporului rus poate crește mai mult decât înainte, până la jumătate de milion de suflete, și din revizuire în revizuire în 20 de ani - până la 10 milioane. În plus, sper că aceste metode nu vor împovăra în niciun fel oamenii, ci vor servi la siguranța și liniștea oamenilor.

Terminând aceasta, sper că Excelenței Voastre să-i placă ceva din părerile mele prietenoase cu societatea și vă cer sănătatea neîntreruptă și toată plăcerea ziditorului și stăpânitorul Atotputernic al tuturor popoarelor și limbilor, care v-a produs în această zi. și v-a vărsat sângele fiului patriei la lucrarea faptelor folositoare și cu atât mai mult la patronajul științelor și artelor, la care eu, ca și vouă, din toată sinceritatea, râvnă, cu înaltul cuvenit. respectul rămâne.

1 noiembrie

1761

* 144"

Biblioteca Runiverse

SCRISOARE PRIVIND REGULILE POEZIEI RUSE

Draga Domnule!

Oda, pe care acum am marea cinste să o prezint raționamentului tău, nu este altceva, de îndată ce măreția acestei bucurii este rodul pe care

l-a stârnit în inima mea credincioasă și plină de râvnă monarhul nostru cel mai neînvins, victorie glorioasă asupra dușmanilor. Insolența mea de a te deranja cu un condei fără pricepere numai de la zeloși către patrie și se întâmplă cuvântul ei de dragoste. Este adevărat că pentru sărăcia acestei întreprinderi a forțelor mele, mi-ar fi bine să tac. Totuși, fără să mă îndoiesc că zelul tău sincer pentru răspândirea și corectarea limbii ruse și lipsa mea de artă în aceasta și în poezia rusă vor scuza abilitatea ta nemulțumită și vor accepta buna mea intenție pentru totdeauna, am îndrăznit această cea mai mică lucrare a mea. , împreună cu următorul raționament despre versificarea noastră în oferta generală art. Nu predilecția mea pentru asta m-a obligat să dau mai multă pricepere celor care au reguli, dar zelul sincer m-a făcut să învăț chiar de la tine dacă aceste păreri sunt adevărate, pe care le am despre versificarea noastră și conform cărora mai acționez când scriu. poezie. Așadar, începând să vă ofer, domnilor mei, mai întâi vă anunț pe scurt temeiurile pe care o afirm.

Primul și cel mai important lucru mi se pare acesta: poezia rusă ar trebui să fie compusă conform proprietății naturale a limbii noastre, iar ceea ce este foarte neobișnuit pentru ea nu trebuie introdus din alte limbi.

În al doilea rând: ceea ce este bogat în limba rusă și ceea ce este plăcut și capabil de versificare în ea, în ciuda lipsei unui alt discurs sau a neglijenței poezilor în ea, nu trebuie luat, ci ar trebui folosit ca propriu și firesc. .

În al treilea rând, din moment ce poezia noastră abia începe, pentru a nu introduce nimic inacceptabil, dar a nu lăsa nimic bun, trebuie să ne uităm la cine și în ce este mai bine să urmărim.

Pe aceste trei temeiuri afirm următoarele reguli. În primul rând: în limba rusă, acele singure silabe sunt datorii, peste care există putere, iar restul sunt toate scurte. Această pronunție foarte firească ne arată foarte ușor. Asta de dragul asta

146

Biblioteca Runiverse

Scrisoare despre regulile poeziei ruse

prost și la proprietatea limbii slave, care este puțin diferită de a noastră de astăzi, Smotrytsky a făcut-o dezgustător când a v, o pe scurt, a, i, g pentru comun și, ъ, w cu unele vocale duble și cu toate vocalele care sunt înainte de două sau reprezintă multe consoane, pentru mult timp onorate. După cum se vede din primul paragraf al prozodiei sale, Matei Strikovski a fost înșelat de cronologia sarmaților, sau poate a afirmat asupra acestor versuri ovidiene: de Ponto, lib. IV, eleg. 13 [Mesaje din Pont, IV, 13].

Ah pudet, et Getico scripsi sermone libellum, Structaque sunt nostris barbara verba modis, Et plăcui, gratare mihi, coepique poetae Inter inhumanos nomen habere Getas!

[Să-mi fie rușine, am scris o carte în limba get, iar cuvintele barbare sunt construite după mărimea noastră. Și felicitări, mi-a plăcut

Iar geții needucați au început să mă considere poet].

Dacă Ovidiu, fiind în exil în Tomy, a scris versuri în latină în vechea limbă slavonă, sau bulgară sau sarmatică, atunci nu văd unde i-a venit în minte gramatica slavă autorului pentru lungimea și concizia silabelor în întregime grecească, și să nu accepte latina. Și deși Ovidiu în poeziile sale, așa cum este obiceiul poezilor latini, picioarele și cât de mult din acest hexamtru

Material quaeris? Laudes de Caesare dixi (ibidem)

[Întrebi despre subiect? L-am lăudat pe Cezar (ibid.)]

se poate concluziona că a folosit două silabe și trei silabe în poemul său eroic, dar nu sper că a păcătuțit atât de mult încât a păcătuțit atât de lung și scurt de silabe, caracteristice latinei sau grecești, în aceste versuri, pe care este într-o limbă străină și cu totul specială a scris. Și dacă limba antică nu era foarte diferită de cea actuală, atunci acel poet plin de duh le folosea în versurile sale pe nimeni altul decât pe cele pentru silabe lungi pe care se pune accentul, iar restul sunt toate scurte. În consecință, hexametrele, folosind trohee în loc de spondee pentru micimea lor, au scris în același mod în care sunt compuse următoarele compoziții rusești:

Primavara a fost fericita, toata vara a fost placuta. Doar nisipul era noroios, doar spuma albă fierbea.

Și pentametre:

Pe măsură ce mustri, uită-te mai mult la faptele tale. Mereu mergi cu cineva, să-ți fie frică să calci pe el.

* 147 ♦

Biblioteca Runiverse

Lucrări de filologie

Și nu ca autorul gramaticii slavone: Sarmația nouă-creștere muză picior cea dintâi, Nerăbdător Parnas la mănăstire în veci, ia, Hristoase Împăratul, și, favorindu-te cu părintele tău și așa mai departe.

Aceste versuri, deoarece limba slavă este respingătoare naturii sale, oricine poate vedea oricine o înțelege. Cu toate acestea, nici nu pot prefera aceste sim-uri, în care toate cuvintele monosilabice suntenerate ca fiind lungi. Motivul este cunoscut de fiecare rus. Cine va scoate în multe cazuri conjuncții monosilabice și multe prepoziții? Însăși numele, pronumele și adverbele, stând lângă alte cuvinte, își pierd puterea; de exemplu: timp de o sută de ani; a căzut sub pod; răcnește ca un leu; ce stii? Conform acestui corolar, în care această regulă este propusă cu bucurie, versurile compuse, deși erau hexametre, erau pure și drepte, pentametre compuse din anapaest și iambs, de exemplu:

Imposibil inimos, ăx! nu ai griji.

După părerea mea, cuvintele noastre monosilabice sunt întotdeauna datorii, precum: dumnezeu, templu, sfânt, altele sunt scurte, precum uniuni: da, și, iar altele sunt uneori scurte, alteori datorii, de exemplu: la mare

0 modalitate NOUĂ ȘI SCURTĂ de a descrie poezii rusești CU DEFINIȚII LA ACEST RANGE CORECT, chryuz

BACIA L-I TRKDIA KOVSKAGO

S. PETERSBURG KYIA Í MPE RL TORSKIA

SECRETAR ACADEMIA DE ȘTIINȚE.

Publicat la Sankt Petersburg la Academia Imperială de Științe MDCCXXXV.

Pagina de titlu a cărții de V. K. Trediakovsky „Un mod nou și scurt de a adăuga poezie rusă”

de un an, pentru libertate, pentru durere.

A doua regulă: în toate versurile obișnuite rusești, lungi și scurte, este necesar ca limba noastră să folosească picioarele specifice limbii noastre, stabilite într-un anumit număr și ordine, pentru a le folosi. Acestea ar trebui să fie, proprietatea cuvintelor găsite în limba noastră ne învață acest lucru. Natura bună, atât în toate cât și în ea, mulțumită că Rusia a dat abundență. În comoara limbii noastre avem o bogăție inepuizabilă de vorbe lungi și scurte, astfel încât în versurile noastre, fără nicio nevoie, două silabe și

picioare de trei silabe pentru a aduce înăuntru, și prin aceea îi putem urmări pe greci, romani, germani și alte popoare care acționează corect în versificare. Nu știu de ce, pe de o parte, hexametrele noastre și toate celelalte versuri ar fi atât de închise,

148

Biblioteca Runiverse

Scrisoare despre regulile poeziei ruse

astfel încât să nu aibă mai mult sau mai puțin decât un anumit număr de silabe și, pe de altă parte, să dea un astfel de testament, astfel încât în loc de trohee să fie liber să pună iambic, pyrrhic și spondeus și, în consecință, să numească orice vers în proză. , de îndată ce urmează rimele care termină versurile poloneze și franceze? Această utilizare nejustificată, care a fost adusă școlilor din Moscova din Polonia, nu poate oferi versificarea noastră a legii și regulilor. Cum să urmezi aceste versete, despre care aceleorași creatori nu le pasă de ordinea corectă? Francezii, care vor să acționeze natural în orice, dar aproape întotdeauna fac lucruri contrare intenției lor, nu pot fi un exemplu pentru noi în ceea ce este necesar pentru picioare, așa că, bazându-se pe imaginația lor, și nu pe reguli, doar strâmbe și

înclicate în poeziile lor se lipsesc cuvintele, care nu pot fi numite proză sau poezie. Și deși ei, ca și germanii, puteau folosi picioarele, pe care natura însăși le pune uneori în gură, așa cum se vede în prima strofă a odei pe care Boalo Depro a compus-o pentru capitularea Namurului:

Quelle docte et sainte ivresse Aujourd'hui me fait la loi? Chastes Nymphes du Permesse etc...

[Ce beție învățată și sfântă îmi dă legea astăzi? Muzică permeziană pură...]

totuși, acei domni, cu toate acestea, aproape că se mulțumesc cu rime. Cineva a descris poezia franceză ca pe un simbol foarte decent, prezentând-o la teatru sub masca unei anumite femei, care, cocoșată și îmbujorată, dansează pe muzica unei satire cântând la vioară. Nu mă pot sătura de faptul că limba noastră rusă nu numai că nu este inferioară greaca, latină și germană în veselie și sunet eroic, dar poate avea și o versiune asemănătoare lor, dar poate avea o versiune complet naturală și inerentă. Această fericire, atât de mult neglijată, ca să nu rămână cu totul în uitare, am vrut să compun versurile noastre corecte din anumite picioare specifice și din acelea, ca de obicei în cele trei limbi de mai sus, să le dam nume.

Eu numesc primul fel de vers iambic, care constă numai din iambs:

Devine alb, 6ÿflT0 zăpadă, față.

Al doilea este anapestic, în care se găsesc doar anapaest:

Nichortan în mod repetat în valuri care călătoresc.

149

Biblioteca Runiverse

Lucrări de filologie

Al treilea este amestecat din iambs și anapaests, în care, după nevoie sau voință, pot fi plasate, așa cum se întâmplă:

Să mănânc viermi pentru mine.

Al patrulea este coreic, că unele corec sunt:

Lumina mea, știu că arde. Mbn nu mă servește.

Al cincilea este dactilic, care constă numai din dactile:

Se înfășoară în cercuri de șarpe pe tr & ve, învelit într-o crevasă.

Al șaselea este din coree și dactile amestecate, unde, după nevoie sau plăcere, una și cealaltă pot fi folosite într-un picior.

Dacă îi este frică, cine nu ar deveni extraordinar de puternic.

Aranjandu-ne corect versurile în acest fel, găsesc şase genuri de hexametre, acelaşi număr de genuri de pentametre, tetrametre, trimetri şi dimetri şi, prin urmare, toate cele treizeci de genuri.

Eu numesc versuri incorecte şi libere acelea în care în loc de iambic sau coree se poate pune pirhic. Folosesc aceste versuri numai în cântece în care trebuie să existe întotdeauna un anumit număr de silabe. De exemplu, în acest verset, în loc de iambic, se pune pirhicul:

Flori, fard de obraz înmulţiţi.

Şi aici în loc de coree:

Sora însorită, zybyly.

Coreea în loc de iambic şi iambic în loc de trohaic le folosesc foarte rar în versurile libere şi chiar şi atunci de dragul necesităţii necesare sau al vitezei mari, pentru că sunt complet opuse unul altuia.

Cât despre cezură, mi se pare că se poate folosi şi lăsa în mijlocul versurilor noastre corecte. Dacă ar trebui să fie indispensabil în hexametrul nostru pentru odihnă singur, atunci fiecare poate judeca în funcţie de puterea sa. Are întotdeauna voie să o lase în poeziile sale, care nu poate citi treisprezece silabe dintr-o singură respiraţie. Pentru cel mai bun, splendid şi mai uşor de compus, în toate cazurile, viteza şi liniştea acţiunii şi starea oricărei predilecţie de a înfăţişa cele mai capabile dintre aceste poezii, cinstesc, care constau din anapaest şi iambs.

Deşi este dificil să compun versuri iambic pure, totuşi, el s-a ridicat în linişte, nobilimea materiei, splendoarea lui π înmulţesc înălţimea. Acestea nicăieri nu pot fi folosite mai bine decât în ode solemne, ceea ce sunt în curentul şi învăţătura mea

150

Biblioteca Runiverse

Scrisoare despre regulile poeziei ruse

Portretul lui V. K. Trediakovsky

Nil. Versurile în cădere, sau versurile formate din trohee şi dactylei, sunt, de asemenea, foarte capabile să înfăţişeze afecte puternice şi slabe, acţiuni rapide şi liniştite, pentru a fi văzute. Un exemplu de acţiune rapidă şi arzătoare:

Rulează buştenii, dă jos pietre şi munţi, Aruncă pădurea, stoarce spiritul tenace, zdrobeşte.

Alte feluri de versuri, argumentând starea şi importanţa materiei, pot fi şi ele folosite foarte decent, pe care le las să le menţionez în detaliu de dragul conciziei.

În al treilea rând: versurile ruseşti sunt roşii şi caracteristice vocalelor masculine, feminine şi cu trei litere, care au rime similare

cu cele italiene, se pot termina. Deși până acum în poezia rusă a fost folosită o singură rimă feminină, iar rimele masculine începând cu a treia silabă sunt ordonate,

151

Biblioteca Runiverse

Lucrări de filologie

totuși, această ordine este doar justă și versiunea noastră este atât de caracteristică și naturală, de parcă cineva i-ar fi ordonat unei persoane sănătoase să sară mereu pe un picior cu ambele picioare. Această regulă își are originea, se pare, în Polonia, de unde, venind la Moscova, a prins în mod deliberat rădăcini. Acest obicei nerezonabil poate fi urmat atât de puțin ca rimele poloneze în sine, care nu pot fi altceva decât feminin, deoarece toate cuvintele poloneze, cu excepția unora monosilabice, au putere asupra silabei pre-finale. În limba noastră, este suficient doar pe ultima și pe a treia, deoarece cuvintele care au puterea cuvintelor sunt situate deasupra silabei pre-finale; atunci de ce ar trebui să neglijăm această bogăție, să îndurăm sărăcia de sine stătătoare fără motiv și să o zdrăngăm doar pe cea a femeilor și să lăsăm vigoarea și puterea masculină, lăsând aspirația triumphiulară și înălțimea? Nu văd niciun motiv pentru asta, de ce ar fi rimele masculine atât de ridicole și de josnice, încât să poată fi folosite doar în versuri comice și satirice, și chiar și atunci încă rar? Și ce ar fi mai sfânt decât aceste rime feminine: krasovuli, stilpi ale următorului mascul: est, erau înalți? După părerea mea, răutatea rimelor nu este că au mai multe sau mai puține silabe, ci că aceste cuvinte înseamnă rău sau simplu.

În al patrulea rând: poeziile rusești pot fi combinate la fel de adecvat, roșu și caracteristic, precum și cele germane. Întrucât putem avea rime masculine, feminine și trivocale, atunci schimbarea, care încântă întotdeauna sentimentele umane, le amestecă decent, pe care le-am reparat în aproape toate poeziile mele. Este adevărat că oricine folosește numai rime feminine pare ciudat la îmbinarea și amestecarea versurilor, dar dacă s-ar aplica doar la asta, ar vedea curând că este la fel de plăcut și roșu ca în alte limbi europene. O rimă masculină nu s-ar fi arătat niciodată în fața unei rime feminine, ca un negru decrepit, negru și în vârstă de nouăzeci de ani, în fața unui cel mai venerat, cel mai tandru și chiar culoarea tinereții, o strălucitoare frumusețe europeană.

Aici ofer câteva strofe din poeziile mele ca exemplu de opriri și combinații. Tetrametre, pliate din anapaests și iambs:

La răsărit, în timp ce soarele strălucește, O ramură de prădător cu temperament fierbinte zboară. Ochii sunt însângerați, se învârt;

Lovitura nu suflă nordul în lateral,

Dominanța îi dă învingătorului său, apele puternice ale agentului patogen al mării.

Pe cele dintâi își construiește swellurile, Dezvăluie plinătatea puterii, Că stăpânește toată țara de sud, Insulele indiene trec repede.

152

Biblioteca Runiverse

Scrisoare despre regulile poeziei ruse

Tetrametre cu creștere liberă:

Soarta mea este aceeași cu Narcis, Cu toate acestea, dragostea mea este cu el: Deși nu sunt eu însumi motivul, o iubesc pe Mirtilla ca pe mine însumi.

Tetrametre cu cădere liberă:

Nimfele din jurul nostru în cercuri Dansau cântând, Stropindu-și mâinile, Ne-am întâmpinat iubirea sinceră Distrându-ne Și ne-au încununat cu flori.

trimetri iambic:

Primăvara aduce căldură, Un apus plăcut suflă, Soarele încălzește tot pământul; Există doar gheață în inima mea, Tristețea bate distracția.

Dar, domnilor mei, feriți-vă că această scrisoare neimportantă a mea nu vă va plictisi foarte mult timp, închei cu o umilă petiție. Generozitatea ta, dacă părerile mele propuse despre versiunea rusă a limbii noastre nu sunt caracteristice și nu sunt decente, voi fi scuzat. Fără nicio altă intenție am îndrăznit să fac asta, de îndată ce să obțin o corectare favorabilă sau o întărire imparțială pentru o mai mare încurajare în poezie de la voi, ceea ce, fără îndoială, sper, rămân, stimați domni,

slujitorul tău cel mai ascultător

Mihail Lomonosov.

Biblioteca Runiverse

Lucrări de filologie

UN SCURT GHID DE RETORICĂ PENTRU BENEFICIILE ORBITORILOR

E. i. V. Cel mai Senin Suveran Mare Duce

Pyotr Feodorovich, nepotul împăratului Petru cel Mare și moștenitorul Imperiului Rus, cel mai milostiv suveran.

Cel mai Senin Mare Duce, Prea Grațios Suveran!

În cele mai strălucitoare Și. V. supușii ruși în special credincioși venerază cu evlavie speranța fermă a bunăstării lor viitoare, dar toată Europa este surprinsă de virtuțile tale înalte, prosperând chiar și în tinerețe, ca adevărată ramură a celei mai sfinte semințe a lui

Petrov. Științele consacrate din Rusia le privesc ca pe străbunicul tău, ca la soarele răsărit, iar din razele sale strălucitoare o nouă generozitate de strălucire așteaptă în speranță neîndoielnică. Prosperă este cunoașterea care crește în Rusia, în care expansorul lor așteptat însuși, c. Și. în., exercită de bunăvoie demnii, precum și marele întemeietor al acestora. Sunt prospere în învățare muncile prescrise ale fiilor Rusiei, pe care mâna generoasă a Majestății Voastre îi încurajează la o creștere mai mare a științelor din imperiul vostru ereditar. Tol a lăudat și nepotul lui Petrov demn de virtuți și încurajat, cred până la picioarele cele mai dragi în. Și. V. un scurt ghid de retorică alcătuită de mine în folosul patriei și, înclinându-mă cel mai supus, vă rog să priviți această lucrare cea mai umilă a mea cu ochiul cel mai milostiv. Mâna dreaptă puternică a Atotputernicului să acopere și să întărească sănătatea inestimabilă a Înălțimii voastre și, spre marea bucurie și bunăstare a întregului popor rus, de-a lungul multor ani, să păstreze nevătămată ceea ce, din sincer zel, îmi doresc din suflet.

V. Și. V. cel mai ascultător sclav

Mihail Lomonosov.

zi de ianuarie

1744

154

Biblioteca Runiverse

Un scurt ghid de retorică

UN SCURT GHID DE RETORICĂ ÎN BENEFICIUL IUBITORILOR DE VORBIRE DULCE

§ 1

Retorica este știința de a vorbi și de a scrie elocvent despre orice chestiune propusă, adică de a o prezenta cu discursuri alese și de a o descrie cu cuvinte decente, astfel încât să servească

ștatul și cititorii despre justiție să o certifice. Cine este priceput în această știință este numit retor.

§ 2

Materia retorica este tot ceea ce se poate vorbi și se scrie, adică toate lucrurile cunoscute din lume, din care se vede clar că retorul, care are cunoștințe mai mari despre lumina prezentă și trecută, adică este priceput în multe științe, are mai abundent la dulcele lui vorbire. Iar pentru cineva care vrea să fie un retor desăvârșit, trebuie să învețe toate cunoștințele și științele, și mai ales istoria și filozofia moralizantă.

§ 3

0 pagină din manuscrisul „A Brief Guide to Retic” cu corectarea proprie a lui Lomonosov

Materia prezentată din retor se numește verbal sau în scris cuvântul, care

luați în considerare trei genuri: indicativ, consultativ, judiciar. Indicativul constă în laudă, sau în indicativ în a sfătui sau a sfătui, a da sau a blama. Acest ultim tip de pleoape nu se mai folosește, din acest motiv, pe cer se scrie puțin despre el, ceea ce voi urma, că este inclus în primele două genuri.

prostie, sovietic-judiciar în cadrul cuvintelor din regulile actuale de retorică, și mai ales pentru a

§ 4

Cuvântul propus poate fi descris în proză sau într-o poezie. În proză, toate cuvintele sunt aranjate în ordinea obișnuită, iar părțile nu au o măsură și un acord de depozite precis definite. În poem, toate părțile sunt determinate de o anumită măsură, și mai mult

155

Biblioteca Runiverse

Lucrări de filologie

au acordul de magazii in vigoare si sonerie. Predicile, istoriile și cărțile de studiu sunt compuse mai întâi. Ultimul care a compus ode și alte feluri de poezie. Retorica învață cum să compun cuvinte în proză, iar poezia învață despre compunerea poeziilor.

§ 5

Retorica este împărțită în patru părți: prima este invenția, a doua este decorarea, a treia este aranjarea, a patra este pronunția.

PARTEA ÎNTÂI

INVENȚIE

§ 6

0 invenție este o colecție de diverse idei potrivite materiei propuse, despre care retorul dorește să vorbească sau să scrie. Ideile sunt reprezentările lucrurilor din mintea noastră, de exemplu: avem o idee despre un ceas atunci când ne imaginăm ele înșiși sau o vedere asupra lor fără ele în mintea noastră.

§ 7

0 idee este fie simplă, fie compusă: o idee simplă constă dintr-o idee, o idee compusă este formată din două sau mai multe care sunt purtate deoparte, de exemplu: noaptea, o idee este o idee simplă în minte. Dar dacă la aceasta se adaugă faptul că noaptea oamenii se calmează după

munca zilei, atunci va deveni pliat, astfel încât conține deja cinci idei care au fost demolate între ele, adică ideea nopții, despre oameni, despre travalii, despre zi și despre sedare.

§ 8

Chestiunea propusă retorului este întotdeauna o idee pliată și se numește temă. Ideile simple din care se compune, le numesc termeni, n. n.a, acest subiect: munca vigilentă învinge toate obstacolele are patru termeni: vigilență, muncă, obstacole, depășire. Prepozițiile, conjuncțiile și alte părți auxiliare ale cuvântului nu sunt considerate termeni.

§ 9

Împărțim ideile simple în prima și a doua; Eu o numesc pe primul, care derivă direct din termenii temei, n. p.: în tema propusă la § 8, vigilența este un termen din care se nasc direct primele idei: dimineața în care un vigilent se trezește devreme; seară și noapte în care

și N. p. – de exemplu.

156

Biblioteca Runiverse

Un scurt ghid de retorică

GRAMATICA RUSĂ

MIHAIL LOMONOSOV. .'

CHACHA CHACHA ml Ch> ML "O CHA CHL 'O" O CHO

PECHLTLNL KT PETERSBURG

la Academia Imperială de Științe în 1755 an-

Pagina de titlu a primei ediții a „Gramaticii ruse” a lui Lomonosov

nu doarme și lucrează cu sârguință. Ideile secundare sunt cele care provin din prima, de exemplu: din prima idee a termenului menționat mai sus - noapte - există idei secundare: întuneric, lună, stele; de dimineață - dennitsa, zori, animale, fugind în gropile lor.

§ YU

Ideile combinate se numesc logic argumente, retoric - perioade, care sunt împărțite în perioade cu un termen, doi termeni, trei termeni și patru termeni. O perioadă cu un singur termen are un singur verb într-o formă scuzativă sau imperativă cu alte părți ale cuvântului, de exemplu: un început bun este jumătate din tot. Perioada cu doi membri este formată din doi, trei membri din trei, patru membri din patru argumente, conjugate între ele prin uniuni, dintre care există un număr

suficient de exemple în al doilea capitol al acestei părți, § [§ 41-43].

§ ȘI

La urma urmei, retorul trebuie să certifice ascultătorii sau cititorii cu privire la validitatea subiectului propus (§ 1), pentru a face acest lucru: 1) pentru ca cuvântul său să fie clar, 2) pentru ca subiectul să fie temeinic dovedit, 3) astfel încât pasiunea este trezită în ascultători sau cititori, adică în genul demonstrativ al iubirii sau urii, în dorința de consiliere sau înstrăinare. La prima sunt prelungiri, la a doua dovezi, la a treia raționament florid. Distribuția este agregarea mai multor raționamente care aparțin unei singure materii și o reprezintă mai clar și mai important. Dovada este un raționament luat din natura lucrului în sine sau din circumstanțele lui, care asigură dreptatea lui. Raționamentul ornamentat are ceva neintenționat sau nenatural, dar este decent pentru subiectul propus în sine și, prin urmare, important și plăcut, ceea ce va fi arătat din ce în ce mai pe larg în capitolul doi, unde reguli pentru inventarea extensiilor, dovezilor și raționamentului ornamentat. sunt propuse.

157

Biblioteca Runiverse

Lucrări de filologie

CAPITOLUL I PRIVIND INVENȚIA IDEI SIMPLE

§ 12

Toate ideile compuse, care au fost arătate mai sus în § 8, 10, 11, constau din unele simple conform § 7. Pentru aceasta, este necesar mai întâi să inventăm unele simple, apoi să compunem idei complexe din ele.

§ 13

Ele sunt inventate în așa-numitele locuri retorice, care sunt: 1) gen și specie, 2) întreg și părți, 3) proprietăți materiale, 4) proprietăți ale vieții, 5) nume, 6) acțiuni și suferințe, 7) loc, 8) timp, 9) origine, 10) cauză, 11) anterioare și ulterioare, 12) semne, 13) împrejurări, 14) asemănătoare, 15) lucruri diferite și opuse, 16) comparații.

§ 14

Genul este asemănarea generală a unor lucruri particulare. Vedem o asemenea similitudine a Nevei cu Dvina, Nipru, Volga, Vistula și alte ape mari care se varsă în mare și o numim într-un singur cuvânt - un râu, care înseamnă un fel, și Neva, Dvina, Nipru, Volga, Vistula sunt specii.

§ 15

Întregul este tot ceea ce este legat de alte lucruri, iar acele lucruri care alcătuiesc întregul se numesc părți, n. etc.: grădina este

întregul, iar paturile de flori, aleile, fântânile și foișoarele sunt părți, grădina este părțile ei constitutive.

§ 16

Proprietățile materialelor sunt: mărimea, silueta, sarcina, duritatea, elasticitatea, mișcarea, zgomotul, culoarea, gustul, mirosul, rezistența interioară, căldura și frigul.

Secțiunea 17

Proprietățile vitale aparțin lucrurilor animate, dintre care: 1) Esența principalului spiritual: concept, memorie, visare, raționament, voință. 2) Pasiuni: bucurie, tristețe, plăcere, pocăință, măreție, rușine, speranță, frică, mânie, milă, dragoste, ură, surpriză, dezgust, imitație, înstrăinare, recunoștință, invidie, răzbunare. 3) Înțelepciunea, evlavia, cumpătarea, curăția, îndurarea, deșertăciunea, generozitatea, răbdarea, dreptatea, simplitatea inimii, sinceritatea, blândețea, constanța, sânguința, ascultarea, curtoazia. 4) Vicii: răutate, lux, impuritate, nerușinare,

158

Biblioteca Runiverse

Un scurt ghid de retorică

ferocitate, zgârcenie, lașitate, nerăbdare, viclenie, ipocrizie, lingușire, insolență, inconstanță, lene, ceartă, încăpățănare, laudă de sine, grosolănie. 5) Talente dobândite: noblețe, fericire, bogăție, faimă, putere, libertate și contrariile lor. 6) Daruri și proprietăți corporale: vârstă, sex, putere, frumusețe, sănătate, agilitate. 7) Simțuri: văz, auz, miros, gust, atingere.

§ 18

Numele unui lucru este propriu sau atașat. Este propriu, prin care ceva se numește de obicei, n. p.: Moscova, Alexandru. Atașat este, pe care un lucru sau o persoană îl are mai ales în comparație cu alții de felul său. Deci, Alexandru, regele Macedoniei, a fost numit mare; Attila, regele hunilor, este flagelul lui Dumnezeu. De aici se nasc primele idei despre termenii temei: 1) Când numele din altă limbă este tradus în propriul său, n. n., Melchisedec, din ebraică - regele adevărului; Andrei, din greacă - curajos; Quintus, din latină - al cincilea. 2) Când prin prepoziția literelor numelui se va da un alt semn, n. n., Roma prin adăugarea de litere va fi lumea, care este de obicei numită anagramă. 3) Când cuvântul este luat într-un sens diferit de dragul unei pronunții consoane, n. etc., lumina (universul) va fi luată drept lumina prin care vedem. 4) Când un cuvânt primitiv este atașat unui termen, de unde provine, n. p., acest cuvânt: bogat vine de la cuvântul zeu.

§ 19

Acțiunea și suferința sunt fiecare schimbare pe care un lucru o produce în altul. Lucrul care produce schimbarea se numește lucru activ, iar

cel în care se face schimbarea se numește lucru suferind, n. etc., în această propoziție un vânt puternic agită marea, un vânt puternic este un lucru activ, marea este un lucru care suferă, iar entuziasmul este o acțiune în raționamentul vântului, suferința în raționamentul mării. De aici rezultă termenul subiectului propus de 6 idei: 1) despre sine ca despre lucrul care acționează, 2) despre cel în care acționează, 3) despre acțiunea în sine, 4) sau, în sens invers, cam același termen ca despre lucrul suferind 5) despre lucrul de care suferă, 6) despre suferința în sine. La acțiune se pot adăuga idei despre instrumente, ajutoare, amintiri, despre comoditate, posibilitate sau despre inconvenient și imposibilitate, n. p. : un cal de lemn era o unealtă și o modalitate de a lua orașul Troia,

§ 20

Timpul este indicativ și cantitativ; demonstrativul se atribuie prin adverbul când, n. n., fructele se culeg toamna;

159

Biblioteca Runiverse

Lucrări de filologie

timpul cantitativ se atribuie prin adverbul cât timp, n. Augustus, Cezar al Romei, a domnit cincizeci de ani.

Secțiunea 21

Locul dă primele idei simple: 1) prin mișcarea unui lucru de-a lungul lui, n. p.: locul fulgerului este aerul prin care strălucește; 2) prin starea în picioare, n. n.: locul insulei pe care se află este o mare, un râu sau un lac. Aceasta include și lucruri care conțin lucruri în care sunt incluse și altele. Astfel, un oraș este un lucru care conține, iar oamenii care locuiesc în el sunt un lucru care conține. Termenii unui subiect pot fi gândiți ca un lucru care conține sau conținut și. p.: râul, în raționamentul animalelor care trăiesc în el, este lucrul care conține, iar în raționamentul malurilor, există lucrul conținut.

Secțiunea 22

Originea este începutul din care totul vine și își are ființa, n. etc.: din pământ se produc metale, mierea din albine, vinul se culege din struguri, caz în care pământul, albinele, strugurii sunt producători, iar metalele, mierea și vinul sunt produse.

Secțiunea 23

Cauza este sfârșitul, pentru care fiecare lucru este sau este, n. p.: ploaia stropește pământul și soarele îl încălzește pentru ca fructele să crească.

Secțiunea 24

Anterior se numește tot ce este înainte, iar următorul, care se întâmplă după lucrul propus, care se împarte la un timp sau, mai mult, și la un loc, n. p.: primăvara vine înaintea verii, iar toamna o urmează la un moment dat, dar luna în ultimul sfert vine înaintea soarelui, iar în primul va fi urmată de loc și timp.

Secțiunea 25

Un semn este orice indică un alt lucru, atunci când el însuși nu este prezentat simțurilor noastre. Semnele arată lucrul prezent, trecut sau viitor, n. p.: fumul este semn de foc real; scuturarea pământului este venerată în Sicilia ca semn al focului iminent al Muntelui Etna; Sabia lui Titian pătată de sânge, fața palidă, distanța față de oameni și fuga de cadavrul lui Sempronius sunt semne ale unei crime comise.

Secțiunea 26

Circumstanțele sunt lucruri sau acțiuni care, deși nu aparțin obiectului propus în sine, dar în același timp

160

Biblioteca Runiverse

Un scurt ghid de retorică

sau în același loc cu ea, ca animalele care întâlnesc un călător, locuri de locuit sau goale întinse lângă potecă, păduri, pajiști, munți etc. sunt împrejurările acestora. Pe râuri, navele care rulează și păsările plutitoare sunt circumstanțele râului. Albina și roua de pe trandafir sunt circumstanțele trandafirului. Ele pot fi găsite destul de în felul următoarelor prepoziții și adverbe: la, dincolo, împotriva, sub, peste, despre, înainte, fără, departe, până la.

Secțiunea 27

Lucrurile asemănătoare se numesc acelea care în părți, proprietăți ale materialului sau vieții, sau în altceva, au asemănări între ele, n. n.: inima unei persoane indignate de mânie are o oarecare asemănare cu o mare în vânt, cu un curent rapid al unei minți ascuțite - cu o săgeată.

Secțiunea 28

Lucrurile opuse sunt lucruri care în același timp și în același loc nu pot fi în agregat, n. P.: zi și noapte, căldură și ger, bogăție și mizerie. Disimilați sunt cei care, în proprietățile, părțile lor sau în orice altceva, au neasemănări, n. P.: luna este diferită de soare prin faptul că luna crește și scade, mierea are un gust diferit cu bila.

Secțiunea 29

Comparația este demolarea a două lucruri, egalând unul cu celălalt, sau ridicând sau coborând unul în fața celuilalt. Un exemplu din primul: Iulius Cezar invidia gloria lui Alexandru cel Mare, la fel cum Alexandru invidia gloria tatălui său, Filip. Un exemplu al celui de-al doilea: Frederic, Cezarul german, a fost mai nefericit în râul Cidna

decât Alexandru, căci doar în el s-a îmbolnăvit, iar acesta și-a pierdut stomacul.

§ treizeci

Dintre pasajele retorice prezentate, nu ofer o definiție a așa-numitelor pasaje externe care urmează de dragul cauzelor. Definiția logică constă din gen și specie și proprietățile sale și, prin urmare, este cuprinsă în ele. Definițiile retorice, care sunt alcătuite din asemănări, acțiuni, locuri etc., aparțin și ele acestor locuri, iar pronunția lor printr-un verb substantiv se datorează până la partea a 2-a, care va fi arătată în § 98. Locurile exterioare aparțin proprietăților vitale, adică martorii gloriei, mărturisirea la pocăință, legea ascultării, obiceiurile la curtoazie.

Secțiunea 31

Din toate locurile prezentate, idei simple despre tema propusă trebuie adunate astfel: 1) toți termenii care

6 m. V. Lomonosov, v. 2 * 161 *

Biblioteca Runiverse

Lucrări de filologie

tema secară în sine are, scrie mai ales; 2) să atribuie fiecăruia dintre ei sub același gen specii nobile, părți principale, proprietăți decente, acțiuni și suferințe, traducere, apă sau anagramă a numelui, timpului, locului, lucrului producător, cauzei, semnelor anterioare, ulterioare, circumstanțe, lucruri asemănătoare, diferite și opuse și care dintre locuri este obscenă în termeni, nu atribuie asta; 3) dacă cineva dorește să-și prezinte subiectul mai pe larg, el poate atribui idei simple secundare din aceleași locuri acestor prime idei inventate. Trebuie remarcat aici că, deși ideile simple deseori astfel atribuite unor termeni par la început a fi cenușii, totuși, atunci când sunt combinate conform regulilor din capitolul următor, apoi dau naștere la raționamente corecte și decente pentru subiectul în sine. Și pentru asta, ele nu ar trebui lăsate la fel de lipsite de valoare.

Secțiunea 32

Părți, acțiuni și tot ceea ce este preluat din pasaje retorice și care poate fi aplicat acestora pot fi adăugate la tipurile căutate. Puteți face același lucru cu părțile în care sunt împărțiți termenii, componentele temei.

Secțiunea 33

Fiecărei proprietăți i se poate aplica mai ales acțiunea, suferința, originea, cauza, anterioare, ulterioare, semne, împrejurări, lucruri asemănătoare, diferite, opuse etc. etc.: albului crinului se poate atribui încântarea ochilor ca acțiune, schimbarea albului la o culoare estompată ca una ulterioară, ascultătorului se poate aplica ascultarea legilor civile, autorităților și părinților, la cel politicos -

respectarea obiceiurilor, celui sânguincios - îndeplinirea oficiului ca acțiune și suferință a acesteia.

Secțiunea 34

0 nouă desemnare, găsită conform § 18, a unui nume propriu sau atașat, sau a cuvântului din care provine, poate fi imaginată ca fiind chiar ceea ce înseamnă și i se poate atribui care dintre pasajele retorice este decentă, n. p. : Petru, fiind tradus în rusă, înseamnă piatră, atunci proprietățile sale bune, prețul, locul, acțiunea și așa mai departe pot fi aplicate laudei lui. Aici este necesar să se acționeze foarte moderat și cu atenție, astfel încât raționamentele frivole și ridicole să se nască adesea din ideile adunate după această regulă.

Secțiunea 35

Părțile și proprietățile atribuite termenilor temei pot acționa: 1) una în cealaltă reciproc, n. p.: minunată culoare trandafir

162

Biblioteca Runiverse

Un scurt ghid de retorică

Își acoperă ramurile spinoase, iar ramurile cu ace le vor feri de călcarea în picioare de animale; 2) la speciile din același gen, n. p. : glasul plăcut al privighetoarei dă naștere invidiei la cântăreți; 3) cu loc în precedentul, ulterior și în împrejurări. Aceste acțiuni reciproce pot fi atribuite acestor părți și proprietăți ca idei secundare și, în plus, acțiunea în sine poate fi împărțită în părți, adică într-un început, un mijloc și un sfârșit.

Secțiunea 36

Timpu l dă idei secundare: 1) din împărțirea lui în părți, n. n., când anul este împărțit în luni, ziua în dimineața, amiaza și seara; 2) de la semnarea numelui, n. p.: Genvar va da ideea lui Ian, zeul p ăgân al timpului, Martie despre Marte, zeul războiului, August despre Augustus, Cezarul Roman, de la care aceste luni își poartă numele; 3) din semne și caractere astronomice: de exemplu, luna septembrie va da despre ea însăși ideea de solzi, iulie - ideea unui leu; 4) din timpul precedent și ulterior, n. p.: ideea de vară aduce cu ea ideea de primăvară; 5) din împrejurări și cazuri care la acel moment apar de obicei sau se pot întâmpla, n. p.: vara sunt de obicei tunete, dar în mod neobișnuit și neașteptat pot apărea comete.

Secțiunea 37

Locului îi puteți atribui: 1) părțile sale, n. p. : până la gura râului, vârf, râuri străine care se varsă în el; 2) nobil al acestei proprietăți, n. etc.: la râu lichid, transparență etc.;

3) acțiune sau suferință, n. p.: că râul scutură lucrul cuprins în sine, înfățișarea lui în sine, ca într-o oglindă, înfățișează;

4) cazuri care se întâmplă în acest loc: de exemplu, un râu trece uneori peste malurile lui etc., că totul va da idei secundare despre termenul în sine, care există cu adevărat sau poate fi în acel loc.

Secțiunea 38

În mod similar, termenii temei propuse vor da destule idei secundare despre ei înșiși dacă se vor trata originea, cauza, semnele anterioare, ulterioare, împrejurările, lucruri asemănătoare, diferite și opuse, ca și în cazul primelor idei de mai sus din § 32, 33, 34, 35, 36, 37.

Secțiunea 39

Dacă cineva dorește să descrie pe larg subiectul propus, în același mod poate găsi idei a treia, adică idei despre idei secundare, din aceleași pasaje retorice.

» 163* 6*

Biblioteca Runiverse

Lucrări de filologie

CAPITOLUL DOI DIN COMPOZIȚIA DE IDEI SIMPLE

Secțiunea 40

Ideile simple sunt conjugate în unele împăturite prin uniuni sau printr-un fel de apartenență reciprocă. Perioadele uninominale se alcătuiesc: 1) prin uniunile de legătură și, nici una și alta, n. P.: Iulius Caesar a fost un erou și retor; dorința de bogăție a deșertului și a pădurii trece] 2) prin uniuni de diviziune, n. p. : bătrânii plantează un copac nu pentru ei, ci pentru copii] 3) prin uniuni de alegere sau, sau, n. p. : o persoană rea vrea să facă rău, pe față sau pe ascuns] 4) prin uniuni de oprire, cu excepția, în afară de, n. p. : lingușirea nu aduce decât rău] 5) prin idei simple reciproce, folos, nevoie, decență sau rău, lipsă de valoare, indecență, n. p. : fardul unui trandafir este potrivit pentru tămâia lui; curentul rapid al vântului este dăunător fructelor; înalții munți Helvetsky închid locuitorii de raidurile inamice] 6) prin acțiune și suferință reciprocă, n. p. : corabia desparte valurile cu alergarea sa] 7) prin asemanare, n. p. : inima ta nevrândă este ca o piatră] 8) prin ecuație, n. p. : sosirea lui Columb a speriat poporul american mai mult decât tunetele și fulgerele.

§ 41

Perioadele cu doi termeni se conjugă din perioadele uni-membru: 1) prin alianțe, de dragul acesteia; deși, totuși; dacă atunci; dacă, atunci și prin alții, ca ei, n. p. : pentru că prin virtute se poate câștiga un nume cinstit, pentru aceasta este necesară înlăturarea viciilor; deși natura a despărțit a patra parte a lumii, America, de noi printr-un ocean vast, dar curajul omenesc i-a deschis calea] 2) prin adverbe ca; păsle de acoperiș, țărș; unde, n. p. : precum rugina consumă fier, așa inima omului zdrobește tristețea] 3) prin pronume, cine, că; decât,

prin asta; cui, că, n. P.S.: cine vrea să fie mare trebuie să servească pe toată lumea.

Secțiunea 42

Perioadele trinomiale sunt asociate cu: 1) repetarea aceleiași uniuni, n. p. : chiar dacă cerul era senin, chiar dacă marea stătea pe loc, cârmaciul iscusit nu doarme] 2) prin aplicarea celui de-al treilea raționament unic la perioada de două silabe în calea vreunei uniri, adverb. sau pronume, p. p. : dacă cerul ar fi atât de mulțumit încât o persoană să-și poată trece viața confortabil, atunci nu și-ar putea simți fericirea.

164

Biblioteca Runiverse

Un scurt ghid de retorică

Secțiunea 43

Perioadele de patru termeni sunt conjugate printr-un amestec de diferite conjuncții, pronume sau adverbe, n. P.: cine nu-și amintește de binefacere, nu numai că nu este vrednic de ea, dar trebuie să fie atât de părăsit, așa cum pământul sterp este părăsit de fermieri.

Secțiunea 44

Uneori perioadele cresc la 5 și până la 6 termene printr-o unire făcută de syndicate diferite, n. n., regina cartagineză Dido, despre plecarea în taină a generalului troian Enea, în disperare spune: dacă trebuie să fie că vicleanul troian înoată până la pământ și la un refugiu, și dacă soarta acestui Zeus cere și nu poate fi schimbată, atunci deși vitejii sunt din belșug în arme, din limite exilați, smuls din îmbrățișarea lui Askanî, el va cere ajutor și nu se va bucura de liniștea dorită, ci îl va lăsa să cadă înainte de vreme și să nu fie îngropat printre nisip. , lasa-l sa ramana.

Capitolul trei

DESPRE INVENȚIA DISTRIBUȚILOR

Secțiunea 45

Extensiile constau în idei simple inventate după regulile propuse în primul capitol și conjugate între ele, așa cum se arată în capitolul al doilea.

Secțiunea 46

Din genul π al speciei se pot scrie pe larg despre termenii incluși în subiect: 1) Când se va prezenta genul în general, și apoi specia în special, n. cine vrea să scrie despre Cicero poate scrie despre un retor în general. 2) Când termenul pus în subiect este un gen, atunci se poate propune mai ales despre oricare dintre formele sale, n. etc.,

dacă cineva laudă virtutea, el poate lăuda în detaliu curăția, cumpătarea, mila și alte virtuți.

Secțiunea 47

Într-un mod similar, întregul și părțile servesc la răspândire atunci când întregul este prezentat mai întâi cu proprietățile și circumstanțele sale generale, adecvate tuturor părților, și apoi părților sale principale în special, n. etc., dacă cineva dorește să descrie un oraș spațios și frumos, poate mai întâi să descrie mărimea, frumusețea, poziția locului și mulțimea de oameni, iar după aceea părți, adică ziduri, clădiri publice, biserici, piețe, etc.

165

Biblioteca Runiverse

Lucrări de filologie

Secțiunea 48

Cel mai abundent dintre toate locurile de distribuție este o combinație de proprietăți materiale sau vitale, căci atunci când sunt atașate unui lucru sau unei persoane împreună cu acțiunile și suferințele lor, ele pot forma un cuvânt foarte lung, n. etc., unei persoane virtuoză și împodobite din exterior, pot fi atribuite virtuți și daruri trușesti, alături de faptul că alți oameni beneficiază de ea și ce pasiuni le trezesc prin aceea.

Secțiunea 49

Semnificația unui nume poate oferi idei extinse despre lucrul în sine, atunci când, prin traducere sau prin adăugarea de cuvinte, ideea nouă generată va fi împărțită în tipurile și părțile sale, iar proprietățile, acțiunile sau suferințele, originile și circumstanțele sale vor fi adăugate la acesta. Cu toate acestea, din acest loc este rar și cu raționamentul distribuției este necesar să se întocmească.

§ 50

Prin acțiune și suferință, ideile se răspândesc: 1) Când se va prezenta începutul, mijlocul, sfârșitul, de asemenea viteza, liniștea, puterea, slăbiciunea lucrului care acționează și rezistența celui care suferă, n. P.:

Sudul brusc a îndoit vârful cedrilor înalți,

A respins frunza cu fructele, rădăcinile au luat-o razna din locurile lor. Aplecat jos, cedrul abia suportă violență, Acum își aplecă vârful în jos, apoi îl aruncă în sus. Cu toate acestea, vârtejul înflăcărat și-a crescut puterea, a forțat copacii să se ridice la pământ cu un trecut trosnitor.

2) Când la un singur lucru se vor adăuga multe acțiuni, n. p.: virtutea din necazuri, ca un zid, ocrotește, răspândește pretutindeni faima bună, dragostea și înclinația stârnește în inimile oamenilor.

Secțiunea 51

Timpul va da o idee amplă despre termenul subiectului propus, atunci când proprietățile, părțile, circumstanțele și acțiunile sale sunt combinate, n. p., despre vara:

Vara a deschis deja porțile;

Natura organizează o sărbătoare generală; Pământul și inima din noi sunt încălzite; Scuturând ramurile bezeiului tăcut; Îmbrățișează pajiștea moale cu krill; Învârtirea câmpurilor de curent pur;

166

Biblioteca Runiverse

Un scurt ghid de retorică

Brega hrănește nămolul gras;

Iarbă și floare acoperite cu miere;

Își conduce mulțumirea după

În grabă, liderul roșu a strălucit.

Secțiunea 52

Descrierea părților, proprietăților și circumstanțelor unui loc dă naștere la ambele idei lungi, n. p. : pământul, răspândit în câmpuri netede și împodobit cu tuberculi blânzi, emite frunze de pomi roditori; pe dealuri, fierb izvoare pure și mărgăritare, care în pajiști, răsucindu-se în mulți genunchi, lipează florile pestrițe pretutindeni; de-a lungul văilor, clasele se îngălbenesc și se leagănă ușor de la bezele calde și liniștite.

Secțiunea 53

Prin intenție, ideea poate fi destul de extinsă dacă se închipuie că este posibil și convenabil sau imposibil și incomod, are obstacole sau ajutoare, care pot fi luate din proprietățile locului, timpului și semnelor lucrului însuși, asupra cărora intenția este pusă, iar cel care a întreprins-o. , n. P.:

Peste dealuri, unde prăpastia arde,

Fum, cenușă, flăcări, eructe de moarte,

Pentru Tigrul tău, Istanbul, prada, Care spală pietrele de pe țărmuri.
Focul, apa nu poate urî, Cum se înalță vulturul acolo.

Secțiunea 54

Lucrul producator, semnele si imprejurarile, precedentul si urmatorul pot fi si ele oferite pe larg, daca sunt combinate cu ideile proprietatilor, actiunilor, asemanarilor si lucrurilor opuse, n. P.:

Turnându-se în Pont, Dunărea urlă, Cu răspuns la stropire, zgomotul adăugat, Supărat cu valurile Turcului, se revarsă, Ce curaj, cumpătare, cortul a plecat. Picioarele lui Agaryan în fiecare lovitură Tremură, arătându-și un semn, La sfârșit că calcă pe fugă. Pământul nu vrea să le poarte, Ei nu știau de la noi ce să acopere. Vârfurile își scutură copacii.

♦ 167*

Biblioteca Runiverse

Lucrări de filologie

Secțiunea 55

Asemănarea dă naștere unor idei extinse și, în plus, frumoase, dacă multe proprietăți, părți sau acțiuni a două lucruri similare sunt demolate între ele în mod decent.

Coborând de pe podeaua Aurorei de aur, mâna stacojii ne revarsă Diamante, scântei, flori, modele, Dă o privire roșie câmpurilor, Ascunde întunericul cu o haină luminoasă Și entuziasmează păsările la cântece dulci. Cea mai curată rază a bunătății tale Îmodobit-o versul meu zelos, Din strălucirea porfirului tău Tonul celei mai joase lire se limpezește.

Secțiunea 56

Ideile pot fi răspândite dintr-o ecuație, dacă ambele lucruri, care sunt egalate între ele, părți și proprietăți sunt demolate între ele, n. P.:

Nu așa își doresc câmpurile de rouă

Și în căldură florile se topesc de sete; Vânturi nu atât de capabile așteaptă Corabia care navighează spre un port liniștit, Precum inima din noi a ars pentru tine, Ca să strălucească fața ta pentru noi.

Secțiunea 57

Ideile răspândite prin lucruri urâte când multe dintre ele se găsesc din alte pasaje retorice, iar după aceea se pune una lângă alta, n. despre venirea primăverii:

Calul strălucitor al soarelui Nu mai spre sudul îndepărtat Din gura lui scoase un foc, Ci spre cercul nostru de la miezul nopții. Frigul insuportabil nu alungă turmele de pe câmp, Dar culoarea verde a ierburilor Cheamă la păscut. Pe crestele apelor solide Zăpada nu se încurcă ca vârtejul, Dar alergarea navei încearcă să ajungă din urmă cu valurile.

168

Biblioteca Runiverse

Un scurt ghid de retorică

CAPITOLUL PATRU DIN INVENȚIA MOTIVELOR

Secțiunea 58

Argumentele, precum și distribuțiile, sunt conjugate din idei simple și raționament pe termen unic în felul uniunilor vin-cuvânt și al adverbilor, deci, deci, deci, apoi, deci, mai mult, de dragul ei și așa mai departe.

Secțiunea 59

Pentru inventarea acestora, următoarele reguli provin din pasaje retorice.

Secțiunea 60

Ceea ce se spune despre întregul gen se poate spune despre fiecare specie inclusă în același gen și, dimpotrivă, despre fiecare specie, atunci se poate spune despre întregul gen. Un exemplu pentru primul: cel care iubește toate virtuțile iubește și cumpătarea. Un exemplu al celui de-al doilea: vedem că mor regi, prinți, preoți, militari, civili și rurali, și de acolo tragem concluzia că toți oamenii sunt muritori.

Secțiunea 61

Ce se poate spune despre toate părțile, apoi despre întreg, n. p.: Orașele rusești nu mai sunt deranjate de zgomotul lui Marte, satele din adâncul lumii se odihnesc, porturile și fortărețele nu se tem de raidurile inamice și astfel pacea înflorește în toată Rusia.

Secțiunea 62

Din proprietăți trebuie să urmeze acțiuni proprii lor, de ex. P.: Titius Sempronius urăște, așadar, nu-î dorește bine.

Secțiunea 63

Dacă un lucru suferă, adică are o schimbare în sine, atunci trebuie să existe un lucru activ care produce această schimbare, n. P.: Marea este agitată, de aceea, bate un vânt furtunos. Iar când două lucruri au o astfel de stare între ele încât unul poate face o schimbare în celălalt, atunci acțiunea trebuie să urmeze, n. P.: un vânt puternic bate peste mare, prin urmare, ridică valuri în ea.

Secțiunea 64

De la loc, timp și împrejurări, proprietățile lor urmează adesea la lucrul căruia îi aparțin, n. etc.: clădirile aflate pe munți înalți suferă mai multă violență din cauza vântului și a furtunilor.

Biblioteca Runiverse

Lucrări de filologie

Secțiunea 65

Dacă următorul este, atunci precedentul trebuie să fi fost, n. P.: Fructele de pe pomi au crescut, așadar, pomii au înflorit înainte. Nu este întotdeauna posibil să concluzi următoarele din cele precedente, nu se poate spune: pomii înfloresc, prin urmare, vor fi fructe.

Secțiunea 66

Tot ceea ce este sau se întâmplă să aibă lucrul său producător, n. P.: Plouă, deci cerul este înnorat.

Secțiunea 67

Acolo unde sunt semne care sunt mereu cu lucrul, acolo este lucrul în sine, n. p. : de peste tot se ridică fum, trebuie să fie foc.

Secțiunea 68

Dacă dintre două lucruri opuse unul există, atunci, în consecință, celălalt nu există, n. p.: cine este milostiv nu este împietrit; acolo unde domină virtuțile, nu există loc pentru vicii.

Secțiunea 69

Lucruri asemănătoare trebuie să aibă efecte și suferințe similare, n. P.: Viața umană este ca o mare volubilă; în consecință, ea fluctuează de la atacul evenimentelor adverse, la fel ca oceanul de la atacul vântului furtunos.

Secțiunea 70

Cine nu poate face puțin, nu poate face mai mult. Pe de altă parte, cel care poate face lucruri mari poate face și lucruri mici. Un exemplu pentru primul: cine nu poate ascunde cuvintele, nu va păstra mari secrete. Un exemplu pentru cel de-al doilea: cine nu se teme de marea întinsă, râul mic nu este groaznic pentru el.

Capitolul cinci

DESPRE INVENȚIA DISCURSĂRIILOR SAU A PLANURILOR PLATE

Secțiunea 71

Când ceva contradictoriu este prezentat regulilor de dovezi arătate, atunci se nasc discursuri floride. Acest lucru este facilitat de asimilarea, ecuația și opoziția de idei, ceea ce se poate vedea din următoarele reguli.

Biblioteca Runiverse

Un scurt ghid de retorică

Secțiunea 72

Combi-nația de specii opuse și separarea celor ase-mănătoare produce discursuri orna-men-tate, p.p.:

În zile de aur, mielul neputincios dormea cu leul, Și porumbelul cu șoimul zbura comod în pădure.

Secțiunea 73

Discursurile orna-men-tate se nasc din părți: 1) Când în lucrurile animale se aplică fiecărei părți o proprietate vitală decentă, n. p. : un chip strălucitor cu generozitate, o gură dulce cu mângâiere, un piept deschis cu sinceritate. 2) Când la părți se adaugă acțiuni decente, n. p.: Un monarh evlavios Îl îmbrățișează pe Dumnezeu cu o mână și își îmbrățișează supușii cu cealaltă. 3) Când părților se aplică proprietăți sau acțiuni opuse, n. Cel rău iubește cu limba, dar ucide cu inima.

Secțiunea 74

Intențiile provin din proprietăți: 1) Când acțiuni opuse sunt date unei proprietăți în lucruri sau persoane diferite, n. P.S.: prostia la săraci este ridicolă, dar la cei puternici este demnă de lacrimi. 2) Când o proprietate este prezentată altuia ca înălțătoare, n. p. : un bogat rău și prost umblă la fel; acesta, deși poate face bine, dar nu vrea, iar acesta, deși vrea, nu știe cum. 3) Când acțiuni similare urmează proprietăți opuse, n. n.: o persoană generoasă își stăpânește moderat fericirea, îndură cu răbdare nenorocirea. 4) Când o pasiune se schimbă în alta, n. P.: Mânia ta dreaptă este milă. 5) Când o proprietate va fi asemănată cu alta; n. P.: Fața ta frumoasă este ca mintea ta cerească.

Secțiunea 75

Semnarea unui nume dă discursuri împodobite atunci când este asemănată cu faptele persoanei care este numită, n. P.:

Cezare, ți-ai tăiat dușmanii convenabil, Numele este asemănător cu faptele tale.

Ar trebui să fie aici ceea ce Don Sciții i-au spus marelui Alexandru, care era numit zeu: dacă ești zeu, atunci ar trebui să ai milă de muritori și să nu jefuiești.

* 171 *

Biblioteca Runiverse

Lucrări de filologie

Secțiunea 76

Din acțiune și suferință se pot realiza planuri:

1) Când unui lucru i se va aplica o acțiune sau o suferință fictivă, n. p. : cu geamătul lui jalnic, mișcă copaci, metereze și munți, 2) Când dintr-un lucru se produce un efect contrar, n. P.:

Cu cât te îndepărtezi, cu atât mai multă căldură îmi arde pieptul. Cu cât îmi aduci mai rece, Dacă flacăra ta e mai aproape.

3) Prin schimbarea acțiunii în suferință, iar suferința în acțiune, n. p.: nu Ajax-ul acestei arme, ci arma Ajax în sine cere. 4) Când acțiunea unui lucru este utilă altora, dar pare a fi dăunătoare pentru sine. Deci, zice regele grec lui Ulica în Ovidiu: Vă rog, grecilor, ca să nu-mi fie rău mintea, care v-a fost de atâtea ori de folos. 5) Prin sugestii de acțiuni imposibile, n. P.: înainte ca mieii să prindă lupii, iar iepurii de câmp să înceapă să chinuie leii, înainte ca dorința să se îplinească. 6) Când obstacolele par neputincioase să învie acțiunea, n. n.: flacăra nu putea mostra mâinile lacome biruitoare, ca să nu fie jefuită Troia arzătoare. 7) Când acțiunea asupra celui mai activ lucru este inversată, n. P.: Homer, când cu poeziile sale i-a salvat pe alții de la uitare, apoi s-a trădat amintirii veșnice. 8) Când o acțiune pare zadarnică, n. p. : cinstește praștii și săgețile pentru lemnul putred.

§ 77

Din loc pot fi citate discursuri ornate: 1) Prin transferul lucrurilor într-un loc indecent, n. P.: Mai întâi peștii în păduri, iar oile vor pășuna pe fundul mării, înainte să-ți uit fapta bună. 2) Când două proprietăți diferite sunt atribuite unui loc. Așadar, în Seneca, spune Andromaca, ascunzându-și fiul de greci în mormântul tatălui său, Hector: dacă soarta îi ajută pe săraci, atunci aici este protecție pentru tine, iar dacă soarta îți interzice să trăiești, atunci iată sicriul tău. 3) Când în locuri diferite sunt atașate proprietăți diferite ale unui lucru, n. p. : este tată în casă, Hector în regimente, Typhis pe mare. 4) Când un loc este prezentat ca un obstacol puternic sau invalid, n. p. : chiar dacă acum înot în valuri, dar valurile nu sting dragostea.

Secțiunea 78

Timpul dă discursuri împodobite: 1) Când va fi schimbat în altul, contrar lui, n. p. : venirea ta la noi în mijlocul iernii aduce primăvara. 2) Când un lucru dintr-o dată la

* 172 *

Biblioteca Runiverse

Un scurt ghid de retorică

celălalt va fi transferat, n. p. : Andromac spune troienelor: Troia voastră este acum, iar a mea a căzut deja când neomenul Ahile mi-a chinuit mădulele (adică Hector). 3) Când timpul este împotriva [nye] însuși proprietățile [a] are, n. P.: O, primăvara, tinerețea verii,

frumoasă mamă de flori, deși te întorci, nu aduci nimic cu tine decât melancolie.

Secțiunea 79

Planurile se nasc dintr-o cauză: 1) Când, în loc de o cauză directă, străină și indecentă, se aplică o acțiune, n.p., Alexandru le spune soldaților săi: am păcătuit, ostașii mei, dacă l-am învins pe Darius numai pentru a da. statul către sclavul său. 2) Când cauza acțiunii este fictivă, n. P.:

Revarsându-se în Pont, Dunărea urlă,

Cu răspuns, zgomotul adăugat la stropi, Se revarsă valuri mânioase de turc, Că curajul, sângele, corturile rămase.

Secțiunea 80

Din discursurile complicate anterioare și ulterioare se fac: 1) Când începutul sfârșitului este prezentat în mod similar, n. Medeea a copulat cu Jason fără de lege, s-a despărțit fără de lege, la căsătoria fratelui ei, iar la despărțire și-a ucis copiii. 2) Când ora anterioară este conectată cu următoarea, n. P.:

Intru brusc dimineata la amiaza,

Primăvara aduce flori și fructe În sufletul tău cel mai drag dintre toți.

3) Când dintre cele două care urmează, se oferă ultimul înainte de primul, n. p. : în inima mea jignită fără să vrea, după o primăvară caldă, vine o iarnă înverșunată.

Secțiunea 81

Împrejurările dau naștere la planuri: 1) Când cineva este onorat pentru semnele unei acțiuni sau lucruri, n. n.: templul ars al Diane din Efes prefigura pe cei care au avut o flacără militară aprinsă în Asia de la marele Alexandru, pe care Olimpia l-a născut în acea noapte. 2) Când împrejurarea lucrului însuși este comparată sau asemănată, n. p., despre zgârcit:

Ești mai dur decât acel metal

pe care îl pui în perete.

• 173 *

Biblioteca Runiverse

Lucrări de filologie

PARTEA A DOUA

DESPRE DECORARE

CAPITOLUL I DESPRE CUVINTE RETORICE

Secțiunea 82

Se numesc acele cuvinte retorice care nu înseamnă exact și cu adevărat lucrul propus în sine, ci sunt transferate din alte lucruri, care au o oarecare asemănare sau aparținând semnificatului, dar, în plus, dau o putere mai mare în semnificație decât cuvintele proprii în sine, n. p. : despre vânturile neliniștite este mai bine să spunem că se răzvrătesc, mai degrabă decât trag sau suflă, deși verbul nu se răzvrățește vântului, ci oamenilor este necesar. În acest fel, cuvintele schimbate sunt numite din căile limba greacă, adică dezgust. Ele au loc în cinci părți ale cuvântului - în nume, pronume, verb, participiu și adverb.

§ 83

În locul cuvintelor proprii, care înseamnă exact un lucru sau o acțiune, se bazează adesea pe altele, din lucruri sau din acțiuni care au o oarecare asemănare cu acestea, luate, care pot fi prin patru moduri: 1) Când un cuvânt aparținând unui non-lucru animal este transferat unui animal, n. p. : un om dur în loc de avar; regimentele curg pentru a certa în loc să plece; vorbește roșu în loc de plăcut. 2) Când un cuvânt, caracteristic unui lucru animal, este aplicat unui lucru neanimal, n. p. : o mare mohorâtă în loc de una îngrijorată; fața pământului în loc de suprafață; pajiștile râd în loc să înflorească. 3) Când un cuvânt este transferat de la un lucru non-animal la un lucru non-animal, n. p. : stelele fierb în loc să strălucească. 4) Dacă cuvântul este tradus din animal în animal, n. p. : latra în loc de certat. Acest transfer de cuvinte este numit de la retori o metaforă, adică un transfer, și servește la o prezentare lungă, importantă, clară, înaltă și plăcută a ideilor, și trebuie observat: 1) Ca metafora să nu fie prea des, dar numai în locuri decente, pentru că cuvintele figurate constrânse în vorbire dau mai mult din acest întuneric decât claritate.

2) Este obscen să transferi cuvinte la lucruri înalte din jos, n. p. : în loc de ploaie este obscen să spui că cerul scuipă. Cu toate acestea, unele cuvinte, transferate din lucruri deliberat joase, pot fi ridicate ca adjective. Deci, dacă tunetul s-ar numi trompetă, atunci metafora ar fi scăzută, dar cu un adjectiv - o trompetă cerească - ar fi deja mult mai înaltă.

3) De asemenea, este obscen să transferi nume de la lucruri înalte la lucruri de jos, cu excepția discursurilor comice și satirice.

* 174 *

Biblioteca Runiverse

Un scurt ghid de retorică

Secțiunea 84

Numele proprii pot fi schimbate cu altele, ceea ce înseamnă lucruri legate de ele, ceea ce se întâmplă în șapte moduri: 1) Când se pune un

gen în locul unei specii, n. p. : vânt în loc de nord, culoare în loc de trandafir. 2) Specie în loc de gen, n. p. : un șoim în loc de pasăre, Nilul în loc de râu. Dar aici trebuie să avem grijă să nu acționăm împotriva naturii, n. P.: din Cipru până în Creta se poate merge spre vest în loc de vânt, iar în zori șoimii cântau în loc de păsări, pentru că apusul din Cipru până în Creta este dezgustător pentru cei care călătoresc și șoimii nu cântă niciodată . 3) Întreg în loc de parte, n. n.: egiptenii beau Nilul, adică o parte din apa din Nil. 4) O parte în loc de un întreg și. n.: o sută de suflete în loc de o sută de oameni. 5) Unul în loc de mulți, n. p.: Războinicul rus triumfă în locul războinicilor ruși. 6) Multi in loc de unul, n. p.: scrie mai roșu decât Demostene și Cicero în loc de Demostene și Cicero. 7) Materie în loc de un lucru făcut din această materie, n. n., străpuns cu fier în loc de sabie. Această schimbare de nume se numește sinecdocă.

§ 85

Numele lucrurilor care se aparțin reciproc pot fi folosite unul în locul celuilalt: 1) Când un lucru activ este pus în locul celui care suferă, n. p. : Am citit Virgi-liya în loc de versurile lui Virgil. 2) Acțiune în loc de lucru care acționează, n. n., crima este demnă de executat în locul criminalului. 3) Loc sau lucru care conține în loc de conținut, n. p.: Moscova se bucură în locul locuitorilor din Moscova; Am băut un pahar, adică o băutură dintr-un pahar. 4) Cauză în loc de acțiune, n. p. : dați un exemplu tâlharilor, adică spânzurați tâlharul; cinste pe altar a depune, adică o jertfă. 5) Un semn în locul exact ceea ce înseamnă, n. p.: un vultur în locul Imperiului Rus; luna în loc de Turcia; zece fumuri, adică zece case. 6) Posesor sau stăpân în locul acestui lucru pe care îl deține, n. p.: Ukalegon este în flăcări, adică curtea lui Ukalegon. Acest trop este numit de retori metopimie.

Secțiunea 86

Schimbarea numelor proprii și comune servește la inventarea cuvintelor retorice: 1) Când se folosește un nume propriu în locul unui substantiv comun, n. p.: Cresus în loc de bogat; Hercule în loc de puternic. 2) Substantiv comun în loc de propriu, n. p.: un poet în loc de Vergiliu sau Homer; orator în loc de Demostene. 3) Strămoși în loc de urmași, n. p.: Iuda sau Iacov în loc de evrei. 4) Un nume propriu în loc de pronume, n. P.: Ovidiu se referă adesea la el însuși ca Nason în loc de eu. Schimbarea numelor afișate se numește antonomazie.

175

Biblioteca Runiverse

Lucrări de filologie

Secțiunea 87

Numele și verbele pot fi schimbate cu altele care au un semn foarte apropiat de ele, de dragul tensiunii sau relaxării unui lucru, n. p. : în primul caz, a bătut în cuie în loc de a lovi; aleargă în loc să meargă; ceartă în loc de certare; zgârcit în loc de casnic; viclenie în loc de viclenie; în al doilea caz, aceleași exemple sunt inversate,

adică lovit în loc de bătut în cuie; se plimbă în loc să alerge; domovit în loc de zgârcit și așa mai departe. Retorii numesc acest trop catachresis.

Secțiunea 88

Uneori, cuvintele sunt transferate prin două sau trei semne din propriile lor, care se numește metalepsis, n. P.:

Când treceau zece recolte, Troia mândră a ars.

Aici prin recoltă se înțelege vara, prin vară tot anul.

Laurul tău este vrednic de laudă veșnică.

În acest exemplu, prin laur, biruință, prin victorie, curaj, prin curaj, gelozie pentru patrie, desigur.

Secțiunea 89

Cele șase tropi propuse constau întotdeauna dintr-un cuvânt, iar următoarele patru: alegorie, parafrază, ironie și hiperbolă, constau din două sau mai multe.

Alegoria este copularea unor metafore similare, n. p. : coasa morții a tăiat culoarea tinereții. În acest exemplu, împletitura și culoarea sunt două metafore combinate. Ghicitori, proverbe metaforice și pilde sau fabule aparțin alegoriei, dintre care se pot vedea destule exemple în pildele lui Esop. Un exemplu de ghicitori despre gheață și apă:

M-am născut din mama pe care o nasc.

Un exemplu de proverb alegoric:

Mângâiește funinginea, chiar și lovi, vei fi negru din cauza ei.

Secțiunea 90

Parafraza este imaginea unuia sau a câtorva cuvinte prin multe, n. p.: Distrugătorul Cartaginei în locul lui Scipio; Daphnis vede nori și stele sub picioarele lui, adică Daphnis este pe cer. Această cale servește la diseminarea ideilor și a prezentării lor importante și plăcute, și mai ales atunci când acțiunea sau suferința unei proprietăți sau împrejurări, părți, tip sau lucruri anterioare și ulterioare, similare sau opuse, în locul acțiunii sau suferinței în sine, va fi pune, n. p.: în loc de

176

Biblioteca Runiverse

Un scurt ghid de retorică

Această Troia este devastată de următoarele parafraze:

Vârfurile zidurilor troiene sunt deja în șanțuri.

Și acolo unde a judecat Priam, aici dorm animalele sălbatice.

În locul victimelor Minervei se vede doar cenușa templelor; Iarba și pădurea crește acolo unde au fost la început case.

Secțiunea 91

Hiperbola, sau excesul, este atunci când discursul prezentat depășește un concept oarecum firesc de dragul tensiunii sau relaxării pasiunilor, n. p.: alergarea unui vârtej rapid; stele care ating Atlasul; temple sculptate din munți întregi.

Secțiunea 92

Există ironie când ideea propusă înseamnă contrariul, n. P: o, lup! un bun păstor de oi. Acest trop este adesea descris prin acțiuni care sunt imposibile în natură, n. P.:

Va lega stelele cu un singur lanț

Și va ordona lunii să se întoarcă.

Capitolul doi

DESPRE MULTIPLICAREA SI SCHIMBAREA CUVINTELOR

Secțiunea 93

Cuvintele se înmulțesc prin repetarea aceluiași semn sau prin adăugarea aceluiași semn. Cele mai nobile tipuri de repetări sunt patru: 1) Când se repetă un cuvânt la începutul multor idei pliate, n. P.:

Voi pune o judecată adevărată de către tine,

Îți voi șterge inimile umflate cu tine,

Te voi pedepsi cu mânie, Mă vei răsplăti cu bunătate.

2) Când un cuvânt este atașat de două ori la începutul discursului,, n. p.: livrează, livrează cursa rusă. 3) Când același cuvânt se repetă la început și la sfârșit, n. p.: Spune-mi, păduri, spune-mi.

4) Când următorul discurs începe din același cuvânt cu care s-a încheiat primul, n. P.: Noblețea este mai lăudabilă decât bogăția, virtutea este mai lăudabilă decât noblețea.

Secțiunea 94

Se numesc acele cuvinte cu același sens prin care poate fi numit același lucru sau ființă, n. p.: bine, corect etc. Astfel de cuvinte sunt adesea adăugate unul altuia de dragul: cea mai puternică și mai clară prezentare a vorbirii, n. p.: Cicero:

la începutul discursului său împotriva Catilinei, spune: L-am lăsat să plece, l-am vărsat, l-am exterminat, deja până la urmă cu obraznicie, mânie, respirând nelegiuire, asupra senatului și asupra tuturor averilor noastre. a plecat, a scăpat, a scăpat, a fugit; Nu-l voi lăsa să se întoarcă, nu-l voi lăsa, nu voi îndura.

Secțiunea 95

Cuvintele pot fi schimbate: 1) Prin transformarea unui verb în substantiv, n. P.: lenea este dăunătoare în loc să fii leneș este dăunătoare. 2) Prin schimbarea numelui într-un verb, n. p.: Văd că se ceartă în loc să văd o ceartă. 3) Când adjectivul va fi transferat la un substantiv, n. p.: cer senin în loc de cer senin. 4) Prin schimbarea verbului în adverb, n. P.: Mi-e rușine în schimb mi-e rușine. 5) Nume într-un adverb, n. p.: în loc de această oră – acum. 6) Verb activ la pasiv, n. p.: iarba se scutură de vânt în loc de vântul scutură iarba. 7) Participiu pe verb, n. p.: se aude zgomot în loc de zgomot se aude.

§ 96

Se inventează adjectivele variabile: 1) Din valoare, n. n.: drum lung, mare spatioasă. 2) Din figură, n.p.: o săgeată ascuțită, un crâng ondulat. 3) Din mișcare sau repaus, n. p.: vultur rapid, marshmallow zburător, mlaștini adormite. 4) Din duritate, n. p.: inimă de piatră. 5) Din sentimente, n. etc.: Islanda rece, Abisinia fierbinte, trandafir roșu, vulturi zgomotoase, bila amar, cadavru imputit. 6) Din patimi, n. p.: înflăcărat Ahile, mândru faraon. 7) Din proprietățile și darurile trupului, n. p.: Hector puternic, Absalom frumos. 8) Din loc, n. Articol: vultur de aer, aur arab. 9) Din când în când, n. P.; frig de iarnă, întunericul nopții. 10) Din acțiune sau suferință, n. ex.: fulger, chinuirea aerului, o mare confuză. 11) Din împrejurări, n. p.: munte împădurit, zile înnoate. 12) Din producerea lucrurilor, n. p.: rod al pământului. 13) Din ecuație, n. p.: argintul este cea mai pură sursă. 14) Din lucruri urâte, n. p.: manganizarea este o otrăvă dulce; bucurie tristă în nenorocire - lacrimi.

Capitolul trei

DESPRE DESENUL DE IDEI ÎMPATATE

Secțiunea 97

Ideile pliate sunt descrise ca figuri ale cuvântului, dintre care cele mai bune sunt: definiție, chestionare, dezgust, indicație, reprezentare, obsesie, comunicare, permisiunea, exclamație, libertate, abandon, declarație, încetare, conversație, ficțiune.

178

Secțiunea 98

O definiție retorică este o reprezentare a ideilor pliate prin verbe, este, se numește, se pare, și altele asemenea, și. P.: Știința este conducătorul cunoașterii adevărului, iluminarea minții, liniștirea popoarelor. Exemple de figuri de semănat pot fi destul de văzute în icosul acatistului către Preasfânta Maică Domnului și în versurile la sfânta cruce.

Secțiunea 99

O întrebare retorică este despre un lucru deja cunoscut pentru cea mai puternică și mai importantă idee despre el, n. despre Cain, care și-a ucis fratele: Nelegiuit, unde alergi? de ce unul? Unde este fratele tau? ce palidezi? ce spui, ticălosule? Retorii adaugă adesea un răspuns la o întrebare, n. p.: cine deschide calea virtutilor? știința; cine din vicii? știința; cine a adunat popoarele împrăștiate în societăți? știința; cine a construit orașele și a descoperit țările despărțite de mări? știința..

§ tu

Dezgustul este transferul vorbirii din materia propusă în alt lucru, animal sau fără suflet, la persoana a II-a a verbului, n. etc., în loc să menționăm pur și simplu fericirea râului Neva, a fost folosit următorul dezgust:

Curent curat al Nevei revărsate, Cea mai fericită dintre toate apele pământului, rusă cea a unei zeite minunate, Îți stropești fața din jeturile tale. Străduiește-te, fă zgomot, curge din belșug Și cu iuteala ta, repezi cu putere spre țarmurile de seară, Și pune mai multă frică în vrăjmașii tăi, Inspirându-i în inimile lor și zvonuri, Că iată o primăvară de aur iarna.

Prin această figură se poate sfătui, depune mărturie, promite, amenința, lauda, batjocorește, consola, urează, regretă, poruncește, interzice, cere iertare, promite, cere, stârnește pasiuni, plânge, spune ceva, fericită sau ia rămas bun de la cineva. cine de ce retoricul se va întoarce de la materia propusă, n. p., o amenințare:

Încăpățânarea luptă totuși cu pasiunea?

Nu vrei să te prosterne în fața Annei? Ți-ar plăcea să te apleci în lume cu noi? Istanbul, Cairo, Alep vor arde, Creta va fi înconjurată de flota rusă, Eufratul va fi confundat în sângele tău.

179

Biblioteca Runiverse

Lucrări de filologie

Interdicție:

Lasă sunetul războinic, Bellona, și lasă setea de sânge, Marte.

Secțiunea 101

Există un indiciu când arătăm spre lucrul propus cu interjecții: iată, iată, n. p.:

Uite, acesta este un trofeu, coroanele lui Lavrov se ȳes, Speranța ta nu te măgulește! În noi, gata.

Sau:

Și iată, cu o mână purpurie, zorii au deschis porțile în lume.

Secțiunea 102

Prezentarea este un act similar, dar foarte scurt, de reprezentare în cuvinte importante. Așa este înfățișarea luminii de către Dumnezeu printr-un cuvânt în cărțile Genezei: și Dumnezeu a spus: să fie lumină și a fost lumină, care este incomparabil mai măreț decât simpla vorbire: Dumnezeu a creat lumina cu un cuvânt.

§ SW

Există o figură de retenție atunci când retotorul ține în îndoială ascultătorii sau cititorii mult timp, prezentând ceva mai puțin sau contrar celui propus, și apoi îl oferă deja, n. p.: în cele mai vechi timpuri, oamenii învățați erau venerați nu numai de suverani generoși, ci și de chinuitorii cu inima dură; Platon a fost primit la Siracuza de tiranul Dionisie, dar cu ce splendoare? cu ce dovadă a înclinației lui către el? Crezi că drumurile lui erau presărate cu flori sau străzile erau împodobite cu crengi verzi? speri ca toate persoanele nobile au ieseț în intampinarea lui? În nici un caz, dar Platon, stând într-un car de aur, însuși Dionisie, conducând cai, îl introduce în oraș.

§ 104

Există un mesaj când retorul dă subiectul propus acelei persoane spre discuție, căruia i-o prezintă, n. P: Ești încă încet? Te mai îndoiești, frivol, și nu te întorci de la lux la virtute? Lasă-mă să plec, respectă-mi ideile degeaba, dar consultă-te cu tine, ascultă-te. Ce ai face atunci dacă, pe de o parte, mireasa frumoasă, nobilă și cu toate darurile împodobite te-ar invita cu bunăvoință și decent, iar pe de altă parte, desfrânata desfrânată a chemat-o fără rușine? La cine te-ai adresa atunci? Ai aspira la cineva cu tot gândul și puterea ta?

180

Biblioteca Runiverse

Un scurt ghid de retorică

Secțiunea 105

0 cifră cedată este atunci când retoricul cedează ceva contrar discursului propus, n. p.: învia, înviază-l din morți dacă poți; uită-

te la strădania care a prins viață, a cărei furie îți este insuportabilă chiar și în sicriu. Sau:

Lasă pământul să se cutremure ca Pont

Să geme vârtejele clocotite, Fum mohorât va acoperi lumina, Munții Moldovei se îneacă în sânge. Dar asta nu-ți poate face rău, soarta însăși vrea să te acopere.

Secțiunea 106

O exclamație este o exaltare a vorbirii prin adverbe: oh, tol, exact așa, n. n., despre Enea și troieni: înainte de a veni în Italia, mulți ani s-au înșelat pe toate mările; numai că era greu să întemeiezi poporul Romei.

Secțiunea 107

Libertatea este o prezentare îndrăzneată a unui discurs important, p.p.:

Voi spune fără teamă și fără lingușire:

Înalta Ta slavă, cinste puterea Ta nu se poate închide.

Secțiunea 108

Abandonul este o figură în care vorbitorul, oricât de mult ar menționa ceva, îl reprezintă astfel mai important și mai puternic, n. Sunt îngrozit să amintesc de faptele lui fără de lege și nu vreau să vă pângăresc urechile cu faptele lui ticăloase.

Secțiunea 109

O afirmație este o figură prin care tot ceea ce poate fi prezentat în ciuda părții opuse poate fi invocat și infirmat, n. p. : dar văd că mi se poate spune într-o ceartă, adică nu trebuie să acționăm strict cu copiii, ci trebuie să ne condescendăm la anii lor tineri; dar ce urmează când, răbdând neîngrădit, ei se agață de vicii și se bat în fărădelegi?

§ DAR

Există o încetare, dacă cineva nu-și termină discursul în înfățișarea unei pasiuni a minții, n. p. : ce execuție meritați! Sunt pentru tine! ♦** 6 bine, taci.

6 În text nu există note ale autorului.

181

Biblioteca Runiverse

Lucrări de filologie

§ iu

Convorbirea este o figură prin care persoanelor absente, ca prezente, decedate, precum și celor vii și lucruri fără suflet, ca animate, li se dă cuvânt, n. P.:

Spune, stând înaintea ei, Rusia, Aplecându-se spre ea călare; Îți voi da roadele pământului și din belșug supușilor tăi. Eu le hrănesc cu sânge pentru tine, le pun fervoare în inimile, Ca să-l vărs pentru tine.

Secțiunea 112

Ficțiunea este o imagine supranaturală a materiei propuse, care pot fi următoarele imagini: 1) Când un lucru este prezentat sub o altă formă. Deci, la Ovidiu, vântul de nord este prezentat sub masca unui om bătrân, înaripat, care zboară pe nori. În același timp, ar trebui să se observe asemănarea unei imagini fictive cu lucrul în sine, n. etc., dacă cineva vrea să reprezinte luna sub forma unui om, atunci nu este necesar să o schimbe într-o bătrână, ci într-o tânără fecioară de dragul domniei sale. De asemenea, ar trebui să încercați ca reprezentarea fictivă a părții, acțiunii și împrejurării să aibă unele proprietăți ale lucrului care este reprezentat sub ea, cu mixt fictiv, n. P.:

Degetul stelei de aur a dimineții a deschis deja Vălul de lumină cu stelele; Din est, galopând o sută de mile, suflând scânteii din nările calului. Fața lui Phoebus strălucește pe asta, El și-a scuturat vârful de foc, Văzând lucrul glorios, minuni.

2) Când persoana sau lucrul propus este prezentat într-un loc extraordinar de natural, a.p.:

Văd o fată stând la soare,

Îl țin de mână pe flăcău

Și toată Rusia este cu el. Decorat cu stele peste tot. Se lovește cu fulgerul său, urmărind adversitatea cu neazuri.

3) Când acțiunea va fi transferată de la un moment la altul. Iată ce spune Andromache despre Hector lui ucis la Seneca: Ea își ridică deja sabia cu mâna și aruncă o flacăra puternică în flota greacă; Greci, nu-l vedeți pe Hector? Sau văd eu unul? 4) Când

182

Biblioteca Runiverse

Un scurt ghid de retorică

lucrul propus este extrem de mare sau mic va fi prezentat. Astfel, Lucretius a prezentat superstiția popoarelor păgâne din vechime: Viața omenească zăcea în mod necinstit călcată pe pământ de o grea superstiție, care, arătându-și capul din cer, privea muritorii cu o privire groaznică.

PARTEA A TREIA

LOCAȚIE

Capitolul întâi

DESPRE LOCALITATE ÎN GENERAL

§ din

Aranjamentul este dublu: primul este simplu, al doilea este idei pliate.

Ideile sau cuvintele simple sunt aranjate: 1) după importanța și josnicia lor, adică atunci când se întâmplă să ofere mai multe nume de calități diferite, este mai decent să le pui în față pe cele importante, iar apoi pe altele care înseamnă lucruri mai puțin înalte, de exemplu. p. : soarele, luna și stelele își lauda constructorul; 2) în funcție de timp, adică atunci când cuvintele din raționamentul timpului diferă, atunci ele trebuie aranjate în modul în care unul urmează celuilalt, n. p. : petrece dimineața, după-amiaza, seara și noaptea în lux; 3) după pronunție, în care trebuie să te ferești de jena unor astfel de litere și de plasarea nediscriminatorie a accentuărilor, la care servesc următoarele reguli. În primul rând, acele cuvinte nu trebuie așezate unul lângă celălalt, dintre care primul se termină cu multe litere consoane, iar celălalt începe cu multe litere consoane, astfel încât limba să se împiedice de ele în pronunție, iar vorbirea cade neuniform, n. P.: Toate simțurile au un aspect mai nobil. În al doilea rând, nu ar trebui să constrângem vocalele unuia sau a unui apel similar, n. p.: un cuvânt despre renovarea templului. În al treilea rând, ar trebui să eviți conectarea cuvintelor care încep sau se termină cu aceleași depozite, n. p. : când corăbiile vin la paradis, atunci înotătorii evită munca; Cred că cuvântul tău este important. În al patrulea rând, este indecent să plasăm cuvintele în funcție de stres în așa fel încât, în unele cazuri, două sau trei depozite cu tensiuni să stea împreună, iar în alte cazuri multe dintre ele fără stres să fie combinate, astfel încât acest lucru să împiedice curgerea lină și lină. al cuvântului, n. p.: generozitatea ta curajoasă ne uimește pe toți. Perioadele se încadrează lin atunci când accentele, deși nu sunt aranjate după reguli poetice stricte, sunt oarecum distanțate proporțional unele de altele, și mai ales când cuvântul inițial al perioadei are accent pe cel de-al doilea depozit, numărând în față, și ultimul cuvânt.

* 183 *

Biblioteca Runiverse

Lucrări de filologie

puterea stă pe silaba pre-finală sau prop-finală. Întrebările și alte discursuri, prin care sunt înfățișate pasiuni puternice și impetuoase, au în sine mai multă tensiune și importanță atunci când forța lovește silaba finală a ultimului și primul cuvântului inițial.

Secțiunea 114

Multe idei combinate despre o singură chestiune, puse într-o ordine decentă, alcătuiesc un cuvânt, dintre care părțile principale sunt patru: introducere, interpretare, afirmare și concluzie. Unii retori își aranjează cuvintele printr-o formă specială numită hriya, care este împărțită în opt părți, dar nu este nimic special în ea și toate părțile sale sunt conținute în cele patru părți ale cuvântului menționate, așa că las să scriu despre asta în detaliu. . Cele patru părți menționate mai sus pot fi oferite prescurtat și lung, deoarece retorul dorește să vorbească sau să scrie despre problema sa și, în funcție de raționamentul și proprietatea acesteia, pot fi lăsate una sau două părți.

Secțiunea 115

Introducerea este o parte a cuvântului, prin care retoricul pregătește ascultătorii sau cititorii pentru un alt cuvânt, astfel încât să-l asculte sau să-l citească înclinat, cu sârguință și pe înțeles. Pentru primul, retorul ar trebui să le prezinte politicos și înclinat întreprinderea sa, pentru al doilea, să declare că va reprezenta ceva important, necesar și util, pentru al treilea, să-și expună clar subiectul sau chiar problema despre care dorește să vorbească. sau scrie.

Secțiunea 116

O introducere poate fi compusă de un retor: 1) dintr-un loc sau dintr-un timp, sugerând că ar trebui să vorbească în raționamentul acestora, decent, necesar, util, dificil etc.; 2) din caracterul și calitățile pe care le au ascultătorii, laudându-și virtuțile; 3) în numele său, declarând lipsa puterii sale la acel cuvânt, scuzându-se de nevoia și folosul acestuia; 4) din tema în sine, când retorul o va oferi pe larg; 5) din lauda autorului, adică dacă subiectul este maxima unui sfânt sau a unui învățat, atunci se poate lauda chiar în introducere; 6) din exemple, devize și proverbe; 7) de la invocarea lui Dumnezeu sau a sfinților săi pentru a ajuta; 8) dintr-o apariție bruscă în lucrul în sine, adică atunci când retorul începe materia cea mai propusă dintr-o figură puternică și impetuoasă. Astfel a început discursul lui Cicero împotriva Catilinei: Cât timp, Catilina, ne vei folosi răbdarea pentru rău? Fiecare introducere ar trebui să fie împodobită cu tronuri și figuri puternice, astfel încât ascultătorii sau cititorii, bucurându-se de ele, să asculte materia însăși și cu sârguință.

* 184 *

Biblioteca Runiverse

Un scurt ghid de retorică

ascultat. În același timp, trebuie să aveți grijă că introducerea nu este foarte lungă și să vă amintiți întotdeauna că, cu cât este mai scurtă, cu atât mai bine. .

Secțiunea 117

Introducerea propune un subiect pe scurt și clar. Și apoi, dacă conține ceva istoric sau altceva care necesită interpretare, se concluzionează în sine, se adaugă o interpretare, care este compusă din idei comune după regulile capitolului al treilea al primei părți. În interpretare este necesar să se observe: 1) concizia discursurilor, iar pentru aceasta trebuie să se încerce să se facă perioadele scurte, dar, în plus, clare și înțelese; 2) claritate, iar pentru aceasta ar trebui să se folosească mai multe cuvinte caracteristice decât tropi; 3) probabilitatea, la care servesc probele și însăși circumstanțele lucrului propus. Pentru acestea trei, trebuie să fii precaut: 1) pentru a nu se amesteca în circumstanțe meschine și obscene; 2) pentru a nu se abate de la cuvânt la altă materie străină; 3) pentru ca discursurile să nu fie răsucite nemărginite, iar ideile, împreună ar trebui să fie, să nu fie împrăștiate departe unele de altele; 4) pentru a nu înghesui multe lucruri diferite într-o grămadă și, prin urmare, să îngreuneze înțelegerea ascultătorilor; 5) pentru a nu ne imagina că ascultătorii ar putea părea incredibili, amuzanți și ticăloși; 6) astfel încât interpretarea să nu fie foarte simplă și scăzută, iar discursurile incoerente și de foarte multe ori repetate aceleași cuvinte să nu pară plictisitoare.

§ 118

Interpretarea va fi urmată de o declarație în care se propun vinovăția sau motive, despre justiția temei, asigurându-se că acestea pot fi inventate după regulile de inventare a argumentelor. Declarația este împărțită în două părți. Prima este dovada, care conține chiar argumentele prin care trebuie să dovedească tema propusă. A doua se numește obiecție, care respinge toate propunerile care sunt contrare subiectului și se prezintă: 1) dispreț, când propozițiile sunt contrare retorului și a ceea ce citește acesta; 2) reproșatoare și tunătoare, când o propunere contrară subiectului este rea și fără lege; 3) o propoziție mare, când retorul, fără a permite o propunere contrară, o oferă pe a sa, acea mai tare; 4) când retorul arată că propunerile contrare sunt neadevărate, deoarece nu sunt de acord cu raționamentul solid. În dovadă se folosesc cifre impetuoase, n. p. : întrebări, dezgust, exclamare etc.; în obiecție: declarație, concesiune, trop, ironie etc.

Secțiunea 119

Se oferă argumente: 1) silogism, 2) entimem, 3) dilemă. Silogismul este alcătuit din cele două propoziții anterioare

185

Biblioteca Runiverse

Lucrări de filologie

și în consecință, n. p. : este necesar să fugiți de orice viciu (prima propoziție), dar lenea este un viciu (a doua propoziție), de aceea, este necesar să fugiți de lene (consecință). Aceste trei părți ale silogismului pot fi aranjate într-o ordine diferită, adăugându-le motive și împodobindu-le cu căi și figuri, astfel încât să aibă un aspect retoric, și nu logic. Când din propozițiile anterioare se lasă

primul sau al doilea, atunci acest argument se numește entimem, n. P.: lenea este un viciu, prin urmare, ar trebui să fugă. O dilemă este un argument format din două părți opuse, dintre care una sau cealaltă parte trebuie să accepte, n. π.: vreo femeie l-a sfătuit pe fiul ei să nu rostească o vorbă în fața poporului, pentru ca, dacă vrea să spună o minciună, să-l mânie pe Dumnezeu, iar dacă adevărul este adevărat, oamenii îi vor fi dușmani, la care fiul a răspuns: Am un motiv și mai mare este să rostesc cuvinte publice, căci dacă voi începe să spun adevărul, atunci voi fi bun cu Dumnezeu, iar dacă nu este adevărat, atunci voi fi plăcut oamenilor. Dintre argumente ar trebui puse în față cele mai puternice și mai importante, cele care sunt mai slabe decât celelalte la mijloc, iar cele mai puternice la sfârșitul enunțului, pentru că ascultătorii și cititorii ascultă mai mult începutul și sfârșitul și își amintesc de ele. Mai mult.

Secțiunea 120

Ultima parte a cuvântului este o concluzie, în care subiectul dovedit este prezentat în formă demonstrativă cu laudă sau blasfemie, în consiliere - cu sfătuire sau deconsiderare, și trebuie să repete argumentele puse în partea a treia, dar foarte scurt și complicat. , la care regulile propuse în capitolul al cincilea din prima parte.

Capitolul doi

PE POZIȚIA CUVINTELOR PUBLICE

Secțiunea 121

Cuvintele publice, care sunt mai frecvente în prezent, sunt: predică, panegiric, înmormântare și discurs academic. Predica este un cuvânt sacru, oferit poporului de la o persoană spirituală, dintre care există două feluri - demn de laudă și de îndemn. Predici laudative sunt oferite în slăvirea lui Dumnezeu și în lauda sfinților săi la sărbătorile Domnului și în amintirea sfinților deliberați ai lui Dumnezeu. Retorul spiritual ne învață prin predică de îndemn cum un creștin ar trebui să-și petreacă viața plăcut lui Dumnezeu.

186

Biblioteca Runiverse

Un scurt ghid de retorică

Secțiunea 122

Toate predicile sunt de obicei aranjate după forma obișnuită arătată în §§ 114-120. Înainte de introducere, se presupune un text din Sfintele Scripturi, decent chiar subiectului propus, care se numește greșit subiect. Din aceasta, predicatorii compun adesea introducerea predicilor lor, căci atunci când acesta conține ceva istoric, atunci poate fi oferit pe larg, adăugându-i motiv, împrejurări etc.. Și când textul este o maximă, adică un scurt discurs moralizator, apoi din pasaje retorice decente.

Calmul din cuvântul duhovnicesc ar trebui să fie important, magnific, puternic și, într-un cuvânt, materia, persoana și locul este decent, pentru retorul sacru, despre care oamenii au o părere înaltă, în templul lui Dumnezeu, unde ar trebui să stea alături de el. evlavie și frică, despre materie, pentru că sfințenia este foarte venerată, nu se cuvine să rostești cuvinte ticăloase și glumete. Dar, de altfel, predicatorul trebuie să se străduiască pentru ca, cu importanța și splendoarea lui, cuvântul să fie de înțeles și de înțeles pentru toată lumea. Și pentru aceasta este necesar să fugi de vechile și nefolosite zicale slave, pe care poporul nu le înțelege, dar, mai mult, să nu le părăsești, care, deși nefolosite în simple conversații, sunt cunoscute oamenilor pentru semnul lor.

§ 124

Un panegiric este un cuvânt demn de laudă pentru o persoană înaltă, un loc sau o acțiune a unei persoane demne de laudă. În lauda unei persoane înalte, sunt oferite calitățile de viață laudabile pe care le are, adică: 1) principalele proprietăți spirituale; 2) patimi laudabile, n. n. iubire, milă; 3) virtuți; 4) calități corporale meritorii, n. n. frumusețe, putere; 5) talentele dobândite, adică știința, bogăția, faima etc., care sunt toate arătate în § 17. În lauda unui loc sunt: 1) proprietățile sale materiale, § 16; 2) note și laude, acțiuni demne care au fost și sunt pe el; 3) dacă nu este naturală, ci creată, n. n. oraș sau templu, atunci poți adăuga lauda însuși ctitorului, adică osteneala, râvna și deșertăciunea în dependență; 4) împrejurări, adică altele aflate în apropierea unui loc, râu, munte, câmp, mare. În lauda acțiunii, se calculează toate dificultățile și obstacolele care apar din loc și timp; la ea se pot adăuga măreția, utilitatea și necesitatea necesară a acesteia și, pe scurt, tot ceea ce este decent din locurile retorice.

187

Biblioteca Runiverse

Lucrări de filologie

Secțiunea 125

Panegiricele sunt aranjate după aceeași formă care este propusă mai sus și au doar acea diferență cu predica îndemnată în raționamentul părților lor, că oferă aproape o interpretare. Introducerea trebuie să fie colorată și plăcută, cu poteci, figuri și discursuri ornamentate, ca niște pietre prețioase, împodobite; poate fi luată din aproape toate locurile retorice, și mai ales din timp, loc, împrejurări și din persoana retorului însuși. Este mai potrivit să sugerăm o temă într-un panegiric nu pur și simplu, așa cum se întâmplă în cuvintele de sfat, ci decorată și ornată, sub un fel de figură sau alegorie mixtă etc. etc., dacă cineva vrea să-l laude pe gloriosul domnitor, care a îndurat mari osteneli în folosul și bunăstarea supușilor săi, poate sugera în subiectul său că vrea să laude subiectul monarhului sau al vulturului, păsări mici ale păzitorului și hrănitorului. Interpretarea este oferită în panegiric în trei imagini: 1) când se arată mai întâi în general că o persoană, un loc sau o acțiune demnă ar trebui să aibă o laudă, apoi se

adaugă în special că persoana, locul sau acțiunea care este lăudată are toate acestea în sine; 2) când în lauda unei persoane se va face în ordinea firească a timpului, socotind toate virtuțile pe care ea le-a avut în copilărie, în tinerețe, în curaj și în bătrânețe; 3) când numai cele mai nobile calități și virtuți sunt lăudate. Panegiricii nu necesită declararea specialului ca parte a cuvântului, dar în locul ei servesc faptele, proprietățile și virtuțile propuse complex și extins. Concluzia trebuie să aibă în sine un impuls de a iubi și venera persoana sau locul lăudabil, de a imita acțiunea lăudabilă. Unii încheie panegiricul cu o urare și o rugăciune pentru bunăstarea celui lăudat. Alții o asigură despre dragostea și respectul pe care oamenii le au pentru ea. Alții o felicită prin faptul că este înzestrată cu atâtea virtuți bune de la Dumnezeu.

Secțiunea 126

Calmul într-un panegiric, și mai ales într-o concluzie, nu mai puțin decât într-o predică, ar trebui să fie important și magnific și, în plus, oblic și plăcut. Cuvintele josnice și nepoliticoase ar trebui eliminate, dar ar trebui folosite astfel de cuvinte care sunt decente pentru onoarea și demnitatea persoanei care este lăudată. Pe tot parcursul alcătuirii cuvântului trebuie folosite idei, căi, figuri înalte și plăcute, ca dezgust, reprezentare, conversație, ficțiune. Și figuri puternice și impetuoase, n. n. mesajele, zayatpya, ar trebui să fie înstrăinate.

* 188 *

Biblioteca Runiverse

Un scurt ghid de retorică

Secțiunea 127

Există o piatră funerară, care este oferită în laudă a persoanei decedate. Introducerea este în mare parte bruscă:

1) de la o plângere plină de neplăcere până la moartea însăși, care ne-a lipsit devreme de o persoană care a fost doar bună, necesară sau utilă tuturor; 2) dintr-o exclamație jalnică despre concizia vieții omenești, despre speranța deșartă și deșartă; 3) din indignare față de care a fost cauza morții defunctului; 4) dintr-o ceremonie de înmormântare deplorabilă; 5) din obicei, printre popoarele străvechi la înmormântarea în uzul celor dintâi. Interpretarea și afirmarea cuprind fapte lăudabile ale defunctului, motiv pentru care discursul funerar nu diferă de panegiric, cu excepția faptului că în panegiric există bucurie, dar aici retorul ar trebui să trezească tristețe. Concluzia conține o dorință și o rugăciune pentru odihna și amintirea veșnică a defunctului, sau un îndemn către ascultători să-i urmeze virtuțile, la care se adaugă mângâierea rudelor. Retorul de înmormântare ar trebui să folosească cuvinte și gânduri care sunt deplorabile și decente în materia însăși.

§ 128

Discursurile academice sunt cele care sunt susținute de oameni învățați în academii în public. Sunt: 1) la intrarea în profesor; 2) la acceptarea rectoratului; 3) când este depus; 4) când produsul este în grade; 5) în dispute. În primul caz, ar trebui să-și laude profesia, pe care și-o asumă profesorul, sau să aleagă din această știință, căreia îi este repartizat, vreun capitol dificil, care este încă nemulțumit de interpretare, și, sugerând în discursul său, să interpreteze. În introducere, vă puteți prezenta opinia despre aceeași știință și motivul acesteia, beneficiul general. Putem încheia cu promisiunea unei diligențe constante în creșterea științelor. În al doilea și al treilea caz, rectorul sau președintele pot lauda fondatorul sau patronul academiei sau averea înfloritoare a acesteia. În concluzie, să-i îndemn pe academicieni și să-i încurajăm să extindă mai mult științele. Al patrulea fel de vorbire nu diferă de primul. În dispute, discursurile obișnuite pot fi numite mai mult complimente, pentru ceea ce oferă pe scurt: 1) conținutul disputelor;

2) invocarea politicoasă a oponentilor înaintea disputelor sau mulțumirea pentru dezbateră verbală utilă și pașnică asupra disputelor.

♦ 189 ♦

Biblioteca Runiverse

Lucrări de filologie

Capitolul trei

DESPRE LOCALITATEA DISCURSĂRILOR ȘI SCRISORILOR PRIVATE

Secțiunea 129

Discursurile private sunt cele mai nobile și cele mai des folosite sunt: felicitări, regrete, petiții și mulțumiri către o persoană egală sau mai mare, oferite verbal sau în scris. În alcătuirea și aranjarea acestora, trebuie respectate trei lucruri: 1) starea persoanei căreia trebuie să i se rostească discursul sau să i se scrie scrisoarea; 2) materia care este oferită; 3) starea de sine.

Secțiunea 130

0 felicitare este despre un fel de bunăstare a persoanei pe care o salutăm. Deci, potrivit § 129, trebuie amintite: 1) bucuria care i-a venit din această bunăstare, și că ea este vrednică de acea fericire de dragul meritelor și virtuților ei (care pot fi amintite pe scurt); 2) să adauge că această fericire pentru sine sau pentru societate, sau pentru cel care o felicită, este plăcută, necesară și utilă; 3) să concluzioneze că însuși felicitatorul se bucură și felicită pentru bunăstarea acestei persoane, dorindu-i de-a lungul vieții, pentru mult timp, la cererea acestei persoane etc., să se bucure.

§ 131

Regretele au în sine totul încă dezgustător, pentru că se aplică în alt caz, în care ar trebui: 1) să simpatizeze cu o persoană tristă că acest

lucru i s-a întâmplat nu datorită meritelor și virtuților ei; 2) să menționăm că acest necaz este și participantul care regretă, la care se pot adăuga binecuvântările unei persoane triste, arătate celui care regretă, ca cauză a tristeții comune cu ea, de care se poate atașa (dacă starea de persoana și nenorocirea cere) ca din acea societate să fi fost suferită pierderea; 3) să consoleze o persoană tristă că acest necaz îi prevestește o fericire și o bucurie mai mare sau să sugereze inconstanța unei averi variabile, care de obicei inversează viața umană, sau să se întărească în constanță pentru a îndura nenorocirea cu răbdare și generozitate și, prin aceasta, să-și arate virtute de nezduncinat.

Secțiunea 132

Într-o scrisoare sau un discurs de cerere, trebuie să: 1) să prezinte virtuțile, și mai ales milostivirea și generozitatea persoanei care ar trebui să fie cerute, arătate față de sine sau altora; 2) adăugați nevoia și cererea dvs. cu motivul pentru acestea; 3) oferiți petiția în sine cu o promisiune de respect, recunoștință și obligație.

190

Biblioteca Runiverse

Un scurt ghid de retorică

Secțiunea 133

O scrisoare de mulțumire sau un discurs ar trebui să conțină: 1) idei despre măreția binefacerii în sine; 2) din lauda unui binefăcător; 3) din mulțumire și promisiuni de favoruri reciproce sau amintire și obligație veșnică.

PARTEA A PATRA

DESPRE PRONUNȚIE

Secțiunea 134

Deși regulile propuse în primele trei părți pot servi destul de bine pentru cunoașterea invenției, decoratiunii și dispoziției cuvântului, ele necesită, în plus, citirea sânguincioasă a autorilor glorioși și iscusiți în elocvență și practică frecventă în adăugarea de cuvinte de diferite feluri. . Ar trebui să le imite în constituția lor roșie și prin aceasta să se obișnuiască cu o invenție rapidă, cu un decor decent și o aranjare decentă a cuvântului.

Secțiunea 135

Mai mult exercițiu decât teorie și reguli prescrise necesită pronunție, care are o mare putere în propoziția cuvântului, când mintea, plină de idei superbe, își revarsă frumusețea pe limba, ochi, față, mâini și întreg corpul retorului și își prezintă în mod clar măreția simțurilor ascultătorilor. Pentru cel care dorește să fie un adevărat retor, că c. pronunția corectă a cuvântului ar trebui adesea să exerseze și să respecte următoarele reguli.

Secțiunea 136

Cuvântul trebuie rostit cu o voce clară, continuă, nu aspră, medie, adică nu foarte tare sau foarte joasă, egală, adică nu este necesar să strigi brusc foarte tare și să te scufunzi brusc în jos, și, pe dimpotrivă, este indecent să o pronunți pe un singur ton, fără nicio creștere sau coborâre, dar, așa cum o cere mintea vorbită, ar trebui să ridici și să cobori moderat vocea. În întrebări, în exclamații și în alte cifre puternice, ea trebuie exaltată cu oarecare aspirație și detașare. În interpretare și în cifre blânde, ar trebui să vorbim egal și oarecum mai jos; vesel materie vesel, trist deplorabil, implorând atingere, înalt magnific și mândru, furios să pronunțe cu un ton supărat. Și într-un cuvânt, retorul trebuie să-și controleze vocea în funcție de starea și proprietățile materiei propuse.

191

Biblioteca Runiverse

Lucrări de filologie

Secțiunea 137

- Fiecare punct trebuie pronunțat separat de celelalte, adică după terminarea ei, oprit puțin; părți ale acestuia, separate prin două puncte și virgule, ar trebui separate printr-o mică schimbare a vocii și o oprire abia perceptibilă; a pronunța fiecare enunț, literă pe literă, depozit pur și clar și într-o singură respirație este inutil să nu captezi, pentru că acest lucru obligă adesea să se oprească într-un loc obscen sau, fără a termina mai multe depozite, să sari. Nu este necesar să fii grăbit sau să folosești prelungirea excesivă, astfel încât primul cuvânt să fie de neînțeles pentru ascultători, iar plictisitor din al doilea.

§ 138

În ceea ce privește poziția părților corpului, atunci în timpul unui discurs obișnuit, unde nu sunt descrise pasiuni, retori pricepuți stau în picioare și nu folosesc aproape deloc mișcări, iar când demonstrează ceva cu argumente puternice și își oferă discursul cu figuri rapide sau blânde. , apoi îl înfățișează în vrac, mâini, ochi, cap și umeri. Cu amândouă mâinile întinse în sus sau cu una, aduc o rugăciune către Dumnezeu sau jură și jură; întinzând palma întoarsă de la sine, mustrează-l și da-o departe; punând o palmă la gură, se prescrie tăcerea. Ei arată cu mâna întinsă; agravate de mișcarea tăcută în sus și în jos, ele arată importanța lucrului; răspândindu-le pe ambele părți, se îndoiesc sau neagă; se lovesc în piept într-un discurs trist; dând din cap cu degetele, amenință și reproșează. Ochii sunt ridicați în rugăciune și exclamație, se întorc cu negare și dispreț, se închid în ironie și ridicol, se închid, reprezentând tristețea și slăbiciunea. Ridicând capul și fața în sus, ele semnifică un lucru magnific sau mândrie; coborând capul, manifestă tristețe și umilință; scuturând-o, nega-l. Strângerea umerilor, frica, îndoiala și negarea descriu.

Secțiunea 139

Mai presus de toate, trebuie discutate împrejurările și persoana în fața căreia este prezentat cuvântul, căci predicatorul oferă oamenilor cuvântul lui Dumnezeu cu autoritate și pentru aceasta are mai multă libertate de a folosi mișcarea în pronunția vocii și a trupului. Dar, dimpotrivă, cel care citește un discurs lăudabil în fața unei persoane înalte, trebuie să acționeze foarte moderat în aceste mișcări și, atât prin vorbirea în sine, cât și prin controlul vocii, să-și arate respect față de acesta și mai ales să nu aibă flutură mult cu brațele, dar este mai bine să stea drept, în liniște și decent.

192

Biblioteca Runiverse

Note despre terminațiile de plural pentru adjective

Secțiunea 140

Și pentru a nu se poticni în pronunție sau a nu deveni deloc, pentru aceasta retorul trebuie să-și învețe ferm vorbirea pe de rost, pentru care reguli și metode sunt propuse în oarecare retorică, totuși, după părerea mea, nu aduc niciun folos. , cu excepția faptului că conform caietului pe care este compus discursul, se poate confirma mai degrabă decât după cel rescris. El poate învăța pe de rost, mai devreme și mai mult, cine învață adesea cuvintele sale și ale altora pe de rost.

NOTE ASUPRA PROPUNERII PRIVIND DESINERINȚELE ADJECTIVELOR PLURAL

La § 4

Deși în limba slavonă adjectivele masculine la plural în cazul nominativ se termină în și, nu rezultă de aici că în limba rusă mare au aceeași desinență, căci limba slavă se deosebește de rusă mare în nimic atât de mult decât în desinențe. a discursurilor. De exemplu, în slavonă singurele adjective ale cazurilor nominative masculine se termină în ѣ și иѣ – senior senior, blue, iar în Great Russian se termină în oh și e – rich, senior, blue. În slavonă: fii, fapte, mâini, mene, pihom, închinare, în rusă mare: fii, delams, mâini, eu, (noi) am băut, (au) s-au închinat. La fel, adjectivele masculine la plural în cazul nominativ slavona sunt diferite de cele mari rusești.

Nimic nu decurge din dialectul rusec pentru a stabili marile tranșee rusești, pentru că, deși acest dialect este foarte asemănător cu al nostru, accentul său, pronunția și terminațiile de discursuri au fost mult anulate din vecinătatea cu polonezii și din ființa de lungă durată. sub stăpânirea lor, sau, ca să spunem direct, stricat. Deci, dacă în acest caz îi urmărești pe Micii Ruși, indiferent de uzul obișnuit, atunci Marea Rusă se va deteriora mai mult decât va fi corectată. Același lucru ar trebui să fie înțeles și despre alte limbi legate de Great Russian.

La § 5 și 6

După pronume, substantive și adjective trunchiate, la pluralul nominativ terminat în s și și, adjectivele masculin plural la nominativ

nu se pot termina și nu pot fi forțate, deoarece totul aparține declinației sale, în care fiecare este pus din uz. .

7 M. V. Lomonosov, v. 2

* 193 *

Biblioteca Runiverse

Lucrări de filologie

Din toate acestea reiese clar că niciun argument teoretic nu se mulțumește cu decizia desinențiilor adjectivelor la plural, dar ca în toată gramatica, deci în acest caz, trebuie respectată o singură utilizare.

La § 8 și 9

Este adevărat că folosirea terminației de plural a adjectivelor mari rusești în cazul nominativ nu este constantă, dar nu în modul sugerat în aceste paragrafe, deoarece terminația plurală în e este mai comună la toate genurile decât în i, care este evident în toate cărțile civile tipărite și scrise de mână, din marii ruși compuse, care sunt esența codului, cărțile ukaznye și alte drepturi și decrete tipărite și scrise, și pe și terminațiile adjectivului plural în cărți, din marii ruși compuse și tradus, nu s-a întâmplat să vadă nicaieri. Cât privește pronunția implicită a ultimei litere în conversațiile liniștite, deși este greu de recunoscut după ureche, aceasta se întâmplă clar în două cazuri: 1) când unul strigă altuia de departe, 2) în litere. De exemplu, deși în conversațiile obișnuite liniștite, cuvintele unui bărbat, domnule, sunt pronunțate plic-tisitor și aproape înecat, domnule, dar în conversațiile tare se pronunță, precum și scriu, un bărbat, domnule. În mod similar, în pronunția adjectivelor la plural în cazul nominativ, toată lumea va auzi de la toți Marii Ruși când vorbesc tare și va vedea de la oricine, fără să se gândească la reguli, scrie că se termină în pas sau na la toate genurile. fără discernământ, dar mai mult pe e decât pe mine, dar pe și niciodată.

Deci, concluzia trasă la sfârșitul § 9 este incorectă, deoarece 1) din slavonă, rusă mică și alte dialecte, terminațiile adjectivelor la plural nu urmează și, prin urmare, nu sunt de acord cu rațiunea și nu se apără împotriva acesteia; 2) în limba rusă mare, atât în scris, cât și în conversații cu voce tare, este neobișnuit și, prin urmare, nu are nicio bază de utilizare. Pe deasupra, terminația menționată mai sus încurajează și mult folosirea cacofoniei, adică un sunet contrar auzirii de la o confluență de vocale, având o pronunție similară, pentru că este mai ușor de pronunțat și mai plăcut de auzit adevărat. martori decât martori adevărați.

La § 10 și I

Desinența adjectivelor feminine plural la nominativ în e se afirmă mai ales pe distincția cerută a genurilor. Cu toate acestea, susțin că o astfel de distincție de gen, care nu există în limba rusă, nu ar trebui concepută din nou.

În sfârșit, părerea mea este că folosirea terminațiilor adjectivale multiple pentru masculin în e, și feminin și neutru în I, introduse peste 10 ani sau mai mult în tipografia academică, deși nu are o bază satisfăcătoare, este contrară proprietății Marii actuale. Limba rusă]. Și adjectivele masculin plural propuse în aceste paragrafe sunt contrare utilizării Marii Limbi Ruse.

• 194 •

Biblioteca Runiverse

Din gramatica rusă

Așadar, este mai bine pentru mine să-l folosesc în proză ca deja oarecum vechi decât acesta nou și imatură, iar în versetele e și eu în toate genurile puse fără discernământ, în funcție de cât de avansată cere adăugarea, deoarece această proprietate a Marii limbi ruse este nu contrar.

DIN GRAMATICA RUSĂ

Preasfințitului Său Suveran, Marele Duce Pavel Petrovici, Duce de Holstein-Schleswig, Stormarn și Dietmarsen, Contele de Oldenburg și Delmengorst și altora, Prea milostiv suveran.

Prea Seninătate Suverană, Mare Duce, Prea Milostiv Suveran!

Stăpânul multor limbi, limba rusă, nu numai prin imensitatea locurilor în care domină, ci și prin propriul spațiu și mulțumire este mare înaintea tuturor în Europa. Incredibil, acest lucru va părea străin unor ruși naturali, care s-au aplicat mai mult la limbi străine decât la propria lor. Dar oricine, neprelucit de păreri grozave despre ceilalți, își va întinde mintea în ea și va pătrunde în ea cu sânguință, va fi de acord cu mine. Carol al V-lea, împăratul roman, spunea că este decent să vorbești spaniolă cu Dumnezeu, franceză cu prietenii, germană cu dușmanii, italiană cu femeile. Dar dacă ar fi priceput în limba rusă, atunci, bineînțeles, ar adăuga la asta că se cuvine ca ei să vorbească cu toți, pentru că ar găsi în ea splendoarea spaniolei, vioicitatea francezei, puterea germanului, tandrețea italianului, în plus, bogăție și puternică în reprezentări de concizie a greacii și latinei. O dovadă detaliată a tuturor acestor lucruri necesită un alt loc și un alt caz. Exercițiul pe termen lung în cuvântul rusesc mă asigură complet de acest lucru. Elocvența puternică a lui Ciceron, splendida importanță virgiliană, plăcutul ornamentat ovidian nu își pierde demnitatea în limba rusă. Cele mai fine imaginații și raționamente filozofice, diferitele proprietăți naturale și schimbări care au loc în această structură vizibilă a lumii și în conversațiile umane, au cu noi discursuri decente și expresive. Și dacă nu putem descrie cu exactitate ceva, trebuie să-l atribuim nu limbajului nostru, ci artei noastre nemulțumite din el. Cine intră mai adânc în ea uneori, folosind conceptul filosofic general al cuvântului uman ca lider, va vedea un câmp imens de larg, sau, mai bine, o mare care abia are limite. M-am aventurat în ea, cât am putut măsura, am compus acest mic și general desen al întregului vast

Biblioteca Runiverse

A lucrat la filologie

Sramniaficf verfafcet

non

S'erra ZЖfaeI yoishtfu îapfert lanieri

Metanie ta ЯЗиЩМкни îoirHidHn trnb Çwfefitai ta Ёfa>mief tuie aif ta
Slattali* ta Sûnfie

mW / ta ítbnigíi^cn acatante ta UBifrfc fftai in tgfcbroetat îmb ta
Slattante ta fcononifàen

tan Stufii^en non

St ta? ta ftţafflcn · 1764.

L

Foaia de titlu a traducerii germane a „Gramaticii Ruse” de Lomonosov-

nosti - gramatica rusă, care conţine doar regulile principale în sine. Aceasta este o chestiune mică. Şi. V. Aş fi fost foarte ezitând să-l aduc în dar, dacă ea, în afară de munca mea fezabilă şi sânguincioasă pentru patrie, prin însăşi nevoia ei nu i-ar da curaj. Oratoriu prost , poezie de limbă, filozofie neîntemeiată, istorie neplăcută, jurisprudenţă dubioasă fără gramatică. Şi deşi provine din utilizarea generală a limbajului, ea arată totuşi calea către utilizarea în sine prin reguli. Deci, când în gramatică toţi păianjenii au o astfel de nevoie, de dragul ei, dorind să fie strălucitor, de la numele strălucitor de c. Şi. V. dobândit, a atras tineretul rus la instruirea ei, cel mai umilitor îl aduc la. Şi. c., plin de bucurie adevărată pentru cursul atotdorit al sănătăţii tale, plin de dorinţă zeloasă pentru o continuare pe termen lung a acesteia. Providenţa atotputernică, ajutând să aibă grijă de tine marea Elisabeta şi cei mai dragi părinţi c. în., să se demnească să-ţi întărească pruncul, să lumineze adolescenţa, să bucure tinereţea, să slăvească curajul şi să continue bătrâneţea înțeleaptă în vigoare. Şi când, sub mâna înaltă a verii tale, prosperând împreună cu bucuria noastră comună, să crească, fie şi cuvântul rusesc să sporească slujirea în bogăţie, frumuseţe şi putere, pentru a descrie faptele glorioase ale strămoşilor tăi, spre slăvirea casei binecuvântate. a lui Petrov şi a întregii patrii, spre plăcerea lui c. Şi. V. şi urmaşii tăi, al căror număr Domnul să continue neîntrerupt pentru totdeauna, din sinceră fidelitate doresc, Preasfinţite Suveran, Mare Voievod, c. Şi. V. cel mai umil sclav

Mihailo Lomonosov 20 septembrie

1755

196

Biblioteca Runiverse

Despre starea actuală a științelor verbale

DESPRE STADIUL ACTUAL A ȘTIINȚELOR VERBALE DIN RUSIA

Dacă este util pentru societatea umană în exercițiul științelor verbale [ah], popoarele iluminate antice și moderne mărturisesc acest lucru. Fără să menționăm atâtea exemple cunoscute, să ne imaginăm o singură Franță, despre care se poate îndoi pe bună dreptate dacă a atras alte state la venerația sa prin puterea sau științele sale, mai ales verbale, purificându-și și împodobindu-și limbajul cu sânguința unor iscusiți. scriitori. Forța sa militară este resimțită mai mult de popoarele vecine, folosirea limbii nu numai că se răspândește și domină în toată Europa, ci și în părți îndepărtate ale lumii, diverse popoare europene, ca ale unui singur trib, servesc în cea mai mare parte la comunicați-le. Așadar, este ușor de judecat cât de lăudabili sunt aceia, a căror râvnă pentru științele verbale servește la împodobirea cuvântului și la puritatea limbii, mai ales a ei firească. Dimpotrivă, cât de nocivi sunt cei care vor să fie cunoscuți ca iscusiți cu țesutul stângaci și, înjosind cele mai bune compoziții, vor să se înalțe; mai mult decât atât, punând exemple proaste ale scrierilor lor imature, ei conduc tinerii care se angajează în științe pe o cale greșită, plantând concepte false în mințile tandre, care apoi sunt greu de exterminat sau chiar imposibil. Nu trebuie să căutăm departe exemple: le avem în propria noastră țară. Frumusețea, splendoarea, puterea și bogăția limbii ruse sunt destul de clare din cărțile scrise în secolele trecute, când strămoșii noștri nu cunoșteau nicio regulă pentru compoziții, dar cu greu credeau că acestea există sau pot fi.

PREFAȚĂ PRIVIND UTILIZAREA CĂRȚILOR BISERICIILOR ÎN LIMBA RUSĂ

În vremurile străvechi, când poporul slav nu cunoștea folosirea scrisului gândurilor sale, care apoi se limitau îndeaproape la ignorarea multor lucruri și acțiuni cunoscute popoarelor învățate, atunci limba sa nu putea să abundă cu o asemenea multitudine de vorbe și expresii de mintea, așa cum citim acum. Această bogăție a fost dobândită mai ales în legătură cu legea creștină greacă, când cărțile bisericești au fost traduse din greacă în slavonă pentru glorificarea lui Dumnezeu. Frumusețea excelentă, abundența, importanța și puterea cuvântului elen, dacă sunt foarteenerate, cuvintele lui

197

Biblioteca Runiverse

Lucrări de filologie

iubitori de științe de primăvară. Pe ea, pe lângă vechii Homeri, Pindari, Demostene și alți eroi în limba elenă, marile biserici creștine, profesori și creatori, au înălțat elocvența străveche cu dogme teologice înalte și cântări pline de zel către Dumnezeu. Acest lucru poate fi văzut clar de cei care au pătruns în cărțile Bisericii în limba slavă, deoarece vedem multe din traducerea Vechiului și Noului Testament, din învățăturile părinților, din cântările spirituale ale Damascului și ale altor creatori. a canoanelor în limba slavă a

abundenței grecești și de acolo înmulțim mulțumirea cuvântului rusesc, care, chiar și cu propria-i prosperitate mare și asemănătoare cu acceptarea frumuseților grecești prin slavă. Este adevărat că multe pasaje din aceste traduceri sunt nesatisfăcător de inteligibile, dar beneficiul nostru este foarte mare. În același timp, deși nu se poate argumenta că cei care au tradus pentru prima dată cărți din greacă în slavonă nu au putut evita și să fie destul de atenți să nu ia în traducere proprietățile grecești, care sunt ciudate pentru limba slavă, totuși, după mult timp, ele au încetat să fie respingătoare pentru auzul slavon, dar au devenit obiceiuri. Așadar, ceea ce strămoșilor noștri părea de neînțeles, acum a devenit plăcut și util pentru noi.

Valabilitatea acestui lucru este dovedită prin compararea limbii ruse cu altele legate de aceasta. Polonezii, care s-au închinat de mult în fața credinței catolice, îndeplinesc slujbe după ritul lor în latină, în care poeziile și rugăciunile lor erau compuse în vremuri barbare, în cea mai mare parte din autori răi și, prin urmare, nici din Grecia, nici din Roma. ar putea obține astfel de avantaje, care sunt în limba noastră dobândită din greacă. Limba germană la acea vreme era mizerabilă, simplă și neputincioasă, atâta timp cât latina era folosită în slujire. Dar pe măsură ce poporul german a început să citească cărțile sacre și să asculte slujba în propria limbă, atunci bogăția lor a crescut și au apărut scriitori iscusiți. Dimpotrivă, în regiunile catolice, unde în slujbă se folosește o singură latină, și acel barbar, nu găsim un asemenea succes în puritatea limbii germane.

Așa cum chestiunile descrise de cuvântul uman diferă în funcție de importanța lor diferită, tot așa și limba rusă, prin folosirea cărților bisericești, conform decenței, are grade diferite: înalt, mediocru și scăzut. Aceasta provine din trei feluri de proverbe ale limbii ruse.

Primele sunt datorate, care sunt folosite în mod obișnuit printre slavii antici și acum printre ruși, de exemplu: dumnezeu, glorie, mână, acum, am citit.

Apartține celei de-a doua, care, deși sunt puțin folosite în general, și mai ales în conversații, sunt inteligibile pentru toți oamenii alfabetizați, de exemplu: deschid, Doamne, sădit, plâng. Neobișnuite și foarte dărpănate sunt excluse de aici, cum ar fi: obavayu, riasny, ovogda, svena și altele asemenea.

#198*

Biblioteca Runiverse

Prefață despre beneficiile cărților bisericești

0 pagină din manuscrisul „Despre starea actuală a științelor verbale în Rusia” de Lomonosov

199

Biblioteca Runiverse

Lucrări de filologie

Al treilea fel le include pe cele care nu se află în rămășițele limbii slave, adică în cărțile bisericești, de exemplu: eu zic, un pârau, care, până acum, este numai. Sunt excluse de aici cuvintele disprețuitoare, care sunt obscene de folosit în orice calm, de îndată ce în comediile josnice.

Din folosirea și analiza judicioasă a acestor trei tipuri de vorbire se nasc trei stiluri: înalt, mediocru și scăzut.

Prima este alcătuită din zicale rusești slave, adică comune în ambele dialecte, și din slavonă, inteligibile pentru ruși și nu foarte dărpănate. Poeziile eroice, odele, discursurile prozaice despre chestiuni importante ar trebui să fie compilate cu acest calm, prin care se ridică de la simplitatea obișnuită la măreția importantă. Cu acest calm, limba rusă prevalează asupra multor actuale europene, folosind limba slavonă din cărțile bisericești.

Calmul de mijloc ar trebui să fie alcătuit din proverbe care sunt mai des întâlnite în limba rusă, de unde poți lua niște vorbe slavone, folosite într-un calm ridicat, dar cu mare grijă pentru ca silaba să nu pară umflată. În același mod, puteți folosi cuvinte joase în el, dar aveți grijă să nu vă scufundați în răutate. Și, într-un cuvânt, în acest calm ar trebui să se observe tot felul de egalitate, care se pierde mai ales când zicala slavă este pusă lângă poporul de rând rus. Cu acest calm să scriu toate compozițiile teatrale în care este necesar un cuvânt uman obișnuit pentru o reprezentare live a acțiunii. Cu toate acestea, primul fel de calm poate avea și un loc în ele, unde este necesar să se înfățișeze eroismul și gândurile înalte; în tandrețe, ar trebui să se îndepărteze de asta. Scrisorile poetice prietenoase, satirele, eglogii și elegiile acestui calm nu ar mai trebui ținute. În proză, se cuvine să le oferim descrieri de fapte memorabile și învățături nobile.

Calmul scăzut acceptă discursuri de al treilea fel, adică care nu sunt în dialectul slav, amestecându-se cu cele de mijloc, iar din cele slave care nu sunt deloc folosite în mod obișnuit din cauza decenței materiei, care sunt esența comedii, epigrame amuzante, cântece, scrisori prietenoase în proză, descrieri ale treburilor obișnuite. Cuvintele joase populare pot avea un loc în ele prin considerație. Dar toate acestea, o mărturie detaliată este necesară înaintea instrucțiunilor privind puritatea calmului rusesc.

Cât de mult în poezia înaltă gândurile prescurtate servesc ca un singur discurs slav, cum ar fi participiile și participiile, neobișnuite în limba rusă obișnuită, atunci toată lumea poate simți cine și-a testat puterea în a scrie poezie.

Acesta este beneficiul nostru acela că am dobândit bogăție din cărțile bisericești la o reprezentare puternică a ideilor importante și înalte, deși

200

Biblioteca Runiverse

Prefață despre beneficiile cărților bisericești

este grozav, dar încă găsim alte beneficii de care multe limbi sunt lipsite, iar acest lucru, în primul rând, este în vigoare.

Poporul rus, care trăiește într-o mare întindere, indiferent de distanța lungă, vorbește pretutindeni inteligibil unul cu celălalt în orașe și sate. Pe de altă parte, în alte state, de exemplu în Germania, țăranul bavarez nu înțelege prea mult șvabul mecklenburgian sau brandenburgian, deși toți aceiași popor german.

Avantajul nostru sus-menționat este confirmat de popoarele din generația slavă care trăiesc dincolo de Dunăre, care aderă la mărturisirea greacă, căci, deși sunt despărțite de noi prin limbi străine, totuși, pentru uzul cărților bisericești slave, vorbesc un limbă destul de inteligibilă pentru ruși, care seamănă mult mai mult cu dialectul nostru decât cu poloneza, în ciuda graniței noastre de neîntrerupt cu Polonia.

Ei bine, argumentând în timp, vedem că limba rusă de la stăpânirea lui Vladimirov până în secolul actual, mai bine de șapte sute de ani, nu a fost anulată atât de mult încât să fie imposibil să înțelegem vechiul: nu ca multe popoare, fără a învăța. , nu înțeleg limba pe care strămoșii lor au scris patru sute de ani, de dragul mării sale schimbări care a avut loc după acel timp.

După ce am apreciat un astfel de beneficiu din cărțile de slavonă bisericească în limba rusă, anunț imparțial tuturor iubitorilor de cuvânt domestic și sfaturi prietenești, încrezători în propria mea artă, pentru ca toate cărțile bisericești să fie citite cu sârguință, din care va urmăresc în folosul comun și în propriul lor:

- 1) Datorită importanței locului consacrat al Bisericii lui Dumnezeu și pentru antichitate, simțim în noi înșine o anumită evlavie deosebită față de limba slavă; decât magnificul scriitor de gânduri va exalta în mod deosebit.
- 2) Toată lumea va putea să trimită cuvintele înalte de cele ticăloase și să le folosească în locuri decente în funcție de demnitatea materiei oferite, respectând egalitatea stilului.
- 3) O astfel de utilizare sârguincioasă și atentă a limbii native slave, care ne este înrudită, împreună cu rusa, va îndepărta cuvintele sălbatice și ciudate ale absurdității care ne vin din limbi străine, împrumutând frumusețea din greacă și apoi, de asemenea, prin latină. Aceste obscenități se strecoară acum în noi în mod insensibil, prin neglijența citirii cărților bisericești, denaturează propria frumusețe a limbajului nostru, o supun schimbării constante și înclină spre declin. Toate acestea vor fi oprite în modul arătat, iar limba rusă, în plină putere, frumusețe și bogăție, nu va fi supusă schimbării și decăderii, atâta timp cât biserica rusă este împodobită cu lauda lui Dumnezeu în limba slavă.

201

Biblioteca Runiverse

Lucrări de filologie

Această scurtă amintire este suficientă pentru mișcarea de gelozie la cei care se străduiesc să slăvească patria cu limbajul natural, știind că odată cu căderea ei, fără scriitori pricepuți în ea, gloria întregului popor va fi mult eclipsată. Unde este limba veche a spaniolei, galilor, britanicilor și altora cu afacerile acestor popoare? Nu îi menționez pe cei care în alte părți ale lumii au fost distruși de locuitorii analfabeti timp de multe secole prin strămutare și războaie. Au fost și acolo eroi, au fost fapte excelente în societăți, au fost fenomene minunate în natură, dar toată lumea s-a cufundat într-o profundă ignoranță. Horace spune:

Au fost eroi înainte de Atride,

Dar vechimea ni le-a ascuns, Că faptele lor n-au lăsat din vedere
Glasul nemuritor al poezilor.

Fericiți sunt grecii și romanii în fața tuturor popoarelor antice europene, căci, deși posesiunile lor au fost distruse și limbile au căzut din uzul public, totuși, chiar din ruine, prin fum, prin sunetele din epoci îndepărtate. , se aude vocea tare a scriitorilor propovăduind faptele eroilor lor, pe care ei sunt încurajați de dragoste și patronaj, urmau să-i înălță împreună cu patria. Descendenții de mai târziu, despărțiți de o mare antichitate și distanță de locuri, îi țin seama cu aceeași mișcare a inimii, ca și cum ar fi semenii lor moderni. Cine citește fără zel despre Hector și Ahile în Homer? Este posibil, fără supărare, să-l auzi pe Cicero tunzând împotriva Cătălinei? Este posibil să ascuți lira lui Horațiu fără să ne înclinăm în spirit către Mecenas, așa cum ar fi el patronul științelor moderne?

O astfel de fericire s-a dovedit a patriei noastre de la iluminarea lui Petrov și a venit cu adevărat și a fost fondată prin generozitatea marii sale fiice. Științele verbale încurajate de acesta în Rusia nu vor lăsa niciodată cuvântul rus să cadă în decădere. Marile fapte ale lui Petrov și Elisa-Vetin vor fi citite până în cele mai îndepărtate secole și, ca și noi, vor simți mișcările inimii. Cum să nu fii acum Virgili și Horați? Augusta Elisabeta domnește; avem reprezentanți nobili și patroni, prin care mijlocirea orașului tatălui ei este asigurată cu noi adăugiri la științe și arte. Marea Moscova, încurajată de cântarea noului Parnas, se bucură de podoaba ei și o arată tuturor orașelor rusești ca pe un veșnic garan al zelului pentru patria fondatorului său, în care muzele ruse ale celui mai înalt patronaj își pun speranța fermă în vesele. grija și mijlocirea plina de zel.

Biblioteca Runiverse

POEZIE ȘI PROZĂ ORATORICĂ

T

Biblioteca Runiverse

ODA BINECUVENTATA AMINTIRII CĂTRE ÎMPĂRATĂSĂ DE STAT ANNA IANNOVNA
PENTRU VICTORIA ASUPRA TURCILOR ȘI TATARILOR ȘI PENTRU CAPTURA LUI
HHOTIN 1739

1

O răpire bruscă a cucerit mintea, Duce în vârful unui munte înalt, Unde vântul a uitat să foșnească în păduri; E liniște adâncă în vale. Ascultând ceva, cheia tace, Care murmură mereu Și cu zgomot tinde să coboare de pe dealuri. Coroane de dafin se undulează acolo, Acolo se grăbește zvonul până la toate capetele; Departe fumul din câmpuri fumează.

2

Îl văd pe Pind sub picioarele mele? Aud muzica surori pure! Căldura permeziană pe care o ard, Teku se grăbește la fața umflată. Doctorul mi-a dat apă: Bea și uită de toate ostenele; Se spală cu roua ochiului castilian. Prin stepă și munți, întinde-ți ochii Și spiritul către acele țări din față. Unde se răsare ziua în noaptea întunecată.

3

Corabia, ca niște valuri furioase în mijlocul cărora vor să le acopere, Aleargă, smulgându-le vârfurile, E oribil să se plece din drum, Foșnește spumă cenușie în jur, În prăpastie urme îi arde, - Se străduiesc. atât pentru puterea rusă, Călătorind în jur, întunericul tătarilor; Ascunde aburul calului cerului!

Ce este în asta? Cu capul înainte fără ca sufletele să cadă.

204

Biblioteca Runiverse

Oda binecuvântatei amintiri a împărătesei Anna Ioannovna

4

Dragostea Fiilor Rusiei întărește patria, spiritul și mâna; Toată lumea vrea să vărseze tot sângele, Din sunetul formidabil revigorează.

Ca un leu puternic al unei turme de lupi, Ce pare a fi otrava ascuțită a dinților, Împinge de frică ochii aprinși?

Din vuiet, pădurea și țărmul tremură, Și coada innoroiește nisipul și praful, Bate, zvârcolindu-se cu o lovitură puternică.

5

Nu este arama în pânțele Etnei nechează Și, fierbinte de sulf, bule?

Nu iadul rupe legături grele Și vrea să-și deschidă fălcile?

Genul acela de sclav proscris, Umplând șanțurile cu foc în munți, Aruncă metal și flacără în vale, Unde poporul nostru ales să lucreze Printre dușmani, printre mlaștini Printr-un curent iute în foc, îndrăznește.

6

În spatele dealurilor, unde abisul dogorește Fum, cenușă, flăcări,
eructe de moarte, În spatele Tigrului, Istanbul, apucă-ți pe ale tale,
Care sfâșie pietre de pe maluri;

Dar pentru ca vulturii să-și rețină zborul, Nu există astfel de
obstacole în lume. Au apă, pădure, movile, repezi, stepă surdă - calea
este egală. Oriunde vor bate vânturile, acolo vor ajunge regimentele
vulturilor.

7

Să se cutremure pământul, ca Pontul, Să geme pretutindeni masele, Fum
mohorât să acopere lumina, Munții Moldovei să se înece în sânge; Dar
nu-ți poate face rău, o, Ross, soarta însăși te va acoperi pentru
fericita Anna. Deja fervoarea ta plină de râvnă pentru Ea trece repede
prin tătari, Și o cale întinsă ți se deschide.

205

Biblioteca Runiverse

Poezie și oratorie

8

Își ascunde fasciculul în valurile zilei. Lăsând lupta focurilor
noptii;

Murza a căzut în umbra datoriilor;

Lumina și spiritul tătarilor au fost luate împreună.

Din peștii groși iese un lup Pe un cadavru palid în regimentul turcesc.
Altul, văzând ultimii zori: „Închide”, strigă el, „prietenia roșie Și
cu ea rușinea lui Magmet, Grăbește-te cu soarele la mare”.

9

Ce anume îmi asuprește atât spiritul cu frică? Venele se răcesc, inima
doare!

Ce este acel zgomot ciudat în urechile mele? Deșertul, pădurea și aerul
urlă!

În peșteră s-a ascuns ferocitatea fiarei; Ușa cerească s-a deschis;

Nori s-au dezvoltat brusc deasupra armatei; Și-a fulgerat chipul brusc
arzător, spălat cu sânge de o sabie

Urmărind inamicii, eroul s-a deschis.

10

Nu acesta, sub avioanele Don, a împrăștiat zidurile care sunt
dăunătoare pentru Ross?

Și perșii în stepele însetate N-au căzut bătuți?

Și-a privit astfel dușmanii,

În timp ce naviga spre țărmurile gotice,

Și-a ridicat mâna dreaptă atât de puternic;

Calul lui a galopat atât de repede, Când a călcat în picioare acele
câmpuri, Unde vedem steaua dimineții urcând la noi.

unsprezece

În jurul Lui, din nori, trăsnete tunătoare strălucesc,

Și, simțind sosirea Petrovului, pădurile și câmpurile de stejar
tremură.

Cine se uită doar amenințător spre sud cu el, Îmbrăcat cu un tunet
groaznic de jur împrejur?

În niciun caz Supresor al țărilor Kazan? Apele Caspice, aceasta este cu
tine

Selim s-a scuturat mandru, A umplut stepa cu capetele nemernicilor.

206

Biblioteca Runiverse

Oda binecuvântatei amintiri a împărătesei Anna Ioannovna

ÎNTÂLNIRE

LUCRĂRI DIVERSE

ÎN POEZIE ȘI ÎN PROZ

domnule consilier colegial si profesor MIKHAIL LOMONOSOV.

CARTEA UNICĂ

EDIȚIA A DOUA CU NIVLVLNIIAMI.

Publicat la Universitatea Imperială din Moscova, 17\$.

Pagina de titlu a Operele complete ale lui Lomonosov. 1757

12

Aici Eroul i-a spus Eroului: „Degeaba am lucrat cu tine, zadarnic este
isprava mea și a ta,

Lui Rossov toată lumea i-a fost frică. Prin noi limita noastră a devenit largă Spre nord, vest și est.

În sud, Anna triumfă,

207

Biblioteca Runiverse

Poezie și proză oratorică

Acoperindu-și pe ai lui cu această victorie. Ceața se învâрте, eroi în ea; Ochii lor nu văd, urechile nu miros.

13

Răsucind râul tătar sânge, Ce curgea între ei;

Neîndrăznind să intre în luptă din nou, Pe alocuri dușmanul aleargă în gol, Uitând de sabie și de tabără și de rușine, Și prezintă o priveliște groaznică În sângele prietenilor săi minciuna. Deja, tremurând, o frunză ușoară Îl înspăimântă, ca un fluier înflăcărat Iute prin văzduh, miezul celor care zboară.

14

Bor și dol foșnesc cu pâraie: „Victorie, victorie rusă!” Dar inamicul care a scăpat de sabie se teme de propria sa amprentă. Atunci, văzând-o alergând, luna s-a rușinat de rușinea lor Și în întunericul feței ei, roșind, s-a ascuns. Gloria zboară în întunericul nopții, Sună ca o trompetă în toate țările, puterea teribilă a lui Kohl.

15

Revarsându-se în Pont, Dunărea urlă Și Rossov răspunde stropirii;

Furios cu valurile, Turcul revarsă, Că-i ascunde rușinea pentru el. Umblă ca o fiară străpunsă, Și se așteaptă ca și acum să ridice piciorul pentru ultima oară. Și că pământul nu vrea să-l poarte, că nu putea acoperi. Confundă întunericul și frica de drum.

16

Unde este mândria ta acum? Unde este tupeul? Unde este perseverența în luptă? Unde este furia în regiunile nordice? Istanbul, unde este disprețul trupelor noastre? Numai ai tăi ai poruncit să pună piciorul, În ceasul acela ai nădăjduit să ne înfrângi;

« 208 *

Biblioteca Runiverse

Oda binecuvântatei amintiri a împărătesei Anna Ioannovna

Ienicerul tău era furios, în timp ce Tigrul galopează către regimentul rus. Dar ce? Deodată a căzut mort, În sângele lui străpuns inundat.

17

Sărutați în lacrimi piciorul acela, Ce v-a călcat, Agarieni, Sărutați
mâna care v-a arătat frica Cu sabie însângerată.

Privirea formidabilă a Marii Anna Dă bucurie celor care cer repede;
Va străluci printr-un nor groaznic, Datoria ta este zadarnică,
Pentru dragostea ta de durere,
Promiți pedeapsă și milă.

18

Un deget de aur deja mâna dreaptă Deschise vălul de lumină cu stelele;
Din răsărit sare un stâlp de verste, suflând scânteii din nările
calului. Fața lui Phoebus strălucește pe asta.

Și-a scuturat calul cu o faptă înfocată, glorioasă în zadar, minuni:
„Am văzut puține astfel de victorii, de când am strălucit multă vreme,
de multă vreme cercul secolelor continuă.”

19

Ca un șarpe care se răsucește într-o bătă, şuierând, ascunzându-și
înțepătura sub o piatră, Un vultur când zboară zgomotos

Și acolo se înălță acolo unde vântul nu urlă; Deasupra fulgere,
furtuni, ninsori El vede animale, pești, reptile, - Înainte ca Rosskaya
vulturul să tremure așa, Khotin o constrânge înăuntru.

Dar ce? În aceste ziduri, poate regina să stea în fața puternicului?

20

Cine curând numai tu, Kalchak, Învață autoritățile ruse să intre la
putere, Predă cheile semnului cetățeniei Și mai evită nenorocirea?
Mânia lui Annin adevărată poruncește,

209

Biblioteca Runiverse

Poezie și oratorie

Că a căzut înaintea ei de rezervă.

Și acolo au răsărit măslinii, Unde este râul Vistula, unde gloriosul
Ren, Unde vrăjmașul este smerit cu sabia, A vărsat duhul sufletului
trufaș.

21

0, cum se laudă locurile, Că au aruncat jugul aprig Și că povara asupra turcilor, Pe care au purtat-o de la ei; Și mâinile acelea barbare, Că au fost ținute în spații înghesuite, Deja poartă cătușe în plin; Că picioarele sună ca legături, Care sunt gata să calce în picioare câmpuri străine pentru a alunga turmele.

22

Nu toate ale tale sunt aici, Porta, execuție, Nu-i așa de vrednic să te smerească, Ci să-i faci frică pe bollyp, Că nu ne-a lăsat să trăim în pace. Pasiune încă gânduri înalte Urăști să cazi în fața Annei? Unde te poți ascunde de ea? Damasc, Cairo, Alep vor arde, Cretă va fi înconjurată de flota rusă; Eufratul din sângele tău va fi confuz.

23

Reparați o schimbare în tot? Ce strălucește prin ochi? Cea mai limpede rază din cer și depășește claritatea zilei? Eroii aud clic vesel! Îmbrăcat în gloria chipului lui Annin Deasupra eternității înstelate vor face cercuri. Iar adevărul, luând un condei de aur, În cartea nepieritoare scrie că, Mare dacă meritele Ei.

24

Vitiystvo, Pindar, au acuzat Teba de buzele tale, Pentru faptul că Onib a proclamat cu voce tare despre aceste victorii,

210

Biblioteca Runiverse

Oda binecuvântatei amintiri a împărătesei Anna Ioannovna

Ca și înainte despre frumusețea Atenei. Rusia, ca un târător frumos, înflorește sub puterea Annei. Zidurile ei sunt onorate în China, iar lumina în toate capetele ei este plină de gloria viteazului Ross.

25

Rusia, ce fericită ești Sub Voalul puternic al Annei! Ce frumusețe vezi

Cu acest nou triumf! Nu-ți fie frică de necazurile armatei: De acolo pleacă răul abuziv, Oamenii unde Anna slăvește. Invidia rea să-și reverse otrava, Să-și roadă limba cu furie; Pe care bucuria noastră o disprețuiește.

26

Polonezul cazac al tâlharului transnistrean, Spărțit, alungat ca țărâna, împrăștiat, Nu mai îndrăzni să călci în picioare, Cu grâu, unde se seamănă pacea. Un negustor călătorește comod pe drumul lui, Și un înotător vede marginea valurilor, Nu știa unde, înot, piedici. Arată mare și mic;

Un secol vrea să trăiască, cine a vrut să meargă în mormânt; Atrageți la sărbătorile gradelor.

27

Păstorul duce turma în luncă Și umblă prin pădure fără teamă; Sosind, unde un prieten pască oile, Începe un nou cântec cu el. Curajul o laudă pe Saldatskaya, Și o parte din viața ei este binecuvântată, Și tăcerea veșnică dorește Locuri unde doar doarme liniștit, Și Cel care ferește de vrăjmași, Îl preamărește cu râvnă simplă.

28

Dragostea Rusiei, frica de dușmani, Țara eroinei de la miezul nopții, șapte mări vaste de țărmuri

211

Biblioteca Runiverse

Poezie și oratorie

Speranța, bucuria și Zeița.

Anna este grozavă, ești amabilă

Străluciți cu lumină și bunătate:

Iartă-mă, că robul tău spre slavă răsunătoare, Sună că cetatea forțelor Tale, N-am îndrăznit să dau un vers roșu În cetățenie, semn al puterii Tale.

MEDITAȚIE DE DIMINEAȚA ASUPRA MAESTĂȚII LUI DUMNEZEU

1

Deja frumosul luminator Și-a întins strălucirea peste pământ și a descoperit lucrările lui Dumnezeu.

Duhul meu, ascultă cu veselie, Minunându-mă numai de razele razelor limpezi, Închipuie-ți cum este Ziditorul însuși!

2

Dacă muritorii ar putea zbura sus, Pentru ca ochiul nostru muritor să se înalțe spre soare, apropiindu-se, Atunci din toate țările s-ar deschide Oceanul, arzând în veci.

3

Acolo, puțurile de foc se luptă

Și să nu găsească țărm

Acolo se rotesc vârtejuri de foc, Luptându-se de multe secole;

Acolo fierb pietrele ca apa, Ploile ard acolo.

4

Această masă teribilă

Ca o scânteie numai în fața ta.

O, cât de strălucitoare este luminată de Tine, Doamne, Pentru treburile noastre zilnice, Ce ne-ai poruncit să facem!

212

Biblioteca Runiverse

Reflecție de seară asupra măreției lui Dumnezeu

5

Câmpuri, movile, mări și păduri s-au eliberat din noaptea mohorâtă Și s-au deschis privirii noastre, Pline de minunile tale. Acolo, fiecare trup strigă: „Mare este Ziditorul nostru, Domnul!”

6

Lumina zilei strălucește Doar pe suprafața trupurilor, Dar privirea ta pătrunde în abis, Necunoscând limite.

Din luminozitatea ochilor tăi se revarsă bucuria întregii făpturi.

7

Creator! Acoperit de mine cu ale tale, Întinde razele înțelepciunii Și tot ce este plăcut înaintea Ta

Învață mereu să creezi Și, uitându-te la făptura Ta, Lăudați-vă, Împărate nemuritor.

MEDITAȚIE DE SEARĂ DESPRE MAESTĂȚIA LUI DUMNEZEU LA EVENIMENTUL MARILOR LUMINĂ DE NORD

1

. Ziua își ascunde fața, Noaptea mohorâtă a acoperit câmpurile, O umbră neagră a urcat pe munți, Razele s-au aplecat de noi. Abisul stelelor s-a deschis din plin; Stelele nu au număr, abisul fundului.

2

Un grăunte de nisip e ca în valurile mării, Cât de mică-i scânteia în gheața veșnică, Ca praful într-un vârtej puternic, Într-un foc înverșunat ca o pană, Așa că eu, adâncit în această prăpastie, mă pierd, obosit de gânduri. !

213

Biblioteca Runiverse

Poezie și oratorie

3

Buzele înțelepților ne spun: „Sunt multe lumini diferite, Nenumărați sori ard acolo, Popoare acolo și un cerc de secole;

Pentru gloria comună a zeității

Există o forță egală a naturii.

4

Dar unde este, natura, legea ta? Zorii răsare din țările de la miezul nopții!

Nu-și pune soarele tronul acolo? Oare punga de gheață nu mătură focul mării?

Această flacără rece ne-a acoperit! Iată, ziua a intrat în noaptea pe pământ!

5

O, tu, pe care ochiul iute îl străpunge în cartea drepturilor veșnice, prin care semnul mic al lucrurilor

Dezvăluie carta naturii,

Cunoașteți calea tuturor planetelor; Spune-mi ce ne deranjează atât de tare?

6

Ce vibrează raza de limpede noaptea?

Ce flacără subțire lovește în firmament? Ca fulgerul fără nori amenințători Se străduiește de la pământ până la zenit?

Cum se poate ca aburul înghețat în mijlocul iernii să dea naștere unui foc?

7

Se discută ceață uleioasă cu apă;

Sau razele soarelui strălucesc, Aplecându-se prin aerul gros spre noi;

Sau ard vârfurile munților grasi;

Sau zefirul a încetat să sufle în mare, Și valurile netede au bătut în eter.

8

Răspunsul nostru este plin de îndoieli cu privire la ceea ce este în jurul locurilor din apropiere. Spune-mi, cât de mare este lumina?

Și cum rămâne cu cele mai mici stele îndepărtate? Creaturile ignorante sunt sfârșitul tău? Spune-mi, cât de mare este Creatorul?

214

Biblioteca Runiverse

Oda din ziua urcării pe tron a împărătesei Elisabeta Petrovna

ODA ÎN ZIUA ADERĂRII LA TRONUL PATRU RUS AL MAESTĂȚII SA ÎMPĂRĂTESE
ELISAVETA PETROVNA, 1747

1

Bucuria regilor și a împăraților pământului, Tăcerea iubită, Fericirea satelor, gardurile orașelor, Dacă ești de folos și roșu! În jurul tău florile orbitoare Iar cursurile de pe câmp se îngălbenesc; Comori pline de corăbii Îndrăznește în mare pentru tine; Cu o mână generoasă Îți turni averea peste pământ.

2

Luminatorul cel mare al lumii, Strălucind de-o înălțime veșnică Pe mărgele, aur și purpuriu, Pe toate frumusețile pământești, Își ridică ochii spre toate țările, Dar nu găsește pe Elisabeta și pe tine mai frumos în lumină.

Tu, pe lângă Asta, ești mai presus de toate; Sufletul Zefirului Ei este mai liniștit Și viziunea este mai frumoasă decât Paradisul.

3

Când s-a urcat pe tron, Cum Cel Preaînalt I-a dat coroană, Te-a întors în Rusia, Ea a pus capăt războiului, Te-a sărutat când a acceptat: „Sunt plin de acele victorii”, a spus ea, „Pentru care sângele curge.

Mă bucur de fericire în Ross, nu mă schimb cu calmul lor Pentru tot vestul și estul.

4

Buze divine potrivite, Monarchine, această voce blândă.

215

Biblioteca Runiverse

Poezie și oratorie

O, cât de vrednic este înălțată Ziua aceasta și ceasul acela binecuvântat, Când, de la schimbarea veselă a lui Petrov, zidurile s-au

Înălțat Spre stele stropind și plângând, Când ai purtat crucea cu mâna
Ta și ai adus bunătatea Ta la tron cu mâna Ta. fata frumoasa!

5

Pentru ca un cuvânt să fie egal cu ei, Abundența puterii noastre este mică;

Dar nu-l putem opri pe Qt să cânte laudele Tale.

Bunătatea Ta ne încurajează spiritul și ne îndeamnă să alergăm, Ca un vânt capabil în blufa unui înotător Rupe valurile prin râpe:

Pleacă cu bucurie de plajă, Feed zboară printre măruntaiele apei.

6

Taceți, sunete de foc, Și încetați să clătinați lumina: Aici, în lume, Elisabeta s-a demnat să extindă știința.

Voi, vârtejuri obrăzătoare, nu îndrăzniți să răcniți, ci divulgați cu blândețe Vremurile noastre sunt minunate.

În tăcere, ascultă, o, univers: Iată, Lyra admiră, Să pronunțe nume mari.

7

Îngrozitor cu fapte miraculoase, Creatorul lumii din timpuri imemorale, cu destinele Sale, a hotărât să se slăvească pe Sine în zilele noastre; A trimis un om în Rusia, ceea ce a fost nemaiauzit din timpuri imemorale. Prin toate piedicile, El a ridicat Capul, încununat de biruințe, Rusia, călcată de nepoliticos, Cu Sine înălțat la cer.

216

Biblioteca Runiverse

Oda din ziua urcării pe tron a împărătesei Elisabeta Petrovna

8

Pe câmpurile de însângerat Marte s-a speriat, Sabia Lui în mâinile lui Petrov zadarnic, Iar Neptun privea cu tremur, Privind la steagul rusesc.

În ziduri, fortificate deodată Și înconjurată de clădiri, Neva Îndoielnică a proclamat: „Oare am uitat acum.

Și din calea aceea m-am plecat, Prin care curgeam?

9

Apoi științele divine Prin munți, râuri și mări Ei și-au întins mâinile spre Rusia, spunând acestui Monarh: „Suntem gata cu extremă sârguință să dăm în familia rusă noi roade ale minții cele mai curate”.

Monarhul îi cheamă la Sine; Deja Rusia se așteaptă că este util să le vedeți lucrările.

10

Dar o, soartă crudă! Vrednic de Nemurire Soț, Cauza Fericirii noastre, Spre nesuferita durere a sufletelor noastre Invidioase soartă lepădată, Ne-am cufundat în plâns adânc! Inspirându-ne suspinele la ureche, vârfurile parnasiene gemeau, Iar Muzele cu un strigăt au escortat cel mai strălucitor duh până la ușa cerească.

unsprezece

Într-un pic de neprihănită tristețe Drumul lor îndoielnic era stânjenit, Și doar mergând au vrut să se uite la sicriu și la fapte. Dar blânda Catherine, Bucuria pentru Petra este una, Le acceptă cu o mână generoasă. Oh, dacă viața ei ar fi prelungită, cu mult timp în urmă Sekvana i-a fost rușine de arta ei înaintea Nevei.

217

Biblioteca Runiverse

Poezie și oratorie

12

Ce domnie înconjoară În atâta întristare Parnasul?

O, dacă după ea, cea mai dulce voce zdrăgănește Coarde plăcute! Toate dealurile sunt acoperite de chipuri, Se aud strigăte în văi: „Fiica Marelui Petrov depășește generozitatea tatălui ei, agravează mulțumirea Muzelor Și deschide ușa fericirii”.

13

Demn de mare laudă, Când numărul biruințelor sale Un războinic se poate compara cu bătliei Și trăiește pe câmp toată viața; Dar războinicii, supuși lui, participă mereu la laudele lui, Și zgomotul din stâlpi din toate părțile Înăbușă gloria răsunătoare, Și geamătul deplorabil al gemetelor înfrânți interferează cu tunetul trâmbițelor.

14

Această slavă numai Ție, Monarhină, îți aparține, marea Ta putere O, cât de mult Îți mulțumește!

Privește munții înalți, Privește câmpurile tale întinse, Unde Volga, Niprul, unde curge Ob: Bogăție, ascunsă în ei, Știința va fi sincer, Ce înflorește cu generozitatea Ta.

15

Atâtea ținuturi ale spațiului Când Cel Atotputernic Ți-a încredințat o fericită cetățenie, Apoi s-au deschis comorile, Cu care India se laudă;

Dar Rusia cere Arta mâinilor aprobate. Acest aur va curata vena,
Pietrele vor simti si puterea stiintelor restaurate de Tine.

218

Biblioteca Runiverse

Oda din ziua urcării pe tron a împărătesei Elisabeta Petrovna

16

Deși țara de nord este acoperită cu ninsori constante,

Unde cu vânturi înghețate aripile Tale flutură steaguri;

Dar zeul dintre munții înghețați este mare cu minunile sale:

Acolo Lena cu rapidă curată, Ca Nilul, va lipi popoarele Și în cele din urmă pierde malurile, Comparând lățimea mării.

17

Din moment ce mulți muritori sunt necunoscuți, Natura face minuni,

Acolo unde densitatea animalelor este înghesuită Păduri adânci,

Unde în luxul umbrelor răcoroase Pe stolul de căprioare în galop
Strigătul prins nu s-a împrăștiat; Vânătorul unde n-a marcat cu arcul,
Fermierul n-a înspăimântat Păsările Cântătoare cu bubuitul de secure.

18

Câmp larg deschis

Unde muzele își întind drumul! Voința ta generoasă Ce putem răsplăti
pentru asta?

Vom slăvi darul Tău în ceruri Și vom pune un semn al bunătății Tale,
Unde răsare soarele și unde Cupidon Se Învârte pe malurile verzi,
Dorind să se întoarcă iarăși La starea Ta de la Manzhur.

19

Iată veșnicia mohorâtă zapon Speranța ne deschide!

Unde nu există reguli, nici lege, Înțelepciunea acolo construiește un
templu! Ignoranța păliște în fața ei. Acolo, cărarea udă a flotei se
albește, Și marea încearcă să cedeze: Columb al Rusiei prin ape Se
grăbește să vestească neamurile necunoscute darurile Tale.

219

Biblioteca Runiverse

Poezie și oratorie

la răsăritul soarelui până la apus exclamațiile neîncetate răspândite și umplând aerul cu numele Elisabetei? , dacă este roșu, dacă este magnific, dacă ni s-ar dezvălui o rușine veselă! Dacă spiritul nostru s-ar bucura de multele vederi de sărbătoare, când ne-am imagina cu simțurile noastre că în orașe este mai puternic cu pacea decât cu zidurile, îngrădite, în sate, binecuvântate cu fertilitate, lângă mări, de o furtună și zgomot militar liberi, pe râuri care curg din belșug printre cei ce se distrează pe maluri, pe câmpuri, împodobiți cu mulțumire și siguranță, pe munți, vârfurile lor cu prosperitate mai înaltă decât cei ce înalță, și pe dealuri, încinse de bucurie, locuitori diferiți de imagini diferite, ranguri diferite cu măreție diferită, triburi diferite în limbi diferite exaltă un lucru, despre unul se bucură, singurul lor milostiv Se laudă cu autocrație. Acolo, cu evlavie stând în fața altarului Domnului, ritul sacru cu fumul de parfumuri ridică voci de rugăciune și inima lui către Dumnezeu pentru a-și acoperi și împodobi biserica în tăcere.

221

Biblioteca Runiverse

Poezie și oratorie

adânc; Indus, la sunetul vesel al armelor pașnice, stropii solemne ale armatei ruse ajung în nori, arătându-și zelul pentru prospera și generoasa lor împărăteasă. Acolo, convergând spre o sărbătoare festivă, primarii și cetățenii într-o conversație plină de dragoste amintesc de ostenele Petrovei, săvârșite acum de veselia fiicei sale auguste; Indusul, după o vară rodnică, cu grânare pline, bucurându-se, fermierii galopează și-și cheamă Patrona cu un cânt simplu, dar plin de râvnă. Acolo, înotătorii, odihnindu-se într-un refugiu sigur, își amintesc de entuziasmul în bucurie și trec această zi cu bucurie pură; Indusul, conducând în jurul câmpurilor întinse ale Asiei, locuitorii stepei, cu arta vicleană a săgeților lor, trag veseli și arată dacă sunt gata să-i îndrepte spre dușmanii Doamnei lor. Dar, deși limitele naturale ale puterii umane nu permit privirii noastre vesele să atingă o asemenea înălțime și să se bucure de o asemenea viziune, suntem înălțați în spirit, ne culcăm cu aripile zeloase ale gândurilor și vedem distracție universală peste tot cu ochi inteligenți, care sunt în special către vechiul oraș domnitor, râvnit de prezența celui mai radiant împărăteasă al nostru radiant, întinde. Adesea, ochiul minții noastre, după ce a cercetat diferitele sărbători ale imaginilor care împodobesc posesiunea Ei binecuvântată în această zi, se întoarce spre chipul ei strălucitor și găsește distracție împrăștiată peste tot numai pe ea. Pe el este adevărata evlavie, bucuria bisericii, asupra lui este vigoarea curajoasă, întărirea oastei, asupra lui este dreptatea blândă, pildă celor ce judecă și bucurie celor judecați, asupra lui este înțelepciunea cea lungă, privind. În locuri îndepărtate și în vremuri viitoare, vedem clar în absență și la fel de onorat cu respect în prezență. Dar cine, cu o viziune plină de râvnă, vede mai limpede cum această societate, înființată de Petru cel Mare pentru răspândirea științelor în Rusia, s-a reînnoit prin generozitatea Ei de nedescris? Nici munții, nici pădurile nu pot închide viziunea Ei divină, înscrisă în sufletele noastre. Buzele ei cele mai dulci se întorc în fața noastră viu, poruncindu-ne să ne ridicăm, iar ochii, strălucind spre noi cu omenie și o mână generoasă, semnând bunăstarea noastră. A

încuraja științele în devenire fără a-și cruța dependențele, a le stabili bunăstarea prescriind legi utile, a le proteja cu harul propriu, acceptându-le sub patronajul propriu, a deschide accesul liber la ele, încredințându-le unui reprezentant bine intenționat din cei mai apropiați ai cuiva - există doar o mare binefacere, care în gândurile și inimile noastre pentru totdeauna și pentru totdeauna, și pentru care noi, cu toată capacitatea și puterea noastră, încercând să sporim științele și laudând marele binefăcător cu laude, fapte și cuvinte . , trebuie să aducem mulțumiri.

222

Biblioteca Runiverse

Cuvânt de laudă către Majestatea Sa Împărăteasa Elisaveta Petrovna

Dar când, mai ales, ar trebui să fim entuziasmați să ne exprimăm recunoștința, ca în această zi solemnă, luminată de înălțarea Ei pe tronul Tatălui, în care sărbătoarea comună este unită cu bucuria noastră deosebită? Bucuria noastră de nedescris nu poate rămâne acum în limitele înguste ale inimii, ci se revarsă pe față și pe limbă. Puterile extreme ale minții și ale cuvintelor sunt încordate pentru a descrie virtuțile monarhului ei, amuzamentul subiecților, surprinderea lumii, gloria și podoaba timpurilor noastre.

Mare este fapta și măsura minții mele, depășind întreprinderea, când, la o astfel de nobilă întâlnire, în numele acestei societăți învățate, încep să aduc mulțumiri și laude celei mai mari împărătese din lume pentru o nespusă binefacere către cea mai mare împărăteasă din lume. Dar, judecând cu sârguință, îl găsesc ușor și capabil, căci unde poate găsi elocvența cea mai abundentă materie, unde rațiunea se răspândește mai mult, unde zelul sincer se poate năpusti mai repede, ca în virtuțile glorioase numai ale marelui Monarchini? Când limba mea, încurajată de bunătățile Ei, este mai comod de folosit, când vocea mea, întărită de generozitatea Ei, se poate ridica mai tare, cum pot să predic și să înalț virtuțile Ei incomparabile? Nu prin îngăduința gândurilor verbose crește răspândirea, nu printr-un adaos ornamentat de idei sau o interpretare pestriță a zicerilor, se împodobește, se împodobește, mai jos prin înălțarea retorică acest cuvânt va fi înălțat, ci tot spațiul și măreția lui din proprietățile incomparabile ale Monarhiei noastre, toată frumusețea ei din virtuțile ei frumoase și toată exaltarea ei din gelozia sinceră vor accepta aspirații pentru Ea, căci mulțumirea este dată celei mai evlavioase împărătese - templele Domnului fiind construite și împodobite, lustruit, rugăciuni. iar călătoriile dificile de dragul evlaviei mărturisesc; mulțumirea este dată curajoasei împărătese - mărturisește asupra dușmanilor interni și externi ai gloriei ei victorii; mulțumirea este dată împărătesei mărinimoase - mărturisește iertarea crimelor interne și obrăznicia dușmanilor externi și pedeapsa ei blândă a ticăloșilor; Ziua Recunoștinței este dată împărătesei înțelepte - instituțiile cu pricepere acceptabile depun mărturie, afirmând pacea interioară și exterioară; mulțumirea este dată împărătesei filantropice - mărturisește cu mamă supușilor ei îngăduința și blândețea iubită față de ei; mulțumire se dă Prea Milostive Împărătesei - mărturisește nenumăratul celor scăpați de moarte și sabia dăruită Ei de Dumnezeu pentru executarea celor vinovați, încă nepătați cu sânge; mulțumirea

este dată Împărătesei cea mai generoasă - mărturisește oferta abundentă de fidelitate, răsplătirea meritului din belșug, ajutorul sărăciei virtuoză și restaurarea nenorocirii celor dezamăgiți. Într-un paradis plăcut și splendid

223

Biblioteca Runiverse

Poezie și oratorie

mintea mea este acum întoarsă și este distrasă de la o virtute înfloritoare de frumusețea alteia! Toate sunt glorioase, toate sunt pline de har. Din toate se vede cât de nobilă este rădăcina, din care înfloresc această viță de vie sădită prin virtuți. Dintre toate virtuțile Monarhiei noastre, se va arăta cât de mari au fost strămoșii ei, alături de care Rusia înviată, restaurată, întărită, înălțată, luminată își ridică acum capul peste toate împărățiile pământești, ale căror fapte și merite glorioase față de patrie nu sunt mai puține. datorită laudei Majestății Sale decât sângele acestora a servit pentru nașterea Ei. Pentru aceasta, l-aș descrie acum pe tânărul Mihai, pentru gemetele și lacrimile străbunicilor noștri, acceptând cu coroana regală povara grea a Rusiei înfrânte, reînnoind zidurile prăbușite, construind temple ruinate, adunând cetățeni risipiți, umplând comorile statului jefuite, dezrădăcinând prădătorii apostazi ai tronului Rusiei și Moscovei din crunta înfrângere și rănilor adânci ale vindecătorului; L-aș înfățișa acum pe înțelept și curajos Alexei, cu spiritul său vesel încurajând Rusia, care a început din nou să-și miște mușchii, afirmând bunăstarea supușilor cu legi salvatoare, regimente cu știința militară, biserica cu exterminarea ereziei, extinzându-și sabia biruitoare în Sarmatia și Rusia din cele mai vechi timpuri, aparținând marelui principat al dreptilor armele Rusiei întorcându-se; Mi-aș imagina pe Petru în numele Marelui, fapte mărețe, influențându-mă de la Dumnezeu cu înțelepciune luminând Rusia și cu curaj intimidând universul, întorcând sabia și sceptrul cu o mână, întinzând cealaltă spre arte, domnia tuturor Monarhilor pământești. , depășind prin munca sclavilor săi, stărpând ignoranța și plantarea științei, umplând pământul și marea cu noi regimente cu o nouă flotă, acoperind legile militare cu propriul său exemplu, afirmându-și propria glorie cu slava patriei până la cer. ; Aș însemna în mintea voastră pe Eroina, frumoasa Ecaterina Augusta, printre raidurile barbarilor, printre armele zgomotoase, printre ghiulele zgomotoase unui spirit de neclintit, înțeleptului Suveran, dând sfaturi înțelepte, apoi încununat de mâna Lui și oprit de moarte, angajamentele muncitorului rus Hercule pe umerii lui; dar cuvântul meu se grăbește spre propriile noastre virtuți și virtuți ale Monarhiei noastre; numai pe ei își va epuiza toate puterile, nu socotind în amănunte, ci doar prezentându-i pe cei mai nobili. Din acest motiv, nu înfățișez într-un cuvânt frumusețea strălucitoare a chipului Ei, arătând un suflet frumos, nici o vârstă demnă, nici un monarhic decent, nici un cap maiestuos, care să poarte o coroană înăscută și buze care emană generozitate, nici ochi care însuflețesc cu o expresie, căci împărăteasa filantropică își îndreaptă privirea către toți .

224

Cuvânt de laudă către Majestatea Sa Împărăteasa Elisaveta Petrovna

Toată lumea vede, fiecare își înfățișează în minte că Marele Petru și-a întors privirea în acest fel, privind la Rusia înnoită; astfel și-a rostit glasul, întărind armata și încurajându-și supușii să lucreze; astfel a întins mâna, întemeind artele și științele, poruncând să se înființeze regimente de luptă și flota să iasă pe mare; așa că și-a ridicat capul, conducând în orașele cucerite și călcând în picioare armele inamicului învins; a mers vioi, examinându-și zidurile de început, corăbii în construcție, corăbii în curs de corectare și în mijlocul mării de la fundul digului și al cetății care se ridică; Nu-mi pot imagina calitățile exterioare ale Pașei Monarhice, dar voi încerca doar să înfățișez darurile ei spirituale interioare, care sunt reprezentate de evlavie, dragă lui Dumnezeu, dragă omului, afirmarea puternică a stărilor, frumusețea coroane regale, speranță nerușinată în luptă, legătura inseparabilă a societății umane. Întrucât marile discordie, războaie și omucideri în popoarele dintr-un singur sânge și dintr-o singură limbă se nasc din împărțirea credinței, numai, dimpotrivă, printr-o puternică unire de iubire reciprocă, se conjugă unitatea lor de credință, care, deși mult prin învățătură, este întărită. mai mult prin exemple. Binecuvântată este Rusia, care mărturisește o singură credință într-o singură limbă și, fiind condusă de un autocrat evlavios, vede în Ea un mare exemplu de afirmare în Ortodoxie. El vede pretutindeni, ca stelele cerului, strălucind și strălucirea Ei înmulțind biserica; se uită cu surprindere că numai multe state Suveranul, căruia pământul, marea și aerul îi servesc pentru plăcere, este adesea întărit de fermitatea credinței, își epuizează trupul cu post strict și mâncare uscată, care nu este doar care magnifice și cai aleși, dar și mâinile și capetele fiilor Rusiei gata de îmbrăcat, sprijiniți de râvnă, împreună cu supuși, parcurg un drum lung spre locurile sfinte. Dacă inimile noastre sunt înflăcărate de zel fierbinte pentru Cel Prea Înalt și dacă, fără îndoială, așteptăm îndurarea Lui pentru noi înșine, atunci când avem Autocratul nostru stând alături de noi și ne rugăm cu o reverență extremă în fața ochilor noștri! Dacă războaiele rusești îndrăznesc împotriva compatrioților, știind că Dumnezeu, puternic în luptă, Dumnezeu, iubind pe cea mai evlavioasă împărăteasă a lor, iese la luptă cu ei! Kohl admira cu mare bucurie locurile sacre, des vizitate de prezenta ei caritabila! Împodobită cu râvna ei sfântă, ca o mireasă, triumfătoare în ziua nunții ei, Biserica Rusă, strălucind de purpură și aur și strălucind de bucurie, se înalță, înconjurată de slavă, la mirele strălucitor al tronului ei și, arătându-i măreția ei, transmite: „Așa mă împodobește pe pământ, Elisabeta Ta iubită, împodobește țărâmul și cununa ei cu bunătatea nestingerită a slavei; înalță cornul meu în locurile cerești - înalță-o mai presus de toți stăpânitorii pământești; mă vizitează cu o vizită sânguincioasă - vizitează harul Ei

8 M. V. Lomonosov, vol. 2 * 225 *

a ta necruțător; afirmă stâlpii de mop în Rusia - afirmă sănătatea ei de neclintit; ajută-mă în înfrângerea necredinței - ajută-o să înfrângă tovarășii mândri și invidioși și cu binecuvântarea și puterea ta peste toamna armata ei. Această biserică sfântă a glasului sfânt este de acord cu dorința tuturor subiectelor; de aceea, credem că invincibilul evlavios campion al slavei, Domnul, în toate întreprinderile și faptele Prea Augustului Unic conducător al nostru, este conducătorul și ocrotitorul, iar înalta ei dreaptă este stăpânită de curaj, care nici nu a înrădăcinat înăuntru. Rusia și nici inamicii înaintați din afară ar putea rezista. Aceștia au fost înfrânți într-un an și au fost doborâți într-o singură noapte. Înconjurat de gărzi puternice, coroana tatălui și Scepтрul, ținute de o mână puternică și preluate de o mare putere îmbrățișată de Rusia, este un lucru groaznic pentru inima unui om, iar un mare Erou cu greu poate fi învins. Dar Eroina noastră, condusă de Dumnezeu, cu un număr mic de fii credincioși ai patriei, disprețuiește toate obstacolele, triumfă fără a vărsa sânge și acceptă moștenirea ei spre bucuria noastră comună. O viziune minunată și frumoasă este înfățișată în mintea mea când îmi imaginez că Fecioara vine cu crucea, soldații înarmați vor urma. Ea se aprinde de duh patern și credința în Dumnezeu, ei ard de gelozie pentru Ea; Ea va îndeplini dorința tuturor rușilor, ei se grăbesc să facă dorințele lui Toy; Ea, apropiindu-se de victorie, nu vrea o victorie sângeroasă, sunt zeloși ca întreaga lume să devină împotriva Onayei. Dar ce va urma? Gardienii au murit, văzând venirea Fiicei lui Petru, iar arma nesimțită s-a plecat în fața dreptei ei împărăteșe, din mâinile tremurătoare ale celor căzuți! Casa regală a fost luminată de intrarea Ei, tronul a strălucit cu intrarea ei și rușilor bucuroși li s-a părut că zidurile Petrovului se mișcă, însuflețite de bucurie. Atunci perfidele țărături baltice s-au îngrozit, aroganții compatrioți, apropiindu-se deja de granițele noastre, s-au amuțit și, întorcându-și privirea invidioasă înapoi, s-au gândit mai mult la zbor decât la luptă. Petru cel Mare era înfățișat în mințile lor îngrozite, trăind în Fiica sa curajoasă, părinții lor li se păreau în gândurile lor, zacând în sângele lor pe câmpurile Poltavei, iar multe mii de oameni ai lor, duși captivi în stepele despărțiți de jumătate. a lumii; visau să-și ardă orașele și satele, pregăteau galere rusești să meargă pe uscat, ca pe mare, galere rusești și călăreți de mare călare din valuri împotriva lor. Este adevărat că dușmanii au fost deja învinși la zidurile Wilmanstrand, dar bătălia a fost crudă; bravele mâini rusești au simțit rezistența, iar victoria a fost cumpărată cu o vărsare considerabilă de sânge. Dar când curajoasa Elisabeta a acceptat scepтрul și sabia Tatălui, atunci, în timp ce au fost măturați de o suflare furtunoasă, dușmanii cu tremur s-au transformat în fugă.

226

Biblioteca Runiverse

Cuvânt de laudă către Majestatea Sa Împărăteasa Elisaveta Petrovna

și cu apărările lor, cu ziduri puternice, cu ЗáceKax și râuri impracticabile, luptându-se cu ape repezi, nu numai că nu îndrăzneau să reziste, dar cu greu îndrăzneau să se uite înapoi la ei, văzând că nici mlaștini mlaștinoase, nici lacuri cu mușchi, nici abrupte. repezirile o pot împiedica pe dreptatea Elisabeta de mânia și gelozia războinicilor ei fulgerați. În cele din urmă, erau atât de asupriți de pretutindeni,

erau atât de înconjurați de mare și pământ de puterea rusă, încât dacă nu numai că ar fi avut un Cuceritor generos, atunci niciunul dintre ei nu ar fi fost salvat și nu ar fi fost nimeni anunțat moartea lor definitivă în patria lor, cu excepția gloriei sonore a Majestății Sale. Această victorie a fost cu atât mai surprinzătoare cu cât părea că Marte, imitând-o pe blânda împărăteasă a dispoziției noastre, ura vărsarea sângelui uman, iar toată Europa a considerat că Rusia nu a avut un război cu intransigenții, ci doar i-a pedepsit pe proderiștii perfid. cele pentru furia lor. Pentru proprietatea noastră asemănătoare cu Împărăteasa, universul onorează să acționeze generos cu inamicii. Acesta nu este numai atunci când dușmanii externi au fost puși de rușine, dar chiar și în momentul urcării Ei glorioase pe tronul Tatălui, Ea a arătat un mare exemplu de omologi interni. Rusia stânjenită a alergat la Ea și, cu vocea fiilor ei aleși, a proclamat: „Ia-mă în îmbrățișarea Ta maternă, acceptă puterea Ta moștenită și cu duhul vesel Păresc înăscut Ție, disprețuiește toate obstacolele. Încrede-te în Dumnezeu - el va fi conducătorul întreprinderii tale drepte. Încrede-te în tine - ești singurul moștenitor adevărat. Tu ești Fiica Iluminatorului meu. Încrede-te în mine - îmi voi muta toată puterea la protecția Ta și prin capetele și cadavrele dușmanilor Tăi voi deschide calea către tron. Dar generoasa împărăteasă s-a demnit mai mult să-și piardă coroana ereditară deocamdată decât să o acceseze prin vărsarea sângelui și, în cele din urmă, temându-se mai mult de dezastru pentru Patrie decât să-și dorească Majestatea pentru ea însăși, a înclinat să conducă sau, mai important, pentru a păstra statul. După ce a urcat la înălțimea unei fracțiuni de putere, excomunicând-o din moștenirea ei de drept, nepoliticos cu mândrie violentă și opresiune fără scrupule, îndurerat ce fel de răzbunare provoacă? După legea lui Dumnezeu, după drepturile statului și la dorința poporului rus, la o moarte aprigă și să fie sfâșiat în bucăți osândit doar prin îndepărtarea de chipul Său cel mai strălucitor, El pedepsește pe cei nevrednici de viață, numai de viață voioasă și lipsește marea ascensiune a faptei Ei eroice cu generozitatea Ei extremă, cu care Monarhia noastră este atât de bogat înzestrată, încât nu se potrivește în vasta Rusie, ci expiră și popoarelor din afară. Suedia este învinsă de armele Ei, dar mai mult învinsă de generozitate; se teme de puterea Ei invincibilă, dar pare mai degrabă un spirit mare și nobil, căci, dobândind numai mari avantaje, împărăteasa invincibilă se împacă în cele din urmă cu cel învins, dar,

* 227 * 8*

Biblioteca Runiverse

Poezie și oratorie

este mai corect să spunem că îi iartă pe cei care păcălesc. Cine are în mâini toată puterea vrăjmașului său și poate să-și împlinească toată voința asupra lui, dar dă totul înapoi și deja învins și îl ridică pe cel care nu este în stare să reziste, nu iartă mai mult decât se împacă? Dar mai departe, această laudabilă Monarhină, virtutea noastră, se extinde, Eroina Rusă va da un exemplu mai mare de generozitate, căci, nu numai lăsând dușmanii săi, insolența, pacea și tăcerea, și întoarcerea pământurilor cucerite, ci și extinde arma ei pentru protecția lor, se îndepărtează de o altă țară care îi amenință cu războiul și moștenirea tronului lor, împreună cu libertatea, afirmă.

Acest raționament și privire la starea înfloritoare a statului rus, la abundența vastei noastre Patrii și la cumpătarea cu care împărăteasa noastră guvernează atâtea popoare care se închină Ei, este cu puțință să credeți voi, vecinii noștri, că inima ei nobilă. s-ar pleca în fața însușirii pământurilor străine? Ea, care are atât de mult spațiu de câmpuri de mlaștini fertile, își dorește unele de nepătruns? Cine-și întinde sceptrul pe abundența care curge în ascultarea ei și marele Nil, care întrece râurile, va fi măgulit de mușchi iute? Dominând pământul, dând miere și lapte, va privi ea cu dorință pietrele sterpe? Că curajoasa armata rusă este blindată, că flota este gata să acopere apele Mării Baltice, că toate pregătirile militare sunt la timp - toate acestea nu sunt un război provocat din Rusia, prefigurează, ci arată înțelepciunea eroinei noastre perspicace. Un navigator priceput, nu numai într-o emoție teribilă și furtună, ci și în cel mai blând calm, este treaz, întărește uneltele, pregătește pânze, observă stelele, observă schimbări în aer, privește norii care se ridică, calculează distanța de la coasta, măsoară adâncimea mării și observă din pietrele ascunse de apă. . În mod similar, înțeleapta Elisabeta, deși se uită bucuroasă la supușii ei, bucurându-se de pacea iubită dăruită de la Ea, îi pasă și de siguranța lor viitoare: îi protejează cu armele răspândite pe uscat și pe mare și pe cei care nu pot folosi sabia. , observă gândurile celor care luptă cu ochi pătrunzător; dezvăluie trădarea dușmanului ascunsă de șuvoaie liniștite de lingușire; vorbește despre trecut, ia în considerare prezentul și prevede viitorul. De aceea, dacă vreunul dintre invidioșii bunăstării noastre îndrăznește să mute Monarhina iubitoare de pace a inimii noastre la mânie cu furie violentă sau insidioasă, atunci providența ei înțeleaptă va ști despre toate și, deși este acoperită și protejată de noi pe mări întinse, râuri mari sau munți înalți, totuși, simțindu-și pedeapsa, va crede că marea s-a secăt, râurile au încetat să curgă și munții, scufundându-se în câmpuri egale, s-au transformat în; va crede că nu flota rusă, ci întreaga Rusie, s-a lipit de țărmurile ei. Odihnește-te în bucurie, iubiți

228

Biblioteca Runiverse

Cuvânt de laudă către Majestatea Sa Împărăteasa Elisaveta Petrovna

patrie și bucură-te de o vârstă senină sub adăpostul înțelepte tale Doamne. Cât de sigură este bunăstarea ta! Dacă fericirea ta este incomparabilă cu celelalte! Alții privesc cu lacrimi ruinele fumegătoare ale orașelor lor devastate de inamic, dar tu ridici o privire plină de bucurie la noile clădiri magnifice care se ridică până la nori. Alții, zi și noapte, sunt cuprinși de frică, tremură, văzând cetățeni alergând unii după alții cu săbiile scoase și vărsând singurul lor sânge peste câți de fân, dar voi sunteți fiii unanimi ai comunității comune a tuturor Mamelor cu cetățenie consimțită. Alții, din suprimarea negustorilor, din distrugerea artelor, din călcarea în picioare a agriculturii, suferă goliciunea și foamea, dar în tine cărările sunt deschise negustorilor, digurile sunt deschise, piețele sunt pline de bogății, științe. și artele cresc și grânarele tale din belșug. Alții, deși s-au eliberat de zgomotul și frica militară, văd totuși urmele deplorabile ale omologilor lor, iar înfățișarea lor aspră este încă limpede înfățișată în gândurile lor, dar tu, odihnindu-te

într-o liniște neîntreruptă, ești revoltat de fricile militare de jos, în somn. fantome. Această liniște cea mai prețioasă și sfântă a voastră vine din singura grijă înțeleaptă a împărătesei voastre cu vederea lungă. Providența și providența ei te mulțumesc cu belșug, te amuză de comun acord, te îmbogățește cu negustori și agricultură senină, te împodobește cu lumea tă iubită și umple universul de slavă tare. Această plăcere desăvârșită, distracția noastră comună, îmbogățirea din belșug, podoaba plăcută, această glorie mondială a noastră este înmulțită de incomparabila Monarhină prin filantropia ei divină, când, înălțată la o asemenea înălțime de putere și măreție, pe care puterea omenească nu o poate depăși, printr-o condescendență extremă față de supușii ei deasupra muritorilor se ridică. Ce este mai plăcut inimii umane și ce poate fi mai extraordinar în lume, ca Împărăteasa, Suverana celei mai mari părți a lumii, venerată de toate triburile și conducătorii pământului, cu o privire afectuoasă, conversație blândă și acceptarea milostivă a sclavilor ei demni de văzut? Dar ne bucurăm de o vedere atât de plăcută toată ziua. Împărăteasa noastră filantropică se deosebește de marea mulțime de supuși care o înconjoară nu printr-o privire umflată, nu printr-o voce devastatoare, nu printr-o poruncă teribilă, ci prin Majestatea frumoasă, puterea liniștită, îngăduința nobilă și o oarecare putere divină, revarsând bucurie nespusă în noi. inimile. Nu groaza și tremurul se întoarce la porțile casei ei cele mai luminoase, ci filantropia blândă, mila care atrage inimile tuturor și un paznic de încredere al Majestății - iubirea credincioasă a supușilor. Cei care intră în ea nu privesc neîncetat în jur, îngroziți de treaptă înșiși, își întind în mod îndoielnic picioarele tremurătoare dedesubt, dar abia reușind să-și urmeze bucuria înainte, în sălile Ei sacre de lumină.

229

Biblioteca Runiverse

Poezie și oratorie

umbla în fata. Nu este nevoie să le testezi gândurile cele mai adânci: frumusețea plăcerii comune apare în fiecare ochi și semne sunt scrise pe frunțile întinse ale inimilor vesele. Dacă inimile celor care se uită la o asemenea Majestate condescendentă sunt turnate cu un sentiment plăcut! Și ce fior se revarsă în sângele vinovaților amorțiți, când se gândesc la mila împărătesei lor, pentru care imaginea unui cuvânt omenesc cu greu poate fi de ajuns! Nimic nu este mai lăudabil decât blândețea; nu există o singură virtute a bunătății mai amabile; în niciun fel natura umană nu se apropie mai mult de proprietățile divine decât prin iertarea celor vinovați și eliberarea de executarea corectă. Dar unde este mila mai solemn lăudată în instanță, unde dreptatea și mila sunt mai puternic îmbrățișate, unde acuzația și iertarea sunt mai strâns conjugate, unde condamnarea și eliberarea se sărută mai aliate, ca înaintea celui mai înalt tron al Majestății Sale? Alții, luându-și viața, pătându-și sabia cu sânge, micșorând numărul supușilor, aruncându-și mădulele omenești sfâșiate înaintea oamenilor, să încerce să înspăimânte răul și să distrugă viciile, dar Monarhia noastră cea mai milostivă reușește mai mult cu bunătate și generozitate. Alții să fie îngrozitori, dar Maica Rusiei, cu exemple vesele, corectează moravurile umane. Alții vor să elimine răutatea cu o pedeapsă strictă și adesea inumană, dar cu o recompensă

generoasă, ea insuflă virtute. Dacă cineva, având o grădină mare, îi pasă doar de exterminarea spinilor, uitând de pomii roditori și de florile frumoase pentru a lipi cu umezeala necesară, nu-și va vedea flăcău uscată și sterilă și florile ofilite de căldură în scurt timp. . Dimpotrivă, cel care uda pomii de iarbă roditoare și prosperă la un moment decent, disprețuind buruienile și călcând doar trecerea, se va bucura de belșug de pomi roditori și se va bucura de frumusețea florilor care, intensificându-se, se va bucura. usucă obezitatea și sucurile vegetației fără valoare și dăunătoare, creșterea lor se va opri și rădăcina se va descompune. În mod asemănător, deși este util să avem o respectare strictă a legilor asupra celor vinovați, dar fără a răsplăti virtutea este zadarnic și mai mult descurajează binele decât îndreptă răul; dimpotrivă, răsplătirea virtuții și acordarea de merite cu blânda pedeapsă a viciilor este un lucru puternic, unul suficient pentru îndreptarea moravurilor omenești, căci, simțindu-se disprețuitor și călcat în picioare de rău și văzând virtutea sublimă, bucurându-se de dreptatea ei. răsplată, sunt roade de invidie sau, transformându-se într-o imitație zeloasă a acelorași vrednici de a se angaja vor încerca. Cu atâta milă prudentă, Suveranul generos din Rusia larg răspândită se străduiește să înmulțească virtuți și vicii pentru a le eradica! Pedepsește matern, aprovizionează monarhic, corectează fără severitate, răsplătește din belșug, învie cu eliberarea celor care au călcat, încurajează pe cei care merită binefacere.

230

Biblioteca Runiverse

Cuvânt de laudă către Majestatea Sa Împărăteasa Elisaveta Petrovna

O virtute atât de deosebită a Majestății Sale, deși fiecare supus credincios, deși întreg statul rus simte, deși pretutindeni mâna ei generoasă revarsă daruri din belșug, astfel încât vocea mea să slăbească curând, limba mea va deveni plictisitoare și cuvântul se va sărăci, mai degrabă. decât faptele Ei bune vor fi socotite în detaliu, însă, întemeiate de la dragul Ei. Această adunare de părinți, cu mărinimea și generoasa împărăteasă, este atât de mulțumită și atât de înzestrată cu caritate încât, râvnoasă cu cea mai mare recunoștință, nici pretuind bunăstarea, poate inventa modalități convenabile de a mărturisi despre plăcerea și sinceritatea sclavă. Această binefacere este cu atât mai mare, cu atât mai glorioasă și mai vrednică de Fiica lui Petru, căci nu depinde numai de noi, nu numai de tineretul care studiază aici, ci de orice grad și titlu, de întreg statul rus, întregului neam omenesc, căci nu suntem doar mulțumiți de dărrile Majestății Sale, alții de dezvăluirea secretelor naturale și de studiul în pace a faptelor miraculoase ale Creatorului atotînțelept, ne bucurăm, în timp ce alții, instruindu-le pe studenți, simți cu bucurie roadele muncii noastre; nu numai elevii, hrăniți de mâna Ei abundentă, fără a avea grijă de nevoile lor, pot doar să lupte spre învățare, ci se oferă bunăstare generală. Nu există un singur loc în Rusia, luminat de Petru, unde știința să nu-și poată aduce roadele; nu există o singură persoană care să nu se aștepte la beneficii de la ele. Ce poate fi mai sfânt și mai sănătos, cum, învățând în lucrările Domnului, să privească mintal la înalta slavă a tronului său și să propovăduiască măreția, înțelepciunea și puterea Sa? În acest scop, Astronomia deschide mâinile vaste ale construcției sale: întreaga lume vizibilă și

faptele sale minunate, Fizica își arată viclenia multiplă, dând materie abundentă și bogată cunoașterii și glorificării Creatorului din făptură. Ce este mai util rasei umane pentru comunicarea reciprocă a surplusurilor, ce este mai sigur pentru cei care înoată în mare, ce este mai necesar pentru a călători prin diferite state, cum să cunoască poziția locurilor, cursul râurilor, distanța orașelor, dimensiunea, abundența și apropierea diferitelor pământuri, obiceiurile, obiceiurile și guvernele diferitelor popoare? Acest lucru este arătat în mod clar de Geografie, care supune întregul univers unei singure vederi. Ce face inimile militare mai puternice pentru acțiunea curajoasă împotriva dușmanilor și pentru apărarea curajoasă a patriei, ca prin exemplele glorioase ale marilor eroi? Acestea sunt aduse în minte de Istorie și Poezie, care, descriind viu faptele trecute, așa cum le reprezintă cele prezente: atât faptele laudative ale marilor Suverani sunt smulse din fâlcile sumbre ale antichității caustice. Ce poate fi imaginat mai excelent decât un astfel de mijloc care controlează mintea, arată un drum nefermecat către voință, îmblânzește pasiunile umane și stabilește legile naturale și civile? Asta face filosofia. Ce este

231

Biblioteca Runiverse

Poezie și oratorie

viața unui om îi este mai dragă și ce este mai amabil decât sănătatea? Aceste imagini de fundal sunt păstrate și continuate de Medicină. Ce este mai necesar în societatea umană pentru utilizarea diferitelor colosuri și cunoașterea lucrurilor interioare ale compoziției? Chimia deschide asta, mecanica îl compune. Toate acestea sunt guvernate de o matematică exactă și atentă. Totul pentru creșterea beatitudinii umane, deși imagini diferite, totuși, servesc aceluiași beneficiu. Dar toate acestea, prin Suveranul deosebit de generos, binefacerea noastră în Rusia se va înmulți, se va înflori și va da roade din belșug la vremea cuvenită. Arborele plantat de Petru, ocrotit de milă și umplut cu darul unui Părinte vrednic al Fiicei, va crește aici, un copac frumos al înțelepciunii, își va crește și își va întinde ramurile în tot universul. Prin mâna bogată a Majestății Sale a fost deschisă ușa largă a științelor către Rusia întinsă, în care, răspândindu-se în toată mulțumirea și în deplină siguranță, o nouă creștere, o nouă podoabă, o nouă iluminare și o nouă glorie vor dobândi o nouă splendoare la un moment dat. Înălțime neașteptată, în culmea desăvârșirii ei se vor arăta lumii întregi și cu strălucirea lor deplină vor împrăști noaptea rămasă de barbarie din locurile cele mai îndepărtate și acum abia cunoscute; căci acolo unde este mai convenabil să se realizeze știința astrologică și topografică, ca în marea putere a Majestății Sale, peste care soarele își face jumătate din cursul său și în care fiecare luminare, răsărind și apus, poate fi văzut într-o singură clipă. Diverse tipuri de lucruri și fenomene naturale în care este mai posibil să se exploreze atât pe câmp, spațiul său mare decorându-se cu o varietate de culori, pe vârfuri și în adâncurile munților, deasupra norilor care se înalță și turnați cu diverse comori, în râuri, din India înfățișată până la gheața veșnică care curge și pe multe mări întinse, pline de minunile minunate ale lui Dumnezeu, sub puterea Elisabetei, valurile se îndoaie ale lor? Unde pot găsi Muzele cel mai sigur cămin, ca în Rusia spațioasă și senină, prin clarviziunea

Monarhiei noastre liniștită și protejată de puterea Ei invincibilă? O, ce mare binecuvântare din partea acestei Monarhice a generozității noastre se va răspândi în întreaga lume! O, cât de mult se dorește bunăstarea voastră, tinerii ruși, care sunt hrăniți de harul generoasei împărătese, exersați în muncă veselă! Imaginează-ți starea viitoare, la care ai fost aleasă, ascultă cu evlavie că Împărăteasa Augustă, mulțumindu-te cu vistieria ei, poruncește maternă: „Învățați cu sânguință. Doresc să văd Academia Rusă, formată din fiii Rusiei; grăbiți-vă să atingeți perfecțiunea în științe: acesta este beneficiul și gloria patriei, aceasta este intenția Părinților Mei, aceasta este voința Mea cere. Faptele strămoșilor Mei nu au fost încă descrise și nu s-a cântat mare glorie prin meritul lui Petrov. Întindeți-vă în îmbogățire

#232*

Biblioteca Runiverse

Cuvânt de laudă către Majestatea Sa Împărăteasa Elisaveta Petrovna

rațiunea și în decorul cuvântului rusesc. În vastul meu țărâm, comori neprețuite, pe care natura le pronunță din belșug / zac ascunse și așteaptă doar mâini pricepute. Fă toate eforturile pentru a înțelege lucrurile naturale și străduiește-te cu stăruință să câștigi favoarea Mea.” Auzind această poruncă generoasă a Majestății Sale, îndrăznește, rămâi treaz, reușește-ți cursul. Iar tu, căruia intrarea în științe este liberă, folosește această generozitate în favoarea fiilor tăi și intențiile lui Petrov, grija de Catherine și Elisabeta generozitate în zadar să nu plece. Nu degeaba s-a ridicat un loc de locuit pentru științe printre acest oraș domnitor, ci pentru ca cei care gestionează treburile civile din locurile de justiție, exersând treburile militare din zidurile Petrovului, venind la persoana Monarhului din presvet. - lăgo al Casei Ei, construind și conducând flota rusească de pe varfurile vasului și se ocupa cu negustori cu corabii și din paradis priveau aceasta clădire, printre exercitiile lor se gandeau la științe și se inchinau cu drag în fata lor. Este adevărat că această frumoasă locuință a muzelor, spre nespusa noastră durere extremă, tristețe și zdrobire de o neașteptată nenorocire dintr-un incendiu formidabil, și-a schimbat înfățișarea plăcută într-o rușine deplorabilă, pe care cu greu o putem privi fără gemete și lacrimi, dar în această durere a noastră avem o singură mângâiere Ne încredem în singura generozitate-iubire a împărătesei noastre cele mai milostive, știind că nu există o asemenea nenorocire, nu există o asemenea nenorocire care să fie depășită de generozitatea Ei și să nu fie ocolită de mâna Ei generoasă. Numai mare este generozitatea incomparabilului nostru monarhic. Tronul Întregii Rusii este împodobit cu atâta virtute! Astfel de Monarhi îi trimite Dumnezeu pe pământ când are milă de muritori; numai evlavioșii, când se demnează să le asculte rugăciunile și să le accepte jertfele; numai curajos și generos, când vrea să răstoarne și să-i facă de rușine pe dușmanii lor; numai înțelepților, când fericirea le permite să se înmulțească; numai filantropici, numai milostivi și numai generoși, când sunt consolati, înmulțiți și generoși, se înclină. Arătați-vă cu aceste mărețe daruri de la Prea Înalt, Prea Milostivă Împărăteasă și bucurați-vă cu cele dumnezeieștii Tale fapte bune. Oriunde se întoarce ochiul Tău strălucitor, peste tot chipurile vesele ale supușilor Tăi, pretutindeni mântuite de generozitatea Ta și trăind numai prin mila Ta,

pretutindeni răsplătite bogat de Tine și înălțate de Tine. Toată țara nordică, deși în toate timpurile, dar mai ales în această sărbătoare luminoasă, după vara roditoare și la sfârșitul toamnei binecuvântate, din pământ cu roade, din mare cu bogății, pretutindeni abundând de fericirea Ta, cu numeroase. glasuri triumfătoare exaltă înălțarea Ta glorioasă pe tronul patern, iar Aceste exclamații, care vin atunci din bucurie bruscă și din dragoste adevărată, se repetă acum de multe ori. Udo-ul nostru de nedescris

233

Biblioteca Runiverse

Poezie și oratorie

voință și recunoștință extremă, deși nu pot fi înfățișate prin nicio elocvență, totuși, zel sincer și fidelitate sclavă față de Majestatea noastră Majestatea Voastră, prin prezenta depunem mărturie cât mai bine putem, știind că Dumnezeu și puterea lui Dumnezeu pe pământ nu au atât de mult asupra adaosuri retorice complicate, dar pe aspect pur zel.

SCRISOARE PRIVIND UTILIZAREA STICLEI

Excelenței Sale General Locotenent, Actual Kammerger al Majestății Sale Imperiale, Curator al Universității din Moscova

și ordinele Vulturului Belago, ale Sfântului Alexandru și ale Sfintei Ana către cavalerul Ivan Ivanovici Shuvalov, scrise în 1752

Ei gândesc greșit la lucruri, Șuvalov, Care venerează Sticla de sub minerale, Cu o rază atrăgătoare strălucind în ochi: Nu mai puțin folos în ea, nici mai puțin frumusețe în ea. Nu de puține ori cobor din munții Parnasian pentru acela, Și acum mă întorc din el în vârful lor, Cânt laudă înaintea Ta în desfătare Nu pietrelor scumpe, nici aurului, ci Sticlei. Și după cum îmi amintesc că l-am lăudat, nu reprezintă fragilitatea unuia fals. Corupția nu ar trebui să fie un exemplu în acest sens, Ceea ce nici un foc puternic nu poate distruge, Alte lucruri pământești sunt despărțitorul final: I se naște sticla; focul este părintele lui.

Cu natura, n-are timp să producă macar Demn de sine și de acest copil În adâncurile sumbre, sub povara pământului, Unde trăiește în veci și se luptă cu apa, Deodată și-a adunat toate puterile și a închis. abisul, în care a intrat Oceanul să lupte cu el; Și-a încordat mușchii și a mișcat rametul și a aruncat povara pământului deasupra norilor. Deodată, fumul negru a aruncat o umbră groasă, Și ziua s-a schimbat într-o noapte cumplită. Nu este fabulos aici de dragul lui Hercule Două nopți sunt împăturite într-una de la Zeus, dar Etna este martora veșnică a acestui adevăr pentru noi. Care a făcut loc acestor nașteri minunate:

234

Biblioteca Runiverse

Scrisoare despre beneficiile sticlei

SCRISOARE

DESPRE UTILIZAREA STICLEI

la real

ER

MAESTATEA IMPERIALĂ

KAMMERGER

iar Ordinul Sfântului Alexandru către Sfânta Ana Cavaler EXCELENTUL SĂU
Ivan Ivanovici Shuvalov

Consilier Colegial și Profesor MIKHAIL LOMONOSOV.

Tipărită la Sankt Petersburg la Academia Imperială de Științe în 1752.

Pagina de titlu a primei ediții

„Scriori despre beneficiile sticlei”

Din el, un râu aprins s-a revărsat în abis, Iar lumina, disperată, și-a
închipuit că își vede soarta!

Dar groaza a fost urmată de un sfârșit: mama este mulțumită de copil,
tatăl este mulțumit de el. Au alungat noaptea și și-au stins căldura și
au dezvăluit nașterea soarelui strălucitor.

Dar ce s-a întâmplat, născut din măruntaiele pământului? Dragă copil,
Sticlă frumoasă.

Văzând muritorii, cât s-au mirat de el! Arta încerca să găsească așa
ceva.

Și priceperea a avut succes în această chestiune: natura și-a depășit
zelul.

Asta ne-a bucurat viața în lume: Din pahar pur bem vin și bere Și vedem
în el un exemplu de inimi ingenioase: Prin cine poți vedea nu este cu
adevărat un lingușător. Sticla din băuturi nu poate ascunde
impuritățile pentru noi. Și o conștiință curată rupe pretenția de vâl
putrezit. Dar cât deja, Pahar, din laudele tale, Că vinul și mierea
însuși s-au făcut mai dulci în tine? În nici un caz! Acesta este doar
începutul meritelor tale, pe care ți-a dat măiestria cu natura.

235

Biblioteca Runiverse

Poezie și oratorie

Vârsta noastră scurtă din lume este plină de slăbiciuni: de multe ori o
persoană se îmbolnăvește!

Caută ajutor, deși pentru a scăpa de chin și a-și prelungi viața, medicii sunt dați în mâini. Adesea ne pot mângâia, Știind să prescriem medicamente decente, Medicamente pe care le depozitează și le compun în Sticlă: Numai în Sticlă rămân inofensive. Sticlă-i datorăm sănătate și viață. Ce laude trebuie să aducă! Deși în loc de onago, Khinas sunt complicate. S-a descoperit că vasele sunt făcute din lut pur: uriașitatea fructelor grele ale munților lipsiți de munți Prin arta lor transformându-se în porțelan. Prin frumusețea ei popoarele se atrag spre sine, Că, înot, ferocitatea mărilor disprețuiește, - Totuși, ar fi aproape o oală simplă, Dacă strălucirea Sticlei n-ar putea ajuta. Îndepărtează intrarea corpurilor lichide din fântâni, Înfățișează lucruri frumoase. Are parte din cetatea de portelan din sticlă;

Dar ceea ce amuză privirea asupra ei, Grădini, desfătări, sărbători și tot ce este frumos, Sticla ne arată plăcut, curat, limpede.

Artă prin care Apelles a fost glorificat și prin care Roma și-a înălțat acum capul, Dacă sticla a câștigat mari foloase, Emailurile o dovedesc, Mozaici, Care de un secol păstrează Vioiciunea eroică a chipurilor, Tandrețea și frumusețea plăcută a fecioarelor, Prin multe secole. seamănă cu ei înșiși și vechimea dărapănată nu se teme să muște.

Când Boreas furios, furios Ne strânge cu miez în elasticitatea lui, Mare, nesuportând nici măcar o schimbare strictă, Omul se ascunde în stepe groase. Ar fi silit să stea în ele fără lumină Sau să îndure frigul nesuferit cu tremur, Dar lasă să intre razele soarelui prin Sticlă și prin aceeași ocolește înverșunatul frigului. Deschis brusc și încuiat pentru a fi - Nu este că numim asta miracole să lucreze? Apoi, ca o persoană a devenit în siguranță iarna, El și-a dorit să înflorească mereu frumos și în țările nordice în zăpadă o grădină verde,

236

Biblioteca Runiverse

Scrisoare despre beneficiile sticlei

Ceylon ar face de rușine, neglijând frigul. Și plăcea gânduri capricioase: Iarna, florile se țin vii în spatele Sticlei, Dau un duh plăcut, amuză privirea Iar tu, Frumosoșilor, ține-te în îmbrăcăminte. Dă-mi voie, Iubitorule de Muze, îmi înclin graiul și mă întorc pentru o vreme spre aceste inimi duioase. Iar Muzele cu ele sunt de aceeași afinitate: Frumusețea și cuvintele tandre sunt asemănătoare în ele. Tinerețe fericită Anii tăi înfloriți și înclinați la laudă și firea afectuoasă Versul meu de la aceștia la acestea nu va fi interzis. Sex frumos, ce amabil esti tinuta! Pentru a seduce fața superstițiilor amoroase, Câte maniere știi, și cât de priceput ești să-ți schimbi rochia, Să-ți oferi o nouă plăcere în fiecare zi. Dar toate eforturile tale au fost nereușite, Ținutele tale ar fi demne de râs, Când nu te-ai văzut în oglindă: Ești de două ori mai frumos, Folosind sticlă. Când diamantele arse strălucesc asupra ta, Căldura dublă a unei infecții pure fierbe în noi! Dar e mai multă frumusețe și mai multă valoare în ele, Când cercul lor Flori sunt aduse de Sticlă: Ne pari în ele o primăvară plăcută, În flori îmbrăcate, presărate de rouă.

În clădirile luminoase, decorațiunile sunt după cum urmează. Dar cu ce arătați, Nimfele rurale, voi? Natura a investit în tine o astfel de iubire, Dorințele sunt tandre în tine, o forță se mișcă așa: Vrei și tu să te împodobеști. După aceea, iubindu-ți câmpurile răcoroase, Rupi trandafiri în ele, rupi în ele crini, Pune-i pe piept și împletești un cerc de gât. O astfel de rochie îți oferă o primăvară blândă! Dar cum pictezi în alte vremuri, Când, după ce au pierdut florile, câmpurile tale palidesc Sau se albesc de zăpadă adâncă de jur împrejur? Fără acestea, ce te-ar ajuta în ținutele tale, Când Glass nu ți-ar da mărgelile? El atrage la tine nu mai puțini iubiți, Ca un diamant strălucitor al înțepăturilor bogate. Sau ai mai multă frumusețe în ea, Când simplitatea amabilă strălucește în tine!

237

Biblioteca Runiverse

Poezie și oratorie

Deci, în mărgelile de sticlă, ca niște perle, Iubitul se plimbă în jurul întregului cerc pământesc. Ei pictează oamenii în stepele de la miezul nopții, Ei pictează Arap pe țărmurile sudice. În America trăiesc, avem ceai, nebuni, Că acolo metal prețios dintr-un râu de argint Dau negustorilor europeni de bunăvoie Și iau o mulțime de mărgelile, Dar eu cred că sunt mai deștepți decât noi, Că ei conduc cauza ochilor lor. din necazurile lor. Nu vor uita acele vremuri pentru totdeauna, Cum au căzut părinții lor, bătuți pentru aur. O, ce îngrozitor de rău! Oare pentru că un om În mări necunoscute a avut o alergare primejdioasă, Sau, după ce a distrus limitele naturale, Pe un copac fragil, întreaga lume s-a înconjurat, Oare pentru asta a coborât pe țărmurile roșii, Să se arate acolo ca un feroce? dusman? Prin osteneala dusă în prăpastie, Unde s-a trădat în mila destinului, De îndată ce a izbutit să scape de furtuni pe cale fermă, Foșnea deodată cu furtună militară. Locuințele străvechi ale regilor ard deja acolo, coroanele dușmanilor sunt interes personal și carnea dușmanilor lor este hrană! Și oasele strămoșilor lor din sicrie de aur Cad prin pereți la cadavrele imputite din șant! Îndepărtați mâinile cu inele și capete cu decorațiuni, nemulțumiți atât de aur, cât și de tiranie. Alții, furiosi, sunt împinși în mijlocul munților Trage metalul pentru a săpa din gropi adânci. Confuzie și frică, cătușe, foamete și răni, Ce le-au impus tiranii lor în munca lor, I-au împiedicat să întărească prăpastia subterană, Pentru ca povara peste ea să fie nemișcată. Muntele s-a prăbușit: Nefericitul sau cu adevărat binecuvântat zace îngropat în el, Că deodată au scăpat toate mâinile inumane, Muncă grea, abuz și chin!

Lăsând atât de călcat în picioare nevinovăția castiliană, Cu bogăția în patronimul său, se grăbește peste Ocean, Sperând să cumpere deodată toată Europa cu ea. Dar valurile mării nu pot fi stinse cu aur. Borea, asemănător cu inimile lor, ridicând prăpastia, le-a pus capăt pântecelui și barbariei: S-au scufundat în adâncuri cu comoara lor, Pentru mâncare, au fost trădați de monștrii mării.

238

Biblioteca Runiverse

Scrisoare despre beneficiile sticlei

Fie furtunile, fie dușmanii doar de multe ori le chinuiau, Care rareori ajungeau la țărmurile dorite. O, ce rău mare! Din rău s-a născut răul! A fost Glass cauza atâtor necazuri?

În nici un caz! Ne amuză spiritul peste tot: este util pentru tineri și îi ajută pe bătrâni.

În cursul lung al zilelor noastre, vederea ochilor slăbiți devine plictisitoare.

Acel sentiment stins nu reprezintă, Ceea ce natura și arta arată în subtilități.

Mare este întristarea inimii de a pierde citirea cărților, Mai plictisitoare decât întinericul veșnic, mai grea decât lanțurile!

Atunci ziua este dezgustătoare, distracția este o pacoste! Doar Sticla este bucuria noastră în această sărăcie. Cu ajutorul unei mâini pricepute, ne poate oferi viziune prin ochelari!

Nu avem un dar divin în Sticlă? Ce este o onoare vrednică să-i dai cu un os?

Privind în vechime, popoarele s-au mirat, Ce încălzește, îneacă, revarsă și strălucește un foc aprins, Alții i-au dat cinste lui Dumnezeu,

Alții, deși știi cine din ceruri putea aduce, Prezentat în visarea lor Prometeu, Că, putând multora pe pământ de artă, Multe minuni s-au arătat prin artă; Pentru asta, Minerva a fost dusă la cer, El a furat focul de la soare și l-a dat în mâinile muritorilor. Zeus și-a înălțat mânia, a ridicat sunete groaznice, L-a înlănțuit pe Prodersky la marele munte Și a dat vulturului puternic să fie sfâșiat: Întotdeauna chinuie inima insidioasă, Pe care iarăși carnea crește în făină.

Acolo se aude un geamăt îngrozitor, acolo se aude un lanț greu și sângele care curge în jos prin pietre scoate zgomot.

O, cât de insuportabilă este viața! Rușinea este groaznică! Dar în zilele luminate vedem clar această ficțiune. Piitas, deși își decorau poeziile, descriau execuția pentru păcate imaginare.

Aici primim flacăra soarelui Cu sticlă Și îl imităm confortabil pe Prometeu.

Blestemând răutatea acestor vraks neîndemânatici, fumăm tutun cu foc ceresc fără de păcat; Și numai despre asta ne gândim regretând: Oare știința lui Prometeu nu s-a răsturnat în distrugere? Nu este supărat pe el, ignoranții regimentului feroce

239

Poezie și oratorie

Pe nobile ficțiuni stabilite în sens greșit? Nu a observat atunci stelele prin telescoape, Ce a înviat acum prin munca unei Europe fericite? Oare nu știa să coboare focul din cer cu Sticla Și să-și pricinuiască nimic de la barbari, Ce au predat execuției, înconjurați de un vrăjitor? Câte asemenea exemple avem, Aceea invidie, ascunzându-se sub vălul sfințeniei, Și gelozia grosolană cu ea, adevărul ziditorilor, Din chiar vechimea se luptă de multe ori, Câtă cunoaștere a pierit irevocabil! Dacă am ști exact țările cerești, Mișcarea planetelor, cursul lunii, Dacă Aristarh nu a fost numit de invidiosul Kleant în curte un Uriaș violent, Care a îndrăznit să scuture tot pământul de pe firmament, Încercuiește-i centrul, înconjoară cercul soarelui, Îndrăznind să învețe că toți zeii de acasă Suferă pe cei mari lucrarea drumului etern: Neptun, Diana și Pluto se învârt în cerc Și suferă aceeași execuție, ca Ixion al Dariei, Și zeița Vesta, nemișcat pe pământ, Nu găsesc loc de odihnă!

Sub masca falsă a acestor venerații pentru zei

Lumea stelară a fost închisă de-a lungul multor secole. Temându-se căderea acestei credințe greșite,

Ipocriții duc o luptă neîncetată cu știința, Pentru ca, după ce a dezvăluit măreția cerurilor și minunata diferență a minunilor necunoscute, Să nu arate tuturor că puterea de neînțeles a Unicului Creator a creat această lume întreagă, Că Marte, Neptun, Zeus , toată oastea Zeilor Nu costă victime grase, jertfă de lemne de foc, Că degeaba mănâncă preoții miei și boi: Numai asta, asta părea primejdios!

De acolo, toată lumea a considerat pământul la mijloc.

Astronomul a fost toată viața într-o muncă zadarnică Încurcat în cicluri, în timp ce Copernic s-a ridicat, disprețuitor al invidiei și rival al barbariei; În mijlocul tuturor planetelor a pus soarele. Mișcarea solului pur deschis:

Într-un cerc al centrului face calea zilnică, În celălalt cerc al soarelui curge anul. El a rupt ciclurile cu adevăratul Sistem Și a dovedit adevărul cu acuratețea fenomenelor.

Apoi Hugonii, Kepleri și Newtoni, având raze refractate în sticlă, cunoscând legile,

240

Biblioteca Runiverse

Scrisoare despre beneficiile sticlei

Întreaga lume a fost cu adevărat asigurată de rezonabil, Copernic, că el a predat, nu există nicio îndoială în acest sens. Nu ne temem de Kleants, scriem totul conform, Că se opun adevărului degeaba;

Adâncindu-ne mintea în spațiul nemărginit, De la gând la gând, de la lumină la altă lumină; Pretutindeni cinștim înțelepciunea divină, În reverență ne scufundăm tot spiritul, Simțim rapiditatea, simțim liniștea pe care Dumnezeu ne-a aranjat-o în adâncul imens. Într-o viteză teribilă și e bine să fii în pace - Cine va crea o minune, în afară de El, așa ceva?

Suntem mai mult astfel de idei amuză, Cum, descriind odată cetatea lui Dumnezeu, Seara Augustin s-a bucurat în sufletul său.

O, cât de mare i-ar fi captivat încântarea, Când făptura rațională n-ar fi cuprinsă îndeaproape, Sub noi, locuitorii, ca aici, n-ar nega, Fără Matematică, universul nu s-ar măsura! Ce este America, degeaba nu a crezut: Catolicul subteran o dovedește, Kadia chipul lui de aur în bisericile de chipuri noi.

Deja pe urmele lui Columb, deja în spatele lui Magellan Mergem în cercul lumii marele Ocean Și vedem acolo o mulțime de fapte divine, Pământuri și insule, oameni, orașe și sate, Animale necunoscute nouă și ciudate pentru noi, Animale și păsări, și pești, fructe și ierburi. Luați acest exemplu, Cleanens, clar înțelegător, Dacă Augustin greșește în această părere: A folosit cuvântul lui Dumnezeu în zadar. În Sistemul de Lumină faci la fel de bine.

În telescoapele pe care ni le arată Glass, Koliko Creatorul a dat spațiu cerurilor. Numai mulți sori strălucesc în ei, aprinși, Câte stele nemișcate ne dezvăluie noaptea. Cercul soarelui nostru, printre alte planete, curge Pământul cu luna în mișcare în jurul lui, pe care, deși cunoaștem foarte pe larg, Dar, aplicându-l la lumină, îl reprezentăm ca punct. Dacă lucrurile create sunt natura spațioasă! O, cât de mare este Zeitatea care i-a creat!

O, cât de mare este bunătatea abisului Său pentru noi, Că l-a trimis pe Fiul Său iubit pe pământ!

N-a disprețuit un mic minge de sute, Să salveze pe cei pierduți de suferință.

Cu cât vedem mai puțin bunătatea Lui demnă,

241

Biblioteca Runiverse

Poezie și oratorie

Cu cât mai multă bunătate și milă ne întrebăm? Sticla ne conduce prin Optică la aceasta, Alungând întunericul adânc al ignoranței! Limitele razelor refractate din ea nu sunt false, sunt stabilite de Creator: altele sunt imposibile. În veacul nostru binecuvântat și luminat, ce nu ar putea face un om pentru ei?

Deși natura ne-a dăruit cu privirea ascuțită, Dar capătul ei este aproape de putere: Numai că în depărtare nu ne arată lucruri Și strâns de țevă, are nevoie de raze, Dacă tot nu ajunge la multe făpturi, Ce statură mică ne ascunde! Dar în veacurile prezente, Microscopul ne-a

dezvăluit, Ce a creat Dumnezeu în animalele invizibile! Cât de subțiri sunt membrele, structurile, inima, venele și nervii pe care forțele animalele îi păstrează în sine! Nu mai puțin decât o balenă grea în abis, suntem un mic vierme de părți cu adaos de divit. Mare este Creatorul nostru în imensitatea cerului! Mare în structura viermilor, aproape zvelt! Cu sticla am cunoscut niste minuni, Cu ce a umplut El Pontul, și vazduhul și padurile. După ce a adăugat creșterea lucrurilor, acesta, dacă avem nevoie, arată analize pe bază de plante și cunoștințe medicale. Câte secrete ne-a dezvăluit Microscopul Particule invizibile și vene subtile din corp!

Dar ce altceva? Barometrele sunt deja în sticlă pentru noi Vor să prevestească, de îndată ce vor fi vânturi, De îndată ce va foșni ploaia deasă pe câmpuri, Sau, alungând norii, soarele îi va usca. Speranța noastră nu este măgulită de înșelăciuni: sticla ne va ajuta, iar munca va fi făcută. Parcă li s-ar fi descoperit mișcările luminarilor; Prin aceeași, diferența de forțe va fi dezvăluită în vreme. Dacă sătenii pot fi fericiți, Când nu este căldură, nicio ploaie nu este periculoasă pe câmp! La ce abilitate ar trebui să se aștepte navele, Știind când să facă zgomot sau să tacă pe valuri Și să navigheze pe mare confortabil și calm! Mare este treaba în aceasta și demnă de munți de aur!

Departe până la capăt Pahar demn de laudă, Pentru care un an întreg cu greu am putut obține. Pentru asta, las cuvinte de laudă

242

Biblioteca Runiverse

Scrisoare despre beneficiile sticlei

Și ce am scris despre el, încep cu fapte. Totuși, la final este imposibil să eșuezi, Ca să nu-mi amintesc de noile sale minuni.

Ce poate fi mai groaznic pentru muritori decât o lovitură, Cu care fulgerul din nori strălucește puternic? Auzind un trosnet și zgomot brusc în întuneric Și văzând o fulgerare rapidă, mintea slabă este zvârlită, Din ceasul supărat vrea să se ascundă undeva, Îi este frică să cerceteze motivele, Ca să interpreteze acel fulger și tunet, El consideră că toate aceste gânduri sunt un păcat.

„Nu îndrăznesc să mă uit la bici”, spune el, „când Tatăl ne amenință cu furia lui”.

Dar cum ne execută El, ridicând un ax în prăpastie, Este un păcat să spunem că a prins vântul? Când pâinea mulțumită nu s-a născut în Egipt, este un păcat să spui că Nilul nu s-a revărsat acolo? La fel, ar trebui să vorbim despre tunet.

Dar strălucirea și sunetul ei, nepermițând să se ridice capul, I-a ținut pe cărturari într-un sentiment de jenă, Că în amăgire au pierdut calea cea mare Și nu au putut ajunge la adevăratele motive, O generație de acțiuni asemănătoare nu s-a găsit. în Sticlă. Învârtire, Bila de sticlă lovește cu strălucire, Asemănător cu fulgerările și trosniturile tunătoare. Mintea s-a mirat de asemănarea, dar, văzând micimea puterii, Până în vara trecută, era îndoielnic; Satisfăcând un ochi prin

curiozitate, am căutat schimbări plăcute zile și nopți, Și am avut mai multă râvnă în acela, Să înving boala cu puterea Paharului,

Și am văzut adesea că succesele sunt râvnite. O, cât de zilele noastre sunt incomparabile cu cele din vechime! Dintr-o dată se răspândește un zvon minunat prin toate țările, că nu există niciun pericol din cauza săgeților de tunet! Că aceeași forță a norilor care tunet aduce întuneric, Care emană din Sticlă cu mișcare, Că, cunoscând regulile rafinate de Sticlă, Putem îndepărta tunetul din tâmpilele noastre. Unitatea acestor forțe a fost dovedită de o sută de ori. Așteptăm acum o vară plăcută înapoi: Atunci paharul ne va asigura de adevăr, Va fi oare glasul teribil al tunetului confortabil? Europa și-a pus acum tot gândul în asta Și a stabilit deja un colos demn.

243

Biblioteca Runiverse

Poezie și oratorie

Eu, urmând-o, cobor din Munții Parnasului, Pentru o vreme voi aplica toată munca mea la Sticlă.

Mergând după secretele artei și naturii, aud vocea vesela admirativă a oamenilor. Elisabeta pretutindeni laudă Spune înțelepciunea și generozitatea faptei. Vremuri de aur! O, legile blânde! El iartă popoului său milioane de oameni Și, văzând binele comun al patriei, poruncește Învățătura să se extindă în mări, Înmulțind în ea vigoarea cu generozitatea Sa! Iar Tu, Mecenas, prin mijlocire înaintea Ei Ce fel de științe încerci să deschizi, În fața luminii în care pot fi un martor credincios. Toți Ție sunt de laudă, plăcuți și buni, Că se străduiesc să cuprindă cu folos învățăturile.

Muncile mele fezabile și mici și Kohl își amintește adesea înaintea Ei! Auzit pentru a fi Cel mai blând auz al ei. Este nou în ființă pentru a primi viață de către spirit! Oricine va arăta vechiul sens în zilele tinereții sale, El va fi un exemplu pentru toată lumea, după ce a trăit prin părul său cărunț. Cine manifestă înclinație spre fericire și bunătate, El afirmă neclintit fericirea pentru sine. Toată lumea simte în Tine și laudă pe amândouă, Și cerul celor nădăjduiți va arăta uitare.

ANGAJAMENT DE CUVÂNT

ÎN MEMORIA ÎMPĂRATULUI STATULUI PETRU CEL MARE, VORBIT LA 26 APRILIE 1755

Ascultătorii, sărbătorind cea mai sfântă ungere și nuntă pe statul rusesc al celui mai milostiv Autocrat al nostru, Ascultătorii, vedem o condescendență similară față de Ea și față de patria comună, pe care o vedem în nașterea Ei și în primirea proprietății paterne. Minunată este nașterea Ei ca o prefigurare a împărăției; glorioasă este urcarea pe tron cu curaj ocrotit de sus; bucurie evlavioasă plină de acceptarea coroanei paterne cu victorii minunate din mâna Domnului. Cel puțin era încă îndoielnic pentru oricine dacă posesorii de pe pământ sunt de la

Dumnezeu sau cu ocazia puterii pe care o dobândesc, totuși, printr-o singură naștere.

244

Biblioteca Runiverse

Cuvânt de laudă de binecuvântată amintire către împăratul Petru cel Mare

Portretul în mozaic al lui Petru I. Lucrări de Lomonosov

Marea noastră împărăteasă trebuie să se convingă de asta, văzând că Ea a fost deja aleasă să ne stăpânească. Nu ghicitoare astrologică dubioasă, din poziția planetelor produse, sub celălalt în aval de cale, apar schimbări și fenomene, dar semne clare ale Providenței lui Dumnezeu vor servi drept dovadă. Lăudându-se pe dușmanii Petrovului de lângă Poltava, s-a petrecut victoria cu nașterea acestei Mari Fiice a Lui într-un an, iar Elisabeta, care a intrat în lume cu triumful Victorului, a venit pe lume. Nu este Providența degetul arătător aici? Nu auzim o voce de difuzare cu urechea noastră mentală? Vezi tu, vezi împlinirea făgăduinței-baie pentru tine cu semne de prosperitate. Petru triumf

245

Biblioteca Runiverse

Poezie și oratorie

Shaft, care a învins dușmanii externi și a înlăturat trădătorii; Elisabeta s-a născut pentru astfel de triumfuri. Petru, după ce a întors coroana Suveranului legitim, a mers către cetatea tatălui său; Elisabeta a intrat în societatea umană pentru a-și întoarce mai târziu coroana Tatălui. Petru, după ce a salvat Rusia de la pradă, în loc de frica sumbră a adus bucurie sigură și strălucitoare; Elisabeta a văzut lumina pentru a revărsa o strălucire de bucurie asupra noastră, izbăvind-ne din întunericul durerilor. Petru a condus numeroși prizonieri, nu mai puțin prin generozitate decât prin curajul celor învinși; Elisabeta a fost eliberată din pânțele, pentru a captiva inimile supușilor ei cu filantropie, blândețe și generozitate. Din moment ce vedem soarta minunată a lui Dumnezeu, Ascultători: cu nașterea biruinței, cu ușurarea Părintelui - izbăvirea patriei, cu riturile obișnuite la naștere - o intrare solemnă extraordinară, cu giulgiul - lauri imperative și cu prima voce infantilă - stropi și exclamații pline de bucurie! Nu sunt toate acestea prefigurate pentru Elisabeta, născută atunci, virtuțile părinților, prefigurarea împărăției părintești?

Accesând-o, cât de mult i-a ajutat Providența Atotputernică eroismul Ei, despre care amintirile vesele nu vor înceta niciodată, căci, prin puterea și spiritul Său, Eroina noastră s-a mutat în statul atot-rusesc, vrednic de slava Sa, faptele și intențiile mari ale Sale. Petrov, inimile noastre interioare spre plăcere și fericire generală au adus mântuire și reînnoire părții nobile a lumii. Mare este mântuirea unui singur om, cât de incomparabil de mai mare este mântuirea unui

întreg popor! În tine, dragă patrie, în tine vedem exemple satisfăcute în acest sens. Prin vâlvele intestinale ale strămoșilor noștri, neadevăruri, tâlhări și fratricide, Dumnezeuul iritat v-a înrobit o dată unei limbi străine și a impus trupului vostru lanțuri grele, lovit de ulcere adânci! Apoi, cu geamătul și strigătul vostru plecat, v-a trimis viteji Suverani, eliberatori de sclavie și slăbiciune, care, unindu-vă mădularele fărâmate, s-au întors la voi și v-au sporit puterea, măreția și slava de dinainte. Marea Elisabeta, condusa de Dumnezeu la tronul patern, a salvat poporul rus de la o cadere nu mai puțin, dar într-un mod demn de mare surpriza. Bolile interne sunt mai dezastruoase decât cele externe; deci în măruntaiele statului, pericolul adus este mai dăunător decât atacurile externe. Mai convenabil, ulcerele externe se vindecă decât leziunile interne. Dar, comparând vindecarea Rusiei din înfrângere, provocată de armele barbare din afară, cu vindecarea uimitoare care se află înăuntru, de mâna Elisabetei, găsim contrariul. Apoi, pentru vindecarea rănilor externe, câmpurile și râurile au fost înroșite cu sânge nu mai puțin rusesc decât agarian. În zilele noastre binecuvântate, marea noastră Elisabeta

246

Biblioteca Runiverse

Cuvânt de laudă de binecuvântată amintire către împăratul Petru cel Mare

Vătămarea înrădăcinată în interiorul Rusiei fără toată slăbiciunea noastră să fie distrusă în scurt timp și Patria bolnavă, parcă cu un singur cuvânt plin de putere dumnezeiască, s-a vindecat, zicând: „Ridică-te și umbla, ridică-te și umblă, Rusia. Scuturați-vă îndoielile și temerile și, plin de bucurie și speranță, arătați-vă, bucurați-vă, înălțați-vă.

O asemenea imagine în gânduri ne prezintă, Ascultătorilor, amintirea acelei bucurii! Dar ele sunt agravate când ne gândim că atunci am fost eliberați nu numai de asuprire, ci și de dispreț. Că înainte de eliberarea poporului nostru, ei au vorbit despre noi? Nu mai răsună cuvintele lor în memoria noastră? Rușii, rușii, l-au uitat pe Petru cel Mare! Pentru ostenele și meritele Sale, ei nu mulțumesc cuvenit, nu o înalță pe Fiica Sa la tronul Tatălui. Ea a rămas - ei nu ajută; Ea ■a respins - nu te întoarce; Ea este neglijată - ei nu se răzbună. O, ce mare este rușinea și ridicolul! Dar incomparabila Eroină, odată cu înălțarea Ei, a luat ocară de la fiii Rusiei și a îndreptățit în fața lumii întregi că nu râvna noastră a lipsit, ci generozitatea Ei a purtat-o; nu gelozia noastră a eșuat, dar Ea nu dorea vărsarea de sânge; nu trebuie pusă pe seama lașității noastre, ci Providenței Divine, pe care El S-a demnat să o arate celor de puterea Lui, curajul Ei și bucuria noastră să o agraveze. O astfel de binefacere ne-a aranjat Preaînaltul prin urcarea la Tronul Părinte al Marii Elisabeta! Care este sărbătoarea actuală? Vârful și coroana celei prestabilite. Domnul i-a încununat nașterea miraculoasă, a încununat-o cu o înălțare glorioasă, a încununat virtuți neaplicate, a încununat-o cu har, a încurajat-o cu bucurie demnă de încredere și a binecuvântat-o cu biruințe răsunătoare, victorii asemănătoare cu înălțarea ei, căci, dușmanii interni au fost învinși fără a vărsa sânge, astfel încât cele externe au fost depășite cu puține daune.

Monarhia noastră se îmbracă în violet, este unsă pentru Regat, se căsătorește, acceptă Sceptra și Orbii. Rușii se bucură și umplu aerul cu stropi și exclamații; meciurile sunt îngrozite și palidează, eschivează, dau înapoi armatei ruse, se refugiază în spatele râurilor, peste munți, peste mlaștini, dar peste tot sunt asupriți de mâna puternică a Elisabetei încoronate: numai din Ea. mărinimitatea pe care o primesc slăbesc. Dacă vedem semnul clar al binecuvântărilor Ei stăpâniri în toate cele de mai sus și vedem cu bucurie existența lor mult râvnită! Urmând exemplul marelui Său Părinte, dă coroane suveranilor, liniștește Europa cu arme pașnice, afirmă moștenirea rusă; aurul și argintul curg din măruntaiele pământului către Ea și spre plăcerea generală, supușii scapă de greutate; pământul nu este pătat de sânge rusesc, nici în interiorul, nici în afara statului; oamenii se înmulțesc, iar veniturile cresc; se ridică clădiri splendide; instanțele sunt corectate; științele sunt plantate în rândul statului - pretutindeni tăcerea iubită și un asemenea timp domină Monarhia noastră.

247

Biblioteca Runiverse

Poezie și oratorie

Si asa, cand neasemuita noastra imparatesa, prefigurata la nastere, a primit curaj, aprobata printr-o nunta biruitoare si impodobita cu fapte de glorie, a inaltat imparatia parinteasca, atunci, in dreptatea tuturor faptelor si laudelor, adevaratul Sau mostenitor. De aceea, in timp ce laudăm pe Petru, să o laudăm pe Elisabeta.

Științele cu mult timp în urmă ar trebui să prezinte gloria Lui în imagini clare; au dorit de multă vreme să laude faptele incomparabile ale Fondatorului lor într-o adunare solemnă specială. Dar știind că se cere o mare artă pentru alcătuirea unui cuvânt demn de ei, au tăcut până acum, pentru că acest Erou trebuie să ofere* ceea ce încă nu s-a auzit despre alții. Nu există nici un egal în fapte pentru el, nu există exemple egale în elocvență, prin care gândul de a urma să poată porni în siguranță în adâncurile adânci ale mulțimii și măreției lor. Totuși, în sfârșit, s-a hotărât mai bine în elocvență * decât în recunoștință, pentru a arăta o lipsă, este mai bine să îmbine sinceritatea cuvântului împodobit cu conversații rostite din simplitate zeloasă, decât să tacă între atâtea exclamații de sărbătoare, mai ales când Prea Înalt Domn al tuturor sărbătorilor noastre a înrăutățit frumusețea, trimițând tânărului Suveran Mare Duce Pavel Petrovici gajul atotdorit al îndurării Sale divine față de noi, pe care o cinstim în continuarea tribului Petrov. Și așa, lăsând îndoiala timidă și făcând loc curajului zelos, cât duh și glas avem ar trebui folosite sau, mai bine zis, epuizați pentru lauda Eroului nostru. Făcând acest lucru, de unde să-mi încep cuvântul? Este din darurile Lui trupesti? De la o fortăreață a puterii? Dar ele se manifestă în depășirea muncii grele, a nenumăratelor osteneli și în distrugerea obstacolelor teribile. Este de la o înfățișare și o vârstă eroică, unită cu frumusețea maiestuoasă? Dar pe lângă mulți care reprezintă viu imaginea lui înscrisă în memorie, mărturisesc diverse state și orașe, care, mișcate de slava Sa, s-au adunat să se întâlnească și faptele Corespondenților și marilor

Săi Monarhi păreau la o privire decentă. Voi începe de la curaj? Dar privegherea lui vigilentă dovedește, fără de care nu se putea săvârși doar fapte multe și mari. Din acest motiv, trec imediat la propunerea lor, știind că este mai convenabil să acceptăm începutul decât să ajungem la sfârșit și că acest mare Om nu poate fi mai bine lăudat de nimeni, decât de cel care își calculează cu exactitate și exactitate lucrările, fie ca doar să calculeze era posibil.

Și așa, atât cât ne va permite puterea, cât va permite concizia unui anumit timp, vom aminti doar faptele cele mai importante ale Lui, apoi obstacolele puternice depășite în ele și, în final, virtuțile sale, în astfel de întreprinderi el grăbit.

Spre marile Sale intenții, înțeleptul Monarh a prevăzut pentru fapta necesară necesară, pentru ca orice fel de cunoaștere

*248"

Biblioteca Runiverse

Cuvânt de laudă de binecuvântată amintire către împăratul Petru cel Mare

răspândit în patrie și oameni pricepuți în științe înalte, precum și artiști și artizani, să se înmulțească, despre care grija Sa paternă, deși am propus-o anterior, totuși, dacă este descrisă în detaliu, atunci tot cuvântul meu nu va ajunge. aceasta, pentru că, nu zburând o dată în jurul asemănării Vulturului unui stat european care zboară rapid, parțial prin comandă, parțial printr-un exemplu important, el i-a determinat pe mulți dintre supușii săi să-și părăsească patria pentru o vreme și să fie conștienți de artă cât de mare beneficiu o persoană și întregul stat provine dintr-o călătorie curioasă pe meleaguri străine. Atunci s-au deschis porțile largi ale marii Rusii; - mișcarea curgea neîncetat. Apoi, învățăturile Matematice și Fizice, mai înainte imputate vrăjitoriei și vrăjitoriei, îmbrăcate deja în porfir, încununate cu lauri și așezate pe tronul Monarhului, au fostenerate cu evlavie în Persoana consacrată a lui Petru. O asemenea strălucire de măreție înconjurată de știință și artă de orice fel care ne-au adus beneficii dovedește abundența excesivă a numeroaselor noastre plăceri diferite, pe care strămoșii noștri nu doar le-au pierdut înaintea marelui Iluminator rus, dar despre multe nu aveau idee. Deoarece multe lucruri necesare care veneau în Rusia din țărâmurile îndepărtate cu greu și la un preț mare, acum sunt produse în interiorul statului și nu numai că ne satisface, ci furnizează și alte pământuri cu excesul lor. Vecinii noștri vecini s-au lăudat cândva că Rusia, un stat mare, un stat puternic, nu putea produce în mod corespunzător afaceri militare sau comercianți fără ajutorul lor, fără a avea în măruntaiele lor nu doar metale prețioase pentru ștanțarea monedelor, ci și fierul cel mai necesar pentru pregătirea armelor. . , cu ce să devii împotriva inamicului. Acest reproș a dispărut de la iluminarea lui Petrov: interiorul munților a fost deschis de mâna Sa puternică și harnică. Metalele sunt aruncate din ele și nu numai că sunt răspândite din belșug în interiorul patriei, ci și în sens invers, ca și cum ar fi împrumutate, sunt dăruite de oamenii din exterior. El întoarce armata rusă curajoasă împotriva inamicului cu arme pregătite din munții ruși de mâinile rusești.

Despre aceasta pentru apărarea patriei, pentru siguranța supușilor și pentru dezvoltarea nestingherită a unor întreprinderi importante în interiorul statului, despre această instituție necesară a unei armate decente, dacă Marele Monarh avea mare grijă, dacă zelul rapid, dacă cercetarea era sânguincios din toate punctele de vedere, din toate punctele de vedere, apoi totul când nu este suficient să fii surprins Poate,

249

Biblioteca Runiverse

Poezie și oratorie

O putem exprima în cuvinte? Părintele înțeleptului Erou Nostru, de binecuvântată memorie, Marele Suveran Țar Alexei Mihailovici, între multe fapte glorioase, a pus bazele unei armate regulate, care, cu ajutorul cât de mult în război, a avut succes, mărturisesc despre el. campanii fericite în Polonia și provinciile dobândite înapoi Rusiei. Dar toată preocuparea Lui pentru afacerile militare cu viața a fost întreruptă. Vechile tulburări s-au întors, iar armata rusă și-a putut arăta puterea mai mult în mulțime decât în artă, care mai târziu s-a slăbit mult mai clar de la întreprinderile militare inutile care erau atunci împotriva turcilor și tătarilor și mai ales din tirul cu arcul neînfrânat și pernicios. indignări, din lipsa unei represalii decente și locația celor care s-au întâmplat. În asemenea împrejurări, cine ar putea crede că un flăcău de doisprezece ani, excomunicat de la guvernarea statului și numai sub înțeleptul patronaj al Părintelui Său iubitor de copii, ferit de răutate, între temeri neconținute, între sulite, între săbii, împotriva rudelor și binevoitorilor Săi și gol împotriva Sine Însuși, a început să întemeieze o nouă armată regulată, a cărei putere a fost în curând simțită de dușmani, simțită și tremurată, și de care acum întregul univers este surprins pe bună dreptate. Cine ar putea crede că dintr-o copilărie, așa cum părea, doar o afacere importantă, numai mare, ar putea crește? Alții, văzând câțiva tineri cu tânărul Suveran învărtind arme ușoare în diferite moduri, au considerat că acest lucru este doar distractiv pentru El și, prin urmare, acești oameni nou recrutați au fost numiți Amuzanți. Unii, având o mare perspicacitate și observând pe chipurile lor tinerețe o vigoare eroică înfloritoare, strălucind inteligență din ochi și agilitate demnă în mișcările lor, s-au gândit la cât de curajos Erou, cât de mult se poate aștepta chiar și atunci un mare Monarh Rusia! Dar să recruteze multe și mari regimente, infanterie și cavalerie, să mulțumească pe toată lumea cu haine, salarii, arme și alte proiectile militare, să predea un nou articol, să introducă artileria, câmpul și asediul, după reguli, pentru care cunoștințe considerabile de Se cere geometrie, mecanică și chimie și, mai ales, a avea șefi pricepuți în toate mi s-a părut, în dreptate, un lucru imposibil, pentru că în toate aceste nevoi o nobile lipsă și privare de puterea Suveranului a luat ultima speranță și cea mai mică probabilitate. pentru aceasta. Totuși, ce a urmat apoi? Mai mult decât aspirațiile întregului popor, împotriva improbabilității cărora abandonase speranța, și mai presus de intrigile absurde și de murmurul evident al invidiei însăși, noi regimente ale Petrovului au tunat deodată și în rușii credincioși nădejde bucurăsoasă, în frica opusă, a stârnit surprindere în ambele. Imposibilul a fost

realizat printr-un zel poate extraordinar și, mai ales, printr-un exemplu nemaiauzit. Privind cândva Senatul roman despre Traian

250

Biblioteca Runiverse

Cuvânt de laudă de binecuvântată amintire către împăratul Petru cel Mare

Cezar, care stătea în fața Consului pentru a primi de la el demnitatea Consulară, a exclamat: „Cu cât ești mai mult, cu atât ești mai maiestuos!” ' Ce exclamații, ce stropi să aibă Petru cel Mare pentru indulgența Sa neaplicată? Am văzut, i-am văzut pe părinții noștri încoronați Suveranul lor nu printre candidații la consulatul roman, ci printre soldații obișnuiți, care nu cereau putere asupra Romei, dar care îi respectau supușii. O, tu, locurile sunt frumoase, locurile sunt prospere, care s-au bucurat doar de o vedere minunată! O, cât ai fost surprins de ostilitatea prietenească a regimentelor unui singur Suveran, comandant și subordonat, comandând și ascultător. O, cât de surprins ai fost asediul, apărarea și capturarea noilor fortărețe, nu pentru interes propriu, ci de dragul gloriei viitoare, nu pentru a calma opoziția, ci de dragul încurajării colegilor de trib. Acum, privind înapoi la aceste neTă trecute, ne închipuim câtă dragoste mare, câtă gelozie fierbinte pentru Suveran, armata de început s-a aprins, văzându-L în comunitatea lor, la aceeași masă, mâncând mâncare la fel, văzându-i fața, praful. iar sudoare acoperită, văzând că nu se deosebește de ei în niciun fel, mai mult, în pregătirea și în munca tuturor ei sunt mai harnici, mai buni decât toți. Printr-un exemplu atât de extraordinar, înțeleptul Suveran, trecând prin rândurile cu supușii săi, a dovedit că Monarhii nu-și pot spori măreția, gloria și înălțimea demnității lor în niciun alt mod decât printr-o asemenea îngăduință. O astfel de încurajare a întărit armata rusă și în războiul de douăzeci de ani cu coroana Suediei și apoi în alte campanii a umplut marginile universului cu tunetul de arme și sunete victorioase. Este adevărat că prima bătălie de lângă Narva nu a avut succes, dar avantajul opus și concesiunea armatei ruse la glorificarea lor și la umilirea noastră a fost sporită mai mult din invidie și mândrie decât ceea ce era lucrul în sine, căci, deși rusul armata avea în cea mai mare parte doi ani împotriva celor bătrâni și a bătăliilor obișnuite, deși între comandanții noștri și cel rău și vicleanul măturător a dezvăluit inamicului toate împrejurările taberei noastre și, deși Carol al doilea prin o invazie bruscă nu le-a dat rușilor timp să se alinieze, totuși, chiar și după retragere, au luat curajul inamicului de a continua bătălia și de a termina victoria, astfel încât Gărzile de viață rusești, care au rămas intacte, și destul de alte câteva trupe, nu au îndrăznit să atace inamicul pentru că nu aveau conducătorii principali, pe care El, după ce a cerut un tratat de pace, i-a ținut ca prizonieri. Din acest motiv, gărzile și alte trupe cu arme, cu o vistierie militară, desființarea steagurilor și bătând tobe, s-au întors în Rusia. Că acest ghinion s-a întâmplat mai mult pentru circumstanțele nefericite arătate decât pentru lipsa de pricepere a trupelor ruse și că noua armată a lui Petru

251

deja la începuturile sale, regimentele obișnuite ale urâților puteau învinge, dovedit în vara următoare și apoi multe victorii glorioase câștigate asupra lor.

Îmi întorc cuvântul către voi, acum vecini pașnici, când auziți aceste laude ale faptelor militare ale Eroului nostru, când auziți victoriile armatei ruse asupra voastră lăudate de mine, nu în reproș, ci mai mult în cinstea atributului vostru. , pentru că a stat multă vreme împotriva puternicului popor rus, a sta împotriva lui Petru cel Mare, împotriva Omului trimis de Dumnezeu în minunea universului și, în cele din urmă, să fii învins de El este mai glorios decât să înfrângi regimente slabe. sub conducere proastă. Cu dreptate, cinstește curajul eroului tău Carol cu adevărata ta slavă și, cu consimțământul lumii întregi, afirmă că aproape nimeni ar putea rezista în fața mâniei sale, dacă Petru cel Mare nu ar fi fost ridicat împotriva Lui printr-un minunat Soarta divină în Patria noastră. Regimentele sale curajoase, organizate cu regularitate, prin victoriile care au urmat în curând, au dovedit cât de fierbinte este zelul lor, ce artă este în treburile militare, dobândită din înțeleaptă instrucție și exemplu. Lăsând numeroase victorii, pe care armata rusă obișnuia să le socotească drept bătălii, fără a menționa numărul mare de orașe capturate și cetăți solide, avem dovezi satisfăcute în două victorii principale, lângă Leșnoy și lângă Poltava. Unde și-a surprins Domnul mai mult mila Lui față de noi? Unde s-a dezvăluit mai clar cât de puternice au fost succesele înființării unei noi armate, întreprinderea binecuvântată și zelul zelos al lui Petrovo? Ce este mai minunat decât asta, ce ar putea urma? Armata, demult obișnuită cu regularitatea, adusă din regiunile inamicului la îndrăzneala glorioasă la luptă, sub conducerea comandanților, care pun tot timpul în exercițiu militar, armata, aprovizionată din belșug cu tot felul de obuze, se sustrage de luptă. cu noile regimente rusești, al căror număr este mult mai mic. Dar ei, fără să dea odihnă opoziției, i-au depășit cu un curent rapid, au luptat, au câștigat, iar principalul lor lider cu mici rămășițe abia a scăpat de captivitate pentru a aduce vești deplorabile Suveranului său, care, deși era foarte indignat, dar trează. cu un spirit curajos și impetuos, era încă încurajat împotriva Rusiei, încă nu putea fi sigur că armata minoritară a lui Petrovo ar putea rezista forței sale mature înaintând sub propria sa conducere și, sperând în speranțele obscure ale Rusiei fără scrupule a trădătorului, nu a ezitat să intre în hotarele ucrainene ale patriei noastre. A convertit Rusia cu reflecției arogante și tot Nordul aștepta cu nerăbdare să fie sub propriul său picior. Dar Dumnezeu, răsplătind ostenelele vigilente, l-a răsplătit pe Petru cu o victorie desăvârșită asupra acestui dispreț al eforturilor sale, care, contrar aspirațiilor sale, nu era doar un martor evident al improbabilei Ge-

#252*

roi de succesele noastre în treburile militare, dar prin fuga sa nu a putut evita curajul bine proporționat al rusului care visează în gândurile sale.

Numai cu victorii nobile glorificat cu Sine pe Marele Monarh în întreaga lume armata lui a dovedit în cele din urmă că El a încercat să stabilească acest lucru mai mult pentru siguranța noastră, căci nu doar a legitimat-o, ca să nu se dizolve niciodată, mai jos în timpul unei păci senine. , așa cum a fost sub suveranii foștilor, rareori a avut loc o scădere considerabilă a puterii și gloriei Patriei, dar a fost întotdeauna ținută în bună pregătire. O, adevărată grijă tată! El le-a amintit în repetate rânduri de semenii săi credincioși supuși, uneori cu lacrimi cerând și sărutându-se, pentru ca numai cu multă muncă și cu atât de minunat succes renovarea Rusiei întreprinsă, și cu atât mai mult, arta războiului, să nu fie lăsată în neglijență după El. . Și în acel moment cel mai fericit, când Dumnezeu a binecuvântat Rusia cu o pace glorioasă și utilă cu coroana suedeză, când i-au fost aduse felicitări zeloase și titlurile de „împărat”, „mare”, „tată al patriei”, datorate lui. , nu a omis să confirme public Senatului de guvernare că, în speranța de pace, nu este necesară slăbirea în treburile militare. Nu a indicat el în mod clar că aceste titluri înalte nu erau plăcute pentru El fără supravegherea și întreținerea unei armate regulate în viitor?

După ce cercetăm cu ochi iute pe calea uscată puterea Petrovei, care în copilărie s-a maturizat și și-a îmbinat pregătirea cu victorii, să ne întindem privirea prin ape, Ascultători, vom vedea faptele Domnului și minunile sale în adâncimi, arătate de Petru și lumină surprinzătoare.

Vastul stat rus, asemănător lumii întregi, este înconjurat de mari mari de aproape pretutindeni și îl plasează în limitele sale. Cu toții vedem steaguri rusești desfășurate. Acolo, gurile marilor râuri și noile chei cu greu pot găzdui multe nave, valurile geme sub greutatea flotei ruse, iar în adâncul abis se aud zgomote de trage de foc. Acolo, aurite și ca primăvara, corăbii prospere, înfățișate în suprafața calmă a apelor, își exacerbează frumusețea, indus, ajungând într-un paradis de liniște, marinarul țărilor îndepărtate descarcă excese spre plăcerea noastră. Acolo, noi Columbi se repezi pe țărmuri necunoscute pentru a spori puterea și gloria Rusiei, iar apoi un alt Typhis îndrăznește să înoate între munții luptători, se luptă cu zăpada, cu miez, cu gheața veșnică și vrea să facă legătura între est și vest. Unde s-a răspândit marea glorie și putere a flotelor rusești pe atâtea mări într-un timp scurt? De unde este problema? De unde este arta? De unde vin colosul și instrumentele necesare într-o afacere atât de dificilă și diversă? Nu sunt uriașii antici, care ies din pădurile dense și din munții celor mai înalți stejari mari, de-a lungul malurilor de-a lungul

*253♦

Biblioteca Runiverse

Poezie și oratorie

aruncat în clădire? Nu a fost Amphion, cu jocul dulce al lirei, cel care a mutat diversele părți pentru a construi cetăți minunate zburând printre valuri? Ar fi adevărat că graba minunată a lui Petrov în

construirea flotei a fost pusă pe seama unor asemenea ficțiuni, s-ar întâmpla un caz atât de improbabil și dincolo de forța umană în antichitatea îndepărtată și nu ar fi în memoria fermă a multor martori vădiți și în scris, fără niciun excepție, știri de încredere. În acestea citim cu surprindere, din ele, nu fără o mișcare sinceră în convorbiri amicale, auzim că este imposibil de stabilit dacă Petru cel Mare a depus mai mult efort în întemeierea unei armate terestre sau maritime. Totuși, nu există nicio îndoială că a fost neobosit în ambele, excelent în ambele, căci, în ceea ce privește cunoașterea a tot ceea ce se întâmplă în bătălii pe un drum uscat, nu numai că a trecut prin toate rândurile, ci a testat și toate aptitudinile și lucrează cu propria sa artă, astfel încât peste nimeni să nu poată vedea omisiunile postului și nici un exces de la nimeni dincolo de forțele de a nu cere. La fel, în flotă, neavând experiență, nu a lăsat nimic în care să-i poată fi desființate doar gândurile pătrunzătoare sau mâinile harnice. Chiar din acel moment, când a fost prin ambarcațiunea profetică, dar prin acțiunea și gloria celor mari, invenția a îndemnat spiritul vigilant al lui Petrov la un zel util pentru a întemeia o flotă și a arăta puterea rusească în adâncurile mării, a îndreptat și a răspândit mintea mare a puterii Sale în toată această parte importantă a întreprinderii, pe care ținând cont, era convins că este imposibil să aibă succes într-o problemă atât de dificilă dacă el însuși nu a primit cunoștințe satisfăcătoare în ea. Dar unde se găsește? Ce face Marele Suveran? Părea că înainte să se înghesuie nenumărați oameni, care se înghesuie să vadă dizgrația admirativă de pe câmpurile Moscovei, când Eroul nostru, abia ieșit din copilărie, în prezența întregii case a țarului, cu rândurile nobile ale statului rus și cu un nobil. adunare a nobilimii, când bucurându-se, când temându-se de paguba sănătății Lui, a lucrat, măsurând o cetate obișnuită, ca un stăpân, săpând șanțuri și cărând pământ pe buze, ca un soldat de rând, poruncând tuturor, ca un Suveran, dând exemplu. tuturor, ca un Învățător și Iluminator înțelept. Dar s-a trezit cea mai mare minune, cea mai mare rușine în fața ochilor lumii întregi, când, de la început, pe apele puțin adânci ale Moscovei, apoi pe lățimea mare a lacurilor Rostov și Kubinsk, în cele din urmă, în spațiul Marea Albă, convins de beneficiile inexprimabile ale navigației, s-a absentizat o vreme din statul său și, ascunzând Majestatea Persoanei Sale, printre muncitorii de rând dintr-un ținut străin, nu a disprețuit să învețe construcția de nave. La început au fost surprinși de lucrarea miraculoasă a celor care se scufundaseră împreună cu el în antrenament, de îndată ce rusul a învățat nu numai lucrul simplu de tâmplărie, nu numai că nu a lăsat o singură piesă necesară pentru structura și construcția navelor, care

254

Biblioteca Runiverse

Cuvânt de laudă de binecuvântată amintire către împăratul Petru cel Mare

Nu ar fi putut să o facă cu propriile sale mâini, dar chiar și în arhitectura navală a dobândit atât de multă artă, încât Olanda nu a mai putut să-I satisfacă înțelegerea profundă. Atunci, cât de mare uimire s-a stârnit în toată lumea când au aflat că nu este un simplu rus, ci Însuși Posesorul marelui stat, la o muncă dureroasă, i-a întins pe cei născuți și unși să poarte sceptrul și orbul. Dar a fost oare doar

pentru simplă curiozitate, sau cel puțin pentru îndrumare și comandă în Olanda și în Marea Britanie, că s-a realizat o teorie și o practică perfectă în construcția flotei și în știința navigației? Peste tot marele Suveran, nu numai prin poruncă și răsplată, ci și prin propriul exemplu, și-a încurajat supușii să lucreze! Mărturisesc vouă, mari râuri rusești, mă întorc către voi, țarmuri fericite, sfințite de picioarele lui Petru și apoi udate de El. Întrucât strigăte vesele și pline de râvnă s-au auzit la voi, când membrii grei, pregătiți pentru alcătuirea corăbiei, nu de puține ori se mișcau în liniște de la muncă, prin punerea mâinii Lui s-au repezit la curentul rapid și însuflețiți de exemplul Său, multime cu o graba incredibilă a făcut mase mari. Ce inimă minunată și plină de zel priveleştea sensibilă de care se bucurau popoarele înghesuite, când această mare clădire se apropia de coborârea în apă! Când Fondatorul și Constructorul lor vigilent, în mod repetat deasupra lor, apoi întorcându-se sub ei, apoi întorcându-se, a observat duritatea fiecărei părți, puterea colosului, a corectat toate precauțiile, acuratețea și a perceput neajunsurile prin comandă, încurajare, presupunere și mâinile neobosite ale artei Sale grăbite . Prin acest zel vigilent, prin această constantă invincibilă în muncă, fabuloasa grabă străveche nu părea ficțiune, ci adevărul în zilele lui Petrov!

Întrucât marele Suveran s-a bucurat de atâtea succese în treburile maritime, făcute spre folosul și slava inexprimat al statului prin zelul Său, se vede cu ușurință din faptul că nu numai cu răzbunare le-a plăcut celor care au lucrat cu Sine, ci și a arătat unui copac insensibil un semn glorios de recunoștință. Pâraiele Nevei sunt acoperite de corăbii și steaguri, țarmurile mării mulțimi de spectatori înghesuiți nu pot fi adăpostite, aerul oscilează și geme din exclamația oamenilor, din zgomotul vâslelor, din glasurile de trâmbiță, din sunetul focului. - aparate de respirat. Ce fericire, ce bucurie ne trimite cerul? Cui vine monarhul nostru să se întâlnească cu atâta splendoare? O barcă dărăpănată, dar într-o Flotă superioară nouă și puternică. După ce ne-am imaginat această măreție, frumusețe, putere și acțiuni glorioase și, pe lângă micimea și subțirea ei, vedem că nu era posibil ca nimeni din lume să producă acest lucru, cu excepția curajului gigantic în întreprindere și a forței neobosite a Petrovei în realizare.

255

Biblioteca Runiverse

Poezie și oratorie

Înălțat pe pământ, incomparabil pe apele cu putere și glorie militară a fost Marele nostru Apărător!

Din această scurtă și parte a unora dintre lucrările calculului Său, mă simt deja obosită, Ascultători, dar văd în fața mea o mare și extinsă laudă a câmpului Său! Și așa, pentru a desăvârși cursul cuvântului puterii mele și un anumit timp, voi folosi grăbirea posibilă.

La întemeierea și producerea de numai mari forțe maritime și terestre, în plus, la construirea de noi orașe, cetăți, porturi de agrement, la comunicarea râurilor prin canale mari, la întărirea liniilor de

frontieră cu metereze, la un război de lungă durată. , la campanii dese și îndepărtate, la construirea de clădiri publice și private cu arhitectură nouă, la găsirea de oameni pricepuți și toate celelalte modalități de răspândire a științelor și artelor, la menținerea unor noi trepte de curteni și civili, întrucât era nevoie de un mare tezaur, toată lumea își poate imagina și argumenta clar că veniturile strămoșilor lui Peter nu l-au putut obține. Din acest motiv, înțeleptul Suveran s-a străduit cu cea mai mare sârguință, parcă, pentru a crește taxele de stat interne și externe fără o rușine publică și, prin iluminarea Sa înăscută, a văzut că nu numai vistieria va primi mari profituri, ci și supușii obișnuiți. , pacea și securitatea ar fi stabilite de o singură instituție, căci când altfel se cunoștea numărul întregului popor rus și locuința fiecărei persoane, voința proprie nu a fost oprită, fiecăruia, oriunde ar fi vrut, nu i-a fost interzis să se miște și să rătăcească la propria-i voință, străzile s-au umplut de sărăcie nerușinată și uluitoare, drumurile și marile râuri erau deseori încuiate de ticăloșia hoților și regimente întregi de tâlhari ucigași, din care nu numai satele, ci și orașele au fost ruinate. Înțeleptul Erou a transformat răul în folos, lenea în sârguință, jefuitorii în apărători, când număra mulți supuși, stabiliți fiecare în locuința lui, a impus o taxă ușoară, dar cunoscută, prin care o anumită sumă din veniturile interne ale statului s-a înmulțit și a crescut și s-a înmulțit numărul de oameni în seturi.sârguință și doctrină militară strictă. Mulți, care în împrejurări anterioare ar fi rămas tâlhari dăunători, i-a forțat să fie gata să moară pentru patrie.

Câți alți angajați ai celei mai înțeleapte instituții au ajutat la asta, eu tac despre asta; Voi aminti de creșterea veniturilor externe. Prea Înaltă Providență a favorizat intențiile bune și zelul Petrovilor: El a deschis cu mâna Sa noi cheiuri pe Marea Varangiei lângă orașele cucerite de curajul Său și ridicate prin propria Sa muncă. Marile râuri au fost combinate pentru trecerea cea mai convenabilă a negustorilor ruși, au fost întocmite documente de taxe, au fost aprobate acorduri comerciale cu diferite popoare. Și așa, crescând în interior și în exterior, mulțumirea

256

Biblioteca Runiverse

Cuvânt de laudă de binecuvântată amintire către împăratul Petru cel Mare

cât de mult a ajutat este clar încă de la începutul acestor instituții, căci, după ce a continuat războiul dificil timp de douăzeci de ani, Rusia era liberă de datorii.

Ei bine, toate faptele mărețe ale lui Petrov sunt deja descrise de slaba mea inscripție? O, cât mai mult de gândit, vocea și limbajul muncii mele rămâne! Vă încredințez, ascultătorilor, în cunoștințele voastre, întrucât întemeierea și înființarea justiției au necesitat multă vigilență, înființarea Senatului de Guvernare, a Sfântului Sinod, a colegiilor de stat, a oficiilor și a altor locuri de jurisdicție cu legi, regulamente, carte, locația. a gradelor, instituția semnelor externe pentru a da merit și favorizează, în sfârșit, politica, ambasadele și alianțele cu puteri străine. Imaginați-vă toate acestea

în mintea voastră luminată de Petru. Rămâne doar să ofer un singur scurt rezumat al întregii imagini. Dacă, înainte de începerea întreprinderilor lui Petru, cineva s-ar întâmpla să părăsească patria rusă pentru țărâhuri îndepărtate, oriunde nu ar tinea Numele Lui, dacă ar exista un asemenea pământ în lume, atunci, întorcându-mă în Rusia, aş vedea noi cunoştinţe şi artă. în oameni, îmbrăcăminte nouă şi curtoazie, arhitectură nouă cu decoraţiuni pentru casă, o nouă structură de cetăţi, o nouă flotă şi o nouă armată; nu numai o imagine diferită a tuturor acestora, ci şi cursul râurilor şi limitele mării a văzut o schimbare, astfel încât atunci să se gândească? Nu ar fi putut judeca altfel decât că rătacise de multe secole sau că totul a fost făcut într-un timp atât de scurt de forţele comune ale rasei umane, sau de mâna creatoare a Celui Prea Înalt sau, în cele din urmă, totul. este visat de el într-o fantomă adormită.

Din această mină, aproape o umbră a faptelor glorioase ale lui Petru care arată cuvintele, poţi vedea cât de grozave sunt! Dar ce se poate spune despre obstacolele teribile şi periculoase care stăteau în calea curentului Său gigantic? Mai multe laude au fost înălţate! Condiţia umană este supusă unor astfel de schimbări încât din prosper, invers, din opus, se nasc consecinţele prospere. Ce poate fi mai respingător pentru creşterea bunăstării noastre decât aceasta, când Petru, care înnoia Rusia şi patria, a fost atacat din afară, dezamăgit din interior, pericole ameninţate de pretutindeni şi consecinţe dezastruoase au fost pregătite? Războiul de afaceri interne, afacerile interne au agravat războiul, care chiar înainte de a începe să fie dăunător. Marele Suveran din patrie cu o mare ambasadă s-a mutat să vadă statele europene, să le cunoască avantajele, ca, întorcându-se, să le folosească în favoarea supuşilor săi. De îndată ce a trecut de limitele stăpânirii Sale, peste tot se simţea grozav şi punea în secret obstacole. Cu toate acestea, nu le menţionez acum, deoarece au fost notificate în toată lumea. Mi se pare că lucrurile fără suflet au simţit pericolul apropiindu-se de speranţa rusă, au simţit avioanele lui Dvinsky şi viitorul lor Domn între densele

9 M. V. Lomonosov, vol. 2 * 257 *

Biblioteca Runiverse

Poezie şi oratorie

gheaţa spre mântuirea din trădarea aranjată a deschis calea şi primejdiile biruite de ea către ţărmurile baltice, revărsând, a anunţat. Scăpând de pericol, el a pornit în grabă pe calea sa veselă, mulţumindu-şi ochii şi inima şi îmbogăţindu-şi mintea. Dar ah! Nu prin voinţă el îşi opreşte cursul glorios. Ce ceartă a avut cu el însuşi! Pe de o parte, atrage curiozitatea şi cunoştinţele, de care patrie are nevoie, pe de altă parte, însăşi patrie necăjită, care şi-a întins mâinile spre El, spre singura ei speranţă, a exclamat: „Întoarceţi-vă, întoarceţi-vă în grabă: mă chinuiesc trădătorii. interior! Călătoreşti pentru fericirea mea - recunosc cu mulţumire, dar mai întâi împlânzeşte-i pe cei fioroşi. Te-ai despărţit de casa Ta, cu sângele Tău ca să-mi mărească gloria – am citit-o cu râvnă, dar potoleşte dezordinea primejdioasă ; a lăsat coroana şi scepтрul dăruite ție de la Dumnezeu şi cu o privire simplă ascunzi razele Majestăţii Tale pentru luminarea mea - îmi doresc asta cu nădejde bucuroasă, dar îndepărtează

furtuna mohorâtă a neliniştii din orizontul căminului. Cu asemenea mişcări ale inimii, pătrunzătoare, s-a întors să stingă teribila furtună! Astfel de opoziţii l-au lăudat pe Eroul nostru prin fapte glorioase! Kohl a fost înconjurat de mulţi duşmani de pretutindeni! Suedia, Polonia, Crimeea, Persia, multe popoare răsăritene, Poarta otomană au luptat din exterior, arcaşi, schismatici, cazaci şi tâlhari au luptat din interior. În casă de la cei mai apropiaţi, din propriul lor sânge, ticăloşia, ura, trădarea erau pregătite pentru viaţa Lui cea mai dragă. Este greu să descrii totul în detaliu şi nu este nedureros să asculţi! Să ne întoarcem la bucurie într-un timp plin de bucurie. Cel Atotputernic l-a ajutat pe Petru să depăşească toate obstacolele grave şi să ridice Rusia. Şi-a promovat evlavia, înţelepciunea, generozitatea, curajul, adevărul, condescendenţa, sânguină. Sânguină şi credinţa în Dumnezeu în toate lucrările Sale sunt cunoscute: prima Sa bucurie a fost casa Domnului; nu numai ascultătorul a fost cel care s-a confruntat cu serviciul divin, ci chiar greşierul. El a înmulţit atenţia şi evlavia celor care veneau cu vocea Sa Monarhică şi în afara statului loc cu cântăreţi simpli pe rând stăteau în faţa lui Dumnezeu. Avem multe exemple ale evlaviei lui, dar acum unul predomină. Mergând în întâmpinarea trupului sfântului şi curajosului prinţ Alexandru, cu acţiune reverentă a mutat întreg oraşul, a mutat avioanele lui Nevsky. Minunata viziune! Cavalerii vâslesc, Monarhul însuşi stăpâneşte la pupa şi, de dragul credinţei, mâinile unse ale oamenilor obişnuieţi îşi întind mâinile unse pentru a lucra înaintea tuturor oamenilor. Întărit de ea, a scăpat de dorinţa repetată a trădătorilor însetaţi de sânge. Domnul şi-a umbrat capul cu putere de sus în ziua bătăliei de la Poltava şi nu a lăsat metalul mortal să o atingă! El a împrăştiat înaintea Lui, ca odinioară Yerichon, zidul Narva, nu în timpul loviturilor de la colosul care suflă foc, ci în timpul serviciului divin.

Sfinţit şi protejat de evlavie, Dumnezeu a dat

258

Biblioteca Runiverse

Cuvânt de laudă de binecuvântată amintire către împăratul Petru cel Mare

înţelepciune comparabilă. Câtă importanţă în raţionament, concizie neprefăcută în cuvinte, acurateţe în imagini, demnitate în pronunţie, lăcomie de cunoaştere, atenţie diligentă la conversaţiile prudente şi utile, constanţă în ochi şi pe toată faţa minţii. Prin aceste talente ale lui Petru, Rusia a căpătat o nouă înfăţişare, s-au fondat ştiinţe şi arte, s-au înfiinţat ambasade şi uniuni, au fost evitate planurile viclene ale unor puteri împotriva Patriei noastre, iar suveranii - regatul şi autocraţia au fost păstrate altora, coroana. luat de inamici a fost returnat altora. Din toată înţelepciunea prevestită, destul de clară, de deasupra înţelepciunii influenţate de El, curajul Său eroic s-a grăbit: prin aceasta a surprins universul, prin aceasta i-a înspăimântat pe cei potriviţi. În copilăria sa cea mai blândă, el a dat dovadă de neînfricare în timpul antrenamentului militar. Când toţi îngrijitorii noii afaceri - aruncând bombe în locul desemnat - s-au temut foarte tare de pagubă, tânărul Suveran din vecinătate pentru a privi cu toată puterea lui a fost sfâşiat de lacrimile Părintelui Său,

de cererea Fraților și a oamenilor nobili. a fost cu greu câștigat prin rugăciune. Rătăcire în țări străine pentru a preda, deoarece mulți disprețuiau pericolele pentru reînnoirea Rusiei. Înotul în adâncurile instabile ale mării l-a slujit în loc de distracție. De atâtea ori valurile mării, ridicându-și vârfurile mândre, au fost martorii unui curaj nepieritor, disecate de flota care curgea cu repeziciune, au lovit corăbiile și cu o flacără înverșunată și un metal urlând prin văzduh au copulat într-un singur pericol - El a fost nu speriat Eu Care fără groază poate să-și închipuie zburând prin câmpii Poltava în oastea lui de Petru, aranjat pentru luptă între o grindină de gloanțe dușmane, lângă capul Lui, zgomotos, ridicând glasul prin sunete și încurajând regimente la o bătălie îndrăzneată. Iar tu, Persia sufocantă, nici prin râuri repezi, nici prin mlaștini mlaștinoase, nici prin repezirile celor mai înalți munți, nici prin izvoare otrăvitoare, nici prin nisipuri fierbinți, nici prin raiduri bruște ale popoarelor neclintite, nu ai putut împiedica invadarea Eroului nostru. , nu a putut reține intrarea solemnă în cele pline cu arme ascunse și orașe viclene.

Nu ofer mai multe exemple ale spiritului Său eroic pentru concizie, Ascultători, nu menționez numeroasele bătălii și victorii care au fost în prezența și conducerea Lui, dar vă prezint generozitatea, asemănătoare cu marii Eroi, care împodobește victorii și mișcă oamenii. inimile mai mult decât fapte curajoase. În victorii, vitejia războinicilor, ajutorul aliaților, locul și timpul, comoditatea și, mai ales, își însușește fericirea, ca și cum ar fi ceva din proprietățile sale. Magnanimității biruitoare totul aparține aceluia. Cea mai glorioasă victorie este cea care se învinge pe sine. Nici războinicii, nici aliații, nici timpul, nici locul, nici fericirea care guvernează treburile umane nu au în ea.

* 259 * 9*

Biblioteca Runiverse

Poezie și oratorie

pas cu lot. Adevărat, mintea se minunează de cuceritori, dar inima noastră îi iubește pe cei mărinimi. Așa a fost Marele nostru Protector. Și-a lăsat deoparte mânia împreună cu armele, și nu numai de la vrăjmași, nimeni nu a fost lipsit de stomacul său, de îndată ce împotriva miliției Sale, dar li s-a arătat și cinste neaplicată. Spuneți-mi, căpetenii militari suedezi, capturați lângă Poltava, ce vă ați gândit atunci când, așteptând să fiți legați, ați fost încinși cu săbiile ridicate împotriva noastră; așteptându-se să fie întemnițați în temnițe, au fost închiși la masa biruitoare; așteptând ridicol, au fost felicități profesorii noștri? Dacă ai avea un Câștigător generos!

Generozitatea este asemănătoare și adesea asociată cu justiția. Primul titlu al posesorilor așezați pe pământ de Dumnezeu este acela de a guverna lumea cu evlavie și adevăr, de a răsplăti meritele, de a pedepsi crimele. Deși treburile militare și alte mari exerciții, și mai ales încetarea secolului, l-au împiedicat foarte mult pe Marele Suveran să stabilească legi indispensabile și clare în toate, totuși, câtă lucrare ar trebui să facă Lui, fără îndoială, multe decrete, carte și regulamente, care sunt întocmite numeroase pentru relaxare, numeroase nopți El a fost lipsit de somn. Pentru a termina și a aduce la

perfecțiune, Dumnezeu a judecat o Fiică ca un astfel de Părinte în stăpânirea Ei senină și binecuvântată.

Dar, deși legile clare și decente nu au fost aprobate la perfecțiune, totuși dreptatea a fost scrisă în inima Lui. Deși nu totul era cuprins în cărți, însă fapta a fost îndeplinită. Cu toate acestea, mila a fost lăudată la judecată chiar în cazurile în care multe dintre faptele Sale au fost forțate la severitate prin obstrucționarea atrocităților. Dintre numeroasele exemple, unul o va dovedi. După ce a iertat multe persoane nobile pentru crime grave, El și-a declarat bucuria din suflet acceptându-i la masa Sa și trăgând cu tunuri. Execuția tirului cu arcul nu Îl împovărează. Imaginați-vă și gândiți-vă că era gelos pe adevăr, pe acel regret pentru supușii săi, că propriul pericol din inima lui spunea: „Sânge nevinovat a fost vărsat prin case și pe străzile Moscovei, văduvele plâng, orfanii plâng, soțiile și fecioarele violate urlă, rudele mele din casă sub ochii mei și-au pierdut burta și mi s-a pus o armă ascuțită la inimă. Sunt mântuit de Dumnezeu, am îndurat, m-am ferit, am rățacit în afara orașului. Acum călătoria mea utilă a fost întreruptă, clar înarmată împotriva patriei. Pentru toate acestea, dacă nu mă răzbun și nu opresc distrugerea finală a execuției, văd deja piețele dinainte, pline de cadavre, case jefuite, temple distruse, Moscova, cuprinsă de flăcări din toate părțile, și draga patrie este învinsă în fum și cenușă. Toate aceste distrugerii, lacrimi, sânge pe mine le va cere Dumnezeu. Observarea unei astfel de dreptate finale L-a forțat la severitate.

#260*

Biblioteca Runiverse

Cuvânt de laudă de binecuvântare, în memoria împăratului Petru cel Mare

Nu pot dovedi inima Sa milostivă și blândă cu nimic mai mult decât prin îngăduință neaplicată față de supușii Săi, Excelent în daruri, înălțat prin măreție, înălțat prin fapte glorioase, dar am înmulțit și împodobit toate acestea mai mult cu o condescendență neaplicată. Adesea se adresa pur și simplu printre supușii săi, neavând o prezență mare și regală, dând dovadă de splendoare și servilism. Adesea, era liber pentru un pieton să se întâlnească, să urmeze, să meargă împreună, să conceapă un discurs, oricine avea nevoie. Anterior, mulți suverani erau purtați de sclavi pe umeri, pe cap. Îngăduința lui lăudată mai presus de Suveranii înșiși. În timpul samago-ului distracției și relaxării, s-au oferit lucruri importante: importanța nu a diminuat distracției, iar simplitatea nu a diminuat importanța. Așa cum era de așteptat, a primit și și-a întâlnit credincioșii! Ce amuzament era la masa Lui! Întreabă, ascultă, răspunde, se ceartă ca la prieteni; și cât de mult a fost scurtat timpul mesei de un număr mic de mâncare, atât de mult continuat cu conversații condescendente. Între doar multe griji de stat, a trăit, ca la prieteni, în răcoare. În cât de mici colibe ale artiștilor a găzduit Maiestatea Sa și pe cei mai josnici, dar pricepuți și credincioși sclavi, El și-a încurajat vizita. Kohl a exersat adesea cu ei în arte și în diferite lucrări, pentru că El i-a atras mai mult prin exemplu decât prin forță. Și dacă ceea ce atunci părea o constrângere, acum era o binecuvântare. Pentru odihnă, el a considerat pentru sine lucrările schimbării Sale. Nu numai ziua sau dimineața, ci și soarele la răsărit l-a luminat în multe locuri pentru diverse munci. Locurile

de stat, guvernamentale și judecătorești, stabilite de el, în prezența sa, s-au hotărât treburile. Diverse arte, nu numai prin supravegherea Lui, ci și prin mâinile Lui, cu ajutor, s-au grăbit să sporească; clădirile publice, corăbiile, digurile, cetățile L-au văzut și L-au avut mereu la baza indicatorului, în lucrarea încurajatorului, în realizarea celui care răsplătește. Ei bine, călătoriile Lui sau, mai bine, zborul rapid? Abia auzit vocea poruncii Sale Alb, deja simte Marea Baltică. De îndată ce calea corăbiilor Sale s-a ascuns în apele Azovului, valurile Caspice fac deja zgomot, cedându-i. Iar voi, marile râuri, Dvina de Sud și Polnochnaya, Niprul, Dop, Volga, Bug, Vistula, Odra, Alba, Dunărea, Sekvapa, Tamiza, Ren și altele, spuneți eu, de câte ori ai fost onorat să înfățișezi vederea Marelui Petru în avioanele tale? Spune! Nu pot număra! Acum ne uităm cu bucurie surprinsă doar pe ce poteci a mers, pe sub care se odihnea ca un copac, din care își potolia setea de la izvor, unde lucra cu oameni de rând, ca un simplu muncitor, unde scria legi, unde a desenat corăbii, cheiuri, cetăți și unde între timp, ca un prieten, își trata supușii. Ca niște lumini cerești

261

Biblioteca Runiverse

Poezie și oratorie

precum valul și refluxul mării, așa că El era în mișcare continuă prin grijă și muncă pentru noi.

Sunt în câmp între foc, sunt în ședințe de judecată între raționamente dificile, sunt în diverse arte între diverși colos, sunt în construcția de orașe, porturi, canale, printre nenumărați oameni, sunt între meterezele gemete ale Belago, Chernago, Baltica, Marea Caspică și Samago Mă întorc cu spiritul spre ocean. Peste tot îl văd pe Petru cel Mare în sudoare, în praf, în fum, în flăcări - și nu mă pot asigura că Petru este singurul peste tot, dar mulți și nu o viață scurtă, ci o mie de ani. Cu cine să-l compar pe Marele Suveran? Văd în antichitate și în timpurile moderne Posesori, numiți mari. Într-adevăr, înainte de alții sunt grozavi. Cu toate acestea, ei sunt mici înaintea lui Petru. Un altul a cucerit multe state, dar și-a părăsit patria fără dispreț. Un altul l-a învins pe dușman, deja numit mare, dar de ambele părți a vărsat sângele cetățenilor săi numai de dragul ambiției sale și în loc de triumf a auzit plânsul și plânsul patriei sale. Un altul este împodobit cu multe virtuți, dar în loc să se ridice, nu a putut să rețină poverile unui stat în cădere. Altul era un războinic pe pământ, dar îi era frică de mare. Un altul domina marea, dar îi era frică să aterizeze pe uscat. Un alt iubea știința, dar îi era frică de o sabie scoasă. Altul nu se temea de fier, apă sau foc, dar nu avea niciun motiv pentru moștenirea și moștenirea umană. Nu folosesc alte exemple, cu excepția Romei. Dar nici asta nu este suficient. Ceea ce au produs în două sute cincizeci de ani, de la primul război punic până la Augustus, Nepos, Scipio, Marcellus, Regula, Metella, Cato, Sulla, Petru a făcut în scurtul timp al vieții sale. Cu cine să asemăn eroul nostru? M-am întrebat adesea cum este El, care cu un val atotputernic guvernează cerurile, pământul și marea: duhul Lui respiră și apele curg, atinge munții și se ridică. Dar limita este prescrisă pentru gândurile umane! Zeitățile nu pot fi înțelese! De obicei, îl reprezintă

sub formă umană. Și așa, dacă o persoană ca Dumnezeu, conform conceptului nostru, trebuie găsită, cu excepția lui Petru cel Mare, nu găsesc.

Pentru marea sa slujire a patriei, el este numit Tatăl Patriei. Totuși, titlul este mic pentru el. Spune-mi, cum Îi vom numi pentru faptul că El a născut pe cea mai milostivă Fiică, Împărăteasa noastră, care a intrat cu curaj pe tronul Tatălui, a învins dușmanii mândri, a liniștit Europa și a oferit supușilor Săi fapte bune?

Ascultă-ne, Doamne, răsplătește-ne, Doamne! Pentru marile osteneli ale Petrovei, pentru grija Ekaterinei, pentru lacrimile, pentru suspinul pe care cele două Surori, cele două Fiice ale lui Petrov s-au despărțit, le-au vărsat, pentru faptele neasemuite de bine pentru Rusia, răsplătește-le cu viață lungă și urmași. !

Iar tu, mare Suflet, strălucind în veșnicie și întunecând Eroii cu strălucire, arată-te: Domnește fiica ta, Nepotule -

262

Biblioteca Runiverse

Imn la barbă

moștenitor, strănepot, după dorința noastră, s-a născut. Suntem înălțați de Tine, întăriți, luminați, împodobiți. Prin ea sunt livrate, aprobate, protejate, îmbogățite, glorificate. Acceptă această ofrandă nedemnă ca pe un semn de recunoștință. Meritele tale sunt mai mari decât toate puterile noastre!

IMNUL BARBII

1

Nu sunt o Venus luxoasă, nu sunt o himeră urâtă În ele răsplătesc jertfa: Laud cântecul pe care-l cânt Părului, din toată stima, Răspândit peste piept, Că sub bătrânețea anilor noștri Respectă sfatul nostru.

Dragă barbă!

Păcat că nu ești botezat Și că partea trupului este rușinoasă Aceia îți sunt preferați.

2

Natura grijulie Despre beatitudinea felului muritor Cu o frumusețe incomparabilă Înconjoară cu o barbă Cărarea pe care venim pe lume Și ne ridicăm prima privire. Barba nu va aparea, Portile nu sunt deschise.

Barba pretioasa...

3

Barba în vistierie Înmulțește veniturile pentru toți anii. Dragă frate al Kerzhinilor Cu bucurie, un salariu dublu Aduce colecția pentru asta Și cu o plecăciune joasă cere Să-i lipsească veșnic restul Fără cap cu barbă.

4

Nu degeaba îndrăznește, Își cunoaște cu adevărat profitul: Lish își va netezi mustața,

263

Biblioteca Runiverse

Poezie și oratorie

Muritor care nu se teme de furtună, Superstițiile sar în flăcări: Câți din Ob și Pechera După ei bogăție acasă Își scoate barbă.

Barba pretioasa...

5

O, dacă ești binecuvântat în lume, Barbă, un înlocuitor pentru ochii tăi!

Oamenii vorbesc în general

Și în adevăr ei spun: Nebuni, mințiți, lepră Ar fi fără ea fără ochi; Oricine i-ar scuipa în ochi;

Mintea lor este întreagă și sănătoasă.

Barba pretioasa...

6

Dacă este adevărat că planetele noastre sunt ca niște lumini, Înțelepții sfârșesc în ele Și preoții mai mult decât toți de acolo Asigură cu barbă,

Că trecerea nu e aici cu capul tău. Cineva va spune: chiar suntem aici, În horn îl vor arde acolo.

Barba pretioasa...

7

Dacă cineva nu este bine dresat la trup Sau la mintea imatură, Dacă s-a născut în sărăcie, Sau nu este onorat de rang, - Va fi deștept și rezonabil, Remarcabil pentru așchii și rară Pentru o barbă mare: Așa sunt roadele lui!

Barba pretioasa...

8

O, înfrumusețare de aur, o înfrumusețare liberă, Mamă a demnității și a inteligenței, Mamă a bogăției și a rangului, Rădăcina acțiunilor imposibile,

264

Biblioteca Runiverse

Imn la barbă

Lomonosov în Sinod. Desen de V. V. și L. G. Petrovs

O vâl de păreri false! Cum te pot onora, Cum pot plăti meritul?

Barba pretioasa...

9

Prin multe raschos te voi împleti în împletituri Și-ți voi arăta toată viclenia, te voi îmbrăca în toate modurile. Prin diverse angajamente vreau să mă mulțumesc: Dau panglici, poșete Și făină de cereale.

Barba pretioasa. .

265

Biblioteca Runiverse

Poezie și oratorie

10

Ah, unde te duci cu bunătate? Toate hainele nu se potrivesc: pentru numărul lor, Barba nu s-a maturizat.

Imit țăranii

Și cum fertilizez pământul arabil. Barba, acum imi pare rau, Creste în umiditate grasa!

Dragă barbă!

Păcat că nu ești botezat Și că partea trupului este rușinoasă Aceia îți sunt preferați.

ZUBNITSKI

Ateu și ipocrit, mincinos cu scrisori anonime!

Depozitul tău ticălos a fost de multă vreme și râs și tristețe pentru noi: Tristețe că ai stricat limba rusă, Și râs că ai umbrit ceaiul vrednic cu acel rău. Scurpăm pe frica de minciunile tale murdare:

Deja de 20 de ani ești un prost de notă;

De mult a fost de la eider să-ți citești pițigoiul la toată lumea,
Drumul nu-i kosjno, chanterele împutite;

Nimeni nu-și amintește de noi stâlpi de răutate

Și beției voastre, krasoul necesar. Deși te ascundeai cu o falsă
sfințenie cu barbă, Spărgând, uitându-te la mânia ta, a zâmbit:

Învățăături despre evo și onoare și muncă

Nici tu, nici barba nu te poți răni.

♦ 266 *

Biblioteca Runiverse

Petru cel Mare

PETRU CEL MARE

POEM EROIC

Excelența Sa, Graciosul Suveran Ivan Ivanovici Shuvalov, general-
locotenent, general adjutant, adevărat camerlan, curator al
Universității din Moscova și al ordinelor Vulturului Belago, Sf.
Alexandru, Sf. Ana Cavalier

Începutul mării mele lucrări

Acceptă, Reprezentant al Muzelor, precum ai acceptat mereu compozițiile
Mele, iubind cuvântul rusesc, Și astfel mi-a dat o nouă dorință de
poezie, Încurajat de tine, am pornit pe această cale: Îi vei fi tovarăș
și judecător.

Și mulți și această bunătate Ți este dată,

Cunoașterea verbală este o vânătoare lăudabilă. Natural vă vede mintea
voastră și luminată, Unde gândurile sunt importante și unde cuvintele
goale sunt zgomot. Am nevoie de mintea ta de auz subtil, ca să-mi pot
recunoaște slăbiciunea sufletească. Când voi fi obosit sub povara, voi
fi încurajat de atenția Ta. Deși merg după Virgil, Homer, nu găsesc în
ei un exemplu mulțumit. Nu intenționez să cânt Zei fictive, Dar faptele
sunt adevărate, marea lucrare a lui Petrov. Este mai greu să dai o
laudă vrednică acestui Erou decât să iei Troia la vârsta de zece ani.
O, era ceva în posibilitatea mea, Virgilul fugar din patronimul Eney
Yedvab comparat cu Mazepa în versurile mele, Și lui Virgil i-ar fi
rușine de fabula lui. Sirenele Ulixian și mânia lui Ahile pentru
totdeauna ar fi fost înecate de Leul călcat în picioare. Pe cine voi
urma? În urma isprăvilor lui Petrov Și înălțarea versurilor eroice noi
voi asigura că întregul univers se termină, Că voi merita coroane de
Parnas, Că am fost primul care a cântat faptele unui astfel de Om, Ce
nu s-a auzit în toate țările din timpuri imemorale. Deși pentru
cunoașterea m-a servit în acel talent, Cu toate acestea, toată lumea va
spune: am fost ales de soartă. Dorind să pun în minte faptele lui
Petrov sunt zgomotoase, Descrise în poeziile mele vor fi citite de
descendenți.

Biblioteca Runiverse

Poezie și oratorie

PETRU CEL MARE

POEM.

Cântec ÎNTÂI. Înțeleptului Erou Rus, Că cetatea de noi \$ regimente și flote ale sistemului, Din lumina cea mai blândă cu răutate a făcut război, Trecând prin temeri, înălță țara sa; I-a smerit pe ticăloșii dinăuntru și i-a călcat în picioare pe cei potriviți, i-a răsturnat cu mâna și mintea pe cei îndrăzneți și lingușitori; Furtunile militare medii ale științei ni s-au deschis, Și toată lumea cu fapte și invidie udnvil.

Cu tine mă voi juca, Înțelepciunea este infinită, Versează-ți raza către mine, unde sinceritatea este sinceră, Și plin de gelozie se grăbește în bucuria spiritului, Petru cel Mare vorbește universului în auz și arată cum Oka deasupra omului A făcut muncă pentru noi Hannah din secolul ssh;

II, B

Pagina de titlu a poeziei lui Lomonosov „Petru cel Mare”

Pajiști abundente, maluri frumoase ale râurilor Și numai acolo unde locuiește poporul rus

Și onorând Rusia toate limbile,

Prin ale cărui osteneli este slăvit Petru cel Mare, Vrednic de el se va da cinste acestor versuri Și vor fi recitate prin crâng și păduri.

O, cât mă înalț cu succesul meu imaginar, Muncă dorită, de netrecut, Cu toate acestea, nu sunt nicidecum lipsit de speranță: Lucrarea începută va fi sânguincioasă terminată.

268

Biblioteca Runiverse

Petru cel Mare

Cu cuvintele tale, Mecenas, revigorant în muncă, mă repez spre Parnas, ca niște aripi ușoare. În analiză sunt convins de dreptatea ta, neglijez mormăitul rău al oamenilor.

Și dacă va fi pe acest câmp, frumos și larg, Vârsta Mea va fi chinuită de o soartă nebună, Mințile vor rămâne tinerețe înflorită, Că vor merge pe urmele căzute de mine. Destul de așa va naște fii Rusia, Numai că ar fi mereu apărători ai asemenea, Ce fel de industrie te-ai făcut în această zi, Căci s-a născut fericirea științelor în patrie. O planetă

prosperă a strălucit spre ei, prefigurand roadele în anii tăi frumoși.
În binecuvântările Tale trec zilele.

O, cât de roșu înflorește Parnasul în umbra Ta! Pentru Muza mea, vârsta
Ta este cea mai de preț; Pentru mulți fericirea prelungește,
prelungește, Doamne.

1 noiembrie 1760

CÂNTUL URU

REDUCERE

Petru cel Mare, după ce a aflat că navele suedeze se îndreptau spre orașul Arhangel'sk, pentru a provoca ruine acolo și pentru a împiedica campania suveranului către Shlisselburg, a eliberat armata să meargă la ea. El însuși, cu paznicul, întreprinde o călătorie spre Nord și, auzind de sosirea sa la gura Dvîp, pune pe fugă flota suedeză. De acolo, extinzând o campanie până la asediul amintitei cetăți de-a lungul Mării Albe, suferă o furtună periculoasă și se refugiază de ea pentru odihnă într-un anumit golf. Apoi, venind pe insula Solovetsky pentru rugăciune, în cazul unei conversații despre o schismă, Suveranul îi spune rectorului mănăstirii de acolo despre revoltele de tir cu arcul, dintre care al doilea a fost schismatic.

Îi cânt înțeleptului Erou Rus, Că, noi orașe, regimente și flote în formație, Din cei mai fragezi ani a purtat război cu răutate, Trecând prin frici, și-a ridicat cureaua, A umilit răufăcătorii înăuntru și a călcat în picioare pe cele urâte de afară, Cu mâna și mintea au răsturnat pe obraznici și lingușitori, Între militari Pam a descoperit furtunile științei Și lumea întreagă cu fapte și invidie surprinsă.

Către Tine strig, Înțelepciunea este infinită: Pune-mi raza ta, unde sinceritatea inimii

269

Biblioteca Runiverse

Poezie și oratorie

Și plin de gelozie, duhul lui Petru cel Mare se grăbește cu plăcere să vorbească universului la ureche Și să arate cum El, mai presus de om, A suferit pentru noi nemaivăzut trudă din timpuri imemorabile, Cu ce râvnă, iubind Patria, Îngrozitor primejduit. Însuși, Da, prin exemplul Său și prin faptele mari

Privind întreaga rasă muritoare, urmărind pe Maeștrii pământești Să știi că Monarhul și că tatăl este drept, Ziditor, înotător, Erou pe câmpuri, în mări, Pentru ca neamul rusesc să-și amintească pentru totdeauna cu fermitate, Kohl, cerul, te-ai arătat el cu milă.

Mă luminezi gândul; Petru va asigura cu fapte, Fiica Mare îl va învia cu generozitate.

Zeită, a cărei putere de stăpâniri este mai presus de toate, Starea blândă a izvorului frumos este mai liniștită Și pentru supuși dragostea tuturor celor mai înalte este legea, Asculți cu blândețe sunetul meu slab de liră. Pleacă-te, pleacă-ți urechile, când înaintea Ta îndrăznesc să proclam cu trâmbița militară pe marea zeități care Te-a născut!

O mare! O, pământ! O, făpturi ale naturii! Imiți temperamentul monarhului meu Și ascultă-mi glasul cu blândețe.

Deja eliberat de barbar era Azov;

Până la Donul Meotian, meterezele curgeau liber,

Purtând o flotă teribilă în avioane spre abisul Negru, ceea ce a fost creat cu o viteză incredibilă de Peter.

Deja Moscova Mare s-a odihnit, Scăpându-se de ticăloșii feroși ai severității, Arcașii răzvrățiți demni după execuție și-au întins sabia fără frică lăuntrică. Din trufia supăratului Petru din Ders, în vestul războiului s-a răsărit un tunet teribil.

Din Narva, bătut de o victorie îndoielnică, Suedezii s-au clătinat cu gânduri și cu trupe, Monarhul nostru de la Moscova și-a întins cursul iute Spre țărmurile blânde ale apelor albe de la miezul nopții, Unde mai înainte, între metereze, se distra sufletul Și mai multă sete de înot. În el inflammat. O, ce fericită ești, mare Dvina, Ce se sfințește prin slăvitul lui alai!

Ești atât de deasupra tuturor râurilor, încât cu gurile Contopindu-te într-o oaste de una cu abisurile mării, S-a deschis în mijlocul puțurilor de joc Vederea lui Petrov înaintea tuturor celorlalte jeturi spre abis.

270

Biblioteca Runiverse

Petru cel Mare

O, dealuri roșii și insule verzi, cât te-ai bucurat, încântat de această fericire! Că am întârziat pentru tine, că m-am născut târziu Și lipsit de atâta distracție?

Nu văd cum a strălucit cu Majestate peste tine Și a umblat de-a lungul tăi în fața noilor regimente, Ca cetăți noi și corăbii noi, Îngrozitor pentru dușmani în valuri și pe pământuri, A privit și s-a certat împotriva raidului lor, Amenințând Arhanghelul țărm cu dezastru, Pentru a împărți forța rusă, Îndepărtați asediul orașului Niger. Dar, deodată, Petrov vine spre nord, confuz de auz, a plecat înapoi trist, lăngăduit la suflet.

Deja albirea arată în fața lui Petru fierbe, Și umezeala să-i cedeze zgomotos în grabă. Acolo, în locul Boreas-ului strigat al steagurilor rusești suedeze, cei Solovetsky fluturau în valuri. Abisul extrem al pădurilor era închis; Doar cu marea se unesc cerurile de jur împrejur.

Aici vânturile sunt puternice, având flota la putere, Din toate părțile pliate spre o nenorocire fatală, Spre Apus și Spre Miazăzi, spre Nord și Est Aspiră și răsucesce ceața, umezeala și nisipul; Peruns împart întunericul dens și sclipitor, Și tunetele își unesc trosnitul cu zgomotul apelor; Între mare și aer limita s-a prăbușit; Pentru a întâlni ploaia, ploaia a zburat din valurile clocotite; În inimile celor mari, frica va fi agravată de scârțâitul uneltei. Eroul nostru în mijlocul unei mari nenorociri Și întărește pe stânjenit cu ochii și cu discursurile sale, Prin oprirea formidabilă a elementelor la palid spune: „Fii cu voie bună! Providența cerească ne ispitește, Încurajează strămoșii noștri la muncă și putere.

Fii atent la toată lucrarea ta: Dumnezeu va trimite în curând acest pericol la margine. Din glasul din sânii înotătorilor, sângele cald era afectat, Iar furtuna în furie părea mai blândă.

Cred că atunci abilitatea este ascunsă în mare, dorind să prevină raidul opusului, Tol este o furtună teribilă pentru distrugerea lor, pe care a înțeles-o accidental în călătoria lui Petru.

O, voi, zeloți și ascultători de cuvinte, în care isprava vă este plăcută, acolo este Petrov,

271

Biblioteca Runiverse

Poezie și oratorie

Singurul adevăr este iubit și asemănător, Din ficțiuni, frumusețea Parnasului este inacceptabilă;

Dă-mi voie între timp, ca gândul meu să fie slab

Și glasul s-a odihnit, cântând lucrările Lui.

În crângurile Kastalski, nu mă închin cu asta,

Ce există pentru a găsi frumusețea și puterea ceaiului:

Izvoare, izvoare, văi și flori Nu pot înmulți frumusețea prin faptele Sale;

De la sine sunt roșii, de la sine sunt grozavi.

Îndrăznind într-o călătorie lungă, unde sunt multe dificultăți, caut să am uneori pace pentru mine.

În aceste adăposturi, închină-te cu mine,

Pentru a vedea mai limpede din locuri înalte și pe Petru roșu în valuri, în gheață, în foc, în necazuri cumplite Și adevărată slavă în razele strălucitoare.

Ce fel de viziune se visează în ochi?

Stau la pământ, dar ezit de frică Și cred că mă cufund în apele feroce!

Fiecare val mi se pare un munte,

Asta cade cu vuiet, căzând asupra lui Petru.

Dar Providența își întinde mâna dreaptă în adâncuri; Cadrele grele simt brusc furtuna.

Ca în alergări egale, calul feroce nechează câmpurile, se umflă, praful se ridică din copite în vârtej, Totuși, după ce a galopat la înălțime abruptă, A oftat, termină de alergat, revarsă curenți de sudoare - Deci nordul, îmblânzit, în sfârșit. gemu.

Pont a întins spumă de-a lungul meterezelor obosite; Norii au dispărut; prin aer în sud, limpede Două dealuri se deschideau și țărmurile erau împădurite.

Între ele, intrarea în golf era deschisă corăbiilor, Un refugiu pentru înotători din apele agitate,

Unde, învârtindu-se pe malurile umede, trista Una curge încet în brațele lui Neptun,

Printre râurile rusești este necunoscut și mic, dar strămoșii lui Petrov au fost cunoscuți ca soarta rea: când ferocitatea insidioasă a lui Godunov

Sânge nevinovat purpuriu a fost vărsat,

Cum strămoșii Săi l-au închis în nord, În acest loc umed, o răutate! mort.

Petru a coborât la țărm și a încurajat cu picioarele Locurile, îmbibate în lacrimile Romanovilor. Ai grijă, degeaba în gloria acestor Tije.

Între timp, vântul capabil cheamă flota pe drum. Se grăbește spre apus cu o suflare ușoară Și nu simte valurile mici în jurul lui.

272

Biblioteca Runiverse

Petru cel Mare

Apoi Petru a arătat la miezul nopții către marinari, Într-o călătorie calmă, aceste cuvinte au transmis: „Ce laudă se dă poporului rus de Soartă - să spargă apa acoperită cu gheață. Deși pare să existe o limită stabilită pentru a înota, Dar veselie este un exemplu de fapte glorioase. Lumina amiezii l-a ocolit pe viteazul Gama, iar Solntsev a ajuns la templul pe care l-a imaginat antichitatea. Eroii de pe mări Columb și Magellan Kohl au câștigat multe țări necunoscute înainte, Mișcați de laudă, pline de speranță, de care timizii ignoranți sunt lipsiți, Le-au disprețuit timiditatea, murmurul și accentul, Că boala, foametea, ciumă au produs în ele. Există un cer diferit și noi lumini, Este amiază în nord și este putere în magnet; Oceanul fără fund este

acoperit cu iarbă ca o pajiște; Moartea noaptea și ziua amenință din toate părțile. Vârtejile sunt periculoase, dar tăcerea este mai groaznică, Ceea ce strică sângele otrăvurilor aprige din vene este mai rău. Privește căldura lungă de sănătate și de minte, iar frigul din nord distruge răul în sine. Gheața însăși, care pare numai formidabilă și teribilă, Din aceste necazuri aprige ne va da o mișcare sigură. Columb Rosky, disprețuind soarta mohorâtă, Între gheață se va deschide o nouă cale spre răsărit, Și puterea noastră va ajunge în America. Dar acum va fi o altă glorie în războaie. Privirea plină de speranță din cuvintele lui a dispărut, Și spiritul vesel al muncii i-a strălucit pe toată fața.

Lumina luminoasă a ajuns la miezul nopții, Dar în adâncul chipului arzător nu s-a ascuns; Cât de flăcări părea muntele între metereze Și se întindea o strălucire purpurie din spatele gheții. În mijlocul miracolelor în soarele limpede al nopții, vârfurile umflăturilor aurii sclipesc în ochii înotătorilor. Minunile vin din nordul turmei mării Și răsucesc apa cu vârtejuri și bat până la vârf, Precedându-L pe Împăratul abisului întins, Care s-a mutat la Petru, vinovat de o greșeală, Din adâncul lui, unde domnește la fundul. În partea inaccesibilă muritorilor, Între munți stâncoși înalți. Ceea ce din vedere numim bancuri, Acoperită cu nisip auriu se întindea o vale. Pe camera și tronul acestui rege.

273

Biblioteca Runiverse

Poezie și oratorie

Stâlpii din jurul lui sunt cristale uriașe, în jurul cărora se împletesc corali frumoși; Capetele lor sunt făcute din scoici răsucite, Depășind culoarea arcului între nori groși, Ce ni se pare când se îmblânzește o furtună cu tunet; Platformă de asp și azur pur;

Camere dintr-un munte tăiat; Vârfuri sub solzi - movile grozave de pești; Ținuta interioară - o acoperire din pielea craniului, Nenumărate animale, în adâncurile posibilului. Acolo tronul este chihlimbar împânzit cu perle; Pe ea stă valuri cu părul cărunț ca un Rege, În golfuri, în ocean, își întinde mâna dreaptă, Comandă apelor cu un sceptru de Safir. Hainele împărătești - Porfir și în subțire, Că mărire puternice îl aduc înaintea tronului. Nici smoala, nici Borea nu ajung acolo, Doar razele soarelui pătrund prin umezeală. Din aceste abisuri și abisuri s-a ridicat stăpânitorul apelor; S-a ridicat o clică veselă de păsări de mare. Se întoarse spre urmele Eroului plutitor Iar vestea corăbiilor Petrov a fost surprinsă: „Ale tale”, a spus el, „mărilor; Domnește peste ei un secol, Curgerea râurilor întinse este strâns pentru tine: Construiește o mare flotă; pune ziduri în prăpastie”. Au încheiat cântând această voce a sirenei sale. Asta a fost, sau așa ar trebui să fie, Că Oceanul își datorează Monarhului.

Deja în apus cu raze de răsărit Un cartier de pietre sălbatice, grindină, a fost luminat cu vârfuri înalte de ziduri Minunate, Unde captivii sunt liberi să scape, despărțindu-se de lume atât de mare, cât și de altar (Un exemplu de părintesc din vechime ani de pustiu), Doar lipsiți de cele mai plăcute fructe Din pomi care slujesc și hrană și

acoperire: Nu pot produce o vară scurtă, Fața pământului este îmbrăcată cu zăpadă în ultimele zile. Prin întuneric și prin ceață, prin vânturile violente

zgomot Urcă la ceruri cântând voce și minte.

Marele Petru vine pe aceste țărmuri stricte. Își ridică privirea atentă către clădiri. Din movile de piatră s-a ridicat un zid, Înconjurat de ape din toate părțile, El și ostașii cu bucurie acceptă:

274

Biblioteca Runiverse

Petru cel Mare

Deșertul ascultă împușcături și cântări. Răvârșindu-se cu râvnă în întâmpinarea chipului Firei Și, umbrindu-l pe Oaspete, zice încântat: „Binecuvântată este calea Ta de Cel Preaînalt de mână: Puterea Lui vine înaintea Ta. El, privind la aceasta de pe înălțimile mănăstirii sale, Se va bucura pe Rege de numele său.

Trăind pe El în acest loc de har, noii Tăi sunt implicați, să fie rati.

Monarhul, ales de Providență, a imputat că Melchisedec stătea în fața lui. El îl binecuvântează victoriile anterioare și îl încurajează spiritual la noi triumfuri.

Monarhul, onorând lucrările și semnele faptelor minunate, El a examinat structura din jur și locul,

El l-a întrebat pe Instructor: „Cine te-a protejat Tol ferm cu acești munți, punându-i cu mâinile?” - „Marele Ioane, ruda și exemplul tău, Că Rossof i-a înălțat și i-a șters pe răi agarieni. Jertfă de ajutor în lupte a adus lui Dumnezeu, Între ceilalți, și aici a dat milostenie multora: Cinci sute de trădători, prinși de tătari, A trimis la executare, mănăstirea trimisă la moarte în dar. Prin lucrarea mâinilor lor s-au înălțat aceste ziduri și, Strămoșii tăi sunt hrăniți cu râvnă, În țara asta rece ei dau ocrotire de furtuni, Privegherea în tăcere și munca este dezinteresată. Acesta a dat ca răspuns lui Fira și, arătând spre urme, Unde biserica asupra dușmanului așteptase de șapte ani biruință. El a spus: „Iată meterezele de piatră din fața zidului Sunt turnate împotriva despicării și blasfemiei.

Dorind să extermină erezia, Părinte Tău Să îndrepte rânduiala bisericii trimise la această mănăstire, Dar acei ignoranți nepoliticoși din pereții siguri de acoperiș N-au îndoit nici bucuria, nici frica de executare cuvenită. Minuni transcendente întărite, imagine, Nu și-au mișcat jeturile sângeroase, Până când judecata lui Dumnezeu nu le-a umilit încăpățânarea: Deja în ascultare bisericească toți trăiesc.

Monarhul și-a amintit câtă obraznicie se întindea de la despărțire și până la înălțimea tronului; Oftând, a povestit o nenorocire groaznică și Sofia avidă de putere cu o pasiune vicleană.

275

Biblioteca Runiverse

Poezie și oratorie

Ah, Muze, cum pot să cânt? Pe aceia îi voi lipsi de odihnă, ale căror rude, stricate de vis, nu s-au străduit pentru Petru pe drum binecuvântat, ci au gândit în zadar să îndrăznească împotriva Lui. După ce mi-am imaginat răutatea lor, urăsc și regret că le voi întrista pe neamul lor cu nevinovăția mea!

Care rază, și căldură și zgomot mă înviorează Și alungă cu viteză un nor confuz de gânduri? De la o înălțime frumoasă, din marele Parnas, mi s-a umplut urechea o voce pătrunzătoare. Minerva, Apollo și cele nouă surori cheamă Și le obligă să îndeplinească în grabă lucrarea sacră: „Vrei să ascunzi semnificația aurului dat la pământ? Îți cântăm; iar ceea ce poruncim este sfânt”. Deja de pe munte le numesc pe Zeițele marii puteri: Cu pace cinstiți partea prescrisă. Când urmezi urmele faptelor lăudabile, Neimitându-ți în rău nici ruda, nici bunicul, Când neadevărul, răutatea, lingușirea îți sunt dezgustătoare Și adevărul, conștiința, cinstea domnesc în inima ta; Transformarea răului în bine va fi un lucru minunat. Și nu-ți este greu să câștigi laude pentru reproș. Iar tu, care te lauzi cu meritele parintilor tai, Neavând deloc merite parintesti, Nu te gândești la tine când îi laud: Nu pe tine, cu adevărat preaslăvesc meritele lor, nu mă tem de mânie, nici nu cer bunătate; Eu nu cânt pentru tine: pentru adevăr, pentru Petru.

„De cinci ori împotriva mea”, a spus El, „M-am ridicat și sora mea a căutat să domnească prin sângele meu. Trădarea, cu mânie pe viața mea, s-a dezvoltat, Într-un vâl de sfințenie prefăcută, înfășurat, Adversarii binelui au fost întăriți de sfaturi rele, Pe rudele mele și pe mine, calomnia.

Înainte de moartea sa, fratele meu mai mare, recunoscând că media în forță este slabă și nesănătoasă din interior, a preferat capacitatea legii naturale și mi-a încredințat statul rus.

Soră sub chip, încât fratele său a fost ocrotit Și s-a așezat pe tron cu mine, Slăbiciune în el, și în mine a disprețuit zilele de copil Și a întins mâna ei răpitoare către stat. Dar mai întâi, prefăcându-se, a alcătuit un sobor, La care cheamă boierii și toate rândurile Și bisericile stâlpului ferm al lui Ioachim;

276

Biblioteca Runiverse

Petru cel Mare

Sufletul lui era invincibil de la ea. Începând cu prefăcută durere un discurs insidios, Ea și-a silit să curgă lacrimile: „Când l-au pierdut pe iubitul Teodor, În ce tristețe ne-am scufundat, o, cerule! Dar mai presus de asta, legea naturală strigă, Că cel mai mic dintre bătrâni ia tronul fratelui său. Streltsy și toți oamenii se înarmează Și amenință Rusia cu o distrugere comună.

Toată lumea mormăie: de ce este ocolit John? Îi vor încredința uciderea demnității țarului! Cunosând o asemenea mânie, Sfântul i-a răspuns: „Depărtându-se de viață, și Fratele tău și Părintele tău ne-au încredințat Alegerea lui Petru:

Am urmat cuvintele lor regale.” Pentru acest răspuns reticent, de dragul de a fi supărat:

„Să alegeți cu oamenii”, le-a spus Țarevna, „să alegeți împreună cu oamenii, fără să vă închideți în cameră, atât societatea, cât și Dumnezeu vă porunc”.

Tolstoi a spus lui Sofiin și Miloslavskaya, printr-o chemare specială care a venit împreună,

În consecință, s-au luptat cu ea cu îndrăzneală, Că nu este mai adevărat decât aceste cuvinte înțelepte.

Ioachim a prezentat totul cu chipul lui: „L-am ales pe Petru și cu inima și cu limba.

Aici i se înmânează puterea părții superioare: Nu este puterea noastră să coborâm de pe tron. Sophia, văzând încăpățânarea lor împotriva ei însăși, și-a înclinat planurile spre o altă cale de agilitate; În speranța de a-și îndeplini dorințele rele, Sinodul le-a dat pe ambele să fie încununate în Împărăție.

Cu toate acestea, Patriarhul nu a ezitat deloc.

Și cu aceste cuvinte a refuzat:

„Este periculos să fii în societate ca lider și Dumnezeu nu mi-a ordonat să o binecuvânteț.”

Și astfel, ridicându-se din Ea, pleacă cu Sfinții. Pasiunea Sophiei de a deține duce la insensibilitate. Rebelii împart Moscova în mulțimi,

Ne pregătim să vărsăm râuri sângeroase. Vine mânia, și trufia și răbufnirea, și ura caustică, și conducătorul discordiei - beția; Străzi așezate, meserii și Bopoté;

Locurile sunt marcate pentru jaf.

Fără somn, era un vânat rău, care nu închidea ochii; Doar moliciune doarme, neștiind aproape soarta.

277

Biblioteca Runiverse

Poezie și oratorie

Golful secret s-a deschis când umbra a dispărut. Crimson Dawn bloody introduce ziua. Se pare că Sophia a intenționat și că consilierii ei au ordonat prost.

Deja trădătorii-arcași au fugit în rânduri

Și unealta lui Miloslav - Tolstoi;

Tolstoi, în rânduri rebele, conduce în jur

Și îi încurajează pe dersieni cu cuvinte false:

El strigă că John, tânărul țar, a fost sugrumat de Naryshkins, ah! doar amarnic mortificat.

Apoi tiranii cruzi înfuriați Bat alarma și tobele peste tot. Lumina zilelor de primăvară, lăsând înălțime, Ceasul al nouălea a ascuns frumusețea.

Dintr-o dată, îngrozită, Moscova pare uluită. Arme și bannere s-au grăbit spre Kremlin.

Roțile grele scârțâie sub tunuri, Ochii însângerați ai disperați ard.

S-a ajuns doar la casa Țarului, care trebuia cinstită, Ca animalele sălbatice, au răcnit:

„Grăbește-te să ne dai pe Naryshkins pentru răzbunare.

Sau îi vom bate pe toți, vom jefui și îi vom chinui pe toți. Seniorul boierilor Matveev, Dolgoruky,

Prezentându-se, s-au dat o garanție arcașilor,

Că Ioan și Petru sunt sănătoși fără pagube Și doar despre această jenă este trist.

Cu acest cuvânt, răzvrătirea dersiană a fost oarecum înjosită: Toți îi așteptau să-i vadă pe tinerii Țari Și să se întoarcă la case, să aveți liniște sufletească.

Văzând-o pe Sophia din holurile ei,

Că înșelăciunea ei rea e oprită, Ea a poruncit să dea asupra ei violenței - vin, Ca, iarăși aprins, războiul a ars înăuntru.

Apoi, în curând, furioși, arcașii, ca niște animale sălbatice: Au reluat zgomotul muzicii criminale.

Parcă toată Moscova era mistuită de foc.

Țaritsa, mama mea, la cererea boierilor

Pentru a potoli nenorocirea generală,

Disprețuind numai aproape de soartă, disprețuind patimile aprinse, Ne aduce cu el în pridvorul roșu.

Pericolul, lacrimile, furia i-au acoperit fața;

Ea le-a arătat atât pe Frate cât și pe Mine ticăloșilor Și, ca să se liniștească, a admonestat cu putere.

Mulțime de obraznici deasupra alergau spre Noi Și, spălându-l, au strigat pe ambele nume.

Dojenit până la capăt și prin adevăr și prin prezență,

278

Biblioteca Runiverse

Peter Velgiy

Ei vor să lase mânia nedreaptă cu bezstudstvo, Și o parte din rebelii din spate au învins campania. Prințesa, văzând că cel rău este liniștit, Noua înșelăciune în pierzare este

Și revarsă scânteii strălucitoare în inimile arcașilor, Spunându-le propria lor primejdie și frică, Că mâine cei firoși înșiși vor suferi executarea Și se vor răzbuna pe ei, care este acum în voia lor; Orele pierdute nu vor mai reveni. Precum pe câmp se stinge focul la început, Dar deodată se înviorează de suflarea din cenușă, Stufurile uscate devorează iarba în zilele de vară, Și flacăra obstacolelor slabe depășește, - La fel, arcașii, amestecând frica cu ferocitatea și arzând cu încurajări ticăloase,

S-au repezit cu forța în palatele Regelui, Prin crimă, prin obraznicie, au intrat cu violență.

Regină, mama mea, în mijlocul unui asemenea rău, În mijlocul deznădejdi, abia putea scăpa, Unde tronul strămoșilor este în odaia de granit, Sfinției sale și Prea Înalt în ocrotire.

În sălile mizerabilului geamăt, chin și tâlhărie, Și se aude un strigăt: „Koli, toacă și taie!” Numai camerele Sophiei sunt libere, iar ușile sunt blocate pentru barbarii răzvrățiți. Pentru crimă, un proces nu era necesar în ei: căutarea lor a fost îndreptată către rudele mele. Dintr-o dată, zgomotul inimii ne apasă mai mult: În mâinile rele, Țarișkin suspine. Nici sfântul altar nu l-a putut închide: Zboară pe un exemplar, este înfrânt de la înălțime.

Văzând sângele curent, ei răcnesc: „Lubo, lyubo!” După ce l-au străpuns, ei spun asta pur și simplu.

Acest spirit nevinovat, precursorul cerului, a lăsat să se descompună pe o parte din dușmanii furioși. Imediat săbiile fulgeră goale, iar membrele tremurătoare sunt zdrobite! Regina a trimis la arcași să îndemne, Ca, vărsând acest sânge, să nu se mai răzvrătească, Cu atâta înverșunare, ticăloșii răpesc, Pe-o suliță, răsturnând pridvorul, găresc. Cei mai bătrâni stolnici și cei mai nobili boieri Similari au ucis soarta unei lovituri rele.

Romodanovski este acolo, o moarte amară!

Pentru ultima dată, s-a uitat la fiul său suferind. Acolo venerabilul rang și înfățișarea lui Dolgoruky între membrii celorlalți zace sângeroase.

279

Biblioteca Runiverse

Poezie și oratorie

Și cu elocvența nefericitului Matveev, Ale cărui cuvântări au străpuns pieptul ticăloșilor, Ucis, dar viu în moarte: că capul palid Cu mișcare pare cuvintele gurii nu sunt tăiate. Întrucât mulți după ei nu au suferit vin; Din ochii Tsaritsyph ticăloșii au luat deresso, Pe cei fără de lege au adus execuție dezonorantă! Ziua aprigă a trecut, frica a rămas.

O zi plină de jale și înfricoșătoare barbarie, Ziua, Eu și rudele de distrugere sunt primejdioase! Nu s-a întunecat, ca obrăznicul Boris, Acest șarpe de moarte, Dimitrie a mușcat, Când răul ucigaș a răsucit un înțepăt în laringe, Și inima mamei a murit deznădejde.

Propriul meu exemplu mi-a ascuțit sentimentele: Ține minte, văd cât de supărat este fanaticul.

În mintea infantilă, o privire aprigă a prins rădăcini. Și, acum amintindu-mi, eram indignat în duh; Frica mă îngrijorează de asta cu furie, Ca atunci când mă naște, ținând în mâinile ei, partea superioară a corpului și pieptul meu spălate de lacrimi. Am așteptat ultimul ceas, palidând, Când ticălosul, nesimțit în obrăznicie, Mi-a atins laringele cu sulita,

A rugat: „Spune-mi unde este fratele, sau tu și Fiul vei fi înțeleși într-o clipă până în ultimul an”. O, industrie! În ceasul acela ai săvârșit o minune, Întoarcerea mâna ticăloasă de cea ticăloasă: Dintre cei însetați de moartea Mea, s-a găsit Care a încercat mântuirea Mea în vremea aceea.

Pe vremea aceea, cu Fedor și Martemyan, Leu, Rătăcind prin sate, ascuns printre copaci, Închipuindu-și patima nevinovată, plângea Și-și închipuia tot timpul propria moarte. Apoi venerabilul soț, la bătrânețe Kiril, Ultimele zile ale bunicului meu în pletele de aripi strânse. Se temea de alții, nu de propriul său chin, Ca să nu fie vărsat înaintea lui sângele fiilor săi.

În disperare, în chin, în geamăt, fără somn Noaptea se petrece apoi ca moartea. Paloarea asediată a privirii asediate înfățișa brusc violența și sărăcia. Capturată de libertatea răutăcioasă, Moscova părea îngropată de vie în abis.

280

Biblioteca Runiverse

Petru cel Mare

Ca un vierme vigilent, dorul a roade pieptul tuturor, Dar cu lumina, oamenii au simțit mai multă durere. Peste tot se dă alarma. Strigătul răzvrătit, Umplând grindina în lacrimi, a ajuns până la nori. Răbûşind, brutal, înălțat cu furie, Naryshkin până la moarte, furios, este întrebat Ivan. Ei amenință că în curând toată lumea va suferi o soartă strictă, Un curent de lacrimi și sânge se va revărsa peste Moscova. Dar nefericitul an nu a sosit încă, Soarta a lăsat melancolie chiar și în ziua. O revoltă împrăștiată prin grindina de la Kremlin: În rânduri, în case, în biserici, violență și jaf. Acolo lăcomia și trufia s-au unit cu răul și s-au grăbit să jefuiască bogăția. Disprețul sanctualelor, rușinea oamenilor respectabili, reproșurile soțiilor nobile, blestemul fecioarelor, privarea de toată averea depășită.

În inimile celor adevărați, rușinea învinge orice tristețe.

Dacă întunericul a fost binecuvântat în această seară, Că revolta s-a oprit și ticăloșii au ascuns spiritul. Deja, împovărați toată ziua de băutură excesivă și din casele nefericite cu bogății prădătoare, Se clătinesc, se grăbesc să ajungă la gropi. Porțile orașului sunt supravegheate de paznicii lor și de constipație.

Prințesa, văzând că timpul trece, și intenția ei nu ajunge la sfârșit, A doua zi a poruncit Săgetătorului să înceapă și obrăznicia cu cel rău a început să se leagă, La Regina trimite Mari Boieri de convingere, Ca ea. i-ar dăruia arcașilor pe fratele și pe tatăl ei fără nicio dispută: „Deja repară un atac pe pridvorul roșu: Fără emiter, nu va fi confuzie la final. Pentru respectul în sfatul cuvintelor boierilor, ea prezenta un pericol deosebit pentru Suverani. Intenționat, pentru a stinge răul, ea însăși a venit în camera care m-a născut. „Pentru ai tăi și pentru copiii mântuirii celor fioroși, îmblânzește-i pe Arcași”, a spus ea, „morale, salvează-te pe tine și pe ei, lasă deoparte pericolul și arată-i lumii pe fratele tău și pe tatăl tău. Iată casa Mântuitorilor, mare e ocrotirea, Cine îndrăznește să-i îndepărteze de la chipul Dumnezeiesc? Urmând soarta și măgulind numai cuvinte, Din locuri ascunse Naryshkin intră în templu, În lacrimi, sfântul altar sărută și îmbrățișează

281

Biblioteca Runiverse

Poezie și oratorie

Și ascultă slujirea lui Dumnezeu cu un duh plin de zel: El se pregătește să accepte un sfârșit suferind. „Inocența”, spune el, „însuși Creatorul va judeca”. Aici mâinile Maicii Mele Țarevna, sărutându-se, Pentru distrugere frățească, murind tot timpul, Cu plânsul ei și-a întrerupt vorbirea;

După ce s-au uscat, lacrimile nu au mai putut să curgă: „Pentru dragostea paternă pentru tine, iubirea mea conjugală, Nu mai vărsați din sângele Meu nevinovat. Imaginează-ți că acesta este un frate pentru mine și Alexei. Atât unchiul, cât și tatăl copiilor lui rămași.

Sophia i-a ordonat lui Naryshkin să o urmeze până la Săgetător, ridicându-l cu mâna cu prefăcută milă. Regina din melancolie a ținut mâna altui Ivan.

Ca niște lupi răpitori, Săgetătorul a sărit asupra Mielului, a prins deodată pe nevinovați, Disprețuindu-i pe Țariți și puterea și sfințenia mâinilor, Târât cu rușine de păr spre amărăciunea chinului. Între timp, sora s-a scuzat înaintea gloatei, Că și-a salvat frații de la moarte cu acest sânge. Regina stă pe nerăbdare, neștiind că tatăl ei, În lipsa ei, negrul s-a făcut captiv, Pe jumătate moartă în urma fratelui său, privește cu privirea Celui care suferă doar chin rău cu rușine. Nenorociții i-au atras pe nenorociți la târguie Și false calomnii, lăsând rușine, au ridicat, Parcă în patima lui nesăbuită, Monarhul căuta puterea obrăzătoare.

Fără dovezi, deci, chinuindu-l, L-au înălțat pe sulite și l-au aruncat cu capul înainte; Au tăiat barbar atât mâinile, cât și capul, Din mânie, toată lumea dintre oameni aude deja zvonul. Acolo, sclavii credincioși i-au amenințat pe criminali: „Ai meritat o execuție amară pentru tine prin trădare. O sabie răzbunătoare nu te va devora, Iar sângele, ca apa, este vrednic de curgerea ta. Așteptăm doar începutul: toată Rusia este mare Îți va smulge rădăcina pentru indignări rele. Arcașii, deși au promis că vor da libertate sclavilor Și, după ce au subminat cetățile, au spus ceva oamenilor, Totuși, nu a urmat niciun succes.

Având deja înțeles că este greu să stai în picioare pentru toată lumea, Ferocitatea s-a încheiat cu o sărbătoare universală, Ei au încununat brusc un frate cu Mine în împărăție. Sophia a dat mită și onoare criminalilor, iar Moscova a purtat scrisori pe capete rele

282

Biblioteca Runiverse

Petru cel Mare

Ea a ordonat în triumf să-și ascundă planurile: nevinovații erau numiți după moarte răufăcătorii lor. Numele bătute s-au citit pe stâlpi Și frica s-a revărsat în inimile celor credincioși Patriei.

De îndată ce acest vârtej furtunos a fost îmblânzit de nenorocire, Și în pace m-am întors la științe, am căutat, unde cunoașterea strălucește o rază limpede, Se ridică o altă furtună și întunericul de nori îngroșați Din superstiție și grosolănie Și apariția sfințeniei aduce frică curată. . Știi schisma pe care a început Avvakum Și sfântul-ticălos gol, complicele lui de gânduri, Ignoranța este cinstită pentru sfințenia vechii credințe, Ipocriți și ipocriți lipiți de arcași: Hovanski cu fiii săi, și dușmanul Meu și al bisericii, Nu mi-a fost rușine să fie în consiliul vagabonzilor. Aici pietrele sunt uzate până în stepele de pe Kapitonov; Acolo se aruncă cu pietre împotriva legilor sfinte. O biserică! O, altar plin de sfânt! O, cât de rău a îndrăznit să te atingă! Nu este posibil să-i onoreze în comunitatea verbală, Care este sensul, și conștiința lor, și onoarea în limitele înguste.

Soțul sfântului Ioachim aduce datoria de serviciu; Răzvrătiții au intrat în templu cu gazda lor în fața Sfântului pentru ceartă vătămătoare, Ascunzând răzvrătirea sub numele de catedrală. Când i-a întors cu blândețe de la insolența lor și le-a promis o conversație pașnică despre credință: „Ești un lup, ești un prădător rău”, ei lătră nerușinați cu zgomot și aruncă cu pietre în el și în cler. De la nesăbuitul Patriarh al ereticilor de atunci Față de Monarhi a fost silit să se plece în acoperire.

CANTO DOUA

REDUCERE

Călătorind de la Marea Albă, Petru cel Mare la Shlisselburg prin Oloneț inspectează munții și, observând semne de minereuri și ape vindecătoare, intenționează să înființeze fabrici pentru a produce metale în vecinătate pentru noi trupe și pentru flotă. Dezordinea lacului Ladoga, devorând valurile de scoici și provizii necesare pentru structura acceptabilă a noului mare

283

Biblioteca Runiverse

Poezie și oratorie

oraș și debarcader de pe Marea Baltică, îi dă ideea de a conecta Volhov cu Neva de acum înainte printr-un canal mare. Între timp, cetatea Shlisselburg este deja sub asediu, înconjurată de noile Sale trupe și de armele de foc aduse la o opresiune extremă. Sexul feminin este trimis din oraș pentru a cere eliberarea, ceea ce este negat: armata rusă nu a înconjurat atunci orașul pentru a separa soțiile de soți. Între timp, conform pregătirii făcute, s-a dat semn pentru atac. Inamicul se opune unui atac curajos și puternic cu încăpățănare. Suveranul, văzând că scările care se apropiau de oraș sunt scurte, iar suedezii, apărându-se cu curaj, provocând un prejudiciu considerabil rușilor, au trimis un decret de retragere, pentru ca după cu noi scări ofensiva să se poată duce mai în siguranță. Prințul Golitsyn, conducătorul șef al atacului, i-a răspuns celui trimis că o mare dificultate a fost deja depășită, iar dacă atacul ar începe din nou, atunci ar trebui să se piardă mai mulți oameni. La scurt timp după aceea, a fost aruncat de pe scară cu un buștean rupt reparat, a căzut mort la pământ. Între timp, aproape fără conducere, rușii au început să urce în oraș, iar suedezii, disperați după mântuire, dau un semn clădirii. La intrarea lor, ei au fost eliberați din oraș în baza unui acord prin trei încălcări făcute în timpul atacului.

O, slăvită oaste, urmașii acelor Eroi Care, urmând pe Petru în secerișul multor bătălii, Solemnii au dobândit coroane de un secol, Koptsy au slăvit Patria în zempa, Mă încurajează curajul tău în această lucrare și cu inimă și minte mă întorc între voi: Luptă cu bucurie, compară cinstea ta Din strămoșii laudei pe care le cânt. Isprăvile militare ale lui Petrov încep, În părinți și bunici vă prezint exemple. Neînfricarea lor va înfățișa vocea mea, Ceea ce simți este ereditar în tine. Pășind curajos pe urmele lor laudabile, Adu biruință monarhului

tău, Unde sunetul armei tale urcă la cer Și de-a lungul potecilor o pădure de lauri crește peste tot.

Există Nemep cu Pregloya, există Vistula, Odra, Spreya, Visul viu al faptelor tale,

Ei curg cu evlavie, precum curgeau sub Petru, Unde Îl salutau regii cu trepidare. Și râurile și câmpurile au deschis porțile slavei tale veșnice, simțindu-L în Fiica Mare. Țări urâte cu eroism și muncă, ai transformat casa în a ta,

284

Biblioteca Runiverse

Petru cel Mare

Iar soarele, grăbindu-se spre noi în carul invers, Pregătește o nouă strălucire pentru violetul rusesc, Să împodobească noul an cu bucuria noastră, În al doilea rând, să mulțumească campania cu succes. Suflarea nisipului, născută în primăvară, Va sufla, înaintând vesel rândurile; Roua răcoroasă din ierburi parfumate Pentru a vă încânta vă veți revărsa o mulțime de distracție. Culege fructe bogate în zilele de vară. Adu-ți o sută de ori monarhului. Nu lăsa cerealele oamenilor tăi invidioși; Lasă-i scuipat, stuf uscat și spini, Să le simtă ulcere în piept, răutatea lor Mai de nesuportat decât porțile sicriului posomorât; Pentru ca Berlinul, pedepsit de mândria lui, Pentru neliniștea regatelor, să nu inventeze pricini Și să-și amintească că Petru i-a fost apărarea: Dreapta-i ținea Coroana, Care este acum pictată printre Domnii pământești. El a devenit marele Petru în lume. Dintre toate lucrările Sale acum, Fiica are o moștenire; Lasă Karlovy zile să-și imagineze dezastru. O, de-aș fi prosper în viață, De-aș fi numai acțiunea forțelor tale pline de zel, Înfățișând în apele răcoroasei Ipokrena, Sâng, cu asceții lui Petrov, m-aș face cântăreț al biruștelor;

Dar acum opera lui Petrov îmi atrage spiritul la sine.

Acolo unde Ladoga varsă apă rapidă în Neva, insula a fost îngrădită de Stepa în vremuri străvechi. Această fortăreață rusească a fost pusă de o mână. Indignat, râul răbufnea în jur, Care s-a revărsat în puterea altuia cu forța: Spaseppa ne cântă acum daruri bogate, În umezeală, după ce a trasat privirea orașului lui Petrov, Care-și zugrăvește Fiica, se odihnește și trăiește. Pârâurile ferice vor umple țărmurile cu grăsime, Umiditatea răcoroasă va încuraja întregul cartier, Apărătorii le vor asculta versurile lăudabile, Uitănd toată povara lanțurilor proscrise.

Pe vremuri, Rusia era odinioară obosită De aceste țărmuri de seară, s-a prăbușit lipsită, Pe măsură ce regimentele gotice au venit în ajutor, Dimpotrivă, au făcut rău țărilor rusești;

285

Biblioteca Runiverse

Poezie și oratorie

Pe când povara forțelor ei a aruncat Moscova până jos, Decrepitul,
plângător, îmbrăcat într-o haină mohorâtă, Privat de frumusețea
coroanei împărătești, Ea nu a văzut sfârșitul răutății ei.

Trădarea, invidia, mânia, discordia, fratricidul au transformat totul
în moarte, în băutură de sânge.

A dispărut adevăratul zel de laudă;

Peste tot soarta feroce chinuia patria, în timp ce Pojarski și
Trubetskoy erau geloși,

Privind la strămoși, la vechimea glorioasă a lui Ross, în cele din urmă
a oprit atacul cu victorie,

Și societatea i-a dat putere bunicului Petrov.

Tânărul Monarh vine în orașul căzut și ridică o privire deplorabilă
către ruine.

Joy Ross din toată întristarea, Michael,

O, cât te-ai prăbușit, plâns și plâns! Ce crezi, călcând pe înălțimea
tronului, Stând în mijlocul unei văi deplorabile pentru toată lumea?

Acolo templele lui Dumnezeu lucrează străvechi - vârfurile Dușmanii au
aruncat căile de fân și șanțurile.

Fumul din focul răpitor încă se ridică, Și aerul se îngroașă din aburul
bătut.

Pe pietele de creștere goală de spini înțepător, Tristul Kremlin stă
însângerat și negru. Sălile Regilor, altarele bisericesti La fel se
plâng, ca niște deșerturi plictisitoare.

O durere! Dar marele tău suflet,

În tinerețe eroică, grăbește-te să ne mângâie, Încurajează pe cei
triști cu Prezență și trudă, Înălță Patria din prăpastii adânci.

La înmulțirea zilelor binecuvântate, Alexei ca tine a moștenit.

El a returnat vechea moștenire soților Ross. Tăucătorii au exterminat
și liniștit cartierul.

Soarta i-a încredințat lui Petru cel Mare să răscumpere țările de
seară.

Deja Orekhovets este timid în asediu

Iar în piatră, întărindu-se, rezistă vracului; Înconjurat peste tot de
armata rusă, Dar înălțat în speranță de mândria gotică. Se uită la
maluri, la metereze, la mulțime Și, văzând regimente noi, neglijează;

Încearcă să cheme ajutor de la granițe. Punerea bannerelor la înălțimea arcașilor.

Apoi Kexholmskaya, înțelegându-l pe Korel

Ea nu a venit să asedieze navele pe nave.

286

Biblioteca Runiverse

Petru cel Mare

Inamicul este întărit de armata care a sosit, Și este aprovizionat din belșug cu mâncare și o armă, Toate gândurile sunt îndreptate către o respingere crudă, Sperând să obțină rapid ajutor de la Karl.

Monarhul nostru, trecând de abruptul muntilor Onega, Ridică privirea în jur cu cercul lui pătrunzător Și, văzând că pâraiele emanate din ele Poartă sucuri metalice din abrupt, Bogăția, sănătatea sunt cheile, Raze de comori strălucesc din locurile mohorâte. , A spus: „Mă poți produce, Rusia Vindecător umiditate și vene de aur, Dar acum pentru lauda ta nemuritoare mă grăbesc împotriva dușmanilor prin munți și metereze. Toarnă-mi fier, curenți aprinși de aramă; Lasă vecinii să-ți simtă puterea și căldura Și amintește-ți câte jigniri ni s-au făcut. Speranța, gelozia strălucea privirea eroică.

Dând roade, pământul și-a pierdut fericirea de vară; Ei poartă o foaie palidă de vânturi turbulente, aleargă; Zboară de la înălțimi abrupte la Ladoga Borey, ploi și zăpadă, iar grindină se scutură de la buclele gri, Induce riduri adânci în apă. Prin întuneric, priveliștea abisului încruntat este teribilă; Rușinat de povara aripilor lui înghețate, se învâрте și se fierbe cu apă pe malul nămolului. Valurile sunt răsturnate, valurile se întâlnesc cu muntele Și sar în jurul lui, pline de semne triste; Între stocuri fluctuează stejarul, Între scoici de înotători cadavru rusesc; Acolo, pupele, fundul navelor sunt împrăștiate, sparte.

Monarhul, văzând pe drum, cât de rea stânca nemulțumită, A oftat din adâncuri și a interzis furtuna Și a pus în inimă o mare lucrare - Canalul.

Pentru a lega pâraurile Volhovului cu Neva cu mâna puternică a Rusiei.

Despre râurile fericirii, dar înainte de a fi despărțite, Bucură-te, împerecheate de grija lui Petrov; Jeturi pe același nisip fără efort, Uitați de dorul străvechi unul pentru celălalt. Infuzați-vă cu bucurie reciprocă, Mulțumesc, aduceți roade grindinei Lui.

287

Biblioteca Runiverse

Poezie și oratorie

Pe cont propriu, Volhov, te-ai indignat pe drum, Că nu te-ai dus la Neva, ci la Ladoga Soarta așezată și chinuită de furtuni Și, după ce și-a pierdut puterea, abia se revarsă în ea. Cât de des ai oftat, astfel încât împreună să învârt Jeturile și să moară brusc în mare. Te-ai ridicat deasupra țărnelor, stânjenit, Apoi sub pământ ai încercat să găsești o trecere secretă. Peste tot s-a ridicat un bastion împotriva iubirii. N-ai putut birui nici abisul, nici înălțimile, Până când Marele Petru, disprețuind elasticitatea stâncii, Ți-a dat calea și nouă mulțumire din răsărit.

El, ochi și minte în cartierul locului înconjurat, conduce regimente alese la Orekhovets. Zvonul dătător de viață despre sosirea Lui De la Ladoga la Neva, flota urmărește uscatul. Măinile rusești puternice nu sunt ridicate de pădure; Un exemplu este înfățișat aici de miracolele Olgăi: înaintea zidurilor înalte ale Țaregradului S-a luptat peste câmp în bărci cu pânze. Aici, în loc de vânt, era duhul nostru zelos Și în loc de pânze, hamul puterii deodată. Deja corăbiile, mergând după propriul lor Element, Pe coasta suedeză sunt luate apărătorii Rusiei; Acolo, o mie de oameni, trecând Neva, Speranța este servită pentru victorii, pentru triumf. Pe șanț, ei aleargă la meterez, întăriți de dușmani, Suedezii sunt dați pe fugă, sunt înspăimântați de Ross. Iar Șeremetev, stând pe malul acela, De pretutindeni a blocat calea mântuirii dușmanului. Deja trimite șefului de sub cetate, Ieșire liberă tuturor fără o luptă promite. Că nu vor putea deveni împotriva lui Petru, Degeaba vor să vărseze sânge de pretutindeni. Și zidirea orașului nu se va rușina de ei. Dar goții, care nădăjduiau în ajutor de la Horn, au spus: așteaptă un ordin de la el la clădire. La răspunsul lor mincinos, masele răcnesc deodată, Inimile tuturor sunt în flăcări, aprinse de prezența lor, Zidurile sunt pline de încăpățănare zdruncinate din puterea lor. Vastitatea aerului este înghesuită pentru fumat, Iar repezirile sunt acoperite de foc umed. Laringele medpy eructe cu căldură feroce; Arzând, potiunea de fier rupe niturile. Imaginați-vă, ca exemplu de elemente, o dispută cumplită, Cum fierbe interiorul cu munții aprinși,

288

Biblioteca Runiverse

Petru cel Mare

Fumul, cenușa și smoala acoperă limpezimea de jumătate de zi, Și deasupra norilor urlă dealurile în flăcări; Într-o astfel de tremurătură, în flăcări și vuiet Sta, în disperare, împotriva suedezului Ross, calculează sângele în nimic și disprețuiește răul. Cu toate acestea, în distrugere, în mare frământare Mișcat de femelă a fost un suspine și un strigăt. Părul dezordonat și moartea fețelor palide, Și prosternat cu prunci Soți să înmoaie pe ruși. Deja de la cetate ei trimit cu o rugăciune: „Scăpați-vă de patimi, de necazul soțiilor slabe, Și duhul vostru să fie rafinat asupra oamenilor. Din etanșeitatea necesară, lăsați-i libertate; Arată curaj celei mai puternice familii a lor.” De la conducătorul asediului, s-a dat un răspuns, Că Ross nu are un temperament feroce: Între soți nu vor provoca separare; Voi, după ce ați ieșit împreună din ziduri, scăpați de chin. Cu un refuz, grindina a foșnit din norii fierbinți, Perunii Rusiei deopotrivă strălucesc și ustură. Degeaba este dezgustător să-i

salvezi de departe pe Omenii de asediu: nu au timp de nimic. Peste tot se pregătește o bătălie sângeroasă, Și insula de lângă dușmanii de sub a noastră a devenit un câlcâi. Echipa de vânătoare acceptă scara; În fața ochilor lor se află victoria și moartea. Cu alte cuvinte, podul zburător este gata de curgere, Ipyye așteaptă un semn între meterezele Ladoga. Ei se minunează de la distanță în zidurile focului orașului, Chemând la abuz, auzind lovitura.

Ca un nor formidabil, atârând deasupra capului tău, Umflat de o flacăra ascunsă de apă, Încordându-se înăuntru, abia conține putere, Luând, înnegrind, calea stelei din zi, Deodată bucuros, strângând urechea cu tunet, Și aerul. , mișcându-se în piept, strânge duhul, Dăunează văilor sunetului și abisului adânc, Și ploaia și grindina vuiesc, și pâraie urlă din munți - Pământ, apă, păduri, s-au cutremurat așa, Când deodată s-a dat un semn din multe aramii orificii de aerisire Iar Ladoga urlă în fund în adâncuri. Puterea de sine stătătoare asupra ei,

10 m. V. Lomonosov, v. 2 * 289 *

Biblioteca Runiverse

Poezie și oratorie

După ce a plouat o lovitură și o oră hotărâtă, El se grăbește la isprava sa, la poziția de capete; Au o cale diferită către moarte, cursul este frumos. Imaginați-vă, duhul meu, o rușine îngrozitoare!

Din zgomot și scârțâit de vâsle, fluierul miezului și vuietul MáxHH, Petrov și mânia lui Dumnezeu le vestește adversarilor.

Ei, încăpățânat răi, sunt încă înverșunați, După ce au acoperit zidurile cu arme de moarte, Ei încearcă să oprească Soarta pentru o vreme Și să-și ușureze moartea cu moartea rusească. Ca niște vârtejuri puternice, constrânse de o furtună, regimentele rusești se înghesuiau în fața zidului. Prin atacul Karpov, liderul forțelor Preobrazhensky, El a început lupta înaintea tuturor, a gustat moartea înaintea tuturor. Minciuni de plumb străpunse prin pânțele și prin mână, Beauchis a făcut cunoscut cu sufletul și cu curajul despărțirii.

Prin fum, prin sclipirea sângeroasă a săbiilor, veselul Petru fixează atenția ochilor săi.

Și vede scurtarea scărilor, pusă la răsărit, În atacul poporului Său ruinat;

Curajoșii nu pot ajunge în vârful treptei Și degeaba își pun sânii fideli la opus, În efortul de a-și abate furia să se apropie. O, cât de mare este mișcarea inimii în El! Zână eroică, supărare, mânie și milă și tristețe pentru moartea capetelor îndepărtate!

Privind la armate, decadență inutilă, Celor care stăteau lângă El i-au ridicat ochi lacrimi: „Ce degeaba Mi-a zis, să-i nimicesc pe fiii buni? Grăbește-l pe Golitsyn să se retragă.

Monarhul nostru a arătat prin exemplu că Eroii nu cinstesc bătăliile sângeroase cu bucurie: Iar victoriile glorioase asupra inamicului, acoperite cu cadavre, sunt întotdeauna o cale regretabilă.

Între timp, asceții se încurajează unii pe alții și completează scurtitatea scărilor cu curaj. Golitsyn este înconjurat de flăcări de pretutindeni, El a spus: „Vom vedea în curând lucrarea terminată; Prin retragerea din cetate înapoi într-un alt atac, trupele vor muri de două ori. Și dacă Suveranul vrea să ia orașul, Să ducem bătălia care a început să bolborosească.

Cu un răspuns la zid în fața tuturor, se grăbește, Saldatam poruncește să se urmeze: „Necinstit în lume pentru tine și muritor iată întoarcerea;

290

Biblioteca Runiverse

Petru cel Mare

Glorios este triumful, sfârșitul tău va fi sfânt. Îndrăznește să glorifici patria cu curaj, felicită-l pe Monarh cu victoria ta.

Pe sulite, pe săbii, pe furia unui chibrit, Rușii zboară spre martorul ocular al morții. Dușmanii sunt loviți de foc și smoală umedă, Fier, pietre, toate lovituri dure. Pe liderul înfrângerii, un buștean a căzut ca o poțiune feroce, aprins.

Este dărâmat, palid între cadavrele celor fără suflet și cu ochiul slăbit vede armurii ascultători; Încă încearcă să dea un ordin fermității, Vocea încă sâcăie cu o boală înăbușită. Zeloți ai cuvântului și exemplului său, ținând cont de țară, patrie și credință, Ca valurile pe un țărm abrupt, își reiau alergarea, Inspirați de abrupt, se ridică de jos la înălțimea lor de odinioară, furie, și vârfurile de săritură creș se învârt, rădăcinile străvechi ale copacilor și pietrele grele se rup. De ambele părți stătea soarta îndoielnică a judecății.

Între timp, inimile geloase urcă spre stele. Mi se aduce în minte un sfânt din înălțimile Eroului. Avocatul Alexandru de pe țărmurile antice Seeth, amenințător găzduit peste ele, asupra dușmanilor. Deja un răsad înalt cu pământul pare a fi egal, Iar fiul lui Iaroslav, printre zori este glorios, Dezvăluind fantoma asemănătoare a Marelui Petru, Arma sună ca argintul cel mai pur. Îi sperie pe adversari cu putere sfântă, îi întărește pe ruși cu importanța mâinii drepte. Ocrotirea străveche de un umăr puternic, Armură, sulită, scut și coif, și sabie Amintirea, pune o stropire veselă ridicată, Că au ajuns la izbăvirea dorită;

În sfârșit au ajuns la vremurile dorite, Că Alexandru este înarmat pentru ei.

În insolență sacră, un războinic o reprezintă, În gânduri, în fapte de nemurire, el este vrednic, Înalt în râvnă, luminează în speranță, Prin cadavre, soarta pășește de la sine. Prin fapte puternice, nepotrivite pentru succes, Și prin neliniștea celor urâți și capabili Se revarsă pe

zidurile înălțimilor sângeroase, Induce frică și înghesuit asupra dușmanilor. Toată grindină de plâns și plâns s-a umplut.

* 291 * 10*

Biblioteca Runiverse

Poezie și oratorie

Nu mai Narva, Gotilor, noroc voua, Nu localism aici si nici o gafa a lui Croy, Nu veche aparenta de lupta, nu fara ordine: Petru cel Mare conduce armata nascuta de el, Si zelul lui Sheremetev Razbunare eroica a respiratiei revigorează presiunea inimilor . Când ai văzut sfârșitul cetăților în luptă, Ai anticipat moartea cu smerenie, Iar semnul alb al clădirii a fost alungat în vânt.

Sunetul amenințător din ambele părți a tăcut, Lipp, se aud urletul și geamătul deplorabil rănit. Vandalii cer să fie eliberați cu cinste militară Și îi aduc cheile lui Petru porțile orașului, Îl privesc încântați pe Învingător Și își întăresc înțelegerea asupra clădirii. Dacă există bucurie acolo, dacă este o schimbare roșie! Bannerele rusești sunt deja pe pereți, Înfățișat, Neva, în avioanele tale. Zgomotul liniștit al lui Timpanov cu trâmbițe vesele A uita poruncește inimile norilor de tunete trecute; Iar suedezii fac tot posibilul să ajungă la casele lor.

Războinici din cele mai vechi timpuri păstrează obiceiul, Să-i cinstească pe curajoși prin construirea unui meci: Semne de curaj în mâinile lor pleacă Și gloria biruinței lor este respectată. Cel biruitor a pus deoparte ardoarea inimii noastre Și și-a dedicat primul succes cu blândețe: El a furnizat adversarilor curți pentru plecare. Ieșind din stepă, ei privesc cu ochi îndurerați. Steagurile sunt dezlănțuite în vânt, sunetul trâmbițelor Bucuria tristă le apasă mintea liberă. După voia lor, cărările sunt lamentabile - breșe de stepă, Ce le-a deschis din mâinile tunetelor rusești. Prin înfricoșătoarele patimi și printr-o astfel de muncă se simte Începutul pentru necazul viitor.

În Patrie, grăbește-te să spui acest caz și obișnuiește-te să fii învins de Ross; Spune-ți respectuoasa întoarcere acasă, Că ești eliberat de spațiul porților noi; Și proclamă biruință Karlului tău, Că Petru a primit Patria și spre slavă și ocrotire Peste tine, a întors moștenirea Și mai aproape de Suedia a întins zgomotul orlich krill. Lasă-ți eroul să aibă timp în Germania,

292

Biblioteca Runiverse

Petru cel Mare

Cetățile sunt deschise, curgând liber, În trufia lor născută din fericire Coboară din înălțime și cocoșează Regii;

Să se grăbească cu îndrăzneală, ca un vânt violent spre răsărit Și apropiindu-se de soarta prescrisă.

Nu îl va găsi pe Darius să devină Alexandru, Nu se ceartă între el însuși, depravat în fața șobolanilor „: Ei sunt ascultători de noua învățătură a lui Petrov, Rușii sunt unanimi în regimente. Cu mișcarea forțelor sale maiestuoase, el a investit un nou spirit și curaj în Popor.

Răsăritul și Oceanul sunt ascultători de cuvântul lui;

Charles va înălța onoarea lui Petrov cu splendoarea sa.

Deversările de Neva la gurile sunt zgomotoase

Și rușii vor să curgă la întâlnire. Acolo Nimfele se bucură de-a lungul țărmurilor, Și toamna Zefirii suflă printre copaci, dând de înțeles că fața pământului a înflorit.

Atunci Monarhul a ridicat un om vesel

Către căpeteniile războinicilor săi biruitori, Că-și vede prietenii în schimb intacte. Bucuria tuturor trăiește de o sută de ori mai mare decât dezastrele; De pretutindeni se aude glasul dorințelor și al salutarilor : „Deja pentru noi. Suveran, cu degetele spre apus, se deschid porțile faptelor solemne, Și providența ți-a dat cheia pământului și mării: Întinde-ți raza peste imensitatea lor. Toate ostenele ne sunt tolerabile și moartea nu sunt cumplite, Dacă vrăjmașii Tăi ar putea fi nimiciți cu mândrie, Să dăm mulțumire, cinste, pace Patriei Și să lumineze poporul, după cum vrea spiritul Tău. Petru ascultă cu bucurie numai discursuri pline de râvnă, Dar, apropiindu-se de zidurile orașului, suspină, Privind diferitele răsturnări de trupuri, Căruia i s-a prescris limita cum să mori; Ei își iau rămas-bun cu buzele triste: „O, prieteni credincioși, pe vrăjmași am biruit cu sângele tău, deopotrivă obișnuit și al meu;

Bucură-te ceresc că ai fost onorat cu coroane. Strălucește peste tine ca exemplu de la înălțime la alții Și revarsă curaj în inimile regimentelor Mele. Plângetul a fost sfârșitul acestui discurs jalnic, Și prin manie a dat semn să ascundă oasele.

Trecând prin ziduri, moștenite din antichitate,

Acea ceartă intestină ne-a fost dăunătoare multă vreme,

293

Biblioteca Runiverse

Poezie și oratorie

A înconjurat cu un ochi grindina învinsă; El ia în considerare toată multitudinea de bulks: Dintre diversele, unul sculptat de Marele Nume este Ioan.

Acest Suveran vesel a fost primul care a introdus în Rusia în lupte o nouă teamă de săgețile de tunet pământești. Nemaiauzit înainte și lovituri puternice Simțind o pasă împotriva lor, tătarii pentru

totdeauna au disperat de victoriile asupra roșilor: Akhmet a murit cu mândria Hoardei.

Această armă militară străveche

În vremuri tulburi a rămas captivat. Pe beneficiile proprii, pe semnele necazurilor noastre Privind cu bucurie, atunci suedezul era mândru. Acum lasă-i să se întoarcă împotriva lui Și în loc de bucurie în luptă, intimidează. Atâtea poveri de arme fatale, Care în atac le-au rănit trecătoarea și ei, Zac de-a lungul străzilor și bombe și grămezi de miezuri, Nori măturați acolo de la formidabilul Ross. Între numere întregi, un număr de mase împrăstiate, Care, peste puterea lor, au lăsat să cadă asupra noastră grindina. Acolo, o casă șocată s-a aplecat într-o altă casă, Alta, aruncată în stradă, s-a prăbușit.

Pe lăstari, dar pe pereți, pe acoperișuri - cărbuni, praf Arătați priveliștea, care a fost însăși frica,

O, muritori, de ce vă grăbiți să muriți? Că înainte de momentul să vă distrugeți unul pe altul? Sau nu există nicio cale de a ajunge la sicriu în afară de război? Peste tot suntem atrași de soartă de violența ghearelor rele! Dacă mulți, care au părăsit temnița mamei, pleacă la aceeași oră în întunericul mormântului negru! Și-a amuzat tatăl cu un alt zâmbet Și brusc și-a închis ochii înaintea lui pentru totdeauna. Gata să intre în camera nupțială Moartea străpunge inima și subcutează picioarele.

În mijlocul celor mai buni ani, un altul, după ce a amenajat o casă, Zice calmului, măgulitor să rămână sănătos în minte: „De acum încolo voi trăi și mă voi bucura de ostenele mele”, Dar ceasul din urmă a fost, el a murit cu cuvinte. Dacă sunt multe boli și necazuri, La care, omule, ești mereu supus! Pe lângă infirmități, întristările chinuiesc înăuntru, Din afară, dacă nenorocirea înconjoară: Inundații, furtuni, ciumă, otrăvuri, o reptilă dăunătoare, Pământ zguduit, animale feroce, netede.

294

Biblioteca Runiverse

Petru cel Mare

Căderea caselor și incendiile aprinse

Și grindina și fulgerele cu tunet,

Mlaștini, gheață, nisipuri, pământ, apă și pădure Înălțimea pebelor este în război cu tine.

Ești încă război, încă nu obosit

Și s-a înarmat împotriva lui pentru totdeauna?

Dar Petru te-a îndreptățit prin fapte militare.

Era zelos pentru științe, pașnic și generos, Mai mult, era blocat atât pe mare, cât și pe câmp. Este îndoielnic decât El, război sau pace, mai mult. Alții, în cinstea templului, erau dornici să intre prin asta, Dar cu el voia să lumineze Rusia.

Când, fără ea, nu ne-a adus iluminare, Lumina nu poate rezista fără arme puternice. La gura Nevei, sunetul său militar A construit acest oraș, a ridicat Templul păianjenului!

Și frumusețea clădirilor care se înalță,

Își recunoaște începutul în arme.

Să ne uităm mental la vremurile vechi: Războiul dă pretutindeni popoarelor întâietate, Protejează știința cu libertate de atrocități, Și crește și împodobește pe cei curajoși cu mușchi. Armele sunt date de natură animalelor, Soarta ne-a ordonat să gătim prin viclenie.

Oamenii sunt sălbatici, nu cunosc păianjeni.

Se luptă cu praștii și trag arcuri.

Dezvăluie-mi cele dintâi, o, vechime, vremuri!

Ești plin de diferența dintre lucruri și fapte minunate.

Le cunoști toți existența:

Care este motivul pentru creșterea armelor?

Ești asemănător cu natura, iar natura este mama mea:

În tine sunt cunoașterea și în ea încerc să caut.

Deja departe văd în fum și întuneric

Vederea corpului Nagovo, nu este clară în fantomă. Capul mare se întinse în nori,

Și cuvintele întrerupte au lovit urechea:

„Deci vechimea să fie simplă și nu clară, Goliciunea popoarelor, cu un urlet de consoană!”

Ordine: „Tu încercuiești vederea, dar lumina

După locurile deosebirii, judecă pentru veacuri, Și îndreaptă-ți gândurile către popoare noi. Ea și-a întins mâna în depărtare de la nori prin apă:

295

Biblioteca Runiverse

Poezie și oratorie

„Acolo, în loc de cunoștințe ale armatei tuturor științelor, pare să se mulțumească cu fermitatea mâinilor; Ei știu să-ți strângă genunchiul și soldul. Pieptul gol și fruntea, armura și casca sunt pentru luptă; Alții, luând pietre din pamant, se bat unii pe alții, Rupand urazina, madulare goale se rup.

Capetele lui Drecolius sunt cauterizate acolo cu foc Și, după ce le-au ascuțit, străpung adversarii.

Sunt nori îngrozitori în aer, limita de Thorn, os, săgeți de fier urlă. La nakrah spiritul este mișcat de flaut și tobe, iar viciile și berbecii scutură stepa.

Dar chiar și cu groază, mintea harnică a auzit un zgomot decent pentru opia de război. Europa tună astfel, arzind în sine; Cât de des o furie rea răzvrătește în ea! Războiul sângeros curge așa din veacuri, Așa că viclenia înjurătoare a crescut din primele zile. Soarta cu sânge a condamnat fața pământului să devină violet; Monarhii trebuie să pregătească armele.

Petru al tău, dincolo de lățimea limitelor, și-a întins sabia, Fericirea invidiei rusești ștersă.

Și acum Fiica sărbătorilor afirmă nemurirea, Mărește flacăra focului cu artă.

Elisavetipa treburile militare. Ca pașnic, laudele încununează secolul.

Rușii curăță deja decrepitudinea locurilor Și prăbușirea zidurilor, Întărind cu sânguință pe arcași, Ca să răsară grindina mincinoasă și să fie gata Să ridice armele și să îndepărteze vrăjmașii.

Glorioși, Vandalii, Victoriul, au intrat pe potecă, În oraș, unde Strămoșii și vitejii, unde Părintele și-au lăsat semne marile lor merite.

Cât de fericit era fantoma sacră a Moscovei!

Dar, muză, taci, încetinește până la trofee, Ce sunt luate de la dușmani și răufăcători interni: Nemăsurat mai multă muncă asupra strămoșilor va insista, Atunci imaginează-ți această priveliște strălucitoare a Zeiței.

29G

Biblioteca Runiverse

Poezii compuse pe drumul spre Peterhof

POEZIE,

COMPUS PE Drumul spre PETERHOF, când în 1761 m-am dus să cer semnarea unui privilegiu pentru Academie, fiind de multe ori mai înainte pentru aceeași.

Dragă lăcustă, cât de binecuvântată ești, cât de mult ești înzestrată cu fericire în fața oamenilor! Îți petreci viața între iarba moale Și te bucuri de roua de miere. Deși în ochii multora ești o făptură de dispreț, Dar în cel mai adevărat ești un rege înaintea noastră: Ești un Înger în trup sau, mai bine, ești necorporal! Călărești și cânti, liber, fără griji; Ceea ce vezi este tot al tău; peste tot în casa ta; Nu cere nimic, nu datora nimănui.

INTUNEREA NOPTIEI

Cerul era acoperit de întunericul nopții.

Toți oamenii pentru pace și-au închis ochii. Deodată, Cupidon a bătut la ușă. Plăcut întrerupt La începutul visului însuși. – Cine bate cu atâta îndrăzneală? am strigat de furie; „Încălzește-ți corpul înghețat”, a răspuns el prin ușă, „De ce ți-e frică?”

Sunt băiat, respir puțin,

M-am rătăcit noaptea, Ud și tremurând peste tot.

Apoi mi-a părut rău

Am aprins o lumânare, Fără nicio ezitare, l-am lăsat să intre.

Am văzut că flutura krill-urile la spate, tolba era plină de săgeți,

297

Biblioteca Runiverse

Poezie și oratorie

Arcul este legat cu o sfoară. Regretând nenorocirea, am întins focul Și pe vremea atât de rea l-am sădit Lângă cămin. Cu mâinile calde am mototolit mâinile reci, am strâns aripi și bucle Până la uscat.

S-a înveselit puțin: „Ce-i asta”, a spus el, „ceapă? În ploaie, chat, avariat. Și cu un cuvânt a împușcat brusc. Apoi o săgeată cea mai ascuțită mi-a străpuns pieptul Și m-a înțepat ca o albină vicioasă.

Op a râs în hohote Și în acea oră a dansat: „De ce ți-e frică? - Zise cu un rânet: - Arcul meu este încă bun: Și intact, și cu coarda arcului;

Te vei prăbuși timp de un secol Otpy, stăpânul meu.

VORBIȚI CU ANACREON

ANACREON

ODA I

Trebuia să cânt despre Troia, Despre Cadmus aș cânta, Da, harpa mie în pace Iubirea este poruncită să sune. Am schimbat ieri harpa cu coarde,

Iar Alcide s-a înălțat cu fapte glorioase; Da, harpa în captivitate Îmi spun să cânt dragoste, Despre voi, eroi, mai mult, Adio, nu vor.

298

Biblioteca Runiverse

Convorbire cu Anacreon

RĂSPUNS LOMONOSOV

Trebuia să cânt despre tandru, Anacreon, dragoste;

Am simțit căldura celor dintâi În sângele încălzit.

Am început să alerg cu degetele Pe strune subțiri Și cu cuvinte dulci Să merg pe urme.

I corzi în captivitate Sună zgomot eroic.

Nu te revolta Bole, Iubește gânduri, minte.

Deși nu sunt lipsit de tandrețea inimii În dragoste, sunt mai încântat de eroii gloriei veșnice.

ANACREON

ODA XXII

Ori de câte ori ne-a fost posibil să continuăm Viața, nu aș acumula în mod fals comori,

Deci moartea aceea la vremea mea, Luând banii, a plecat Și, pentru răscumpărarea morții Amânând, lasă-mă să trăiesc. Când știu că am un termen de trăit, Pe ce mă prăbușesc, suspin, Că n-am putut economisi mită! Nu e mai bine să mergi fără chin Cu prietenii Și suspine blânde Să trimiți la fel?

RĂSPUNS LOMONOSOV

Anacreon, tu ești cu adevărat Marele Filosof: Ți-ai păstrat cuvintele în mod egal în faptă; Ai trăit după acele legi

299

Biblioteca Runiverse

Convorbire cu Anacreon

Cine a scris, A râs de zababopi, Îți plăcea să cânți, a dansat. Deși adânc în veșnicie, nu te așteptai să mai fii, dar glorie după soartă ai putea trăi până în trecut. Ia-l pe Seneca: El a pus regulile Nu în virtutea omului, Și cine a trăit după ele?

ANACREON

ODA XI

Fetele mi-au spus

„Ai trăit ani vechi”, Și mi-au dat o oglindă: „Uite, ești chel și cărunt”. Nu mă întristesc deloc, totuși părul meu este intact. Sau vârful capului a devenit neted. Și am devenit alb. Numai în asta pot să jur, Că bătrânul să se distreze mai mult, Cu cât vede stânca mai aproape.

RĂSPUNS LOMONOSOV

Privește aici din oglindă, Anacreon, Și ascultă ce mormăie Cato încruntat: „Ce maimuță cu părul cărunt văd?

Nu-i oare mânie infernală, lăsând un asemenea zgomot, De la gelozie la râs, vrea mintea mea să se încline? Cu toate acestea, voi sprijini ferm pentru Roma, pentru libertate, nu mă voi rușina de asemenea vise, Și cu acest pumnal voi fi eliberat de Cezar. Anacreon, erai luxos, vesel, dulce, Cato a încercat să introducă ordinea în republică; Ai trăit un secol în distracție și ai luat-o pe ale tale cu tine, întunericul Lui nu a întors pacea Romei; Ai folosit viața ca pe o plăcere temporară, El a neglijat viața pentru succesul republicii; Grâul tău a luat duhul unui strugure plăcut, El însuși a fost un potrivnic muritor cu un cuțit;

300

Biblioteca Runiverse

Convorbire cu Anacreon

Luxul necruțător a fost motivul pentru tine, Încăpățânarea glorioasă a fost soarta lui.

Diferențele sunt minunate și am înțeles asemănările. Mai inteligent decât unul dintre voi, celălalt să fie judecător.

ANACREON

ODA XXVIII

Maestru în pictură în primul rând, În primul rând pe latura natală, Maestru predat de Minerva, Vă rog să-mi scrieți. Scrie buclele ei negre, Fără mâini pricepute ale toaletei, Cu tămâia parfumului, Dacă se poate mânca așa.

Dă-i sânge din trandafirii din chipul ei Și, ca zăpada, închipuie-ți albul, Desenează arcurile sprâncenelor Peste fruntea înaltă; Nu-i aduce pe unul pe celălalt, Nu-i despărți între voi, Fă-ți viclenia, Ca a prietenei mele.

Culoarea din ochii ei cerești, Ca Minervin, arată Și privirea lui Venus a fermecătorului Cu o flacără liniștită pusă; Pentru ca gura să vorbească fără cuvinte Și să atragă cu plăcere, Și pentru ca graiul lor tăcut Pare să curgă ca mierea.

Pune toate plăcerile întreprinderii în bărbie Și în jurul gâtului
frumos Să înflorească crinii, În care gingășie respiră, În care
farmecele se joacă Și prin mulțimea bucuriilor Condu o privire
prăbușită.

Pune-ți o rochie stacojie și nu-ți închide tot pieptul,

301

Biblioteca Runiverse

Poezie și oratorie

Așa că, văzând-o puțin, Și judecă despre alte lucruri.

Dacă imaginea este umedă,

Te văd aici în lipsă, te văd aici, lumina mea: Molvizh, dragă portret.

RĂSPUNS LOMONOSOV

Ești fericit cu această frumusețe și pricepere, Anacreon,

Dar ești mai fericit cu tine Prin sunet plăcut de liră.

Acum te imit și aleg un pictor,

Să fiu ispitit să scriu iubita Mea mamă.

O, maestru în pictură întâi, Tu ești cel dintâi din partea noastră
Vrednic să te naști Minerva. Desenează Rusia pentru mine.

Înfățișează-i vârsta matură Și arată mulțumit vesel.

Bucurie claritate pe frunte Și capul înălțat.

Încercați să vă imaginați că membrii sunt sănătoși, așa cum ar trebui
să fie Zeița:

Pe umerii parului cret Un semn de veselie de a se ondula; Pune foc în
ochii raiului Stele aprinse în miezul nopții Și trage-ți sprâncenele
într-un arc Ce pare a fi calm după nori.

Ridică-ți sfarcurile, laptele este din belșug,

Și pentru ca frumusețea coaptă Arată mușchii, mâinile sunt puternice.

Și buze pline de vivacitate

Într-o conversație au promis importanță Și astfel urechile noastre ar
fi încurajate.

Ca glasul curat al lebedelor, Dacă se poate cu viclenia ta.

Îmbrăcați-o, îmbrăcați-o în violet, Dă-i sceptrul, pune coroana,

302

Biblioteca Runiverse

Oda Majestății Sale Imperiale Împărăteasa Ekaterina Alekseevna

Cum ar trebui legile ei ale lumii și cearta să prescrie sfârșitul. O, dacă imaginea este asemănătoare, Roșu, amabil, nobil! Mare spune Mamă Și poruncește războaiele să se oprească.

CEREMONIAL ODE

MAESTĂȚII SA IMPERIALE ATOAT-LUMINATEȘI ȘI MAI MARE ÎMPĂRATĂȘE DE STAT EKATERINA ALEXEEVNA, TOATRUSOĂȘĂ AUTOMATĂ, la glorioasa ei ascensiune pe tronul imperial al întregului Rus la 28 iunie 1762, într-o expresie a adevăratei bucurii și a zelului loial al scânteilor de felicitări de la cel mai loial sclav Mihail Lomonosov

[1]

Ascultă, toate limitele lumii, Și știi ce poate face Dumnezeu! Elisabeta a înviat pentru noi: Biserica și palatul se bucură. Ea sau Catherine! Hopa, unul dintre ambele! Vioiciunea și răsăritul ei Epoca de aur a păianjenilor se va ridica Și iubita neam rusesc va izbăvi de dispreț.

[2]

Familie rusă, dacă ești groaznic În câmpuri împotriva dușmanilor tăi, Doar casa ta din adâncuri este în siguranță: Ești în afara furtunii, ești în capac. Luptând cu regimente, lupti afară, dar înăuntru triumfești fără sânge. Ești o furtună acolo, aici - liniște. Moderația e în sângele tău branpu, În cap, victorii vepchapnu, Din trei Zeițe în această epocă se dă.

303

Biblioteca Runiverse

Poezie și oratorie

[3]

Petru cel Mare Soț, ridicat de el însuși la tron,

Frumusețea și cinstea cercului pământesc Și gloria sceptrelor și a coroanelor, Acestui curajos Erou

Printre formațiunea în flăcări

Oferă sfaturi salvatoare

Inima militară se înmoaie;

Și, acceptând lumea, sărutări

Magmet furios.

[4]

Elisabeta cu un regat pașnic rusul înmoaie inimile

Și, ca o respirație de marshmallow, Să ne uităm la fața blândă

Infuzează bunăvoință în drepturi, În războaie fără glorie înjosită.

Coroana pusă pe ea însăși de Victorie, împodobește lumea,

Trofee exaltă Puterile sfârșitului său.

[5]

În aceste zile, adevărații fii ruși naturali sunt triști

Slăbiți în spirit nobil

Catherine ne dă.

Noi, obișnuindu-ne cu blândețea Zeițelor Și în fericire, prin ele,
pătrunzând, încercăm să-l ferim pe Sudbipă.

Deja pentru societate acoperire După toate sufletul este gata

În ea, se întoarce fiica lui Petrov.

[6]

A auzit cineva născut pe lume că un popor triumfător s-a predat în
măinile celor învinși? „O rușine, o întorsătură ciudată! - Pentru ca
Trofee să fie cumpărate cu sânge

Și câștigătorii sunt răufăcătorii

Cumpărat degeaba

304

Biblioteca Runiverse

Oda Majestății Sale Imperiale Împărăteasa Ekaterina Alekseevna

Și a promis credință?

În tine, Rusia, nu există niciun exemplu,

Și acum lovitura este întoarsă.

[7]

Dragostea ta pentru Catherine, Catherine pentru tine

Victoria acordată acum;

Iar Raiul, credincios acestui Slujitor Fără zgomot zdrobitor, O mână binecuvântată le atașează pe tovarășii noștri violenți.

O, ce viziune frumoasă! O, ce vis groaznic!

La ce se uită acesta, ce aude grindina?

[8]

Nu s-a dezvoltat întunericul în nori? Sau a deschis sicriul lui Petrov?

El, cu o privire confuză, s-a trezit și rostește un glas ca acesta:

„Sunt mort, suferind o rană de imn! Pe acoperiș simți atot-iubitoare
Anna În căsătorie am instruit, Ca prin aceea Rusia Mea Sub jugul unei
regiuni străine Să-și piardă puterea, gloria, puterea?

[9]

Pe acoperiș, încât toate ostenele sunt nenumărate și roadele se
dobândesc, S-au distrus și au fost în zadar

Și necazurile au apărut din nou?

Pe acoperiș am ridicat un oraș sfânt, astfel încât, locuit de dușmani,
rușii erau groaznici

Și în loc de o capitală veselă, am tulburat granițele îndepărtate, Pe
care le-am răspândit?

[10]

O, mare Umbră, fii în pace: Ne amintim de întunericul meritelor Tale;
Instalează-te în tăcere în eternitate: munca ta între noi este vie în
jur. Nu vom trăda dragostea Ta, nu vom cruța ultimul sânge:

305

Biblioteca Runiverse

Poezie și oratorie

Ne grăbim să acoperim Patria În urma eroinei înțelepte, Dragă tuturor
Ecaterinei, Dragă Ei și credincioasă a fi.

[ȘI]

La ce v-ați așteptat, Muzele Nevski, în acea oră grozavă? „Gândurile de
acord ale tuturor sindicatelor, Merry și-a ridicat vocea!” Cum se numea
jurământul gelos? „Binecuvântat curaj!” Ce a fost copt, cum s-a
încheiat ziua? „Pentru noi țărmurile locale și valurile Majestății,
plăcerile sunt pline Prin subțirele părea o umbră!

[12]

Printre cei mai aleși Eroi Între pistolul strălucitor, Printre
formațiunile invincibile Frumusețea sclipește cu sabia

Și respectă tandrețea sexului Și împodobește acel curaj, Atrage ambele
inimi.

Oricine vede, urmând-o, spune cu gura și cu sufletul:

Deci Elisabeta a mers la Tron!

[13]

Vino, bucurie rusească, vino, dorință de inimi,

Și trezește gardul de la dușmani, Pune capăt primejdiilor.

Și îndreptățește-l pe Elisabeta, dovedind totul lumii,

Ce bătălie plină de Triumfuri Este rușine de lumea reproșată Și pe
măsură, venerat de Idol, Primește tributul de la noi ca jertfă.

[14]

Avem deja lumina zilei

Fața lui neluminoasă arăta ochilor plini de bucurie razele frumoase din
coroană. Ceață care împrăstie întunericul

306

Biblioteca Runiverse

Oda Majestății Sale Imperiale Împărăteasa Ekaterina Alekseevna

Și anticipând bucuria noastră, Câmpuri, păduri, țărmuri trăiesc;

În rouă, în pâraie se dezvăluie. Înfățișarea Zeiței Eliberatoare
strălucește ca ea pentru noi.

[15]

În strălucirea dublată a Petropolisului Solemn ridică un zgomot, Cu o
stropire tare admirativă, Înălță mintea cu bucurie;

Privind la eliberarea ta

Aduce în minte gloria anterioară. În biserici, în pietre de fân, în
case Mulțimi nenumărate de oameni Tunetul prezintă apă, Ce glas ridică
la cer.

[16]

Acum răutatea este în groapă, Căci mândria este răsturnată, minte:

Catherine în Templul lui Dumnezeu

stă cu evlavie,
Lauda Cerului trimite,
Și inima tuturor este în flăcări
Despre integritatea Ei și trece;
Că Cel Preaînalt cu mâna dreaptă puternică, dându-ne pe Regina Zeiței,
I-a salvat pe nevinovați de la moarte.

[17]

Ascultă, judecători ai pământului
Și toți capetele suverane:
Săpăturile sparg sfinții
Ai grijă la răzvrătire Și nu-ți disprețui supușii, Corectează-le
viciile prin Învățătură, milă, trudă.
Acomodați generozitatea cu adevărul, Observați binele oamenilor, Atunci
Dumnezeu vă va binecuvânta casa.

[18]

O, cât de grozavi, cât de credincioși sclavi îl vor slăvi pe Monarh!
Oh, ce periculos, cum vor pleca.
Din îngustimea lor, în întristare!

307

Biblioteca Runiverse

Poezie și oratorie

Ascultă exemplul nostru, iubește-i, iubește credința:
Ea este căpăstrul ferocității, Ea leagă inimile popoarelor
Și ți-l supune cu credincioșie, Mai tare decât orice scut.

[19]

Iar tu, căruia aici Rusia dăruiește din cele mai vechi timpuri
Satisfacția libertăților de aur, Care nu este în alte puteri, Păstrând
prietenia cu vecinii tăi, Îngăduit, prin credință, să slujești fără
rezerve;

Monarhii s-au închinat în fața ta și Ierarhii au fost de acord,

Pentru a dăuna legii noastre străvechi.

[20]

Și, în loc să fiți între noi, în limitele poziției voastre, vă considerați robii voștri în opoziție cu adevărul lucrurilor? Arta este acum un argument, Ce a fost peste rasa rusă Intenționat din capetele voastre Să ne călcați în picioare legea, Rusă până la căderea Căii, La distrugerea drepturilor oamenilor.

[21]

Măsurați imensitatea țărilor noastre, Citiți cărțile faptelor glorioase

Și credeți-vă propriile sentimente: nu este pentru dvs. să ne expuneți limita. Numără întunericul bătăliilor puternice, numără eroii noștri

De la fermier la rege

În curte, în regimente, în mări și în sate, În propriile noastre și pe granițele străine

Și la sfântul altar.

[22]

O, dacă Monarhul este prosper, Cine știe să-i dețină pe Roșii!

El va fi în lumina gloriei sonor

308

Biblioteca Runiverse

Oda Majestății Sale Imperiale Împărăteasa Ekaterina Alekseevna

Și să ai toate inimile în mână. Te considerăm doar fericită, Zeiță, în care recunoaștem Într-una singură toată bunătatea dintr-o dată: Generozitate, credință, dreptate, Și cu perspicacitate, Și adevăratul spirit Eroic.

[23]

De mulți ani ai împodobit Fericita Casă a lui Petros; Elizabeth a imitat

În înălțimi împărătești de daruri, Eliberând pe cei asupriți Și încurajând pe cei jigniți, Aplecat înălțimea cerurilor De soarta cea rea să Te elibereze, Pune domnie peste noi Și șterge pentru noi curente de lacrimi.

[24]

Știința, acum triumfă: Minerva a urcat pe Tron. Apele permesiene, bucură-te, Învârte zgomotos în valea verde. Te grăbești la râuri și la mări Și ne vestești bucuria pe lunci, munți și insule; Spune că pentru

iluminare El va afirma pretutindeni învățăturile, creând temple frumoase pentru tine.

[25]

Iar Tu, Ramura Dorită, Mântuită din mâini puternice, Binecuvântată să-ți fie viața, Frumoasă în mijlocul științelor; Dragul nostru Pavel, îndrăznește-te, Bucură-te în brațele Nașterii Domnului, Și uită de durerile tale.

Opa va potoli toate furtunile, Generozitatea, gelozia va aranja pentru tine si memoria ta un paradis minunat.

[26]

Eroii sunt curajoși și zeloși

309

Biblioteca Runiverse

Poezie și oratorie

Acceptă intenții ferme împotriva forțelor fără lege în apărarea Eroinei noastre, Arătați-vă, distrați-vă acum: Coroanele de laur sunt asupra voastră Timp de nenumărate secole nu se vor stinge, Până când Roșii nu încetează Tunetul în floarea soarelui.

UN CUVÂNT DE RECUNOȘTIE CĂTRE E[I] IMPERIALUL] ÎN [MAESTE] PENTRU DENUMIREA ACADEMIEI DE ARTE, ROBIT ÎN NUMELE EI

A avea grijă de bunăstarea societății, a o apăra cu perspicac curaj, a conduce dreptatea milostivă, a îmbogăți casele și negustorii, a lumina științe, a împodobi marii monarhi cu arte este un exercițiu, care a satisfăcut exemple vesele. în timpul de doi ani ai domniei binecuvântate a Majestății Voastre Imperiale, încurajați Rusia prosperă.

Această zi înmulțește dovezi clare ale preocupării tale vigilente pentru creșterea plăcerilor comune prin consacrarea solemnă a acestei importante instituții, care se extinde pentru a împodobi Patria, pentru a amuza poporul, până la introducerea în Rusia a faptelor minunate,enerate din cele mai vechi timpuri din peste tot în lume la folosirea lăudabilă a surplusului gospodăresc, la așezarea în Rusia a harniciei și la distrugerea infinită a ignoranței.

Cât de mult respect merită o faptă atât de bună, pentru care ar trebui să mulțumim cu atât mai mult, cu atât mai larg este distribuit prin folos! Deși nu toată lumea o înțelege acum și își imaginează la ce ar trebui să se aștepte în timp, totuși, această colecție luminată de îndrăgostiți care venerează artele și cu atât mai mult, această Academie însăși, înflorind sub acoperirea atotmilostivă a Majestății Voastre Imperiale a Artelor. , înfățișează clar recunoștința sentimentelor sale de a-și exprima demnitatea cu zel, că nu numai cu cuvântul meu slab, ci mai jos cu cea mai deplină elocvență, s-ar putea să fie posibil.

Căci când ne gândim la acest dar cel mai mare, predat de la binefăcătorul înțelept și generos, găsim în el o agravare a bogăției interioare, dată de o providență voluntară în participarea la Patria noastră iubită.

♦ 310 *

Biblioteca Runiverse

Un cuvânt de mulțumire pentru consacrarea Academiei de Arte

De îndată ce privim în limitele vaste ale vastei tale stăpâniri, peste tot vedem lucruri bogate, care, de la neutilizare la favoare, de la nepoliticos la plăcere, de la simplitate la splendoare, de la dispreț la glorie, pot fi transformate prin harnicia arte, hrănite de generozitatea ta regală, acoperite și însuflețite de puterea ta dragostea ta.

Arta arhitecturală, încordând umerii puternici și răsturnând copaci mari și pietre grele, ridică clădiri confortabile pentru locuire, frumoase pentru vedere, solide pentru longevitate.

Arta sculpturală a mușchilor ductili, reînviind metalul și piatra, va prezenta tipurile de Eroi și Eroine ale Rusiei în semn de recunoștință pentru meritele lor față de Patrie, ca exemplu și ca încurajare a posterității pentru virtutea curajoasă.

Viclenia picturală a degetelor constructive, prin desființarea culorilor, luminii și umbrelor, ridicând un plan egal cu o lăudabilă seducție a vederii, va duce prin faptele actuale rusești pentru a arăta străvechea glorie a strămoșilor noștri, fericiți și urâte convertiri și cazuri și, prin urmare, dau instrucțiuni în chestiuni care se extind spre binele comun.

O, cât de mare surpriză și plăcere poate produce Rusia cu ajutorul artelor într-o lumină curioasă, care, aproape spre dezgustul spiritului, de-a lungul multor secole repetă vechile grecești și romane, în cea mai mare parte fapte fabuloase. Casele Majestății Voastre și alte clădiri vor fi împodobite cu imagini nu ale străinilor, ci afacerilor casnice, nu angajații, ci proprii sclavi cu mâinile voastre. Cât de dulce este să mănânci fructele propriei sădii! Cât de plăcută este plăcerea aranjată de propriile eforturi!

Și aici e vorba de măreția faptei bune pe scurt, să vedem, cui i s-a dat? Pentru poporul rus, poporul, prin claritatea conceptului, agilitatea membrilor, forța corporală, înclinația către curiozitate și, în plus, comoditatea de a asculta de ceilalți este excelentă. Nimeni nu se va îndoi de acest lucru, cine va privi înapoi la timpul trecut al secolului trecut de la începutul iluminismului lui Petrov și va judeca ceea ce rușii au învățat înaintea celui dintâi. Concizia acestui cuvânt nu permite să se calculeze totul în detaliu. Uitați-vă, uitați-vă la toate meșteșugurile și fabricile diferite cerute de numeroasele unități militare ale trupelor ruse, flote și porturi de pe diferite mări, instituții civile excelente de construcție; uită-te la această nouă capitală a Rusiei. Nu vă imaginați clar capacitatea oamenilor noștri,

care au reușit atât de mult într-un timp de abia mai mult de jumătate de secol uman?

Dar toată predarea sa în arte s-a desfășurat doar la cererea unor fapte necesare, întrucât experiențele nu s-au petrecut în funcție de locație.

311

Biblioteca Runiverse

Poezie și oratorie

ordinea corectă a învățaturii corecte, ne conform instrucțiunilor celor mai pricepuți profesori, fără conducerea unor exemple glorioase, fără supraveghere strictă în slujire și sânguină, fără încurajare de încredere cu premii și fără patronajul meppago al celei mai înalte mâini drepte regale. Nu înfățișez aici obstacolele care au apărut din invidia studenților și din teama că arta lor nu s-ar înmulți în Rusia, că plata lor nu va scădea și dobândirea lor nu va scădea. La ce fel de roade putem spera când, sub grija maternă a Majestății voastre Imperiale, un concept ascuțit este combinat cu instrucțiuni neplăcute, atenție sânguincioasă cu mulțumirea unor exemple glorioase, supraveghere sânguincioasă, dorința de a recompensa, sperăm că patronajul? Ce ar trebui să urmeze o astfel de instituție? Nimic, în afară de binecuvântarea lui Dumnezeu, a grăbit succesele mult dorite, care ridică poporul rus la cel mai înalt grad de bunăstare și glorie, la care este vrednic să fie așezat.

Vedem deja importanța doar a unui dar util sporită de demnitatea celui care primește, dar din moment ce este incomparabil mai împodobit și mai înălțat de măreția celui dăruitor, care intenție bine intenționată infuzează dragoste pentru supușii săi, conduce înțelepciunea, guvernează înțelegerea. , întărește statornicia inimii, harul de sus.

Arată-te, grădina creșterilor artistice proaspăt plantată în Rusia, despre augusta ta patronă în siguranță, în mulțumire, în bucurie. Nu vă temeți de ezitarea lui pikakov: cel care conține o mare parte din lume îți afirmă bazele. Nu vă fie teamă de atacurile viclene din invidie: înțeleapta Minerva rusă îi ferește cu scutul ei. Nu-ți face griji pentru mulțumire: te aprovizionează zeița, căreia pământurile și mărele mari și abundente își dedică bogăția în ofrandă. Bucură-te și bucură-te de prosperitatea prezentă și de nădejdea de nezdrunțat a fericirii viitoare: împărăteasa dreaptă și generoasă știe să răsplătească munca vrednică, știind că dăruiește patriei tot ce răsplătește poporului muncitor spre folosul și slava patriei. .

Fiecare dar, fiecare binefacere, prețul și demnitatea sunt respectate chiar și de timp.

Poporul Rusiei, acceptând acest mare dar din generozitatea Majestății Voastre, nu s-ar putea îmbogăți mai decent de el, ca în timpul secolului vostru, când Rusia, răspândită pe scară largă în tot universul, s-a slăvit prin victorii care au dovedit superioritate în curaj și până la cei mai înalți. tovarăși, punându-și limitele în securitate și atrăgând atenția sânguincioasă a popoarelor din jur, ca membru cel mai important din întregul sistem european, cere măreție și

putere pentru splendoarea ei decentă și chiar, care nu poate fi dobândită de nicăieri, ca din artele venerabile. , de către dvs

* 312 *

Biblioteca Runiverse

Un cuvânt de mulțumire pentru consacrarea Academiei de Arte

favoarea regală la răspândirea celor aprobate și aprovizionate.

În fine, având în vedere locul acestei instituții, s-ar putea imagina un altul mai decent și mai convenabil decât acest mare și frumos oraș din întreg statul rus. În primul rând, observând starea acestui loc, constatăm că ne folosim de marea bunătate a naturii, care în răsărit răspândește marele râu prin întreaga patrie pentru comunicarea cu hotarele îndepărtate ale Asiei, pe care talentul natural maiestrea voastră încearcă să-l agraveze cu diverse. conexiuni ale căii navigabile la beneficiul inexprimabil al acestei glorioase capitale a capitalei și debarcaderului. În vest, marea se revarsă, deschizând un pasaj către toate țările serii. Ambele servesc la conectarea exceselor interne și externe.

Nevoia principală de întreținere a vieții umane, apa, este emanată de natură curată și sănătoasă cu jeturile Neva, după ce a colectat-o în prealabil în măruntaiele Ladoga, din râurile rapide care curg, turbiditatea coborâtă până la fund coboară și se revarsă. neglijent, presupus peste marginea unui vas oarecum înclinat, separă pentru uzul nostru partea transparentă a elementelor caritabile. Aerul se mișcă de vânturi peste o mare parte din marea adiacentă Vestului, presupus cu intenția - de a înmuia gerurile de iarnă și de a răci căldura verii, iar cu aspirațiile sale generale împrăstie vapori, se ridică din locuri umede și mai sus. toate aduce corăbii în Patria noastră cu mulțumiri . Planul pământesc plat și scârțâit a fost răspândit de natură, parcă intenționat, pentru a plasa munți, făcuți de om pentru a dovedi puterea gigantică a Rusiei, căci, deși nu există înălțimi naturale aici, în locul lor se ridică clădiri uriașe. Privind la casele regale magnifice și cu ele la oameni bogați celebri, ați putea crede că aici locuiesc conducători ai multor puteri. Răspândite în apropiere de-a lungul malurilor principale ale Nevei și canalelor mai mici, camerele de stat și filistene încântă privirea cu splendoare, exacerbând frumusețea în fluxurile de imagini calme, întrerupte fie de emoție, fie de plătirea a numeroase vase de diferite feluri, eliminând visând cu amabilitate pentru un timp, se presupune că pentru a crește plăcerea n arătând lăcomie . Cine urcă într-o clădire înaltă, va vedea, privind în jur, se presupune că plutește pe apele caselor și doar despărțite de tei drepte, parcă rafturi, așezate în formațiuni ordonate. În același timp, canale, grădini, fântâni, perspective în oraș însuși și în casele de plăcere care se întind în jurul lui. Există o multitudine reverentă de biserici, deși Petropolis este inferioară ca număr capitalei antice, dar o depășește ca frumusețe. Ea este mai nobilă prin antichitate, mai fericită prin acest trecut, mai minunată prin revenirea ei rapidă, mai glorioasă prin fondatorul ei. Reînvierea acestui loc frumos de la mulți locuitori și oaspeți diferiți, nefiind văzut, după auz, oricine poate deja portretiza atunci când prezintă diferite

grade, abilități și meserii diferite și o confluență de popoare și limbi diverse, ce doar un oraș mare, ce negustori^ Pier, școli, armata terestră, flotă, scaune judiciare, ambasade, regatul însuși cere. Corespunzând acestui lucru sunt numeroasele distracții și plăceri diferite ale oamenilor cu schimbările lor în locuri și anotimpuri. La intrarea primăverii, plecări către casele de agrement, sosirea navelor cu alocații, zburând pe ape deschise cu corăbii, unde iarna erau năvăliți de-a lungul creștelor dure de un curent de cal rapid. Obstacolele în calea comunicării, dar nu lipsite de plăcere, sunt două rușine comune în iod: ascunderea și deschiderea râurilor care curg în jurul și lipează acest oraș, atrag mulți spectatori pe maluri. Ei bine, în inimile produc antrenament sonor al regimentelor și zile solemne, expresia tragerii? Ce este de foc în aceste nopți de performanță și strălucire? Ce este în sălile de distracție? Nu orice vis îi entuziasmează pe aceștia, polițiștii nu știu să-și folosească sentimentele!

Această binecuvântată locuință a Maiestății Ruse, aleasă de Petru, întemeiată, întărită de urmașii săi, și mai mult răspândită și împodobită de fiica sa, dacă este îmbrățișată cu mare bucurie, privind la începutul solemn, la desăvârșita ei podoabă, și prezentând cum. monumentele strălucitoare ale Fondatorului, Fiica Sa și în cele din urmă imaginile faptelor eroice ale Majestății Tale vor fi înălțate și înălțate înaintea altor orașe din cer.

Fericit este cel care poate să facă fapte bune, mai fericit este cel care știe să facă fapte bune, fericit este cel care face fapte bune cu inima recunoscătoare. Providența Divină, după ce i-a încredințat Majestatea Ta numeroase neamuri, a creat un câmp vast cu milă pentru a-l îngrășa, a-l semăna cu daruri, a încălzi cu milă, a iriga faptele bune și a spori plăcerea comună. Iar natura ta filantropică se înclină întotdeauna în fața binefacerii, zelul pentru beneficii atrage, iar perspicacitatea prudentă dezvăluie și indică unde și cu ce fel de binefacere să-i ajuți pe supuși. Recunoștința trupurilor lor incomensurabile va crește cu atât mai mult, cu atât beneficiul tot mai mare pe care îl promite această lăudabilă instituție va fi mai sensibil.

În primul rând, cei care au lucrat și lucrează în prezent la începutul și în creșterea acestei clădiri aduc Majestății Voastre cel mai zelos jertfă de mulțumire atot-sprijinitoare, bucurându-se de generozitatea regală neaplicată, că zelul lor sânguincios și zelul patriotic este întărit. și sporit prin furnizarea numai a mării voastre bunăvoințe și îngăduință. Întreaga Academie informează, de asemenea, colecția de plăcerea ei extremă de a simți pentru împărțirea avantajelor ce li se oferă și pacea în muncă.

Pe Sarskoe Selo

și senină. Această mare capitală, orașul tău domnitor, mulțumește și pentru noua ei decorare cu expresii solemne ale bucuriei sale, căreia îi corespunde întreaga Patrie, gloria ta stăpânire. Ele vor aduce mulțumire neîncetată și viitoare naștere, mâncând fructele dulci ale plantării tale. Bebelușii, neglijăți acum de mila ta, vor mulțumi și ei la vremea cuvenită, că s-au uitat la starea lor prosperă și și-au imaginat nașterea necazului lor, vor spune: „Prin soartă nebună, ne-am născut în sărăcie și creșterea noastră a fost supusă rânduiala cotei noastre de originea necesară, dar noi suntem deșertăciunea Prea Milostivilor noștri Hrănitorii nu au simțit că este nevoie, nu au văzut sărăcia, suspinele și lacrimile părinților noștri cu puțin lapte. Și când ceilalți semenii ai noștri au îndurat pagota, foamea și frigul și, lipsiți de orice instrucție și exemple bune, aveau să crească într-o ticăloșie aproape inutilă pentru societate, dimpotrivă, fără grija pentru nevoile noastre, am fost crescuți în comportament nobil, în instrucțiuni utile patriei și acum ne întoarcem deja în comunitatea oamenilor cinstiți și celebri, ca membri necesari ai statului. Pentru toate acestea, potrivit lui Bose, ei trebuie să recunoască și să atribuie grijă și generozitate înaltei mame Catherine. Este o mare distracție în viață să întorci privirea minții asupra acțiunilor faptelor bune ale cuiva, să vezi beneficiul și plăcerea generală din ele, să vezi fericirea celor care sunt sub mâna cuiva și să le vezi fețele vesele și să auzi vocile de mulțumire, care din adevărată râvnă această Academie de Arte este pentru dumneavoastră și [imperial] în [maiestate] mai ales într-un vis strălucitor Triumful de Stat al nunții voastre pe tronul întreg rusesc, adică pe capul vostru cel mai sacru a îngăduirii harului dumnezeiesc, care, ferind de toate taxele cu o putere irezistibilă, să păstreze și să continue pentru noi în persoana ta cea mai dragă plăcerea inimilor noastre, virtutea încununată, unirea dreptății cu mila, prosperitatea științelor și artelor, decorarea tronului Rusiei, surpriza universului, integritatea și tăcerea întregii patrii.

LA SATUL SARSKY DIN AUGUST, 24 DE ZILE, 1764

Pajiști, tufișuri, înălțimi plăcute, Un exemplu și un model al frumuseții Edenului,

Demn de laudă, vă doresc acum, Dar mai mare de ce să cinstesc, încă nu știu.

Nu pentru că peste tot există facilități în grădini

* 315 *

Biblioteca Runiverse

Poezie și oratorie

Și zefirii blânzi sunt luxoși în flori? Sau că, de dragul tău, glorioasele arte ale Oportunității și-au epuizat toată viclenia? Sau că strălucirea aurie a muntelui mătură din tine, De unde vedem cetatea Marelui Petru?

Un munte, sau este o casă, vrednică de zeii pământului, Pentru restul Majestății liniștită?

Această regiune Ekaterina este cea mai frumoasă dintre toate: Sub Ea, epoca de aur este aici și paradisul înflorește. Opa toate frumusețile însuflețite de prezență, Precum lumina încântă cu bunătate și slavă.

Biblioteca Runiverse

Scrisorile

i

Biblioteca Runiverse

1740 5 noiembrie.

I.-D. SCHUMAKHER

Nobil și extrem de binevoitor domnule bibliotecar!

Îmi pot imagina cu ușurință cât de indignată este Academia de Științe cu mine pentru că am părăsit Freiberg fără știrea lor. Sunt aproape sigur că persecutorul meu se va bucura de nenorocirea mea ulterioară, căci (după cum am aflat recent de la Freiberg) onoarea dumneavoastră nu știe nimic despre plângerea pe care am trimis-o la 21 mai de la Leipzig și, în consecință, au profitat de acest timp pentru a: cu ajutorul minciunilor, excită ura Academiei de Științe împotriva mea, dar dacă acesta din urmă știa de invidia, opresiunea și disprețul pe care domnul consilier minier Genkel le-a arătat față de mine, câtă nenorocire și nevoie a trebuit să suport ca ca urmare a acestui fapt, atunci probabil că m-ar considera mult mai demn de milă decât de pedeapsă. Ofensa mea (care ar trebui atribuită mai degrabă circumstanțelor dureroase și nefericite, societății seducătoare și absenței foarte lungi a unei burse care mi-a fost acordată cu cea mai bună grație, decât vieții mele dezordonate), cu siguranță va contribui mult la condamnarea mea nevinovată reală; dar sper cu tărie că înălțimea voastră, ca slujitor credincios al împărătesei noastre cele mai milostive și ca judecător numit de maiestatea sa, va citi cu răbdare plângerea și plângerea mea prezentă atot-supusă și se va demni să pronunțe verdictul fără parțialitate. Onorarea Dvs., cred, știe că de la sosirea mea la Freiberg am studiat mineritul și chimia cu bunăvoință și sârguință, am arătat respectul și ascultarea cuvenite față de consilierul minier Genckel și, în plus, am dus o viață decentă, ceea ce se atestă că nu doar de consilierul de cameră Juncker, dar și de el însuși. Am făcut tot posibilul să-i fac pe plac, dar toate acestea nu au ajutat, ci, dimpotrivă, i-a ieșit la iveală furia, lăcomia, dispoziția vicleană și invidioasă. Căci de îndată ce ne-am luat rămas bun de la domnul consilier cameral al Curții, acesta, consilierul minier Genkel, a început să rețină banii alocați nouă de Academia de Științe. Am fost nevoiți să mergem la el de zece ori pentru a cerși măcar ceva pentru noi. În același timp, de fiecare dată timp de o jumătate de oră ne-a citit o predică, spunând cu fața acru că a avut

Schumacher I. D. 5 noiembrie 1740

nu au mai rămas bani; că Academia promisesse demult că îi va trimite jumătate din următoarea plată, 500 de ruble, și totuși nu s-a ținut de cuvânt. Între timp, a informat în tot orașul că nu ne vor împrumuta deloc, dar (cum am aflat) el însuși (cum am aflat) a cumpărat acțiuni la mine din banii tăi și a primit profituri. În această stare de lucruri, am fost aproape întotdeauna forțați să rămânem fără bani și să refuzăm să întâlnim oameni de la care am putea învăța în minerit. Când despre cursul de chimie, în primele patru luni abia a avut timp să susțină învățătura despre săruri, pentru care o lună ar fi fost suficientă; restul timpului ar fi trebuit să fie suficient pentru toate lucrurile principale, precum: metale, semimetale, pământuri, pietre și sulf. Dar, în același timp, majoritatea experimentelor, din cauza stângăciei sale, s-au dovedit a fi stricate. Asemenea incidente fatidice (pe care ni le-a dictat, cu un strop de glumele sale vulgare și de vorbăria goală) alcătuiesc jumătate din conținutul jurnalului nostru. În același timp, a disprețuit toată filosofia rațională și, când eu odată, la ordinul lui, am început să expun fenomene chimice, el imediat, pentru că aceasta s-a făcut nu conform concepției sale peripatetice, ci pe baza principiilor mecanicii și hidrostatică, mi-a ordonat să tac.și, cu istețimea lui obișnuită, mi-a ridiculizat explicațiile de parcă ar fi fost un capriciu gol. Între timp, am aflat că contele Reiss îi plătește 150 pentru chimie, iar domnii Fop-Knecht și maestrul Freyesleben câte 100 Reichsthaler fiecare, de ce m-am plâns în secret unei anumite persoane că consilierul montan ne ia un preț nedrept, noi și în consecință. trebuie să îndure dorința și să renunțe la anumite lucruri utile în studiul chimiei și al metalurgiei. Cuvintele mele, însă, nu au rămas secrete, ci i-au fost transmise, căruia i-a spus: regina este bogată și poate plăti aceeași sumă. După aceea, am observat că furia lui nu are limite. Primul caz, spre disgrația mea, i s-a prezentat în laborator în prezența domnilor. camarazi. Op m-a forțat să frec sublimatul. Când am refuzat, invocând un miros urât și dăunător pe care nimeni nu-l putea îndura, nu numai că m-a numit bun degeaba, dar m-a și întrebat dacă nu vreau să devin un soldat mai bun și, în cele din urmă, cu vorbe batjocoritoare, m-a alungat afară. . Cu durere și supărare, a trebuit să diger un astfel de compliment și, în plus, i-am cerut iertare și acestui domn. La scurt timp după aceea, fără niciun motiv, m-a trimis din fostul meu apartament în altul, care nu era mai ieftin și nici mai bun, iar motivul a fost următorul: proprietarul era doctor în medicină, cu care se certase dintr-un motiv oarecare. ; Am fost nevoit să plătesc 2 Reichsthaler pentru cărarea lucrurilor, și pe deasupra i-am dat proprietarului aceeași sumă, întrucât perioada pentru care am închiriat o cameră încă nu expirase. Cu toate acestea, nu era mulțumit de asta, dar căuta o oportunitate să mă rănească și mai tare.

* 319 *

ea, în care a reușit. Având în vedere faptul că a luat toate proviziile de care aveam nevoie de la socrul său, plătindu-l foarte generos pentru ele, a decis în cele din urmă să economisească bani și să scape de noi într-o lună cu 4 Reichstaler, pe care a fost absolut imposibil pentru noi să ne întreținem. Prin urmare, în laborator am început să-i cer un spor, dar mi-a răspuns că, chiar dacă ar trebui să cerșim, tot nu ne-ar da altceva. Atunci ne-am adunat toți trei și, sperând să-l implorăm, ne-am dus acasă. Iar când i-am explicat situația noastră și cu toată smerenia a început să ceară eliberarea banilor care ni-au fost repartizați, mi-a răspuns doar: pi one pfennig more! afară din cameră și, nu știu de ce, m-a amenințat cu gărziile orașului. În aceste circumstanțe, nu știam ce să fac. În tot orașul era interzis să ne încredem în datorii și îmi era frică să nu fiu supus unei persecuții și nenorociri și mai grave. Prin urmare, am hotărât să merg la Herr Baron Keyserling, care la vremea aceea se afla la Leipzig la târg. Dar când am ajuns acolo, pe 19 mai, am aflat, spre supărarea și nenorocirea mea, că se dusesse la Kassel pentru a participa la viitoarea căsătorie a prințului Frederick. Găsind la Leipzig niște prieteni buni din Marburg care s-au oferit să mă ia cu ei la Kassel, am decis să merg acolo. Căci la Freiberg nu numai că nu aveam ce mânca, ci nici altceva de învățat: deja învățasem arta de a testa; chimia se terminase; Inspectorul Kern nu a vrut să înceapă, pentru că Genckel și-a luat în cap să deducă prea mult de la el din suma care i-a fost atribuită de Academia de Științe. Și de la un inspector de mine, unul care cunoaște matematica mai bine decât el nu poate învăța decât să tragă un cordon de delimitare, care poate fi învățat fără a plăti 50 de taleri. Ajuns la loc, am aflat din nou spre marea mea supărare că nici despre trimisul nostru de acolo nu se știa nimic. Am fost foarte surprins, deoarece am auzit despre călătoria lui în mai multe locuri pe draga mea. Într-o situație atât de disperată, neștiind unde se află domnul menționat mai sus, am considerat cel mai prudent să merg la Petersburg prin Olanda (dacă nu puteam găsi refugiu la domnul conte Golovkin). Mai întâi m-am dus la Marburg, pentru ca vechii mei prieteni să-și poată aproviziona cu [bani] pentru călătorie. N-am îndrăznit să fiu o povară pentru domnul Wolf, după ce am aflat de la el că a primit restul banilor de la Petersburg cu doar câteva săptămâni în urmă și am observat că nu voia deloc să se amestece în această chestiune. Deci, de aici am plecat la Frankfurt, iar de acolo pe apă până la Rotterdam și Haga. Domnul Conte a refuzat complet să mă ajute și nu a vrut să se amestece deloc în această chestiune. Apoi m-am dus la Amsterdam, unde am găsit mai mulți negustori pe care îi cunoșteam din Arhangelsk, care nu erau complet de acord cu mine.

* 320 *

Biblioteca Runiverse

Schumacher I. D. 5 noiembrie 1740

forțat să se întoarcă la Sankt Petersburg fără ordin; mi-au înfățișat o grămadă de primejdii și nenorociri și, prin urmare, a trebuit din nou să mă întorc în Germania. Câte primejdii și greutăți am îndurat pe drum, chiar mi-e teamă să-mi amintesc și, din moment ce ar fi prea lung să scriu despre asta, este mai bine să tac pentru concizie. În prezent locuiesc incognito în Marburg cu prietenii mei și practic algebra cu intenția de a o aplica chimiei și fizicii teoretice. Mă consolez

deocamdată cu faptul că am putut să vizitez celebrele orașe menționate și să discut cu niște chimiști experimentați, să le inspectez laboratoarele și să fac cunoștință cu minele din Hesse și Siegen. Dacă mi-am permis să vorbesc prea sincer și îndelung despre nenorocirile mele și să vă deranjez cu asemenea lucruri plictisitoare, atunci vă rog onoarea să mă scuzați, căci necesitatea mă îndeamnă să o fac. Trăiesc cu certitudinea că tu, din bunătatea ta firească, nu vei dori să mă respingi pe mine, nefericitul și persecutatul, și să distrugi o persoană care este deja capabilă să slujească Majestatea Sa și să beneficieze patria patriei, ci să-mi dai ocazia să mă simt favoarea ta. Adevărat, mi se pare că veți crede că lucrurile s-au stricat deja cu Henkel și că nu mai am nicio speranță să învăț ceva fundamental în chimie și metalurgie. Dar acest domn poate fi considerat un idol doar de cei care nu-l cunosc bine, dar nu aș vrea să schimb cu el cunoștințele mele, deși mici, dar temeinice, și nu văd niciun motiv pentru care să-l consider steaua mea călăuzitoare și singura mea mântuire; cele mai obișnuite procese, care sunt menționate în aproape toate cărțile de chimie, el ține un secret și trebuie scoase din el cu un laso; arta mineritului poate fi mult mai bine învățată de la orice maestru care și-a petrecut toată viața într-o mină decât de la el. Istoria naturală nu poate fi studiată în biroul domnului Henkel, din dulapurile și sertarele sale; trebuie să vizitați singuri diferite mine, să comparați poziția acestor locuri, proprietățile munților și ale solului și relația dintre mineralele care apar în ele. Așadar, vă rog, înălțimea voastră, să mă elibereze de puterea tiranică a gopitelului meu și, la trimiterea bursei care mi-a fost acordată cu cel mai milostiv, să-mi porunciți să merg într-un loc, ca, de exemplu, în Harz etc., unde am putea studia păianjenul de munte . Dacă cererea mea ar fi satisfăcută de grijile tale și în același timp mi-aș permite să risipesc banii care mi-au fost încredințați sau aș începe să-mi tratez nepăsător studiile, atunci eu însumi mă condamn dinainte la cea mai aspră pedeapsă; Sunt sigur însă că nu voi face niciodată acest lucru, ci, dimpotrivă, în scurt timp nu doar că voi prezenta dovezi adecvate în toate științele care mi se prescriu, dar sper să vă dau un exemplu al artei mele în lor. Cu toate acestea, nici unul

11 M. V. Lomononsov, vol. 2 * 321 *

Biblioteca Runiverse

Scrisori

Vă cer cu sinceritate să mă iertați tot ceea ce eu, poate prin necugetare, am fost vinovat în acest caz și rămân

Înălțimea Voastră cel mai ascultător slujitor

Mihailo Lomonosov

Marburg, 16 noiembrie

1740

ianuarie 1753 4.

I. I. SHUVALOV

Bunul suveran Ivan Ivanovici!

Încurajarea repetată a Excelenței Voastre pentru alcătuirea „Istoriei Rusiei”, deși am luat-o întotdeauna ca pe un semn adevărat al părerii dvs. grațioase despre mine, cu toate acestea, Excelența Voastră a primit o scrisoare din 28 decembrie către mine, plină de condescendență și înclinația dumneavoastră. păianjeni, atât de mult am fost convins de op, încât, în extrema mea recunoștință față de tine, sunt cufundat, cinstesc dorința ta dreaptă, care este legată de folosul și gloria patriei. Din toată inima aș vrea să am atâta putere încât această mare faptă prin realizarea ei să poată în curând pe placul tuturor, dar ea însăși are o asemenea proprietate încât să ia timp. Dacă mă pot cinsti cu mare fericire, dacă prin posibila mea abilitate, vechimea poporului rus și faptele glorioase ale suveranilor noștri vor fi dezvăluite lumii, atunci mă simt foarte mult. Și citindu-mi de la excelența voastră laude scrise, care depășesc cu mult demnitatea mea, vă mulțumesc din suflet și, bucurându-mă, după intenția mea, cu toată râvnă, în culegerea veștilor necesare, fără de care este. în niciun caz nu se poate întreprinde nimic în istorie. Vă pot asigura cu adevărat, dragă suverană, că sper să finalizez primul volum anul acesta cu ajutorul lui Dumnezeu. În ceea ce privește celelalte exerciții ale mele de fizică și chimie, pentru a le abandona cu totul, nu este nevoie de asta, sub posibilitate. Fiecare om cere odihnă din munca lui: pentru a părăsi adevărata afacere, își caută cu oaspeți sau cu cărți de distracție acasă, dame și alte distracții, iar pe alții cu fum de tutun, pe care l-am abandonat de mult, pentru că nu am găsit. în ei nimic altceva decât plictiseală. Așadar, sper că mi se va permite și câteva ore pe zi să mă liniștesc din munca pe care am depus-o la întâlnire și la alcătuirea „Istoriei Rusiei” și la decorarea cuvântului rusesc, astfel încât în loc de biliard vor fi folosite pentru fizica și

* 322 *

Biblioteca Runiverse

Shuvalov I. I. 10 mai 1753

experimentele chimice, care pentru mine nu sunt doar abolirea materiei în loc de distracție, ci servesc și ca mișcare în loc de medicină, iar dincolo de acest beneficiu și onoare patriei, desigur, cu greu pot aduce mai puțin decât primul. Când Excelența Voastră ar dori să mă asigure că scrierile mele în proză nu sunt respingătoare, atunci puteți avea o nouă experiență în asta, dacă în anul următor 1754 mi se va porunca să rostesc un cuvânt lăudabil lui Petru cel Mare într-un academic public. întâlnire, la care sunt gata să-mi pun toate puterile. Cât despre cea mai umilă petiție a mea cu privire la fabrică, să nu credeți, dragul meu domnule, că m-ar putea împiedica, căci așa se încheie toate marile mele munci chimice, în care le exersezi de trei ani și care va fi un chin insuportabil. pentru mine să pierd în zadar și un obstacol mult mai mare decât ar trebui să se teamă de ei înșiși. Așadar, sperând, prin mijlocirea voastră, să ajung la decizia mea rapidă, rămân cu profund respect

Excelența Voastră, slujitorul cel mai umil și cel mai zelos Mihailo Lomonosov

În Sankt Petersburg

Ianuarie 4 zile

1753 mai 10.

1753 mai 10.

I. I. SHUVALOV

Bunul suveran Ivan Ivanovici!

Excelența Voastră, prin scrisoare de reamintire, mă asigură, spre marea mea bucurie, de condescendența dumneavoastră indispensabilă față de mine, pe care după mulți ani o consider mare între bunăstarea mea. Cea mai înaltă generozitate a incomparabilului nostru monarh, pe care o am prin mijlocirea ta paternă, pot fi luată din dragoste și din râvna pentru păianjeni, când sărăcia extremă, pe care am îndurat-o de bunăvoie de dragul științei, nu a fost în stare să mă îndepărteze . Nu acceptați, Excelența Voastră, mă laud că eu, în apărarea mea, îmi prezint curajul să accept. Învățând la școlile Spassky, aveam aspirații puternice care s-au îndepărtat de științe din toate părțile, care în acei ani aveau o forță aproape de necucerit. Pe de o parte, tatăl meu, neavând niciodată copii, în afară de mine, fără să am, a spus că eu, fiind singur, l-am părăsit, am lăsat toată mulțumirea (după starea de acolo), pe care mi-a adunat-o cu sudoare sângeroasă și care după moartea sa

* 323 * 11*

Biblioteca Runiverse

Scrisori

alții vor jefui. Pe de altă parte, sărăcia de nedescris: având câte un altyn pe zi de salariu, era imposibil să ai acea hrană pe zi mai mult decât o monedă de pâine și o monedă de kvas, alte lucruri pentru hârtie, pentru încălțăminte și alte nevoi. Astfel am trăit cinci ani și nu am părăsit păianjenul. Pe de o parte, ei scriu că, cunoscând averea tatălui meu, oamenii buni de acolo își vor căsători fiicele cu mine, care chiar mi-au oferit când am fost acolo; pe de altă parte, școlari, băieți, strigă și arată cu degetele: uite, ce bătaie la douăzeci de ani a venit să studieze latina! După aceea, în curând am fost dus la Sankt Petersburg și trimis în străinătate și am primit un salariu de patruzeci de ori față de cel precedent. Nu m-a îndepărtat de științe, dar după proporția ei a crescut dorința, deși forța mea are o limită.

Rog cu smerenie Excelenței Voastre să se jignească că îmi voi folosi toată puterea pentru ca cei care, din râvnă, îmi spun să am grijă, să fie nepăsători față de mine, iar cei care, din invidie nemiloasă, tălmăcesc, să fie puși. să-i fie rușine în părerea lor greșită și ar fi învățat că nu ar trebui să măsoare puterea altora cu criteriul lor și și-ar aminti că muzele nu sunt astfel de fete pe care să le poți viola oricând. Pe cine vor ei, îl vor iubi. Dacă altcineva este de părere că un învățat trebuie să fie sărac, îi ofer ca exemplu, din partea lui, pe

Diogene, care a trăit cu câini în butoi și a lăsat câteva glume duhovnicești compatrioților săi pentru a le spori mândria, și pe de altă parte, Newton, bogatul lord Boyle, care și-a câștigat toată faima în științe folosind o sumă mare, Wolfe, care prin prelegeri și daruri a adunat mai mult de cinci sute de mii și mai mult o baronie, Sloan în Anglia, care a lăsat în urmă o astfel de bibliotecă pe care nimeni nu a putut să o cumpere în mod privat și în acest scop Parlamentul a dat douăzeci de mii de lire sterline pentru ea. Din ordinul tău, nu voi lipsi să îndeplinesc totul, cu profundă reverență

Excelența Voastră, Preascultător Slujitor Mihailo Lomonosov

Din Sankt-Petersburg

Maya 10 zile

1753

* 324 *

Biblioteca Runiverse

Shuvalov I. I. iunie - iulie 1754

1754 iunie - iulie.

I. I. SHUVALOV

Bunul suveran Ivan Ivanovici!

Cu un proiect de raport primit de la Excelența Voastră către Senatul Guvernului, spre marea mea bucurie, eram convins că întreprinderea anunțată verbal mi-a fost cu adevărat destinată a fi pusă în acțiune pentru creșterea păianjenilor, așadar, pentru adevăratul folos și glorie. a patriei. În acest caz, știu suficient cât de mult poate servi și contribui la citirea multor cărți talentul tău natural incomparabil. Cu toate acestea, sfaturile Excelenței Voastre nu vor fi de nici un folos celor care, de altfel, nu numai că au văzut universități, ci au studiat în ele de câțiva ani, astfel încât instituțiile, legalizările, riturile și obiceiurile lor să fie prezentate clar și viu în mintea lor. , ca în poza. Din acest motiv, dacă intenționați să înființați Universitatea din Moscova după exemplul străinilor, ceea ce este foarte corect, atunci aș vrea să văd planul pe care l-ați întocmit. Dar dacă, de dragul scurtității timpului sau dintr-un alt motiv, nu o merit, atunci, bazându-mă pe mila și generozitatea paternă a Excelenței Voastre față de mine, îmi iau libertatea de a-mi oferi pe scurt părerea despre înființarea Universității din Moscova. în general.

1) Principalul meu motiv, comunicat excelenței dumneavoastră, este să amintesc foarte bine că planul Universității ar trebui să servească tuturor generațiilor viitoare. Din acest motiv, în ciuda faptului că în prezent nu avem suficienți oameni de oameni de știință, ar trebui să punem în plan un număr suficient de profesori și studenți plătiți. În primul rând, puteți bea câte puteți găsi. În timp, setul va fi tastat. Este mai util să folosim restul locurilor goale pentru colecția bibliotecii universitare decât, făcându-și un plan mărunț și îngust

pentru sărăcia oamenilor de știință, după ce se înmulțesc, acesta urmează să fie refăcut din nou și să ceară o creștere a suma.

2) Nu pot fi mai puțin de doisprezece profesori într-o universitate completă în trei facultăți.

În Legal Trei

I. Profesor de toată jurisprudența în general, care trebuie să predea legile naturale și naționale, precum și legile imperiului antic și noului roman.

II. Profesor de jurisprudență rusă, care, pe lângă cele de mai sus, trebuie să cunoască și să predea dreptul intern al statului.

* 325 *

Biblioteca Runiverse

Scrisori

Dintr-o scrisoare a lui Lomonosov către I. I. Shuvalov

* 326 *

Biblioteca Runiverse

Vorontsov M. I. 30 decembrie 1759

III. Un profesor de politică, care trebuie să arate comportamentul, alianțele și acțiunile reciproce ale statelor și suveranilor între ele, așa cum au fost în secolele trecute și cum sunt în prezent.

La Medical

I. Doctor și profesor de chimie.

II. Doctor și profesor de istorie naturală.

III. Doctor și profesor de anatomie.

Șase filosofice

I. Profesor de Filosofie.

II. [Profesor] de fizică.

III. [Profesor] oratoriu.

IV. [Profesor] de poezie.

V. [Profesor] de istorie.

VI. [Profesor] de Antichități și critică.

3) Universitatea trebuie să aibă un Gimnaziu, fără de care Universitatea este ca pământul arabil fără semințe. Despre înființarea sa aş dori să sugerez pe scurt aici în general, concizia interzice în timp.

Nu într-un decret către Excelența Voastră, vă sfătuiesc să nu vă grăbiți, pentru a nu o reface mai târziu. Dacă este posibil să aşteptăm o jumătate de duzină de zile, atunci pot oferi un întreg plan complet, fără greşeală, cu profundă reverență

excelența voastră cea mai ascultătoare slugă

Mihailo Lomonosov

1759 30 decembrie.

M. I. VORONTSOV

Cel mai ilustru Conte Reich, grațiosul Suveran Mihailo Larionovici!

În nădejdea înălțării tale îndurări, accept îndrăzneala de a te tulbura, binevoitor suveran, cu o cerere atotînălțătoare, care se referă mai mult la binele comun decât la al meu, în care sper la cele mai miloase scuze de la excelența ta când voi să-ți prezint munca mea harnică. Cincisprezece ani mai târziu, am stăpânit patru meserii, adică atât în elocvență, în istorie, în fizică și în chimie, și nu le-au trimis doar ca să treacă timpul cumva, ci în toate au arătat invenții nobile: în elocvență ne-a prezentat. limbaj, caracteristic poeziei, adaos și calm corectat gramatical

* 327 *

Biblioteca Runiverse

Scrisori

mi și reguli și exemple retorice în diferite lucrări; la fizică, diverse discursuri publice și disertații în Comentarii, foarte laudate de marii învățați; în istorie, adevărata origine a poporului rus este arătată în primul volum din Istoria Rusiei; în chimie, pe lângă alte invenții, musiya. În plus, de trei ani trimit dosare clericale, încercând să răspândesc științele în patrie. Treizeci de ani mai târziu, Gimnaziul era într-o stare atât de proastă, încât elevii mergeau la ore într-o stare atât de jalnică încât era păcat să le arăți oamenilor cinstiți; primind un salariu, dădeau de mâncare părinților lor și, fiindu-i foame și frig, puțin se puteau gândi la predare și, mai mult, mergând acasă pe distanțe lungi și slujind acasă pe tatăl și pe mama, pierdeau aproape tot timpul, ocazia de a te zbuciuma și de a vedea exemple proaste acasă. Pentru aceasta, nu este de mirare că de la începutul Gimnaziului nu au apărut doar profesori! sau deși adjuncții sunt de acasă, dar sub studenți merituoși. Acum, după ideea și sânguinta mea, toți elevii de la gimnaziu sunt îmbrăcați curat în aceleași haine de iarnă și de vară, au mâncare mulțumită la masa comună, folosesc timpul pentru predare și se comportă decent și, prin urmare, au fost deja câțiva în producție. cursuri pe un an și opt persoane din Adunarea Profesorală au fost acordate studenților la un

examen riguros. Cursurile de rusă introduse de mine în Gimnaziu sunt folosite nu numai de ruși, ci și de străini. În același mod, π despre Universitate încearcă din greu, dar puțin față de cea a autorității mele. Tovarășii mei din Cancelarie, având sub supraveghere oameni de rang inferior, se pot descurca cu ei cu ușurință. Dimpotrivă, în cip actual, nu ar trebui să îndrăznesc să le spun profesorilor despre îndeplinirea posturilor lor, pe care ei le consideră o insultă și merg prin case nobiliare cu plângeri false. Actuala plecare a Excelenței Sale, Graciosul Suveran Conte Kiril Grigorievici, necesită neapărat o instituție specială, deoarece cei doi membri străini din Cancelarie au un avantaj împotriva mea, ceea ce îl simt fără a opri creșterea oamenilor de știință ruși. Marele corp academic, format din multe catedre, trebuie să aibă invariabil un vicepreședinte, pentru că sunt plasați în comenzi mult mai mici. În plus, dacă cineva este hotărât din afara Academiei, atunci aproape că nu va fi niciun beneficiu, pentru că pentru o lungă perioadă de timp va trebui să recunoască o stare academică internă și, între timp, să asculte mințile altora, dacă nu sunt de acord în Academia, este destul de cunoscut. Dimpotrivă, fiind de douăzeci de ani în acest corp în diferite trepte și deja nouă ani ca consilier, timp de trei ani membru al Cancelariei, iar anterior în mai multe comisii care se aflau în ea, fiind judecător și, în plus, trimițând diverși profesori la posturi și prin aceasta având învățat și urmărit în toată Academia, unde sunt excese și neajunsuri, am dreptul perfect să cer în cel mai mic posibil

* 328 *

Biblioteca Runivers

H. N. Teplovu, 30 ianuarie 1761

aducându-mă la această demnitate, reprezentând în același timp dragostea mea adevărată și înăscută și zelul pentru patrie și științe, care este cel mai sensibil în inima mea. Din aceste motive, nu mă îndoiesc că Excelența Voastră va fi reprezentantul și asistentul meu în primirea ei, prin străvechea voastră har paternă, și cu atât mai mult încurajează zelul meu pentru reproducere în patrie a oamenilor de știință a naturii, în care, nu fără regret, vedem o mare lipsă. În așteptarea acestei înalte îndurări paterne, rămân cu profundă reverență

Majestatea Voastră

Excelența Voastră, cel mai înălțător și harnic slujitor

Mihailo Lomonosov

30 decembrie zile

1759

1761 30 ianuarie.

G. N. TEPLOV

În repetate rânduri, am scris excelenței sale și nobilimii voastre din adevăratul zel de a extinde științele din patrie la Moscova și Ucraina

și am prezentat aici verbal și în scris despre corectarea tulburărilor de lungă durată. Totuși, nu în măsura generozității regale față de științe, au urmat decizii și succese, pentru faptul că fostul arbitrar față de nebunătatea față de creșterea păianjenilor în Rusia nu a fost înlăturat; iar când cei răi sunt încurajați și cei buni sunt umiliți, atunci binele este întotdeauna vătămat. Pe lângă multe, tu însuși îți amintești destul de exemplul recent și în conștiința ta poți să-ți imaginezi că tu, supărându-mă pe mine pentru plângerile nerușinate și false ale a doi studenți, care au cerut de aici să fie adjuncți din cauza nevredniciei, în timp ce tu însuși ai rămas cu totul în urmă. în spatele Universității și de la care, ca și mine după ce am fost instiintat, un parbriz la tine, au gresit. Fără să-mi ceară răspuns și justificare, m-au sfătuit, iar din calm se vede, ei înșiși mi-au compus o mustrare publică: o persoană care are mai multe virtuți și servicii decât a fost certat în fața echipei pentru un asemenea fleac. Și asta nu a fost suficient pentru tine: spre supărarea mea, au adăugat salariul lui Miller, se presupune că a trimis trei cazuri regulat și anume pentru că el, fiind profesor de treizeci de ani, nu a citit niciodată prelegeri și nu a compus nimic care să fie demn de un Profesor; 2) că acesta, fiind secretar de conferință, întârzie „Comentariile” printr-o defecțiune în alcătuirea abrevierilor, realizează corespondență secretă, neautorizată și suspectă cu străinii; 3) că introduce în „Lucrările lunare” nu numai lucruri pe care elevul le poate și cadeții le corectează cu laude, ci și

* 329 *

Biblioteca Runiverse

Scrisori

oriunde este posibil, el introduce gânduri reprobabile în patria noastră.

Toate acestea ți s-au părut merite. Și ideea mea că în șaisprezece ani fac cinste patriei cu ode, discursuri, chimie, fizică, istorie și mă străduiesc mereu spre binele Academiei și al dreptilor, și nu falsa onoare a excelenței sale, ai luat-o drept un eroare, pentru faptul că nu am mulțumit cereri nerușinate de la potrivitorul tău. Crede-mă, nobilimea ta, nu scriu din vehemență, dar nenorocirea academică, trăită prin experimente lacrimogene, m-a forțat de mulți ani. Mi-am întrebant și mi-am testat conștiința. Ea nu mă va vedea niciodată în nimic pentru a vă spune acum întregul adevăr adevărat. Aș tace cu plăcere și aș trăi în pace, dar mi-e frică de pedeapsa dreptății și a providenței atotputernice, care nu m-a lipsit de talent și sânguință în predare și acum a îngăduit cazul, mi-a dat răbdare și nobilă încăpățănare și curaj să le biruiesc pe toate. obstacole în calea răspândirii științei în patrie, pe care pretuiesc totul în viața mea.

I-ai scris odată, încercând să-l descurajeze să-i provoace o creștere a salariului profesorului Strub: [Academie fără academicieni, Cancelarie fără membri, Universitate fără studenți, reguli fără putere și în cele din urmă o mizerie până acum fără speranță]. Cine este de vină în afară de tine și de nepotrivirea ta? De câte ori ai fost prieten și dușman cu Schumacher, Taubert, Miller și, în mod surprinzător, cu mine? În aceasta, ai urmărit mai mult aspirația pasiunii tale decât beneficiul

general academic și prin astfel de schimbări zilnice ai zguduit ca un baston întreaga clădire academică. Acela de azi este în onoare și îndurare, mâine în rușine și declin. Cel care este exilat cu dezonoare este chemat înapoi cu cinste. Din multe exemple, niciunul nu este mai minunat decât Millerov. Pentru el, ai pus în regulament să fii mereu rector la Universitate pentru istoriograf, adică pentru Miller; apoi, supărați pe el, l-au făcut rector pe Krashennnikov; după împăcare, au făcut din nou o comisie asupra lui pentru cuvântul Académie phanatique [Academiei fanatice], apoi nu atât pentru o disertație proastă, cât pentru ofensa ta, l-ai răsturnat ca adjunct și imediat l-ai ridicat din nou la secretarii Conferința cu o creștere a unui salariu brusc mare, l-a prezentat consilierilor colegiali, membrilor clericali; iar din nou avizul a fost anulat; apoi au adăugat 200 de ruble de salariu și tot cu laude chiar în momentul în care urma să fie trimis la pescuitul zibelului. Toate acestea le-ai făcut în cea mai mare parte sub numele de protejare a onoarei prezidențiale, care însă nu constă în a face revoluțiile menționate mai sus, ci pentru a îndeplini lucrarea lui Dumnezeu și a suveranului în mod constant și irevocabil,

* 330 *

Biblioteca Runivers

H. N. Teplovu, 30 ianuarie 1761

să aducă nestingherit un adevărat beneficiu societății și să mențină guvernul încredințat într-o stare de nezdruccinat și într-un curs necorupt și neîntrerupt. Imaginează-ți că cei care știu gândesc, dar știu totul; ghici ce spun ei? Miller, amendat pentru o disertație absurdă despre poporul rus și reprobabil pentru acesta, și pentru asta este recunoscut ca suspect în definiție, are deja permisiunea de a scrie și tipări știri rusești în germană fără niciun pericol. Expus în corespondență nepermisă și arestat pentru asta, săvârșit de secretarul Conferinței și scrie ce vrea fără știrea ei! Gândurile atotputernice și arogante din „Lucrările lunare” primesc laude și premii pentru aceasta. Toate acestea se întâmplă prin eforturile cui? - Înălțimea Voastră. Iar bizuindu-se pe tine, nu vrea și nu se gândește să rămână în urma prostiilor lui obstinate și disprețuiește decretul trimis de la Cancelarie.

Consultați timpul trecut și amintiți-vă de câte ori mi-ați plâns despre Schumacher și Miller. Amintește-ți prefața lui auto-lăudabil și condamnat pentru poporul rus la „Istoria Siberiană”, pe care tu însuși ai înfirmat-o; imaginează-ți disputele în comitete cu Schumacher, cu toți profesorii, cu tine, cu președintele; amintește-ți, pe de altă parte, disputele tale cu Schumacher, între timp scrisoarea despre distrugerea mea către Euler și răspunsul pe care mi l-ai dat. Amintește-ți o sută de rublev înainte de prima nuntă și, între multe astfel de cazuri, amintește-ți că soțul tău prudent, binefăcătorul tău, prințul Alexei Mihailovici Cerkaski, obișnuia să spună despre un cizmar: nu este nimic bun până când el ... Și acum moștenitorul său iar imitatorul este același și îl face și mai îndrăzneț. Amintiți-vă, de asemenea, că Boerhave, dezamăgit de multe astfel de răsturnări rele, a fost eliberat de reproș într-o țară străină și o clauză specială despre aceasta a fost scrisă în instrucțiunile sale.

În ciuda tuturor, mai ai timp să te întorci pe partea dreaptă. Vă scriu acum pentru ultima oară și numai în speranța că am observat uneori păreri bune despre utilitatea științelor rusești la voi. De asemenea, sper că nu veți mai încuraja oamenii necunoscuți față de oamenii de știință ruși. Dumnezeuul conștiinței mele este martor că nu mai caut nimic, de îndată ce nenorocirea înveterată a Academiei este oprită. Dacă totul rămâne așa și ideile mele drepte sunt distruse de la tine, atunci voi uita complet că mi-ai făcut niște favoruri. Pentru ei sunt gata să vă mulțumesc în privat, după capacitatea mea. Pentru binele comun, și mai ales pentru înființarea științelor în patrie și împotriva propriului meu tată, nu pun la cale o răzvrătire pentru păcat. Așadar, alegeți acum oricare: sau încurajați oamenii vădit necunoscuți, nu numai pentru tinerii ruși care studiază, ci și pentru acei fii ai patriei care au deja merite deosebite în științe și în întreaga lume! Încurajează Academiile prin ele

* 331 *

Biblioteca Runiverse

Scrisori

confruntarea nu va înflori niciodată și, pentru asta, așteptați mormăi și dispreț din partea tuturor oamenilor cinstiți sau luați în considerare singurul beneficiu real al Academiei. Aruncați lingușirile periculoșilor anti-apărători ai științelor rusești, nu folosiți lucrarea lui Dumnezeu pentru patimile voastre, lăsați să crească liber plantarea lui Petru cel Mare. Așadar, merită nu numai iertarea anterioară, ci nici o laudă nu mică, că te-ai putea forța la constanță care este utilă științelor.

Cât despre mine, m-am dedicat acestui lucru, pentru a lupta cu dușmanii științelor rusești până la mormântul meu, așa cum mă lupt de douăzeci de ani; i-a stat de mici, nu-mi voi părăsi bătrânețea.

1765 nu mai devreme de 21 februarie.

L. EILER

Am fost extrem de surprins că nobilimea ta, marele om de știință și bărbatul este deja în vârstă și, mai mult, marele maestru de cont, atât de prost calculat în ultimul lui calcul. Din aceasta rezultă clar că algebra superioară este un instrument jalnic în afacerile morale: atât de multe date cunoscute s-au dovedit a fi insuficiente pentru a determina un număr mic, deja pe jumătate cunoscut. Știai destul de bine ce ticălos este Schumacher în relație cu oamenii de știință și știai că studentul, ginerele și succesorul lui era chiar mai rău decât el; că Miller este un ignorant și numit flagelul profesorilor chiar de către primii profesori; că este un adevărat machiavelic și un tulburător al lumii în Academie, ceea ce a fost mereu. Și cu toate acestea, nu ai reușit să înțelegi insinuările lor false cu privire la câinele de popor al lui Taubert, Rumovsky. Taubert, de îndată ce vede un câine pe stradă lătrând la mine, este imediat gata să-i atârne această fiară de gât și să-l sărute sub coadă. Și face asta până când nevoia de lătratul ei trece; apoi o aruncă în noroi și îi pune pe ceilalți câini. Anexez un extras din ceea ce nobilimea ta i-a scris dușmanului jurat al tuturor

oamenilor cinstiți, Miller, cu adaosul observațiilor mele. Nu mă veți învinovăți pentru expresii dure, pentru că vin dintr-o inimă împietrită de mânia nemaiauzită a dușmanilor mei, despre atacurile fără Dumnezeu despre care vreau să-i dau înălțimii voastre o scurtă idee... Regula picaresc a lui Schumacher „divide el imperabis” [împarte și stăpânește] până acum în mare favoare cu succesorul său. Onoarea dumneavoastră știe foarte bine că Schumacher i-a pus întotdeauna pe tinerii profesori împotriva celor bătrâni. Printre altele, raportează că eu însumi am suferit: 1) Când Conferința

* 332 *

Biblioteca Runiverse

Lui Euler L. februarie 1765

Casa lui Lomonosov - pe malul râului. chiuvete

a strigat la mine ca profesor! și certificat și regretata împărăteasă l-a aprobat, Schumacher ți-a trimis disertațiile mele deja aprobate, în speranța de a obține o recenzie proastă. Dar te-ai comportat atunci ca un om cinstit. 2) Am primit de la Cabinet o sumă pentru înființarea unui laborator la Academie; toate acestea, precum și postul de profesor de chimie, a vrut să le livreze la Boergava; dar nu a reușit și am făcut experimente de succes din partea mozaicului, care mi-au câștigat onoare, moșii și milă. 3) Pentru Schumacher, Miller și Taubert, acesta a fost un ghimpe groaznic în ochi. Au pus mâna pe caz când, în îndeplinirea unui ordin pe care îl promisem, a trebuit să scriu o poveste și, pentru a mă izgoni din Laborator și din apartamentul de stat, l-au externat pe mizerabilul Salhov pentru chimie. Dar Dumnezeu m-a ajutat imediat să-mi dobândesc propria casă în centrul Petersburgului, spațioasă, amenajată după gustul meu, cu grădină și laborator, unde locuiesc de opt ani încoace și la discreția mea fac tot felul de instrumente și experimente. 4) Întrucât stau de opt ani în Cancelarie (nu pentru a fi la conducere, ci pentru a nu fi sub comanda lui Taubert), acest nenorocit încearcă invariabil să mă scoată de acolo.

* 333 ♦

Biblioteca Runiverse

Scrisori

1765 2 martie.

M. V. GOLOVINA

Sora mea suverană, Marya Vasilievna, salut de mulți ani alături de soțul și copiii ei.

Sunt foarte încântat că Mișenka a ajuns la Sankt Petersburg sănătos și că poate citi foarte bine și regulat și, de asemenea, scrie în mod deliberat pentru copil. Încă de la sosire i s-a făcut o rochie franțuzească nouă, s-au cusut cămăși, a fost îmbrăcat complet din cap până în picioare și și-a curățat părul în calea noastră, ca să nu fie

recunoscut pe Matgoras. Ceea ce este cel mai surprinzător pentru mine este că nu este timid și s-a obișnuit imediat cu noi și cu mâncarea noastră, de parcă ar fi locuit cu noi timp de un secol, nu a dat niciun semn de dor sau plâns. A treia zi l-am trimis la școlile Academiei de Științe locale, care sunt sub comanda mea, unde învață patruzeci de oameni de copii nobili și raznochintsy și unde va locui și va studia sub bună supraveghere, iar în sărbători și duminica el va lua prânzul, cina și petrece noaptea cu mine în casă. I s-a poruncit de la mine să-l învețe limba latină, aritmetică, scris și dans curat și bun. Ieri seară am fost la școli intenționat să urmăresc cum a luat cina cu școlari în cămin și cu care locuia în aceeași celulă. Crede-mă, soră, că încerc în privința lui așa cum ar trebui un unchi și naș bun. La fel, amanta și fiica mea îl iubesc și sunt mulțumite de toate. Nu mă îndoiesc că va fi fericit prin predare. Și cu dragoste adevărată rămân pe fratele tău

Mihailo Lomonosov

2 zile martie

1765

din Sankt-Petersburg

Îl văd adesea pe guvernatorul tău aici și i-am cerut din vechea mea prietenie să nu te părăsească. În caz de nevoie, sau chiar fără nevoie, vă puteți închina în fața Excelenței Sale, Yevsey Fiodorovich sau dumneavoastră înșivă.

Soția și fiica mea se închină în fața ta.

Biblioteca Runiverse

1758-1759.

O NOTĂ PRIVIND NECESITATEA DE TRANSFORMARE A ACADEMIEI DE ȘTIINȚE

INTRODUCERE

În vremea binecuvântată a statalității celui mai milostiv autocrat al nostru, bucurându-ne de multele ei binecuvântări pentru noi, supușii, cu speranță veselă ne așteptăm la o bunăstare deplină, adică la instaurarea perfectă a legilor de nezdruccinat și clare, care să împiedice toate tulburări nocive în instanțe și trucuri dăunătoare.

Comanda cea mai înaltă e. și. V. de la Senatul guvernamental privind examinarea și corectarea tuturor legilor rusești în mod echitate se aplică și imp. Academia de Științe. Din acest motiv, foarte amintitul Senat de Guvernare a dispus revizuirea Regulamentului Academic. O oportunitate mult așteptată de a îmbunătăți starea proastă a Academiei! Cu toate acestea, răutatea înrădăcinată și de lungă durată în ea pune piedici în această mare grijă și dorință maternă și divină a celui mai milostiv monarh al nostru, căci toată această considerație a fost oprită de intrigi insidioase și fapte obscure cu care autoproclamatul scriitor, și de aceea apărătorul acestui regulament, a încercat să împiedice să-l îndepărteze de E.V.

Stând în folosul și importanța decretului menționat mai sus, am fost nevoit să suport o durere nedreaptă și insuportabilă, dar nu menționez acest lucru în detaliu ca și celelalte insulte și persecuții pe care le-am îndurat. Acum, în raționamentul Academiei, m-am angajat să dau patriei ultima funcție, căci dacă nu voi reuși aceasta, voi fi ferm convins că nu există favoare a lui Dumnezeu, pentru ca, după dorința și generozitatea. din marele nostru suveran, popor învățat se înmulțesc și științele se răspândesc și înfloresc în patrie.

Cu această întreprindere provoc fără îndoială unele indignări, a căror bunăvoință față de mine este încă sensibilă, dar conștiința și poziția lui sunt incomparabil mai puternice. Cum pot să-mi cer scuze justiției? Deja mă prefigurează dinainte și îmi spune în suflet că, având cunoștințe în multe științe, cunoscând comportamentul altor academii, văzând marele declin și starea proastă a Academiei locale, mulți

* 336 *

Biblioteca Runiverse

Notă despre necesitatea transformării, Academia de Științe

neajunsuri și disfuncționalități în reglementări și risipa inutilă a unei fracțiuni din trezorerie e.v., nu a reprezentat în funcția sa. Ce sa raspund? Oare îmi era frică de mâinile celor puternici? Dar am promis să nu-mi cruțez stomacul în cazul unui jurământ în fața lui Dumnezeu.

Așadar, dacă nu-mi satisfac adevărata gelozie și, poate, mă pun în pericol, îmi voi îndeplini, totuși, funcția jurată.

Pentru a găsi mai bine modalități de îmbunătățire a Academiei Păianjenului, trebuie, în primul rând, să sugerăm starea acesteia, apoi să arăți motivele unui astfel de declin; în cele din urmă, să anunțe modalități de corectare și de a o aduce într-o stare de înflorire.

PARTEA ÎNTÂI

DESPRE STAREA SARA A ACADEMIEI DE TIINTE

Capitolul întâi

DESPRE STAREA ACADEMIEI DE ȘTIINȚE ÎNAINTE DE NOILE REGLAMENTE

1) De la începutul Academiei de Științe, din 1725 până în 1733, nu a fost alături de ea o singură studentă rusă care să asculte prelegeri ale profesorilor. Iar cei mai buni 12 oameni de la școlile Spassky care au sosit de la Moscova la acea vreme au fost trimiși la expediția Kamchatka și acolo, cu excepția lui Krasheninnikov, au devenit inapți, fiind fără vreo caritate; cei care au rămas la Sankt Petersburg, rătăcind de ceva vreme în sărăcie, pentru un conținut sărac s-au hotărât asupra artelor și în Cancelarie.

2) 12 oameni au fost duși de la Moscova la Academia de la școlile Spassky în 1736, dintre care Lomonosov și Vinogradov au fost trimiși în străinătate pentru știință. Cei care au rămas au fost nevoiți să îndure

sărăcia extremă pentru o perioadă considerabilă de timp și să nu aibă mult timp în științele instruirii. Apoi au întrebat despre asta în Senatul guvernamental, iar bibliotecarul Schumacher a fost supus unei puternice extorcări în] p. După aceea au început cursurile pentru studenți și au fost împărțiți bani de furaj în număr mic. La sfârșitul prelegerii, unii au fost numiți traducători, alții au rămas studenți, iar în cea mai mare parte, fără caritate și bună supraveghere, fiind în distrugere, din deznădejde și deznădejde, s-au scufundat în ticăloșie și s-au pierdut astfel. Lomonosov și Vinogradov cu al treilea, Reiser, au fost hotărâți printr-un decret al cabinetului din 18 martie 1736 să studieze în străinătate cu o sumă specială, de la Oficiul de Stat, în plus față de cea academică. Cu toate acestea, Biroul Academic, după ce l-a primit, l-a folosit pentru alte cheltuieli, iar acești trei studenți au fost nevoiți să locuiască în St.

* 337 *

Biblioteca Runiverse

Documentație

toamnă surdă pe mare aproape înecat. Fiind peste ocean, au suferit o mare nevoie de a-si retine salariile, iar, trăind pe credit si luand bani cu dobanda, cei mari au suferit pierderi. În fine, cum au studiat mineritul la Freiberg, iar consilierul Genkel nu a primit în avans cele șase sute de ruble promise, jumătate din plata lui pentru ele; de asemenea, ei, studenții, erau foarte slabi la bani, iar apoi prin el, Genkel, au fost trimiși, pe care a început să-i țină acasă și, nesperand la o răsplată de la Academie, după zece luni, la sfârșitul lui. cursul de chimie, a refuzat complet banii studenților. În astfel de circumstanțe, Lomonosov a fost nevoit să caute o oportunitate de a se întoarce în Rusia la cererea lui și, la ordinul Academiei președintelui von Brevern, a ajuns la Sapkt-Petersburg. Tovarășii care au rămas după el vreo trei ani nu s-au putut întoarce în patrie pentru datorii, în timp ce Colegiul lor de minerit, la propunerea vicepreședintelui Reiser, i-a răscumpărat, deși între timp suma pentru trei dintre acești studenți a fost eliberată Academiei. în fiecare an în avans.

6) Care a fost situația în Gimnaziu, din faptul că nici un școlar nu a fost absolvent de acesta ca elev, cu excepția unuia-doi, care au pus anterior o bază bună în alte școli.

7) Au fost recrutați atât de mulți artiști și, din motive private, au fost acceptați oameni incapabili de anumite sarcini sau complet inapți. Printre alte exemple, un jaeger a fost acceptat în serviciul academic, se presupune că a împușcat păsări și animale la Kunstkamera, dar cu adevărat pentru plăcerea bucătarului cuiva. Academia a fost atât de împovărată cu această mulțime de servitori de prisos și fără valoare, încât nu doar o anumită sumă de 25 de mii și venituri de la Tipografie și Librărie au lipsit, ci și adaosuri extraordinare, care au fost până la o sută zece mii de ruble în excesul sumei prescrise de împărăteasa Anna Ioannovna de binecuvântată amintire în diverse timpuri ale Academiei acordat. Așadar, a existat o nevoie constantă de bani și nu numai slujitorii academicieni inferiori, ci și profesorii erau adesea forțați să ia un salariu în cărți și să le vândă la un preț

foarte ieftin, renunțând la o carte de ruble pentru 70 de copeici sau mai puțin, motiv pentru care au căzut în pierderi și sărăcie. Membrii de onoare străini, cărora li s-au promis salarii în numele Academiei, nu au mai primit acest lucru de mulți ani. Nu menționez aici Tipografia și Librăria, unde de la bun început nu a existat o relatare convenită, ceea ce evidențiază clar protestele și denunțurile făcute de diverși miniștri ai academice.

Darurile Cancelariei cu cărți atât aici, cât și în străinătate în legături scumpe au adus o pierdere nespusă pentru vistierie și sărăcia academică constantă nu a fost ultimul motiv și un obstacol extrem în calea educației rușilor naturali.

* 338 *

Biblioteca Runiverse

Notă despre necesitatea transformării Academiei de Științe

Toate acestea sunt doar un exemplu. Nu voi menționa multe altele, dar cred că asta poate da o idee despre starea proastă a Academiei înainte de noua statistică.

Ce dezonoare ar fi trebuit săvârșită de la această Academie, după cum se poate concluziona printr-un raționament sănătos, așa a arătat arta însăși. Chiar în vremea când statul politic al Rusiei era încă considerat de străini îndoielnic, când credeau că Petru cel Mare abia începea să introducă iluminismul în patria noastră, mulți dintre cei mai glorioși oameni învățați din toată Europa, unii deja în ei. bătrânețe, nu a venit în Rusia. jignit. Acum, când aproape întreaga lume este convinsă de mai marea noastră iluminare anterioară, și mai ales că incomparabila monarhă Pașa este pretutindeni glorificată cu generozitatea ei empatică și proviziile ei bogate și cel mai înalt patronaj, când mila, filantropia și generozitatea strălucește pe tronul Rusiei. , nu numai profesorii nobili, ci și cei care au părăsit recent studenții nu vor să ni se alăture în serviciul academic, în ciuda sumei nobile care le-a fost oferită. Erau vreo zece oameni din Germania, dar toți au refuzat. Așadar, Taubert și Boerhaave au fost trimiși de la Cancelarie pe o țară străină, nu atât din alte motive, cât pentru a-i asigura pe oamenii de știință străini că se presupune că statul academic era în cea mai bună culoare.

Deși erau nouă adjuncți, de fapt nu aveau unul. Cinci au fost instruiți în străinătate, aici Krasilnikov este doar un geodez și un observator amabil, Trescott este în afaceri geografice, chiar și Shestakovskiy - ei nici măcar nu cunosc primele baze în păianjeni verbali și înalți, unul este Kleipfeld, care în cea mai mare parte a tradus Boergava în prezența pacienților și în știința sa anatomică întinde mai departe nu a avut timp.

La Universitate, deși un singur profesor de matematică și fizică lipsea de grad, nu era nicio asemănare cu o universitate, după exemplul altor state, nu existau facultăți, un rector, după obiceiul de a fi ales peste tot, nu erau studenți, cursuri, sub prelegerile de cataloage, fără dispute, sub promovări formale la licențiați și doctori, și într-adevăr nu pot fi, pentru că Universitatea din Sankt Petersburg nu are

nici măcar un nume în Europa, care se publică . peste tot în lume cu inaugurare solemnă; iar cuvântul principal nu era - regulamentele universitare.

Starea proastă a Gimnaziului era demnă de regret nu mai puțin. Profesorii de rusă erau doar latină în clasele inferioare și chiar și acestea erau insuficiente. Profesorii de franceză și germană sunt în cea mai mare parte leneși și inadecvați și adesea schimbați din motive private. Deși numărul școlarilor a fost intenționat, nu a existat niciun beneficiu de la aceștia, ca înainte, pentru că,

* 339 *

Biblioteca Runiverse

Documentație

după cum se arată, 1) nu existau profesori corespunzători, 2) elevii locuiau cu toții în propriile case și nu aveau o bună supraveghere și, din neatenție, își scuzauseră lenea și mersul fie plecând de acasă, fie prefăcându-se că sunt bolnavi. alte cazuri, 3) nu au existat examene stricte în modul prezent și la ora stabilită,

4) într-un cuvânt, nu era nicio rutină despre Gimnaziu.

Care este starea Tipografiei și Librăriei, arată tipărirea pe termen lung a cărților, prețurile lor mari. Am vorbit destul despre corectarea Tipografiei și Librăriei în fosta comisie din 1754, dar totul a rămas fără succes.

Deși artele au avut unele reușite, ele sunt dureroase pentru corpul academic, deoarece conform buletinului academic din trecutul anului 1754, aceasta venea de la academicieni, la Universitate, la Gimnaziu, la membri de onoare, la traducători și la Biblioteca, abia douăzeci de mii de ruble, iar restul de treizeci și două de mii și mai mult venit de la Librărie, atât de la Tipografia locală, cât și din vânzările de cărți și kupferstih în străinătate, în plus, vânzarea de instrumente matematice și alte lucruri artistice provine din Cancelaria și art. Nu menționez capitalul care a fost primit de la Senatul de Guvernare și de la alte comenzi.

Din cele treizeci și trei de mii menționate mai sus, dacă ar fi distribuite în mod egal Oficiului și artelor, adăugând la acel alt venit, ar fi rămas, cel puțin pentru fiecare an, mai mult de 13 mii de ruble, iar suma reziduală de la 24 iulie, 1747, ar fi fost peste o sută de mii de ruble, pentru care nu numai să reparați clădirea academică, ci din nou să adăugați mult și să o decorați, și a fost posibil să umpleți cărți și lucruri arse în opt ani.

PARTEA A DOUA

DESPRE CAUZELE STĂRII DETERMINATE A ACADEMIEI DE ȘTIINȚE

Capitolul întâi

DESPRE MOTIVELE STARE MAI RĂU A ACADEMIEI ÎNAINTE DE NOUA STAT

Există două motive principale pentru starea academică proastă: primul este căutarea și primirea conducerii Corpului Academic de la oameni care sunt puțini oameni de știință, al doilea este lipsa de bunătate față de studenții ruși în instruire, în conținut și în muncă. Aceste motive, nu numai înainte de noul statut, ci chiar și după acesta, au adus mult rău bunăstării academice.

* 340 *

Biblioteca Runiverse

Notă despre necesitatea transformării Academiei de Științe

Când primii profesori glorioși! au venit în Rusia, găsiți sub președintele de atunci Blumentrost la Biblioteca Schumacher, care se afla în posesia lui. Curând au simțit că pretinde asupra lor la fel de multă putere ca și președintele și aproape tot ceea ce se gândea, îl ducea adesea împotriva bunelor intenții ale profesorilor, care erau indignați de asta și aduceau plângeri inutile. Apoi, când Blumentrost a plecat la Moscova, totul a rămas în mâinile lui Schumacherov, care, pentru asistența sa în Cancelarie, a înființat fără decret și pentru a-și pune în aplicare intențiile împotriva profesorilor, l-au acceptat pe studentul Miller în Cancelaria sa (era atunci adjunct). Prin el, a obținut sfaturi profesionale, a semănat certuri între ei, a profitat de dezacordul lor și le-a provocat tot felul de dureri. În cele din urmă, spre supărarea lor, l-a implorat de la Blumentrost ca împreună cu Euler, Gmelin, Veitbrecht și Kraft, toți mărturisitori și premiați, vrednicul Miller să fie promovat profesor!

Cu toate acestea, el însuși a fost înșelat de această înșelăciune, căci Miller, după ce a primit un post de profesor, a devenit mai puternic și a început să ia testamentul de la Schumacher, aplecându-se spre latura profesorală. Schumacher, acoperindu-și înșelăciunea cu lingușiri, l-a sfătuit pe Miller să meargă în Germania, aparent pentru a stabili corespondență cu vânzătorii de cărți pe baze academice, în plus, pentru a primi bunurile tatălui lui Miller. La întoarcerea sa de peste mare, Miller a văzut că trucurile în care a fost folosit de la Schumacher erau cunoscute de toți profesorii, iar Schumacher a găsit modalități de a-l umili, arătând că Miller a călătorit mult pentru vanitatea și interesul său în locuri. nu sunt afișate în instrucțiuni și au cheltuit banii statului în exces și așa mai departe. În astfel de circumstanțe, Miller a fost oprimat căutând o oportunitate de a merge la expediția Kamchatka, ceea ce s-a întâmplat. Între timp, Schumacher, pentru a-i aduce pe profesori în ceartă între ei, curăța mereu câte o parte din ei după împrejurări, înarma și încuraja tinerii profesori împotriva celor bătrâni care aveau nevoie de el, îi atrase prin eliberarea în avans sau prin creșterea salariului. , iar alții prin langourare, reținându-se, mângâind astăzi pe cel pe care ieri l-a asuprit, s-au schimbat la nevoie; Președinții și alte persoane de seamă sunt ademeniți fie de donații de diverse cărți în legături bune, de foi îngrămădite, pentru care s-au cheltuit multe mii de ruble, fie prin acordarea lor pe credit de la Librăria de stat, din care s-a pierdut mult ceai. . Toate acestea le-a făcut pentru a-și menține și întări autocrația, pentru a crește științele și pentru a ține prelegeri, fără a avea nici cea mai mică grijă. La sosirea lui Millerov din Siberia,

unde s-a îmbogățit și a căpătat mare mândrie, ce au fost certuri, dispute, litigii cu Schumacher, este imposibil de descris: toate întâlnirile profesionale au avut loc în certuri. Și acesta este primul motiv.

* 341 *

Biblioteca Runiverse

Documentație

Al doilea motiv este parțial legat de primul, căci Schumacher știa că profesorul!, ținând prelegeri tinerilor ruși, și mai ales copiilor nobililor, ei pot face cunoștință în casele stăpânului și prin aceasta își vor găsi patroni. Pentru ei înșiși, cărora le pot arăta starea și studiile academice. Din acest motiv, citirea prelegerilor propriu-zise a început foarte târziu, a fost rară și a continuat pentru o perioadă scurtă de timp fără sfârșit.

În plus, era periculos pentru Schumacher să aibă originea în științe și să devină profesor! ruși naturali, de la care se temea mai mult să-și reducă puterea. Din acest motiv, predarea și întreținerea studenților ruși a fost într-o astfel de neglijare, conform căreia s-a dovedit clar că nu avea nicio intenție să le permită să perfecționeze predarea. Puteți înțelege mai clar acest lucru că Schumacher a vorbit în mod repetat astfel: Am făcut o mare greșală în politica mea că i-am permis lui Lomonosov să devină profesor! Și recent, ginerele său, moștenitorul moșiei și treburilor și aproape moștenitorul Academiei, a răspuns într-o conversație despre munca studenților ruși: chiar avem nevoie de zece Lomonosov? Și unul este o povară pentru noi.

[Capitolul doi]

DISCUȚII DESPRE REGULAMENTELE ACADEMICE ȘI STATISTICI

Pentru producerea dorită de instituții importante acceptabile, este necesar să se stabilească și să prescrie reguli nefalse pentru ei înșiși, astfel încât să nu se expună la nicio piedică, să nu omită nimic necesar și să nu introducă nimic inutil sau chiar dăunător. Institutul de împ. Academia de științe se extinde nu numai la creșterea beneficiului și gloriei întregului stat, ci și la creșterea bunăstării întregii rase umane, care provine din noi invenții și se extinde în întreaga lume, despre care academiile externe mărturisesc suficient. . Din acest motiv, când începem să luăm în considerare statutul și regulamentul academic, trebuie mai întâi să punem bazele generale pe care scriitorul a trebuit să aprobe și să aranjeze întregul sistem al acestui mare stat și clădire utilă pentru întreaga lume, pentru că fără ele totul este supus fluctuațiilor și căderii rapide și distrugerii.

Aceste motive sunt sugerate pe scurt în paragrafele următoare.

1) Regulamentul academic să fie alcătuit și aranjat în așa fel încât să aibă forță proprie și să fie decent la timpul viitor și în orice împrejurare să fie indispensabil. Din acest motiv, nu ar trebui să se uite la împrejurările reale în componența acesteia, mai jos la

persoană, la meritele și neajunsurile celor care se află în Academie în circumstanțe proaste.

* 342 *

Biblioteca Runiverse

Notă despre necesitatea transformării, Academia de Științe

2) Pentru ca Academia, nu numai ea însăși, să se mulțumească cu oameni învățați, ci și să-i înmulțească și să-i distribuie în tot statul.

3) Atunci când se elaborează regulamente, ar trebui să se uite cu sârguință la înființarea de academii glorioase în alte state, prospere din cele mai vechi timpuri, ca exemple bune, excluzând ceea ce este incompatibil cu alte legalizări principale] și statul rus.

4) Pentru ca întotdeauna să existe acord între egali, și mai ales între gradele superioare, respect decent de la mai jos la bătrâni, supunere legală de la subordonați la superiori, pentru a respecta în alcătuirea regulamentului toate împrejurările necesare pentru aceasta și a se strădui bună ordine, pentru aceasta este necesară creșterea nestingherită a păianjenilor și dobândirea respectului și iubirii față de ei de la oameni.

5) Pentru ca binele să aibă încurajare, iar răul să se teamă, ea trebuie determinată după meritul răsplății, după măsura infracțiunilor de pedeapsă.

6) Ca în înființarea diferitelor departamente academice să existe o împărțire proporțională. Altfel, Academia va fi ca un corp urât, care, din cauza bolii, a alimentației inegale a membrilor producători, are acele părți mai mari și mai grase, care în stare sănătoasă ar trebui să fie egale sau mai mici.

7) Pentru ca Regulamentul Academic să fie respectat cu strictețe și decent, pentru a stabili și a aproba, pentru a nu face anulări contrare acestuia fără cea mai înaltă voință regală, după exemplul altor echipe, și pentru a prescrie precis și limite detaliate, la care comandanții șefi în aventuri neintenționate pot repara anularea, iar asta cu acordul general al membrilor, cel al lor înșiși.

Autorul statutului și regulamentelor academice, acceptând pentru el însuși această chestiune importantă, nu a avut în fața sa atât temeiuri necesare, ceea ce reiese din cele ce urmează.

Spre deosebire de prima fundație, majoritatea noilor statuti și regulamente au fost alcătuite conform celui dintâi, și mai ales cu puțin timp înainte, stării academice stricate. De exemplu:

1) Cancelaria a fost înființată în așa fel încât împrejurările de atunci, și nu însăși dreptatea decenței corpului academic, au cerut pentru tot timpul viitor, deoarece membrii ei erau numiți consilier și asesor, care în științe. iar limbile au un concept, adică Schumacher și Teplov. Dar dacă amândoi ar fi fost oameni de mare învățătură și, ca și

acum, amândoi consilieri de stat, atunci, bineînțeles, doi consilieri de stat, amândoi de mare învățătură, ar fi fost puși pe atunci în Cămară.

* 343 *

Biblioteca Runiverse

Documentație

2) La clasa de Astronomie s-a oferit un calculator doar pentru faptul că atunci era profesorul Wipsheim, care nu era capabil de nimic altceva decât să scrie calendare. În alte academii, astfel de membri nu există sub acest nume, iar studentul postuniversitar la astronomie trebuie să îndeplinească acest lucru.

3) Istoriograful, adică Miller, a fost numit Rector al Universității, pentru că atunci era profesor senior, iar scriitorul avea o părere grozavă despre el. Și dacă Miller ar fi fost avocat sau poet, atunci, desigur, un avocat sau un poet ar fi fost numit și rector.

4) Traducătorul limbilor chineză și manciuri, adică Larpoi Rossokhin, a fost repartizat istoriografului. Cu toate acestea, dacă în loc de limbile chineză și manciuri, Rossokhin ar fi știut, de exemplu, persană și tătară, atunci, desigur, un traducător al limbilor persane și tătară ar fi fost pus în stat sub istoriograful.

5) În statele europene, care, de dragul depărtării din Asia, au mai puțină comunicare cu popoarele orientale decât Rusia din vecinătate, sunt mereu profesori la universități! limbi orientale. Statutul academic nu menționează asta, pentru că atunci nu era profesor de limbi orientale, deși în vecinătate ar fi de folos nu doar un profesor, ci și o întreagă Academie Orientală.

6) Fiecare știință din Academie are o demnitate egală, iar în fiecare poate exista egalitate și inegalitate a cunoștințelor profesionale, pentru că uneori printre învățăturile lor extraordinare poate fi un fizician, când un botanist, când un mecanic sau altele, când în aceleași profesii - oameni vulgari și uneori chiar și cineva cunoaște multe științe de departe, deși este repartizat unei singure profesii. Deci, în general, raționând, ar trebui să dăm tuturor profesorilor un salariu egal și o creștere ar trebui reparată după merit și serviciu, pentru că ar fi foarte jignitor pentru un mare botanist, ceea ce este acum Linneus, să aibă 860 de ruble în personalul și un matematician superior, care ni se recomandă foarte mediocri, dau 1800 de ruble. Mai mult, pentru a face salariile inegale, studenții se străduiesc mai mult în acele științe unde este mare, ceea ce s-a dovedit deja a fi un exemplu, pentru că majoritatea studenților depun efort în matematică, știind că salariul unui matematician superior este înalt și, în plus, stând în chilia lor sau plimbându-se prin grădină, vă pot depune cazul. Un chimist are dreptul la un salariu de 860 de ruble și, în plus, trebuie să lucreze în cărbune, în funingine și în vapori nocivi. Aceasta s-a făcut, având în vedere împrejurările vremii, că scriitorul a pus un salariu de 1800 de ruble pentru Euler sau Bernoulli algebristului, 1200 pentru astronom pentru a scrie un om

glorios, 1000 pentru anatomistul pentru Burgava; altele pe 860 și 660. Dar dacă Euler (sau Berpuly) ar fi un chimist sau un botanist așa cum este el matematician, atunci

* 344 *

Biblioteca Runiverse

Notă despre necesitatea transformării Academiei de Științe

fără îndoială, un salariu de 1.800 de ruble pentru un chimist sau botanist ar fi fost potrivit.

7) Inexistența funcției prezidențiale este foarte des menționată în regulament, de parcă ar fi necesar și legile aprobate să fie o cauză demnă. Mi se pare că scriitorul și-a imaginat autocrația Schumacher de atunci, sub care nu existau președinți, sau când erau, dar aproape că îl ascultau mereu, pe care și acum moștenitorul său încearcă să-l păstreze prin toate mijloacele.

8) Stropitori ai tuturor și mai înaintate poporului rus (și Regulamentele sunt tipărite în limbi străine), că scriitorul, în legile statului rus care ar trebui să fie permanente, pune mulți străini în profesori și în alte funcții, care sunt primele. eliberat de nevoie și, prin urmare, a dat motive să vorbească despre trecut în alte state, se presupune că nu exista nicio speranță de a avea ruși naturali pretutindeni ca profesori și în alte poziții, apoi s-a uitat la statul de atunci, iar excavatorii ar trebui să servească în nasteri viitoare. La ce se mai poate gândi citind în regulament despre băutura unui matematician superior și a altor profesori, despre existența unor adjuncți ca traducători pentru profesorii străini, despre traducerea cărților profesionale, despre contractele cu profesori străini, despre funcționarii străini și un farmacist tipografic (vezi 5, 9, 13, 26, 50 de puncte și buletinul) a. Ce se poate gândi așa, că Academia de Științe din Sankt Petersburg trebuie să fie formată acum și de acum înainte în cea mai mare parte din străini, adică că rușii naturali sunt incapabili de acest lucru.

Spre deosebire de a doua fundație, împotriva răspândirii științei în Rusia, orice speranță de a fi promovat la cele mai înalte trepte de profesori a fost luată în regulament. În alte state, în ciuda multitudinii lor, este mai jos că majoritatea nobilimii, profesorii sunt promovați la consilieri la guvernare, de stat și secret, și mai mult, la nobilimea nobiliară, adică la baroni, și li se dau. cavalerie. În regulamentele academice, gradele de căpitan în vechiul mod sunt lăsate pe seama profesorilor, adjuncților și nu peds, și într-un cuvânt, gradele nu sunt situate, decât pentru a avea încurajare pentru predare. Și pentru aceasta, nobilii își trimit copiii mai degrabă la Corpul de cadeți decât la Academie, pentru că, după ce au pus mulți ani și osteneli în predare, aproape că nu mai există nicio speranță de progres, ca înaintea căpitanului, există disperarea principală. de toată nobilimea și primejdia de a intra în Academie, iar dacă s-ar aranja gradele, atunci nobilii ar avea nu mai puțină dorință de păianjeni, ca de o artă militară și prin aceea.

a Vorbim despre paragrafele relevante din „Regulamentul Academiei de Științe și Arte din Sapkt-Petersburg în 1747”. Vezi în cartea: Statutele Academiei de Științe a URSS. M., 1974, p. 40-61.

* 345 ♦

Biblioteca Runiverse

Documentație

de la Academia în jetoane civile, oameni de știință nobili s-au înmulțit și au înălțat onoarea științelor.

Deși nobilii nu doreau să intre în serviciul academic, cel puțin plebeii ar fi mai dispuși să se alăture; cu toate acestea, multiplicarea științelor prin puterea noii statistici este aproape imposibilă. În primul rând, 30 de persoane ar trebui să fie studenți: foarte puțini în ceea ce privește o sumă mare. În pământul german, universitățile sunt pline cu multe mii și, deși în cea mai mare parte studiază pe cheltuiala lor, totuși chiar și în cele mai mediocri sunt plătite mai mult decât aici.

Scolarii din Gimnaziu nu sunt repartizati în funcție de proporția de elevi. Scriitorul nu a vorbit aici în general despre rasa umană,

1) că mor mai mulți tineri decât cei mai în vârstă, astfel încât abia o patruzecă persoană trăiește până la 30 de ani, pentru care este nevoie de mult mai mulți școlari decât elevi; 2) nu a luat în considerare faptul că nu orice școlar poate fi potrivit pentru elevi din cauza diferenței de concept și diligență; 3) deși celălalt este plin de duh, dar din diverse motive nu se poate întâmpla mai departe. În conformitate cu toate acestea, ar fi trebuit băgați mai mulți școlari, mai mulți decât studenți, totuși, 30 de elevi, și 20 de școlari, ar trebui să fie în stat. Dacă scriitorul se gândea la școlari care nu se plâng, atunci ar fi trebuit să se gândească la elevii care nu se plâng, iar școlarii plătiți ar trebui să aibă întotdeauna proporția lor în fața elevilor plătiți.

Alte state europene sunt pline de oameni de știință de orice rang, dar nici unei singure persoane nu îi este interzis să studieze la universități, oricine ar fi el, iar la universitate de acolo studentul este mai respectabil, care a învățat mai mult și al cărui fiu este, nu e nevoie de el. Aici, în statul rus, sunt puțini oameni învățați: nobilii pentru josnicie și lipsă de ranguri nu au încurajare; salariul pe cap de locuitor este interzis să studiezi la Academie. Poate că scriitorul s-a gândit că ar fi o mare povară pentru statul rus dacă pierde 40 de altyns pe an pentru a obține un om de știință rus, dar chiar dacă ar fi păcat pentru 40 de altyns și nu ar fi păcat pentru 1800 de ruble să eliberarea unui străin; totuși ce vina au cei care, fiind pe un salariu pe cap de locuitor, au o asemenea avere încât să-și dea copiii paianjenului de pe cosete lor? Și de ce sunt toți opriți cu surdă, fără a face distincția între oamenii buni posad și proprietarii de pământ iobagi?

Spre deosebire de al treilea motiv, scriitorul nu s-a uitat la exemple ale altor academii, ci mai ales:

1) În aranjarea orelor academice, care nu numai că este diferită de academiile străine, dar este și contrară raționamentului sănătos și arată clar necunoașterea acestora în științe. Căci în astronomie există un calculator, al cărui nume nu se aude în alte Academii, clasa fizică este împărțită în două, în fizică și în fizică și matematică, presupus astronomie.

* 346 ♦

Biblioteca Runiverse

Notă despre necesitatea transformării Academiei de Științe

De asemenea, misiunea nu a luat parte la matematică și nu a participat la fizică, precum și mecanică! Numai pentru un algebrist se face o întreagă clasă.

2) La Universitate a hotărât să studieze prozodia, munca școlară și exact până la Gimnaziul propriu-zis, dar a omis împărțirea profesorilor în facultăți: lucrul potrivit.

3) Nimic nu este menționat în regulamentul despre amplasarea și întreținerea Gimnaziului, de parcă capul și părțile superioare ale corpului ar putea sta fără picioare, sau ar fi mai bine dacă întregul corp nu ar avea nevoie de hrană pentru alimentația și întreținerea lui.

.

Spre deosebire de cel de-al patrulea motiv, primul, este interzis academicienilor să intre în alte științe, cu excepția profesiei lor, prin care se oprește nu numai relațiile necesare, ci și prietenia dintre știință și oameni de știință. Pentru că astronomul cere adesea sfaturi mecanice și fizice, botanistul și atomistul îl întreabă pe chimist, algebristul golului nu poate întotdeauna să așeze, ci de multe ori trebuie să ia materie fizică și așa mai departe. Din acest motiv, atunci când se consultă unul cu celălalt, ei vor trebui să aibă întotdeauna consimțământul prietenesc. Mai mult, este respingător originilor unui apatom să cunoască chimia și să-și scrie propriile invenții în ea? Sau ce a inventat, apoi a dat chimistului și prin asta și-a pierdut o parte din faima? Libertatea și alianța păianjenului necesită în mod necesar comunicare reciprocă și permisiunea fără invidie în ceea ce știi să exercite. Un fizician fără matematică este orb, o mână uscată fără chimie. Deci, dacă nu are proprii ochi și mâini, trebuie să se împrumute de la alții, dar proprii străini sunt mai buni și folosirea lor nu poate fi interzisă.

Spre deosebire de cel de-al cincilea punct, nici încurajarea bună, nici pedeapsa rea nu sunt prescrise în personalul academic, fără de care nicio instituție nu poate rezista, ci tinde întotdeauna spre corupție și distrugere, ceea ce s-a dovedit a fi chiar lucrul în Academie, în care zadarnic. amenziile sunt impuse cu obraznicie; dimpotrivă, cei care merită o răsplată vrednică sunt privați, cei nevrednici sunt aprovizionați.

Contrar celui de-al șaselea punct, ceea ce s-a făcut este foarte clar, căci dacă cineva compară Academia, Universitatea și Gimnaziul cu

artele, va vedea clar un trup urât. Acest lucru este prezentat în detaliu în anexele nr. ... 6

Spre deosebire de al șaptelea punct, comandantul șef are voie să anuleze articole din regulamente, ceea ce nu este permis în alte reglementări și reglementări. Căci astfel de clauze, precum ultima clauză din Regulamentul Academic, sunt atribuite numai în instrucțiuni, și mai ales în cele care sunt date la trimiteri îndepărtate, unde în împrejurări dificile și abrupte este imposibil să se ceară o comandă superioară sau cea mai înaltă regală. voi.

6 Anexele nu se păstrează.

* 347 *

Biblioteca Runiverse

Documentație

Dar această permisiune a fost urmată de faptul că de la începutul acestui statut și regulament, dar de data aceasta, abia dacă au mai rămas câteva puncte în vigoare. Un număr mai mare dintre ele au fost anulate și încălcate, parțial pentru execuție dificilă, pentru că nu au fost puse în vigoare, au fost anulate parțial și din motive neimportante de intenții private, care toate au servit la mari dezordini în Academie și la suprimarea celor dorite. beneficiu.

Capitolul trei

PRIVIND NEPERFORMANȚA CU NOI REGLEMENTĂRI

ȘI DESPRE UTILIZAREA EROTĂ A ULTIMELOR ARTICOLE

Deși unele puncte neîmplinite sunt într-adevăr greu de îndeplinit, scriitorul nu este scuzat, cu atât mai puțin ușurat, mai degrabă împovărat.

- 1) Sunt trei acte publice pe an - § 29, dar cu nevoie, dar unul se întâmplă.
- 2) Trei conferințe pe săptămână timp de trei ore sunt stabilite, nu cu forța și inoportun, pentru profesor! lucrează acasă, dar își citesc invențiile doar în ședințe. Întâlnirile fără citire sunt inutile.
- 3) Experimentele efectuate de profesori a fi repetate sub președinte (§ 22): este imposibil să se efectueze atât președintele, cât și profesorii.
- 4) Aprobarea prezidențială tipărită pe cărți (§ 26): niciodată executată.
- 5) Trei examene pe an pentru studenți în prezența președintelui (§ 49): nu sa întâmplat niciodată.
- 6) Jurământ de forță străină §[44]: nu întotdeauna îndeplinit.

7) Academia datorează lumii științifice cinci premii străine pentru rezolvarea problemelor.

8) Regulamente universitare, înființarea Tipografiei și Librăriei, precum și a altor departamente de toate, în afară de 44, 54, 55, 65 de puncte: nu s-a executat nimic.

9) Deși puține puncte au fost executate cu strictețe, totuși, s-a respectat cu multă acuratețe un 55, adică că regulamentele Amiralității dinaintea Librăriei nu trebuie să privească atât încasările și cheltuielile, cât și numărul de cărți să cunoască doar Cancelaria, și nu. trimite conturi la revizuire. Totuși, dacă în același punct se întreține o librărie după exemplul celor străine, atunci ar fi necesar să se țină o evidență exactă a cheltuielilor și a încasărilor și a numărului de cărți, prin urmare, nu ar fi necesar să ne fie frică de această reglementare. într-un caz just.

10) Dar nu numai că multe puncte nu au fost îndeplinite, ci multe au fost anulate dimpotrivă, fără niciun motiv, sub aceeași înfățișare și acoperire a ultimului punct, după bunul plac. Și controversată

* 348 *

Biblioteca Runiverse

Notă despre necesitatea transformării Academiei de Științe

s-au întâmplat lucruri între ei, de exemplu, jurnale în Conferință pentru ca membrii să semneze și să nu semneze, ca absenteismul să scadă și să nu deducă din salarii, să producă membri fără academicieni și să nu producă fără acordul lor. În absența Președintelui, doar Schumacher era mulțumit în Cancelarie; în prezență, era nevoie de mulți membri în ea. Câte schimbări minunate au fost făcute membrilor, vor arăta câteva exemple. Profesorul Brown, împotriva voinței sale și excomunicat inutil de la Conferința Academică și de la Observator, acum din când în când stă alături de academicieni după bunul plac; căci prelegerile diligente de lungă durată nu au primit nicio încurajare. Dimpotrivă, Boerhaave, nefiind în Conferință de vreo patru ani din încăpățănare și nefăcând nimic pentru Academie, a primit o creștere a salariului de 500 de ruble. Secretariatul Conferinței a fost luat de la Wipsheim la Strub, de la Strub din nou la Wipsheim, după aceea a fost dat lui Richman, Grishev, a fost luat de la Grishev și dat lui Miller - totul din prejudecăți, fără motiv și fără sfat, și în special lui Miller, care a fost condamnat pentru corespondență suspectă și în discursuri pedofierbinte despre poporul rus. I s-au adăugat 500 de ruble de salariu și i s-a încredințat postul de geograf rus; acest lucru se realizează prin definiție, care conține contradicții evidente cu ea însăși.

Din toate acestea suferă nu numai mulți academicieni, ci doar întreaga Academie, ci întreaga patrie, pierzând rodul care se așteaptă din generozitatea neaplicată a mărinimului nostru monarh.

După ce am judecat toate acestea, se poate vedea clar cât de aproape a fost Academia de distrugerea sa finală, care în loc de gloria rusă să ridiculizeze, în loc de beneficiu pentru rău, în loc de bucurie, a servit celor care iubesc știința la întristare.

PARTEA A TREIA

DESPRE CORECTAREA ACADEMIEI DE ȘTIINȚE

Capitolul întâi

DESPRE FIXING ACADEMY IN GENERAL

Argumentând o astfel de stare a Academiei, este imposibil de găsit o modalitate mai bună de a o îmbunătăți, cum de a opri aceste motive care au condus Academia, adică: arătate mai sus în prima și a doua parte; 2) pentru a da mare putere supușilor străini în care se remarcă o oarecare ostilitate față de rușii învățați; 3) anularea regulamentului menționat anterior,

* 349 *

Biblioteca Runiverse

Documentație

pentru faptul că 1) nu este aprobat pe temeiuri temeinice, așa cum se arată mai sus, 2) că nu este plin de excese în concizia sa, 3) punctele cele mai necesare nu sunt incluse și într-un cuvânt este insuficient în toate, 4) nu există o ordine bună în ea: de multe ori spatele este înainte, față, spate și set, și diverse tipuri de chestiuni sunt amestecate, de exemplu, puncte care sunt adecvate înainte ca regulamentele să fie amestecate cu stat.

Când ne lansăm în această chestiune importantă, în primul rând, trebuie să punem cu fermitate în minte și inima, pe lângă motivele de mai sus, pentru a observa cea mai înaltă intenție a lui e. i. în toată munca sa. v., extinzându-se spre folosul și slava patriei și să aibă mereu în vedere generozitatea ei, fără egal cu păianjenii, și pentru aceasta, străduiți-vă și observați în toate felurile posibile, ca să nu dați nici cel mai mic loc vreunei predilecție sau neglijență. , și să nu ratați nimic că la răspândirea rapidă a științelor în Rusia, și în comparație, sau mai bine zis, excesul de academii străine, care prosperă în Europa, poate servi, pentru că nu putem crede că atunci când timpul cel mai prosper pentru revenirea lor perfectă a științei ar putea aștepta, pe care o pot folosi acum sub domnia mărinioasă a mării Elisabeta. După ce am ratat în zadar această ocazie dată de Dumnezeu, această nespusă binefacere și reverență care ni s-a dat într-un monarh atât de generos și filantropic, nu vom fi nevoiți doar să îndurăm mușcăături în conștiința noastră, ci și înaintea lumii întregi, printre toate generațiile viitoare. , vom fi cunoscuți ca leneși, lași, nerecunoscători și nedemni de asemenea mari binecuvântări și recompense.

Capitolul doi

DESPRE STATUS ACADEMIC

Departamentele academice sunt după cum urmează:

1. Birou.
2. Întâlnire academică.
3. Universitatea.
4. Academia de Arte.
5. Biblioteca și Kunstkamera.
6. Gimnaziul.
7. Departamentul geografic.
8. Expediție de traducere.

Statul Adunării Academice

În Adunarea Academică ar trebui să existe trei clase pentru științe superioare: matematică, fizică, istorică. Această împărțire își are baza în cunoașterea umană, dintre care cea inferioară reprezintă lucrurile simplu, fără cercetare.

350

Biblioteca Runiverse

Notă despre necesitatea transformării Academiei de Științe

rațiuni și fără calcule, o descriere istorică, a doua, sau medie, cunoașterea reprezintă lucruri cu cauze, conform raționamentului fizic, a treia, sau mai mare, cunoașterea dincolo de indicația cauzelor, le afirmă prin calcul matematic.

Funcția acestei adunări este în principal de a inventa lucruri noi în păianjeni înalți și de a lua în considerare lucrurile inventate de consiliul general. Nu se poate ca fiecare profesor să poată vorbi despre toate celelalte științe. Pentru a face acest lucru, trebuie să existe trei membri în fiecare păianjen, deoarece în cea mai mare parte este în Academia de Științe din Paris.

birou

Președintele 3000

Vicepreședinte 1800

Prorector al Universității.

academician superior.

Inspector de gimnaziu.

Bibliotecar.

Economia profesorilor.

Membrii stau după grad, luând în considerare vechimea. Două secretare - una pentru știință, cealaltă pentru economie. Recordere.

grefierii.

Doi funcționari.

Doi subgrefieri.

Zece copişti.

Sunt şase paznici.

Comisar.

Tejghea.

întâlnire academică

Ora de matematică

Membru obișnuit al matematicii superioare.

[Membru ordinar] Astronomie. [Membru obișnuit] mecanică.

clasa fizica

Fizician obișnuit.

medic [obișnuit].

[obișnuit] chimist.

clasa istorica

Anatomist obișnuit.

Botanist [obișnuit]. Metalurgist [obișnuit].

* 351 *

Biblioteca Runiverse

Documentație

Nu este nevoie de secretarul Conferinței, apoi este Biroul. Fiecare clasă are câte un extraordinar. Fiecare profesie are un adjunct.

Notar.

Arhivar. Funcționar. Trei copişti.

Doi paznici.

Pe lângă cele de mai sus aparțin:

Laborator.

Grădinar.

Procuror al adjuncților.

Membri de onoare 10.

Universitate

Vice-rector.

IÎ Facultatea de Drept

profesor de drept general.

[Profesor] de drept rus.

[Profesor] de istorie și politică.

La Facultatea de Medicină

Trei profesori din academicieni.

La Facultatea de Filosofie

Profesor de Filosofie și Fizică.

[Profesor] de matematică de la academicieni.

Profesor de elocvență și păianjen verbal.

Profesor de antichități și limbi orientale.

Treizeci de studenți.

Doua săptămâni.

Funcționar la ședințele universitare.

Patru * paznici.

Președinte] și Vicepreședinte]..... 4.800

Comun].....
.. 7 740

Extra|a|ordinar|
inar]..... 5 940

Ajustare[sunt] 3
340

Facultatea de Drept [Pecs] 3 2.580

Medical[Pcnis] facultate[tet] completări] până la 200 3
600

La Facultatea de Filosofie] 3 la 860 2 580

Treizeci de studenți].....
... 3.000

Șaizeci de gimnazi[i].....2160

Profesori 2.000

34 740

* 352 *

Biblioteca Runiverse

Notă despre necesitatea transformării Academiei de Științe

„Hograp[ii].
Matematică] * Astro[omie]. Mecanica. Tu: [cu] nu [a] matematică]. ' Fizică.
Fizic] <Anato[omii]. Chimie[ii]. < Botan[ics]. ' Povești.
Istoric] Jurisprudență]. Orient[al] languages. < Filosofie și elocvență.

Academicieni de la 12 la 660 7 920

Extraordinar 3 cu 50[0]1500

Adjuncții de la 12 la 360 4 320

13 740

Membrii însoțitori de onoare 2.000

Presedintele.

Capitolul trei

DESPRE REGULAMENTUL ACADEMIEI DE ȘTIINȚE

Din tabelul propus al personalului universitar, reiese destul de clar că ordinea diferitelor catedre necesită nu numai cunoștințe și simț (care, de altfel, în cea mai mare parte în înșelăciune), ci și persoana cea mai învățată, al cărei efort principal este în folosul patriei, cineva va fi împovărat. Deci, nu numai după părerea mea, ci și după exemplul laudabil și cel mai înalt dat de la cei mai milostivi?! voință regală în elaborarea unui nou cod rus, este necesar să se încredințeze întocmirea Regulamentului Academic mai multor oameni învățați, în care să se uite la următoarele: 1) pentru ca aceștia să fie cei care își continuă decent studiile aici și în alte state, academii sau universități și astfel dobândesc cunoștințe despre starea acestora; 2) să fie ruși naturali sau să se dea pentru totdeauna la cetățenia rusă, pentru că ar trebui să se aștepte mai multă diligență de la ei; 3) să

nu fie participanți la actuala stare academică coruptă, deoarece este periculos să nu-și apere comportamentul anterior; 4) pentru ca în serviciul universitar să nu aibă rudele lor, pentru care să nu încerce pentru funcții și grade, inapte pentru Academie, sau să nu adauge la statutul de salariu.

12 m. V. Lomonosov, v. 2 * 353 ♦

Biblioteca Runiverse

Documentație

Așa că, deși am destul material pentru Regulamentul Academic, îl las intenționat până la cea mai milostivă instituție. Acum ofer acest plan, sau cuprins, doar pe departamente.

Partea 1

DESPRE ANUNCIAREA ACADEMICA

Capitolul 1. Despre exercițiile tuturor academicienilor în general și ale fiecăruia în special.

capitolul 2

capitolul 3

Capitolul 4. Al comentariilor și altor scrieri.

capitolul 5

Capitolul 6. Despre sarcini și premii în afara Academiei.

Partea 2

DESPRE UNIVERSITATE

Capitolul 1. Despre rectorul universității.

[Capitolul] 2. Despre prelegeri.

[Capitolul] 3. Despre dispute.

[Capitolul] 4. Despre produse în grade.

[Capitolul] 5. Despre munca elevilor din Gimnaziu.

Capitolul 6

[Capitolul] 7. Despre admiterea studenților din afara Academiei.

[Capitolul] 8. Despre trimiterea studenților în țări străine cu sprijin academic și pe cont propriu sub protecție și supraveghere academică.

Partea 3

DESPRE ACADEMIA DE ARTE

Capitolul 1. Despre întâlniri și sesiuni.

[Capitolul] 2. Despre poziția fiecărui membru și despre privirea artelor.

[Capitolul] 3. Despre relațiile cu academicienii.

[Capitolul] 4. Despre lucrările măștrilor.

* 354 *

Biblioteca Runiverse

Notă despre necesitatea transformării, Academia Naguk

Capitolul 1, [Capitolul] 2 [Capitolul] 3, [Capitolul] 4.

Capitolul 1

[Capitolul 2

[Capitolul 3

[Capitolul 4

[Capitolul 5

[Capitolul] 6

Capitolul 1

[Capitolul 2

[Capitolul 3

[Capitolul 4

Capitolul 1 [Capitolul] 2 [Capitolul] 3 [Capitolul] 4 [Capitolul] 5
[Capitolul] b [Capitolul] 7

[Capitol]

Partea 4

DESPRE ADUNAREA RUSĂ

Despre exercițiile și pozițiile membrilor.

Despre întâlniri și sesiuni.

Despre scrierile și publicațiile lor.

La admiterea membrilor din afara Academiei.

Partea 5

DESPRE GIMNAZIUM

Despre profesori.

Despre aranjarea orelor, la care să predați și ce, și din ce cărți.

Despre sarcinile de la școală și acasă.

Despre admiterea studenților.

Despre întreținerea școlarilor.

Pe adeverinta de scolari si pe transferul pe clasa.

Partea 6

DESPRE BIBLIOTECĂ ȘI KUNSTKAMER

Despre conținutul și locația Bibliotecii și Kunstkamera.

Despre lăsarea oaspeților să intre.

Despre utilizarea cărților de la miniștrii academicieni.

Pe problema cărților și a tot felul de lucruri la Bibliotecă și Kunstkamera.

Partea 7

DESPRE STAȚIE

Despre postul de clerical.

Despre intalniri.

Despre comenzi.

Despre vizionarea științelor și artelor.

Despre conținutul sumei plătite.

Despre conținutul și comportamentul vânzărilor de cărți.

Despre alte chestiuni, până la comisariat și economii corespunzătoare.

Despre premii și amenzi pentru toate departamentele.

* 355 *

12*

Biblioteca Runiverse

Documentație

1764 Nu mai devreme de 10 septembrie – nu mai târziu de martie 1765

PROIECT DE REGULAMENT AL ACADEMIEI DE ȘTIINȚE

NOUA LOCALIZARE APROXIMATIVĂ ȘI ÎNFIINȚAREA IMPERIALULUI SAN PETERSBURG

ACADEMIEI DE ȘTIINȚE, PENTRU CEA MAI ÎNALTĂ CONSIDERAȚIE

II APROBARE COMPUSĂ

REGULAMENTUL Sf. PETERSBURG

Academia Imperială de Științe

PARTEA ÎNTÂI

DESPRE ÎNTÂLNIREA ACADEMIEI DE ȘTIINȚE

Capitolul I

DESPRE demnitatea, alegerea și acceptarea membrilor cu drepturi depline ai Academiei

§ 1. Înainte de a stabili și dispune de membrii academicieni, este necesar să se determine calitățile cerute ale primelor persoane ale acestei societăți, pentru ca întregul sistem academic să se întoarcă cu demnitatea, cunoașterea și harnicia lor într-o mișcare bună și decentă. Cât de multe dintre ele sunt necesare pentru acest guvern, se poate judeca deja din faptul că sunt puse la dispoziția unor oameni ale căror cunoștințe și cercetări se extind până la toate limitele rațiunii umane.

§ 2. Președintele Academiei de Științe, nu numai conducătorul șef și șef, ci și protectorul acesteia de aventurile străine și calomnii, se cere o persoană eminentă și nobilă, având acces liber la persoana regală, pentru ca acesta. poate reprezenta nevoi academice, care, fără cea mai înaltă comandă, ar trebui îndeplinite de Academia Puterii nu le are. Mai mult, trebuie să cunoască cele mai necesare limbi și să fie comunicativ în toate științele, un rus natural. Ar fi și mai excelent și mai util dacă președintele, cu noblețea și dragostea lui pentru știință, ar fi suficient în diverși păianjeni.

§ 3. Deși se cuvine ca un vicepreședinte să se distingă în societate, totuși, faima lui este cerută mai mult de păianjeni decât de alte avantaje, pentru ca el să vadă mai comod întreaga stare a Academiei, demnitatea membrilor. și alți miniștri, munci și înclinații etc. să-i explice președintelui și să se ocupe de el în general. De dragul asta, vicepreședintele

* 356 *

Biblioteca Runiverse

Proiect de Regulament al Academiei de Științe

soțiile să fie cunoscătoare în diverse domenii, de la academicieni obișnuiți care au slujit în Academia locală o perioadă considerabilă și și-au arătat cunoștințele excelente în științe prin scrieri publicate în lume.

§ 4. Funcția principală a președintelui, și odată cu aceasta a vicepreședintelui, constă în respectarea a tot ceea ce este prescris în regulamentul general pentru gradele, încercând în toate modurile să mențină ordinea în Academie și să se asigure că totul se petrece în mod legal. În prezentul regulament, și pentru a nu face nicio anulare în acesta, cu excepția cazului în care este prevăzut de acestea și de acordul general al întregii ședințe în prezentul regulament va fi recunoscut ca ceva inconsecvent și obstructiv cu practica: despre modul de prezentare la discreția monarhului în numele persoanei generale a Academiei, potrivit căreia modificarea poate urma un decret special.

§ 5. Membrii Adunării Academice, și în special academicienii obișnuiți, demnitatea principală constă în cunoașterea satisfăcută a științei lor, de care este profesor, dar, în plus, un astfel de membru nu este complet străin și lipsit de experiență în altele, legate de el. profesie) păianjeni, care sunt în aceeași clasă, ceea ce reiese din cele ce urmează după clasă.

§ 6. Geometrul, dincolo de arta matematicii superioare, trebuie să aibă o bună cunoaștere a tuturor părților geometriei practice folosite în testarea naturii și în nevoile societății, de exemplu, în astronomie, în navigație. Astronomul are nevoie de geometrie superioară pentru calculele sale, mecanică pentru convergența instrumentelor sale, geografie pentru localizarea observațiilor în sine. Pentru geograf, astronomia servește drept fundație pentru toate, mecanica pentru instrumentele de topografie, algebra pentru calcularea forțelor și acuratețea instrumentelor. Și un vis la ora de matematică.

§ 7. În clasa fizică, fizicianul trebuie, în plus, să aibă o cantitate suficientă de cunoștințe în chimie, de care cercetătorul naturii are nevoie ca mijloc prin care numai speră să găsească cauzele proprietăților vizibile în corpurile de la suprafață. rezultate din compoziția internă. Anatomia și botanica sunt utile fizicianului, în măsura în care pot oferi o oportunitate de a arăta cauzele fizice. Un chimist fără cunoștințe de fizică este ca o persoană care trebuie să caute totul după simțire. Și aceste două științe sunt atât de interconectate încât una nu poate fi perfectă fără cealaltă. Anatomistul, de altfel, fiind fiziolog, trebuie să dea din fizică cauzele mișcării corpului animal, iar ca medic, trebuie să înțeleagă chimia și ierburile medicinale în botanică. Botanistul, pentru a arăta cauzele unei plante, trebuie să cunoască regulile de bază fizico-chimice.

§ 8. În clasa istorică, un istoriograf are nevoie de o persoană, pe lângă cunoștințele sale de istorie universală, în special rusă, care să nu fie străină de cunoștințele de filozofie practică, drepturi, politică și elocvență prozaică. În plus, juristul trebuie să fie istoric și om politic, un anticar, un istoric al antichităților și să cunoască suficient de greacă și latină. Oriental

Profesor de limbi străine este priceput în istoria greacă antică și popoarele orientale.

§ 9. În general, tuturor cadrelor universitare li se cere să cunoască cel puțin științele elementare ale matematicii. Aici, desigur, există profesii în care nu este atât de necesară o înaltă cunoaștere a științelor matematice, deoarece chiar și în academii se observă că uneori chimiști, anatomiști, botanici, istorici nu au aproape deloc cunoștințe despre primele fundamente matematice și pentru aceasta nu își pot practica și aranja în mod decent și înțelege raționamentul, care, împreună cu logica, este un preliminar de încredere al geometriei.

§ 10. De asemenea, se remarcă în academii că profesorii care sunt foarte cunoscători în științele lor nu sunt foarte pricepuți în științele verbale, astfel că scrierile lor sunt plictisitoare și de neînțeles la lectură cu răspândire excesivă, expresii obscure, îndoielnice și nefirești. Pentru aceasta, academicienii trebuie să fie suficienți într-un calm curat și decent, deși nu se cere ca fiecare dintre ei să fie orator sau poet.

§ 11. Nimeni nu poate fi un academician obișnuit fără să arate experimentele publicate ale artei sale într-o lumină învățată și aprobate de oameni eminenti învățați. Extraordinare și adjuncții se fac conform adevărului și alese de Adunarea Academică.

§ 12. În alte lucruri, ar trebui să se vadă în toate că sunt de purtare cinstită, oameni harnici și curioși, iar în științe ar exersa mai mult pentru a spori cunoștințele decât pentru a se hrăni, și nu ca unii, după ce și-au câștigat pâinea, nu mai continuă exercițiul de învățare cu zel. Mai presus de toate, membrii academicienilor nu ar trebui să fie iubitori de sine încăpățânați, gata să stea într-o opinie nedreaptă și să argumenteze până la extreme, care în orice mod posibil ar trebui suprimate și evitate de către comandanții principali.

§ 13. Când există mulțumire în rândul oamenilor învățați, atunci academicienii și adjuncții obișnuiți și extraordinari trebuie să fie ruși naturali, urmând exemplul bun al Academiei din Paris, unde toți academicienii sunt francezi firești. Onoarea poporului rus cere să-și arate abilitatea și ascuțimea în păianjeni și că patria noastră își poate folosi proprii fii nu numai în curajul militar și în alte chestiuni importante, ci și în raționamentul cunoștințelor înalte.

§ 14. Între timp, acum nu se poate face acest lucru, să scrieți oameni vrednici din alte țări cu toate măsurile de precauție, așa cum este prescris mai sus, și trebuie să observați: 1) că aceasta nu a fost cu aprobarea privată a unor persoane nobile și fără alegeri decente. de la Academie, 2) pentru ca cei veniți în Rusia pentru alte nevoi și cu ocazia celor care au decis să intre în Academie

Proiect de Regulament al Academiei de Științe

să nu accepte serviciul public fără precauție specială, fără o examinare strictă și fără cunoaștere a adevăratei sale patrie și comportament. Și acest articol urmează să fie îndeplinit până în momentul în care oamenii de știință din rușii naturali se înmulțesc și nu este nevoie să scrieți pe cei străini. Adjuncții produc întotdeauna din ruși naturali.

§ 15. În general, alegerea de a repara la examinare în acest mod. Când unul este ales prin vot la o clasă de matematică, membrii clasei respective își pun punctajele într-o căsuță specială, iar președintele și vicepreședintele sunt alături de ei, așa că sunt lăsați. Academicienii celorlalte două clase își pun scorurile într-un vas special. Apoi ambele vase trebuie deschise. La primul vas, în care punctele clasei predominante sunt combinate cu cele prezidențiale și viceprezidențiale, acestea au forța unui vot întreg, în timp ce celelalte clase au forța unui vot jumătate. Pentru a face acest lucru atunci când o clasă fizică sau istorică este favorizată pentru alegerea în acel membru. Totodată, observați că președintele pune două puncte, iar vicepreședintele - unul, iar pentru absența sau inexistența președintelui pune două. 1) Adjuncții au vot numai în premiile adjuncților, iar la alegerea academicienilor nu se admit nici voturi, nici puncte.

§ 16. Să dea diplome academicienilor ordinari și extraordinari pentru semnarea statului, adjuncților - pentru semnarea președintelui și secretarului Conferinței; pentru academicieni, să aplice un sigiliu academic mare cu racla de argint și aurit, pentru adjuncți - unul mai mic este simplu. Pentru diplomele scrise, alcătuiți un formular în Adunarea Academică.

Capitolul II

ASUPRA POSTURILOR ȘI LUCRĂRILOR ADUNĂRII ACADEMICE

§ 17. Când cineva este promovat adjunct, se întâmplă în speranța că ajunge la demnitatea de academician extraordinar și obișnuit. Pentru aceasta, primul său exercițiu este să pătrundă în treburile științifice ale unui academician obișnuit, să-l ajute în treburile sale, așa cum ar trebui conducătorul său, al doilea, să citească eseuri despre știința sa, publicate de culegeri științifice glorioase, în special cele din Paris, Berlin, Bologna și Academia Suedeză, Adunarea Academică de la Londra și altele, scrieri speciale ale unor oameni glorioși învățați și cele mai distinse reviste academice. Acest adjunct ar trebui să se pregătească să devină academician, pentru ca, deja în această demnitate, să știe ce s-a inventat în lumea științifică și ce ar trebui să caute din nou el, ca vrednic academician, ca să nu facă ceea ce a fost. făcut și nu pierde timpul și cheltuielile în zadar.

Documentație

§ 18. Un adjunct care a dobândit o bună cunoaștere a statului în lumina învățată a științei sale și, după ce a dat dovadă de experiență, că este în măsură să dea progrese în ea în viitor, promovat la academicieni extraordinari, ar trebui să se străduiască în continuare. cu atât mai mult pentru a dobândi mai multe cunoștințe și a te obișnui cu invențiile, între timp să cunoști bine alte științe conexe din clasa ta. În cele din urmă, este util pentru el să vadă ce există, sau în viitor poate fi în curând un loc mai târziu pentru un academician obișnuit în aceeași clasă și să se aplice mai mult la acea știință, astfel încât în cazul în care ar putea lua asta. loc.

§ 19. Să încerce în toate modurile posibile să se uite la poziția unui academician obișnuit în profesia sa, în care parte este încă slabă și nu este adusă în același grad ca celelalte părți ale sale și unde împrejurările permit, și locul și timpul. promite cele mai bune succese și creșteri în noi invenții, ceea ce, după ce a văzut, este necesar să anunțe în Adunarea Academică. Și pentru aceasta, fiecare academician obișnuit trebuie să anunțe la fiecare șase luni și în ședință la nota să dea pe cele ale întreprinderilor sale.

§ 20. Pe lângă noile invenții pentru „Comentarii”, este util ca academicienii să publice în special cărți despre profesia lor în limba rusă, totuși, așa cum nu toată lumea este înzestrată cu o semnificație sistematică, deși are succes în invențiile private și de altfel, este o treabă inutilă pentru fiecare academician de a publica instrucțiuni noi în știința lor, apoi se dă fiecăruia după bunul plac, pentru ca, după ce-și puse la încercare forțele, să se apuce cu succes.

§ 21. Nu de puține ori există semi-istori la oamenii învățați, adică diverse științe care știu atât de bine încât pot produce noi creșteri în ei. Pentru aceasta, acest lucru nu numai că nu le este interzis, dar este și venerat pentru o faptă utilă și necesară și mai ales. astfel încât să fie cineva care să discute despre componentele propuse ale adunării. De exemplu, când un astronom își depune disertația la Sobrappe și dacă nu există nimeni din alte profesii care să cunoască această știință, atunci un alt eseu nu poate fi luat în considerare și un scriitor va rămâne de crezut, de ce Adunarea ar fi inutilă.

§ 22. În sfârșit, toți academicienii, obișnuiți, extraordinari și adjuncti, trebuie să respecte pretutindeni onoarea generală a Academiei, a adjunctilor lor și a lor și, în plus, gloria și folosul patriei și cel mai înalt interes al Majestății Imperiale prin muncă și comportament cinstit și încearcă să-și îndeplinească funcția. Și aici este vorba despre pozițiile și munca Adunării Academice în general. Acum despre fiecare academician obișnuit în special.

§ 23. În clasa de matematică, deși geometrul trebuie să facă incrementele în matematica pură superioară, este mult mai util atunci când încearcă să reducă calculele dificile, care sunt adesea folosite de astronomi, mecanici și în general, unde calculele sunt necesare în testare. natură și în arte. Tovarăși

Proiect de Regulament al Academiei de Științe

ai săi, care practică în alte științe și uneori necesită calcule pentru verificare, care depășesc puterea lor, pot ajuta în mod prietenos.

§ 24. Un astronom, având la dispoziție un Observator, trebuie să-l furnizeze instrumente utile, în special ritmul, care sunt nou inventate de alții sau de el însuși și sunt recunoscute ca fiind cele mai bune pentru a fi utilizate în observații, pentru care suma din se stabilește statutul și se înființează Atelierul pentru ca armele de peste mări să fie cumpărate de la meșteri glorioși sau să fie fabricate aici. Având cu el un adjunct și, după cum se dovedește, învățând o bere, trebuie să le încredințeze câteva dintre uneltele pentru folosirea lor, pe lângă cele pe care polițistul însuși le folosește, și să doarmă pentru un dublu folos: 1) astfel încât le pot folosi din ce în ce mai mult în observații, 2) pentru ca observațiile lui să fie confirmate prin aceasta, deoarece pot avea succes și în observații pentru viziune ascuțită și pentru atenție constantă. Acest lucru este valabil și pentru un academician extraordinar din aceeași clasă și pentru asociații și membrii de astronomie și geografie.

§ 25. Geografului i se încredințează Departamentul Geografic, în care exercițiul principal este alcătuirea și corectarea „Atlasului Rusiei”, a cărui muncă este aproape necesară, deoarece timp de multe secole este nevoie, din păcate, de un atlas complet funcțional și pentru aceasta ar trebui să încerce să publice noi atlase rusești, decât mai departe, cu atât mai bine, în douăzeci de ani, folosind cele mai recente desene speciale și știri alese pentru corectare. Pentru a face acest lucru, nu ratați nicio ocazie atunci când geometriștii sunt trimiși de la o altă echipă, dau instrucțiuni de la Academie și aceste echipe le acceptă și cele trimise să dea spre executare necondiționat, despre care geograful ar trebui să aibă diligență diligență și să viziteze peste tot special noi, și mai ales hărți rusești și obțineți și copiați pentru a le furniza arhivele geografice de la Academie.

§ 26. Pentru corectarea cea mai sigură a „Atlasului rus”, Academia ar trebui să trimită la fiecare douăzeci de ani, și mai ales în timpul revizuirii, expediții geografice pentru a descrie pentru determinări astronomice ale locurilor nobile și necesare, unde să trimită mesageri din profesie astronomică și geografică și adăugați de la alte echipe care știu geodezia pentru a ajuta. Timpul de auditare pentru aceste expediții este capabil de faptul că auditorii pot oferi vești mai bune din locurile înconjurătoare topografilor academicieni care trec prin locuri desemnate decât țărani în alte momente și, în plus, informațiile geografice noi pot fi combinate cu informații geografice noi, noi locuri și numere de locuitori, conform cărților de recensământ, pot fi anulate.

§ 27. Pentru fenomene extraordinare de pe cer care necesită observare în locuri diferite când nu sunt în

Documentație

timpul expedițiilor geografice, de a trimite observatori din două profesii, oameni de încredere, în plus, le încredințează corectarea altor nevoi, cum ar fi măsurarea gradelor, nivelarea râurilor, examinarea comunicării apelor nobile și așa mai departe.

§ 28. Un mecanic, în afară de a inventa cu sârguință noi mașini utile în uz general pentru a facilita munca omului, ar trebui să i se ordone în Camera instrumentală, aflată sub jurisdicția sa, să realizeze și să corecteze sub supravegherea sa instrumente astronomice, fizice și geografice și unde numai pentru profesiile academice ce se cere mecanic, și ce se va cumpăra, acea bunăvoință de a verifica și de a depune Adunării o mărturie cu evaluare.

§ 29. În clasa fizică, un academician obișnuit de fizică, având la dispoziție Camera Fizică Experimentală, ar trebui să încerce să se asigure că aceasta este aprovizionată cu instrumente satisfăcute, și mai ales cu cea mai recentă invenție a altora și a lui, și să păstreze totul în bună ordine și funcționalitate, folosiți-le pentru creșterea științelor naturale cu noi experimente. Instrumentele menționate mai sus, argumentând pe cât posibil, altele să le facă aici, în Camera Mecanică, sub supravegherea mecanicilor profesorului și fizicianului însuși, iar altele să cumpere, după nevoie. Un adjunct extraordinar din aceeași clasă și o ale, cu acordul și permisiunea unui fizician obișnuit, pot face experimente pentru a asigura sau dovedi scrierile lor, așa cum este prescris pentru Observator.

§ 30. Chimistul, care, de altfel, trebuie să cunoască o parte din istoria naturală, și mai ales corpurile minerale și să nu fie străin în afacerile cu minereu, are în departamentul și locația sa un Laborator de Chimie, îl ține în ordine, cu mulțumire de materiale, ustensile și alte necesități, în plus, ar trebui să existe și un mic cabinet mineralogic, în care se încearcă, în primul rând, să caute noi progrese ale științei semănăturilor, în special în arătarea cauzelor modificărilor chimice, pentru a apropia această știință. și mai aproape de fizică și, în sfârșit, puneți-o pe picior de egalitate cu ea, mai mult, nu lăsați alte lucrări chimice, care se extind la chestiuni practice, utile în societate, care pictează, turnătorie, medicină, economie etc. chimie. În acțiunile cu persoane aparținând chimiei și cu profesii care necesită asistență reciprocă din partea chimiei, care sunt esența fizicii, botanicii, mecanicii, acționați așa cum este prescris mai sus.

§ 31. Botanistul, care este și profesor de toată istoria naturală, păstrează în grija și amenajarea sa Grădina Botanică Academică, o seră, semințe și plante uscate, toate în bună ordine și în număr și cantitate potrivită. Încercați să colectați semințe prin corespondență de unde este posibil, mai mult

Proiect de Regulament al Academiei de Științe

ci din toate regiunile Imperiului Rus și din toate ținuturile învecinate, mai ales orientale, și prin aceasta să aducă la perfecțiune partea botanică a istoriei naturale a patriei noastre, astfel încât să servească la corectarea mai bună a sistemului general botanic direct . Între timp, încercați să aflați despre ierburile medicinale locale pentru plăcerea farmaciilor locale cu materiale de casă. În fine, grădina ar trebui să fie cât se poate de împodobită și decentă, pentru a arăta că celor din afară nu le era rușine să semăneze știința. Păstrați plantele străine în seră, atât cât va permite clima locală și cât este necesar pentru afișarea diferitelor sisteme botanice pentru instruirea elevilor.

§ 32. Anatomistul, pe lângă noile sale cercetări și dovezi ale corpului uman, fiind fiziolog, trebuie să ajungă la adevăratele cauze ale stării unui corp uman sănătos și bolnav, de altfel, să pregătească preparate anatomice din părți ale omului și ale altor animale. , parțial de dragul creșterii medicinei, parțial pentru Kunstkamera, când în ea care dintre aceste lucruri se va deteriora sau se va deteriora. Înaintea lui aparține nu numai locația și conținutul decent al Teatrului Anatomic, ci, prin afinitate cu medicina, cunoștințele de zoologie, adică istoria naturală a animalelor: trebuie să descrie aspectul și structura internă a animalelor, păsărilor, peștilor și reptile, în special cele locale, diferite de cele străine sau complet necunoscute.

§ 33. În clasa istorică, istoriograful supraveghează prima poziție de a culege tot felul de știri istorice pentru Biblioteca Academică și pentru propria sa informare, relevante pentru faptele rusești și pentru cei încredințați acesteia și popoarelor învecinate, dintre care mai ales. istoria este puțină sau nemulțumită în lumina lumii. Alcătuirea unei istorii complete a Rusiei, după exemplul istoricilor antici sedați, cum ar fi Liviu și Tacitus printre romani, este o chestiune imposibilă pentru fiecare istoric, deoarece nu au fost mulți dintre ei în toate națiunile de-a lungul întregii amintiri a rasei umane. , pentru că aceasta necesită o puternică cunoaștere a filozofiei și elocvenței . Pentru asta, este de ajuns unui istoriograf academic obișnuit când, pentru a păstra antichitățile, publică poporului câteva părți într-un stil simplu, dar decent, stingând tot felul de fleacuri demne de nimic mai mult decât veșnica uitare; sunt destul de multe aventuri notabile în faptele rusești, cu care istoriograful își poate satisface vânătoarea și curioșii. Pentru a-și îndeplini funcția, trebuie să i se acorde permisiunea de a intra în arhivele statului pentru referință în scrierile sale, doar să se uite cu sârguință: 1) să fie o persoană de încredere și credincioasă și în acest scop a depus intenționat un jurământ, astfel încât să nu anunțe sau să comunice niciodată nimănui știri adecvate treburilor politice ale unui stat critic, 2) un rus natural, 3) astfel încât în scrierile sale istorice să nu fie înclinat spre spionaj și ridicolizare.

* 363 *

Biblioteca Runiverse

Documentație

§ 34. Un jurisprudență, la fel ca un istoriograf, trebuie să colecteze tot ceea ce este relevant pentru drepturile noi și vechi ale Rusiei și pentru explicarea lor și să le aducă într-un aranjament sistematic pentru utilizarea în scris a drepturilor rusești. Mai presus de toate, un avocat, care pare să cunoască suficientă filozofie, ar trebui să inventeze și să întocmească definiții exacte ale fiecărui termen juridic, complete, fără excese, deoarece folosirea cuvintelor nelimitat și îndoielnic și cu dublu sens produce o mare confuzie în instanță și mișcă. departe de adevăr la greșală și defăimare. Aceste definiții, adecvate unei probleme, pot fi prezentate de la un jurisprudență, ca noi invenții, sub formă de disertație, spre dezbateri Adunării și, după aprobarea acesteia, în „Comentarii” sunt publicate cu condiția ca acestea nu sunt publicate de dragul de a fi publicate, pentru ca asupra lor să se facă instanțe, ci de dragul unei mai bune raționamente în stabilirea și corectarea legilor în viitor.

§ 35. Un academician obișnuit al antichităților, în ceea ce privește cunoștințele sale despre limbile antice care au căzut deja în dezavantaj, și în artă în antichitățile popoarelor evreiești, grecești, romane și nordice, ar trebui să caute în ele tot ce este necesar de remarcat starea străveche a strămoșilor ruși, tot din același trib slavi și alte popoare amestecate cu ei, pentru a dobândi o mai mare iluminare în antichitățile ruse, în care, comunicând cu istoriograful, se pot acorda un bun ajutor reciproc. . Revenind la antichități în citirea scriitorilor greci și romani, acest academician nu se poate obișnui, în măsura talentului său, cu elocvența, deoarece acestea sunt cel mai bun și mai răspândit exemplu în științele verbale. Pentru a compune chestiuni critice plictisitoare despre antichități, ar trebui să le ofere plăcere cu un decor moderat Vityan. El deține și funcția de orator academic pentru adunări publice, deși o pot îndeplini și alți academicieni, căci se poate întâmpla un geometru, un atomist sau un chimist, priceput în elocvență.

§ 36. Un academician care cunoaște limbile orientale ar trebui, în primul rând, să încerce să aibă o corespondență cu popoarele naturale orientale, oameni de știință despre starea locală a oamenilor și să culeagă tot felul de cărți și știri despre starea țărilor de acolo, și mai ales învecinate. popoarele în discuția despre istorie, deoarece puteți folosi asta în descrierea antichităților ruse și a reciprocității politice vecine, în care un istoriograf și un profesor de antichități îi pot ajuta și, dimpotrivă, pot primi explicații de la el.

* 364 *

Biblioteca Runiverse

Proiect de Regulament al Academiei de Științe

Capitolul III

DESPRE MEMBRII DE ONORI ȘI CORESPONDENȚI

§ 37. Membrii de onoare, plătiți și neremunerați, precum și corespondenții, trebuie să fie aleși de Adunarea Generală Academică prin vot și, după cum se arată în stat, din diferite popoare, pentru ca

Academia să poată folosi succesele științelor din toate. lumea învățată și luminată și distribuie lucrările ei în ea.

§ 38. Membrii de onoare acordati trebuie luati de la oameni savanti de prim rang, care au facut inventii si scrieri glorioase in lume faimoasa, dintre care sa fie doua in Germania si Franta, in Italia, in Spania, in Anglia, in Suedia, în posesiunile slave, în China una câte una. Atunci vedeți că în discuția despre cunoștințele lor principale sunt împărțiți în trei clase academice și nu ar fi mai mult de două persoane într-o singură profesie.

§ 39. Deși numărul membrilor de onoare necompensați se presupune a fi nedefinit, acesta nu trebuie să fie excesiv și trebuie observat că oamenii care sunt fără nume în lumina savantului nu sunt acceptați doar de cunoștințe private sau la recomandarea unor oameni nobili. , care în toate cazurile ar trebui evitat, pentru că ceea ce se cere aici sunt oameni capabili să sporească științele cu noi invenții, și nu numai creatorii de fapte cunoscute într-o formă nouă. În astfel de membri să accepte și cetățenii ruși, oameni demni în ea. Iar reclamanții trebuie să fie invariabil în afara statului.

§ 40. Corespondenții pot fi aleși nu numai de oamenii învățați, ci și de iubitorii de știință, care sunt cunoscuți pentru dorința și curiozitatea lor de a găsi informații adecvate științelor, deși nu au pus în ele o doctrină temeinică. Astfel de oameni sunt folositori în afara și în interiorul statului, și pentru aceasta ar trebui nu numai să-i aibă în țări străine îndepărtate, ci și să caute intenționat oameni buni, rezonabili și curioși în toate provinciile ruse, polițiștii ar trimite observațiile lor la Academie în bună [și?] istorie, de ce să li se dea instrucțiuni de la Academie cu diplome și metode de cercetare, care nu sunt dureroase nici pentru Academie, nici pentru localnici.

§ 42. Membrii străini, în special cei plătiți, trebuie să raporteze tot felul de știri din lumea științifică, proprii și altele, adică cărți, observații, experimente și aventuri cu oameni nobili, să declare Academiei în ce cercetări și scrierile pe care le practică, astfel încât să puteți vedea ce beneficii reciproc le-ar putea oferi academia sau academia și dacă era nevoie de accelerarea și funcționarea corectă a lucrării care să fie făcute prin muncă comună.

365

Biblioteca Runiverse

Documentație

§ 43. Publicarea lucrărilor academice să fie promovată de către membrii sponsorizați prin trimiterea unor disertații de noi invenții sau corectări la cele dintâi, care se impun pe bună dreptate cel puțin una pe an. Acest lucru nu se cere în mod exact celor neplânși, dar cei sânguincioși au mare speranță de a fi acceptați în numărul celor plătiți, atunci când se arată vrednici în fața lumii învățate.

§ 44. Când devine necesar să se scrie un membru cu drepturi depline la Academie, atunci membrii de onoare trebuie să prezinte candidații,

descriindu-și cu exactitate cunoștințele, lucrările publicate, anii, serviciul, manierele și comportamentul. Pentru aceasta, Academia ar trebui să scrie tuturor membrilor de onoare din Europa, pentru ca toată lumea să-și facă o idee de a accepta ca membru pe cine găsește cel mai capabil.

§ 45. Funcția de onorific, și cu atât mai mult, de membri de onoare, să primească de la Academie următoarele comisii: 1) dacă unele împrejurări nu permit să se facă aici cercetările necesare, care vor fi depuse de membrul local și testate. de către Adunare, să se facă unui membru de onoare, acolo unde este posibil, pentru care lui Academia să plătească costul, dacă nu este împovărat, și ceea ce trebuie descris mai întâi; 2) în disputele grele între academicieni, dacă aici nu se poate, să se ceară voturi de la membrii de onoare care aparțin aceleiași clase în care are loc disputa, dar comandanții șefi să încerce să-i oprească în interiorul Academiei; 3) asupra elevilor trimiși de la Academie la pregătire, să aibă supravegherea și controlul asupra predării și comportamentului lor, despre care trimit noutăți Academiei.

§ 46. Lucrări trimise de la membri de onoare pentru a fi luate în considerare de către academicienii din acea profesie și din aceeași clasă și să depună o declarație despre aceasta la Adunare, care va fi publicată în știri tipărite despre treburile științifice la „Comentarii” academice. Au depus eseuri de la oameni de știință care nu sunt membri ai Academiei, luând în considerare în același mod și în funcție de importanța și demnitatea problemelor, autorii selectați ca membri. Izvestia, raportată de corespondenți, urmează să fie publicată în Academic History.

§ 47. Corespondenții, dacă sunt oameni bine învățați în universități, care au atins gradul de aptitudine în noi invenții și arată experimente în acest sens, pot fi aleși membri de onoare prin buletin, iar dintre membrii de onoare sunt admiși la merit de onoare. , care este prezentat mai sus, și pentru vot. Să pună la dispoziție tuturor din Academie diplome pentru cei care au fost plătiți pentru președinția, vicepreședinția, academicienii obișnuiți și secretarul conferinței, nereclamații - pentru prezidențial și secretariat, corespondenți - pentru secretarul conferinței, primul și al doilea - pe pergament cu un sigiliu academic mare într-un relicvar de argint și aurit, ultimul - în spatele unui mic sigiliu pur și simplu, pe pergament - totul este conform cu

* 366 *

Biblioteca Runiverse

Proiect de Regulament al Academiei de Științe

formă scrisă în general și o inscripție specială a meritelor fiecăruia în funcție de munca și celebritatea sa în științe.

Capitolul IV

DESPRE ÎNTÂLNIRI ACADEMICE ORDINARE ȘI DESPRE EDIȚIE ÎN LUMINA UNEI LUCRĂRI

§ 48. Ședințele academice ordinare sunt de două feluri: 1) pentru a analiza lucrările membrilor academicienilor, 2) privind guvernarea și aranjarea afacerilor economice. Se stabilesc ședințe extraordinare pentru administrarea treburilor strainilor, înaintea științelor proprii altor comandamente. Întâlnirile ordinare ar trebui să fie de două ori pe săptămână - luni și vineri. Din șefii comandanți sunt desemnați extraordinari, mai ales când lucrurile nu pot fi amânate. Totuși, chestiunile străine pot fi trimise și în anumite zile, dacă graba nu este atât de necesară, iar timp rămâne din treburile academice curente.

§ 49. Respectați următoarea ordine în ședințe: academicienii obișnuiți stau după vechimea de intrare în Academie, apoi cei extraordinari tot după vechime, iar sub adjuncții lor într-o ordine similară. În același mod să semneze revista și așa mai departe. Gradurile alese, precum prorectorul Universității, bibliotecarul, secretarul conferinței și altele, în vechime nu au avantaj, ca doar prorectorul în ședințele universitare.

§ 50. Toți academicienii și adjuncții trebuie să se întrunească la Academie în zilele stabilite și pe ordinea de zi de urgență, la începutul orei al unsprezecelea și nu mai târziu de un sfert. Dacă cineva nu este prezent, acesta trebuie, în aceeași zi dimineața, să declare în scris secretarului motivul absenței sale. Pentru cei care nu au fost în prezență fără scuze legitime și anticipate, se deduce din salariu conform forței regulamentelor generale.

§ 51. Lucrările întocmite de la membri se dau secretarului, care le înscrie într-un jurnal cu o inscripție a orei la care a fost primită fiecare și, în această ordine, sunt trimise membrilor acasă pentru citire. Nimeni nu trebuie să țină astfel de disertații mai mult de o săptămână, iar la întoarcerea la secretară, să le citească în aceeași ordine - una după alta, când au intrat în Adunare.

§ 52. Citiți disertații în Adunare autorului însuși, cu excepția cazului în care acesta nu poate fi prezent din cauza bolii sau absenței legale, și pe care dintre tovarășii săi va crede; dacă nu vrea să facă acest lucru, atunci amână-l până la prezența lui, iar între timp, fără oprire, citește celelalte lucrări care îi urmează.

§ 53. Când citiți despre locurile văzute acasă, raționați în ordine și cine are vreo îndoială sau altă părere,

• 367 *

Biblioteca Runiverse

Documentație

ar trebui să solicite o explicație sau o dovadă din partea autorului disertației. Iar autorul trebuie să răspundă unor astfel de cerințe și să-și curețe cercetarea sau, recunoscând defecțiunea, să o corecteze fără rușine, dacă eroarea privește și poate fi corectată nu la problema principală a tuturor problemelor. Pentru publicare în „Comentarii” sortați comandanții șefi, secretarul și membrii obișnuiți ai acelei clase.

§ 54. În multe disertații de științe practice apar adesea noi experimente și observații, în care academicienii trebuie să observe următoarele: 1) dacă sunt cu adevărat noi și dacă au fost deja inventate de alții și în lumina celor publicate, deci că vechiul nu este considerat nou; 2) care experimente pot fi repetate în sala de conferințe fără a pierde mult timp, apoi să facă înaintea Adunării, ce nu va putea, apoi academicienii se vor aduna la autor sau vor trimite mesageri pentru examinare la locul cercetării. Dacă o astfel de observație nu are loc întotdeauna sau la distanță, atunci bazați-vă pe onestitatea autorului, nu vor exista motive mulțumite de îndoială.

§ 55. Orice disertație pe care o înfățișează autorul dovedește neclar sau nemulțumit și i se cere pentru acea justă plăcere, atunci i se permite să adauge explicații și completări înainte de publicare, căci disertația este citită în Colecție nu pentru a face de rușine autor cu respingeri, dar pentru a afla însuși adevărul, și este necesar să fugim de toate zgomotele și discursurile supărătoare pe care comandanții-șefi trebuie să le evite în orice mod posibil prin îndemnuri, muștrări și impunerea tăcerii, iar dacă acestea nu asculta, vor fi amendați. Dacă un eseu are un merit discutabil și autorul arată motive întemeiate că nu este acceptabil în Comentariu din cauza predilecțiilor, atunci acest lucru se va decide prin luarea de voturi de la membrii străini, ceea ce, totuși, trebuie evitat pentru onoarea Adunării. . Când nici măcar acestea nu sunt testate, comandanții șefi trebuie să ordone autorului să-și refacă disertația sau să o lase cu totul sau să o publice în afara „Comentariilor”.

§ 56. Noi invenții să se publice în următoarea ordine: tipăriți în prealabil dedicația (atunci când o cere vechiul obicei), iar dacă nu există dedicație, atunci trebuie să existe o scurtă prefață, conform cuvenitei anului pentru care volumul este publicat; după aceea, istoria Academiei, în care, pe lângă scurtele rezumate ale fiecărei teze, se adaugă un extras dintr-un jurnal academic, în care arată în special corespondența academicienilor cu oamenii învățați și transmiterea de știri de la corespondenți și alte aventuri care servesc în cinstea Academiei; majoritatea dizertațiilor în ordinea claselor și intrarea lor în Adunare. Pentru fiecare an, tipăriți numele academicienilor, membrilor de onoare și corespondenților.

§ 57. Dedicății și prefațe de compus pentru secretar sau

* 368 *

Biblioteca Runiverse

Proiect de Regulament al Academiei de Științe

academicianul care ocupă funcția oratorică. Abrevierile disertațiilor ar trebui să fie compuse de fiecare autor al lui, iar aventurile istorice - secretarului, ca totul din Colecție să fie citit, luat în considerare și testat.

§ 58. Academia are dreptul de a-și publica lucrările în tipografiile de stat, și mai ales în cea slabă care a luat naștere și a luat naștere din suma academică și ar trebui să facă tot plăcerea și graba Academiei, deoarece potrivit actual nou statut, deși este complet

separat de Academie, în vederea cursului de științe și a societății învățate prin cumpărarea de materiale, unelte, vânzarea de cărți, corespondența cu tipografii străine pentru vânzarea de cărți și alte chestiuni mărunte, nu s-a provocat nebunie, care era cunoscut anterior de artă, totuși, ar trebui să aibă un mesaj prin tipărirea afacerilor academice după cum urmează: toate publicate pentru Academie și pentru Universitate și Gimnaziul KPPG, tipăriți și calendare, cartele de teren și atlase în această Tipografie la un cost academic cu profit moderat, iar de la Academie să vândă aceste cărți din Librăria aparținând acestei Tipografii separat sau în vrac către comercianți la un preț gratuit, care să fie în considerația trezorerului academic și în biroul Academicului. Asamblare. Acest lucru este valabil și pentru lucrările lucrării private ale membrilor academicieni cu aprobare academică, care ar trebui tipărite în aceste lucrări, dar fără ea nu se poate considera acea lucrare academică.

§ 59. Tipărirea cărților și lucrărilor sus-menționate să se facă înaintea tuturor celorlalte, socotind de la intrarea în Tipografie și ținând cont numai de ceea ce va fi trimis spre tipărire acestei Tipografii printr-o comandă imperială personală sau. de la Senatul de guvernare cu excluderea cărților academice din procedura de înscriere.

§ 60. Să admită în Adunare străinii cu treburi, după cum se obișnuiește în alte locuri de prezență. Membrii de onoare, polițiștii de aici în Sankt Petersburg, când sunt invitați la Adunare sau vin ei înșiși cu afaceri, li se acordă locuri în funcție de vechimea gradelor dintre academicieni. Membrii străini care nu sunt în serviciu aici, când se întâmplă să fie aici, urmează să fie cinstiți și ca oaspeți ai locului după meritele lor, după raționamentul comandanților-șefi. Corespondenții care sosesc primesc scaune, ca de obicei în alte consilii, în funcție de rangul lor.

§ 61. Când Academia primește scrisori de la societăți învățate sau de la persoane, acestea trebuie citite în Adunare înainte de examinarea disertațiilor și se stabilește o opinie asupra răspunsului pe care secretarul trebuie să scrie în numele Academiei. Membrii răspund în mod privat la scrisorile de corespondență privată, căroră ce este scris, totuși, dacă este vorba de științe, acestea trebuie citite în Adunare și consemnate în jurnal.

* 369 *

Biblioteca Runiverse

Documentație

§ 62. Toate originile în Adunările Academice Ordinare să țină un jurnal și să respecte ordinul către secretarul Conferinței, care este biroul său principal. Mai mult, comandanții șefi ar trebui să observe și să se asigure că acest secretar, în timp ce corespundă cu adunările științifice străine și cu membrii Academiei, să nu raporteze nimic, să ceară sau să promite, sau să trimită de fapt nimic de la Academie fără acordul general al Academiei. Întreaga Adunare și toate ale sale pe chestiuni academice de scrisori, el a adăugat copii adevărate la jurnalul academic, iar jurnalul a fost semnat de întreaga Adunare a Academicienilor.

Capitolul V

DESPRE ÎNTÂLNIRI ACADEMICE PUBLICE, OBIECTIVE ȘI PREMII

§ 73a. Pentru a demonstra societății lucrările academice, ar trebui să existe ședințe publice la Academie de două ori sau cel puțin o dată pe an, care să discute chestiuni demne de o ofertă solemnă pentru lumea învățată și pentru toți iubitorii de știință. Acestea ar trebui să fie la începutul noului an, în primele zile ale lunii ianuarie, sau șase luni mai târziu, adică după sărbătoarea Sf. Apostol Petru și Pavel, pe la 1 iulie. Este permisă desfășurarea acestor acțiuni în alte luni în sărbători solemne de stat sau în nobile aventuri de stat vesele, doar să se observe că de la o ședință publică la alta să nu se piardă mai mult de un an.

§ 74. Compozițiile propuse în astfel de culegeri ar trebui să fie întotdeauna trei, câte una din fiecare clasă. Coadă, deși ar trebui să urmeze vechimea membrilor, totuși, dacă cineva arată chestiunea mai importantă, atunci se supune examinării Adunării și se decide prin vot; se permite citirea unui eseu în Adunare și trecut de coadă, dacă următorul nu are materie, ceea ce se cere mereu nou, inclusiv discursuri oratorice, când acestea conțin imagini decente vitiene ale unor noi fapte nobiliare.

§ 75. Oferiți unul sau două eseuri în rusă, al treilea poate fi în latină. Dacă prezența unor străini foarte nobili, care nu înțeleg nici latină, nici rusă, cere, atunci citiți un eseu în germană sau franceză, în care autorul trebuie să fie complet abil în a raționa într-o mustrare calmă și pură. Rușii naturali ar trebui să-și ofere discursurile în rusă. membri de onoare în vizită

a Paragrafele 63-72 lipsesc din original.

* 370

Biblioteca Runiverse

Proiect de Regulament al Academiei de Științe

este permisă rostirea discursurilor în latină sau, la cererea împrejurărilor necesare, în limba proprie, cu condiția să fi fost mai întâi citită în Adunare și testată prin vot.

§ 76. Lucrările propuse în ședințele publice trebuie mai întâi citite în Conferință, după trecerea în revistă din casă în casă și testate prin vot și se observă:

1) pentru ca problemele cercetării profunde să fie descrise cât mai clar și pe înțelesul posibil, 2) pentru ca eseurile să nu fie inutile lungi, astfel încât întreaga acțiune cu anunțarea sarcinilor și premiilor să nu dureze mai mult de două ore.

§ 77. În astfel de întruniri publice, mărturiile experimentelor servesc pentru claritate și pentru a trezi dragostea pentru științe la ascultători. Pentru a încerca să prezinte aceste experimente în

disertații de profesii practice, polițiștii nu au nevoie de un loc și de timp grozav și nu produc nimic contrar, arată și unelte nou inventate sau măcar aceste desene, mari și clar desenate, cu interpretare.

§ 78. Pentru a încuraja oamenii învățați din întreaga lume la noi cercetări utile în științe, se stabilește, ca mai înainte, un premiu format din o sută de chervoneți, care se acordă anual pentru rezolvarea unei probleme propuse cuprinse în materie dificilă, care este încă îndoielnic în lumină științifică sau complet nou; trebuie anunțat în fiecare an într-o ședință publică ca program compus dintr-un academician al profesiei căreia îi revine sarcina, sau de către secretarul Conferinței, care îi anunță atât o nouă sarcină de acum înainte, cât și o sentință academică celor care au primit o recompensă pentru sarcina anterioară. Să trimită disertații pentru a stabili termenele cu șase săptămâni înainte de ședință publică.

§ 79. Când Academia nu primește mai mult de o disertație pentru a rezolva o problemă, atunci nu se acordă niciun premiu, deoarece acest premiu este determinat de cel mai bun eseu și nu se poate fi mai bun sau mai rău decât el însuși și, prin urmare, sarcina ar trebui să fie amânat până la o viitoare ședință publică. Cu toate acestea, dacă Adunarea Generală a Academicienilor, în special a clasei căreia îi aparține, este recunoscută ca perfectă și nu necesită cea mai mică corecție sau completare, atunci acordați un premiu pentru o disertație depusă.

§ 80. Să stea Adunarea la o acțiune publică în același mod ca în conferințele obișnuite, cu excepția ca masa să fie așezată una lângă alta, astfel încât niciunul dintre membri să nu stea ca coloană vertebrală pentru ascultători, dar toți ar fii pentru ei ca o vulpe. Cel care îi citește lucrarea trebuie să stea, iar dacă o Adunare este onorată cu cea mai milostivă prezență regală, atunci întreaga Adunare ar trebui să stea, fiecare membru la locul lui.

* 371 *

Biblioteca Runiverse

Documentație

§ 81. A chema la o ședință publică cu program, de la un secretar sau de la un membru al unui cadru universitar, după decență, o chestiune compusă și revizuită, testată și tipărită în Adunare. În timpul Adunării, străinii nu trebuie să aibă voie să se îmbrace indecent, iar primele locuri să fie date celor mai nobile persoane. Poziția presupune ca studenții să participe la ședințe publice.

§ 82. Nici la începutul, nici la sfârșitul Adunării, să nu distribuie programe, mon compoziții, cu excepția celor care au onorat Academia cu prezența celei mai înalte persoane și a familiei suverane: după ședință, după locul unde se află. comandanții principali, secretarul conferinței sau autorii compozițiilor sus-menționate îl vor trimite personal oricui dorește.

1753 mai.

DEPUNEREA LA BIROUL ACADEMIEI DE ȘTIINȚE PENTRU PROBLEMA „DECLARAȚII ȘTIINȚIFICE ST. PETERSBURG PRIVIND AFACEREA OAMENILOR DE ȘTIINȚĂ”

LA BIROUL ACADEMIEI DE ȘTIINȚE

PERFORMANȚĂ

După puterea testată din e. și. V. din Regulamentul Academic, conform paragrafului 24, se dispune: fiecare dintre academicieni trebuie să citească autori noi în știința sa și, de îndată ce află despre o carte, trebuie să-i ceară de la Bibliotecă, iar apoi, făcându-și notează despre el, îl anunță în Adunare, iar Dacă ceva este memorabil, președintele va ordona ca acesta să fie tradus în rusă și tipărit. Nu este altceva decât să dai declarații din partea Academiei despre treburile oamenilor învățați, atât străini, cât și autohtoni. Cu toate acestea, această lucrare utilă a fost acum trecută cu vederea și lăsată inactivă, iar excelența sa de rang înalt al Academiei de Științe, domnule președinte, mi-a încredințat prin definiție o privire specială asupra păianjenilor, pentru aceasta prezint Cancelariei următoarele al Academiei de Științe: 1. Pentru a defini și a indica faptul că domnii. profesori și adjuncți la cărți și dizertații care au fost publicate recent la Academie și vor continua să fie publicate, au compus abrevieri și, mai mult, despre amabilitatea lor au aplicat raționamente veridice fără nici un prejudiciu și, după ce le-au citit în Adunare și testate, trimise către Cancelaria, care va dispune tipărirea după examinare . al 2-lea. Citit

• 372 *

Biblioteca Runiverse

Ideea de a accelera lansarea „Comentariilor”

le-au declarat declarații străine despre treburile oamenilor învățați și au înregistrat cărți bune noi lunar pentru a le prezenta Oficiului pentru a le scrie. Între timp, care dintre ei are în privat ce carte nouă, poate face un extras din ea cu o opinie. Mai mult, este posibil să introduceți articole din declarații străine despre treburile oamenilor învățați, anunțând din ce universitate sau oraș și, în plus, aruncând toate obscenitățile și evitând ridicolul și abuzul. Din revistele străine menționate mai sus, pentru a lua uneori articole, astfel încât cartea să fie cunoscută anterior în Rusia. al 3-lea. Lucrări academice locale, care se citesc și se aprobă la Conferință în timpul ședinței, să facă scurte rezumate și să se publice în listele sus-menționate, deoarece se poate întâmpla cu ușurință ca înainte ca „Comentariile” să iasă din tipar, în alt loc al academician local, inventarea publicației este, în mod fundamental, spre nemulțumirea lui. al 4-lea. Aceste declarații ar trebui publicate și în germană sau franceză. al 5-lea. Emite astfel de declarații săptămânal pe o foaie de un sfert de zece, începând din această lună mayașă, și da titlul „Declarații din Sankt Petersburg despre treburile oamenilor învățați”.

Această nouă instituție va servi la fel de mult pentru diseminarea și cunoașterea științei și pentru distracția vânătorilor și pentru

exprimarea lucrărilor noastre academice în rândul poporului rus, pe care le reprezintă pentru restul domnilor. prezenta spre discuție.

Mihailo Lomonosov

Multe 1 zi

1758

1761 3 februarie.

PERFORMANȚĂ

CĂTRE BIROUL ACADEMIEI DE ȘTIINȚE PRIVIND ACCELERAREA PUBLIGĂRII
„COMENTARIILOR” ACADEMIEI ȘI PRIVIND TIPRIREA TUTUROR DISERTAȚIELOR ÎN
TRADUCERE RUȘĂ

LA BIROUL ACADEMIEI DE ȘTIINȚE

PERFORMANȚĂ

Biroului Academic este cunoscut că, în măsura în care sunt publicate „Comentarii” locale, din care apare următorul rău: 1) lumea învățată nu poate folosi ceea ce Academia Pașa găsește nou; 2) noile invenții rămân neanunțate în lume și adesea în alte academii aceleași rezultate

* 373 *

Biblioteca Runiverse

Documentație

NOVI

COMENTARIU!

ACADEMIAE SCIENTIARVM IMPERIALE PETROPOLITANAE

tom. eu.

ad lipit MDCCXLVII et MDCCXLvin.

Pagina de titlu a volumului I din „Noi comentarii”

dyat înaintea localului; 3) de dragul kosnepiy, academicienii își pierd dorința de a lucra în ceva, fără a spera să se arate lumii în curând; 4) Academia poartă aici un reproș, pentru că vânătorii locali nu văd lucrări academice directe. Pentru a preveni și a evita obscenitățile și prejudiciile menționate mai sus aduse Oficiului, propun prin prezenta ca: 1) disertațiile academice să fie publicate câte o treime în părți, iar după un an, după ce au compus o prefață generală și un titlu, adunate într-un singur volum; 2) abrevierile disertațiilor trebuie să fie compuse chiar de autor, pentru că el își înțelege opera mai bine decât oricine altcineva, și nu se va opri din tipărire, neavând nevoia să ceară ajutor altora; 3) traduceți toate disertațiile

în rusă și tipărit în ea. Prin aceasta, vom evita mormăielile, iar societatea rusă nu va rămâne fără beneficii. Și în plus, studenții pe care îi desemnez se vor obișnui să traducă și să scrie disertații din exemple profesionale.

Mihailo Lomonosov

februarie 3 zile

1761

♦ 374 *

Biblioteca Runiverse

Ideea de a construi noi clădiri pentru instituțiile academice

1757 6 iunie.

DEPUNEREA LA BIROUL ACADEMIEI DE ȘTIINȚE PENTRU CONSTRUCȚIA DE NOI CLĂDIRI PENTRU INSTITUȚII ACADEMICE

LA BIROUL ACADEMIEI DE ȘTIINȚE

PERFORMANȚĂ

Biroul Academiei de Științe este destul de conștient: 1) că mulți slujitori academicieni locuiesc departe de Academie, nu numai pe insula Vasilevsky, ci și pe partea Petersburgului, de asemenea, lângă Mănăstirea Nevsky și în alte părți la o distanță considerabilă, și asta se face pentru că au sferturi de salariu mic să aibă mai ieftin; 2) că unele departamente academice, precum Laboratorul, Grădina Botanică, Biblioteca, clădirea universității, sunt separate de clădirea principală. Din aceste circumstanțe, apar următoarele dificultăți:

1) meșterii de dragul unei distanțe lungi nu pot veni la momentul potrivit sau, deși vor veni, sunt obosiți și cer odihnă, ceea ce este o pierdere de timp;

2) acești meșteri, pentru apărarea la distanță a apartamentelor lor, zilele lor absente, pot scuza în voie boala pe care nu au putut-o anunța despre asta la Academie, fără a avea pe cine să trimită;

3) și deși alții sunt cu adevărat bolnavi, ceea ce se întâmplă adesea cu mulți într-un număr mare, cu toate acestea, de dragul distanței în diferite părți ale întregului oraș, este imposibil ca un medic universitar să meargă la toate nu numai pentru un leac, dar și pentru o mărturie; 4) studenții care învață la Academie, și mai ales la Gimnaziu cu salariu academic, locuiesc în locuri diferite cu părinții sau socrii lor, iar pentru aceasta, nu doar că vin întârziați și uneori se prefacă că sunt bolnavi, sar mult, dar ei învață și comportamentul indecent prin exemple proaste acasă; 5) mulți profesori universitari sunt nevoiți să meargă în mod deliberat din apartamentele lor pentru a susține prelegeri, și mai ales toamna și primăvara în zilele ploioase, nu fără dificultăți sensibile, precum și membrii academicienilor pentru a face experimente și pentru a observa, ca un fizician, astronom,

mecanic, anatomist, pentru apartamentele îndepărtate, nu își pot corecta întotdeauna convenabil pozițiile și, în scuze, pot manifesta orice dificultăți; 6) și atunci când își cer asistență reciprocă în experimente, nu o pot repara pentru separarea în apartamente diferite la o distanță considerabilă; 7) pentru închirierea apartamentelor pentru profesori, și în special pentru cei străini

• 375 "

Biblioteca Runiverse

Documentație

pentru necunoașterea ritualurilor lor locale, Cancelaria este uneori nevoită să încheie contracte cu proprietarii de case, nu fără grijă excesivă, iar acești profesori!, care locuiesc în case particulare, îndură adesea anxietatea pentru posturile de poliție și nebunia în științe; 8) în locuri diferite, la o distanță notabilă, departamentele academice separate împiedică foarte mult capacitatea comandanților șefi ai academiei de pretutindeni de a verifica dacă toate lucrurile se desfășoară în ordinea corespunzătoare; 9) pentru supraveghere și trimiteri prin corespondență numai către departamente și apartamente diverse împrăștiate, Academia ar trebui să folosească servitori și cheltuieli inutile; 10) pentru banii de locuințe pentru profesori aflați în contract, pentru restructurarea și repararea catedrelor academice și angajate divizate, trezoreriile e.i. V. vor continua să vină multe mii, iar din toate marile inconveniente descrise mai sus vor apărea mereu piedici grave în diseminarea științelor în țara noastră, dacă aceste neplăceri nu vor fi evitate. Este imposibil să scapi de toate aceste neplăceri dăunătoare științelor și patriei, de îndată ce combinând toate catedrele academice într-o singură clădire și toți miniștrii într-o singură clădire, urmând exemplul Corpului de cadeți Gentry. La produsul acestei mari structuri în acțiune fără a aduce atingere trezoreriei e. și. V. și fără a împovăra poporul, găsesc următoarele căi: 1) la atâtea secții și camere de piatră în care ar putea încăpea toți miniștrii academic, științei și artei, în primul rând, se cere o cantitate mare de cărămidă, până la câteva milioane, care este acum pentru multe clădiri publice și private sunt vândute la un preț mare; cantitatea de caramizi menționată mai sus o poate avea Academia la jumătate din pret, dacă i se acorda un loc fericit nu departe de Sf. era, și din suma pe care caramida vanzatoare sa plateasca pentru alte materiale si pentru munca; 2) dacă există cel puțin un mic râu în acest loc, de-a lungul căruia va fi posibil să primiți lemn de foc și lemn de la academice sau alte dachas, atunci ar fi posibil să se construiască o ferăstrău pe el, de unde grinzile și tesul , care este necesar pentru clădire, va fi primit de Academie, iar restul vând și folosesc banii pentru alte cheltuieli în construcție; iar când, cu ajutorul lui Dumnezeu, clădirea academică menționată mai sus va fi construită conform intenției, atunci atât fabricile de cărămidă, cât și de fierăstrău vor continua să servească pentru anexe și reparații academice, iar surplusul va fi folosit pentru noi instituții utile științelor și artelor, care de-a lungul timpului și creșteri ale științelor și artelor se vor arăta. Mai mult, dacă școlari și elevi plătiți sunt ținuti în clădirea construită, dar nu în modul în care sunt acum în dispersie fără

Biblioteca Runiverse

0 scurtă istorie a conduitei biroului academic

dacă trăiesc în dezordine, vor avea nevoie de tot felul de provizii pentru masă, care la aceste fabrici pot fi pregătite foarte convenabil proporțional.

Din acest motiv, de dragul Oficiului Academiei de Științe, vă prezint să raporteze Excelenței Sale Președintelui Academiei de Științe, dacă v-ați demni să cereți în Senatul de Guvernare, pentru ca pentru cele mai importante de mai sus. din motive, Academiei de Științe ar avea un loc decent și convenabil pentru punerea în funcțiune a structurii prezentate a unei clădiri academice comune și unite, oriunde ar putea fi depozitate materialele necesare pentru clădirea prezentată mai sus și alte beneficii pentru creșterea științelor ar putea fi depozitate. să fie obținut. Sper ferm că toate neplăcerile anunțate, pierderile statului și obstacolele din calea științei și artei vor fi evitate și că ceilalți domni prezenți vor fi de acord cu zelul meu în folosul patriei, iar dacă se mai adaugă sau se corectează ceva în folosul cel mai bun succes în această prezentare, ei vor lua în considerare, apoi la toate acestea sunt gata să arăt unanimitate corectă, iar dacă urmează ceea ce se dorește, atunci intenționez să aplic o diligență extremă, parcă aș stabili și a duce această chestiune la perfecțiune printr-un comun comun. consiliu.

Consilier colegial Mihailo Lomonosov

6 iunie zile

1757

1764 cel târziu la 26 august.

UN SCURT ISTORIC AL COMPORTAMENTULUI BIROULUI ACADEMIC ÎN RAȚIONAMENTUL PERSOANELOR ȘTIINȚIFICE ȘI A CAZURILOR DE LA ÎNCEPUTUL ACESTEI CORPORAȚII PÂNĂ ÎN PREZENT

Capitolul întâi

CONTINE COMPORTAMENTUL DE LA ÎNCEPUT LA STARE NOUĂ

§ 1

În timpul vizitei la Sankt Petersburg a primilor profesori: Herman, doi Berpulliev, Bilfinger, Bekkepshteip și alții, președinte a fost arhiatrul Dr. Lavrentey Blumentrost, iar la biblioteca suverană i s-a repartizat un bibliotecar, care mai târziu a fost consilier de stat. , Ivan-Danil Schumacher, căruia președintele i-a dat sub supraveghere și trezoreria bănească alocată Academiei.

Biblioteca Runiverse

Documentație

Săgeată

Vasilevski

insule

§ 2

Prin urmare, acordarea de salarii profesorilor a început să depindă de Schumacher, iar tot ce aveau nevoie a fost nevoit să-i ceară. În plus, Schumacher, fiind slab în științe și lăsând în ele orice exercițiu, a încercat doar să caute mai multă încredere de la Blumeprost și alții la curte cu servitori privați, ceea ce spera deja, nu a procedat cu profesorii în modul în care ar fi trebuit a fost tratat el însuși în fața oamenilor, doar oameni de știință și mare în raționamentul științelor, din care au urmat în curând nemulțumiri și plângeri.

§ 3

Schumacher, pentru a-și întări puterea pe care și-o însușise, l-a mângâiat pe studentul Miller, care acum este profesor, să-l ajute, iar în Cancelaria începută fără nicio instituție formală și decret, l-a pus cu el, pentru că a văzut că Miller, ca încă tânăr student și apropiat de științele speranței, ar accepta de bunăvoie pentru același meșteșug cu el în speranța de a câștiga cât mai curând cinste, în care Schumacher nu a fost înșelat, căci acest student, umblând printre profesori, a îndurat vești jignitoare. unul despre celălalt și, prin urmare, i-a condus la certuri considerabile, de care Schumacher a profitat foarte mult prin dezacordul lor, prezentându-i președintelui amuzant și neliniștit.

* 378 *

Biblioteca Runiverse

0 scurtă istorie a conduitei biroului academic

§ 4

Mai mult, în aroganța sa, îi disprețuia pe acești oameni respectabili și făcea multe supărări, de ce a fost poreclit flagellum professorum, adică flagel asupra profesorilor, care între timp, plângându-și și bătându-și infractorii din Senat cu fruntea, nu s-au descurcat. să facă orice, pentru că se obișnuia să fie mereu cu științe și, nefiind învățat să întindă arcurile la casele nobiliare, nu și-au putut găsi protecție pentru ei înșiși, iar pentru aceasta au cerut abshide de la serviciul academic, ceea ce petiția lui Schumacher a fost corectată riguros. .

§ 5

Dar pentru ca Academia să nu rămână goală sau, mai bine, pentru ca Schumacher să aibă sub mână tineri profesori ascultători de el însuși,

să prezinte cinci persoane drept candidați la funcția de profesor: Euler, Gmelin, Veitbrecht, Kraft și Miller favoritul său. , pentru ca vechii profesori plecați! au fost certificate pentru locul lor. Despre primii patru, nu au ezitat deloc să-și dea aprobarea, dar lui Miller i s-a refuzat acest lucru, fie pentru că l-au recunoscut ca fiind nedemn, fie pentru că i-a jignit foarte mult, fie ambele au fost motivul pentru aceasta. Totuși, în acest raționament, părerea lor nu este respectată, deoarece Miller a fost promovat de la Blumentrost împreună cu alții la catedră de profesor prin ideea lui Schumacher.

* 379 "

Biblioteca Runiverse

Documentație

§ 6

Cu toate acestea, Schumacher a pierdut aproape mai mult decât a câștigat cu această ambarcațiune. Acest nou profesor, cunoscând trucurile lui Schumacher din practică și comunicare, pretutindeni a început să-i pună obstacole în încercările de asasinat, blocat cu unii dintre primii profesori rămași, conectându-se și cu alții noi, a început să provoace o scădere considerabilă a puterii lui Schumacher. Dar a găsit o nouă modalitate de a-i scoate de pe gât pe acest rival, pentru că, recunoscându-și dorința de a vizita alte state și nevoia de a călători în patrie pentru a accepta moștenirea, a sfătuit cu asigurarea plăcerii, cu salariul de profesor determinat. pentru el și cu bani de călătorie, a pornit într-o călătorie sub nume presupus pentru nevoile bibliotecii și vânzărilor din Germania.

§ 7

După plecarea lui Millerov, Schumacher a avut ocazia să aducă în prietenia sa și alți profesori noi și să-i gestioneze deja ca senior, iar el putea fi umilit pe cât posibil de ideile proaste despre el, dintre care găsea destule. Da, iar Miller însuși, sperând în mângâierea lui Schumacher, a călătorit fără voie în Anglia pentru a deveni membru al adunării științifice locale, de asemenea, trecând prin Prusia, se afla pe gloriosul carusel care s-a întâmplat atunci și, pentru a se arăta, a făcut din cheltuielile de trezorerie, pe care Schumacher la întoarcerea sa la Sankt Petersburg, nu le-a pus pe un cont guvernamental, ceea ce a provocat o mare ceartă, iar Schumacher le-a preluat, astfel că Miller s-a bucurat la acea vreme să plece într-o expediție în Kamchatka. .

§ 8

Cam în această perioadă, doisprezece școlari au fost duși de la școlile Zaikono-Spasky din Moscova la Academia de Științe, printre care s-a numărat și fostul profesor de istorie naturală Krasheninnikov (pentru că în Academia însăși nu era aproape deloc grija pentru studiul tineretului rus). Jumătate dintre ei au fost duși împreună cu profesorii în expediția din Kamchatka, dintre care unul i-a succedat lui Krasheninnikov, în timp ce restul au fost toți răsfățați de o supraveghere slabă. Jumătatea rămasă din Sankt Petersburg, fiind

lipsită de caritate și de învățătură de ceva vreme, s-a hotărât cândva să fie funcționari și să facă meșteșuguri. Între timp, din 1733 până în 1738, la Academia nu au fost predate prelegeri despre tineretul rus.

§ 9

Deși, între timp, Miller, aflându-se în Siberia, nu putea fi rivalul lui Schumacher, totuși, nu fără nevoie, Schumacher avea

* 380 *

Biblioteca Runiverse

0 scurtă istorie a conduitei biroului academic

a se ferește de unii și de dragul de a duce la ceartă. De Lisle era încă unul dintre primii profesori și nu i-a permis lui Schumacher să-i comandă, știind că nu avea niciun drept real să facă acest lucru. Pentru aceasta, Schumacher i-a îndemnat pe tinerii profesori Kraft și Gensius despre Delilius, ca să nu-l venereze și la Observator, fără cererea și acordul lui, să folosească instrumente din propria voință, ceea ce a provocat certuri și lupte la Observator.

§ 10

Profesorul Veitbrecht era bun la latină; dimpotrivă, Juncker abia înțelese autorii latini, dar maestrul scria poezie germană, ceea ce i-a câștigat onoarea și cunoștința cu feldmareșalul contele Minnph. Schumacher, auzind că Weitbrecht vorbea cu dispreț despre Juncker, parcă despre unul neînvățat, a ridicat epoca la supărare, ceea ce a provocat o luptă în Conferință, iar Weitbrecht a fost găsit vinovat, deși Juncker l-a lovit cu un băț și a spart oglinda. Este demn de remarcat că înainte de aceasta, Schumacher, precum și acum moștenitorul său, Taubert, într-o astfel de ceartă stă pentru tineri, apoi pentru a umili bătrânii cu ei și a crește tinerii. Dar același lucru s-a făcut și cu aceștia când s-au întărit oarecum și prin asta, în afară de alte argumente, se dovedesc singuri că ei sunt motivul unor asemenea certuri, pentru a prinde în ape tulburi.

§ I

În 1735, doisprezece școlari și studenți, care au fost chemați din nou la Academie de la Școlile Spassky din Moscova, inclusiv actualul consilier de stat Lomonosov și consilierul de curte Popov, și mai târziu bergmeister Vinogradov, toți au sosit împreună la Sapktpeterburg la 1 ianuarie 1736. și au fost păstrați la început au fost mulțumiți de mâncare, deși au plătit prea mult pentru aceasta rudei lui Schumacherov, Felting. Pe 19 martie, studenții Lomonosov și Vinogradov au fost anunțați că merg în Germania prin decret personal pentru a studia istoria naturală. Și de atunci, unii dintre Coptorii Statistici au fost luați în vacanță pentru a-i susține cu o treime mie două sute de ruble pe an, care în același timp erau folosite pentru alte nevoi academice din lipsă de bani la Academie. Iar studenții sus-menționați, și odată cu ei și Gustav Reiser, fiul consilierului lui Reiser de atunci Berg College, au fost nevoiți să aștepte plecarea lor până în

toamnă, pe care drum, fiind patru săptămâni pe mare, în octombrie aproape că s-au înecat.

§ 12

Neajunsurile constante în bani au venit din economia săracă a Schumacherova, căci, în ciuda faptului că dincolo de

♦ 381 *

Biblioteca Runiverse

Documentație

o sumă de 25 de mii pe an, tipărirea cărților de peste mări și comerțul exterior în întreg statul avea o singură Academie, pe lângă binecuvântata amintire a împărătesei Anna Ioannovna, împărăteasa Anna Ioannovna transferată la Academie în timpul stăpânirii ei până la o sută zece mii, miniștrii academicieni aveau atâta nevoie, încât au fost nevoiți să ia salarii în cărți și să se vândă, primind șaptezeci de copeici sau mai puțin în loc de o rublă, care a continuat până la noul personal.

§ 13

La plecarea celor trei elevi amintiți mai sus, celelalte zece persoane au rămas fără caritate. O masă gata și un apartament au fost oprite, iar săracii au rătăcit mult timp în răutate. În cele din urmă, nevoia i-a obligat să-și ceară sărăcia în Senat împotriva lui Schumacher, care a fost chemat acolo să răspundă, iar acesta a fost supus unei muștrări sensibile cu amenințări cu amendă. De unde, întorcându-se la Cămară, petenții principali, studenții, au fost bătuți în obraji și biciuiți cu batoguri, dar a fost nevoie să ordone profesorilor și profesorilor să dea instrucțiuni elevilor amintiți, ceea ce a continuat o vreme, și după examen li s-au dat certificate bune pentru afișare. Și cei mai buni au fost promovați - Lebedev, Golubtsov și Popov ca traducători, iar restul au fost repartizați în alte locuri, iar prelegerile au fost aproape complet oprite.

§ 14

Cei trei studenți menționați mai sus, trimiși în Germania, ajungând în orașul Marburg, au studiat matematica și fizica cu gloriosul profesor Wolf și au pus bazele chimiei de la alții. Și doi ruși au studiat germana și au pus bazele în franceză. Între timp, pentru un transfer foarte greșit de bani pentru întreținere, au avut nevoie și s-au îndatorat. Deși Schumacher a primit pentru ei suma de o mie două sute de ruble în avans pentru întregul an stabilită de la Biroul de Stat, i-a trimis de la Marburg la Freiberg să predea chestiunile minereurilor doar un salariu de o sută și jumătate de ruble, pe care le-a promis. În avans consilierului local Genkel pentru că le-a predat chimia, el nu a trimis o mie două sute de ruble la fel, de ce Genkel a început să păstreze banii trimiși studenților pentru întreținere, pe care nu i-au putut suporta și a început să le ceară mâncarea, cerând dreptate. Dar cu mare vehemență a refuzat banii și i-a trimis departe de el însuși. În astfel de circumstanțe, Lomonosov a plecat la Marburg către Wolf, ca

binefăcător și profesor. Reiser și Vinogradov, rătăciți mult timp, au găsit în cele din urmă patronajul de la contele Keyserling, care i-a aprovizionat pentru o vreme.

* 382 *

Biblioteca Runiverse

0 scurtă istorie a conduitei biroului academic

§ 15

Între timp, trimiterea sumei pentru întreținerea studenților în Germania a fost complet oprită, iar Reiser, prin tatăl său, a mijlocit că banii pentru întreținerea a doi au început să fie trimiși regulat de la Colegiul Berg chiar înainte de întoarcerea lor. Lomonosov a scris Academiei din Marburg despre întoarcerea sa, iar un an mai târziu a primit doar o sută de ruble pentru călătorii și plățile datoriilor și a plecat în patrie pentru garanția lui Volf. A depus Academiei certificate bune ale succeselor și specializărilor sale, care sunt foarte aprobate de Adunare. Dar nu a fost promovat, așa cum i s-a promis la plecare, la funcția de profesor extraordinar, ci după șase luni a fost promovat la funcția de adjunct și a așteptat ca profesor aici timp de patru ani. Este demn de notat și de răs că, atunci când Lomonosov s-a întors în patria sa cu mult timp în urmă și a fost adjunct la clasa fizică la Academie cu un salariu academic de $\pi 0$ 360 de ruble, Biroul Academic a cerut și a primit patru sute de ruble în avans de la stat. Oficiul pentru întreținerea lui în fiecare an și ar fi fost doi Lomonosov: unul în Rusia, celălalt în Germania. La fel s-a întâmplat și cu ceilalți doi studenți, pentru care, înainte de a se întoarce, Schumacher a acceptat o anumită sumă de la Biroul de Stat, fără să le trimită nimic. Deși Schumacher l-a curtat pe Reiser înapoiat la Academie, promițându-i un profesor de chimie pentru a-l lua pe Lomonosov din acea profesie, Reiser, cunoscând starea și dezordinea academică proastă, a refuzat complet.

§ 16

În jurul anului 1740, un consilier al familiei Nart a fost numit la Academia de Științe pentru arta sa în mecanica pentru afaceri instrumentale și în special pentru colosul dus la Academie de la turnaria binecuvântată memorie a împăratului Petru cel Mare și o expediție mecanică. a fost înființat, la care amintitul Nartov a cerut pentru sine și a ordonat servitori, în care Schumacher l-a împiedicat mai degrabă, temându-se că Biroul său, neaprobat prin decret, și, în consecință, puterea sa nu va fi umilită. Între timp, Nartov, după ce a aflat de la mulți miniștri academicieni și chiar mai mult dintr-o plângere a profesorului Delisle cu privire la marea dezordine, pierderile deșartă și neglijarea învățăturilor tineretului rus, s-a angajat toate acestea pentru a transmite binecuvântatei amintiri * Împărăteasa Elisaveta Petrovna, când s-a demnat să fie la Moscova pentru încoronare. Deci, după semnarea generală a unsprezece oameni de escroci, dintre care principalii au fost comisarul Camerelor, traducătorii Gorlitskaya și Popov, care acum este consilier judiciar, și unii studenți, grefieri, slujitori academicieni și artizani,

consilierul Nartov a mers la Moscova și a înaintat acest raport lui E.V., despre care consilierul Schumacher și

* 383 *

Biblioteca Runiverse

Documentație

împreună cu el, notarul Hoffman și librarul Preiser au fost luați sub pază, iar la Academie s-a înființat o comisie de anchetă, în care au fost prezenți amiralul Nikolai Fedorovich Golovin, prințul Boris Grigorievici Yusupov și comandantul local de atunci Ignatiev.

Secțiunea 17

Acești slujitori clericali au raportat despre Schumacher în acțiuni dezonorabile la Academie, în infirmarea științelor și în răpirea unui mare tezaur, care consta în totalitate din 38 de puncte. Prima a fost nebunia lor în succesele lor, cea dintre ei, funcționarul Khudyakov, înainte de plecarea lui Nartov la Moscova, a rămas în urmă cu un geamăt și a anunțat în secret lui Schumacher toate intențiile lor, de ce și-a luat măsuri de precauție, a scris Moscovei prietenilor săi și a încurajat profesorii și adjuncții să citească prelegeri de dragul aspectului, astfel încât numărul cititorilor să fie de trei ori mai mare decât cel al ascultătorilor și apoi, în cea mai mare parte, în locurile identificate anterior. În ciuda faptului că la început comisia a fost concepută fierbinte, totuși, în curând totul s-a îndreptat către informatori, apoi către comisie, și mai ales către prințul Yusupov, un străin puternic la curte, a scris apoi pentru Schumacher. Nu s-a făcut nimic din ceea ce informatorii au cerut prin forța decretului nominal și prin justiția însăși, adică nu au fost sigilate toate departamentele necesare, pentru care era o suspiciune mai mare, iar bibliotecarul superior Taubert, autocratic, s-a dus la pecetlui. cei care au rupt sigiliul și au scos scrisori. Denunțătorii nu aveau voie, în virtutea decretului personal din acea comisie, să analizeze scrisori și lucruri și, într-un cuvânt, nu s-a folosit nicio rigurozitate a justiției, iar informatorii au fost arestați fără motiv, Schumacher a fost eliberat de arestare.

§ 18

În cele din urmă, din partea lui Schumacher, mocasinii de la miniștrii inferiori academicieni, care fuseseră pedepsiți de Nartov pentru beție, au fost convinși, astfel încât, după ce a îmbunătățit împărăteasa acolo unde au plecat, au căzut la picioarele ei, plângându-se de Nartov, se presupune că i-a forțat. a suporta foamea fără plată. Ei au făcut acest lucru, iar împărăteasa, la calomnia patronului lui Schumacher, a ordonat ca Nartov să fie scos din Cămară și Schumacher să fie principalul în ea ca și până acum. Între timp, deși comisia nu a putut evita să-l găsească pe Schumacher nevinovat în unele puncte, despre care a fost expus în primele ședințe, el a alcătuit totuși un raport către Senatul de Guvernare, care a fost foarte bine intenționat pentru Schumacher și condamnat pentru informatori. , care au fost condamnați la amenzi și pedepse, dar și iertați, aparent pentru împăcarea cu suedezii. Punctele în care este expus Schumacher sunt următoarele: 1)

că a ținut patru lachei sub numele slujitorilor Kunstkammer, a condus în liberiul său, care

* 384 *

Biblioteca Runiverse

0 scurtă istorie a conduitei biroului academic

nu aveau afaceri în Kunstkamera, cu un salariu academic de 24 de ruble pe an, pentru care a cheltuit peste 1.400 de ruble din banii statului; 2) că și-a păstrat anumiți bani pentru tratarea oaspeților care veneau la Kunstkamera, cu patru sute de ruble pe an, pentru sine și a adăugat la salariu să nu dea socoteală, din care s-au cheltuit în total mai mult de șapte mii de ruble; 3) că a păstrat votca franceză deținută de stat, care era întotdeauna disponibilă pentru lucrurile Kunstkammer, și a folosit-o pentru nevoile casnice. Și într-un cuvânt, dacă comisia ar permite informatorilor să ajungă în conturile care aparțineau tipografiei și comerțului cu cărți, atunci, desigur, ar fi mari defecțiuni și risipă a banilor statului. Mai mult, consilierul Narts a dovedit că Schumacher a comunicat în secret statelor străine o hartă a navigației și a locurilor noi descoperite de Chirikov și Bering, care a fost apoi ținută secretă. Iar această legitimație a fost scoasă de bibliotecarul de atunci subcomisar Taubert din bunurile lui Osterman, aflându-se în analiza scrisorilor sale, care o avea ca comandant șef al flotei.

§ 19

La eliberarea lui Schumacherov au contribuit mult și profesorii de atunci, și mai ales Kraft prin afinitate, Winsheim prin mare prietenie și comisiile din Siberia Gmelin și Miller, care au sosit la momentul potrivit, cărora Schumacher le-a promis că le va da aici salarii duble siberiene. , la Sankt Petersburg, de îndată ce a fost închis încă în birou. Acești patru au călătorit prin curțile nobile ale unor oameni la întâmplare, atrăgând alți profesori și au cerut eliberarea lui, dar s-au calmat curând, apoi Schumacher, după ce i-a chemat o vreme pe Gmelin și Miller cu împlinirea promisiunii, în cele din urmă le-a refuzat deloc. Cu alții a început să acționeze în mod arbitrar. Cu Deli-lem s-a reînnoit vrăjmășia străveche și mai ales că a fost deputat în comisie de partea informatorilor. Care au fost atunci cearta sau, mai bine, dizgrația dintre Schumacher, Delisle și Miller! Aproape trecuse un an întreg, fără să se întâmple nimic în Conferință decât zgomote. În cele din urmă, toți profesorii au depus în unanimitate un raport împotriva lui Schumacher la Senatul guvernamental în dezordine și injurii, motiv pentru care acest Senat a judecat și a indicat că treburile de drept în fața științelor ar trebui să fie în jurisdicția exclusivă a Adunării Profesoriale.

§ 20

Dar puterea lor a fost foarte scurtă, apoi că în curând Excelența Sa Conte Kirilo Grigorievich Razumovskoy a fost acordată Academiei de către Președinte, căruia toate fostele certuri academice din fața lui au fost trimise spre considerare de la Senat, care au fost atât de

rezolvate încât zâna poveștile au fost luate de la toți profesorii separat, stă

13 M. V. Lomonosov, vol. 2 * 385 *

Biblioteca Runiverse

Documentație

nu se știe dacă cineva a denunțat lui Schumacher, la care modul în care a răspuns fiecare, dar se știe că Schumacher a rămas ca înainte în forțele sale și a primit în curând întăriri mari.

Secțiunea 21

Cam acum, mulți profesori! au plecat în patria lor: Kraft, Gainsius, Will de, Crusius, Delisle și Gmelin, dintre care două motive pentru a pleca și a pleca trebuie menționate în mod special. Delisle, fiind cel mai mare încă de la începutul Academiei, a căutat pe bună dreptate superioritatea față de Schumacher și, după ce a servit timp de douăzeci de ani cu același salariu, a cerut un spor și, întrucât i s-a refuzat, a vrut să forțeze cererea de abshid, care i s-a dat fără explicații sau convingeri, căci Schumacher se bucură că a fost ocazia să-și învingă vechiul rival. Gmelin Schumacher a pus multe obstacole în compoziția florei rusești, de care s-a plâns. Schumacher l-a certat în scris pe Gmelin într-un mod dezonorant, pentru care Gmelin și pentru a refuza să primească un salariu dublu, așa cum a fost cazul în Siberia, a început să ceară concediu la patrie și că excelența sa domnul președinte s-a înclinat dacă ar da garanți de încredere. Prietenul său, profesorul Miller, a fost primul găsit și l-a convins pe profesorul Lomonosov să-i fie tovarăș, care, pe cât îl mângâia pe Millerov, era mai convins de cuvintele regretatului Krasheninnikov, care, despre inima bună și înclinația lui Gmelin. față de studenții ruși, Lomonosov a spus că le-a ținut prelegeri în Siberia, ascunzându-se de Miller, care i-a interzis să facă acest lucru. Gmelin, pentru care nu s-a întors, a arătat motivele, și probabil și pentru faptul că a auzit prin scrisori amicale despre continuarea stării proaste a Academiei și despre puterea mai mare a fostei Schumacher.

Capitolul doi

DESPRE ACȚIUNILE BIROULUI CU CORPORAȚIA ACADEMICĂ DUPĂ NOUL STATUT

Secțiunea 22

La aderarea noului președinte s-a alcătuit un nou statut, în care aranjarea și întocmirea niciunului, din câte știu eu, nu a fost de la academicienii participantului. Schumacher a dat cu adevărat sfaturi scriitorului, care din multe dintre semnele sale spirituale, și mai ales din stabilirea unei mari puteri de birou, de la numirea profesorilor străini, de la îndepărtarea speranței ca profesorii să se ridice la jetoane mai mari, este fără îndoială clar. Acest personal și regulamentul din Colecția de profesori, la primire, au fost citite o dată, iar după aceea, chiar înainte de publicare, au fost ținute în secret. Toată lumea s-a gândit că el este bun, apoi au crezut că este autorul lui Mr. Goldbach. Unu-

Biblioteca Runiverse

0 scurtă istorie a conduitei biroului academic

dar atunci când au fost tipărite, ei nu au văzut gândurile și fermitatea raționamentului lui Goldbach, care a încercat întotdeauna despre avantajele unui profesor. Mulți au regretat că acest regulament a fost tipărit și în alte limbi și că a fost depus un dosar pentru discuții nefavorabile despre Academie în alte state. Ce s-a întâmplat după acest regulament și pentru el va fi în cele ce urmează.

Secțiunea 23

Pentru un mai mare respect față de Cancelarie, cu o asemenea schimbare, a fost nevoie și de un loc mai spațios: primul a decis să fie îngust și înghesuit. Schumacher nu a ratat niciodată asemenea împrejurări, pentru a nu-l folosi în nici un fel pentru a-și asupri rivalii, iar pentru aceasta a sfătuit să transfere Cancelaria la Camera de Desen și Grydoroval și să mute afacerea cu desen la Expediția Mecanică, care era atunci. jos, sub actuala Cancelarie, unde aveau o întâlnire soții Nart, care pentru aceasta a fost nevoit să elibereze locul, să-și distrugă întâlnirea, iar uneltele și artizanii erau despărțiți în colțuri înghesuite. Aceasta a fost cauza incendiului academic, deoarece în timpul acestei schimbări unii artizani au fost transferați în camerele Kunst-Mersky, în astfel de camere în care sobele au fost cu greu încălzite de la începutul acestei clădiri și, în timpul transferului măștrilor de atunci, fie prost corectat sau deloc examinat. Se spune că lângă țeavă se afla un buștean, dintre care unele au luat foc de la încălzire. Au fost diferite argumente despre acest incendiu, s-a spus și despre Herostratus, dar nu s-a făcut nicio anchetă. Iar paznicul acelor camere a dispărut fără urmă, despre care nu exista nicio pretenție cuvenită. În Academie, pe lângă un număr considerabil de cărți și obiecte anatomice, întreaga galerie cu obiecte siberiene și chinezești, Observatorul Astronomic cu instrumente, Marele Glob din Gottorp, Camera Optică cu toate instrumentele și vechea Cancelarie cu dosare de arhivă rămase în ea, au ars, dar paguba a fost arătată instanței și publicului una foarte mică, și un glob mare, s-a anunțat că a fost doar deteriorat, în ciuda faptului că nu a mai rămas nimic intact, decât pentru vechea ei ușă, care stătea întinsă în pivniță. Pentru o mai bună asigurare a micilor pagube cauzate de incendiu, Vedomosti descrie rătăcirea în jurul Kunstkamera a unui anumit cavaler maltez rătăcitor Zagromoza, în care sunt numite lucrurile rămase intacte pe care el, Zagromoza, le-a văzut. Dar dacă chiar și asta ar fi fost anunțat în același Vedomosti, pe care nu-l văzuse în Kunstkamera, atunci cu greu ar fi ieșit din el un registru mai mic.

Secțiunea 24

Astfel, după ce a stins indignarea curții și zvonurile din oameni despre acest incendiu, Academia a fost înființată în 1748 și a reparat un glob mare într-un mod nou, adică să facă totul nou,

depunând toate eforturile. Au fost așezați o mulțime de persoane aflate în întreținerea statului, iar cortul de piatră unde se află acum costă aproximativ cinci mii! Între timp, pe măsură ce nemulțumirea de la curte s-a răcit, construcția globului s-a oprit și la șaisprezece ani era încă complet dezgropată.

Secțiunea 25

În același timp, pentru execuție, deși pentru o vreme conform statutului, de la seminariile sinodale, de la Moscova, Novgorodskaya și Neva, au fost solicitați aproximativ treizeci de școlari, pentru că nu erau băștinași crescuți la Academie, cu excepția a doi din A acceptat Seminarul Neva, care acum este profesor! Kotelnikov și Protasov. Prelegerile universitare și predarea la Gimnaziu au început cu puțin succes. Profesorul Miller a fost numit rector la Universitate conform regulamentelor. Și asta a continuat până când cei care fuseseră chemați de la școlile teologice în cea mai mare parte s-au stabilit pe alocuri. Între timp, Miller, cu Schumacher și cu evaluatorul Teplov, s-a răcit și din acest motiv a fost demis din rectorat, iar în locul său a fost numit un asociat Krasheninnikov, ca și cum intenționat în disprețul lui Miller, deoarece Krasheninnikov era student în Siberia sub porunca lui, ceea ce făcea supărarea și mai mare. În timpul mandatului lui Krasheninnikov, nouă persoane au fost promovate de la gimnaziu la studenți. Numai că nu a făcut-o bine la sfatul lui Schumacherov, că nu a susținut înainte un examen public pentru lucrare, pe care, însă, profesorul Lomonosov a corectat, pentru că a luat criticile lui Krasheninnikov și studenților cu un examen desfășurat în Adunarea Profesorilor, iar aproape toți studenții noi au putut să asculte prelegeri, care, totuși, nu au continuat decent, iar studenții au rătăcit parțial într-un mod gol, locuind prin oraș în diferite locuri îndepărtate pentru locuri ieftine. , sortându-se parțial în diferite departamente academice. Patru dintre cei vechi au fost trimiși peste ocean. Așadar, cursul predării universitare a fost complet oprit, cu excepția profesorului Brown, care a ținut neconținut prelegeri filozofice, în ciuda antipatiei lui Schumacher față de aceasta și a muștrărilor și sfatului neprietenos.

§ 26

Aducându-se la Schumacher în asemenea împrejurări și pregătindu-și mâna ginerelui, moștenitorii și urmașii evaluatorului de atunci (acum consilier de stat) Taubert, se temea de doi profesori în activitatea acestei întreprinderi: vechi rival Miller și Lomonosov, care apoi au început să vină cu scrierile sale în conștientizare. Și de dragul acestui lucru, Schumacher a început să repare următoarele atacuri. Lomonosov, încă de la sosirea sa, a cerut să fie construit un laborator la Academie pentru practica în știința sa chimică, dar după

0 scurtă istorie a conduitei biroului academic

De peste un an, după ce a depus multiple petiții la Cămară, nu a putut obține ceea ce își dorea. Și, în sfârșit, fiind produs în baza aprobării întregii Adunări Academice și prin decret personal de binecuvântată amintire a împărătesei Elisaveta Petrovna, semnat de propria ei mână, a primit decret de la instanță și suma pentru laborator. de la Biroul din clădire la propunerea baronului Cerkasov. Pentru a elimina toate acestea, consilierul Schumacher și asesorul Teplov m-au invitat să trimit disertațiile mele, care fuseseră deja testate în Adunarea Generală Academică, la Berlin, profesorului Euler, desigur, pentru ca acesta să le blasfemieze, iar dr. se spune că va accepta și profesia de chimist cu un surplus de salariu. Iar Burgav, nemaifiind ascuns, a spus că va comanda lut din Olanda pentru cuptoare în Laboratorul de Chimie.

§ 27

Între timp, Lomonosov, auzind acest lucru despre Boergava, a raportat baronului Cerkasov și, prin urmare, eliberarea de bani pentru Laborator a fost suspendată. De asemenea, Burgav, după ce a aflat că i s-a încredințat profesia de chimist pentru a jigni Lomonosov, a refuzat să facă acest lucru. În plus, evaluatorul Teplov, arătând în secret certificatul lui Lomonosov Euler al disertațiilor sale, plin de laude, a anunțat că de Schumacher vrea să-l încadreze la traduceri și să-l excomunica din profesor, însă nu a reușit. Și de îndată ce Lomonosov a cerut certificatul lui Euler, Teplov i-a trimis imediat o tședulcă pentru a trimite certificatul cu rigurozitate înapoi și pentru a nu-l arăta nimănui, mai ales lui Schumacher: era atât de supus lui Schumacher. După aceea, sub supravegherea și locația lui Lomonosov, a fost construit Laboratorul de chimie, în care, lucrând cu multe experimente, pe lângă alte studii, a inventat masa de porțelan, lucrarea în mozaic și a compus o nouă teorie despre culori.

§ 28

Arta mozaic inventată, care a fost acceptată fără tragere de inimă ca producție deținută de stat, deși Lomonosov a irosit în zadar, a cerut Senatului de guvernare să înființeze o fabrică privată cu bani de împrumut auxiliar și cu salariul țăranilor, care a fost stabilit pentru el. Și pentru a solicita o propunere de Senat din partea țăranilor, trebuia să meargă la Moscova, de unde curtea plecase cu puțin timp înainte. Pentru aceasta, Lomonosov a cerut o scrisoare de concediu de la Cămară, dar Schumacher a refuzat, spunând că nu îndrăznește să o dea fără permisiunea prezidențială. Dar, pe măsură ce călătoria de iarnă a început să slăbească, iar Lomonosov s-a gândit că poate și el va fi refuzat de președinte și cazul lui va fi foarte lung, a cerut permisiunea Copilului Senatului.

* 389 *

Biblioteca Runiverse

Documentație

Tori, de la amiralul prinț Golițin, a pașaport și a venit la Moscova direct la președinte, cerându-și scuze pentru nevoia lui legitimă. Excelența Sa l-a primit cu afecțiune și pe tot parcursul șederii i-a arătat dragoste. Împărăteasa atotmilostivă s-a demnit să-i dea semne satisfăcute ale celei mai înalte favoi a ei și i-a acordat satul la cerere. Întors la Sankt Petersburg, Lomonosov a văzut în Adunarea Profesorilor de la președintele onomu la general înfruntat o mustrare în neascultare. Și regretatul prinț amiral Golițin i-a arătat lui Lomonosov o mustrare politicoasă din partea președintelui sub forma unei scrisori a consilierului Teplov că a mijlocit în poziția altcuiva prin eliberarea lui Lomonosov la Moscova: succesele sale au fost atât de dezgustătoare pentru Schumacher.

§ 29

Împărăteasa E[lisaveta] Șchetovna de binecuvântată memorie, la Kurtag Lomonosov, prin cămărilul Șuvalov, s-a demnat să anunțe în timpul șederii sale la Moscova că E.V. Mi-ar plăcea să văd istoria Rusiei scrisă în stilul lui. A acceptat acest lucru cu mulțumire și s-a întors la Sankt Petersburg, a început să adune cu zel materialele necesare pentru aceasta. (Primul volum alcătuit a fost prezentat lui E.V. cu o dedicație în anul 49.) În cazul plății pentru recompensa pentru sarcina a o sută de chervoneți pentru o disertație de chimie, Lomonosov a spus în ședința profesorului că el, având lucrarea al compunerii „Istoriei Rusiei”, nu vrea să practice chimia atât de liber, iar dacă într-un astfel de caz este nevoie de un chimist, îl recomandă pe Landmeister Dakhrits. Reluând acest lucru, Miller a notat în procesul-verbal, fiind de acord cu Schumacher, fără alte explicații cu Lomonosov. ordonă deodată doctorul Zalhov, și nu cel recomandat de Lomonosov, care văzu deodată că a sosit un nou chimist, iar Laboratorul și apartamentul i-au fost date. Zalhov menționat mai sus a fost foarte jalnic după aceea. Căci, după ce Lomonosov a părăsit apartamentul, a intervenit evaluatorul Taubert, iar Zalhov a rătăcit multă vreme în spații închiriate, îndepărtate de Laborator și nu a putut să se apuce de chimie. Între timp, Lomonosov a fost prietenos cu el și nu și-a permis să fie adus la durere pe nevinovatul Salhov. Și Salhov nu s-a ținut de partea Schumacher, pentru care a fost expulzat cu dezonoare din Rusia, pentru că nu numai că i s-a dat un abshid din timp, potrivit lui Taubert, fiind deja membru în Cancelarie, fără să ceară și să consimtă și fără să semneze. camarazii săi, consilierul colegial Lomonosov și consilierul de curte al lui Shtelip, au trimis un promemoriu Amiralității pentru ca acest colegiu să trimită un decret lui Kronshtat și să ordone lui Zalhov să revoce diploma care i-a fost dată ca membru academic.

* 390 *

Biblioteca Runiverse

0 scurtă istorie a conduitei biroului academic

§ treizeci

Următoarele i s-au întâmplat lui Miller cam în aceeași perioadă. După ce fosta comisie de la Academie pentru a pune capăt disputelor dintre Miller și Krekshipy cu privire la numele de familie de stat al Romanov,

În care profesorii Strub, Trediakovsky și Lomonosov au fost întemnițați pentru considerație, Miller a căzut în favoarea președintelui și a lui Teplov și apoi i-a fost luat rectoratul și dat lui Krasheninnikov. Acesta a fost rezultatul faptului că în primul volum al Istoriei Siberiei, autorul a pus o mulțime de bibelouri mărunte și, citindu-l, s-a certat și încăpățânat, nevrând să anuleze nimic, cu mulți profesori și cu însuși asesorul Teplov. De asemenea, în loc de cea mai generală chestiune istorică de stat, el s-a exersat mai mult în alcătuirea tabelor genealogice pentru a fi pe placul unor persoane nobile private. Acest lucru i s-a părut periculos pentru Schumacher la putere și pentru asta a încercat să-l inspire pe evaluatorul Teplov totul despre el și a căutat o oportunitate.

§ 31

Între timp, în Franța fusese publicată o hartă a călătoriilor maritime americane ale lui Chirikov și Beringov, despre care Academia era foarte tulburată, iar Miller a trebuit să corecteze acest lucru. Cam în această perioadă, a fost interceptată o scrisoare a lui Delilevo către Miller despre împrejurări academice, în care s-au găsit discursuri disprețuitoare pentru Academie, iar în acest scop a fost înființată o comisie de anchetă prin decret personal în Cancelaria Academică. Nu i s-a ordonat să iasă din casă, iar scrisorile lui au fost sigilate, în care, în timpul analizei, s-a găsit ceva obscen. Cu toate acestea, din cauza indignării și a solicitărilor soților Millerov la curtea prietenilor, chestiunea a rămas fără intervale.

§ 32

După aceea, Miller a primit ordin să compună un discurs sau o disertație despre istoria Rusiei pentru un act public la Academie, pentru care a ales o chestiune care i-a fost foarte dificilă - despre numele și începutul poporului rus, care, după cum de îndată ce, fără citire în fața Adunării Profesore, a fost tipărit la Moscova pentru a fost trimis președintelui pentru aprobare, actul public a fost imediat amânat, iar discursul lui Millerov a fost dat în considerare unor membri ai academicienilor, care au văzut imediat multe defecte și, în plus, câteva expresii batjocoritoare în raționamentul poporului rus, pentru care acest discurs a fost cu totul lăsat deoparte. Dar Miller, nemulțumit de asta, a cerut ca disertația sa să fie luată în considerare de întreaga Adunare Academică, care a fost ordonată de Președinte. Aceste întâlniri au continuat mai bine de un an. Nu au fost zgomote, muștrări și aproape lupte! Miller a mâncat cu toți profesorii, i-a certat și i-a dezonorat pe mulți verbal și în scris,

* 391 *

Biblioteca Runiverse

Documentație

la alții ținea un băț în Adunare și îl bătea pe masa de conferință. Și în cele din urmă, în casa președintelui, s-a comportat foarte grosolan și, mai ales, l-a dezonorat în ochi pe evaluatorul Teplov. După aceasta, ședințele profesore de investigație s-au încheiat curând, iar Miller a fost amendat prin retrogradare la adjunct.

Secțiunea 33

La plecarea prezidențială spre Ucraina, după aproximativ șase luni de la încheierea comisiei, evaluatorului Teplov și profesorului Lomonosov li s-au acordat consilieri colegiali la Moscova, aceasta în profesia sa, iar sub hatman, adjunct Popov a fost promovat profesor! iar Miller este iertat și promovat de la adjunct la profesor!. Și pentru a-l ridica și întări din umilință împotriva lui Lomonosov, care lui Schumacher i se părea periculos, pentru a nu-și slăbi autocrația, căci acest Miller a fost numit în curând secretar și încurajat de o creștere notabilă a salariului, iar Departamentul Geografic i-a încredințat. cu acelasi. În plus, a fost plasat în comisia care, prin ordin prezidențial, a fost instituită pentru a elimina excesele din Academie, în care membri erau consilieri colegiali Schumacher și Lomonosov, consilierul de instanță Shte-lin și profesorul Miller.

§ 34

Motivul a fost următorul această comisie. Zvonul a ajuns chiar în interiorul instanței despre excesele, neajunsurile și dezordinea academicului, iar președintele a auzit acolo discursuri neplăcute despre domnia sa. Și pentru aceasta a trimis un ordin de corectare a acestui lucru către Oficiul Academic și consilierului Lomonosov o scrisoare specială, în plus, privată a consilierului Teplov, în care tulburările lui Schumacher sunt descrise cu acuratețe și claritate. Și de aceea este imposibil să renunți prin orice mijloace, pentru că tulburările lui Schumacher erau cunoscute de multă vreme. De la începutul acestei comisii, lucrurile au început destul de bine, totuși se poate fi sigur că Schumacher, fiind membru al comisiei care a fost constituită pentru analiza propriilor tulburări, a prevenit un bun succes în toate. Iar consilierul de curte Shtelin a reprezentat artă mai mult decât păianjeni. Secretarul Khanin, care se afla pe atunci în Cămară, și-a căutat un asesor și singurul supraveghetor al tipăririi și comerțului de cărți, care era cel mai dureros pentru științe, a încercat în toate modurile posibile să-l mulțumească pe Schumacher. În sfârșit, comisia s-a încheiat, iar președintelui i s-a înaintat un raport, a cărui execuție ar putea îmbunătăți măcar puțin starea academică, dar a fost complet ignorată. Arhitectul Schumacher a fost demis doar pentru beție, dar după aceea a fost din nou acceptat și acționează ca înainte.

* 392 *

Biblioteca Runiverse

0 scurtă istorie a conduitei biroului academic

Secțiunea 35

A urmat cel mai înalt ordin de binecuvântată amintire a împărătesei Elisaveta Petrovna pentru corectarea statutului tuturor consiliilor și scaunelor judiciare, motiv pentru care decretul a fost trimis Academiei de Științe pentru a corecta statutul academic și a-l considera conform ideii de evaluator. Taubert. În acest scop a fost convocată o adunare generală a profesorilor, la care a fost prezent și consilierul Teplov,

care, în calitate de autor al statutului academic, a început să susțină cu înverșunare că acesta nu era încă supus vreunei modificări ca unul nou și, prin urmare, ar trebui lăsat în forța sa. Consilierul Lomonosov, dimpotrivă, și-a închipuit că în acest statut sunt multe culpe, reglementări controversate și vătămătoare, ceea ce este dovedit de faptul că se fac execuții conform acestuia. Consilierul Teplov nu a vrut să-i asculte cuvintele cu dispreț. De ce a venit din ambele părți cuvinte nepoliticoase și zgomot. Și nimic nu este permis în Adunare. Conform spuselor lui Teplov, Lomonosov a fost demis din prezenta în Adunarea Profesorilor, dar la instanța a fost justificat din punct de vedere legal și demiterea sa a fost declarată invalidă și nulă în scris. Deși statutul academic a fost din nou depus recent prin decret de la Senatul Guvernului, parcă nu supus modificării, la care Lomonosov nu a semnat, dar câtă dreptate are în toate acestea, a mărturisit Excelența Sa Președintele însuși, ordonând cu ordinul său să face un nou statut academic consilierului de stat Taubert și numit Lomonosov.

§ 36

La sfârșitul acestui capitol, pentru a asigura în continuare starea proastă a Academiei în această epocă, ar trebui să se arate următoarele: 1) că pentru cei ai Cancelariei Academice, nimeni nu dorea să intre în serviciul academic de la oameni de știință străini, și nevoia a fost să ia oameni foarte mediocri, conform și s-au înclinat cu o îndemnizare deliberată. Profesorul Burgav a fost eliberat în patrie și în alte locuri pe bază academică sub masca nevoilor academice, potrivite pentru afacerile cu carte, iar în instrucțiunile sale între punctele principale era prescris ca, în călătoria sa, să extermină opiniile rele despre Academia noastră în țări străine și i-a asigurat starea de înflorire; 2) la o scrisoare a profesorului Strub către consilierul Teplov, căruia Strub a cerut o mărire de salariu, acesta a refuzat, declarând că de acum „Academie fără academicieni, Birou fără membri, Universitatea fără studenți, reguli fără importanță și, în final, în totul confuzie, chiar și până astăzi incurabilă.

* 393 *

Biblioteca Runiverse

Documentație

Capitolul trei

ASUPRA COMPORTAMENTULUI BIROULUI ACADEMICI DUPĂ DETERMINAREA NOI MEMBRI

Secțiunea 37

La plecarea în Ucraina, Președintele a numit noi membri în Cancelarie, pe lângă consilierul de stat Schumacher: consilier colegial Lomonosov și evaluatorul Taubert; consilierul de instanță Shtelip a fost la început prezent la construcția camerelor academice arse, iar după aceea a fost numit un adevărat clerical. Pe lângă fostele tulburări cunoscute anterior, consilierul Lomonosov părea ciudat: 1) contracte care au loc pentru construirea de camere arse și înființarea unei noi Tipografii de către evaluatorul Taubert și tot felul de reparații, caz în care el nu putea fi de acord peste tot fără a încălca legile și pentru aceasta și-

a înregistrat vocea în special, căreia i se pot arăta exemple; secretarul academic a protestat cu privire la astfel de contracte ulterior în Senatul guvernamental; 2) marea împărțire a cărților în dar fără cea mai înaltă comandă în legături bogate, motiv pentru care există un registru al persoanelor, din care se vede cât s-a cheltuit visteria de la începutul Academiei până în zilele noastre; 3) foarte multe lucruri care nu au nimic de-a face cu științele, cumpărarea de diverse lucruri pentru Tipografie, pentru Librărie, pentru odăile meșteșugarilor, și mai ales pentru fleacuri într-o avarie, care pierde atât de mult timp încât există. A mai rămas puțin timp liber pentru a încerca despre afacerea principală - despre științe, care se vede din reviste și protocoale de papetărie, cărora Lomonosov le-a propus în repetate rânduri să o oprească, dar fără succes, pentru că tovarășii săi puteau să se arate cu atât mai mult ocupați și harnici, pe care nu le puteau arata prin paianjeni.

§ 38

Consilierul Lomonosov a înaintat Adunării Profesorale un proiect de realizare a unei trompete, care se vedea mai clar în amurg, și a prezentat un experiment pe care îl făcuse cu mult timp în urmă. Profesor de fizică, acum consilier colegial, Epipus a făcut obiecții la acest lucru, considerând că este un lucru imposibil. Lomonosov, puțin mai târziu, a primit de la Chamberlain Shuvalov o trâmbiță de aceeași afinitate trimisă lui și a prezentat-o ca dovadă a dreptății sale. Cu toate acestea, profesorul Epinus nu numai că nu a vrut să asculte, dar a folosit și cuvinte grosolane împotriva lui Lomonosov; și deodată, în locul prieteniei de odinioară, a început să arate fapte ostile. Toată lumea a înțeles clar că, adică meșteșugul Taubert, după exemplul lui Schumacher, pe care oamenii de știință între profesori îl dispută, care s-ar fi putut termina pe cale amiabilă, l-au folosit în avantajul lor, stricându-le prietenia. Totul s-a dovedit clar a fi faptul că Epinus

* 394 *

Biblioteca Runiverse

Pe scurt, istoricul comportamentului Biroului Academic

nu numai cu Lomonosov, ci și cu alți profesori, prietenii săi, a încetat să mai fie prieten, s-a alăturat companiei Taubert și, în loc de diligența de dinainte, s-a lăsat la plimbare. Taubert a început să-l laude și să-l recomande pe Epinus pretutindeni și, prin urmare, și-a făcut două câștiguri: 1) că a luat din științe o persoană care, poate, ar fi început să acționeze împotriva lui dacă ar fi rămas în științe, 2) a găsit un nedoritor Lomonosov să-l ajute, ceea ce este dovedit pesimist de următoarele exemple.

Secțiunea 39

Între timp, consilierului colegial Teplov i s-a acordat funcția de consilier de stat. Pentru aceasta, Lomonosov, ca fiind promovat la un moment dat, a înaintat o petiție pentru promovarea sa la Excelența Sa a Academiei, domnule președinte, pe care a acceptat-o favorabil. Consilierul Taubert, după ce a aflat despre asta, l-a folosit pe profesorul Epipus pentru această nebunie, condamându-i pe profesorul

Zeiger și pe adjunctul Kelreuter, care era foarte îndrăgostit de Taubert și Miller. Au venit în masă la președinte și au cerut ca lucrarea lui Lomonosov să nu urmeze, ceea ce au făcut și altor persoane, avându-l pe Epinus drept conducător, iar Zeiger a condus discursul. De ce a fost oprită producția lui Lomonosov, în ciuda faptului că el fusese deja în același rang pentru al nouălea an, slujind timp de aproximativ treizeci de ani și trimitând până la patru profesii pe lângă treburile clericale; dimpotrivă, Yepinus, care a fost aici de abia trei ani cu un contract, a fost promovat la un consilier colegial, după ce a arătat un serviciu nu mic patriei ruse, conform recomandării lui Taubert, și chiar dincolo de străinii săi în vârstă, care lucrau cu sârguință în instruirea tinerilor rusi la Universitate, de la care Yepinus a scos scuze nefondate deloc refuzat.

§ 40

În timp ce predarea este dezagreabilă pentru Taubert, deși poate fi înțeleasă destul de bine din cele de mai sus, va apărea fără îndoială și din cele ce urmează, dar acest comportament nu poate fi menționat. Departamentul profesoral a stat în camerele academice, unde profesorul Brown a predat în cea mai mare parte, a cărui diligență constantă în predarea studenților ruși și, în plus, o conștiință cinstită merită laudă și răsplată deosebită. Apoi, fără nicio hotărâre și consimțământ al Biroului celorlalți membri și cu totul fără știrea lor, evaluatorul Taubert a ordonat să fie scoasă catedra, care a ajuns ulterior la Gimnaziu. Și dacă nu ar fi fost eforturile lui Lomonosov, atunci prelegerile ar fi fost complet oprite atunci, pentru că amplasarea vieții profesoriale și studențești de atunci în spații diferite impunea ca departamentul să fie în camerele academice.

* 395 *

Biblioteca Runiverse

Documentație

Secțiunea 41

Pentru a salva antichitățile rusești de la distrugere și pentru plăcerea vânătorilor, consilierul Lomonosov a prezentat în Biroul Academic pentru a șterge portretele foștilor suverani, care în diferite capitale și orașe specifice din fostele principate se află în bisericile de la morminte, după ce le-au scos desenele pe hârtie, la Academie pentru a transporta curat și, nagrydorov-vav, a pus în lumină. Toți membrii au fost de acord, iar maestrul de desen Andrey Grekov a fost recunoscut ca fiind destul de capabil. S-a luat o hotărâre și s-a cerut un decret permissiv de la Sfântul Sinod pentru a-i permite această lucrare peste tot în biserică. Cu toate acestea, Taubert, pentru a opri acest caz, pentru a-și lua cursul nu de la el, ci de la Lomonosov, a găsit o cale, recomandându-i pe acest Grekov pentru predarea desenului Alteței Sale Imperiale. Că a făcut acest lucru din invidie și răutate este incontestabil, pentru că 1) că ar fi posibil să găsească mulți desenatori mai buni în afară de Academie și mai ales că Taubert știa că plecarea lui Grekov era deja gata, 2) că, pe lângă îndeplinirea sa după mânia lui Lomonosov, nu l-ar recomanda pe Grekov în acel loc nobil, pentru că a fost martor la socrul său Schumacher în timpul comisiei de

anchetă împotriva lui, motiv pentru care fratele său mai mic, Alexei Grekov, încă oprează cu sensibilitate.

§ 42

Nu numai în treburile academice, Lomonosov are multe obstacole, în și în lucrările sale private, insulte. Când a adus afacerea cu mozaic la atât de desăvârșită, încât mulți au început să-și laude eforturile, în acea perioadă au fost publicate unele știri despre muzie în *Lucrările lunare*, pline de neștiință în această chestiune și chiar mai mult dispreț pentru această artă, care este acum. la Roma și aici produse din compoziții de sticlă și superioare celei antice. Aceste jigniri la adresa cauzei, pentru glorioasa patrie, din care au provenit, este clar că la finalul acestui eseu se află scrisorile V. T. Profesorul Miller culege eseuri, tipărituri Taubert. Unul poezia lui Lomonosov, altul „Istoria”, un al treilea ambele, și mai ales în Cancelarie, camaraderia este dezagustătoare.

Secțiunea 43

În conformitate cu puterea regulamentelor generale, departamentele academice sunt împărțite printr-un ordin prezidențial pentru membrii clericali într-o revizuire specială: consilierului colegial Lomonosov i se încredințează Adunarea Profesorală, Universitatea, Gimnaziul și Departamentul de Geografie, tribunalul. consilier Shtelin - Departamentul de Arte Academice, precum și abilități gredative, sculptate și alte abilități, evaluator Taubert - Tipografie, Carte-

* 396 *

Biblioteca Runiverse

Pe scurt, istoricul comportamentului Biroului Academic

magazin de lipit și afacere cu scule. În acest ultim, deși Lomonosov și Ștelin și-au imaginat atunci că munca instrumentală ar trebui împărțită, adică pentru meșteșugurile de nevoi tipografice, sunt necesare doar un dulgher, fierar și lăcătuș, în timp ce alții, ca un maestru în geometrie, optică, astronomie și meteorologie. Instrumente, aparțin departamentului de păianjen , care este dat lui Lomonosov în considerare, cu toate acestea, vocea lui Schumacher și Taubert este mai respectată, iar după aceea lucrările măștrilor instrumentali au fost folosite aproape exclusiv pentru plăcerile private, deoarece nu se știe aproape nimic din Birou despre originea cazurilor în Laboratorul Instrumental. De asemenea, Observatorul Astronomic și fizica cu greu au folosit nimic din el, nu numai în materie de noi, ci și în repararea instrumentelor vechi.

Secțiunea 44

Lomonosov a fost primul din catedrele sale care a respectat Gimnaziul și Universitatea, care erau într-o stare foarte proastă, și mai ales că gimnaziile și studenții locuiau separat în oraș, nu există un regulament, care a fost dispus de la începutul noului statutul de alcătuire al președintelui, din care s-a întâmplat,

1) că tinerii menționați mai sus, fără o rutină la ore și la cursurile profesionale, nu au fost predați corespunzător, 2) care locuiau departe de Academie, nu veneau să studieze la orele potrivite și, uneori, își luau zile libere pentru câteva săptămâni, mulți au primit salarii foarte mici și, împărtășește asta cu bieții tăi părinți, au îndurat sărăcia în mâncare și au umblat în cea mai mare parte în zdrențe și, prin urmare, și-au pierdut dorința de a preda. Pentru a respinge acest lucru, Lomonosov, cu permisiunea celor două departamente ale președintelui, a alcătuit din nou statutele și regulamentele, pe care Excelența Sa le-a testat și lucrurile au mers în cea mai bună ordine.

§ 45

Totuși, a fost imposibil să-l aducă la cursul potrivit din cauza neeliberării banilor studenților, în care consilierul Taubert s-a opus mult, pentru că, având sub supraveghere și pecetea sa tezaurul de la Bibliotecă, a dat cu mare greutate la Universitatea și Gimnaziul, când visteria impunătoare nu era la îndemâna Comisariatului. A fost, deși întreaga afacere cu carte și veniturile proveneau dintr-o anumită dependență academică cu pagube considerabile pentru științe, încât uneori Lomonosov ajungea la lacrimi, deoarece, văzându-i pe bieții școlari desculți, nu putea să-i ceară bani pe Taubert, văzând că nu-i folosea pentru lucruri necesare. De exemplu, fiica unui pumn care a murit cu mult timp în urmă, Kupiya, a adus după tatăl ei instrumentele vechi rămase, pe care le-au luat imediat pentru cuvântul turnătorie pentru 120 de ruble în numerar, când elevii de liceu aproape că aveau

* 397"

Biblioteca Runiverse

Documentație

nu era nimic. Astfel de acțiuni l-au obligat pe Lomonosov să ceară președintelui ca Universitatea și Gimnaziul să-i fie acordate sub controlul său exclusiv și să separe suma și noul statut pentru ambele instituții mai ales pentru ca Cancelaria (adică ceilalți membri) i-ar oferi orice ajutor în acest sens. Câte, dimpotrivă, obstacole au fost puse, urmează mai jos. Totuși, în ciuda acestora, prin eforturile lui Lomonosov, au început examenele la Gimnaziu și s-au ținut prelegeri de la clasă la clasă și studenților și la Universitate; și în patru ani erau deja douăzeci de oameni și într-o domnie a lui Schumacherovo în treizeci de ani nu s-a întâmplat nici măcar o persoană.

§ 46

Succesele Gimnaziului și Universității, pe cât de dureroase au fost pentru Tauber, se văd din obstacolele puse în locul ajutoarelor menționate mai sus. Profesorul Modrakh, care era atunci inspector al gimnaziului, a adus lui Lomonosov un mandat clerical, semnat de el, Lomonosov, și trimis la Moderakh să accepte bani pentru studenți și studenți de gimnaziu, în care a fost răzuit și în acel loc era scris: „și folosiți-le după ordinele mele verbale”, ceea ce este contrar legilor și, sperăm, nimeni altcineva, ca al lui Taubert, nu a primit ordin să caute în viitor.

Când Lomonosov a alcătuit statutele și regulamentele pentru Gimnaziu și Universitate, de dragul unei mai bune funcționalități, le-a comunicat consilierului Teplov și a patru profesori pentru revizuire și notițe. Teplov a făcut observații și trei dintre profesori, care au fost în cea mai mare parte corecți și respectați. Cel de-al patrulea, acceptând sfatul lui Taubert, a argumentat împotriva numărului de elevi și studenți de gimnaziu, folosindu-se exact de cuvintele sale: de ce sunt atât de mulți studenți și studenți de gimnaziu? unde vor fi puse și folosite? Aceste cuvinte au fost repetate adesea de Taubert Lomonosov în Cancelarie și, deși răspunsul a fost că nu avem ruși naturali, nici medici, nici farmaciști, și sunt puțini vindecători, de asemenea mecanici iscusiți, munteni, avocați și alți oameni de știință și mai jos. profesorii lor de la Academie însăși și din alte locuri, dar, fără să acorde atenție acestui lucru, Taubert a repetat și a inspirat mereu pe alții: „unde sunt studenții?”.

Secțiunea 48

În depunerea sa către Președinte, Lomonoșov a recomandat corectarea Universității și a Gimnaziului ca profesor! adjunctii lui Kozitsky și Mothonis, unul de filozofie, iar celălalt de greacă, și l-au adus pe Taubert să se aplece, atunci că prezentarea unuia este nu numai importantă, dar s-a scuzat parțial de lipsa unei sume, asumându-și parțial motivul

* 398 *

Biblioteca Runiverse

Pe scurt, istoricul comportamentului Biroului Academic

Cânt că ar fi fost sânguincioși, dar nu au vrut să facă nimic după ordinele lui și așa mai departe. Dar nu așa a procedat cu sfântul său Rumovsky și recent cu insolentul Schlozer, pe care vrea să-l facă profesor în mod ilegal! poveștile de mai jos.

Secțiunea 49

Pentru fundația solidă a Universității din Sankt Petersburg și pentru mișcarea acesteia, consilierul Lomonosov a încercat să solicite privilegii adecvate și să facă o inaugurare solemnă, urmând exemplul altor universități. Pentru aceasta, cu permisiunea Excelenței Sale, Academia Prezidențială, după exemplul altor universități, a compus un privilegiu și, cu aprobarea sa și Adunarea Profesorilor, l-a dat să fie rescris pe pergament cu decorațiuni corespunzătoare și cu toate accesoriile. după la Conferința de atunci, unde a fost testat de către Cancelar, Excelența Sa Conte Mihail Lariopovici Vorontsov, contrasemnat pentru semnarea e.v. binecuvântată amintire a împărătesei E [lisaveta] P[etrovna] și printre altele s-a propus, dar bolile care s-au petrecut atunci și moartea ei grabnică au oprit acest lucru. Notele sunt demne în acest caz. Acțiunile lui Taubert: 1) că nu a vrut să audă de inaugurarea universității și din acest motiv nu a semnat

proiectul de privilegiu pentru depunerea la Conferința Curții, care este reprezentată de președinția și Lomonoșov. mâinile;

2) a fost trimis un ordin Adjunctului Protasov în Olanda, pentru ca, fără să devină medic acolo, să meargă la St. Taubert nu a subscris la acest lucru, răspunzând că „sunt niște numiri de doctorat aici, nu îl vor citi”, de parcă monarhia locală nu ar fi la fel de importantă ca olandeza. Este adevărat că augurarea din motivul de mai sus a fost oprită, dar aici Protasov putea fi întotdeauna numit medic, dar Taubert, în timpul bolii grave a lui Lomonosov, l-a trimis din nou pe Protasov în Olanda pentru a primi un doctorat, ceea ce a pierdut timpul și dependența în zadar și nu. prejudiciu adus autorității academice, pe care președintele este în regulamentul permis să o producă în grade științifice. Că Taubert a făcut acest lucru nu în folosul lui Protasov, ci pentru a împiedica Universitatea, reiese clar din faptul că după revenirea lui Protasov ca medic, când a fost promovat profesor! a continuat timpul, iar dacă Lomonosov nu ar fi grăbit ducând chestiunea la casa președintelui pentru semnare, atunci, desigur, Protasov ar fi fost un adjunct până în ziua de azi. Cu toate acestea, Taubert a câștigat și, mai mult, că l-a înzestrat pe sfântul său Rumovsky cu vechime față de Protasov.

* 399 *

Biblioteca Runiverse

Documentație

§ 50

Pentru înființarea Universității a fost nevoie de un profesor de jurisprudență, care, după demiterea lui Strubov, care este acum consilier clerical, era gol. Lomonosov, la recomandarea domnului Goldbach și după aprobarea în Adunarea Profesorală (cu excepția lui Miller), a prezentat auditorul șef Fedorovich, care, pe lângă studiile de jurisprudență la universități, a fost mulți ani mai târziu în serviciul de stat la Cabinetul medical și în Amiraalitate și a învățat mult mai mult decât alții limba și drepturile ruse, motiv pentru care a fost acceptat de Excelența Sa. Taubert și Miller încă îl urăsc și îl persecută pentru că servește la înființarea Universității. Răutate i s-a dat mai ales în două ocazii. A fost învățat de oameni nebunești de la vechii studenți ai traducătorului Polenov, care au ascultat cursuri juridice la Fedorovich, astfel încât a cerut să plece în străinătate pentru știință, declarând că nu poate înțelege nimic de la Fedorovich (acesta a fost motivul pentru care a trimis doi studenți). peste ocean, și nu de dragul învățării). Acest raport al lui Polenov a fost atât de respectat încât, fără a necesita nicio explicație sau justificare de la Fedorovich (de la profesor și profesor), a fost făcută o definiție clericală peste Lomonosov, ca reproș lui Fedorovich și spre plăcerea lui Polenov. Și studentul Lepekhin a fost trimis cu el pentru spectacol. După aceea, Fiodorovich și-a prezentat justificarea în cadrul reuniunii profesorilor, care, respingând, Miller nu numai că l-a certat pe Fiodorovich cu cuvinte dezonorabile, ci chiar l-a dat afară din Conferință. Fedorovich a cerut satisfacție și a fost achitat de dovezi profesionale, dar problema nu s-a încheiat încă. Ipaco Miller a acționat cu studentul Inohodtsev, care, fiind încredințat lui Rumovsky

să predea astronomie, a depus apoi o petiție la Cancelarie pentru a fi concediat din acea știință din cauza abilității nemulțumite a ochilor săi, adăugând că foarte rar aude prelegeri de la Rumovsky. Prin urmare, acest student a fost convocat înainte de ședința profesorală și i s-a dat o mustrare cruntă și i s-a ordonat să rescrie raportul.

§ 51

Aproape de la început, Universitatea și Gimnaziul au fost ținute în apartamente închiriate, pentru care s-au cheltuit deja multe mii din trezorerie. Pentru aceasta, deja după noua înființare a acestor departamente, Lomonosov s-a prezentat să cumpere casa soților Stroganov situată în apropierea Academiei pentru Universitate și Gimnaziu, iar târgâiala a continuat în această intenție timp de câțiva ani, și mai ales că Complexul Trinity, unde se află acum Universitatea și Gimnaziul, era foarte dărpănată și, în plus, aproape. Taubert nu părea să fie dezgustat de acest lucru decât în această primăvară, când Lomonosov, din cauza slăbiciunii, a trecut un râu subțire într-un drum plin de noroi, nu a putut fi prezent în Cancelarie doar de multe ori și, în plus, a practicat afaceri la ordinul lui.

400

Biblioteca Runiverse

0 scurtă istorie a conduitei biroului academic

curte e. Apoi, Taubert, fără știrea și acordul lui Lomonosov, a pregătit o comandă de cumpărare a acestei case pentru tipărire și alte afaceri și a oprit complet Universitatea și Gimnaziul. Acest ordin, în așteptarea că a fost întocmit de la un consiliu general, a fost semnat de președinte, iar în el se face deja o aliniere conform intențiilor și dispozițiilor lui Taubert.

Secțiunea 52

Motivele pe care le-a arătat atunci când a cumpărat Curtea Stroganov pentru afaceri de carte sunt următoarele: 1) pentru sediile tipografiilor și Librăriei, 2) pentru servitorii Kunstkamera, 3) pentru tipografii și compozitori, 4) pentru un apartament pentru nou-înregistrat grydorovalytsik, 5) pentru Teatrul de Anatomie și pentru profesorul de anatomie, 6) pentru profesorul de astronomie, 7) pentru plasarea studenților la desen, 8) pentru transferul lucrurilor Kunstkamera din casa soților Demidov, de unde le trimit proprietarii și întreaba în Senat. Aceste motive, dacă neîntemeiate, de aici rezultă clar: 1) că o parte nobilă a vechilor camere academice și două case întregi de piatră, construite într-una, Volkov și Lutkovsky, sunt ocupate de Tipografia și Librăria, în care consilier. Taubert a ocupat multe camere pentru el și a plasat oameni care nu erau necesari în fața Tipografiei și cu totul de prisos pentru Academie; 2) Kunstkamera și personalul bibliotecii pot fi în apartamente închiriate, ca și alte academice;

3) Grydorovalytsik poate locui și într-un apartament închiriat, ca înainte Schmid și alți artiști; 4) Teatrul de anatomie nu ar trebui să fie într-o clădire de locuit, ci într-un loc singuratic, căci cine ar

fi dispus să trăiască cu morții și să îndure un miros urât? 5) mai presus de toate, o anatomie, și mai ales cu un prenume, să aibă o economie proprie cu o asemenea urâciune? 6) iar astronomul nu mai are dreptul de a locui într-un apartament de stat, ca alții, în plus, mortul nu îi va fi plăcut când va trebui să meargă noaptea la Observator; 7) studenții de desen locuiesc în apartamente gata construite construite intenționat și nu necesită alta, în plus, sunt lichidate dincolo de statut; 8) D-lui Taubert îi este rușine să caute un apartament nou pentru lucrurile Kunstkammer, pentru că reparația camerelor arse durează de vreo doisprezece ani și au ieșit treizeci de mii de sume, dar încă nu suportă. lucruri până în ziua de azi. Din toate acestea este evident că această achiziție s-a făcut și casa a fost tăiată de la Universitate și Gimnaziu, nu din motive importante, ci de dragul asupririi păianjenilor și al împiedicării lui Lomonoșov să-i răspândească, pentru ca fabrica lui să fie. într-o stare mai bună decât păianjenii. Deși achiziția s-a făcut din venituri de carte, totuși, toate s-au majorat din suma stabilită pentru științe, în detrimentul acestora și impun pe bună dreptate aceste modificări.

401

Biblioteca Runiverse

Documentație

Secțiunea 53

Atâtea obstacole au fost puse lui Lomonoșov în înființarea Universității și a Gimnaziului; dar nu mai puțin încă într-un altul care i-a fost încredințat, Direcția Geografică. Înainte de această diviziune, profesorul Miller făcuse ceva în revizuirea sa de aproximativ șapte ani, în care se făceau doar copii ale hărților de teren originale din arhivă și se făceau hărți poștale, planuri de luptă și altele similare; dar despre principalul lucru, adică despre publicarea celui mai bun „Atlas rusesc” cu corecții, sub care începutul nu ar trebui. Lomonosov, intrând în consiliul acestui departament, s-a angajat cu rigurozitate să compună un nou „Atlas rusesc” incomparabil mai complet și mai eficient. Pentru aceasta 1) la depunerea și diligența sa, Senatul de Guvernare a transmis anchete în treizeci de puncte geografice, în Academia din Anrobovany, cărora le-au fost deja transmise majoritatea răspunsurilor; 2) de acolo s-a primit un decret pentru două expediții geografice, pentru a determina locurile nobile de longitudine și latitudine prin observații astronomice în vederea alcătuirii unui nou atlas, cărui i-au fost deja atribuite decrete cu citire, curse și bani de susținere. , precum și planul de călătorie al acestor observatori și locurile observate desemnate de către Departamentul de Geografie și Adunarea profesorilor testați cu fiecare membru printr-un aviz special scris; 3) se cerea de la Colegiul de Camere o listă de suflete din fiecare sat pentru a se cunoaște diferența de mărimi, pentru ca în atlas să nu se omită pe cele mari și să nu se pună mici, și astfel să nu se piardă din proporții; 4) S-au solicitat de la Sfântul Sinod informații despre mănăstiri și biserici din întreg statul, în măsura în care se cere pentru geografie. Și într-un cuvânt, totul din acel departament a primit o nouă mișcare și, conform acestei noi aranjamente, au fost compuse până la zece cărți

speciale, incomparabil mai complete și mai eficiente decât cele anterioare.

§ 54

Consilierul Lomonosov le-a prezentat tovarășilor săi din Cămară despre tipărirea lor, dar a existat o mare rezistență la aceasta: 1) scuze că mai sunt multe alte cazuri în Camera Grydorovalpa și cardul pentru caz, dat deja prin ordinul clerical al provinciei Sapkt-Petersburg, a fost luat de la Lomonosov fără stirea acestui rolvalcic, și i s-a poruncit să facă altceva. Mai târziu, în timpul bolii severe a lui Lomonosov, hărțile compuse de el au fost supuse examinării Adunării Profesorilor și, deși toți au fost lăudați, totuși, potrivit profesorului Miller, nu au fost premiați pentru tipărire, se presupune că a observat erori în numele lui Chukhonian. Săte, însă, polițistul, însă, nu concluzionează nicio importanță. După aceea, altă dată, aceste carduri au fost evidențiate și testate, dar deja s-a pierdut deja mult timp, iar eseul

402

Biblioteca Runiverse

0 scurtă istorie a conduitei biroului academic

Mai mult, hărțile nu pot fi corecte fără observații astronomice, care au fost și ele oprite din invidie, împotriva eforturilor lui Lomonosov. Nu mai trimitem observatorilor imagini diferite. După ce a solicitat Senatului de guvernare toate cele necesare expedițiilor menționate mai sus, Taubert a sugerat ca acestea să nu fie trimise fără permisiunea Președintelui, împotriva căruia ceilalți membri, nevrând să argumenteze, au scris despre aceasta de la Cămară Excelenței Sale în Ucraina, la care, însă, nu a urmat nicio decizie. Sper că Taubert a trimis acolo o idee contestată în mod privat, așa cum se poate concluziona din toate acțiunile sale în raționamentul acestui caz. Cel mai bun dintre observatorii numiți, Kurganov, care a fost solicitat de la Consiliul Amiralității pentru această expediție la serviciul academic, plictisit de așteptare, a cerut să meargă la fosta sa echipă. Între timp, Krasilnikov a devenit mai bătrân și decrepit. Rumovsky a refuzat în scris. În plus, nu existau suficiente cadrane astronomice pentru aceste expediții: atât de puține instrumente astronomice la Observator! În ciuda faptului că 6.000 de ruble au fost primite de la Senat după incendiu, pentru care a fost cumpărat doar un cadran mare pentru 180 de ruble, iar restul sumei a fost cheltuită pe fleacuri. Consilierul Taubert s-a angajat să emită aceste cadrane din Anglia și a refuzat din nou, deși o face adesea în privat pentru a fi pe plac. Și atunci i s-a promis consilierului judiciar Shte-lin, dar a târât foarte mult timp; și mai ales că aceste cadrane stăteau mult timp în magazie și în cele din urmă au apărut în Cămară, în timp ce mai mult decât așteptarea, s-a primit ordin de la Excelența Sa să suspende aceste expediții, iar Taubert și Lomonosov să alcătuiască proiecte și să i se supună din nou. Lomonosov a îndeplinit-o, dar nimic nu se vede încă de la Taubert. Și astfel această afacere a rămas fără producție.

§ 55

Când Lomonosov și-a revenit oarecum din boala de lungă durată și a început să călătorească la Cancelarie în 1763 pentru prezență, atunci Taubert a anunțat un ordin prezidențial de a încredința Departamentul geografic lui Miller, presupus pentru că în acest departament au loc numai dispute și nu este publicat nimic nou. . Este de remarcat faptul că acest ordin a fost dat în august 1762, când Lomonosov era bolnav, și anunțat în ianuarie 1763, când a început să participe la Cancelarie și Conferință și să încerce să producă un nou atlas. Motivul este evident că Taubert i-a cerut președintelui un astfel de ordin de rezervă, încât, dacă Lomonosov nu moare, să-l producă, astfel încât Miller să poată fi rivalul lui Lomonosov în chestiuni geografice; dacă moare, atunci distruge-l, pentru ca lui Miller să nu i se ofere posibilitatea de a se recomanda în chestiuni geografice. Amândoi sunt atunci prieteni atunci când este necesar să atace Lomonosov, în alte zone

403

Biblioteca Runiverse

Documentație

dușmani între ei. Acest ordin nu a fost pus în aplicare, deoarece Lomonosov a protestat că 1) Președintele a fost informat în mod fals despre Direcția Geografică, 2) că acest ordin a expirat și nu mai avea vigoare.

Secțiunea 56

În trecut, în 1763, e.i. V. cea mai milostivă împărăteasă, acceptând de la Lomonosov planul expedițiilor geografice testat în Adunare (§ 53) și luând în considerare, s-a dezinit să trimită la Academie să se intereseze dacă a existat vreodată o discuție despre o asemenea dimensiune a Rusiei. La aceasta a răspuns Lomonosov, prin consilierul de stat Taubert din Miller, presupus că întreprinderea nu a existat la Academie și nu s-a menționat nimic despre planul pilot, care a fost cauza acestei cele mai miloase întrebări.

Secțiunea 57

În cazul apariției lui Venus în Soare, folosind zelul lui Taubert Epipos pentru sine și cunoașterea proprietăților sale capricioase și capricioase, el i-a învățat pe Krasilnikova și pe Kurganov, vechi observatori, să jignească (polițiștii, desigur, în această practică nu sunt mai prejos. lui și pentru asta au fost venerați de foștii astronomi locali), astfel încât a cerut observație să se repare singur, nepermițându-le, ceea ce au cerut în Senatul de guvernare și li s-a ordonat să observe împreună cu Epinus. Totuși, în ciuda acelei comenzi, mai mici decât cele care au fost anterior astfel și apoi s-au dovedit a fi cele mai venusiene observații, exemple clare că pot exista și alți observatori pricepuți alături de cel principal, a refuzat cazul și l-a stricat, pentru că în curând, la cererea sa, Taubert a ordonat ca maestrul de santinelă Bartelo să ia cele mai bune instrumente de la Observator, ceea ce i-a făcut pe Krasilnikov și Kurganov un mare obstacol din cauza încăpățânării și a aroganței lui Epinusov pentru a lua cinste unor astfel de observatori, și mai ales de la Krasilnikov, ale cărui observații. au fost făcute pe măsura Rusiei de la îndepărtata

coastă Kamchatka până la insula Daga din Europa, sunt cunoscute și aprobate de doi Delisle, astronomi glorioși și pricepuți, și de profesorul de astronomie Grishev. Iar consilierul lui Épinus atunci nu exista și încă nu există până în zilele noastre asemenea observații astronomice, pe care lumea învățată le-ar onora cu o atenție deosebită. Această iubire de sine și nebunia care rezultă nu sunt doar împiedicate de păianjeni, ci și condamnabile, căci răutatea lui Taubertov și Yepinusov a ajuns într-un asemenea punct încât ei, alergând prin case nobile și în casa statului, cu idei false, sau mai bine zis. cu strigăte violente, a înecat justificările inocenței însăși în fața celor mai înalte persoane.

404

Biblioteca Runiverse

0 scurtă istorie a conduitei biroului academic

Secțiunea 58

Nu este suficient că au făcut o asemenea tulburare în interiorul limitelor locuinței, ci au extins-o și în ținuturile exterioare. Astronomul parizian Pipgre a publicat foarte derogatoriu despre observațiile de la Sankt Petersburg și este clar că s-a inspirat de rivalii locali Krasilnikov și Kurganov, deoarece, printre alte semne, profesorul Braup, care nu a făcut observații speciale despre Venus pentru public. , a fost adăugat în această denigrare la observatorii ruși, dar de dragul curiozității mele și nu a publicat aici în tipărire. Și că aceasta nu este prima dată când l-au atacat pe Brown pentru lipsa de înclinație față de viclenia lor, acest lucru este dovedit de actul lor când a înghețat mercurul, pentru că Miller i-a scris lui Leibzig în numele Academiei fără știrea ei, presupus că începutul această nouă experiență a venit de la profesorul Zeiger și Épinus, iar Brown, presupus din întâmplare, a reușit, ca un cocoș, să găsească un grăunte de perle.

§ 59

Dimpotrivă, când Rumovsky, cu promisiuni și mângâieri din partea soților Taubert, a înclinat să-l ajute împotriva lui Lomonosov și a celorlalți pamânteni, deși nu a avut norocul să facă observații despre Venus care trece prin Soare, așa cum recunoaște în scrisoarea sa. de la Nerchinsk la Lomonosov însă, la întoarcerea sa la Petersburg, s-a făcut o observație, care a fost stăpânită de alte exemple, în care Épinus a făcut mult mai mult decât Rumovskoy însuși și, în plus, au fost cerute instrucțiuni de la alți astronomi din afara Rusiei. Că Rumovskoy a fost inspirat de Lomonosov reiese clar din concluzia știrilor sale optice, citite într-o colecție publică, în care teoria luminii este blocată în mod nepotrivit. Dar aprobarea lui Rumovsky în această chestiune nu este importantă, blasfemia nu este periculoasă, ca de la o persoană care nu cunoaște fizica.

§ 60

Marele cadran astronomic, întocmit sub Grișov, care stă nefolosit de aproximativ zece ani, i-a luat în cap să-l ridice pe consilierul de

stat Taubert dintr-un consiliu general cu consilierul Epinus la Observator, ceea ce este contrar uzului, practicii convenabile. și chiar exemplele din Europa. Și pentru aceasta, consilierul de stat Lomonoșov și consilierul judecătoresc, profesorul de astronomie Popov și-au imaginat că al doilea cadran de pe un turn înalt nu trebuie așezat pentru instabilitate, deoarece micile sale diviziuni sunt mai sensibile la eșalonările variabile ale unei structuri înalte decât cadranele mici. , de la care nu este necesară o asemenea acuratețe. Indiferent de toate acestea, intenția lor a fost împlinită și nu numai că a fost ridicat un cadran greu, ci pentru a-l întări, o piatră de aproximativ o mie de lire sterline într-o povară excesivă inutilă.

405

Biblioteca Runiverse

Documentație

turnul, într-o risipă inutilă a vistieriei și într-o pierdere de timp, care până în ziua de azi continuă împreună cu reparații neîntrerupte, care au costat vistieria multe mii, și nu există nici un folos în științe, cu excepția celor cărora. contractele constante pentru meșteșuguri și modificări aduc profit.

Secțiunea 61

Pentru a ajuta la scrierile profesorului Miller, un străin titular, Schlozer, a fost admis la Academie ca adjunct, care i s-a părut convenabil lui Taubert pentru a fi folosit în intrigile sale. Și pentru aceasta l-a mângâiat, l-a întors și l-a ademenit departe de Miller, a început să-l laude peste tot și, văzând tendința lui spre acte obscure, a intenționat să-și folosească propriul popor în atacurile sale asupra Lomonoșovului și pentru a-l întări. , a recomandat copiii prezidențiali pentru educație. Primul truc asupra lui Lomonosov a fost să oprească publicarea „Gramaticii” lui Lomonosov în germană: el i-a dat toate căile lui Schlozer, astfel încât, învățând limba rusă din „Gramatica” lui, a răsturnat-o într-o altă ordine și a publicat-o, și pentru aceasta a încercat în orice mod posibil să oprească tipărirea onyya, iar Shletserova a accelerat tipărirea în noua tipografie în secret, care a tipărit deja multe foi, pline de excese ridicole și erori grave, așa cum ar trebui să se aștepte de la cineva care nu cunoaște limba rusă, împreună cu blesteme grosolane . Deși această tipărire este condamnată pentru oamenii de știință ruși, neprofitabilă pentru vistierie și incomod pentru tipărirea celor mai utile cărți, Taubert a făcut-o până la nebunie, sau cel puțin pentru a-l supăra pe Lomonosov.

§ 62

Prin decretul Senatului de guvernare, cărțile chineze și manciuriane despre starea popoarelor locale au fost traduse de traducătorii Rossokhin și Leontyev în rusă pentru uz de stat și au fost ordonate să fie tipărite la Academia din 1762 în ... încă necunoscute în Europa, a fost necesar să se publice strict pentru cinstea Academiei și prin poporul Rusiei, dar Taubert nu a ezitat să-l dea aceluiași Schlozer, ca să facă un extras pentru tipar, o persoană străină, de-ar fi numai. au fost atât de mulți oameni care înțeleg la Academie sau în altă echipă,

o persoană care locuiește în Rusia de abia un an. Acest lucru a fost făcut de Taubert fără știrea generală și acordul celorlalți membri și fără permisiunea Senatului, în mod autocratic. Cu toate acestea, nu se știe ce a făcut Schlozer în conformitate cu aceasta. Poate că un extras a fost făcut în germană și comunicat țărilor străine.

406

Biblioteca Runiverse

0 scurtă istorie a conduitei biroului academic

Secțiunea 63

Lui Taubert i s-a părut că acest lucru nu este suficient pentru Schlozer, pentru că el îl laudă ca fiind aproape atotputernic. L-a sfătuit să compună o istorie rusă, a dat permisiunea de a lua manuscrise rusești din Bibliotecă, păstrate într-o celulă specială, care, după exemplele altor biblioteci, ar trebui păstrate mai ales din cele străine. Schlozer nu a folosit niciodată aceste cărți acasă, dar a copiat unele dintre ele. Sperând în toate astfel de întăriri de la Taubert, el a înaintat Adunării Profesoriale ideea că vrea să compună istoria Rusiei și a cerut să folosească lucrările istorice ale lui Tatișcirov și Lomonosov, la această extremă insultă, care, fiind rus natural, cunoscându-și limba. și fapte rusești destule, exersându-se în culegerea și scrierea istoriei ruse de vreo doisprezece ani, forțat să îndure o asemenea insolență de la un străin care încă învață limba rusă.

§ 64

La începutul acestei veri, Schlozer a cerut un concediu de trei luni pentru patrie și l-a asigurat cu certitudine că el și profesorul Zeiger vor merge împreună. Mai mult, în Gazeta Științifică Göttingen este tipărit că Schlozer este declarat profesor acolo. În sfârșit, profesorul istoric căutat aici pentru el prin tot felul de măsuri taubertiene, nu în același mod ca despre Kozitsky, Motonis și Protasov și, în ciuda faptului că există doi profesori de istorie - Miller și Fischer, Lomonosov scrie cu adevărat și rusă. istorie - nu a reușit. Că plecarea lui rapidă din Rusia nu a fost deloc impetuoasă. Între timp, profesorul Miller s-a plâns în mod repetat de Taubert în cadrul reuniunii profesorilor că încearcă să-i dea lui Schlozer toată lucrarea istorică, i-a încredințat întreaga bibliotecă rusă, astfel încât Schlozer să scrie și să rescrie ceea ce dorește, să angajeze cărturari și să facă o singură vreme. și păstrează intenționat, despre care se străduiește atât de mult pentru nimic altceva decât, după ce a părăsit Rusia, nu pentru a se întoarce, ci pentru a câștiga laude și bani pentru el publicând știri istorice rusești. Lomonosov, știind totul despre trecut și auzind plângerile și ideile amănunțite ale lui Millerov și temându-se că nu vor urma aceleași neplăceri, care au fost anterior de la străinii care părăseau Rusia, nu a putut, pentru scurtitatea de timp, care nu tolerează nicio întârziere ușoară, și pentru absența unei prezidențiale și nu ar fi trebuit să nu anunțe Senatului de Guvernare, ca măsură de precauție, ce se face acum. Permisuniunea lui Taubert Schlozer de a lua și rescrie manuscrise rusești nepublicate este de netăgăduit. Taubert, aparent, vrea să-și ceară

scuze spunând că nu ar avea nicio importanță în această permisiune în corespondență, dar i se va dovedi contrariul.

407

Biblioteca Runiverse

Documentație

Capitolul patru

NOTE ȘI CONSECINȚE

Secțiunea 65

Având în vedere toate cele de mai sus, care sunt dovedite prin martori vii, documente scrise, private și publice, toată lumea trebuie să fie certificată incontestabil și neapărat că Cancelaria Academică a fost fondată de Schumacher pentru pofa sa de putere asupra oamenilor învățați și după aceea a fost aprobată conform la noul statut și regulamente pentru marea asupra a științelor,

t

Din memoriul lui Lomonosov

„O scurtă cale de a aduce Academia de Științe într-o stare bună”

căci 1) avea un mod de a constrânge profesorii reținându-le salariile sau tratându-i cu spor; 2) acceptarea și respingerea propriei voințe, nu argumentând cunoștințele și meritele acestora, ci doar privind cine îi este mai favorabil sau mai necesar; 3) a insuflat vrăjmășie între ei, înarmându-i în special pe tineri împotriva bătrânilor și prezentându-i președinților ca neliniștiți; 4) a oprit modalitățile de a-și folosi cunoștințele în folosul său prin sărăcia constantă a reținerii salariilor și lipsa cărților și instrumentelor necesare, și a cheltuit banii în cea mai mare parte după capriciile sale, încercând să înființeze diverse fabrici la Academiei și dăruiesc lucruri guvernamentale sub formă de cadouri, și mai ales să folosească pentru sine contracte neconținute, cumpărături și scrierea diverselor materiale de peste mare; 5) pentru aceasta, a încercat în toate modurile posibile să împiedice oamenii de știință să intre în nobilime,

408

Biblioteca Runiverse

O scurtă istorie a conduitei biroului academic

și mai ales rușii naturali, despre care Schumacher a fost atât de sânguinos încât chiar și în timpul vieții l-a crescut, a predat, l-a adoptat pe Taubert, care era asemănător cu el în viclenie, dar peste insolență, iar Cancelaria Academică și Biblioteca l-ar fi dat drept un zestre pentru fiica lui.

Secțiunea 66

Aceasta a fost cauza multor asupriri private, care singure se mulțumesc deja să stârneasă indignare față de faptele clericale, căci este imposibil fără supărare și regret să ne imaginăm pe primii profesori Herman, Bernoulli și alții, glorioși în toată Europa, care numai prin marii numele lui Petrov sa mutat să meargă în Rusia pentru iluminarea poporului său, dar, alungat de Schumacher, a alungat, ștergând lacrimile. Asuprirea consilierului Nartov și, printre multe altele, atacurile asupra lui Lomonosov, care Schumacher și Taubert sunt o adevărată piatră de poticnire, fiind un om devotat științelor, cu succes și, mai mult, rus natural, pentru că, pe lângă nepermițându-i să practice chimie, au vrut ulterior să elimine profesia de chimist și să o determine pentru traduceri, au împiedicat publicarea lucrărilor, au luat Laboratorul de Chimie construit de zelul lui și apartamentul terminat, au incitat împotriva lui diverși profesori, și mai ales Epinus, l-a împiedicat să-l producă prin ambasada lui Epinus cu Zeiger și Kelreuter, împiedicat în înființarea Universității, în expedierea expedițiilor geografice, în alcătuirea „Atlasului rusesc” și în copierea persoanelor de stat în orașe. Fără a menționa că Taubert se folosește chiar și acum de Schlozer pentru a-i provoca anxietate lui Lomonosov, el nu s-a supărat în trecut, în 1763, solicitând acordul lui Epinus, Miller și adjunctul Departamentului Geografic Trescott, a compus diferite calomnii împotriva lui într-un număr și într-o conspirație și a trimis la Moscova în final negările sale, astfel încât Lomonosov dintr-o durere extremă, fiind, de altfel, într-o boală gravă, abia a supraviețuit.

§ 67

În timp ce făceau toate acestea, Schumacher și Taubert nu au ținut cont de reproșul pe care l-au adus președinților, din asemenea tulburări asupra lor următoarea meschină. Este adevărat că Blumentrost a fost de același spirit cu Schumacher, ceea ce poate fi dovedit clar prin acțiunile sale la prima înființare a Academiei, iar Lomonosov, fiind participant la înființarea Universității din Moscova, a remarcat destul de mult în el antipatie față de oamenii de știință ruși. când Blumentrost a fost numit curator și a venit de la Moscova la Sankt Petersburg, pentru că nu dorea ca Lomonosov să fie mai mult în consiliile despre universitate, ceea ce a dat primul motiv pentru întemeierea clădirii menționate mai sus. După Blumentrost, fostul Keyser-

409

Biblioteca Runiverse

Documentație

Ling și Korf, deși au încercat să îmbunătățească științele, totuși, primul a fost pentru o perioadă scurtă de timp și nu a putut să examineze totul, iar al doilea a încercat cu adevărat un nou statut și despre stabilirea studenților ruși, totuși, mai mult decât era necesar. , s-a bazat pe Schumacher, care, cât de mult despre ei Radel, este clar din cele scrise mai sus. În cele din urmă, actualul președinte, Excelența Sa Conte Kirila Grigorievici Razumovsky, fiind din poporul rus, ar fi putut face multe dacă s-ar fi aprofundat măcar puțin mai

mult în treburile academice, dar de la bun început s-a încredințat imediat lui Schumacher, și mai ales că asesorul de atunci Teplov era conducătorul său, și prietenul lui Schumacher. Principala cale prin care Schumacher a ajuns la autocrația sa a fost aprobarea dominației clericale prin reglementări, în special ultimul punct privind semiasistența prezidențială, pentru că Schumacher știa dinainte că atunci când nu se poate face nimic la Academie fără președinte, și se va baza pe el în toate, apoi, bineînțeles, va ține poliomoza cu el. Acest ultim punct este motivul principal al stării academice proaste și criticilor aduse actualului președinte. Acest punct Schumacher, Teplov și Taubert au tot repetat că onoarea Președintelui trebuie respectată chiar și împotriva dorinței și voinței sale de a prezenta sau de a face nimic, când era necesar ca păianjenii să facă ceva în beneficiul direct. Dar, așa cum onoarea președintelui nu constă în faptul că puterea lui este mare, și în faptul că, dacă menține Academia într-o stare înfloritoare, încearcă noi creșteri ale beneficiilor așteptate de la ea, astfel acești avocați ar trebui să aibă a fost reprezentat că îi servește onoarea în raționamentul pentru binele comun, iar puterea mare, folosită în sens opus, aduce mai multă rușine și reproș.

§ 68

Intrigile nocive arătate mai sus, asuprirea profesorilor, zgomotele și disputele, și mai ales străine, fapte necuvenite în fața științelor, de vreme ce s-a pierdut mult timp în patruzeci de ani, se văd din succesele proaste din științe, din reviste de papetărie, care sunt pline de chestiuni tipografice, de vânzări de cărți, dolii și alte afaceri de meșteșuguri și comerț, contracte și cumpărături, iar despre treburile științifice rar este ceva, deși ar trebui să fie efectuate prin Cămară, dar după statut. Dacă cel puțin Universitatea și Gimnaziul s-ar fi înființat la început, așa cum sunt acum, sub supravegherea specială a lui Lomonosov, unde au fost produși douăzeci de studenți în patru ani, în ciuda nebunilor sale sensibile, atunci de data aceasta ar fi până la două sute de ei în producție și, sperăm, și mai numeroși, pentru că după o bună supraveghere, lucrurile ar trebui să se întâmple treptat. Și asta, dacă este necesar în Rusia, arată marea lipsă de medici naturali, farmaciști și vindecători, mecanici, avocați,

410

Biblioteca Runiverse

0 scurtă istorie a conduitei biroului academic

oameni de știință, metalurgi, grădinari și alții, dintre care s-ar putea avea deja mulți în patruzeci de ani de la Academie, dacă nu ar fi fost în mare parte transformată în fabrică, păianjenii nu ar fi fost asupriți doar sensibil și nu numai instrucțiunile. nu ar fi fost suprimată, așa cum se arată mai sus, dar puterea regală, care este clară în regulamentele Academice și Medicale, a fost folosită pentru a stabili grade, ceea ce Taubert nu și-a dorit atât de mult, este clar mai sus din exemplul cu Protasov.

Secțiunea 69

Ce reproș urmează de aici poporului rus, că pentru o generozitate regală atât de mare, pentru o sumă atât de mare, doar oameni de știință din poporul rus vin indirect! Străinii, văzând acest lucru și neștiind cele de mai sus, ar trebui să-l atribuie unei minți plictisitoare și de neînțeles sau unei mari lene și neglijențe. Cum este pentru adevărații fii ai patriei să citească și să audă când străinii scriu despre ruși în jurnale și scrieri pe care Petru cel Mare a încercat în zadar pentru poporul său despre păianjeni, că fiica sa Elisabeta a încercat să folosească aceeași mare dependență fără niciun rezultat. Ei bine, astfel de raționamente ale străinilor apar uneori din invidie și instigare din partea nebunătății locale față de oamenii de știință ruși, acest lucru este dovedit de trimiterea lucrărilor lui Lomonosov la Euler cu intenții rele și după aceea abuzul lor nerușinat în „Lucrările științifice de la Leipzig”, în ciuda faptului că s-a tipărit faptul că au fost deja testați de Academie în „Comentarii”, ceea ce grefierii nu ar fi făcut niciodată din respect pentru acest corp, dacă nu ar fi fost îndemnați de aici. Odpakozh Lomonosov a respins-o cu argumente satisfăcute public. Ce zel pot avea rușii care studiază la Academie când văd că primul dintre ei, deja prin păianjenii din patrie și din Europa, care și-a câștigat o reputație și nu este necunoscut de cei mai înalți oameni înșiși, este obligat să se apere în mod constant de intrigi răutăcioase și să sufere atacuri aproape chiar până la cea mai finală respingere și exterminare?

§ 70

În fine, astfel de fapte pătinitoare și insidioase nu puteau consta nici măcar în Corpul Academic, ca în mare dezordine și în cheltuirea vistieriei pe ceea ce i-a fost repartizat, ci în aceste costuri diverse, nepotrivite științelor. Din aceasta s-a întâmplat că, deși Adunarea Academică și alți oameni proprii științelor la Academie nu au fost niciodată în platou și nevoile departamentelor științifice au lipsit aproape întotdeauna, totuși, au fost nevoiți să îndure sărăcia în plata salariilor, ceea ce se întâmpla și acum. Între timp, de la începutul noului statut până în 1759, restul Comisariatului Academic ar fi trebuit să fie

411

Biblioteca Runiverse

Documentație

65.701 de ruble în trezorerie și încă, sperăm, multe altele. Dar toate acestea se rezumă la reparații și reparații neîncetate și la întreținerea oamenilor de prisos, deoarece pentru construirea camerelor arse, pe lângă douăzeci și trei de mii cerute de la Senat, s-au consumat aproximativ trei mii de ruble academice. până în 1759, pentru repararea caselor academice și închiriate și pentru o cotă de șaptesprezece mii în 8 ani, pentru construirea unui cort de piatră sub glob o jumătate de șase mii de ruble, iar după aceea multe mii au fost cheltuite pentru diverse restructurări și pentru cumpărarea de lucruri în locul celor arse în Kunstkamera, fără a socoti donația de cărți tipărite la Academie, care deseori diverge gratuit în jur de o sută de exemplare, multe în legături scumpe, fără a menționa reparația sau, mai bine, noua structură a globului. Pentru toate acestea, ce fel de

contracte există se vede din prezentarea Biroului Academic de la Lomonosov și din raportul către Senat al secretarului Guryev. Despre întreaga economie se poate concluziona și din faptul că Taubert, în cartierul său de la președinte, la casa lui Volkov, repară clădiri și modificări fără știrea clericului. Niciodată nu s-au înaintat rapoarte Cancelariei despre starea Bibliotecii și a Kunstkamera și, într-un cuvânt, nu au existat informații despre aceasta aproape de la început. O librărie, și mai ales una străină, este produsă fără conturi, în Biroul Vizibil, iar librarul Preisser, care a fost arestat timp de douăzeci de ani de Comisia Nart, a murit acum fără nicio investigație și socoteală.

§ 71

Între timp, științele trec prin obstacole extreme, se produc noi neplăceri și nu există nicio speranță în bine, atâta timp cât poate acționa în științe o astfel de persoană, care și-a stabilit învățământul machiavelic drept lege, că totul ar trebui folosit în propriile beneficii, oricât de dăunător ar fi pentru aproapele sau pentru întreaga societate. Singura nădejde este acum, după Dumnezeu, în milostivirea noastră cea mai mare, cea mai împărătească a noastră, care, din dragostea adevărată pentru păianjeni și din râvna pentru binele patriei, să ia în considerare și să ocolească această nenorocire. Dacă acest lucru nu urmează, atunci trebuie să credem că nu există nicio favoare divină pentru ca știința să crească și să se răspândească în Rusia.

412

Biblioteca Runiverse

Proiect de Regulament al Gimnaziului Academic

Clădirea care a adăpostit Universitatea Academică și gimnaziul

1758 24 martie - 27 mai.

PROIECT DE REGULAMENT AL GIMNAZULUI ACADEMIC

REGULAMENTUL GIMNAZIEI ACADEMICE

Gimnaziul este prima fundație a tuturor artelor și științelor liberale. Este de așteptat ca din asta să iasă un tânăr luminat: tinerii ar trebui să fie obișnuiți acolo cu modul corect de gândire și cu bunele moravuri. Regulii și exemple de sânguință, constanță și onestitate, în special insuflarea fricii de Dumnezeu, ca început al înțelepciunii, sunt la fel de necesare în Gimnaziu ca și mâncarea zilnică. Acest lucru poate fi realizat cu succesul dorit și introdus în cercul vieții obișnuite numai prin intermediul unor reguli de bază bine stabilite și respectarea lor exactă. Când legea nu este împlinită, este inutilă: puterea legilor nu stă în multitudinea lor, ci în asimilarea lor exactă.

413

Biblioteca Runiverse

Documentație

Capitolul I

PRIVIND ADMITEREA ELEVILOR GIMNAZIANI LA GIMNAZIU

§ 1

Oricine dorește să-și trimită fiul sau copilul în grija pentru studii în Gimnaziul Academic trebuie, indiferent că este sau nu nobil, să-l prezinte la Cancelaria Academiei de Științe de la donoptey, în care să se indice numele lui persoana reprezentată, sexul, locul și anul nașterii, precum și ceea ce dorește să studieze, la stat sau pe cheltuiala sa, și ce a studiat anterior. În primul caz, trebuie să fie acceptat în set și, la examinare, repartizat la clasa corespunzătoare, dacă există spațiu liber; dacă nu există, atunci trebuie să-l aștepte pe rând și, între timp, poate învăța pe cheltuiala lui. În al doilea caz, cei care primesc un salariu trebuie să fie acceptați și, la examinare, determinați pentru pregătire în clasa corespunzătoare.

§ 2

În conformitate cu aceasta, inspectorul Gimnaziului trebuie să țină trei liste: una pentru cei care sunt salariați, alta pentru studenții în supranumerar în așteptarea unui post vacant și o a treia pentru studenții pe cheltuiala lor, astfel încât să fie posibil. să depună aceste liste la Cancelarie o dată la șase luni și să arate cât timp au studiat studenții și care sunt realizările, abilitățile și comportamentul lor.

§ 3

Dacă cineva nu dorește să studieze latina, ci doar franceză sau altă limbă europeană predată la gimnaziu, sau aritmetică, geometrie și geografie sau puritatea limbii ruse, atunci trebuie să declare acest lucru în prealabil, astfel încât, în conformitate cu aceasta se poate stabili orarul de predare . Acest lucru este valabil pentru cei care învață pe cheltuiala lor, căci studenții de la stat trebuie să parcurgă temeinic toată învățământul școlar pentru a deveni buni studenți și pentru a dobândi posibilitatea de a asculta științe superioare de la profesorii universitari. Prin urmare, clasele de latină și rusă, precum și clasele primelor baze ale celor mai necesari păianjeni, ar trebui să fie numite obișnuite, în timp ce toate celelalte - extraordinare.

§ 4

Gimnaziul Academic nu trebuie să admită persoane cu salariu pe cap de locuitor, și mai ales iobagi; dacă proprietarul dorește să-și trimită pe unul dintre oamenii săi la gimnaziu din cauza spiritului și îmbrăcăminte sale speciale, rapide...

414

Proiect de Regulament al Gimnaziului Academic

reppsti, atunci trebuie sa-l elibereze pentru totdeauna si sa dea Academiei un abonament ca de acum incolo nu are drepturi asupra lui, totusi trebuie sa plateasca bani pe cap de locuitor pentru el pana la urmatoarea revizuire; iar studentul acceptat trebuie să dea și o semnătură că nici în timpul studiilor, nici mai târziu până la sfârșitul vieții, nu vrea să devină iobag fostului său moșier, nici altuia. Exact în același mod, copiii orășenilor, țăranilor de stat și de palat, plătiți cu un salariu de capitație, ar trebui admiși la Gimnaziu cu un salariu, dacă au abilități speciale și dorință de învățare, iar dacă societatea localității, raionul sau rudele se angajează să plătească pentru ei o taxă pe cap de locuitor până la un nou audit, cu care să fie radiați de pe listele pe cap de locuitor. Copiii orășenilor, ai țăranilor de stat și de palat pot fi instruiți pe cheltuiala lor dacă manifestă abilități speciale și dorință de a învăța. Iobagii nu trebuie să fie admiși, decât dacă stăpânii lor, așa cum s-a spus mai sus, îi eliberează. Tinerii nobili care studiază în Gimnaziul menționat mai sus nu trebuie să fie prejudiciați față de aceasta, căci păianjenii sunt calea către nobilime și toți cei care urmează această cale ar trebui să se considere ca intrând în nobilime. Și atunci toți cei care sunt acceptați și care nu aparțin nobilimii ar trebui, în raport cu tratamentul lor, precum și în sensul îmbrăcăminte, să fie în aceeași poziție cu care se cuvine aparținând nobilimii. Atât nobilii, cât și pedvorienii sunt în serviciul militar, așa că nu trebuie să vă fie rușine de asta când predați păianjeni.

§ 5

Numărul marilor ruși acceptați pentru plată ar trebui să fie de cel puțin patru cincimi. Cei care doresc să studieze singuri pot fi acceptați indiferent de naționalitate, fie că sunt subiecți ruși sau au permisiunea de a locui aici liber.

§ 6

Cei care nu știu să citească sau să scrie în rusă nu ar trebui să fie admiși pentru a nu supraaglomera Gimnaziul; Cu toate acestea, cei care pot fi îmbunătățiți în curând în citire și scriere ar trebui acceptați,

§ 7

Cei cu sănătate slabă, în special cei cu deficiențe de vedere, care suferă de epilepsie sau alte boli de lungă durată, precum și adulții care nu au fost încă niciodată la școală, nu ar trebui să fie admiși.

415

Biblioteca Runiverse

Documentație

§ 8

Dacă un elev de gimnaziu este admis la Gimnaziu cu salariu, fără să fi fost în supernumerar din cauza lipsei de elevi de gimnaziu plătiți,

atunci trebuie să studieze pe cheltuiala sa timp de două luni și să nu intre în comunicare cu restul celor plătiți. elevilor de gimnaziu, pentru a fi siguri dacă vă puteți aștepta la un oarecare succes de la el în predare, pentru care profesorii trebuie să observe cu atenție și să raporteze lunar acest lucru inspectorului Gimnaziului, acesta din urmă fiind obligat să raporteze acest lucru Cancelariei.

§ 9

La intrarea în Gimnaziu, fiecărui student, fie că este acceptat cu salariu sau fără salariu, i se dă o carte care conține zece porunci cu adăugarea poruncilor bisericești și a legilor academice.

Capitolul II

DESPRE ÎNTREȚINEREA ELEVILOR GIMNAZIANI

§ 10

Acei gimnazi care învață pe cheltuiala lor trebuie să fie îngrijiți la Gimnaziu de către părinți sau cei cărora li se încredințează supravegherea; la Gimnaziu, comportamentul acestora trebuie monitorizat de superiori și profesori. Pentru cei dintre ei care învață pe bază de salariu ar trebui stabilite întreținere și supraveghere speciale nu numai pentru predare, ci și pentru comportamentul lor.

§ ȘI

Așadar, pentru 60 de elevi gimnaziali plătiți este necesară o casă de 14 camere cu sală: 12 camere pentru elevii de gimnaziu, fiecare pentru 5 persoane, o cameră pentru paznici, una pentru 4 paznici, o sală pentru mâncare și pentru rugăciunea de dimineață și de seară. , precum și o biserică, un caine și magazie pentru provizii.

§ 12

O parte din sumele alocate Gimnaziului ar trebui să fie cheltuită pentru alimente, îmbrăcăminte și alte nevoi, dar în așa fel încât elevii înșiși să nu primească niciun ban în mână, ci să fie suportați doar din casa de marcat, deoarece atunci când trăiesc acasă, ei au adesea posibilitatea de a se răsfăța în extravaganta, ceea ce este mult obstacolele de învățare. În plus, unii văd acasă multe exemple proaste. Din acest motiv, doar foarte rar ar trebui să li se permită să meargă acasă și, dacă este necesar, să fie eliberați împreună cu un supraveghetor.

416

Biblioteca Runiverse

Proiect de Regulament al Gimnaziului Academic

§ 13

În fiecare zi în sală ar trebui pusă o masă pentru 60 de persoane, după-amiaza la ora 11 sau 12, seara la 7; în același timp, un director

ar trebui să fie prezent pentru a le monitoriza drepturile și comportamentul; la masă să stea în ordinea orelor; în același timp, elevii gimnaziului ar trebui să citească pe rând - în timp ce alții păstrează liniște deplină - cărți utile istorice și morale, ruse sau slave, care contribuie foarte mult la răspândirea virtuții și la exercițiul lecturii.

§ 14

3 feluri de mâncare trebuie servite la cină, 2 feluri de mâncare la cină cu o cantitate suficientă de piure de casă.

§ 15

În caz de îmbolnăvire a unui elev de liceu care are salariu, acesta este tratat de un medic chemat de la Academie, în timp ce chirurgul trebuie să-l viziteze dimineața și seara, iar dacă boala o cere, atunci mergeți la el în după amiază. Ar trebui să existe o cameră specială pentru bolnavi și, în funcție de evoluția bolii, bolnavilor ar trebui să se ofere hrană adecvată. În cazul unei boli periculoase, medicul însuși trebuie să viziteze zilnic pacienții. Dintre cadrele universitare poate fi numit un medic cu o majorare a salariului.

§ 16

Pentru a supraveghea elevii în camerele lor, în sala de rugăciune și la masă, ar trebui aleși bătrâni respectabili, care să nu facă altceva decât să monitorizeze ordinea, comportamentul și curățenia elevilor și, de asemenea, să se asigure că niciunul dintre ei nu iese de la Gimnaziu fără permisiunea inspectorului.

Secțiunea 17

Când școlarii vin de acasă la cursuri, directorul trebuie să fie prezent, astfel încât să nu facă farse pe drum, ci să meargă în ordine. Aceeași ordine se respectă la ieșirea din clasă. Dacă cineva este vinovat acasă sau pe drum, atunci directorul trebuie să declare acest lucru inspectorului Gimnaziului, iar vinovat, în funcție de gravitatea infracțiunii, trebuie pedepsit.

§ 18

La latitudinea rectorului, în fiecare sală se repartizează câte un auditor pentru 5 persoane, iar elevilor din clasa I de la gimnaziul din clasa a II-a, elevilor de la gimnaziul de clasa a II-a, din clasa a III-a, elevilor de la gimnaziul de clasa a III-a, un auditor este repartizat. Dintre elevii de la gimnaziu, cei mai buni în predare și comportament. Atribuțiile unui auditor sunt

14 M. V. Lomonosov, v. 2 * 417 *

Biblioteca Runiverse

Documentație

în faptul că își observă tovarășii, dacă au pregătit lecțiile care le-au fost încredințate și dacă își petrec timpul în lene.

§ 19

Supraveghetorii trebuie să aibă grijă ca studenții să nu meargă în alte camere și să nu facă zgomot și lupte în camerele lor, să aibă grijă de cărțile, hainele și paturile lor și să le păstreze curate și să nu permită ei să joace jocuri de bază sau dăunătoare .

§ 20

În fiecare zi dimineața, când elevii gimnaziului sunt în clasă, supraveghetorul să raporteze despre starea lor și calitatea hranei, ca să nu lipsească nimic, rectorului și inspectorului gimnaziului, care, la rândul lor, dacă necesar, aduceți acest lucru în atenția Cancelariei.

Capitolul III

FORMARE PENTRU STUDENȚI

Secțiunea 21

Când predați elevilor de liceu, ar trebui, în primul rând, să se observe în principal pentru a nu împovăra sau încurca diversele abilități. Dacă, de exemplu, vreun elev de liceu nu știe încă să citească și să scrie perfect în rusă, atunci ar trebui să rămână în prima clasă de rusă până învață să citească și să scrie perfect. În același timp, este necesar să se asigure că învață să scrie frumos scrisori, în care însuși profesorul acestei clase ar trebui să fie priceput.

Secțiunea 22

Dacă un școlar știe să citească și să scrie bine, ar trebui să fie predat în clasele inferioare, și anume în clasa de rusă - ortografie și gramatica rusă, în latină - principiile de bază ale limbii latine, adică declinațiile, conjugările, vocabulele și conversațiile. ; la clasa primelor fundamente ale științelor trebuie promovată aritmetica.

Secțiunea 23

Dacă cineva este transferat în clasa a 2-a, atunci la clasa de rusă ar trebui să învețe să traducă din latină în rusă într-un stil pur și să parafrazeze discursul poetic și non-poetic. La a doua clasă de latină se oferă traduceri din rusă în latină, se interpretează, se memorează autorii ușori

418

Biblioteca Runiverse

Proiect de Regulament al Gimnaziului Academic

fraze și proverbe latine. Clasa a XIII-a a primelor științe de bază trebuie să promoveze geometrie, trigonometrie, planimetrie și geografie.

Secțiunea 24

În clasa superioară de rusă, se învață doctrina frumuseții limbii ruse în vorbirea poetică și non-poetică și istoria rusă. Autorii dificili sunt interpretați în latină, se dau instrucțiuni în oratorie și poezie și se face o introducere în istoria generală. Filosofia ar trebui să fie predată pe scurt în clasa de primele principii.

Secțiunea 25

Aritmetica, geometria și geografia ar trebui predate în limba rusă, primele baze ale filosofiei - în latină.

Secțiunea 26

Toate acestea se aplică în general acelor liceeni, cu și fără plată, care doresc să studieze temeinic științele. După ce au promovat aceste clase obligatorii, ei pot învăța germana și franceza, în funcție de abilități, vârstă și dorințe, precum și desen și dans, atunci când trec în clasa inferioară de elevi.

Secțiunea 27

Fiecare elev de liceu este obligat să țină jurnale speciale pentru copierea eseurilor, traducerilor și exercițiilor sale în forma în care au fost completate de el și corectate de profesor, astfel încât să se poată judeca atât succesul său, cât și hărnicia profesorului.

Secțiunea 28

Următoarea ordine trebuie respectată la cursuri: dimineata, între orele 7 și 9, predarea ar trebui să se desfășoare în toate orele de latină, de la 9 la 11 - în rusă și de la 2 la 4 după-amiaza - în clasele primele baze ale păianjenului.

Secțiunea 29

La clasele superioare de latină, elevii de gimnaziu la ultima oră, și anume de la ora 10, trebuie să se familiarizeze cu începuturile limbii greacă de trei ori pe săptămână pentru a reuși mai repede cu profesorii după ce au fost transferați în clasa inferioară de studenți.

§ treizeci

Cei care intră fără plată la gimnaziu pentru a studia limbile europene moderne ar trebui să li se predea și matematică, desen și dans în timpul orelor în care elevii sunt

* 419 * 14*

Biblioteca Runiverse

Documentație

orele liniștite nu sunt spălate cu profesori. În acest scop, Universitatea și Gimnaziul trebuie să întocmească o dată la șase luni un orar special.

Secțiunea 31

În clasele inferioare trebuie studiate principiile de bază ale germanei și francezei, și anume declinațiile, conjugările, principalele reguli de sintaxă, vocabile și conversații; matematica și aritmetica. În clasa a II-a, traduceri, stil în franceză și germană, precum și matematică, geometrie, geografie și fortificație, în timp ce desen - la Academia de Arte.

Secțiunea 32

Duminica și sărbătorile majore ale bisericii și ale statului, elevii gimnaziilor sunt obligați să țină Utrenia și Vecernia, precum și Liturghia, în sala de sport. Înainte de liturghie, preotul trebuie să predea catehismul.

Secțiunea 33

Sâmbăta după cină, înainte de începerea priveghiului, să meargă la dansuri, însă, fără constrângere, doar la cei care au dorința de a face acest lucru.

Secțiunea 34

Când învață la clasa I de rusă să citească curat și să pronunțe corect, ar trebui să memoreze cele 10 porunci și tot ceea ce este necesar unui creștin adevărat; în același timp, este necesară citirea Noului Testament și a altor porunci bisericești, ceea ce este foarte util și pentru exercițiile de citire. Gramatica ar trebui să fie revizuită pe scurt și instrucțiunile ar trebui să fie date cu o ortografie bună în limba rusă cu privire la o scriere de mână curată și frumoasă. Când învățați să citiți presa curentă, ar trebui folosite cele mai recente fonturi.

Secțiunea 35

În clasa a II-a, limba rusă trebuie predată: 1) puritatea limbii ruse conform regulilor, care trebuie memorată. 2) Este necesar să alegeți cele mai bune dintre literele lui Cicero și să le traduceți în limba rusă, arătând în același timp ce metode sunt acum folosite în diferite tipuri de litere. 3) Trebuie să selectați cele mai bune capitole din Cornelius Nepos, Justin, Curtius și Seneca și să le traduceți. 4) Ar trebui date instrucțiuni cu privire la versificarea rusă și traducerea în versurile rusești a celor mai bune epigrame ale lui Marțial și fabule din Metamorfoze. 5) Traducerile rusești în versuri și proză ar trebui să se facă perifrastic. G) Când se corectează toate acestea, trebuie să se indice în baza cărei reguli s-a făcut eroarea.

§ 36

În clasa a III-a rusă trebuie să se dea instrucțiuni despre rostirea discursurilor și scrierea literelor rusești, iar istoria Rusiei ar trebui revizuită pe scurt, cu cronologie.

Secțiunea 37

În clasa inferioară de latină, ar trebui să se folosească „Gramatica latină” cu traducere în limba rusă, precum și „Conversații latine” cu traduceri în limba rusă. După aceea, cu aprobarea inspectorului și a rectorului, pot fi luate niște dialoguri din Erasmus, mai ales cele al căror conținut conține material eterogen. În același timp, dialogurile trebuie înțelese gramatical și prezentate în limba rusă. Vocabularele latine ar trebui studiate în două moduri, în primul rând, în funcție de secțiuni legate de anumite probleme și, în al doilea rând, în funcție de alfabetul cuvintelor primitive. Ar trebui să existe un număr mare de astfel de vocabulare în formă tipărită în gimnaziu.

Secțiunea 38

În a doua clasă de latină trebuie trecută aceeași gramatică a excepțiilor în declinări și conjugări și toate cele mai dificile reguli de sintaxă. Mai mult, scrisorile alese ale lui Cicero, Cornelius Nepos, Suetonius și Curtius ar trebui interpretate, iar proverbele lui Erasmus trebuie citite și memorate, iar noile scrieri rusești ar trebui traduse în latină.

Secțiunea 39

În clasa superioară de latină, când se predă prozodie, se interpretează și se citește pe Vergiliu sau Horațiu, în proza lui Florus, unele cărți și lucrări ale lui Livie, precum și lucrări alese ale lui Tacit și Ciceron.

Secțiunea 40

În clasa primelor fundamente ale celor mai necesare științe, în special în clasele a II-a și a III-a, ar trebui să se predea aritmetica și geometria după „Abrevierea lui Wolff”, să se explice geografia pe un glob și într-un atlas după o descriere pregătită pentru în acest scop, predați logica, metafizica și filozofia practică conform Tyum-migov „Reducerea” filosofiei Wolffian în latină.

Secțiunea 41

Limba germană ar trebui studiată după „Gramatica” lui Gottsched și, în același timp, trebuie folosită „Conversații” cu traducere rusă; în proză ar trebui să citească și să interpreteze lucrările lui Mos-geim, în versuri - Kapitsa, Ginter și altele.

Biblioteca Runiverse

Documentație

Secțiunea 42

Limba franceză ar trebui predată după „Gramatica” lui Peplier, în proză este necesară citirea și interpretarea lui Telemachus, în versuri – Molière, Racine și Voltaire.

Secțiunea 43

Autorii menționați aici pot fi înlocuiți cu alții. Cu permisiunea cuvenită, puteți alege pentru dvs. și pentru alții, dar o astfel de înlocuire ar trebui făcută rar și după o reflecție matură.

Capitolul IV

DESPRE EXERCIȚII DIN GIMNAZUL

Secțiunea 44

Exercițiile sunt de două feluri: unele se fac la școală, altele se dau acasă. Exercițiile școlare se efectuează în gimnaziu în mod privat, în prezența unui profesor sau în alte clase, iar uneori public în clasa rectorului. Alte exerciții sunt date de profesor acasă.

Secțiunea 45

Primul exercițiu școlar constă în răspunsul oral la o lecție dată în prima oră după sosirea profesorului în clasă; cu toate acestea, chiar înainte de sosirea profesorului, auditorul trebuie să verifice dacă cineva îi cunoaște lecția sau nu, să marcheze acest lucru pe buletinul și să-l pună pe masa profesorului, astfel încât el însuși să se uite și să sune pe unul sau pe altul pentru un răspuns.

Secțiunea 46

Al doilea exercițiu școlar constă în traducerea unor teme scurte și transcrierea frazelor în versuri și proză, dar nu în scris. Materialul pentru acest profesor ar trebui să fie selectat în conformitate cu abilitățile clasei. Acest lucru va servi ca o mare încurajare pentru a studia, dar un astfel de exercițiu ar trebui făcut doar dacă profesorul are timp liber la sfârșitul prelegerii.

Secțiunea 47

Exercițiile în prezența altor clase ar trebui să fie efectuate la sfârșitul fiecărei luni în aceeași zi, înainte și după prânz, iar profesorii oferă tuturor deodată o cantitate mică de material pentru traducere sau îi pun să traducă fraza în proză și vers pentru ca gimnaziile să facă asta fără să se uite în carte sau ceva.nu scrie.

422

Secțiunea 48

Exercițiile publice ar trebui să se desfășoare la fiecare șase luni în prezența întregii Academii, dar numai în clasa superioară, iar unii elevi de gimnaziu să susțină discursuri întocmite de ei înșiși sub supravegherea rectorului în rusă și latină, în versuri și în proză. .

Secțiunea 49

Exercițiile de acasă susținute de profesorul acasă pe lângă lecțiile obișnuite constau, în funcție de caracteristicile clasei, fie într-o scurtă traducere din rusă în latină și din latină în rusă, fie în transcrierea prozei în versuri. Ar trebui să fie întrebați de două ori pe săptămână până a doua zi și nu la prânz până seara, care este prea scurt. Elevii de la gimnaziu au voie să efectueze singuri astfel de exerciții, pentru a-și arăta abilitățile și hărnicia deosebită. Într-un asemenea caz, exercițiile pot fi fie exact de același fel cu cele menționate mai sus, fie, dacă se dorește, se poate învăța pe de rost, pe lângă lecția dată, încă câteva versuri sau un scurt discurs în proză din autorii clasici în decursul unei săptămâni, pentru ca în Sabat să recite ceea ce ai învățat în fața profesorului.

§ 50

Acest lucru va contribui nu numai la un progres mai rapid în păianjeni, ci și la o constatare precisă a abilităților și a diligenței fiecărui elev de liceu. Pentru ca toate acestea să fie clar vizibile, ar trebui introduse buletine lunare, în care să se remarce comportamentul fiecărui licean la orele dimineața și seara, precum și efectuarea exercițiilor de acasă.

Secțiunea 51

Tot ceea ce face sau omite oricine ar trebui să fie indicat în anumite celule lângă fiecare dpya și fiecare nume cu litere inițiale:

V. I. - a îndeplinit totul.

I. W. - nu știa lecția.

N.C.W.—nu știa părți ale lecției.

3. W. H. T. — cunoștea nesigur lecția.

II. 3. - nu a depus sarcini.

X. 3. este o sarcină proastă.

B.B. este bolnav.

X. nu era în clasă.

V.I.S.-a îndeplinit totul din belșug.

III - coven.

♦ 423 *

Biblioteca Runiverse

Documentație

Secțiunea 52

Pentru exercițiile lunare, rectorul trebuie să păstreze un buletin general, notând în el hărnicia și abilitățile fiecăruia și împărțind în cel mai bun, mediu și cel mai rău.

Secțiunea 53

Pentru cei care au participat la exercițiile publice semestriale trebuie ținută o listă specială, în care inspectorul și rectorul își emit aprecierile cu privire la abilitățile fiecăruia.

Secțiunea 54

Toate rapoartele de clasă trebuie depuse lunar, iar lista o dată la șase luni, Cancelariei, care, în funcție de împrejurări, emite ordine corespunzătoare, acordând o atenție deosebită deosebirii celor capabili și harnici de incapabili și neglijenți.

Capitolul V

DESPRE EXAMENE, TRADUCERI ȘI ABORDAREA ELEVILOR DE GIMNAZĂ

Secțiunea 55

În fiecare an trebuie să existe două transferuri de la clasele inferioare la clasele superioare și de la clasele superioare la clasa de studenți. Primul ar trebui să aibă loc la începutul noului an, al doilea la începutul lunii iulie.

Secțiunea 56

Fiecare transfer la toate clasele trebuie să fie precedat de un examen riguros, primele 8 zile înainte de Crăciun, a doua - la sfârșitul lunii iunie, înainte de sărbători, care sunt prevăzute în iulie.

Secțiunea 57

În clasele inferioare și mijlocii, examenul trebuie să se desfășoare în prezența inspectorului și a rectorului Gimnaziului, precum și a cadrelor didactice. Clasele superioare se examinează în prezența unuia dintre membrii Cancelariei, profesori ai Universității special desemnați în acest scop, precum și a inspectorului și rectorului Gimnaziului.

Secțiunea 58

Înainte de examen, pentru fiecare clasă, trebuie întocmit un buletin general pentru întregul semestru, astfel încât examinatorii să poată cerceta deodată abilitățile, hărnicia și comportamentul fiecărui elev, conform formularului următor.

a Forma lipsește în original.

424

Biblioteca Runiverse

Proiect de Regulament al Gimnaziului Academic

Secțiunea 59

Apoi fiecărui elev i se pun întrebări, mai ales din cărți din care a memorat ceva sau care au fost interpretate de profesor. În concluzie, se oferă scurte traduceri sau eseuri, în funcție de caracteristicile fiecărei clase. Despre modul în care cineva a trecut testul este consemnat într-un raport de examinare special.

Secțiunea 60

După examen, rapoartele lunare sunt comparate cu cele ale examinatorului. După abilitățile lor, elevii de la gimnaziu ar trebui să fie transferați din clasele inferioare în cele superioare, sau din clasa superioară să fie promovați la studenți pentru a asculta prelegerile profesorilor. În acest sens, trebuie respectate următoarele.

Secțiunea 61

Nimeni nu ar trebui să fie transferat de la o clasă la alta dacă nu a stăpânit pe deplin tot ce se predă în clasa în care a fost.

Secțiunea 62

Un elev de liceu nu trebuie să frecventeze diferite clase. Deci, dacă cineva a studiat tot ce este necesar în clasele inferioare de rusă și latină, dar nu a stăpânit încă pe deplin aritmetica clasei de jos, atunci nu ar trebui să fie transferat în clasa de mijloc. În același mod, dacă cineva știe aritmetica, dar nu este încă ferm în elementele de bază ale limbii latine, nu ar trebui să fie transferat la clasa a II-a de latină. Acest lucru trebuie respectat în raport cu alte clase, astfel încât să nu existe confuzii.

Secțiunea 63

La absolvirea elevilor de gimnaziu de la Gimnaziu și atunci când sunt promovați la elevi, trebuie acordată atenție vârstei. Deci, dacă cineva, înainte de al 15-lea an de viață, a promovat toate clasele de rusă și latină și clasa primelor fundații ale științelor cele mai necesare, cu siguranță trebuie să studieze germană și franceză la Gimnaziu, stând printre nobili. Și, în plus, participați la prelegeri ale profesorilor împreună cu restul studenților.

Secțiunea 64

Dacă, pe de altă parte, cineva care, la vârsta de aproximativ 20 de ani, promovează cele trei clase menționate, dar are doar o aptitudine mediocră pentru limbile europene moderne, atunci, contrar cererii sale, nu trebuie reținut pentru studiul lor. , ca să poată studia o astfel de știință, prin care ar putea beneficia patria chiar și fără cunoștințe de limbi.

425

Biblioteca Runiverse

Documentație

Secțiunea 65

Dacă un elev de gimnaziu, din motive binecunoscute, de exemplu, din cauza unei boli îndelungate sau a lipsei de abilități, a stat mult timp la Gimnaziu și nu mai este atât de tânăr, totuși, a dat dovadă invariabil de toată sârguința posibilă și s-a comportat ei bine, atunci ar trebui să fie eliberat cu un certificat de recomandare corespunzător meritelor sale, la o altă catedre sau, dacă este un post vacant, să numească un profesor în clasele inferioare.

Secțiunea 66

Cei care studiază pe cheltuiala lor ar trebui să fie absolvenți așa cum au fost acceptați. Dacă unul sau celălalt arată o capacitate sau o înclinație specială spre învățare, atunci ar trebui luate toate măsurile adecvate pentru a-i convinge atât pe ei, cât și pe părinții lor să-i îmbunătățească în continuare la păianjeni.

Capitolul VI

DESPRE PREMII ȘI PEDEȘE

Secțiunea 67

Recompensarea și pedeapsa ar trebui să fie efectuate în mod privat și public: răsplătit în mod privat este cel care a făcut mai mult decât i s-a dat și i-a întrecut pe alții; este răsplătit public dacă a câștigat un avantaj deosebit prin exercițiile sale în adunarea de clase. Pedepsit privat este cel care nu a făcut ceea ce trebuia să facă în clasă sau s-a comportat necorespunzător la școală sau acasă; pedepsit public pentru farse rușinoase sau pentru infracțiuni împotriva religiei.

Secțiunea 68

Ca premiu pentru școala privată pentru încurajarea tinerilor, următoarele pot fi considerate suficiente: 1) o recenzie lăudabilă; 2) un loc mai înalt la masă față de ceilalți; 3) alții să se încline în fața lui ca pedeapsă, 4) gravuri și cărți.

Secțiunea 69

Premiile publice în prezența întregului gimnaziu pot consta în: 1) cărți frumos legate; 2) la instrumente matematice; 3) în medalii de argint, care se împart în fața întregii adunări cu mențiunea reușitelor.

Secțiunea 70

Pentru a combate comportamentul rău și viciile, puteți pedepsi în mod privat la școală: 1) mustrări și amenințări; 2) coborârea locului, 3) a se închina celor care se poartă bine;

426

Biblioteca Runiverse

Proiect de Regulament al Gimnaziului Academic

4) îngenuncherea în fața întregii clase; 5) tăierea cu tije, în funcție de importanța infracțiunii.

Secțiunea 71

Pedeapsa publică în fața întregului Gimnaziu se efectuează astfel: 1) sunt excomunicați de la masa comună a altor elevi de gimnaziu sau puși la o altă masă pentru pâine și apă; 2) sunt îmbrăcați în haine proaste, rupte și expuse când toți elevii gimnaziului părăsesc Gimnaziul; 3) îi pun pentru ceva timp într-o celulă de pedeapsă, unde trebuie să stea și să se întindă pe podeaua goală și să primească numai pâine și apă; 4) sunt biciuiți cu vergele în fiecare dimineață.

Secțiunea 72

Pentru infracțiuni grave îndreptate împotriva religiei, și până la condamnare, aceștia sunt ținuti închiși într-o celulă de pedeapsă, iar la expulzarea din Gimnaziu, sunt trimiși la instanța competentă.

Secțiunea 73

Nicio pedeapsă publică, în special expulzarea din gimnaziu și arestarea preventivă la o altă instanță, nu poate fi impusă fără știrea Președintelui sau a Cancelariei.

Secțiunea 74

Inspectorul trebuie să țină un carnet în care sunt consemnați elevii care au primit premii, indicând care a fost premiul, precum și cei care au fost pedepsiți, indicând care a fost pedeapsa.

Capitolul VII

DESPRE LEGISLATIE PENTRU STUDENTI

Secțiunea 75

La admiterea la Gimnaziu, fiecărui elev trebuie să i se înmâneze o fișă tipărită care să conțină regulamentul gimnaziului; aceeași listă ar trebui să fie în fiecare clasă pentru informații generale și să fie, de asemenea, agățată pe perete în fiecare cameră a gimnaziilor și în sală, pentru a nu se putea scuza din ignoranță. Pe lângă cele zece porunci și porunci bisericești, aceste legalizări sunt următoarele.

Secțiunea 76

Când respectăm poruncile lui Dumnezeu din Decalog și poruncile Bisericii, prin care învățăm atât dragostea față de Dumnezeu și aproapele, cât și principiile înțelepciunii fricii de Domnul, urmează prima

427

Biblioteca Runiverse

Documentație

elevii de la gimnaziu au poziția de a extinde o diligență extremă asupra științelor și de a nu asculta nicio altă tendință și de a nu permite minții să se întărească atât de puternic încât zelul pentru învățare să sufere leziuni sau o ușoară slăbire.

Secțiunea 77

Profesorii ar trebui să se arate foarte politicos și evaziv, să nu fie încăpățânați și să nu se certe cu ei în nimic și mai ales să nu-i enerveze cu cuvinte grosolane, amintindu-și cât de mult ar trebui să fie venerați pentru instruire.

Secțiunea 78

Pentru a fugi de certurile interpersonale, și mai ales de abuzurile și luptele dezonorante, nu-i reproșați altuia neajunsurile firești și nu fii răutăcios.

Secțiunea 79

Aveți mare grijă să nu vă încurcați tovarășii și să nu faceți certuri și gălăgie.

Secțiunea 80

Nu deranjați pe ceilalți în învățare strigând, jucând, bățând, zgomot sau în orice alt mod decât raționamentul și memoria pot fi aruncate în dezordine.

Secțiunea 81

Mândria și grosolănia nu supără pe nimeni, ci mai multă curtoazie și condescendență pentru a atrage spre iubirea ta.

Secțiunea 82

Feriți-vă de cuvintele goale, ticăloși și Sorom în conversație, știind că există suficientă materie pentru a vorbi despre predarea școlii și notițe despre lucruri și aventuri memorabile.

Secțiunea 83

Feriți-vă de lauda de sine, de lăudări și, mai ales, de minciună, care servește adesea la închiderea faptelor rele.

Secțiunea 84

Când cineva jignește pe altul și va fi pedepsit pentru asta, iar apoi jignește din nou aceeași persoană, dând semn de răzbunare nedreaptă, el este supus unei pedepse duble.

Secțiunea 85

Deși prietenia reciprocă a elevilor este lăudabilă și unul poate explica liber ceea ce celălalt nu înțelege, totuși, atunci când o declarație școlară este dată de la un profesor sau un examinator

428

Biblioteca Runiverse

Proiect de Regulament al Gimnaziului Academic

pentru a cunoaște diferența dintre succesele fiecăruia, atunci nimeni nu ar trebui să se ajute. La fel ca într-un moment în care, la cererea profesorului, cineva își spune lecția pe de rost și nu o știe cu fermitate, un prieten care stă lângă el nu trebuie să-i șoptească încet și astfel să-i ajute lenea. Un astfel de ajutor este supus unei pedepse egale cu cei neștiutori.

Secțiunea 86

Curățenia trebuie respectată nu numai în faptele imaculate, ci și la masă, în conținutul cărților, lenjeriei de pat și hainelor. Cine se comportă dezgustător după înfățișarea exterioară își arată nu numai lenea, ci și drepturile josnice.

Secțiunea 87

În biserică și în sala de rugăciune, precum și la masă la masă, nu vorbiți nimic și nu faceți zgomot, ci fiți liniștiți și ascultați cu sârguință cântatul și lectura.

Secțiunea 88

Nu plecați nicăieri de la Gimnaziu fără permisiunea inspectorului și veniți în vacanță exact la ora indicată.

Secțiunea 89

Leneşa este cel mai dăunătoare studenţilor; Din acest motiv, ea trebuie depăşită în toate modurile posibile prin ascultare, abstenenţă, vigilenţă şi răbdare.

Secţiunea 90

Delicatesele şi festivităţile ar trebui să fie mult respectate şi mai îndepărtate de comunitatea indecentă şi rea, care poate da naştere în curând la o viaţă inactivă şi inactivă, să sară peste şcoli, să nu corecteze lecţia atribuită şi, într-un cuvânt, să piardă timpul de aur al tinereţii fără a dobândi beneficiul care este matur şi prin păianjeni poate aduce mai multă plăcere şi bucurie bătrâneţii decât în jocurile tinereţii şi lenevia.

Capitolul VIII

ASUPRA RESPONSABILITĂŢILOR CADRELOR DIDACTORILOR

Secţiunea 91

Profesorii trebuie să aibă grijă în primul rând ca pe parcursul fiecărui semestru, şi anume de la Anul Nou până la Sfântul Petru şi din 20 iulie până la Anul Nou, să-şi aducă prelegerile până la capăt, fără a întrerupe examenele şi traducерile sau memorarea textelor de către şcolarii pe de rost, sau explicaţiile lor din manuale şi

429

Biblioteca Runiverse

Documentaţie

autorii şi fără a o opri din timp. Cadrele didactice trebuie, aşadar, înainte de începerea fiecărui semestru, să distribuie prelegerile şi să calculeze timpul în aşa fel încât să nu suprasolicite studenţii peste măsură şi să nu le creeze condiţii prea uşoare.

Secţiunea 92

Profesorii sunt obligaţi să vină la ore la timp şi la începutul fiecărei lecţii să-i întrebe pe elevi dacă cunosc sarcina, dacă au adus cu ei lecţiile pregătite şi să-i pedepsească în particular pe cei care nu au terminat ceea ce i-a fost prescris. . Dacă sunt atât de mulţi elevi de liceu în clasă încât ar dura prea mult timp pentru a cere tuturor lecţii, atunci profesorul poate apela unul la alegerea sa şi toată lumea ar trebui să fie pregătită pentru faptul că va fi solicitat pe neaşteptate şi va trebui să răspundă.

Secţiunea 93

Dintre cei mai buni şi mai eficienţi elevi din clasa lor, profesorul poate alege auditori care să-l ajute, care solicită altora lecţiile date şi notează acest lucru în buletinele lunare în modul de mai sus înainte de sosirea profesorului. Aceştia din urmă ar trebui să verifice imediat înregistrările lor şi să-i întrebe şi să-i pedepsească pe cei care sunt neglijenţi.

Secțiunea 94

După ce au cerut lecții, ei ar trebui să explice imediat în mod clar sarcina zilei, asigurându-se că elevii o notează cu acuratețe.

Secțiunea 95

Dacă mai rămâne timp după explicarea lecției, profesorii ar trebui să dea elevilor, în funcție de caracteristicile clasei, sarcini scurte, astfel încât să le execute în prezența lor, fără să se întrebe unii pe alții și fără să se uite în carte. În același timp, profesorul trebuie să privească îndeaproape abilitățile elevilor și să cunoască progresul acestora pentru a înțelege ce poate să aștepte și să ceară de la fiecare.

Secțiunea 96

În clasele inferioare, profesorii ar trebui să pună mai mult efort în practică și să nu suprasolicite mințile slabe cu reguli dificile; în cele din mijloc trebuie să explice regulile mai ușoare, în cele mai înalte, cu atât mai dificile.

Secțiunea 97

Dacă un elev de liceu, în special unul care promite, ratează ceva din cauza unei boli, atunci profesorul ar trebui să repete interpretarea acelor prelegeri pe care nu le-a ascultat, ceea ce nu dăunează nici celorlalți elevi. Trebuie să rezolve asta și mai mult de dragul a doi

430

Biblioteca Runiverse

Proiect de Regulament al Gimnaziului Academic

sau mulți, însă, nu fac o astfel de repetiție dacă cineva a lipsit mai mult de două săptămâni, iar în acest caz școlarul ar trebui să-i ceară profesorului să lucreze pentru el în particular.

Secțiunea 98

În clasele inferioare, studenții acceptați nu ar trebui să li se predea prelegeri mai ales de la început.

Secțiunea 99

Profesorii cu elevi nu ar trebui să acționeze cu mândrie, nici fa miliarpō. Prima produce ură pentru ei, a doua dispreț. Moderația nu va lăsa loc nici unuia, nici altuia și, într-un cuvânt, profesorul nu trebuie să predea doar în cuvinte, ci și în fapte să dea un exemplu bun elevilor.

§ tu

Ceea ce se prescrie în general aici pentru profesori, este necesar să se respecte însuși rectorul, în măsura în care este profesor.

Capitolul IX

PE POSTUL DE INSPECTOR SI RECTOR

Secțiunea 101

Prima pozitie a inspectorului si rectorului este de a respecta ordinea stabilita conform regulamentului in intreaga Gimnaziu: in vederea inspectarii sau, parcurgand scolile, prin celulele gimnaziului si in sala de mese in timpul pranzului sau cinei, diligenta elevi și profesori, curățenie în celule și mâncare și băutură la masă. Rectorului de două ori pe săptămână, prima dată luni, iar cealaltă, când își alege o afacere din bunăvoință, astfel încât școlarii, neștiind sosirea lui, au așteptat mereu cu nerăbdare și au acționat cum trebuie. Și când împrejurările o impun, cu atât mai mult, cu cât recenzia rectorului este utilă. Este întotdeauna necesară supravegherea diligentă și frecventă a lui. Inspectorul pentru fiecare săptămână trebuie să verifice toate cele de mai sus de trei ori la acele ore și zile în care judecă, singur sau împreună cu rectorul. Depășind numărul prescris de inspecții, cu cât mai des, cu atât mai util.

Secțiunea 102

Venind să inspecteze școala, elevii harnici trebuie lăudați și încurajați, elevii leneși și greșiți să fie certați și amenințați cu pedepse. Și oricine dintre ei s-a făcut vinovat în așa fel încât să fie pedepsit cu adevărat pe corp, să pună pedeapsă școlară cu viță de vie prin paznic pentru inspector și rector. Și profesorul însuși ar trebui să fie pedepsit moderat pe corp și mai ales să nu-l bată în față și în cap și să nu-i rupă părul

431

Biblioteca Runiverse

Documentație

iar pentru urechi. Toate acestea sunt interzise deoarece profesorii irascibili depășesc cu ușurință granițele și pot dăuna sănătății unui tânăr. Profesorul poate pedepsi cu cuvinte și poate expune elevii în mod destul de convingător la greșelile și la comportamentul lor rău, dar nu trebuie să folosească cuvinte rușinoase sau obscene.

§ uz

Nici inspectorul, nici rectorul nu sunt autorizați să mustre profesorii, și în special să-i mustre în prezența elevilor, pentru ca aceștia din urmă să nu-și piardă respectul cuvenit față de ei. Prin urmare, dacă observă neajunsuri la profesor, ar trebui să-i ceară o explicație acasă în privat, iar dacă nu există nicio îmbunătățire, să raporteze acest lucru Cancelariei.

Secțiunea 104

Ei trebuie să se asigure că profesorii ajung exact la ora stabilită și pleacă la timp, pentru care Gimnaziul trebuie să sune; prima oară la ora 7, a doua oară la un sfert de 8, a treia oară la ora 11, în semn că orele se dispersează. Rectorul trebuie să marcheze pe cei care vin după al doilea clopot, despre care paznicul trebuie să-i raporteze. Dacă rectorul observă că acest lucru se întâmplă adesea cu vreun profesor, ar trebui să i-o arate în particular; iar dacă nu se îmbunătățește, se prezintă la Cămară, care îl va pedepsi pentru aceasta cu o deducere din salariu.

Secțiunea 105

Starea elevilor de gimnaziu depinde în mare măsură de supraveghetorii care se află la Gimnaziu și, prin urmare, atât rectorul, cât și chiar inspectorul trebuie să-și observe comportamentul, indiferent dacă se complăce la beție sau la alte vicii, iar dacă acest lucru se observă la ei, raportează imediat la Cămară, care îi va îndepărta pentru a nu seduce tineri.

Secțiunea 106

Dacă există dezordine sau zgomot în rândul elevilor în sălile de clasă, în săli sau la masă, acest lucru trebuie raportat imediat inspectorului pentru ca operațiunea să o poată opri, iar apoi, împreună cu rectorul, să clarifice problema și să se pedepsească. ; dacă circumstanțele o impun, operațiunea trebuie să informeze Cămară despre aceasta.

Secțiunea 107

Dacă unul dintre cadrele didactice se îmbolnăvește, rectorul trebuie să numească un alt cadru didactic la această clasă sau să ceară un student capabil de la Universitate; în caz de nevoie, chiar și un licean din clasa superioară poate da lecții în clasele inferioare și medii, dacă

432

Biblioteca Runiverse

Proiect de Regulament al Gimnaziului Academic

tor îl va găsi util. În același timp, însă, trebuie să vă asigurați că nimeni nu este blocat de la drum.

Secțiunea 108

Materialele pentru exerciții publice sunt selectate de inspector cu participarea rectorului. La fel sunt selectați în acest scop elevii de liceu, care sunt apoi prezentați spre aprobare Cămară. Premiile trebuie distribuite de către inspector cu acordul Oficiului.

Secțiunea 109

Inspectorul, cu asistența rectorului, ar trebui să compare buletinele semestrului care expiră cu buletinele semestrului anterior pentru a se familiariza astfel cu reușitele și abilitățile studenților și cine

dintre ei a devenit mai bun. sau mai rău, cine merită un transfer și cine rămâne în clasă, cine poate fi acceptat în platou pentru salariu și cine ar trebui exclus complet din Gimnaziu; și apoi la examene pentru a se asigura cine poate face ceea ce este notat în buletinele de calificare.

Secțiunea 110

În timpul examenului, inspectorul, împreună cu profesorii desemnați în acest scop, trebuie să adreseze întrebări elevilor de gimnaziu, iar rectorul le examinează și pe acestea, dar nu în felul său, ci la alte clase, întrucât nici el, nici alți profesori nu sunt subordonați. la el ar trebui să-și examineze propriile clase.

Secțiunea 111

În prima zi a semestrului următor, inspectorul și rectorul trebuie să transfere elevii de la o clasă la alta și să îi transfere profesorilor.

Secțiunea 112

Prietenia și unitatea sunt cele mai puternice mijloace pentru implementarea lor cu succes în toate acțiunile comune. Prin urmare, inspectorul și rectorul ar trebui să încerce să mențină un bun acord între ei. Inspectorul, ca persoana cea mai înaltă, poate, fără a-și sacrifica drepturile și vechimea, să presteze servicii rectorului, iar rectorul, deși subordonat acestuia, puterea care i-a fost acordată în Gimnaziu nu suferă din aceasta nici un prejudiciu.

15 M. V. Lomonosov, v. 2 * 433 *

Biblioteca Runiverse

Documentație

Capitolul X

DESPRE PEDAGOGIE LA GIMNAZ

§ DIN

Se întâmplă adesea ca unele persoane nobile care, dorind să-și învețe copiii științele, să nu aibă posibilitatea de a invita profesori privați din lipsă, sau lipsă de supraveghere, sau din alte motive, dar nu doresc să-și trimită copiii la Gimnaziul, unde ar trebui să trăiască împreună cu toată lumea cu un conținut foarte moderat și din această cauză sunt lipsiți de bucuriile pe care le oferă părinților copiii care au fost instruiți. Având în vedere acest lucru, la Gimnaziul din localitate, pedagogia nobililor nobili ar trebui stabilită după modelul unora străini pe următoarele principii.

Secțiunea 114

Copiii părinților nobili sunt acceptați, întreținuți și educați fără plată. 1) Folosesc un apartament, lemn de foc și iluminat gratuit, 2)

predare în toate clasele gimnaziale și școlile fără plată, 3) o masă gata făcută la un preț rezonabil, 4) o bună supraveghere în fapte.

Secțiunea 115

Din acest motiv, ei vor fi încredințați inspectorului sau rectorului Gimnaziului pentru sprijin special, sau unui profesor din clasele superioare, după vânătoare și împrejurări, care are o masă specială pe care să o întrețină la o taxă convenită cu părinții lor.

Secțiunea 116

Dacă cineva dorește să studieze privat cu un profesor în plus față de orele de gimnaziu fără plată, are voie să aleagă ore speciale la un preț negociat.

Secțiunea 117

Nobilii acceptați în pedagogie trăiesc doi câte doi sau, în funcție de împrejurări, și unul câte unul într-o sală și în cursuri, stau împreună cu alți elevi de la gimnaziu și nu au nicio diferență față de ei, ca în sârguință, și îi respectă în aceeași poziție. cu ei. Miniștrii nu ar trebui să aibă mai mult de unul cu ei.

434

Biblioteca Runiverse

Decizie privind transferul Universității și Gimnaziului în jurisdicția Lomonoșov

118

Numărul nobililor acceptați în pedagogie nu trebuie să depășească doisprezece, deoarece mulți dintre nobilimi, așa cum am menționat mai sus, având părinți, rude sau tutori la Sankt Petersburg, pot fi ținuti sub supravegherea lor în afara Gimnaziului.

Secțiunea 119

La intrarea în pedagogie, fiecare trebuie să plătească cincizeci de ruble la trezorerie pentru cheltuieli pedagogice, după care poate studia cât dorește fără să plătească la trezorerie.

Secțiunea 120

La absolvirea pedagogiei, nu se va plăti trezoreriei de la aceștia și se vor da certificate conform puterii acestui regulament și privilegiilor de gimnaziu.

1760 19 ianuarie.

DEFINIȚIE

AL BIROULUI ACADEMIEI DE ȘTIINȚE PRIVIND TRANSFERUL UNIVERSITĂȚII ȘI AL GIMNAZIULUI LA CONDUCEREA UNICĂ A LOMONOSOV

În această 19 ianuarie, în ordinul primit de la excelența sa înalt grafică a Academiei Președintelui către Biroul Academiei de Științe, se scrie: mai târziu, prin diverse experimente, s-a văzut că instituția și rutina, și mai ales alcătuirea regulamentelor Gimnaziului și Universității din dezacordul de opinii diferite, de asemenea, originea potrivită, aceste departamente sunt închise și au trecut deja mulți ani cu mai puțin succes și profit decât ar trebui să se aștepte în mod rezonabil; iar în plus, suma stabilită pentru Universitate a ajuns până acum în cea mai mare parte la alte cheltuieli, astfel încât Comisarul Academic trebuie să devină multe mii Universității; De dragul anului trecut al anului 1758, s-a dat ordin de la Excelența Sa domnului consilier colegial Lomonoșov să întocmească regulamente pentru Universitate și Gimnaziu, pe care le-a compus și, după ordinul Excelenței Sale, au fost date lui. Cancelaria pentru considerație generală, dar cumva este încă limpede că chestiunea aceasta, că și până acum, este oprită prin opinii divergente, iar între timp, domnul Lomonosov, conform regulamentelor Gimnaziului compus din el, acționând cu permisiunea lui excelența sa, prin hărnicia sa a adus Gimnaziul într-o stare mult mai bună decât înainte, de dragul excelenței sale conform celor date din e. și . V. autoritățile au instruit instituția și

♦ 435* 15*

Biblioteca Runiverse

Documentație

Clădirea Academiei de Științe din Sankt Petersburg, unde se afla Cancelaria Academică

Întreaga rutină a Universității și a Gimnaziului către singurul consilier al domnului Lomonosov conform reglementărilor compuse din acesta, „bazându-se pe cunoștințele și hărnicia sa și sperând că se află în munca celor două catedre într-o stare înfloritoare ca și fiul patriei! el va acționa cu toată sânguința și sânguința. Și de aceea, Cancelaria Academică ar trebui să-i acorde tot felul de ajutor în munca singurului său post atribuit, pentru ca să nu se mai producă oprire în această lucrare necesară sporirii păianjenului în patrie și mai ales ca suma stabilită pentru Universitatea nu trebuie folosită doar pentru orice alte cheltuieli, ci și restanțele anilor anteriori, dacă este cazul instituției menționate mai sus, să fie date în rate din suma academică sau din librării în termene diferite, astfel încât în doisprezece ani cheltuiala pentru Universitatea cu alte departamente ar intra în echilibru cu statul, ce ar fi el, domnule consilier, prin fiecare treime din an în care a raportat excelenței sale de rang înalt. Iar prin decret e.i. V. Cancelaria Academiei de Științe a dispus: 1-e) La îndeplinirea în toate, după ordinul Excelenței Sale, să trimită tuturor catedrelor un extras din aceasta pentru un exemplar de secretariat sigilat. 2-e) Îndreptați cu o atenție deosebită treburile desfășurate la Universitate și Gimnaziu, și să fie grefierul Ivan Dandulin, și să țină separat jurnalele și protocoalele, fără a se amesteca în alte treburile curente din Cancelarie. 3) Pentru Universitate si audit

436

Biblioteca Runiverse

Determinare privind reorganizarea Universitatii

rii, aflandu-se, sa construiasca o casa langa Academie. 4-e) Cât, potrivit cadrelor universitare, pentru salariul și alte cheltuieli ale Universității și Gimnaziului, și cât s-a folosit pentru ce cheltuieli de la începutul acesteia, de asemenea cine este profesorul! și alte trepte aparținând Universității și Gimnaziului, după nume au fost și sunt acum compuse, și câte salarii s-au generat și se plătesc cui, și că mai există un rest pentru cheltuieli din sumele universitare și gimnaziale separat, despre cât tot conform lanțului de la Librărie s-au emis cărți și alte lucruri, în cazuri contabile, făcând o declarație cu împrejurarea, să ofere în cea mai extremă rapiditate. 5-e) Din ordinul arătat de Excelența Sa domnului consilier Lomonoșov, de a aduce la cunoștință grefierului Firșov despre executarea declarației, iar grefierului Dandulin despre îndreptarea treburilor, această hotărâre urmează să fie anunțată cu semnătură.

Mihailo Lomonosov

Ivan Taubert

I. Ștelin

Secretarul Mikha ii l o Guryev Semnat la 19 ianuarie

1760

1760 14 februarie.

DEFINIȚIA BIROULUI ACADEMIEI DE ȘTIINȚE privind reorganizarea universității

La înființarea Universității din Sankt Petersburg, urmând exemplul altora, prosperând în Europa, ca și în reglementările academice, la paragraful 38, este necesar să se respecte tot ceea ce încurajează profesorii și studenții pentru desfășurarea decentă a acestei importante lucrări și că servește gloriei statului. Și deși unele împrejurări nu sunt cuprinse în regulamentul academic, se dispune totuși aceeași reglementare la al 64-lea alineat: dacă președintele, în funcție de împrejurări, judecă binele în regulament, lucrările științei referitoare la ce să adauge. sau schimbare, din care beneficiul real și evident, atunci aceasta îi este permisă. Și apoi, după o examinare diligentă și amănunțită a tuturor legalizărilor și ritualurilor folosite în universitățile europene, următoarele puncte ar trebui luate în considerare la Universitatea din Sankt Petersburg, din acest motiv, prin decret al H.I.V. Biroul Academiei de Științe a dispus:

1. Să fii în această Universitate pentru trei facultăți - jurpdiiiche-

437

Biblioteca Runiverse

Documentație

medical, filozofic (ca să nu mai vorbim de cel teologic, care, ca chestiune spirituală, aparține Sfântului Sinod)...

2 e. Președintele are autoritatea principală a Academiei: în calitate de șef al întregului corp academic, așadar, Universitatea trebuie cinstită ca rector, și să-l asiste în treburile universității și, urmând binele. exemplu de universități străine, alegeți un prorector dintre profesorii universitari, precum și dintre academicieni. care dețin o profesie universitară.

3. Să adauge la salariul prorectorului pentru muncă la salariul său fix de trei sute de ruble pe an, iar academicienilor care trimit profesori universitari, să acorde recompense de două sute de ruble pe an.

4 e. Pentru aranjarea prelegerilor profesionale, a litigiilor și a altor exercitii universitare, precum și pentru examene și producere în grade, să existe sedinte universitare numite de prorector, în care acesta să fie mai presus de toți profesorii universitari și academicienii. care trimit profesori universitari în funcție; aceasta poate fi observată și în litigiile publice și private și în alte acte universitare publice.

uh. Diplomele produse în diplome științifice și legalizări pentru studenții care intră în Universitate să eliberează conform formularului anexat și semnat cu sigiliul universitar, care se întocmește intenționat.

6- f. Întrucât Universității îi lipsesc mulți profesori, atunci să facă: 1) să trimită un profesor de drept general la Facultatea de Drept de peste mare, un jurist învățat care are o capacitate deosebită de a preda; 2-e) în calitate de profesor de drept rus, să accepte, în baza unui contract, auditorul șef Fedorovich, fost la Colegiul Amiralității, care solicită o petiție pentru acest grad și a fost depus mărturie și premiat de către profesori și demis din Colegiul Amiralității ; 3) medicină ca medic și profesor de anatomie pentru examen și dispute pentru a produce adjunct Protasov; 4-e) și pentru citirea altor prelegeri medicale, numiți academicieni ai acelor științe, iar la Facultatea de Filosofie, profesorul Brown trebuie să predea filozofie, fizică experimentală, oh, Brown, sau profesorul Aepinus; pentru a preda matematica profesorului Kotelnikov, antichități - la Fischer, elocvență și științe verbale grecești și latine - la adjunct Kozitsky, care și în timp poate fi promovat profesor prin examen.

7. La solicitarea privilegiului universitar de a contribui la H.I.V. Conferința la depunerea formularului cu puncte și când acesta a fost aprobat cu cea mai bună grație și H.I.V. va fi semnat, apoi ca semn al celei mai smerite recunoștințe

438

Biblioteca Runiverse

Determinare privind reorganizarea Universitatii

să desfășoare un act academic solemn odată cu inaugurarea universității, ceea ce, de altfel, pentru încurajarea profesorilor și studenților, pentru slava Academiei și pentru cunoașterea lumii întregi despre Sf.

8. Deși statutul academic prevede opt mii nouăzeci de ruble pentru universitate și două mii opt sute de ruble pentru gimnaziu, în total zece mii opt sute nouăzeci de ruble, cu toate acestea, acum, cu o înființare temeinică a acestor clădiri, acesta se vede că este imposibil să se obțină astfel de sume pentru întreținerea lor corespunzătoare, poate, deoarece din întreaga sumă alocată Academiei, din cincizeci și trei de mii două sute nouăzeci și opt de ruble, a fost alocată celor două departamente menționate, care, pentru diseminarea științelor și pentru reproducerea oamenilor de știință ruși în patrie, sunt necesare mai mult decât alte departamente academice, doar o cincime pondere; de dragul viitorului la Universitate și la Gimnaziu, de acum înainte, să facă salarii conform statului nou înființat atasat acestuia, și anume, pentru Universitate la noua mii o sută de ruble, iar pentru Gimnaziu la șase mii una sută patruzeci și opt de ruble fiecare, în total cincisprezece mii două sute de ruble patruzeci și opt de ruble pe an.

9. Într-adevăr, mai mult de jumătate de treime de mii au mers la gimnaziu peste suma stabilită în stat, deoarece în anul 757 au ieșit un total de cinci mii trei sute treizeci și trei de ruble, prin urmare, conform instituția actuală aprofundată, surplusul înainte de aceasta va fi de opt sute cincisprezece ruble, iar pe Universitatea va adăuga o mie zece ruble, în total o mie opt sute douăzeci și cinci de ruble. Această adăugare a sumei în raționamentul surplusului la Universitatea de patru profesori și la Gimnaziu privind buna întreținere a patruzeci de studenți de gimnaziu este foarte mică. Și din acest motiv, suma mai sus menționată ar trebui folosită și suportată de comisariat special pentru aceste două direcții. Iar profesorii de prisos de la Gimnaziu să fie concediați și să li se dea certificate sau repartizați în alte locuri din Academie, dacă se găsesc.

contele K. Razumovsky Mihailo Lomonosov

Semnat pe 14 februarie

1760

439

Biblioteca Runiverse

Documentație

septembrie 1734 4.

INFORMAȚII DESPRE ORIGINEA DVS., DATE ÎN CAMPUL INTEROGĂRII LA
CANCELERIA CONSILIULUI SINODAL DE LA MOSCOVA

În Consiliul Sinodal de la Moscova, cancelaria fostului Colegiu Kamor are nevoie de noutăți: orașul Kholmogor, Biserica Prezentarea Maicii Domnului, preotul Vasily Dorofeev și împreună cu el, preotul, fiul său Mihailo în timpul recensământului masculin. jumătate din sufletele acelei biserici erau valabile și câți ani a fost scris el, Mihailo? 4 septembrie 1734. Nr 931. Secretar Pavel Protopopov. Lucrător de birou Alexei Morsochnikov.

Iar la returnarea certificatului menționat mai sus la Colegiul Kamor, amintitul Lomonosov a spus că nu este preot, ci fiu de țăran de palat, lucru pe care îl înțelege în detaliu în interogatoriul său ulterior.

Prin naștere, el, Mihailo, din provincia Arhangelsk, districtul Dvina, din satul palat Kurostrovskaya, țăranul Nasilia Dorofeev, este fiul și că tatăl său se găsește încă în acel sat cu alți țărani și este pus pe capitație. salariu. Și în ultimul an din decembrie 730, pe 9, cu permisiunea tatălui său, el, Lomonosov, a plecat la Moscova, despre care i s-a dat un pașaport (pe care l-a pierdut din neglijență) de la biroul voievodatului Kholmogory din mâna guvernatorului de atunci Grigori Vorobyov și cu acel pașaport a venit la Moscova și a locuit la ordinul detectivului cu grefierul Ivan Dutikov în ianuarie până în ultimele zile ale anului 731 și nu își amintește exact care dată. Și în acele date, a depus o petiție de la Mănăstirea Zaiko-Nospassky arhimandritului (acum Preasfințitul Arhiepiscop de Arhangelsk și Kholmogorsk) german, astfel încât el, Lomonosov, a fost acceptat în școală, conform căreia el, arhimandritul, a acceptat petiția sa, a ordonat să interogheze și, după ce a interogat, și prin acel interogatoriu la Academie, el a arătat că el, Lomonosov, era un fiu nobil al orașului Kholmogor. Și conform acelui interogatoriu, el, arhimandrit, l-a repartizat pe el, Mihail, la școli și a ajuns la nivelul retoricii. Și într-o expediție cu consilierul de stat Ivan Kirilov, op, Mihailo, a dorit să meargă pe cont propriu. Și ceea ce a spus în masa lui Stav-lepnchsky ca preot, a făcut-o din simplitatea lui, fără speranța că vor exista motive și obstacole pentru a lucra pentru preoție. Iar picto-ul lui, Lomonosov, ca să spună că este preot, nu l-a învățat. Și vrea să continue să studieze la aceeași Academie. Și în acest interogatoriu, el a spus adevărul absolut fără nicio minciună sau ascundere, iar dacă a ascuns ceva, atunci i s-ar fi făcut lui, Lomonosov, ceea ce va stabili Biroul Sinodial de la Moscova al Consiliului de Administrație.

La acest interogatoriu

Mihailo Lomonosov puse mâna

Biblioteca Runiverse

Cerere de revocare din serviciu

iulie 1762

CERERE LA ÎMPĂRATĂSĂ PENTRU RECEDERE DIN SERVICIU

Cel mai luminos, cel mai suveran,

Mare împărăteasă Ekaterina Alekseevna, autocrată a întregii Rusii, Prea milostivă împărăteasă!

Consilierul colegial Mihailo Vasiliev, fiul Lomonosov, lovește cu fruntea și care este petiția mea, următoarele puncte:

§ I

În serviciu la Șii. V. fiind în vârstă de treizeci și unu de ani, m-am întors în științe cu toată sânguința posibilă și în ele am dobândit numai mari cunoștințe că, după mărturia diferitelor academii și a marilor oameni de știință, le-am adus nobilă glorie patriei în toată lumea savantă. , cărora le pot arăta dovezi autentice, iar astfel de învățături, ode, discursuri publice și disertații am folosit și împodobit Academia ta în fața lumii întregi timp de douăzeci de ani.

§ 2

În limbajul natural de diferite feluri, prin scrierile mele, gramaticale, retorice, poetice, istorice, precum și ale înaltelor științe fizice, chimice și mecanice propriu-zise, stilul rus în ultimii douăzeci de ani s-a curățat incomparabil de primul și a devenit mult mai capabil să exprime idei dificile, fapt dovedit de o aprobare generală a scrierilor mele și în toate scrisorile cuvintele și expresiile folosite din ele, care servesc mult la luminarea oamenilor.

§ 3

Fiind membru al Cancelariei Academiei jumătate de an fara avansare si fara majorare de salariu, ceea ce, inasa, s-a facut camarazilor mei, mi-am trimis postul la catedrele care mi-au fost repartizate cu toata diligența, pentru ca Gimnaziul, Universitatea și Departamentul de Geografie au intrat mult mai bine înainte de starea anterioară.

§ 4

Prin slujirea mea plină de râvnă și credincioasă și multe osteneli, sănătatea mea a căzut într-o mare slăbiciune, iar picioarele rupte dese și rănila nu-mi mai permit să-mi corectez poziția, astfel că iarna și primăvara trecută am stat douăsprezece săptămâni în patul de moarte și acum sunt. grav bolnav.

441

Biblioteca Runiverse

Documentație

§ 5

În ciuda muncii mele sus-menționate și a serviciului zelos și impecabil pentru creșterea științelor în patrie timp de vreo doisprezece ani, eu, cel mai de jos, am fost lăsat într-un singur rang de producție și ocolit de mulți, cu cei mai tineri în rândurile statului, caruia i se comunica registrul si astfel adus la mare descurajare, ceea ce imi sporeste mult boala.

Și astfel încât cel mai înalt c. Ș. V. mila a fost încântată să accepte această cerere umilă a mea și să mă destituie din serviciu pentru boala menționată mai sus. Ș. V. deloc, dar pentru muncile pe care le-am făcut dincolo de profesia mea și pentru faptul că am fost ocolit de multe ori de multe ori, în producția de tineri, fără niciunul din serviciul meu, să mă răsplătească cu o promovare la consilieri de stat cu o pensie anuală de la o mie la opt sute de ruble după moartea mea din oficiile statului. Între timp, în repaus și în singurătate de necazurile care se întâmplă în funcție de poziție, profitând de astfel de c. Ș. V. cu toată generozitatea cea mai înaltă, în orele libere de boală, nu voi lăsa niciodată să mă exerseze în științe cât pot de bine în folosul patriei.

Împărăteasa atotmilostivă, te implor. Ș. V. despre aceasta petiția mea de a lua o decizie. Petiția a fost scrisă de studentul Academiei de Științe Geodezie Ilya Avramov.

La această petiție consilier colegial Mihailo Vasiliev fiul Lomonosov

pune mâna

Ziua iulie 1762

1764 cel târziu la 19 ianuarie.

RAPORT PRIVIND LUCRĂRILE ȘTIINȚIFICE ȘI LITERATURALE FINALIZATE ȘI NECOMPLITE

VOPSEA LA LUCRĂRI ȘI ALTE LUCRĂRI ALE CONSILIERULUI LOMONOSOV

I. ÎN CHIMIE

1) Fost foștii săi profesori! Chimia nu s-a ocupat de construcția Laboratorului și nu a făcut experimente, dar a plecat de la Cabinet pentru o sumă și a construit un Laborator de piatră la Academie cu sânguința sa.

2) Citesc cursuri de chimie studenților, arătând experimente.

442

Biblioteca Runiverse

Raport despre opere științifice și literare

3) A făcut probe chimice de metale, săruri, vopsele și alte lucruri trimise de la diferite echipe.

4) Am găsit compoziții de porțelan.

5) Am făcut experimente cu diferite culori pentru utilizare, dar mai mult pentru teoria culorilor, cu care am realizat un nou sistem.

6) A inventat toate compozițiile pentru afacerea cu mozaic, pentru care a făcut mai mult de patru mii de experimente, dintre care nu numai

că a compilat rețete, ci și a atârnat materialele cu propriile sale mâini în cea mai mare parte și le-a pus în cuptor, în ciuda bolii severe ale piciorului de atunci. Și pe lângă aceasta, arta mozaicului, cum să facă tablouri pitorești din aceste compoziții, prin munci mari și vigilențe aduse la perfecțiune împotriva romanului, la care au ajuns acolo de mai bine de două sute de ani.

7) A făcut experimente chimice de distilare și sublimare fără aer și a observat schimbări încă necunoscute în lumea științifică; nepublicat încă.

8) El a alcătuit o disertație despre soluțiile chimice, care arată motivele pentru care metalele, dizolvându-se în vodca tare, produc căldură și căldură, iar sărurile, dizolvându-se în apă, produc frig; publicat în Comentariu.

9) Alcătuiți o disertație despre asemănarea mercurului cu argintul și diferența lor; nepublicat încă.

10) A compus un cuvânt despre beneficiile chimiei; rostite în colecție publică și publicate.

11) Disertație despre nașterea salitrului; nepublicat.

12) A compus un scurt ghid de chimie fizică pentru studenți; studentul Klementyev a învățat de la el la chimie și a fost promovat la laborator prin examen.

13) A inventat diverse compoziții de oglindă pentru tuburi catoptrice.

II. PENTRU METALURGIE SAU LUCRĂRI DE MINEREURI

1) A compus primele fundații ale metalurgiei sau mineritului.

2) O completare la acesta despre mișcarea voluntară a aerului în mine, disertația sa din „Comentarii”, tradusă de el.

3) A doua adăugare la acesta este despre straturile pământului.

4) Un cuvânt despre nașterea metalelor dintr-un cutremur.

5) Despre strălucirea metalică, disertația din „Comentarii”.

III. ÎN PIANȚEI FIZICI

În „Comentarii” scrie:

1) Un argument care conține un nou sistem privind cauzele căldurii și frigului.

2) Despre adevărata cauză a elasticității aerului.

3) În plus, o adăugare.

Biblioteca Runiverse

Documentație

- 4) Observații meteorologice făcute în timpul eclipsei de soare.
- 5) Despre un manometru nou, sau despre un colos pentru măsurarea vântului.

Scrieri fizice citite în colecțiile academice publice

- 6) Despre fenomenele electrice din aer, unde se explica despre tunet, despre aurora boreala si despre comete.
- 7) O nouă teorie despre culori, aprobată de multe experimente fizice și chimice noi.
- 8) Despre găsirea căii exacte către mare, cu multe instrumente noi.
- 9) Despre duritatea și lichidul corpurilor și despre înghețarea mercurului.
- 10) Observații fizice făcute în timpul trecerii lui Venus peste Soare, unde s-a remarcat o atmosferă grozavă în jurul lui Venus. pe care alți observatori din Europa le-au remarcat în acord.

Alte inventii noi ale ei

- 11) Diverse instrumente ceptoscopice, care dovedesc: 1) că globul pământesc are trei centre, dintre care al treilea se schimbă în fiecare oră, și de aceea toate liniile de plumb se schimbă, 2) că povara trupurilor este schimbătoare și se schimbă în fiecare oră, 3) din aceste acțiuni pământul se mișcă în jurul centrului, marea înaltă și joasă în mare și înălțimea oarecum variabilă în barometru; de asemenea depinde foarte mult proveniența vântului de acolo. Acest lucru este dovedit de multe mii de observații meteorologice și noi centrate, pe care consilierul Lomonosov le-a început în 1759 și continuă până în zilele noastre.
- 12) Observații ale luminii nordice, realizate și desenate în momente diferite, iar o adevărată teorie a acestora este compusă pe larg.
- 13) Despre posibilitatea de navigare prin Oceanul de Nord către Indiile de Est și către America cu o hartă polară, care arată toate călătoriile nordice.
- 14) Despre proporția de materie și raționamentul poverii.
- 15) Barometru marin pentru prezicerea furtunilor pe mare.
- 16) Tub luminos pentru studierea distanței și mărimii stelelor fixe.
- 17) Un termometru metalic pentru studierea celor mai severe înghețuri din Siberia, în locuri impracticabile iarna.

444

Biblioteca Runiverse

Raport despre opere științifice și literare

In business

18) Experimente în compunerea unei trompete pentru a vedea clar la amurg.

19) Cum să faci fântâni fără a conduce din locuri înalte de apă pe orice râu în diferite forme și culori.

20) Un tub hidroscopic, astfel încât fundul mării și râurilor să poată fi văzute mai departe decât doar cu ochii.

21) Undia mării, instrument care servește la determinarea cu exactitate a timpului pe mare.

22) Globul rusesc are un diametru de două picioare.

23) Nou colos centric.

24) Noi cântare foarte sensibile.

25) Greutăți de arc nou inventate.

26) Fântâna Mercurială.

27) Termometru de buzunar.

28) Noi instrumente optice pentru a demonstra adevărata teorie a culorilor prin împărțirea în unele simple.

29) Se alcătuiește un sistem nou și corect dovedit al întregii fizice.

30) Tub optic catadioptric cu o oglindă.

31) A ținut prelegeri de fizică ca adjunct și profesor.

IV. ÎN POEZIE

1) Pe când era încă în Germania, a trimis în Rusia regulile poeziei, conform cărora și acum toți poeții ruși acționează cu succes, iar poezia rusă a ajuns la o stare bună.

2) A colectat o mare parte din rima rusă.

3) Compus 17 ode solemne.

4) 13 ode spirituale.

5) A compus două cântece eroice despre faptele lui Petru cel Mare.

- 6) A făcut multe invenții pentru iluminatii și pentru artificii și inscripții pentru acestea.
- 7) A făcut inscripții pentru statui, pentru obeliscuri cu diverse ocazii și pentru înmormântarea binecuvântatei amintiri a mării împărătesei, împărăteasa Elisabeta [s] Petrovna.
- 8) Tragedia „Tamira și Selim”.
- 9) Tragedia „Demophopt”.
- 10) Poezii despre beneficiile sticlei.
- 11) Ode și alte poezii traduse din latină, franceză și germană în rusă.
- 12) A compus pilde și ode anacreontice.
- 13) A ținut prelegeri de poezie, iar din ele studentul Popovsky, care după aceea a fost profesor de elocvență la Universitatea din Moscova, a studiat poezia.

445

Biblioteca Runiverse

Documentație

N. ÎN ORATORIE ȘI ÎN GENERAL ÎN ȘTIINȚELE VERBALE RUSE

- 1) Am compus „Gramatica Rusă”, care, tradusă în germană, este tipărită sub supravegherea mea.
- 2) Un scurt ghid al elocvenței.
- 3) Panegiric de binecuvântată amintire împăratului Petru cel Mare.
- 4) Panegiric de Binecuvântată Amintire către împărăteasa Elisavet[e] Petrovna.
- 5) Despre beneficiile limbii bisericești slavone în stil rusesc.
- 6) A colectat un lexic de cuvinte primitive rusești.
- 7) Adunat cele mai bune proverbe rusești.
- 8) Discursuri colectate din diferite limbi, similare între ele.
- 9) Raționamentul despre diviziunile și asemănările limbilor.
- 10) Cu acestea, în plus, a corectat liniștea Rusiei cu diverse alte compoziții, care în douăzeci de ani de la începutul eforturilor sale au fost foarte mult anulate în bine.

VI. ÎN ISTORIE

- 1) A fost compus și tipărit un scurt cronicar rus cu o genealogie.
- 2) Primul volum din „Istoria Rusiei” a fost compus și este în curs de publicare, cu explicații filologice.
- 3) Au strâns multe știri scrise de mână, înainte de afacerile rusești propriu-zise, cu banii lor.
- 4) Citiți multe cărți ale scriitorilor autohtoni și externi; tot felul de nevoi au fost scrise din ele în continuarea istoriei ruse.

VII. EFORTUL SĂU ÎN GENERAL PRIVIND BUNĂSTAREA ACADEMĂ ȘI ÎN DEPARTAMENT ÎN DEPARTAMENTE, ÎN AFIȚIA SA DE MEMBR AL BÎROULUI PENTRU FORTA REGULAMENTULUI GENERAL

- 1) A încercat să unească catedrele academice împrăștiate în diferite locuri, din multe motive importante în favoarea angajaților, care se arată în depunerea sa la Cancelarie și în petiția depusă de el la Senatul Guvernului. Pentru această lucrare necesară, departamentele și camerele sunt amenajate prin eforturile lui pentru locuire, predare și pentru toate celelalte nevoi, și se face o relatare aproximativă a ceea ce va deveni întreaga clădire; toate depuse Senatului de guvernare.
- 2) S-a străduit foarte mult să pună în ordine Direcția Geografică și să: 1) să pună în aplicare alcătuirea

446

Biblioteca Runiverse

Raport despre opere științifice și literare

noul atlas din Sian, despre care nu mai fusese nici un efort înaintea lui după doisprezece ani; hărțile compuse sub conducerea sa sunt deja grupate; 2) prin Senatul de Guvernare, a solicitat informații geografice din toate orașele rusești pe 30 de puncte, tipărite și trimise în acest scop, iar jumătate dintre acestea au fost deja primite de Academie; 3) topozaților și studenților cazați la Direcția Geografică nu li s-au arătat anterior lucrările cărucioarelor de teren, cu excepția copierii, iar prin eforturile sale, unii s-au pregătit deja în afacerile cu cărucioarele și le pot compune fără conducere; 4) prin propria sa diligență, expediții geografice au fost stabilite în tot statul rus pentru a observa cele mai nobile locuri de longitudine și latitudine pentru alcătuirea cât mai exactă a „Atlasului rusec” și toate nevoile necesare au fost înaintate Senatului guvernamental pentru creșterea voiaj; 5) a încercat să obțină vești de la Sfântul Sinod despre mănăstiri și biserici, și de la Colegiul de Camere despre numărul de suflete pentru a distinge mărimea orașelor și a satelor.

- 3) Universitatea academică era într-o stare foarte proastă. Era un număr foarte mic de studenți și cei fără vreo caritate și întreținere decentă. Prelegerile au fost atât de neglijate după câțiva ani, încât cataloagele nu au fost publicate, ca de obicei. Și după ce i l-a înmănat, Lomonosov, în singura vizionare a Universității, s-a alăturat studenților într-un cămin, le-a oferit o masă mulțumită, haine decente și alte necesități. Au stabilit prelegeri decente și și-au publicat

cataloagele, ca de obicei în universități. El a alcătuit regulamentele universitare, care au fost revizuite și testate de profesori și de președintele însuși, iar conform acestuia intră în Universitate la comanda lui. Marele s-a ocupat de privilegii și de scrisoarea de lauda către Universitate și întreaga Academie, cu consiliul general al profesorilor și acordul președintelui, a alcătuit această scrisoare de lauda pentru Academie și pentru inaugurarea universității, care a fost deja complet pregătit, contrasemnat de Marele Cancelar Conte Mihail Larionovici Vorontsov și propus spre semnare a fericitului în memoria împărătesei Elisaveta Petrovna, că prin moartea lui E. V. oprit.

4) Deși în Gimnaziu erau mulți elevi de gimnaziu, aceștia erau într-o stare foarte proastă și inutilă, pentru că 1) li se dădea un salariu în mâinile lor, pe care părinții sau rudele lor îl luau pentru ei și păstrau mai mult pentru ei decât pentru școlari, încât veneau la școli în zdrențe sărace, au îndurat goliciunea și frigul și era păcat să le arăți străinilor; în plus, mâncarea lor era foarte săracă, iar uneori pâine și apă; în asemenea împrejurări, știința nu le mergea bine în cap; 2) și nu au avut timp pentru asta, pentru că acasă trebuiau să-și slujească tatăl și mama pentru sărăcie și să meargă la Gimnaziu mergând departe.

447

Biblioteca Runiverse

Documentație

distanța, a pierdut cele mai bune ore și a avut mereu ocazia să se zbată și să ia zile libere de la școală. Așadar, nu este de mirare că în șapte ani nicio persoană nu a fost promovată de la Gimnaziu la studenți. Dar după repartizarea acestui Gimnaziu către consilierul Lomonosov pentru o singură inspecție, toate aceste neplăceri sunt evitate și suprimate, căci studenții Gimnaziului sunt uniți, asemenea studenților, într-un cămin, prevăzut cu haine decente și o masă comună mulțumită conform salariul stabilit de ei, nu pierde timpul umblând prin casă, nici serviciul părinților, nici agilitatea extramurală, fiind alături de inspectorul Gimnaziului și cu gardienii de serviciu sub ochii lui în aceeași casă. De la el, consilier al lui Lomonosov, sunt cursuri decente în Gimnaziu și, mai mult, rusă pentru ortografie rusă, calm și elocvență, ceea ce nu se întâmplase de la începutul Gimnaziului înaintea lui. Și, în sfârșit, s-au scris instrucțiuni speciale pentru fiecare clasă către profesori și în general pentru întregul Gimnaziu - un regulament de la consiliul profesorilor, care a mărturisit și testat-o de la Excelența Sa Domnule Președinte, iar potrivit acestuia, predarea în Gimnaziu este realizat cu un succes incomparabil mai bun, căci de la gimnaziu până la studenți, șaptesprezece persoane au fost examinate și premiate de profesori.

5) Consilierul Lomonosov a reprezentat în scris în Cămară despre publicarea declarațiilor interne rusești pentru cunoașterea economică, de exemplu, în lunile de iarnă, pentru a intra în declarații (printre alte note demne de aventură), dacă diverse bunuri și provizii erau scumpe în orașele nobile, care au fost târgurile recente, care au fost drumurile și aleile și de la ce vreme, cine a sosit și când a venit noul guvernator în oraș, care a fost înlocuit; acest lucru este valabil

și pentru clerul nobil; în lunile de primăvară, când pe unde ieșea râul, nu era o viitură extraordinară, când au început să semăneze, când au început să vină și să plece corăbiile și cu ce mărfuri etc.; în lunile de vară să arate care este costul pâinii pe teren arabil, unde sunt ploile mari, unde se seca apele și alte împrejurări necesare cunoașterii; în lunile de toamnă - culesul pâinii, succesul meșteșugurilor și al negustorilor, când râurile au înghețat și a venit drumul de iarnă și așa mai departe. Acest lucru poate fi solicitat ca Senatul de guvernare să trimită într-o zi Academiei știri săptămânale din toate orașele de provincie și alte orașe nobile ale Rusiei, care ar trebui să urmeze, 1) astfel încât curtea, Senatul și alte guverne să poată afla întotdeauna despre starea întregul stat rus și, în toate cazurile necesare, folosiți aceste știri în favoarea; 2) publicul s-ar mulțumi cu asta și 3) Academia și-ar primi profitul obișnuit.

6) S-au propus multe din acest și alte proiecte utile în Cancelarie, dar au rămas și fără atenție, și deci fără folosință utilă.

Biblioteca Runiverse

NOTE

OBSERVAȚII PRIVIND DISERTA LUI G.-F. MILLER „ORIGINEA NUMELELOR ȘI A OAMENILOR RUȘILOR”

Raport la Biroul Academiei de Științe la 16 septembrie 1749

Publicat conform: PSS, vol. 6, p. 17-25. Originalul nu a fost păstrat. Un exemplar se află în LOAAN (f. 3, on. 1, nr. 838, fol. 178-180). Prima publicație: Bilyarsky 11. S. Materiale pentru biografia lui Lomonosov. SPb., 1865, p. 758-762.

Conform Regulamentului Academiei de Științe și Arte din Sankt Petersburg (1747), la Academie se țineau anual ședințe publice solemne, la care academicienii țineau rapoarte și discursuri științifice. La 6 septembrie 1749, a fost programată o întâlnire solemnă cu discursul lui Miller despre „Originea numelui și a poporului Rusiei” și cu citirea „Elogiei lui Lomonosov către împărăteasa Elizaveta Petrovna”. Până la începutul lui septembrie 1749, ambele texte ale discursurilor au fost tipărite. Din ordinul președintelui Academiei, ședința publică a fost amânată până pe 25 noiembrie, iar copii ale disertației lui Miller, care fusese deja publicată, au fost trimise spre vizionare membrilor Academiei, inclusiv lui Lomonosov.

La 16 septembrie 1749, Lomonosov și-a înaintat comentariile asupra disertației lui Miller sub forma unui „Raport” Cancelariei Academiei. El a făcut o serie de remarci critice cu privire la conceptul istoriografului despre originea statului rus. Miller, continuând să dezvolte teoria normandă a originii statului rus propusă de predecesorul său T. 3. Bayer, a încercat să demonstreze că varangii cu multe secole înainte ca Rurik au subjugat statul rus sub puterea lor și că termenul „Rus” de Origine scandinavă, adoptată de slavi de la normanzi. Lomonosov, pe baza unei cunoașteri profunde a documentelor istorice, a infirmat afirmațiile lui Miller și a prezentat argumente serioase care dovedesc prezența antică a slavilor în Europa și originea slavă a statalității ruse.

Membrii Academiei N. I. Popov, S. II și-au prezentat și comentariile critice asupra disertației lui Miller. Krashennnikov, V.K. Trediakovsky, I.Z. Fisher și alții. Drept urmare, lucrarea lui Miller a fost respinsă, iar ediția tipărită a fost distrusă. Lomonosov, G. V. Richman și H. G. Kratzenshtein au luat cuvântul la ședința publică solemnă.

NOTE PRIVIND ISTORIA IMPERIULUI RUS SUB PETRU CEL MARE de VOLTAIRE.
1757

Publicat conform: PSS, vol. 6, p. 89-96. Manuscrisul se păstrează în LoAAN (f.20, op. 3, nr. 55, fol. 35-40). Momentul scrierii - septembrie - începutul lunii octombrie 1757. Publicat pentru prima dată în revista Moscow Telegraph (1828, partea 20, nr. 6, pp. 151-159).

În numele guvernului rus în 1757 M.-F.-A. Voltaire a început să scrie Istoria Imperiului Rus sub Petru cel Mare. Prin I. I. Shuvalov, s-a purtat corespondență cu un om de știință francez, căruia i-au fost trimise materiale istorice din Rusia.

449

Biblioteca Runiverse

note,

În august 1757, Voltaire a trimis la Sankt Petersburg opt capitole, care au acoperit perioada de la domnia lui Mihail Romanov (1613-1645) până la bătălia lui Petru I de lângă Narva (1700). Shuvalov ia predat textul acestor opt capitole lui Lomonosov pentru vizionare. Omul de știință rus a luat cu mare responsabilitate lectura manuscrisului lui Voltaire. Rezultatul vizionării sale au fost „Note” publicate. El a făcut o serie de remarci critice cu privire la interpretarea incorectă de către Voltaire a multor evenimente din istoria Rusiei.

Remarcile critice ale lui Lomonosov, expuse în Note, au fost luate în considerare de Voltaire în lucrarea sa ulterioară despre Istoria Imperiului Rus sub Petru cel Mare. În special, la insistențele lui Lomonosov, Voltaire a revizuit și a extins secțiunea „Descrierea Rusiei” și, de asemenea, a reelaborat semnificativ capitolele despre revoltele cu tirul cu arcul din Rusia.

DESCRIEREA REVOLTELOR STRELETSKY ȘI A CONSILIULUI PRINȚESEI SOFIA

Momentul scrierii - septembrie - cel târziu la 10 octombrie 1757. Publicat conform: PSS, vol. 6, p. 132-161. Tradus din franceză, editat de T. P. Kravets. Manuscrisul se păstrează în GPB (Departamentul cărților rare. Biblioteca Voltaire, Nr. 242, vol. II, l. 384-400). Text francez și traducere rusă publicate pentru prima dată în: PSS, vol. 6, p. 97-161.

Printre materialele pe care Lomonosov se pregătea să le trimită lui Voltaire la Paris se numărau câteva eseuri istorice, printre care „Descrierea revoltelor Streltsy și a domniei Prințesei Sofia”. Pentru a scrie acest eseu, Lomonosov s-a bazat pe numeroase materiale scrise de

mână și literare, precum și pe note ale contemporanilor și ale martorilor oculari. El a selectat fapte de încredere, le-a înțeles critic și a alcătuit o poveste strict documentară cu cinci eseuri despre evenimentele istorice din 1682 și 1692-1698. Voltaire, în al cincilea capitol din Istoria Imperiului Rus sub Petru cel Mare, a reprodus aproape textual lucrarea savantului rus, stipulând că „Descrierea revoltelor Streltsy și a domniei Prințesei Sofia” a fost „extrasă în întregime din note. trimis din Sankt Petersburg” (PSS, vol. 6, -s 570).

ISTORIA RUSĂ ANTICĂ

DE LA ÎNCEPUTUL POPORULUI RUS PÂNĂ LA MOARTEA MARELUI DUCE JAROSLAV ÎNTÂI, SAU PÂNĂ ÎN 1054, COMPUS DE MIHAIL LOMONOSOV,

CONSILIER DE STAT, PROFESOR DE CHIMIE ȘI MEMBRU AL ACADEMIILOR DE ȘTIINȚE IMPERIAL ȘI REGAL SUEDEZĂ Sf. PETERSBURG

Timpul scrierii -1754-1758. Publicat conform: PSS, vol. 6, p. 167-286. Manuscrisul nu a supraviețuit. Publicat pentru prima dată ca o ediție separată în 1766.

Lomonosov s-a orientat spre elaborarea unui plan de lucru și colectarea de materiale pentru Istoria Rusă Antică în 1751. A trebuit să-și îmbine studiile în istorie cu mari activități științifice și organizatorice. Până la mijlocul anului 1758, a finalizat lucrările la primul volum din Istoria Rusă Antică; Volumul a fost format din două părți: prima - „Despre Rusia înainte de Rurik”, a doua - „De la începutul domniei lui Rurikov până la moartea lui Iaroslav al II-lea”.

Prin ordinul președintelui Academiei K. G. Razumovsky din 9 septembrie 1758, tipografia a fost instruită „în folosul publicului fără niciun echivoc” să tipărească primul volum din „Istoria antică a Rusiei” a lui Lomo.

450

Biblioteca Runiverse

Note

Nosov în cantitate de 2400 de exemplare - un tiraj extrem de mare pentru acea vreme. Nu a fost un accident. Pe la mijlocul secolului al XVIII-lea, singura lucrare tipărită despre istoria Rusiei a fost Sinopsisul de la Kiev, sau o colecție scurtă din diverși cronicari, publicată pentru prima dată în 1674. În Sinopsis, informațiile cronicarilor erau amestecate cu ficțiune fantastică. Lomonosov, pe baza unui număr mare de surse și a analizei lor critice, a creat o lucrare bazată științific. Istoria națională. Într-o formă accesibilă cititorului general, autorul a explicat originea statului rus și, în cuvintele sale, a dezvăluit „la lumină vechimea poporului rus și faptele glorioase ale suveranilor noștri >> (PSS, vol. 10). , p. 474-475).

Tipărirea cărții a decurs încet. Acest lucru s-a datorat faptului că sistemul de note ale textului, ales de autor, s-a dovedit a fi foarte

greoi și incomod: el a indicat referiri la surse în marginile manuscrisului și în notele de subsol. Pentru a grăbi publicarea cărții, Lomonosov a trebuit să ia manuscrisul de la tipografie și să refacă din nou aparatul științific. Munca științifică și organizatorică intensă, lupta constantă cu conducerea birocratică a Academiei, precum și boala iminentă, au întârziat lucrările la manuscris timp de patru ani. Abia în februarie 1763 a predat din nou primul volum de Istorie antică a Rusiei Tipografiei Academice. Se aștepta să prezinte în curând încă două părți ale istoriei ruse: de la invazia Batu până la începutul domniei lui Ivan al III-lea. Cu toate acestea, aceste piese nu au fost găsite în Tipografia Academică.

Primul volum din „Istoria antică a Rusiei” a lui Lomonosov cu un tiraj de 2425 de exemplare a fost publicat în 1766, la un an după moartea autorului. Publicarea acestei lucrări a fost un eveniment semnificativ în istoriografia rusă. Mulți oameni educați așteptau cu mare nerăbdare apariția lui. Astfel, în ianuarie 1764, directorul Universității din Moscova, M. M. Kheraskov, l-a rugat pe Miller să-l informeze dacă Istoria Rusă Antică a lui Lomonosov a ieșit din tipar și, dacă nu, dacă va apărea în curând (TsGADA, f. 198, ed. .546, partea 2, nr.4, fila 45).

Lucrarea lui M. V. Lomonosov a avut nu numai o mare semnificație științifică și științifico-educativă, ci a fost și un stimulent important pentru crearea multor lucrări despre istoria Rusiei. Un contemporan al lui Lomonosov, un scriitor celebru din anii 60 ai secolului al XVIII-lea. F. A. Emin, care s-a îndreptat spre scrierea istoriei Rusiei, a subliniat că „Lomonosov mi-a deschis calea de a-mi corecta istoria, de a o completa și de a o continua” (Emin F. A. Russian History of All Ancient Sovereigns in Russia. St. Petersburg. , 1767, v. 1, p. 5).

În 1768, „Istoria antică rusă” a lui Lomonosov a fost publicată în limba germană într-o traducere de X. Buckmeister (Alte russische Geschichte. Riga; Leipzig, 1768), în anul următor - în franceză, tradusă din germană de M. Eid (Histoire de la Russie. Paris; Dijon, 1769) și apoi republicat la Paris în 1773 și 1776. O traducere în italiană a apărut în 1772 (Histoire de la Russie, Storia della Russia dall origine della nazione sino della morte del Gran Duca Jaroslavv I. Opera di Michel Lomonosow, tradotta dal Tedesco. Seconda Edizione, 1772). Deja în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea. comunitatea științifică a Europei de Vest a făcut cunoștință cu „Istoria antică a Rusiei” a lui Lomonosov. Mai multe reviste străine au postat recenzii pozitive asupra acestei cărți. Printre acestea: „Nene Zeitungen von gelehrten Sachen”, 1769, N 3, S. 18-20 (Leipzig); „Journal Encyclopédique”, 1769, or. VIII, partea a III-a, 15 decembrie, p. 373-385 (Liège); „Gottingische An-zeigen von gelehrten Sachen”, 1770, St. 108 (8 septembrie), S. 937-939 (Göttingen). Revizorul revistei romane „Effemeridi litterari di Roma” a remarcat: „Și acum a apărut o istorie bine declarată și adevărată a poporului rus, după tratate atât de stupide, false și absurde pe care le-au oferit autori prost informați, din moment ce străinii nu puteau cunoaște.

451

Biblioteca Runiverse

Note

Xia cu originale și monumente autentice din această perioadă. Om de știință și pedant domnul Lomonosov, care are toate calitățile necesare. atent, neobosit, cel mai educat cercetător al celor mai vechi monumente manuscrise ale patriei sale, pe baza acestor materiale, a întocmit Istoria, despre care raportăm și care, abia apărând în rusă, a fost tradusă cu mare eleganță în germană, iar apoi în franceză. Păcat că o moarte prematură a întrerupt firul studiilor noastre moscovite, acesta a murit în 1765 și a putut aduce Istoria pe care o începuse abia până la domnia lui Iaroslav I, încheiată în 1504 p. e. (Lomonosov în memoriile și caracteristicile contemporanilor săi. M.; L., 1962, p. 217-218).

„Istoria antică a Rusiei” Lomonosov a avut un impact semnificativ asupra dezvoltării științei istorice avansate în Rusia.

DESPRE CONSERVAREA SI REPRODUCEREA POPORULUI RUS

Momentul scrierii - 1 noiembrie 1761 Publicat conform: PSS, vol. 6, p. 381-103. Manuscrisul nu a fost păstrat. Publicat pentru prima dată cu lacune foarte mari din cauza restricțiilor de cenzură în Journal of Ancient and Modern Literature (1819, partea 5, martie, nr. 6, pp. 52-78), integral - în Conversații în Societatea iubitorilor de literatură rusă la Universitatea din Moscova (M., 1871, p. 72-86).

În anii 1750, Lomonosov a început să colecteze materiale pentru crearea unei lucrări privind politica economică legată de ascensiunea forțelor productive în Rusia. O parte a lucrării extinse pe care a conceput-o a fost tratatul „Despre conservarea și reproducerea poporului rus”. A fost întocmit sub forma unei scrisori către I. I. Shuvalov, un nobil foarte influent din anturajul elisabetan la acea vreme. Revenind direct la Șuvalov, Lomonosov spera că sistemul de măsuri de stat pe care l-a propus va fi implementat mai repede.

Tratatul Lomonosov este o lucrare în lanț și originală. Pregătirea științifică serioasă și o bună cunoaștere a vieții poporului rus l-au ajutat pe om de știință să acorde atenție principalelor probleme ale politicii populației Rusiei. Problema creșterii populației în țară la acea vreme era foarte relevantă. Războaiele grele ale lui Petru I, deși necesare statului, au avut un efect negativ asupra creșterii populației. Ca urmare a reformelor din primul sfert al secolului al XVIII-lea, a început dezvoltarea rapidă a forțelor productive, iar cererea de muncă a crescut. În plus, a fost necesar un număr mare de oameni pentru a crea o armată și o marină rusă obișnuită.

Valoarea lucrării lui Lomonosov nu constă doar în faptul că a atras atenția asupra necesității și utilității pentru Rusia a creșterii intensive a populației, ci, cel mai important, a subliniat motivele care împiedică conservarea și creșterea populației și a subliniat modalități de creștere. creșterea populației. El a propus un program grandios, dar impracticabil în condițiile sistemului feudal-iobagi, un program de ridicare a forțelor productive, legat de schimbarea vieții, vieții și muncii țăranilor, vizând dezvoltarea liberă a producției de mărfuri, agriculturii, industrie și comerț. Tratatul lui Lomonosov

este plin de afirmații anticlericale. Și nu este o coincidență că timp de multe decenii a rămas necunoscut nu numai cercurilor largi ale publicului rus, ci și oamenilor de știință ai Academiei de Științe din Sankt Petersburg. Publicat în 1819, acest tratat a adus confuzie și groază ministrului educației publice și afacerilor spirituale, reacționarului A. N. Golitsyn și funcționarilor acestui minister. S-a recunoscut că „distribuirea scrisorii lui Lomonosov către public ar trebui interzisă”, deoarece conține „gânduri condamnabile, nedrepte, contrare Bisericii Ortodoxe și care insultă onoarea clerului nostru” (Skabichevsky A.K. Eseuri despre cenzura istorică. Sf. Petersburg, 1892, p. 155).

452

Biblioteca Runiverse

Note

SCRISOARE PRIVIND REGULILE POEZIEI RUSE

Momentul scrierii - septembrie 1739. Publicat conform: PSS, vol. 7, p. 7-18. Manuscrisul nu a fost păstrat. Publicat pentru prima dată în The Late Counselor and Professor Mikhail Vasilyevich Lomonosov, Collection of Various Works in Verse and Prose (Moscova, 1778, cartea II, pp. 3-16).

În 1736-1741, Lomonosov, care studia științele naturii în Germania, precum și metalurgia și mineritul, sa angajat mult în versificare și cu entuziasm, a meditat asupra fundamentelor teoretice ale poeziei ruse, a studiat cartea lui V. K. Trediakovsky „Un mod nou și concis de a adăugați poezia rusă”. Studiile poetice ale studentului rus au contribuit la dezvoltarea de noi principii de versificare rusă. În 1739, în timp ce se afla la Freiberg, Lomonosov a scris un tratat științific „Scrisoare despre regulile poeziei ruse”, în care a conturat principiile versificării topice în legătură cu sarcinile de dezvoltare a poeziei naționale ruse. În urma lui Trediakovsky, el a recunoscut că versurile ar trebui să fie construite pe o alternanță ordonată de silabe accentuate și neaccentuate. Potrivit lui Lomonosov, el a respins cu îndrăzneală canoanele poeziei silabice, introducând în circulație, pe lângă piciorul cu două silabe și trei silabe, recunoscând aceleași drepturi în versificare pentru iambic, trohaic, anapaest și dactil, legitimat „mascul” și rime dactilice la egalitate cu „femei”, au permis posibilitatea de a schimba lungimea versului variind de la două la șase gemete. Astfel, el a determinat bazele sistemului clasic de versificare rusă.

Pentru a conferi operei sale un caracter oficial, Lomonosov a trimis-o membrilor Adunării Ruse a Academiei de Științe din Sankt Petersburg, care s-au ocupat de problemele limbii și literaturii ruse. La „Scrisoare” a atașat „Oda despre capturarea lui Khotin”, scrisă de el în deplină conformitate cu propriul său sistem de versificare rusă.

Lomonosov a înțeles semnificația propunerii sale de reformă a versificației ruse. Cu mândrie legitimă la sfârșitul vieții, a scris: „Pe când era încă în Germania, a trimis în Rusia regulile poeziei,

conform cărora și acum toți poeții ruși acționează cu succes, iar poezia rusă a ajuns la un nivel bun. stat” (PSS, vol. 10, p. 399).

UN SCURT GHID DE RETORICĂ ÎN BENEFICIUL IUBITORILOR DE VORBIRE DULCE

Momentul scrierii -1743. Publicat conform: PSS, vol. 7, p. 19-79. Manuscrisul cu corecțiile proprii ale lui Lomonosov se păstrează în LoAAP (f. 20, op. 3, nr. 47, fol. 1-100). Prima publicație: Soch., 1895, vol. III, p. 13-77.

Interesul pentru retorică a apărut la Lomonosov în timpul studiilor la Academia slavo-greco-latină, unde a studiat cu entuziasm retorica sub îndrumarea lui P. Kreisky. La Universitatea din Marburg, a urmat un curs de elocvență romană cu profesorul I. A. Hartmann, a studiat în mod independent tratate de retorică de I. Kossen, I. Gottsched și alții. limba." După toate probabilitățile, atunci a apărut ideea că el să scrie un ghid de retorică. Prin 1742-1743. au fost dificile pentru omul de știință rus; fiecare dintre pașii lui independenți a întâmpinat rezistență din partea conducerii academice reacționare. După cum știți, lupta a devenit atât de agravată încât Lomonosov a fost luat în custodie. Dar tânărul om de știință a folosit timpul arestării sale pentru o muncă științifică și literară intensă, rezultatul căruia a fost, la începutul anului 1744, prima versiune a Retoricii.

453

Biblioteca Runiverse

note,

Sperând să evite să trimită manuscrisul Academiei și să-l publice cât mai curând posibil, el a dedicat această lucrare Marelui Duce Petru. Cu toate acestea, în scurt timp manuscrisul a ajuns în Academie, iar G.-F. Miller. Revizorul a văzut principalul dezavantaj al lucrării tânărului adjunct în faptul că a fost scrisă în rusă, și nu în latină, și, de asemenea, că materialul a fost prezentat mai concis decât în alte cursuri de retorică. Alți oameni de știință ai Academiei, fără să citească manuscrisul, s-au alăturat părerii lui Miller. Astfel, Academia considera ca dezavantajul Retoricii lui Lomonosov este acela care, de fapt, era meritul ei inestimabil. Spre deosebire de cursurile anterioare, scrise în limba slavonă bisericească greu accesibilă sau în limba latină și mai puțin accesibilă cititorului rus, opera lui Lomonosov a fost prezentată în limba rusă simplă și figurată și a fost destinată unui spectru larg de cititori. Dar eșecul nu l-a oprit pe Lomonosov, el a continuat să studieze problemele elocvenței. Într-o formă ușor revizuită, manuscrisul a fost publicat sub un nou titlu: „A Brief Guide to Eloquence. Prima carte, care conține retorică, arătând regulile generale atât ale elocvenței, adică oratoriului și poeziei, compuse în folosul celor care iubesc științele verbale ”(1748).

Crearea cursului de retorică a lui Lomonosov a fost un eveniment de mare însemnătate istorică. La începutul anilor '40, limba literară rusă era plină de contradicții stilistice și lexicale: combina limba slavonă bisericească, vorbirea colocvială rusă și cuvintele străine. Meritul lui Lomonosov a fost că a aprobat principiile de bază ale vorbirii literare rusești, a alcătuit un set de reguli care trebuie urmate în

operele literare. Omul de știință rus a susținut dezvoltarea independentă a limbii sale materne, care, în opinia sa, nu numai că nu este inferioară niciunuia dintre cele europene, dar „în ceea ce privește abundența naturală, frumusețea și puterea” le depășește. Lomonosov a confirmat prevederile teoretice cu fragmente din opere de artă, fragmente din propriile sale scrieri. Datorită acestui fapt, Retorica lui Lomonosov s-a transformat într-un cititor bogat, care a extins semnificativ gama de cunoștințe literare ale cititorilor ruși și a ajutat la dezvoltarea gustului artistic. Cartea lui Lomonosov a devenit cea mai populară în rândul cititorilor ruși de-a lungul secolului al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea. V. N. Tatishchev a numit-o printre „cărțile extraordinare” care sunt „demne de laudă” (Lomonosov în memoriile și caracteristicile contemporanilor săi, p. 110).

NOTE DE OFERTA

DESPRE DESTINAȚII MULTIPLE ALE NUMELOR ADJECTIVE

Momentul scrierii – prima jumătate a anului 1746. Publicat conform: PSS, vol. 7, p. 81-87. Manuscrisul se păstrează în LoAAP (f. 20, on. 1, nr. 5, filele 147-145). Prima dată publicată în Arhivele Ruse (1866, nr. 3, coloanele 324-329).

În 1746, V. K. Trediakovsky a înaintat Adunării Academice o disertație în latină „De plurali iominum adjectivorum inlegro-rum Russica lingua scribendorum terminatione” („Despre cum să scrieți terminațiile la plural ale adjectivelor complete în rusă”). Bazându-se pe tradiția slavonă bisericească, Trediakovsky a cerut o schimbare a regulilor de ortografie stabilite în 1733 pentru publicațiile tipărite în Tipografia Academică.

Lomonosov a intrat într-o dispută cu Trediakovsky și, în numele Adunării Academice, și-a scris obiecțiile la terminațiile generice ale adjectivelor complete la nominativ plural.

i) că lucrarea lingvistică timpurie a lui Lomonosov indică faptul că autorul său este un profesor de chimie, spre deosebire de profesorul de elocvență și

454

Biblioteca Runiverse

note,

Oratoria lui Trediakovsky a subliniat în mod corect absența formelor adjective ale genului la plural, apărând astfel cu hotărâre independența sistemului gramatical rus de slavona bisericească.

DIN GRAMATICA RUSĂ (DEDICAȚIE)

Timul scrierii -1754-1755. Publicat conform: PSS, vol. 7, p. 389-393. Manuscrisul nu a fost păstrat. Prima dată publicată ca o carte separată în 1757, cu denumirea pe pagina de titlu: „Tipărit la Sankt Petersburg sub imp. Academia Spider 1755.

Lomonosov a început să strângă materiale pentru scrierea unui mare studiu filologic încă din anii 1740. Deja în 1751, într-unul din rapoartele despre munca depusă, omul de știință relatează că „materialele adunate înainte de aceasta pentru alcătuirea Gramaticii au început să fie puse în ordine” (PSS. vol. 10, p. 389). Toată lucrarea a fost finalizată la mijlocul anului 1755 Lomonosov, pentru a grăbi apariția cărții, i-a dedicat-o Marelui Voievod Paul, după obiceiul de atunci. În octombrie același an, manuscrisul „Gramaticii Ruse”. „a fost predat Tipografiei Academice. Întârzierea publicării cărții s-a datorat vinei autorului, întrucât acesta se afla încă în lucrare continuă la manuscris la sfârșitul anului 1755. În ianuarie 1757 a fost publicată „Gramatica” lui Lomonosov. în 1200 de exemplare, destul de mari pentru vremea aceea.

Publicarea „Gramaticii ruse” a lui Lomonosov a fost un eveniment remarcabil nu numai în istoria lingvisticii ruse, ci și în istoria întregii culturi naționale. Această carte a fost una dintre primele gramatici științifice ale limbii ruse și a fost foarte diferită de cele anterioare, deoarece nu era un set mecanic, ci un set critic de reguli gramaticale și avea un caracter normativ pronunțat. În „Gramatica Rusă” Lomonosov a urmărit clar orientarea materialistă inerentă lucrărilor de științe naturale ale omului de știință. Cartea s-a remarcat prin rigoarea, completitudinea, abundența, varietatea și atenția exemplelor, independența și subtilitatea observațiilor gramaticale. Gramatica rusă a fost de mare importanță pentru stabilirea principiilor ortografiei ruse. El a propus trei principii ale ortografiei ruse - fonetic, morfologic și istoric, atrăgând în același timp atenția asupra oportunității sociale a ortografiei și indicând astfel calea ulterioară pentru dezvoltarea ortografiei ruse. Trebuie menționat că ortografia modernă se bazează pe principiile propuse de Lomonosov.

Pe parcursul a doua jumătate a secolului al XVIII-lea. „Gramatica rusă” a lui Lomonosov a fost în căutare constantă. A fost un ajutor școlar popular. Mai mult de o generație de ruși îi datorează alfabetizarea. De câteva decenii, cartea lui Lomonosov a trecut prin mai mult de zece ediții. În 1764, a fost publicată o traducere germană a „Gramaticii ruse” a lui Lomonosov, realizată de arhivistul Academiei de Științe, I.I. Akademie der Wissenschaften, 1764). S-a remarcat că traducerea lucrării lui Lomonosov a fost bine făcută și „oamenii străini o vor accepta cu mare plăcere și o vor folosi în folosul lor” („Opere lunare și știri despre afaceri științifice”, 1764, partea 1, iunie, p. . 551).

455

Biblioteca Runiverse

note,

DESPRE STAREA ACTUALĂ A PIANTEILOR DE CUVINTE ÎN RUSIA

Momentul scrierii - a doua jumătate a anului 1756. Publicat conform: PSS, vol. 7, p. 579-583. Manuscrisul se păstrează în LoAAN (f. 20, on. 1, nr. 5, fol. 150-150v.). Prima dată publicată în cartea: Pekarsky П. P. Sesizat suplimentar pentru biografia lui Lomonosov. SPb., 1865, p. 90-91.

Într-o scurtă notă despre starea științelor verbale, Lomonosov acordă o atenție deosebită importanței literaturii pentru progresul omenirii. El își repetă gândurile, exprimate în „Retorică” și „Gramatică rusă”, despre necesitatea unei preocupări constante pentru puritatea limbii materne, despre educarea tinerilor asupra celor mai bune lucrări ale clasicilor literaturii, subliniind în special frumusețea, măreția, forța și bogăția limbii ruse (Russische Grammatik verfasst von Herrn Michael Lomono-ssow... Ans Russischen übersetzt von Johann Lorenz Stavenhagen. Sankt Petersburg. Gedrückt bei Kaiserl. Akademie der Wissenschaften, 1764).

PREFAȚĂ PRIVIND UTILIZAREA CĂRȚILOR BISERICICIILOR ÎN LIMBA RUSĂ

Momentul scrierii - 1758. Publicat conform: PSS, vol. 7, p. 585-592. Manuscrisul nu a supraviețuit. Prima publicație: Culegere de diverse lucrări în versuri și proză ale domnului consilier colegial și profesor Mihail Lomonoșov. Cartea unu. Ediția a doua, cu completări. Publicat la Universitatea din Moscova, 1757, p. 3-10.

Conform informațiilor disponibile, unele foi din lucrările colectate ale lui Lomonosov, publicate de Universitatea din Moscova, au fost retipărite la tipografia Academiei de Științe în august 1758. În același timp, a fost „re-tipărită”, adică, Tocmai scrisul lui Lomonosov „Prefață despre utilitatea cărților bisericesti în limba rusă” a fost adăugat”. A fost plasat chiar la începutul volumului.

Această lucrare a lui Lomonosov, cea mai matură dintre lucrările sale filologice, a fost de mare importanță pentru dezvoltarea limbii și literaturii ruse. Omul de știință a găsit soluția potrivită pentru dezvoltarea în continuare cu succes a limbii literare ruse, care răspunde nevoilor noului timp. Aceasta este o combinație de cuvinte slavone bisericesti și ruse în compoziția limbii literare, delimitarea stilurilor literare și clasificarea genurilor literare.

Lomonosov a împărțit vocabularul limbii literare după două criterii - în funcție de faptul dacă cuvântul aparține limbii ruse sau slavonei bisericesti și după gradul de utilizare al cuvântului. Distingând trei stiluri - înalt, mediu și scăzut, el a dat instrucțiuni practice clare care dintre cele trei stiluri ar trebui să fie scrise lucrări de un fel sau altul. Ideea principală pusă de Lomonosov ca bază a doctrinei celor trei stiluri a fost că partea cea mai esențială a limbii literare ruse, principiul ei fundamental ar trebui să fie vorbirea scrisă și colocvială a secțiunilor largi ale poporului; acest discurs trebuie păzit cu grijă atât de a fi supraîncărcat cu slavisme, cât și de a fi poluat de cuvinte străine de limba rusă, ieșite din limbi străine. „Reforma Lomonosov a reflectat corect tendințele de dezvoltare ale limbii literare ruse, căile de normalizare a acesteia: printr-o împărțire ordonată până la unificare” (Filin F. II. Originile și soarta limbii literare ruse. M., 1981, p. 128).

Lomonosov a înțeles importanța operelor sale în lupta pentru dezvoltarea cu succes a limbii literare ruse. În 1762, scria: „În limbajul natural de felurite, scrierile mele, gramaticale, retorice, poetice, istorice, de asemenea până la înaltele științe, propriu-zise.

Biblioteca Runiverse

Note

fizică, chimică și mecanică, stilul rusesc în ultimii douăzeci de ani s-a curățat incomparabil înaintea celui dintâi și a devenit mult mai capabil să exprime idei dificile, așa cum demonstrează aprobarea generală a scrierilor mele și în toate literele cuvintele și expresiile folosite. din ele, care slujește mult la luminarea poporului" (PSS, vol. 10, p. 352).

ODA BINECUVENTATA AMINTIRII CĂTRE ÎMPĂRATĂSA DE STAT ANNA IANNOVNA
PENTRU VICTORIA ASUPRA TURCILOR ȘI TATARILOR ȘI PENTRU CAPTURA LUI
HHOTIN 1739

Momentul scrierii - septembrie - prima jumătate a anului 1739. Publicat conform: PSS, vol. 8, p. 16-30. Manuscrisul nu a supraviețuit. Prima publicație: Lucrări colectate în versuri și proză de Mihail Lomonosov. Cartea întâi, 1751, p. 157-171.

În 1739, în timp ce se afla la Freiberg, Lomonosov a urmărit îndeaproape evenimentele care au avut loc în Rusia, atrăgând informații din ziarele străine. În toamna anului 1739, a fost bucuros să afle despre victoria trupelor ruse asupra trupelor turcești de lângă Stavuchapy și despre capturarea unei cetăți inexpugnabile - cetatea turcească Khotyn de la periferia Balcanilor. Inspirat de acest eveniment, studentul rus a compus o mare lucrare literară - „Oda victoriei asupra turcilor și tătarilor și prinderii lui Khotin în 1739”. Opa a fost scrisă într-un nou vers de actualitate pentru poezia rusă și a fost un exemplu de aplicare practică a sistemului silabotonic de versificare. În noua formă de vers, Lomonosov a combinat cu pricepere bogăția conținutului ideologic, înțelegerea situației istorice specifice, maturitatea gândirii politice și sentimentele sale patriotice. V. G. Belinsky scria: „... în 1739, tânărul de douăzeci și opt de ani Lomonosov - Petru cel Mare al literaturii ruse - a trimis din țara germană celebra sa Odă despre capturarea lui Hotip, cu care, în mod corect, începutul literaturii ruse ar trebui luat în considerare... Oda lui Lomonosov părea prima poezie în limba rusă care a fost scrisă la dimensiunea corectă. Influența lui Lomonosov asupra literaturii ruse a fost la fel de precisă ca și influența lui Petru cel Mare asupra Rusiei ”(Belinsky V. G. Poly, lucrări adunate: În 15 vol. M., 1953, vol. 10, pp. 8-9).

Pentru a fundamenta teoretic noua formă de vers, Lomonosov a scris un tratat științific - „Scrisoare despre regulile poeziei ruse”.

MEDITAȚIE DE DIMINEAȚA ASUPRA MAESTĂȚII LUI DUMNEZEU

Timpul scrierii - 1743. Publicat conform: PSS, vol. 8, p. 117-119, Locația manuscrisului este necunoscută. Prima publicație: Lucrări colectate în versuri și proză de Mihail Lomonosov. Cartea întâi, 1751, p. 41-43.

Oda publicată este una dintre acele lucrări poetice în care Lomonosov acţionează nu numai ca poet, ci şi ca om de ştiinţă a naturii, care afirmă materialitatea fenomenelor care apar în natură. N.V. Gogol a scris că în astfel de lucrări ale lui Lomonosov „se aude părerea unui naturalist învăţat mai degrabă decât a unui poet” (Gogol N.V. *Sobr. Op.*: În 6 vol. M., 1953, vol. 6, p. 144).

La începutul Odei, Lomonosov dă o descriere colorată a răsăritului, iar apoi descrie fenomenele care apar constant pe suprafaţa solară; ca un om de ştiinţă naturală reflectă asupra naturii şi structurii universului, exprimă ipoteze ştiinţifice care sunt cu mult înaintea timpului său

457

Biblioteca Runiverse

Note

pe mine. Astfel, natura de foc a Soarelui şi procesele turbulente care au loc pe Soare, descrise de oamenii de ştiinţă, au primit o explicaţie ştiinţifică abia la mijlocul secolului al XIX-lea.

Cuvintele „despre măreţia lui Dumnezeu”, introduse de autor atât în titlul acestei Ode, cât şi în odă „Reflecţie de seară”, au fost dictate de condiţiile de cenzură, deoarece ideile materialiste despre Univers şi corpurile cereşti care stau la baza acestei lucrări contraziceau biserica. dogme.

„Morning Reflection” a câştigat o mare popularitate în timpul vieţii lui Lomonosov şi în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea. a devenit cunoscut în străinătate. În 1765, în anul morţii omului de ştiinţă, A.P. Shuvalov, un admirator al operei poetice a lui Lomonosov, a publicat la Paris „Oda asupra morţii lui Lomonosov” („Ode sur la mori de Monsieur Lomonosof de l'Académie des Sciences de St. Pétersbourg, Paris, 1765, p. 11-13). Ca anexă, el a plasat acolo o traducere franceză a Meditaţiei de dimineaţă. În 1766, în jurnalul parizian *Almanach des Muses* (1766, p. 1-3), a fost publicată o altă traducere franceză a Morning Reflections fără a indica numele lui Lomonosov, realizată de poetul A. M. Lemierre, sub titlul „Răsărit” („De lever du Soleil”). Abia în 1778 poetul şi criticul francez J. F. La Harpe a relatat în presă că poemul lui Lemierre „este o imitaţie şi că adevăratul său autor este regretatul domnul Lomonosov, despre care nu se spune nici măcar un cuvânt aici” (PSS, vol. . 8, p. 911).

În 1802, Reflecţia de dimineaţă a fost tradusă în germană de J. G. Bellingshausen şi publicată în *Journal of the Oldest and Newest Russian Literature* (*Journal der alteren und neueren Russischen Literatur*, 1802, t. 1, S. 29-31).

MEDITAŢIE DE SEARĂ DESPRE MAESTĂŢIA LUI DUMNEZEU LA EVENIMENTUL MARILOR LUMINĂ DE NORD

Timpul scrierii - 1743. Publicat conform: PSS, vol. 8, p. 120-123.
Locaţia manuscrisului este necunoscută. Prima publicaţie: A Concise

Guide to Eloquence. Prima carte, care conține retorică... SPb., 1748, p. 252-254.

Scrierea Odei publicate de Lomonosov a coincis cu începutul observațiilor sale științifice obișnuite cu privire la aurora boreală. „Din 1743”, a scris omul de știință la sfârșitul vieții, „rareori am ratat aurora boreală pe care le-am văzut fără o notă cu alte schimbări de aer” (PSS, vol. 3, p. 486).

„Meditația de seară” a fost publicată în mod repetat în timpul vieții autorului. Pe lângă „Retorică”, publicată în 1748, a fost publicată în „Collected Miscellaneous Works in Verse and Prose”. Cartea I, 1751”, în „Culegere de diverse lucrări în versuri și proză de către consilierul colegial profesor Mihail Lomonosov. Cartea a doua, care conține „Un scurt ghid al elocvenței, prima diviziune, constând din retorică sau reguli generale atât ale elocvenței, adică oratoriu, cât și poeziei. Ediția a doua cu corecții editoriale. Publicat la Universitatea Imperială din Moscova în 1759.

Lomonosov a apreciat foarte mult opera sa poetică timpurie și i-a acordat o mare importanță științifică. În 1753, în lucrarea sa „Explicații corespunzătoare Cuvântului asupra fenomenelor electrice ale aerului”, apărându-și prioritatea în dezvoltarea naturii aurorelor boreale, sublinia: „Oda mea asupra aurorelor boreale, care a fost compusă în 1743, iar în 1747. În Retorică publicată, conține părerea mea de lungă durată că aurora boreală poate fi produsă de mișcarea eterului ”(vezi lucrarea 13 din volumul I).

458

Biblioteca Runiverse

Note

ODA ÎN ZIUA ADERĂRII LA TRONUL PATRU RUS AL MAESTĂȚII SA ÎMPĂRĂTESE
ELISAVETA PETROVNA, 1747

Momentul scrierii - mijlocul august - 23 noiembrie 1747. Publicat conform: PSS, vol. 8, p. 196-207. Locația manuscrisului este necunoscută. Publicat pentru prima dată ca o ediție separată în 1747.

La 24 iulie 1747, împărăteasa a aprobat „Regulamentul Academiei de Științe și Arte din Sankt Petersburg”. Lomonosov și-a legat Oda cu acest eveniment și a scris în numele Academiei. Prin urmare, unul dintre motivele acestei opere poetice este recunoștința pentru noul Regulament aprobat oficial pentru prima dată.

A doua temă, nu mai puțin importantă, a Odei este tema lumii. Și asta nu este o coincidență. La momentul scrierii Odei, Lomonosov știa că Rusia se pregătea să intre în război cu Franța de partea Austriei, Angliei și Olandei. Considerând ca fiind corecte doar războaiele defensive, omul de știință rus a avut o atitudine negativă față de periculoasa întreprindere militară a guvernului rus. Prin urmare, el își începe munca nu cu felicitări din partea împărătesei la următoarea aniversare a urcării ei pe tronul Rusiei, ci cu glorificarea lumii, „tăcerea iubită”.

Versurile adresate de Lomonosov studenților viitoarei Universității Academice, care ar trebui „să arate că pământul rus poate da naștere propriului său Platos și minții rapide ale Newtonilor”, au devenit manuale.

Lomonosov acordă multă atenție problemei studierii și dezvoltării industriale a resurselor naturale din vastele întinderi ale Rusiei și, în special, a Orientului Îndepărtat. Autorul subliniază importanța râului Amur ca arteră comercială importantă pentru accesul la Oceanul Pacific. Lomonosov nu uită să noteze meritele lui Petru I. El scrie: „Am trimis un om în Rusia. Ceea ce nu s-a mai auzit de secole.

În ceea ce privește meritele sale poetice și reflectarea evenimentelor statului și vieții publice din acea vreme, Oda publicată este una dintre cele mai bune lucrări ale lui Lomonosov.

UN CUVÂNT DE LANSAREA MAESTĂȚII SA ÎMPĂRATEASA ELISAVETA PETROVNA, AUTOCRATIVĂ DE ALL-RUSSIE, VORBIT LA 26 NOIEMBRIE 1749

Momentul scrierii - aprilie - începutul lui august 1749. Publicat conform: PSS, vol. 8, p. 235-256. Manuscrisul, modificat de Lomonosov, se păstrează la Academia de Științe Loz (f. 3, on. 1, nr. 838, filele 119-132). Publicat pentru prima dată ca o ediție separată în cartea: Celebrarea Academiei de Științe ... celebrată printr-o ședință publică ... la 26 noiembrie 1749.

Lomonosov a pregătit acest discurs pentru ședința solemnă a Academiei de Științe din Sankt Petersburg. Opera a fost publicată împreună cu disertația lui G.F. Miller „Originea numelui și a poporului rușilor” într-un tiraj de 500 de exemplare. Deoarece disertația lui Miller a fost respinsă și circulația ei a fost distrusă, lucrarea lui Lomonosov a fost publicată cu textele discursurilor lui G. V. Richmap și H. G. Kratzenshtein. Traducerea în latină, făcută de autor, a fost publicată în 1749 într-un tiraj de 512 exemplare. Succesul primei lucrări oratorice a lui M. V. Lomonosov a fost enorm. A fost publicat de patru ori în timpul vieții sale: în 1749, 1751, 1755 și 1758.

În ciuda tonului condiționat și a laudelor pentru „bunătatea” împărătesei, discursul lui Lomonosov a sunat vocea modernității și s-au făcut evaluări ale evenimentelor interne și externe ale acelei vremuri. Un loc mare în „Cuvântul lui

459

Biblioteca Runiverse

Note

hvaliyum” vorbitorul dedicat păianjenilor, rolul lor în viața societății. „Nu există un singur loc în Rusia, luminat de Petru, unde știința să nu-și poată aduce roadele, nu există o singură persoană care să nu se aștepte la beneficii de la ele”, a proclamat public Lomonosov. Și și-a dovedit teza pe exemplele științelor naturale și umane. În gura Elisabetei, a pus un amplu program de dezvoltare a educației, planuri de dezvoltare a resurselor naturale ale țării. Deci discursurile

publice ale omului de știință au căpătat uneori un caracter programatic și s-au bucurat de un mare succes.

Ascultătorii au fost atrași de discursurile lui Lomonosov nu numai de conținutul profund, ci și de formă - o construcție logică clară a discursurilor și un mod viu de prezentare. Potrivit memoriilor contemporanilor, Lomonosov avea abilități oratorice strălucite. N. I. Novikov, autorul primei biografii a omului de știință în limba rusă, publicată în 1772, raportează că stilul lui Lomonosov „era magnific, curat, ferm, zgomotos și plăcut”. Și mai departe: „Poezia și elocvența cu o cunoaștere excelentă a regulilor și frumuseții limbii ruse i-au adus o laudă atât de mare nu numai în Rusia, ci și în regiuni străine, încât este venerat printre cei mai buni lirici și oratori” (Lomonosov în memorii și caracteristici ale contemporanilor săi, cu .32).

Până și cei nedoritori ai lui Lomonosov au fost nevoiți să-i recunoască talentul de orator. Pregătind această primă ședință solemnă a Academiei, șeful Cancelariei, I. D. Schumacher, l-a informat pe G. N. Teplov: „Mi-ar plăcea foarte mult pe altcineva, și nu domnului academicienii noștri. Și apoi Schumacher recunoaște că doar Lomonosov are vocea, înfățișarea și curajul de a se feri de critici. „Avem noi, dragă domnule”, a scris el, întorcându-se către Teplov, „mai avem pe cineva din Academie care l-a întrecut (desigur, Lomonosov) în aceste calități?” (Ibid., p. 16).

A. N. Radishchev a scris despre proza oratorică a lui Lomonosov: „Comparați ceea ce a fost scris înainte de Lomonosov și ceea ce a fost scris după el, efectul prozei sale va fi clar pentru toată lumea” (Ibid., p. 84).

SCRISOARE PRIVIND UTILIZAREA STICLEI...

Momentul scrierii - decembrie 1752. Publicat conform: PSS, vol. 8, p. 508-522. Locația manuscrisului este necunoscută. Prima dată publicată în 1753, într-o ediție separată: „Scrisoare despre utilitatea sticlei către real E.I. V. Kammerger și Ordinul Sf. Alexandru și Sf. Ana, Cavalier Excelența Sa Ivan Ivanovici Shuvalov de la consilier colegial și profesor Mihail Lomonosov.

De la sfârșitul anului 1748, când a fost construit Laboratorul de Chimie, una dintre principalele subiecte ale activității științifice și științifico-tehnice a lui Lomonosov a fost studiul și dezvoltarea de noi soiuri de ochelari „colorați” și incolori. După ce a făcut mai mult de patru mii de experimente și a primit sticlă de diferite culori, omul de știință a decis să-și extindă producția industrială. În 1752, a primit permisiunea oficială de a construi o fabrică de sticlă colorată.

Pentru a avea sprijinul unei persoane foarte influente la curte care să-l ajute în crearea unei noi producții de sticlă, Lomonosov a apelat la I.I. pentru umanitate.

„Scrisoarea” este un poem de științe naturale și filozofico-iluministe, prezentat sub forma unei conversații amicale cu Shuvalov. Este în esență un imn la sticlă. Lomonosov a exprimat un număr

Note

idei științifice importante, au dezvăluit multe fenomene naturale, au apărut viziunea științifică avansată asupra lumii - învățăturile lui Copernic și ideea unei multitudini de lumi locuite, exprimată de J. Bruno.

UN CUVÂNT DE ANGAJAMENT ÎN AMINTIREA Binecuvântată CĂTRE ÎMPĂRATULUI PETRU CEL MARE, ROBIT LA 26 APRILIE 1755

Momentul scrierii - noiembrie 1754 - mijlocul lunii aprilie 1755. Publicat conform: PSS, vol. 8, p. 584-612. Locația manuscrisului este necunoscută. Publicat pentru prima dată ca o ediție separată în 1755: „Cuvântul de laudă pentru binecuvântată și veșnică amintire a împăratului Petru cel Mare... în colecția publică a Academiei Imperiale de Științe din Sankt Petersburg, rostită de Mihail Lomonosov la 26 aprilie, 1755.”

Imaginea lui Petru I străbate toate operele poetice și proze ale lui Lomonosov. Ca un susținător ferm al răspândirii educației, omul de știință rus pune pe primul loc meritele lui Petru I în domeniul dezvoltării cunoașterii și din acest unghi dezvăluie toate activitățile țarului-transformator. Lomonosov-Pomor este captivat în primul rând de democratismul țarului. Și caută să-i convingă pe ascultători, și apoi pe cititori, că monarhul nu era diferit de supușii săi, că „a trecut toate gradele, dar a testat și toate aptitudinile și munca cu propria sa artă”. Activitatea neobosită și neîngrădită a lui Petru l-a încântat pe Lomonosov. Dar, observând acest lucru, Lomonosov nu a reușit să vadă exploatarea brutală a țăranilor, care s-a intensificat mai ales sub Petru. Op nu a văzut părțile întunecate ale reformelor lui Petru, greutățile și greutățile oamenilor, pe cheltuiala cărora au fost realizate aceste reforme. Părerile lui Lomonosov au luat contur într-o perioadă în care doctrina „absolutismului iluminat” îndreptată împotriva reacției feudale era cea mai importantă teorie politică. Lomonosov a atribuit teoretic rolul de purtători ai progresului monarhilor iluminați. Omul de știință a fost orbit de măreția transformărilor lui Petru, care i s-au părut și mai semnificative pe fundalul declinului țării care a venit după moartea primului împărat.

„Un cuvânt de laudă lui Petru cel Mare”, pe care Lomonosov l-a rostit la Adunarea Solemnă a Academiei de Științe, a fost un exemplu al aptitudinilor sale oratorice. În 1758 a fost inclusă în primul volum al Operele colectate ale lui Lomonosov, publicat de Universitatea din Moscova. În 1759, Cuvântul Lăudabil a apărut tipărit în franceză. Traducerea a fost făcută de baronul Chudi (de Lussy), secretarul lui I. I. Shuvalov. În același an, o traducere franceză a fost trimisă lui Voltaire la Paris pentru a lucra la Istoria Imperiului Rus sub Petru cel Mare, pe care a realizat-o în numele guvernului rus. În 1761, I. Gottsched, pe ale cărui cărți Lomonosov a studiat poetica și retorica în Germania, în revista *Das h'eueste aus der anmuthigen Gelehrsam-keit*, 1761, S. 200-207) a publicat o traducere în germană a „Cuvântului de laudă” al lui Lomonosov. lui Petru cel Mare”, însoțind traducerea cu următoarea remarcă: „Acum cititorii noștri pot judeca singuri ce forță

curajoasă și ce bun gust are acest capriciu rusesc” (PSS, vol. 8, p. 1048) .

În secolul 19 „Un cuvânt de laudă lui Petru cel Mare” a atras atenția compatrioților savantului rus. Un absolvent al Universității din Moscova D.N. Sverbeev a amintit că în anii 10 ai secolului al XIX-lea. la examenul universitar de elocvență, ca exemplu, a citit un fragment din „Cuvântul de laudă lui Petru cel Mare” a lui Lomonosov (D.N.

461

Biblioteca Runiverse

note,

PETRU CEL MARE

poem eroic

Timpu scrierii -1756-1761. Publicat conform: PSS, vol. 8, p. 696-734.Locația manuscrisului este necunoscută. Prima publicație: Primul cântec - în decembrie 1760, al doilea cântec - în iulie 1761. Poezia este dedicată lui I. I. Shuvalov.

Lomonosov, creând poezia „Petru cel Mare”, a deschis calea unui nou gen epic. În locul unui poem legendar-istoric, a apărut un poem cu adevărat istoric, în care exista un patos civil, patriotic. Poezia epică rusă a urmat calea indicată de Lomonosov.

Lomonosov a studiat profund și cuprinzător activitățile lui Petru I, folosind surse scrise de mână și tipărite, ceea ce i-a permis să acopere în mod fiabil treburile de muncă și militare ale lui Petru.

Conținutul ideologic al poeziei este o reflectare a tuturor activităților lui Petru I ca o mișcare consecventă către un singur scop - iluminarea Rusiei. Lomonosov a văzut în Petru un astfel de Om care nu a fost auzit în toate țările de secole.

Poezia „Petru cel Mare” a rămas neterminată. Lomonosov intenționa, pe lângă aceste două cântece, să scrie și un al treilea. Dar, conform lui I. I. Shuvalov, Lomonosov a fost „foarte ocupat”, sau mai degrabă, o boală constantă, care s-a agravat în mod special la începutul anilor 1760, a împiedicat punerea în aplicare a planului planificat.

POEZII SCRISE PE Drumul spre PETERHOF,

CAND M-AM MERCAT IN 1761 SA INTREB

DESPRE SEMNAREA PRIVILEGIULUI PENTRU ACADEMIE, A FOST DE MULTE DORI ÎNAINTE

Momentul scrierii - iunie-august 1761. Publicat conform: PSS, vol. 8, p. 736. Locația manuscrisului este necunoscută. Prima publicație: Un interlocutor al iubitorilor cuvântului rus, care conține diverse lucrări în versuri și proză ale unor scriitori ruși, 1784, partea a XI-a, p. 150.

Poeziile publicate sunt o adaptare liberă a poeziei anacreontice „La Cicada”.

Ultimul vers, „Nu ceri nimic, nu datorezi nimănui”, sună autobiografic. Se simte că Lomonosov s-a săturat de cereri constante, uneori nereușite, de a îmbunătăți starea de lucruri la Academie; împovărat de îndatoririle insuportabile pe care trebuia să le asume în legătură cu înființarea unei fabrici de sticlă colorată la Ust-Rudița.

IMNUL BARBII

Momentul scrierii - sfârșitul anului 1756 - începutul lunii martie 1757. Publicat conform: PSS, vol. 8, p. 618-626. Locația manuscrisului este necunoscută. Prima publicație: Note bibliografice, 1859, vol. II, nr. 15, p. 461-463.

Din cauza condițiilor de cenzură, „Imnul barbei” nu a fost publicat în timpul vieții lui Lomonosov. Dar poemul a fost larg răspândit în liste. Se găsesc în Sankt Petersburg, Moscova, Kostroma, Yaroslavl, Kazan, Krasnoyarsk și Yakutsk.

Opera satirică a lui Lomonosov a fost îndreptată împotriva tuturor reprezentanților viziunii reacționare asupra lumii.

462

Biblioteca Runiverse

Note

De îndată ce Sinodul a aflat că poeziile s-au răspândit în popor, M. V. Lomonosov a fost chemat la Sinod pentru o explicație. Fără a se numi în mod direct autorul unei satire malefice, el a vorbit deschis în apărarea ei, apoi a rostit astfel de „blesteme și reproșuri împotriva tuturor bărbilor lor spirituale, pe care nu este deloc posibil să sperăm de la un creștin bun și existent”. (PSS, vol. 8, p. 1061). Sinodul, într-un raport special adresat împărătesei, a cerut ca „astfel de calomnii seducătoare și abuzive să fie distruse și arse în public și de acum înainte să fie interzise, iar amintitul Lomonosov, pentru îndemn și corectare corespunzătoare, să fie trimis la Sinod”. (Ibid., p. 1069). Dar împărăteasa a lăsat această plângere fără consecințe, probabil nu fără intervenția lui I. I. Shuvalov.

ZUBNITSKI

Momentul scrierii - prima jumătate a anului 1757. Publicat conform: PSS, vol. 8,

Cu. 630. Locația manuscrisului este necunoscută. Prima dată publicată în revista Moskvityanin {1854, vol. 1, ed. IV, p. 3}.

După distribuirea poemului satiric „Imnul barbei” (a se vedea comentariul anterior), Lomonosov a început să primească scrisori anonime rău intenționate, sub care se afla aceeași semnătură - Christopher Zubnitsky și locul de plecare - Kolmogory (adică

Kholmogory). Lomonosov bănuia că V. K. Trediakovsky se ascundea în spatele numelui Zubnitsky. Dar, după cum au stabilit cercetătorii, acest nume este fictiv, precum și locul unde au fost trimise scrisorile. Autorul a fost probabil unul din rândurile clerului superior, căci calomniile repetau o condamnare ascuțită a „Imnului Bărbii” și a autorului său chiar din pozițiile din care a condamnat Sinodul, dar cu adăugarea unor atacuri personale grosolane împotriva Lomonosov. Ca răspuns, Lomonosov a scris această poezie.

INTUNEREA NOPTIEI

Timpu scrierii - 1743. Publicat conform: PSS, vol. 8, p. 190-192. Manuscrisul se păstrează în LOAAN {f. 20, op. 3, nr. 47). Prima dată publicată în „Concise Guide to Eloquence, prima carte care conține retorică” {St. Petersburg, 1748).

Acest exemplu de vers din Anacreon, poetul grec antic, Lomonosov l-a plasat în „Retorica” sa ca model, atunci când „dintr-o narațiune scurtă, care este aranjată într-o ordine firească, așa cum urmează actul în sine. Trebuie să existe întotdeauna ceva neașteptat la sfârșit” (PSS,

vol. 7, p. 366). Lomonosov a reprodus extrem de abil caracterul melodos al originalului.

N. G. Kurganov a retipărit această traducere în Pismovnik - „Gramatica universală rusă, sau scrierea generală, oferind cea mai ușoară cale de a învăța în detaliu limba rusă cu șapte adaosuri de diverse lucruri educaționale și utile și amuzante” (St. Petersburg, 1769, p. 320)).

VORBIȚI CU ANACREON

Momentul scrierii (probabil) - a doua jumătate a anului 1758 - 1761. Publicat conform: PSS, vol. 8, p. 761-767, Locație necunoscută. Prima dată publicată în revista rusă Parnassus {Sankt Petersburg, 1771, partea 1, p. 26-34).

Lomonosov a dat acestei lucrări o formă specială - pentru fiecare dintre cele patru ode pe care le-a tradus, care în secolul al XVIII-lea. au fost atribuite lui Anacreon, el răspunde cu o poezie originală, de natură jucăușă.

463

Biblioteca Runiverse

Note

Valoarea sa este foarte mare. Lomonosov își formulează clar poziția poetică, își exprimă punctul de vedere asupra înaltei vocații a poetului. Potrivit lui Lomonosov, nu ar trebui să deturnăm o forță atât de importantă precum poezia de la interferența activă în viața publică. Datoria poetului este să-i inspire pe oameni cu exemplele eroilor naționali, să-i trezească la o activitate socială utilă, și să nu se „amuze” pe ei înșiși și pe alții cu „cuvinte dulci”, rulând „siruri de degete cu degetele”.

Bogăția conținutului ideologic, temele civice și orientarea patriotică sunt principalele cerințe pe care Lomonosov le-a făcut pentru poezia rusă contemporană.

O ODA SOLENOMICA MAESITATII EI IMPERIALE ATOAT-LUMINATE MARI IMPARATESE DE STAT EKATERINA ALEXEEVNA...

DIN PALA DE TOATE SUBIECTUL MIKHAIL LOMONOSOV

Povara scrierii este sfârșitul lunii iunie - începutul lunii iulie 1762. Publicat conform: PSS, vol. 772-781. Locația manuscrisului este necunoscută. Publicat pentru prima dată ca o ediție separată în 1762.

La 28 iunie 1762, Petru al III-lea a fost răsturnat și tronul Rusiei a trecut la Ecaterina a II-a.

Lomonosov a răspuns la venirea la putere a noii împărătese scriind o Odă, care a fost tipărită în Tipografia Academică în două zile într-un tiraj de 800 de exemplare. Ekaterinei nu i-a plăcut oda lui Lomonosov și, prin urmare, nu a avut succes nici la curte, nici în cercurile societății din Sankt Petersburg.

Când a scris Oda, poetul s-a bazat pe manifestele noii împărătese, în care a căutat să justifice preluarea puterii și să îndepărteze acuzația de uciderea lui Petru al III-lea. Cu toate acestea, Lomonosov nu a interpretat aceste documente în modul în care și-ar fi dorit Catherine. Într-o formă edificatoare, poetul îi amintește noii țarine că poporul rus este pașnic și blând, dar știe să se ridice „pe câmpuri împotriva dușmanilor săi”, și o îndeamnă să respingă condițiile rușinoasei păci încheiate. Cu două luni în urmă de Petru al III-lea cu Prusia aproape învinsă, și nu opri ostilitățile până nu duc la o pace onorabilă. Acest sfat al unui om de știință patriot nu putea să-l mulțumească pe Catherine, care își confirmase deja intenția de a îndeplini condițiile unei păci umilitoare pentru Rusia.

În aceeași odă, Lomonosov și-a exprimat atitudinea sa și a altor oameni de știință autohtoni față de străinii care au venit să slujească în Rusia. Acest subiect a îngrijorat și îngrijorat societatea rusă. Lomonosov, adresându-se străinilor, a scris că Rusia le oferă o asemenea libertate, „pe care alte puteri nu o au”. În loc să fii între noi în limitele biroului tău, consideri că „noi suntem sclavii tăi”. Mândru de țara lui vastă, de trecutul ei eroic, poetul îi instruiește pe străini: „Măsoară imensitatea țărilor noastre, citește cartea faptelor glorioase și crezi cu propriul tău sentiment: nu ține de tine să ne expui limita”. Și apoi le amintește de nenumărații eroi ai Rusiei - „de la fermier la rege”. Un discurs atât de ascuțit al lui Lomonosov împotriva străinilor care locuiesc în Rusia nu corespundea nici înclinațiilor, nici intențiilor practice ale Ecaterinei a II-a. Replicile Odei i-au sunat și împărătesei ca o moralizare îndrăzneță, îndemnând să nu rupă săpăturile, să nu disprețuiască supușii și să le corecteze viciile cu „învățătură, milă, muncă”.

Ecaterina avea nevoie de sfaturi și chiar se temea de ei (vezi pentru mai multe detalii: Cernov S. N. M. V. Lomonosov în odele din 1762 - În

cartea: XVIII secol: Sat. State and materials. M .; L., 1935 , pp. 155-180).

464

Biblioteca Runiverse

Note

UN CUVÂNT DE RECUNOȘTIE CĂTRE E[II] IMPERIALUL] ÎN [MAESTE] PENTRU
DENUMIREA ACADEMIEI DE ARTE, ROBIT ÎN NUMELE EI

Momentul scrierii - sfârșitul lunii iunie - 22 septembrie 1764.
Publicat conform: PSS, vol. 8, p. 807-816. Manuscrisul se păstrează în
LoAAN (f. 20, on. 1, nr. 3, filele 33-40). Prima publicație: Budilovici
A. S. Lomonosov ca scriitor. SPb., 1871, p. 303-311.

Lomonosov a pregătit un „Cuvânt de mulțumire” pentru a fi rostit la 22
septembrie 1764, ziua deschiderii oficiale a Academiei de Arte, care a
fost programată să coincidă cu cea de-a doua aniversare a încoronării
Ecaterinei a II-a.

Ca instituție independentă, Academia de Arte a fost fondată în
noiembrie 1757; I. I. Shuvalov a fost primul ei președinte. Lomonosov a
fost ales membru al Academiei de Arte la 10 octombrie 1763.

Discursul compus pentru marea deschidere a Academiei de Arte, Lomonosov
nu a rostit, deoarece acest eveniment a avut loc în iulie 1765, după
moartea savantului.

La fel ca multe dintre discursurile publice ale lui Lomonosov, Cuvântul
de recunoștință a fost plin de preocupări cu privire la dezvoltarea
resurselor naturale ale țării, cu privire la utilizarea lor atât în
industrie, cât și în construcția orașelor, ridicarea monumentelor
culturale. El dedică un loc special creării picturilor mozaic.
Lomonosov, observând realizările culturii ruse în secolul al XVIII-lea,
subliniază rolul poporului rus, care este „pus să fie demn de cel mai
înalt nivel de prosperitate și glorie”. Vorbitorul a cântat maiestuos
noua capitală a Rusiei - Sankt Petersburg, frumoasa Neva, bulevarde
drepte, numeroase canale. În concluzie, Lomonosov nu uită să-i
amintească Ecaterinei să aibă grijă de prosperitatea științelor și
artelor, să protejeze „integritatea și tăcerea întregii patrii”.

LA SATUL SARSKO. 24 AUGUST 1764

Publicat conform: PSS, vol. 8, p. 806. Originalul nu a supraviețuit.
Publicat prima dată ca ediție separată în 1764, precum și în „Scrieri
lunare și știri despre treburile învățate”, 1764, septembrie, p. 239.

Lomonosov a acordat o mare importanță acestui poem, adresat Ecaterinei
a II-a: în vara anului 1764 a elaborat documente organizatorice
importante legate de transformarea Academiei de Științe din Sankt
Petersburg. Omul de știință se aștepta personal să îi înmâneze
documentele Catherinei, sperând la intervenția ei directă în treburile
Academiei și la schimbări fundamentale ulterioare în activitățile
acestei instituții. Probabil, împreună cu proiectele de reorganizare a

Academiei, Lomonosov intenționa să-i transfere Ecaterinei poezia pe care a scris-o, pe care a încercat să o tipărească imediat.

noiembrie 1740 5. J. D. SCHUMAKHER

Publicat conform: PSS, vol. 10, p. 427-431. Originalul în limba germană se păstrează în LoAAN (f. 1, op. 3, nr. 31, fol. 36-37). Pentru prima dată apare textul rusesc: Kunik A. Culegere de materiale pentru istoria imp. Academia de Științe în secolul al XVIII-lea. SPb., 1865, v. 11, p. 334-338; Text german publicat: Ibid., vol. 1, p. 179-183.

În septembrie 1736, trei studenți ai Academiei de Științe din Sankt Petersburg - Lomonosov, D. I. Vinogradov și G. U. Reiser - au fost trimiși în Germania pentru a studia chimia, metalurgia, mineritul „și altele conexe.

16 m. Lomonosov, v. 2 * 465 *

Biblioteca Runiverse

Note

științe aici” (Cronica vieții și operei lui M.V. Lomonosov. M.; L., 1962, p. 33). Din noiembrie 1736 au studiat la Universitatea din Marburg cu Christian Wolff și alți profesori, iar de la jumătatea lui iulie 1739 la Freiberg cu J. F. Henkel. La începutul lui mai 1740, Lomonosov a părăsit Freiberg după o ceartă cu Genkel. Într-o scrisoare publicată, un student rus îl informează pe Schumacher din Sankt Petersburg despre motivele părăsirii lui Henkel și despre rătăcirile sale forțate în Germania și Olanda în perioada mai-noiembrie 1740.

ianuarie 1753 4. I. I. SHUVALOV

Publicat conform: PSS, vol. 10, p. 474-476. Locația originalului este necunoscută. Publicat pentru prima dată în Complete Collected Works ale lui Mihail Vasilievici Lomonosov cu introducerea vieții scriitorului și cu adăugarea multor lucrări ale sale, care nu au fost încă publicate nicăieri, partea întâi, la Sankt Petersburg, ca o dependență a Academia Imperială de Științe (1784,

Cu. 322-324).

Scrisoarea se referă la studiile constante ale „Istoriei antice a Rusiei”, uneori în detrimentul altor lucrări. Așadar, într-o scrisoare către L. Euler din 12 februarie 1754, Lomonosov relatează: „M-am surprins adesea chiar de munca pe care sufletul meu rătăcea în antichitățile rusești. Prin urmare, am ratat o mulțime de dovezi convingătoare că atmosfera superioară, într-un calm deplin, ar trebui să coboare adesea în cea inferioară ”(PSS,

vol. 10, p. 503).

Interesantă este partea finală a scrisorii în care Lomonosov raportează că construcția fabricii Ust-Ruditskaya, a cărei construcție a început în 1753, completează rezultatele cercetărilor sale chimice. Aceasta

mărturisește dorința constantă a omului de știință de a conecta activitatea științifică teoretică cu practica industrială.

1753 mai 10. I. I. SHUVALOV

Publicat conform: PSS, vol. 10, p. 478-480. Locația originalului este necunoscută. Publicat pentru prima dată în Operele complete colectate ale lui Mihail Vasilevici Lomonosov odată cu introducerea vieții scriitorului și cu adăugarea multor lucrări ale sale, care nu au fost încă publicate nicăieri, partea întâi, la Sankt Petersburg, ca o dependență a Academia Imperială de Științe {1784, p. 324-326}.

Scrisoarea este unul dintre cele mai importante documente pentru biografia lui Lomonosov. Conține informații interesante despre anii de studii la Academia slavo-greco-latină, despre greutățile și dificultățile pe care a trebuit să le depășească pentru a obține o educație.

Aici, Lomonosov îi mulțumește lui Șuvalov pentru ajutorul acordat în obținerea unui decret personal al împărătesei din 15 martie 1753 privind acordarea acestuia de teren pentru înființarea la Ust-Rudița, nu departe de Sankt Petersburg, a unei fabrici de producție de sticlă colorată.

Informațiile furnizate de Lomonosov despre statutul de proprietate al oamenilor de știință străini sunt complet exacte.

1754 iunie - iulie. I. I. SHUVALOV

Publicat conform: PSS, vol. 10, p. 508, 513-514. Originalul se păstrează în LOA AN {f. 20, op. 3, nr. 55, l. 16-17}. Publicat pentru prima dată în revista Moscow Telegraph {1825, partea a V-a, nr. XVIII, septembrie, p. 133-136}.

Scrisoarea este un document istoric care confirmă participarea lui Lomonosov la înființarea Universității din Moscova. Iată planul

466

Biblioteca Runiverse

Note

organizarea viitoareii instituții de învățământ superior din Rusia, a conturat bazele cartei universitare. La universitate, așa cum a sugerat Lomonosov, au fost create două gimnazii: unul pentru nobili, celălalt pentru raznochintsy. Distribuția departamentelor propusă de Lomonosov a fost general acceptată. Singura excepție a fost că departamentele de elocvență și poezie au fost combinate într-una singură, iar departamentul de antichități a fost combinat cu departamentul de istorie.

Decembrie 1759 30. CĂTRE M. I. VORONTSOV

Publicat conform: PSS, vol. 10, p. 535-537. Originalul se păstrează în LoAAN (f. 20, op. 3, A? 134, fol. 14-15). Prima dată publicată în cartea: Arhiva cărții. Vorontsov. M., 1872, carte. IV, p. 484-486.

Scrisoarea a fost scrisă în legătură cu petiția lui Lomonosov pentru introducerea postului de vicepreședinte la Academia de Științe din Sankt Petersburg.

Lomonosov intenționa, cu sprijinul unei persoane atât de influente la curtea împărăteșei precum M. I. Vorontsov, să primească această funcție pentru a schimba raportul de putere în cea mai înaltă instituție științifică din Rusia și, prin aceasta, a asigura dezvoltarea liberă a științei și a educației. Lomonosov îi amintește destinatarului de serviciile sale către Academia din Sankt Petersburg și către știința și cultura rusă. Cu toate acestea, funcția de vicepreședinte nu a fost introdusă atunci la Academie. Primul vicepreședinte în 1801 a fost un student și adept al lui Lomonosov, S. Ya. Rumovsky.

1761 ianuarie 30. G. N. TEPLOV

Publicat conform: PSS, vol. 10, p. 547-548, 551-554. Locația originalului este necunoscută. Un proiect al scrisorii se păstrează în LoAAI (f. 20, on. 1, nr. 2, l. 24-28). Prima dată publicată în Eseuri despre Rusia publicată de Vadim Passek (Moscova, 1842, cartea II, pp. 34-39).

Scrisoarea este adresată lui G.N.

În 1757, Lomonosov a fost numit consilier al Cancelariei Academice (la fel ca Teplov și Taubert); în 1758 i s-a încredințat supravegherea întregii părți științifice a Academiei, iar în 1760 a devenit singurul șef al Universității și al Gimnaziului. Dar toate planurile de reorganizare a instituțiilor academice ale lui Lomonosov au întâmpinat rezistență din partea lui Teplov și a altor „dușmani ai științelor ruse”.

Scrisoarea către Teplov este de natură acuzatoare și descrie situația dificilă care s-a dezvoltat la Academie la sfârșitul anilor 1750 și începutul anilor 1760. După cum se poate vedea din scrisoare, Lomonosov este cel mai preocupat de „diseminarea științelor în patrie”, ceea ce îi este cel mai drag în viață. Având despre natura „răbdării și încăpățănării nobile”, „curajul de a depăși toate obstacolele”, el încearcă să schimbe cursul evenimentelor din Academia din Sankt Petersburg.

1765 nu mai devreme de 21 februarie. L. EULER

Publicat conform: PSS, vol. 10, p. 597-598. Originalul în germană se păstrează în LoAAN (f. 20, on. 1, Aî 2, fol. 336-337). Textul german a fost publicat pentru prima dată în Eseuri despre Rusia publicate de Vadim Passek (L /., 1842, cartea II. pp. 62-72); Traducere rusă - în „Notele imp. Academia de Științe” (1864, vol. G, cartea 1, pp. 1-5-106).

Scrisoarea către L. Euler a fost scrisă de Lomonosov cu aproximativ o lună și jumătate înainte de moartea sa, când situația lui era extrem de

dificilă nu numai din cauza bolii, ci și din cauza atacurilor neîncetate din partea sa.

* 467 * 16*

Biblioteca Runiverse

Note

inamici. În ciuda faptului că scrisoarea nu a fost completată și probabil a fost trimisă destinatarului, este un document interesant care mărturisește relațiile de prietenie dintre acești doi eminenți oameni de știință ai secolului al XVIII-lea. Cu privire la drepturile unui prieten, Lomonosov i-a exprimat cu mare sinceritate lui Euler judecățile sale cu privire la afacerile Academiei din Sankt Petersburg, dând caracteristici nemăgulitoare unui număr de membri ai Academiei.

martie 1765 2. M. V. GOLOVINA

Publicat conform: PSS, vol. 10, p. 598-599. Locația originalului este necunoscută. Prima dată publicată în jurnalul Moskovsky Vestnik {1828, partea a VII-a, AG 4, p. 510-512}.

Aceasta este singura scrisoare care a ajuns la noi de la Lomonosov către rudele sale - către sora lui. Maria Vasilievna a fost căsătorită cu un țăran E. F. Golovin din Matigor, nu departe de Kurostrov, locul de naștere al lui Lomonosov. În 1765, fiul lor, Mihail, în vârstă de nouă ani, a fost repartizat la Lomonosov ca student la Gimnaziul Academic.

În anii următori, după ce a dat dovadă de mari abilități științifice, M. E. Golovin a devenit adjunct la matematică și unul dintre asistenții lui L. Euler. În 1784, a luat parte la publicarea primei lucrări academice a lui M. V. Lomonosov, publicată în 6 cărți.

1758-1759. O NOTĂ PRIVIND NECESITATEA DE TRANSFORMARE A ACADEMIEI DE ȘTIINȚE

Momentul scrierii - probabil 1758-1759. Publicat conform: PSS, vol. 10, p. 32-72; Acolo, pentru prima dată, „Nota” a fost publicată integral. Manuscrisul se păstrează în LOAAN {f. 20, pe. 1, AG 1, l. 142-144 rev., 160-185 rev.}.

În 1747, a fost aprobată prima carte oficială a Academiei, care a fost numită „Regulamentul Academiei Imperiale de Științe și Arte din Sankt Petersburg”. De atunci, timp de multe decenii, până în 1803, Regulamentul a devenit legea după care a trăit Academia. Din păcate, niciunul dintre academicieni nu a participat la elaborarea acestui document. Autorii săi au fost oficiali ai Cancelariei Academice. Principalul dezavantaj al Regulamentului din 1747 a fost că a fixat starea de lucruri care se dezvoltase în Academie până la mijlocul anilor 1747 și nu a ținut cont de perspectivele dezvoltării științei. Prin urmare, Lomonosov și alți oameni de știință avansați au intrat în lupta pentru revizuirea acestor Regulamente și, în esență, pentru crearea de noi forme de organizare și principii pentru organizarea Academiei din Sankt Petersburg.

În anii 1750, Lomonosov a atras constant atenția și a criticat deficiențele Regulamentului din 1747 și regulile care se dezvoltaseră în Academia din Sankt Petersburg după aprobarea acesteia.

În 1754, a fost emis un decret al Senatului, care invita toate colegiile și oficiile de stat să prezinte proiecte de amendamente și completări la statutele lor.

În Academia de Științe din Sankt Petersburg, această lucrare responsabilă a fost încredințată evaluatorului I. Taubert, care, cu sprijinul lui Schumacher și Teplov, la mijlocul anilor 1750. a obținut o mare influență în cercurile academice. Întrucât Teplov și Schumacher erau redactorii Regulamentului din 1747, Taubert a încercat să se sustragă de la comisia care i-a fost încredințată, argumentând că Regulamentul nu necesita nicio modificare. Dar sub influența oamenilor de știință avansați, și mai ales a lui Lomonosov, Taubert a fost nevoit să prezinte un proiect de propunere pentru îmbunătățirea stării Academiei, care a fost discutat la mai multe întâlniri academice de urgență. În timpul discuției despre acest proiect, au apărut dispute furtunoase și, folosindu-le

468

Biblioteca Runiverse

note,

putere, Teplov l-a suspendat pe Lomonosov pentru o vreme de la participarea la reuniunile academice. În dezacord cu proiectele de propuneri ale lui Taubert, Lomonosov a întocmit un document detaliat, numindu-l „Cea mai umilă opinie cu privire la corectarea St.

În comparație cu alte documente Lomonosov privind schimbarea poziției Academiei, în această „Notă” Lomonosov a evidențiat o serie de măsuri specifice care ar contribui la îmbunătățirea activităților celei mai înalte instituții științifice a țării: în primul rând, adoptarea unui nou Regulament; în al doilea rând, introducerea funcției de vicepreședinte și numirea în această funcție a unui om de știință autohton cunoscut pentru meritele sale științifice; în al treilea rând, eficientizarea componenței și activităților Adunării Academice, precum și a Universității Academiei; în al patrulea rând, acordarea unor ranguri adecvate oamenilor de știință în conformitate cu „Tabelul de ranguri”, care ar întări poziția juridică și financiară a membrilor Academiei; în al cincilea rând, o creștere a alocațiilor pentru activități științifice și educaționale.

În ciuda faptului că „Nota” lui Lomonosov nu a dus la nicio acțiune concretă din partea conducerii Academiei, ea mărturisește lupta neobosită a omului de știință pentru introducerea ordinii democratice în cea mai înaltă instituție științifică din Rusia.

1764. Nu mai devreme de 10 septembrie - nu mai târziu de martie 1765.

PROIECT DE REGULAMENT AL ACADEMIEI DE ȘTIINȚE

Momentul scrierii - a doua jumătate a lunii septembrie 1764 - martie 1765. Publicat conform: PSS, vol. 10, p. 138-160. Locația originalului este necunoscută. Prima publicație: Bilyarsky P. Materiale pentru biografia lui Lomonosov. SPb., 1865, p. 652-669.

Până în ultimele zile ale vieții sale, Lomonosov s-a ocupat de îmbunătățirea activităților Academiei de Științe. Deși documentul publicat nu a fost completat de om de știință, este de mare interes științific, deoarece conține multe idei noi și originale despre problemele științei și organizarea acestora în anii 60 ai secolului al XVIII-lea.

La elaborarea noilor Regulamente, Lomonosov a considerat că este necesar să se țină cont de experiența muncii și de organizare a altor corporații străine. A fost atras de conducerea autonomă a unor academii europene, în special de „bunul exemplu” al Academiei din Paris. El a subliniat că Academia din Sankt Petersburg, ca și Academia din Paris, ar trebui să fie formată în principal din oameni de știință ruși. „Onoarea poporului rus cere”, a scris el, „să-și arate abilitatea și ascuțimea în păianjeni și că patria noastră își poate folosi propriii fii nu numai în curajul militar și în alte chestiuni importante, ci și în raționamentul înaltei cunoștințe. .” Lomonosov a definit în mod clar drepturile și obligațiile membrilor Academiei. El a considerat că principala lor datorie este capacitatea de a-și lega cercetarea științifică cu interesele statului. Îi păsa de promovarea realizărilor științifice - de publicarea regulată a disertațiilor și eseurilor științifice, de ținerea de ședințe publice, de prelegeri etc. Cu toate acestea, nici conducerea Academiei, nici oficialii agențiilor guvernamentale nu împărtășeau ideile progresiste ale lui Lomonosov care vizează îmbunătățirea activităților unei instituții științifice. Aspirațiile sale democratice contraziceau politica statului feudal.

469

Biblioteca Runiverse

Note

Mai 1753 1. SUPUNEREA BIROULUI ACADEMIEI DE ȘTIINȚE ÎN PROBLEMA SF.

Momentul scrierii - 1 mai 1758. Publicat conform: PSS, vol. 10, p. 31-32. Originalul se păstrează în LoAAN (f. 3, on. 1, 232, fol. 41-42). Pentru prima dată

s-a uitat în „Note științifice ale lor. Academia de Științe pentru vișei I și III” (1855, vol. 1, p. XV-XVI).

Lomonosov a considerat propaganda realizărilor științifice un moment important în organizarea științifică a activităților Academiei de Științe din Sankt Petersburg. În rezolvarea acestei probleme, el a atribuit rolul principal publicării revistelor de specialitate.

În „Depunerea la Oficiu”, Lomonosov, referindu-se la unul dintre paragrafele Regulamentului Academiei de Științe din 1747 privind diseminarea celor mai recente informații științifice în limba rusă,

propune să publice o nouă revistă - „Declarații științifice Sapt. despre treburile oamenilor de știință”.

februarie 1761 3. DEPUNEREA LA BIROUL ACADEMIEI DE ȘTIINȚE

PRIVIND ACCELERAREA PUBLIGĂRII „COMENTARIILOR” ACADEMIEI ȘI PRIVIND TIPARAREA TUTUROR DISERTAȚIELOR ÎN TRADUCEREA RUSĂ

Momentul scrierii - 3 februarie 1761. Publicat conform: PSS, vol. 10, p. 239. Originalul se păstrează în LoAAN (f. 3, on. 1, nr. 260, l. 15). Prima dată publicată în „Notele științifice ale imp. Academia de Științe în Departamentele I și III” (1853, vol. I, p. LXVIII-LXIX).

Lomonosov a subliniat în mod repetat că intensitatea activității științifice a fost împiedicată de publicarea neregulată a revistei Academiei din Sankt Petersburg, Kommentarii. Chiar și în raportul despre lucrările din 1756, omul de știință a scris că în diferiți ani a început să scrie mai multe disertații, dar toate nu au fost fuate. Acest lucru este împiedicat nu atât de volumul de muncă al altor lucruri, cât de întârzierea publicării unei reviste științifice. „În timp ce tipăriți Comentariul”, a scris el, „dorința este îndepărtată” (PSS, vol. 10, p. 393.). Într-adevăr, la acea vreme decalajul dintre scrierea unei lucrări științifice și publicarea ei era de cel puțin 4-5 ani. Organizarea slabă a publicării lucrărilor științifice de către oamenii de știință ai Academiei din Sankt Petersburg a fost unul dintre motivele pentru care multe descoperiri importante, inclusiv a lui Lomonosov, nu au primit recunoaștere în timp util în lumea științifică.

Iunie 1757 6. DEPUNEREA LA BIROUL ACADEMIEI DE ȘTIINȚE LA CONSTRUCȚIA UNUI CĂDIR NOUL PENTRU INSTITUȚII ACADEMICE

Momentul scrierii este începutul lunii iunie 1757. Publicat conform: PSS, vol. 10, p. 195-198. Originalul se păstrează în LoAAN (f. 3, on. 1, nr. 708, fol. 334-337). Prima publicație: Bilyarsky P, Materiale pentru biografia lui Lomonosov. SPb., 1865, p. 334-337.

Lomonosov, dând dovadă constantă de preocupare pentru dezvoltarea cu succes a științei, a înaintat un proiect îndrăzneț de a construi un singur centru științific care să găzduiască nu numai toate instituțiile academice, Universitatea și Gimnaziul, ci și locuințe pentru toată lumea - de la academicienii la personalul de serviciu. Folosind exemple concrete, omul de știință a demonstrat ce pierderi uriașe suferă Academia din cauza dezbinării instituțiilor sale, din îndepărtarea reședinței profesorilor, studenților și angajaților de locul lor de muncă.

*470♦

Biblioteca Runiverse

Note

Deși Biroul Academic a recunoscut „Reprezentarea” lui Lomonosov ca fiind foarte utilă, acest document nu a primit implementare practică. În 1759-1760. Lomonosov a apelat din nou la Academie, de data aceasta cu un proiect de construire a unui centru științific, format din 14

clădiri destinate instituțiilor și locuințelor. Actualitatea acestui proiect a fost atât de evidentă încât președintele l-a invitat pe Lomonosov să prezinte un desen și o estimare a costurilor pentru construcția centrului. Lomonosov însuși a întocmit un plan pentru noile „camere” academice și a întocmit o estimare de 90.000 de ruble – o sumă care nu este atât de semnificativă, având în vedere importanța acestui aranjament. Dar țara, epuizată de Războiul de Șapte Ani, nu a reușit să aloce astfel de fonduri, ceea ce, totuși, nu a împiedicat guvernul Elisabetei, și apoi Ecaterina a II-a, să cheltuiască sume uriașe pentru întreținerea curtezanilor, îndemnuri către favoriți, etc.

Deci, o altă idee utilă a omului de știință a fost îngropată în lucrările arhivei academice.

1764 cel târziu la 26 august

Momentul scrierii - iulie-august 1764. Publicat conform: PSS, vol. 10, p. 267-316. Proiectul de manuscris se păstrează în LoAAP (f. 20, op. 3, nr. 30, l. 1-43). Prima publicație: Damansky V. II. M. V. Lomonosov și Academia de Științe din Sankt Petersburg. M., 1865, p. 26-73.

Documentul a fost scris de Lomonosov la persoana a treia și a fost destinat transmiterii către Ecaterina a II-a. Probabil, prin G. G. Orlov, un favorit al împărătesei, „Scurta istorie” a ajuns la destinatar. În 1766, după moartea savantului rus, la Academia din Sankt Petersburg a fost efectuată o oarecare reorganizare, care a fost însă de o natură foarte ne semnificativă. Cancelaria Academică a fost lichidată, iar în schimb a fost creată o Comisie de mai mulți academicieni. V. G. Orlov a devenit director. Dar totuși Academia era sub controlul strict al guvernului.

„O scurtă istorie”, scrisă de Lomonosov cu șapte luni înainte de moartea sa, este de fapt prima încercare de a crea istoria Academiei din Sankt Petersburg din ziua înființării acesteia - 1725 până la mijlocul anilor 1760.

Scrierea acestei note a fost unul dintre cele mai decisive acte ale luptei ideologice pe care Lomonosov a dus-o de-a lungul întregii sale vieți*.

În procesul de pregătire pentru publicarea volumului al 10-lea al PSS, compilatorii au verificat materialul factual cuprins în Scurta istorie a lui Lomonosov. Comparând critic informațiile furnizate de Lomonosov cu documentele de arhivă ale vremii, au ajuns la concluzia că toate faptele, cu excepția inexactităților minore referitoare la perioada inițială a activității Academiei, au fost raportate cu acuratețe.

1758 24 martie-27 mai. PROIECT DE REGULAMENT AL GIMNAZULUI ACADEMIC

Momentul scrierii - martie - mai 1758. Publicat conform: PSS, vol. 9, p. 477-523, unde este publicată prima dată integral. Manuscrisul nu a supraviețuit.

În martie 1758, președintele Academiei de Științe din Sankt Petersburg, K. G. Razumovsky, l-a instruit pe Lomonosov, în calitate de consilier

al Biroului Academic, să supravegheze treburile academice la Academie. Pentru a organiza activități

471

Biblioteca Runiverse

Note

Gimnaziul academic, Lomonosov a elaborat un proiect de regulament al acestei instituții de învățământ.

În ciuda faptului că documentul publicat nu a primit aprobare oficială, acesta a fost aprobat de președinte. Acest lucru i-a dat lui Lomonosov motive să o pună în practică deja la sfârșitul anului 1758.

Proiectul de regulament al Gimnaziului Academic, întocmit de Lomonosov, reflectă opiniile sale generale asupra dezvoltării educației în Rusia.

Potrivit autorului proiectului, Gimnaziul Academic ar trebui să devină „prima fundație a tuturor artelor și științelor liberale”, adică ar trebui să fie o școală de învățământ general, și nu o școală profesională care să pregătească tinerii doar pentru serviciul academic.

De mare importanță pentru dezvoltarea ulterioară a învățământului în țară a fost prevederea privind componența socială a elevilor de gimnaziu. Deși Lomonosov a subliniat în document că Gimnaziul nu ar trebui să accepte persoane „puneți la un salariu de capitație”, și în special iobagi, el aici, în § 4, explică cum tinerii din moșiile impozabile și iobagilor care doresc să studieze în Gimnazii pot ocoliți această interdicție.

Lomonosov a definit clar structura Gimnaziului Academic, introducând împărțirea studenților în trei clase - inferioară, mijlocie și superioară. A considerat necesar să se stabilească de două ori pe an - iarna și vara - un test al cunoștințelor studenților, adică examene.

O inovație a fost înființarea „claselor de rusă” în gimnaziu, unde s-a studiat limba rusă și istoria rusă, „care, după cum a remarcat pe bună dreptate omul de știință, nu s-a mai întâmplat până acum de la începutul gimnaziului” (Lomonosov M. V. PSS, vol. . 10, p. 403). „Clasele rusești” au avut o mare importanță pentru formarea cadrelor de oameni de știință domestici. Viitorul academician I. I. Lepekhin, unul dintre cei mai buni stilști ai secolului al XVIII-lea, membru și secretar indispensabil al Academiei Ruse, înființat în 1783, V. P. Svetov, un proeminent lingvist rus, și mulți alții au finalizat cursul complet gimnazial al limbii ruse. .

Ghidat de acest proiect de regulament, Lomonosov a reușit să îmbunătățească semnificativ situația financiară a elevilor de la gimnaziu, care, după cum a remarcat, „sunt uniți, ca și studenții, într-un caban, prevăzut cu haine decente și o masă comună multumită în funcție de salariul stabilit. de el” (Ibid.).

Proiectul de Regulament al Gimnaziului Academic, elaborat de Lomonosov, a jucat un rol important în democratizarea educației în Rusia.

ianuarie 1760 19. DETERMINAREA BIROULUI ACADEMIEI DE ȘTIINȚE PRIVIND TRANSFERUL UNIVERSITĂȚII ȘI GIMNAZIULUI ÎN CONDUCEREA UNICA A LOMONOSOV

Momentul scrierii - 19 ianuarie 1760. Publicat conform: PSS, vol. 9, p. 553-555, unde a fost publicat pentru prima dată. Manuscrisul se păstrează în LOAAN, f. 3, pe. 1 unitate creastă 471, l. 22-23.

În 1758, Lomonosov a elaborat proiecte de regulamente pentru Universitatea Academică și gimnaziu. Cu toate acestea, din cauza „dezacordului de opinii diferite”, aprobarea acestor documente importante a fost amânată cu aproape doi ani, ceea ce, firește, a împiedicat activitățile de succes ale lui Lomonosov ca șef al instituțiilor de învățământ ale Academiei de Științe. Prin urmare, el caută mai multe puteri de la președinte pentru a organiza activitatea Universității și a Gimnaziului.

Documentul publicat reproduce textul primit în aceeași zi, adică 19 ianuarie 1760, a instrucțiunii președintelui Academiei K. G. Razumovsky către Oficiul Academic privind transferul Universității și Gimnaziului în jurisdicția Lomonosov.

472

Biblioteca Runiverse

Note

Decretul prezidențial și definiția Cancelariei întocmite pe baza acesteia au extins semnificativ puterile administrative ale lui Lomonosov. A devenit singurul conducător al tuturor activităților educaționale ale Academiei de Științe. I s-a dat dreptul de a pune în practică proiectele de regulamente universitare și gimnaziale elaborate de el, fără a aștepta aprobarea definitivă a acestora de către autoritățile superioare. A avut ocazia să gestioneze alocațiile financiare alocate pentru întreținerea instituțiilor de învățământ ale Academiei.

februarie 1760 14. DETERMINAREA BIROULUI ACADEMIEI DE ȘTIINȚE PRIVIND RESTRUCTURA UNIVERSITĂȚII

Momentul scrierii - 14 februarie 1760. Publicat conform: PSS, vol. 9, p. 556-561. Manuscrisul se păstrează în LoAAP, f. 3, pe. Eu, unitate creastă 827, l. 9-11. Prima publicație: Lamansky V.I. Lomonosov și Academia de Științe din Sankt Petersburg, M., 1865, p. 110-115.

Documentul publicat este un rezumat prescurtat al unora dintre prevederile proiectului de Regulament al Universității Academice, elaborat de Lomonosov în 1758, dar încă necunoscut.

Principala inovație propusă de Lomonosov a fost împărțirea Universității în trei facultăți. Spre deosebire de instituțiile de învățământ superior vest-europene din acea vreme, în care facultatea de teologie era facultatea principală, Lomonosov excludea în general

teologia din disciplinele universitare. Lomonosov a extins semnificativ numărul de materii studiate la Universitate. Acestea sunt chimia, botanica, anatomia, legea rusă, limbile orientale.

Lomonosov a acordat multă atenție privilegiilor universitare. El prevedea dreptul Universității de a acorda diplome științifice – „grade”; s-a oferit să echivaleze pozițiile universitare cu rangurile stabilite de „Tabelul de ranguri”, ceea ce ar îmbunătăți semnificativ poziția oamenilor de știință în societate; a considerat necesară introducerea vacanțelor de vară pentru profesori și elevi; a încercat să rezolve problema finanțării universității.

O preocupare deosebită a omului de știință a fost organizarea „inaugurării”, adică sărbătoarea la care, așa cum era obiceiul în Occident, se anunța actul privilegiilor universitare și deschiderea unei universități transformate. Lomonosov intenționa să informeze pe scară largă întreaga lume științifică vest-europeană despre viitoarea inaugurare a Universității Academice.

Cu toate acestea, toate eforturile lui Lomonosov de a obține aprobarea oficială a privilegiilor universitare pe care le-a oferit nu au fost încununate cu succes. Ei nu au fost sancționați de guvernul nici al împărătesei Elisabeta, nici al Ecaterinei a II-a.

septembrie 1734

Publicat conform: PSS, vol. 10, p. 322-323. Originalul este păstrat în TsGADA (f. Biroului Sinodal din Moscova, nr. 245, l. 16-17). Prima dată publicată în Colecția Lomonosov (Sankt Petersburg, 1911, p. 71-72).

15 ianuarie 1731 Lomonosov a fost înscris ca student al Academiei slavo-greco-latine din Moscova. În al patrulea an de studiu, el și-a exprimat dorința de a participa ca preot la o expediție în ținuturile Kirghiz-Kaisat și Karakalpak, care a fost pregătită de celebrul om de stat și geograf proeminent I.K. Kirilov. A fost necesar pentru

473

Biblioteca Runiverse

Note

primiți această demnitate. Pentru a face acest lucru, a fost invitat la biroul Consiliului sinodal, unde a spus că tatăl său, Vasily Dorofeevici, a fost preot într-una dintre bisericile din orașul Kholmogory și că a fost scutit de salariul de vot. Dar aici, în birou, a aflat că informațiile pe care le-a furnizat despre proveniență vor fi verificate de Colegiul de Cameră. Fără să aștepte ca înșelăciunea să fie dezvăluită, Lomonosov a vorbit sincer despre originea sa și a dat toate informațiile despre el înainte de a intra în Academia slavo-greco-latină. Desigur, fiului țăranului i s-a refuzat seva unui preot, precum și participarea la expediție. Cu toate acestea, o mărturisire sinceră l-a salvat de pedeapsă și a rămas printre studenții academiei.

iulie 1762 CERERE LA ÎMPĂRATĂSĂ PENTRU RECEDERE DIN SERVICIU

Momentul scrierii - iulie 1762. Publicat conform: PSS, vol. 10, p. 351-353. Originalul se păstrează în TsGADA (f. Arhiva Statului, X, Nr. 496, l. 205). Prima dată publicată în „Notele imp. Academia de Științe” {1865, vol. XII, p. 104-106}.

Odată cu venirea la putere a Ecaterinei a II-a, poziția lui Lomonosov în Academie s-a deteriorat semnificativ. Dușmanii omului de știință - oficiali ai Cancelariei Academice, participanți la lovitura de palat din 1762 - au primit jetoane mari și astfel au ocupat o poziție mai înaltă pe scara ierarhică. Pentru omul de știință rus, aceasta nu a fost doar o chestiune de resentimente personală, ci și de prăbușirea speranțelor de a schimba echilibrul de forțe din Academie. Prin urmare, el depune o „Petiție” de demitere din serviciu, care a fost un protest împotriva acțiunilor noului guvern al Ecaterinei a II-a, în care Lomonosov nu a văzut fără motiv o atitudine disprețuitoare față de oamenii de știință domestici, luptători pentru educarea oamenilor, pentru „incrementarea științelor în Patrie”.

În 1762, „petiția” de demisie a lui Lomonosov nu a fost acceptată. La 2 mai 1763, fără reamintire, omul de știință a fost demis „în perpetuă retragere din serviciu”, deși cu o promovare în cip. În ciuda faptului că câteva zile mai târziu acest decret al împărătesei a fost anulat, probabil nu fără intervenția lui G. G. Orlov, situația pentru Lomonosov la Academie a continuat să fie foarte dificilă.

1764 cel târziu la 19 ianuarie. RAPORT PRIVIND LUCRĂRILE ȘTIINȚIFICE ȘI LITERARE FINALIZATE ȘI NECOMPLITE

Momentul scrierii - sfârșitul anului 1763 - ianuarie 1764. Publicat conform: PSS, vol. 10, p. 396-404. Locația originalului este necunoscută. Publicat prima dată în „Moștenirea științifică” {M., 1948, vol. I, p. 11-23}.

În 1763, M. I. Vorontsov, unul dintre patronii lui Lomonosov, după ce și-a primit demisia din funcția de vicecancelar, a plecat în Italia. Aici le-a prezentat membrilor Academiei de Științe din Bologna realizările lui Lomonosov în domeniul artei mozaic. Probabil, pentru ca Academia din Bologna să cunoască nu numai succesul său în crearea picturilor mozaice, ci și în științe, Lomonosov a întocmit un adevărat „Raport”, sistematizând munca sa nu pe an, ci pe ramură de cunoaștere. El a considerat activitățile științifice și organizaționale din cadrul Academiei ca parte integrantă a muncii sale. Așadar, alături de o indicație a lucrărilor științifice și literare, acordă în „Raport” un loc larg muncii științifice și administrative, evidențiind-o într-o secțiune specială, pe care a numit-o „Eforturile sale în general despre bunăstarea academică și mai ales. în departamente, în considerația sa de membru al Kantselyarsky în puterea Regulamentului general încredințat”.

În aprilie 1764, la recomandarea lui M. I. Vorontsov, Lomonosov a fost ales în unanimitate membru de onoare al Academiei de Științe din Bologna.

◆ 474 *

Biblioteca Runiverse

INDEX NUMELE

Avvakum Petrovici (1620 sau 1621-1682) - protopop, șef și ideolog al schismei ruse 37, 283

August Gaius Julius Caesar Octavian (63 î.Hr.-14 d.Hr.) – împărat roman 81, 108, 160, 163, 262

August (începutul secolului al XVII-lea) - fals țar, impostor 23

Augustin (354-430) - Episcop de Hipona, teolog creștin și scriitor bisericesc 241

Augustulus Romulus (secolul al V-lea) - ultimul împărat al Imperiului Roman de Apus 79

Avdotya (Evdokia) Lukyanovna - a doua soție a țarului Mihail Fedorovich 24

Avramov (Abramov) Ilya Vasilyevich (1736-1770) - student al Departamentului de Geografie al Academiei de Științe din Sankt Petersburg, student al lui Lomonosov 442

Agafia Simeonovna (Semenovna, d. 1681) - prima soție a țarului Fedor Alekseevich 26

Adodurov Vasily Evdokimovich (1709-1780) - matematician, adjunct al Academiei de Științe din Sankt Petersburg 12

Andrian Publius Elius (76-138) - împărat roman 78, 79

Azbad (sec. V-VI) – comandant roman 64

Alaric I (c. 376-410) - rege al vizigoților 73, 79

Aldey - Prințul de Pechepesky ("Al-deya") 104

Alexandru (883-912) - Bizantin-

Împăratul imperial 85, 86

Alexandru cel Mare al Macedoniei (356-323 î.Hr.) - rege al Macedoniei, comandant și om de stat 19, 62, 79, 159, 161, 171, 173, 293

Alexei Mihailovici (1629-1676) - Țar, tatăl lui Petru I 24, 224, 250, 275, 286

Anacreon (Anacreon, c. 570-478 î.Hr.) - poet liric grec antic 13, 298-303

Anastasius (prima jumătate a secolului al VIII-lea) - împărat bizantin 66

Anastasia (sec. X) - preot Teodosian 116

Anastassy (Nastas) Korsunian (sfârșitul secolului al X-lea - începutul secolului al XI-lea) – primul rector al Bisericii Zeciilor din Kiev 118

Anemal (Anema) Viteazul (s. X) – comandantul împăratului bizantin Ioan Tzimiskes 101

Anna Alekseevna (1655-1659) -

fiica țarului Alexei Mihailovici 24

Apia Ivanovna (1693-1740) - Împărăteasa 179, 204-212, 338, 382

Anna Petrovna (1708-1728) - Mare Ducesă, fiica lui Petru I 262. 305

Anna Romanovna (d. 1011) - prințesă bizantină, soția lui Vladimir Svyatoslavich („prințesa greacă”) 111, 116-118, 123, 130

Apia (Agnes) Yaroslavna (c. 1024 - nu mai devreme de 1075) - fiica lui Yaroslav cel Înțelept, soția regelui francez Henric I 130

475

Biblioteca Runiverse

index de nume

Aratius (sec. VI) - comandantul împăratului bizantin Justinian 65

Aristarh din Samos (c. 320 - c. 250 î.Hr.) - astronom grec antic 240

Arnkiel M. (Arnkiel M., d. 1713) - istoric german 60

Arnold de Lubeck (Arnold von Lübeck, d. 1212) - stareț, istoric german, succesor al „Cronicii slave” a misionarului german Helmold 74

Askold (Oskold, decembrie 880) – prinț legendar 20, 80, 83, 84, 95, 120

Astrid - soția regelui norvegian

Olaf Trygvesson (secolele X-XI) 109

Attila (d. 453) - conducător al hunilor 159

Athanasius (a doua jumătate a secolului al XVII-lea) - arhiepiscop de Kholmogory 38

Akhmet (Ahmed, 1459-1481) - Hanul Hoardei de Aur 294

Bayer (Beyer) Gottlieb Siegfried Theo-phil (Bayer Gottlieb Siegfried Tbeo-phil, 1694-1738) - filolog, istoric, orientalist, profesor de antichități grecești și romane al Academiei de Științe din Sankt Petersburg 19, 69

Beckenstein Johann Simon (1684-1742), profesor de jurisprudență al Academiei de Științe din Sankt Petersburg, membru străin din 1738 377

Belinsky Vissarion Grigoryevich (1811-1848) - critic literar și publicist rus, democrat revoluționar 9

Bering („Columbus rus”) Vitus (Ivan Ivanovici, 1680-1741) - căpitan-comandant, șeful primei și celei de-a doua expediții din Kamchatka 385, 391

Bernoulli (Berpulpy) Daniel (Bernoulli Daniel, 1700-1782) - despre profesor de fiziologie și matematică al Academiei de Științe din Sankt Petersburg 344, 377, 409

Bernoulli (Bernoulli) Nikolai (Bernoulli Nicolas, 1695-1726) - profesor de matematică la Academia de Științe din Sankt Petersburg 377, 409

Blonde Flavius (1388-1463) - istoric și arheolog italian 62

Curvie (secolul X)—voievodul Kiev 105 Blumentrost (Blumentrost) Lavrenty Lavrentievich (Blumentrost Laurentius, 1692-1755) - medic de viață, primul președinte al Academiei de Științe din Sankt Petersburg (1725-1733), curator al Universității din Moscova 3771 -379, 409

Boyle (Boyle) Robert (Boyle Robert, 1627-1691) - chimist și fizician englez 324

Boleslav I Viteazul (dreapta. 999 - 1025) - Regele Poloniei 108, 123, 126, 128

Boleslav al II-lea Îndrăznețul (r. 1066 - 1080) - Rege al Poloniei 111

Boris al II-lea (d. 978) - ultimul rege al Bulgariei dunărene 98, 102

Boris Vladimirovici (c. 990-1015) - Prinț de Rostov, fiul Marelui Duce de Kiev Vladimir Svyatoslavich 111, 122-125, 127

Boris Fedorovich Godunov (1552-1605) - țarul rus 23, 272, 280

Braun Joseph Adam (Braun Josef Adam, 1712-1768) - fizician, meteorolog, profesor de filozofie la Academia de Științe din Sankt Petersburg 349, 388, 395, 405, 438

Brevern Karl von (1704-1744) - Președinte al Academiei de Științe din Sankt Petersburg între 1740-1741 338

Bryachislav Izyaslavich (997-1044) - prinț de Polotsk, nepotul Marelui Duce de Kiev Vladimir Svyatoslavich 127

476

Biblioteca Runiverse

index de nume

Boileau Despréau (Boileau Despro) Iiko-lá (Boileau Desprèaux Nicolas, 1636-1711) - poet francez, teoretician al clasicismului 149

Budyi (prima jumătate a secolului al XI-lea) - guvernator al lui Yaroslav I cel Înțelept 126

Boerhaave (vezi Kaau-Bourgave)

Buturlin Ivan Ivanovici (1661 - 1738) - general-general 45

Bülfinger (Bilfinger) Georg Bernhard (Bülfinger Georg Bernhard, 1693-1750) - profesor de logică și fizică la Academia de Științe din Sankt Petersburg 377

Vavilov Serghei Ivanovici (1891-1951) – fizician și istoric al științei, președinte al Academiei de Științe a URSS 5 Vadim (secolul IX) – Novgorodian 82, 83 Wayland (secolul I) – Regele Suediei („fiul lui Svegger”) 67

Van Gaden Daniel (dec. 1682) - doctor 33-37

Van Gaden Mikhail Danilovici - fiul unui medic 34, 37

Varda Sklyar (secolul al X-lea) – cumnatul împăratului bizantin Ioan Tsi-mischius 99

Varyazhko (secolul X) – voievod al Marelui Duce Yaropolk Svyatoslavich 105

Vasile II Porphyrogenitus (d. 1026) - împărat bizantin, cumnatul Marelui Duce de Kiev Vladimir Svyatoslavich 116, 117

Vasile Theodoricap (secolul XI) - conducătorul trupelor împăratului bizantin Constantin al IX-lea Monomakh 129

Vasco da Gama (Gama, 1469-1524) - navigator portughez 273 Weissel Matvey - istoric german de la sfârșitul secolului al XVII-lea. 75, 77, 78

Weitbrecht Josias (Weitbrecht Josias, 1702-1747) - profesor de fiziologie

Academia de Științe din Sankt Petersburg

341, 379, 381

Verevkin Mihail Ivanovici (1732-1795) – scriitor, traducător, profesor, membru corespondent al Academiei de Științe din Sankt Petersburg, unul dintre primii biografi ai lui M. V. Lomonosov 6

Videvit (Veydevut) - liderul tribului leton 77

Vidomir - Regele Goticului 79

Wilde Johann Christian

Johann Christian, d. 1749)–profesor de anatomie la Academia de Științe din Sankt Petersburg 386

Vinogradov Dmitri Ivanovici (1720-1758) - creator de porțelan rusesc, tovarăș cu Lomonosov în timpul studiilor sale 319, 320, 337, 338, 381-383

Winsheim Christian Nicolas von (1694-1751) - profesor de astronomie la Academia de Științe din Sankt Petersburg 344, 349, 385

Virgil (Virgil) Publius Maron (Virgilius Maron, 70-19 î.Hr.) - poet roman 175, 195, 202, 267, 421

Wisbur (secolul I) – fiul regelui suedez Wayland 67

Vladimir Vsevolodovich Monomakh (1053-1125) – Mare Duce de Kiev 130

Vladimir Svyatoslavich (d. 1015) - Prinț de Novgorod, Mare Duce de Kiev 18, 48, 67, 68, 75, 96-98, 104-123

Vladimir Yaroslavich (1020-1052) - Prinț de Novgorod, fiul lui Yaroslav cel Înțelept 129

Voznitsyn Prokofy Bogdanovich (decedat la începutul secolului al XVIII-lea) - funcționar al Dumei sub Petru I 25

Volkov - general, proprietarul unei case de pe insula Vasilyevsky, care a trecut

477

Biblioteca Runiverse

index de nume

în proprietatea Academiei de Științe din Sankt Petersburg 401, 412

Coadă lupului - guvernatorul Vladimir Svyatoslavich 108

Voltaire Arouet François Maris de (1694-1778) scriitor, filozof, educator francez 8, 22-24, 422

Wolf Christian (1679-1754) - naturalist, fizician și filozof german, membru de onoare al Academiei de Științe din Sankt Petersburg 320, 324, 382, 383, 421

Vorobyov Grigory (prima jumătate a secolului al XVIII-lea) – voievodul Kholmogory 440

Vorontsov Mihail Illarionovich (1714-1767) - om de stat, cancelar 326, 328, 329, 399, 447

Vsevolod Vladimirovici (ucis în 1015) - prinț Vladimir-Volyn, fiul marelui duce Vladimir Svyatoslavich 111, 122

Vsevolod Yaroslavich (1030-1093) - Marele Duce de Kiev, fiul lui Yaroslav cel Înțelept 129, 130

Vyshata - guvernator al lui Yaroslav cel Înțelept 129

Vysheslav Vladimirovich (d. c. 1010-1012) - Prinț de Novgorod, fiul
Marelui Duce Vladimir Svyatoslavich 110, 111, 122

Vyshovaty Andrew (secolul al XVII-lea) - teolog polonez 115

Vyacheslav Yaroslavich (secolul XI) - Prinț de Smolensk, fiul lui
Yaroslav cel Înțelept 130

Harald Gardraade cel Strict (d. 1066) - rege al Norvegiei, ginerele lui
Yaroslav cel Înțelept 130

Gainsius (Gainsius, Gensius) Gott-fried (Heinsius Gottfried, 1709-1769)
- profesor de astronomie Pe

Academia de Științe Terburg 381.

386

Helmold (llemold, secolul XII) - istoric 59, 72, 76, 77

Genkel Johann Friedrich (Pepske Johann Friedrich, 1679-1744) - chimist
și metalurgist german, profesorul lui Lomonosov la Freiberg 318-321,
338, 382

Henric I (r. 1031-1060) – rege al Franței, soțul Annei Yaroslavna,
fiica lui Yaroslav cel Înțelept 130

Germanus (Arminius, 17 î.Hr.–

20 n. e.) - conducătorul Cherusci 65

Herman (d. 1735) - Arhiepiscop de Arkhangelogorod și Kholmogory,
profesor de teologie la Academia Slavo-Grecolatină din Moscova 440

German Yakov (Hermann Jacob, 1678-1733) - profesor de matematică
superioară la Academia de Științe din Sankt Petersburg 377, 409

Hermanrich (c. 266-376) - Regele goticului 79

Herodot din Halicarnas (Herodoti Halicarnassei, c. 485-425 î.Hr.

n. î.Hr.) - istoric grec antic 51, 56, 57, 68-71, 80

Herostratus (sec. IV î.Hr.) - Efesan care a ars templul lui Artemis din
Efes

387

Gleb Vladimirovich (secolul XI) - Prinț de Murom, fiul Marelui Duce de
Kiev Vladimir Svyatoslavich 111, 122, 124, 125

Gmelin Johann Georg (1709-1755) – profesor de chimie și istorie
naturală al Academiei de Științe din Sankt Petersburg 341, 379, 385,
386

Golitsyn Vasily Vasilievich (1643 - 1714) - prinț, șef al ordinului ambasadorului, susținător al prințesei-conducătoare Sofya Alekseevna 42-45

*478♦

Biblioteca Runiverse

index de nume

Golitsyn Mikhail Andreevich (1640 - 1687) - prinț, guvernator 25

Golitsyn Mikhail Mikhailovich (1675 - 1730) - feldmareșal general, senator, membru al Consiliului Suprem Privat 284, 290

Golitsyn Mikhail Mikhailovich (1685-1764) - amiral, guvernator al Sankt Petersburgului 390

Golovin Evsey Fedorovich (secolul al XVIII-lea) - țăran Matigorsk, soțul surorii lui Lomonosov, Maria Vasilievna 334

Golovin Mihail Evseevici (1756 - 1790) - nepotul lui Lomonosov, matematician, adjunct al Academiei de Științe din Sankt Petersburg 334

Golovin Nikolai Fedorovich (d. 1745) - Președinte al Consiliului Amiralității 384

Golovin Fedor Alekseevich (1650-1706) - Conte, asociat cu Petru I 25

Golovina Maria Vasilievna, nee. Lomonosov (c. 1730 - c. 1826) - sora lui Lomonosov („sora”) 334

Golovkin Alexander Gavrilovici (1689-1760) - trimis rus la Berlin, Paris, Olanda 320

Golubtsov Ivan Ivanovici (1715-1759) - traducător al Academiei de Științe din Sankt Petersburg 382

Goldbach Christian (1690-1764) - profesor de matematică la Academia de Științe din Sankt Petersburg 386, 387, 400

Homer (secolele X-IX î.Hr.) - poet grec antic 172, 175, 198, 202, 2 (57

Horace Flaccus Quintus (65-8 î.Hr.) - poet roman 202, 421

Gordon Patrick (1635-1699) - general al armatei ruse 46

Gorislav, vezi Rogneda

Gorlitsky (Gorletsky) Ivan Semenovich (1690-1770) - traducător al Academiei de Științe din Sankt Petersburg 383

Goryushkin Grigory (ucis în 1682) - colonelul 34

Gostomysl - Prinț de Novgorod 19, 81

Gottfried al IV-lea de Bulope (1061-1100) - Duce de Lorena Inferioară, participant la prima cruciada 74

Gottsched Johann Christoph (1700-1766) - filolog german 421

Hoffmann Friedrich (1660-1742) - medic, fizician și chimist german 135

Hoffmann Jacob Heinrich (secolul al XVIII-lea) – arhivar al Academiei de Științe din Sankt Petersburg 284

Grekov Alexey Angileevich (născut în 1726) - gravor, „ucenic de artă gravură” 396

Grekov Andrey Angileevich - artist, profesor de desen la Gimnaziul Academic 396

Griboyedov Semyon - Colonelul Regimentului Streltsy 27

Grishov Augustin Nathanaël (1726-1760) - profesor de astronomie la Academia de Științe din Sankt Petersburg 349, 404, 405

Guba - Regele goticului 79

Hugon - fiul lui Henric I, regele Franței și al Annei Yaroslavna 130

Guriev Mikhail Mikhailovici (secolul al XVIII-lea) - Secretar al Cancelariei Academiei de Științe din Sankt Petersburg 412, 437

Gutmensh (dec. 1682) – doctor 33, 34, 37

Huygens (Gugeny) Christian (Niu-gens Christian, 1629-1695) - matematician, astronom, fizician olandez 240

♦ 479 *

Biblioteca Runiverse

index de nume

Gunther (Ginter) Johann Christian (Günter Johann Christian, 1695-1723) - poet german 421

Ioan din Damasc (673-754) - conducător al bisericii, scriitor 198

Dandulin Ivan (sec. XVIII) - angajat al Oficiului Academic 436, 437

Darius al III-lea Kodoman (r. 336–

330 î.Hr e.) - regele Persiei

19, 173, 293

Dahritz Carl (Dachritz Carolus,

XVIII) - chimist german 390

Delisle Joseph Nicolas (Delisle (De

L'Isle) Joseph Nicolas, 1688 - 1768) - profesor de astronomie al Academiei de Științe din Sankt Petersburg 381, 383, 385, 386, 391, 404

Delisle de la Kroyer Louis (Delisle de la Croyer Louis, 1690-1741) – profesor de astronomie la Academia de Științe din Sankt Petersburg 404

Demosthenes (Dimosthenes, 384-322 î.Hr.) - politician și orator atenian 175, 198

Derzhavin Gavriil Romanovich (1743-1816) - poet rus, reprezentant al clasicismului în literatura rusă 16

Diogene (404-323 î.Hr.) - filozof grec 324

Dionisie cel Tânăr (născut în 395 î.Hr.) - Tirap siracuza 180

Dir (secolul IX) - prințul legendar

20, 80, 83, 84, 95, 120

Dlugosz Jan (1415-1480) - istoric polonez 78

Dmitri Alekseevici (1648-1650) - Țarevici, fiul țarului Alexei Mihailovici 24

Dobrynya Nikitich - guvernator, unchiul prințului Vladimir Svyatoslavich 98, 107, 108, 119, 126

Dolgoruky Mikhail Yuryevich (ucis în 1682) - prinț, boier, șef

Ordin de descărcare de gestiune („fiu”) 31

Dolgorukov Yuri Alekseevich (ucis în 1682) - prinț, șef al ordinului Streltsy 27, 32, 33, 278, 279

Dokhturov Andrei (ucis în 1682) - colonel 34

Driva (secolul I) – fiica regelui finlandez Snia 67

Dutikov Ivan (secolul al XVIII-lea) - funcționar al Ordinului Detectivilor 440

Evdokia Alekseevna (1650-1712) - fiica țarului Alexei Mihailovici 24

Evdokia Feodorovna, născută Lopukhina (1669-1731) - prima soție a lui Petru I ("prima soție") 44

Ekaterina Alekseevna (secolul al XVII-lea) - prințesă, fiica țarului Alexei Mihailovici 24

Catherine I Alekseevna (1684 - 1727) - Împărăteasa 224, 304

Ecaterina a II-a Alekseevna (1729-1796) - Împărăteasa 15, 303-315, 404, 412, 441, 442

Elizaveta Petrovna (1709-1761) - Împărăteasa, fiica lui Petru I, 445-447

Elizabeth Yaroslavna - fiica lui Yaroslav I, soția lui Harald cel Strict, regele Norvegiei 130

Ermak Timofeevich (d. 1584 sau 1585) - șef al detașamentului de cazaci care a început dezvoltarea Siberiei 63

Yermaparik - vezi Hermanrich

Zagromoza (secolul al XVIII-lea) - Cavaler al Maltei, călător 387

Zinoviev Petr (sfârșitul secolului al XVII-lea) - colonel 40, 41

Zonara Ioan (sfârșitul secolului al XI-lea - mijlocul secolului al XII-lea) - istoric bizantin 98, 120, 129

480

Biblioteca Runiverse

index de nume

Ivan (Eluon) (secolul I) - fiul lui Herman,
șeful Cheruscilor 65

Ivan al IV-lea Vasilievici cel Groaznic (1530-1584) - regele 71, 275, 294

Ivan V Alekseevich (1666-1696) - țar, fiul țarului Alexei Mihailovici, fratele lui Petru I

Ivan Danilovici Kalita (r. 1328-1341) - Marele Duce de Vladimir-Moscova 23

Ivanov Vasily Larionovici (yo. 1682) - fiul unui grefier дума 32

Ivanov Larion (ucis în 1682) - grefier al Dumei, manager al ordinului ambasadorului 32

Ignatiev Stepan Lukich (d. 1747) - general locotenent, comandant șef al Sankt Petersburgului 384

Igor Rurikovici (r. 913-945) - Mare Duce de Kiev 48, 84, 85, 88-95, 98

Iziaslav Vladimirovici (secolul XI) - Prinț de Polotsk, fiul lui Vladimir

Svyatoslavich și Rogneda P0, 111, 122, 127

Izyaslav Yaroslavich (1024-1078) - Marele Duce al Kievului 130

Ikmor - comandantul lui Svyatoslav Igorevich 101

Illibald - Regele Goticului 79 Ildizg (secolul VI) - Prințul de Lopgo-Bard 66

Ilya Fedorovich (secolul al XVII-lea) - Țarevich, fiul țarului Fedor Alekseevich 26

Ingvar (secolul V) - prinț scandinav 68

Ingigerda (Ingegerda), vezi Irina

Inohodtsov Petr Borisovici (1742–1806) - profesor de astronomie la Academia de Științe din Sankt Petersburg 400

Ioachim (Korsunypin) (d. 1030) - primul episcop de Novgorod, ("Ioachim de Herson") 119

Ioachim (Ivan Savelov, 1621-1690) - Patriarhul Moscovei și. All Rus' 37-41, 44, 276, 277, 283

Ioan I Tzimisce (r. 969-976) - împărat bizantin 98-102

Jordanes (secolul VI) - istoric („Jornand”, „Iordania”) 53, 57, 62, 79

Irina (d. 803) – soția împăratului bizantin Leon al IV-lea Esaurianul 114

Irina (Ingigerda, d. 1051) - fiica regelui suedez Olaf I, soția Marelui Duce de Kiev Yaroslav Vladimirovici 130

Iustin (sec. VI) – comandantul împăratului bizantin Iustinian 65

Justippan vezi Justinian

Kaau-Boerhave Abraham (1715-1758) – profesor de anatomie și fiziologie al Academiei de Științe din Sankt Petersburg 331, 333g 339, 344, 349, 389, 393

Cazimir I Restauratorul (d. 1058) - Rege al Poloniei 111, 130

Kamer Michael (secolul al XVIII-lea) - comisar, angajat al Academiei de Științe din Sankt Petersburg 383

Kalokir (secolul X) - trimis de împăratul bizantin Phocas Nicephorus 96, 98, 99

Kanitz Friedrich Ludwig (1654-1699) poet german 421

Karl (secolul XI) - trimis de regele norvegian Olaf cel Sfânt 67

Carol al V-lea (1500-1558) - împărat german 195

Carol al XII-lea (1682-1718) - Regele Suediei 8, 22, 251, 252, 287, 292, 293

Catiline Lucius Sergius (c. 109 - 64 î.Hr.) - om politic roman 178, 184, 202

481

Biblioteca Runiverse

index de nume

Cato cel Tânăr (Utic) Mark Portius (95-46 î.Hr.) - om de stat roman 55, 262. 300 *

Kedrin (Kedren) George (sfârșitul secolului al XI-lea - începutul secolului al XII-lea) - scriitor și istoric bizantin 72, 80, 98, 99, 101, 102

Keyserling Hermann Karl (Keyserling Hermann Karl, 1697-1764) - Președinte al Academiei de Științe din Sankt Petersburg 320, 382, 409, 410

Kelreuter Joseph Theophilus Gottlieb (1733-1806) - botanist, adjunct al Academiei de Științe din Sankt Petersburg 395, 409

Kepler Johann (Kepler Johann, 1571-1630) - astronom german 240

Keri (secolul al XVIII-lea) – inspector la Freiberg, specialist german în pietre prețioase 320

Cyaxares (r. 624-585 î.Hr.) - regele Mediei 69, 70

Kirillov Averky (ucis în 1682) - funcționar Duma 34

Kirilov Ivan Kirillovich (1689 - 1737) - geograf, secretar-șef al Senatului 440

Cleanthes (Cleanthes, secolul III î.Hr.) - filosof grec antic 240, 241

Kleinfeld Martin (d. 1761) - profesor asociat de anatomie și fiziologie al Academiei de Științe din Sankt Petersburg 339

Klementiev Vasily Ivanovich (1731-1759) - student al Universității Academice, asistent de laborator al Laboratorului de Chimie al Academiei de Științe din Sankt Petersburg 443

Klerkon - un rezident estlyapdian din vremurile lui Vladimir Svyatoslavich 109

Knecht von (secolul al XVIII-lea) - un student al consilierului montan Genkel din Freiberg 319

Kozitsky Grigory Vasilyevich (1721-1775) - traducător, adjunct al Academiei de Științe din Sankt Petersburg 398, 407, 438

Koloksay - numele legendar al fiului regelui scit 69, 70

Columb Cristofor (1451-1506) - navigator 241, 273

Constantin (sec. VI) - comandantul împăratului bizantin Iustinian 65, 66

Constantin (Cyril) (827-869) - primul predicator al creștinismului printre slavi 112-114

Constantin I cel Mare (274-337) - împărat bizantin 114

Constantin al IV-lea Pogonat (d. 685) -

împărat bizantin 114

Constantin al VII-lea Porphyrogenitus (r. 945-959) – împărat bizantin („Porphyrogenit Constantin”, „Porphyrogenit”) 79, 89, 116, 117

Constantin al IX-lea Monomachos (r. 1042-1055) - împărat bizantin 129

Konstantinova Elena Mikhailovna (1749-1772) - fiica lui M. V. Lomonosov 135, 334

Kontsevici, vezi Herman

Copernic Nicholas (Kopernick Miko-laj, 1473-1543) - astronom polonez 240, 241

Cornelius Nepos (c. 99-24 î.Hr.) - scriitor roman 55, 262, 420, 421

Korff Johann Albrecht von (Korff Johann Albrecht von, 1697-1766) - Președinte al Academiei de Științe din Sankt Petersburg din 1734 până în 1740 410

Kotelnikov Simeon Kirillovich (1723-1806), profesor de matematică superioară la Academia de Științe din Sankt Petersburg 388, 438

Kocel - prinț al Dunării 120

Krasilnikov Andrei Dmitrievich (1705-1773) - astronom, adjunct

482

Biblioteca Runiverse

index de nume

Păianjenul Academiei din Petersburg 339, 403-405

Kratzenstein Christian Gotllieb (1723-1795) - profesor de mecanică al Academiei de Științe din Sankt Petersburg 449 Kraft Georg Wolfgang (1701 - 1754) - profesor de matematică și fizică al Academiei de Științe din Sankt Petersburg 341, 379, 38J, 385 , 386

Krashennikov Stepan Petrovici (1713-1755) - profesor de botanică al Academiei de Științe din Sankt Petersburg 7, 330, 337, 380, 386, 388, 391

Krekshin Petr Nikiforovici (1684-1763) - istoric 391

Kromer Martin (1512-1589) - istoric polonez 54, 62, 73, 74, 78, 108, 130

Crusius Christian Gottfried (1715-1767) - profesor de antichități și istorie al Academiei de Științe din Sankt Petersburg 386 Kupi (Kupy) Johann (d. 1760) - medalie și maestru de pumn al Academiei de Științe din Sankt Petersburg 397 Kurganov Nikolai Gavrilovici (1726-1796) - astronom și matematician, profesor al Corpului de Gentry Naval 403-405

Kurkui (s. X) - comandantul împăratului bizantin Johann Tspmishpya 100

Curtius Ruf Quintus (sec. I d.Hr.) - istoric roman 55, 420, 421

Fumatul - prințul peceneg 102

Kuchum (secolul al XVI-lea) - Hanul siberian 71

Lawrence (începutul secolului al XVII-lea) – un impostor 23

Lebedev Vasily Ivanovici (1716 - 1771) - traducător al Academiei de Științe din Sankt Petersburg 382

Leon al VI-lea cel Înțelept (886-912) - împărat bizantin ("Leon") 85-87

Leonty (d. 1013) – Metropolitan of Kiev 119

Alexei Leontiev Leontiev (d. 1786) - traducător al Colegiului de Afaceri Externe 406

Lepekhin Ivan Ivanovici (1740 - 1802) - profesor de istorie naturală al Academiei de Științe din Sankt Petersburg 400

Lefort Franz Yakovlevich (1656 - 1699) - lider militar rus, asociat cu Petru I 25

Falsa împărăteasă I (Grigory Otrepiev) (secolul al XVII-lea) - Țarul Moscovei („Ra-striga”) 23

Falsul Dmitri al II-lea (ucis în 1610) („Hoțul Tușinski”) 23

Livius Gitus (Liviu, 59 î.Hr. - 17 d.Hr.) - istoric roman 55v 421

Line Karl (Linné Carolus, 1707 - 1778) - naturalist suedez, botanist, membru de onoare al Academiei de Științe din Sankt Petersburg 344

Lipoksay - fiul legendar al regelui scit 69

Likhachev Aleksey Timofeevich (secolul al XVII-lea) - susținător al Prințesei Sofia 30

Lomonosov Vasily Dorofeevich (1681-1741) - tatăl lui M. V. Lomonosov 440

Lomonosova Elizaveta Andreevna, ne. Tsilkh (1720-1766) – soția lui M. V. Lomonosov 334

Lucretius Car Titus (c. 95-55 î.Hr.) - poet și filozof roman 183

Lutkovsky Ilya Erofeevich (secolul al XVIII-lea) - colonel, proprietarul unei case de pe insula Vasilyevsky, care a devenit proprietatea Academiei de Științe din Sankt Petersburg 401

Lykov Ivan (secolul al XVII-lea) - participant la conspirația de tir cu arcul 44

♦ 483 *

Biblioteca Runiverse

index de nume

Magellan Ferdinand (1480-1581) - navigator portughez 241, 273

Madiy (c. secolul XII) - rege scit 70

Mazepa Ivan Stepanovici (1644-1709) - hatman al Ucrainei 43, 267

Macchiavelli Nicolo di Bernardo (1469-1527) - politician italian ("Machiaveli") 332, 412

Malk Lubechanip (secolul X) - tatăl lui Ma-lusha, mama Marelui Duce de Kiev Vladimir Svyatoslavich ("Malok") 98

Malusha (secolul X) - menajera Prințesei Olga, mama Marelui Duce Vladimir Svyatoslavich 98

Maria Alekseevna - fiica țarului Alexei Mihailovici 24

Maria (Dobrogneva) Vladimirovna (d. 1087) - fiica lui Vladimir Svyatoslavich, soția regelui polonez Cazimir I Restauratorul 111, 130

Maria Vladimirovna Dolgorukaya (d. 1625) - soția țarului Mihail Fedorovich 24

Mark (secolul X) - filozof, predicator al creștinismului în Bulgaria 119
Marfa Alekseevna (1652-1707) - prințesă, fiica lui Alexei Mihailovici 24

.Marfa Matveevna, născută. Apraksina (1664-1715) - soția țarului Fedor Alekseevich 26

Marcellus (Marcelli) Mark Claudius (d. 45 î.Hr. E.) - consul roman 262

Martial Mark Valery (c. 40 - c. 104) - poet roman 420

Matveev Artamop Sergeevich (1625-1682) - boier, o figură proeminentă în domnia lui Alexei Mihailovici 29-33, 278, 280

Matvey Mechovsky (1456-1523) - istoric polonez 78

Metelli - una dintre ramurile familiei plebei romane a Cicilii 262

Metgap - prințul pecenegilor 118

Maecenas Gaius Cilnius (c. 74-8 î.Hr.) – un confident al împăratului roman Augustus, care a patronat poeziei 202

Mieczysław I (r. 960-992) – Regele Poloniei ("Mieszko") 108

Miller Gerard Friedrich (Müller Gerard Fridrich, 1705-1783) - Profesor de istorie al Academiei de Științe din Sankt Petersburg, secretarul conferinței 6, 7, 18-24, 329-333, 341, 344, 378-380, 385, 386 , 388, 390- 392, 395, 396, 400, 402-407

Miloslavsky Alexander Ivanovich (secolul al XVII-lea) - administrator, susținător al Prințesei Sofia 30, 31, 39, 277, 278

Miloslavsky Ivan Mikhailovici (1635-1685) - boier, susținător al Prințesei Sofia 29, 31

Mipih Burchardt Christoph (1683 - 1767) - feldmareșal general 381

Mithridat al VI-lea cel Mare Eupator (Dionisos, 132-63 î.Hr.) - rege al Pontului 78

Mihail (sec. X) - Mitropolitul Kievului 117-119

Mihail al III-lea (838-867) - împărat bizantin 83

Mihail Fedorovich (1596-1645) - țarul rus, primul din dinastia Romanov 24, 224, 286

Moderach Karl Friedrich (Moderach Karl Friedrich, 1720-1772) - profesor de istorie la Academia de Științe din Sankt Petersburg, inspector al Gimnaziului 398

Molière Jean Baptiste Poquelin (1622-1673) - dramaturg francez 422

Morsochpikov Alexey (secolul al XVIII-lea) - grefier al Consiliului Sinodal din Moscova 440

484

Biblioteca Runiverse

index de nume

Mosheim (Mosgeim) Johann Lorenz (Moslieim Johann Lorenz, 1693-1755) - teolog german 421

Motonis (Matonis) Nikolai Nikolaevich (d. 1787) – traducător, adjunct al Academiei de Științe din Sankt Petersburg 398, 407

Mstislav Vladimirovici Viteazul (d. c. 1036) - Prinț de Tmutara-Kan, fiul Marelui Duce de Kiev Vladimir Svyatoslavich 111, 122, 127, 128

Nazarius (sec. VI) - comandantul împăratului bizantin Iustinian 65

Nazianzus Grigory (sec. IV) - scriitor bisericesc 133

Nason vezi Ovidiu

Nartov Andrei Konstantinovich (1694-1756) - mecanic, consilier al Biroului Academic 383 - 385, 387, 409, 412

Naryshkin Athanasius (Atanas) Kirillovich (1662-1682) - administrator, fratele Nataliei Kirillovna, mama lui Petru I 30, 32, 279

Naryshkin Vasily Filippovich (secolul al XVII-lea) - vărul Naryshkins 34

Naryshkin Ivan Kirillovici (1658-1682) - boier, fratele țarinei Natalya Kirillovna, mama lui Petru I 29-37, 281, 282

Naryshkin Kirill Poluektovici (1623-1691) - boier, tatăl țarinei Natalya Kirillovna, mama lui Petru I 25, 29, 34, 35, 281

Naryshkins - familia boierească, rude ale Nataliei Kirillovna, mama lui Petru I 34

Naryshkins sunt fiii mai mici ai lui Kirill Poluektovich Naryshkin

Leu (1664-1705) - boier 34, 35, 280

Martemyan (1665-1697) - bătlăie-

rin 34, 35, 280

Fedor (1666-1691) - kravchy 34, 35, 280

Natalya Alekseevna (1673-1716) - prințesă, fiica lui Alexei Mihailovici, sora lui Petru I 24

Natalya Kirillovna, născută Naryshkina (1651-1694) - mama lui Petru I 31, 32, 35, 36, 39, 41, 44, 250, 279, 280, 282

Neofit (sfârșitul secolului al X-lea) - Episcop de Cernigov 119

Nestor (1056-1114) - cronicar, călugăr al Mănăstirii Peșterilor din Kiev 96, 98, 102, 105-108, 110, 111, 115, 119, 120, 123, 129, 130

Nechaev Ivan (secolul al XVII-lea) - colonel de tir cu arcul 45

Nikita Pustosvyat (Nikita Konstantinovich Dobrynin, „Raspop”) - protopop Suzdal, schismatic (executat în 1682) 37, 38

Numa Pompilius (715-672 î.Hr.) - rege roman 111

Newton (Nevton) Isaac (Newton Isaak, 1643-1727) - engleză

fizician și matematician 240, 324

Ovidiu Nason Publius (43 î.Hr. - 17 d.Hr.) - poet roman 147, 172, 175, 182, 195

Odoacru (d. 493) - rege gotic ("Odoacru") 73, 79

Ozerov (secolul al XVII-lea) - Streltsy Colonel 30

Olaf este fiul regelui Norvegiei, Olaf Trigvesson („fiul lui Trigvon”) 68, 109

Olaf cel Sfânt (r. 1016-1029) - Regele Norvegiei 67, 68, 130

Olaf Trigvesson (d. 1000) - Regele Norvegiei ("Trigvon", "Olav primul") 109, 130

Oleg (Olg) (d. 912) - primul prinț al Kievului 48, 75, 80, 84-90

485

Biblioteca Runiverse

index de nume

Oleg Svyatoslavich - Prințul Drevlyansk, acest Mare Duce Svyatoslav Igorevich 48, 96-98, 103, 122, 129

Olga (d. 969) - prințesă, soția lui Igor Rurikovici 20, 48, 85, 91 - 98, 112, 115, 120

Olga (secolul X-XI) - soția Marelui Duce de Kiev Vladimir Svyatoslavich 109, 111

Osterman Ivan Andreevich (1725 - 1804) - om de stat, cancelar, președinte al Colegiului de Comerț 385

Ostoi (c. al V-lea) - tatăl regelui Ingvar al Suediei 68

Otho Salvius Mark (32-69) - împărat roman 78

Pavel Petrovici (1754-1801) - Mare Duce, mai târziu împărat Paul I 195, 196, 248, 309

Panfir (secolul X) - domestic bizantin 88

Peringskiold Johann (1654-1720) - istoric suedez 72

Petru (secolul X) - rege bulgar 96, 98

Petru I cel Mare (1672-1725) – Împărat rus, un om de stat și lider militar remarcabil, 244-262, 267-296, 311, 314, 332, 339, 383, 411, 445, 446

Pyotr Fedorovich (1728-1762) - Mare Duce, mai târziu împărat Petru al III-lea 154, 262

Sawed - regele triburilor slave 55

Pipgre (Pingre) Alexander Guy (Pingré Alexandre Guy, 1711 - 1796) - stareț, astronom francez 405

Pindar (c. 518-442 î.Hr.) - poet grec antic 198

Platon (428-348 î.Hr.) - antic

Filosof grec 180

Plehanov Georgy Valentinovich (1856-1918) - liderul rusului

și comia internațională a mișcării dietetice, filozof, propagandist al marxismului 14

Pleshcheev Mihail (sfârșitul secolului al XVII-lea) - nobil 40

Pliniu Gaius Secundus cel Bătrân (23-79) - scriitor naturalist roman 51, 53-57, 77

Pozharsky Dmitry Mikhailovici (1578 - c. 1642) - prinț, comandant și politician 285, 286

Pozvzd (secolul XI) - prinț, fiul lui Vladimir Svyatoslavich, Marele Duce de Kiev 111, 122

Polenov Alexei Yakovlevich (1738-1816) - student al Universității Academice, mai târziu istoric și avocat 400

Pompei cel Mare Giey (106-48 î.Hr.) - general și om politic roman 78

Popov Nikita Ivanovici (1720-1782) - profesor de astronomie al Academiei de Științe din Sankt Petersburg 7, 381-383, 392, 405

Popovsky Nikolai Nikitich (c. 1730-1760) - maestru, scriitor și traducător, profesor de filozofie și elocvență la Universitatea din Moscova, student al lui Lomonosov 445

Predslava - fiica Marelui Duce de Kiev Vladimir Svyatoslavich și Rogneda 125

Preiser Sigismund - Contabil al Librăriei Academiei de Științe din Sankt Petersburg 412

Pretich (secolul al X-lea) – voievod al Marelui Duce Svyatoslav Igorevich („Pritich”) 97

Pretorius Matvey (Praetorius Matt-häus, 1635-1707) - istoric polonez
74, 76, 77, 79, 81

486

Biblioteca Runiverse

index de nume

Prozorovsky Petr Ivanovici (d. înainte de 1718) - Prinț 25

Prokopniy din Cezareea (sfârșitul secolului al V-lea - anii 60 ai
secolului al VI-lea) - istoric bizantin 53. 57, 58, 64, 66, 71, 79

Protasov Alexey Protasyevich (1724-1796) - profesor de anatomie al
Academiei de Științe din Sankt Petersburg 388, 399, 407, 411. 438

Protopopov Pavel (secolul al XVIII-lea) - secretar al Consiliului de
administrație sinodal din Moscova 440

Prototip (sec. VII î.Hr.) - regele sciților 70

Psammetph (sfârșitul secolului al VI-lea î.Hr.) - rege al Egiptului 70

Ptolemeu (Ptolemeu) Claudius (prima jumătate a secolului al II-lea) -
om de știință grec antic 51, 53-55, 57, 62, 63, 77, 80 *

Pușkin Alexander Sergeevich (1799-1837) - mare poet rus 5, 13, 16

Pușkin Vasily (sfârșitul secolului al XVII-lea) - nobil 40

Radegast (sfârșitul secolului al IV-lea - începutul secolului al V-lea)
- comandantul slavilor 73, 79

Radishchev Alexander Nikolaevich (1749-1802) - scriitor rus, fondator
al direcției revoluționare a gândirii sociale ruse, educator
revoluționar, filozof materialist I, 16 ani

Razumovsky Kirill Grigorievich (1728-1803) - Președinte al Academiei de
Științe din Sankt Petersburg

Reiser (Reiser) Vikenty Stepanovich (d. 1755) - consilier, președinte
al Colegiului Berg 338, 381, 383

Reiser (Reiser) Gustav Ulrich (Evstafiy Vikentievich, născut în 1719) -
student la Universitatea Academică, tovarășul de studii al lui
Lomonosov

fi în Germania 319, 320, 337, 338, 381-383

Racine Jean Baptiste (1639-1699) - francez

poet și dramaturg 422

Reas (secolul al XI-lea) – locuitor estlyapdian din vremea lui Vladimir
Svyatoslavich 109

Rededya - prinț de Kosozh, erou 127

Regulus Mark Atilius (d. c. 248 î.Hr.) – general și om politic roman 262

Reiss (Reissky) (secolul al XVIII-lea) - conte, student al consilierului montan Genkel la Freiberg 319

Richmann Georg Wilhelm (Richmann Georg Wilhelm, 1711-1753) - profesor de fizică la Academia de Științe din Sankt Petersburg 349

Robert (secolul XI) - fiul regelui francez Henric I și al Annei Yaroslavna 130

Rogvolod - Prinț de Polotsk, tatăl lui Rogneda 105

Rogneda (Gorislava) Rogvolodovna - fiica prințului Polotsk Rogvolod, soția Marelui Duce de Kiev Vladimir Svyatoslavich 105, 110, 111

Roman (secolul X) - fiul țarului bulgar Petru 98

Roman I al Lacaniei (r. 919-944) - împărat bizantin 89 Romodanovsky - prinț, fiul lui G. G. Romodanovsky 279

Romodanovsky Grigory Grigoryevich (ucis în 1682) - prinț 33, 279

Romodanovsky Mihail - Prințul 43

Romodanovsky Fedor Yurievich (d. 1717) - prinț, a condus ordinul Preobrazhensky 25, 45, 46

Rossokhin (Rassokhin) Larion Kalinnikovich (d. 1761) – traducător al Academiei de Științe din Sankt Petersburg 344, 406

Rostislav - Prințul Dunării 120

487

Biblioteca Runiverse

index de nume

Rumovsky Stepan Yakovlevich (1734-1812) - profesor de astronomie al Academiei de Științe din Sankt Petersburg 332, 399, 400, 403, 405

Rurik (Rurik) (d. 879) - strămoșul legendar al dinastiei Rurik 20, 47, 48, 51, 59, 68, 74, 80-84

Saxo Grammatik (c. 1140-1206) - cronicar danez 18, 52, 67, 75, 80

Saltykov Petr Mikhailovici - boier ("tată") 33

Saltykov Fedor Petrovici (ucis în 1682) - fiul boierului Pyotr Mikhailovici 32

Salchow Ulrich Christoph (1722-1787) - profesor de chimie la Academia de Științe din Sankt Petersburg 333, 390

Samoilovici Ivan (d. 1690) - Micul hatman rus 43

Sar - Roxolanin 79

Svegder - regele suedez 67

Sveneld (secolul IX) - guvernator al Rurikului, iar mai târziu al lui Svyatoslav și Yaropolk 91, 93, 102-104

Suetonius (Siietionius Franquillus, c. 75 - c. 160) – istoric roman 421

Swigell (secolul X) - comandantul militar al Marelui Duce de Kiev Svyatoslav Igorevich 99-101

Svyatopolk I Vladimirovici (c. 980-1019) - fiul cel mare al Marelui Duce de Kiev Vladimir Svyatoslavich 111, 122-128

Svyatoslav Vladimirovich (secolul XI) - fiul lui Vladimir Svyatoslavich 111, 122, 124, 125

Svyatoslav Igorevich (942-972) - Marele Duce al Kievului 48, 91, 93-SW

Svyatoslav Yaroslavich (1027-1076) - Marele Duce al Kievului 130

Semyon Alekseevich (1665-1669) - fiul țarului Alexei Mihailovici ("Simeon") 24

Seneca Lucius Annaeus (Seneca Lucius Annaeus, c. 4 î.Hr. - 65 d.Hr.) - filozof și scriitor roman 172, 182, 300, 420

Sigurd - confidentul prințului Vladimir Svyatoslavich 109, 110

Simeon (855-927) - rege al Bulgariei 88

Sineus (d. 864) - prinț legendar, fratele lui Rurik 82

Skialva - printesa finlandeza 67

Sloane Gans (1660 - 1753) - Doctor în Medicină (Anglia) din 1734 membru de onoare al Academiei de Științe din Sankt Petersburg 324

Smera Ivan - Polovtsian ("Ivan Smiram") 115

Smotrytsky Meletius (c. 1578-1633) - arhiepiscop Polotsk, filolog savant și persoană publică din sud-vestul Rusiei 12, 147, 148

Spin (secolul I) - Regele Finlandei 67

Retragerea (secolul XI) - Novgorod posadnik 126

Sol în Guy Julius (Solinus, secolul al III-lea) - scriitor roman antic 55

Soiiei (Sonilda) - Roxolan 79

Sofya Alekseevna (1657-1704) - fiica țarului Alexei Mihailovici, prințesă-conducător, sora lui Petru I 8, 9, 24, 29-30, 37-46, 275-279, 281, 282

Spartian Elius - istoric bizantin al Evului Mediu 79

Stanislav - Prinț de Smolensk, fiul Marelui Duce Vladimir Svyatoslavich 111, 122

Ștefan (secolul al X-lea) – fratele împăraților bizantini Roman și Constantin 89

Stefan (975-1038) - Regele Ungariei 123

488

Biblioteca Runiverse

index de nume

Strabon (63 î.Hr. - 23 d.Hr.) - geograf grec antic 51, 56, 77, 78, 80

Streshnev Tikhon Nikitich (1644-1719) - boier 25, 46

Strijkovsky (Stryikovsky) Matvey (secolul al XVI-lea) – istoric și poet polonez 20, 111, 147

Sturleson Snorre (1179-1241) - skald islandez 62, 67, 68, 72, 109

Sudislav - prinț, fiul Marelui Duce Vladimir Svyatoslavich 111, 122

Sulla (Silla) Lucius Cornelius (138-78 î.Hr.) - dictator și comandant roman 262

Sukharin (Sukhotin) Ivan (sfârșitul secolului al XVII-lea) - nobil 40

Scolastic (sec. VI) - Comandantul împăratului Iustinian 65

Scipio Emilian Africanus (african) Publius Cornelius cel Tânăr (185-129 î.Hr.) - general roman 176, 262

Targitai - numele legendar al regelui scit 69, 70

Tatishchev Vasily Nikitich (1686-1750) - istoric, geograf, om de stat 407

Tatyana Mikhailovna (1636-1706) - fiica țarului Mihail Fedorovich 24

Taubert Ivan Ivanovici (Johann

Kaspar, 1717-1771) - bibliotecar al Academiei de Științe din Sankt Petersburg, consilier al Biroului Academic

Tacitus Publius Cornelius (Tacitus Publius Cornelius, c. 58 - c. 117) - istoric roman 53, 78, 421

Teplov Grigory Nikolaevich (1717-1779) - botanist, adjunct

Academia de Științe din Petersburg, consilier al Biroului Academic

329, 343, 353, 389-393, 395, 398, 410

Tolstoi Ivan Andreevici (d. 1713) - administrator 30

Tolstoi Petr Andreevici (1645-1729) - administrator, mai târziu senator, diplomat, șef al Cancelariei Secrete 30, 31, 277, 278

Toret (sec. XI) - trimis de regele norvegian Olaf cel Sfânt 67

Thorolf (sec. XI) - slujitorul lui Olaf cel Sfânt 109

Totila (Badupla, d. 552) - rege ostrogot 65

Trediakovsky Vasily Kirillovich (1703-1769) - profesor de elocvență la Academia de Științe din Sankt Petersburg, poet și traducător 10, 148, 151, 391, 396

Troekurov Ivan Borisovich (secolul al XVII-lea) - prinț, boier, șef al ordinului Streltsy 45

Truvor (secolul IX) - prinț legendar, fratele lui Rurik 82

Truscott Ivan Fomich (Trouckott John, 1719-1786) - geograf, adjunct al Academiei de Științe din Sankt Petersburg 339, 409

Tümmig (Timmig) Ludwig Philipp (Thümmig Ludwig Philipp, 1690-1728) - fizician și filozof german 421

Tyapkin Ivan (sfârșitul secolului al XVII-lea) - nobil 40

Fedor (începutul secolului al XVII-lea) – un impostor 23

Fedor Alekseevich (1676-1682) - țar, fiul țarului Alexei Mihailovici 25-27, 30, 33-35, 276, 277

Fedor Nikitich Romanov, vezi Filaret

Fedorovich Georg Friedrich (Fedoro-wisch Georg Friedrich, a murit după 1786) - profesor de jurisprudență al Academiei de Științe din Sankt Petersburg 400, 438

489

Biblioteca Runiverse

index de nume

Feltpg (Feltep) Matthias (secolul al XVIII-lea) –Economul Academiei de Științe din Sankt Petersburg 381

Teodor (d. 1023) - Episcop de Rostov 119

Theodore Strathplat (secolul X) – nobil bizantin 88

Theodora (Fedora) Alekseevna, fiica țarului Alexei Mihailovici 24 de ani

Teodosie I cel Mare (Iravl. 379 - 395) - împărat roman 114

Teodosie al II-lea cel Tânăr (adevărat 408-450) - împărat roman de răsărit 114

Feodosia (Fedosya) Alekseevna - fiica țarului Alexei Mihailovici 24

Teofan (secolul X) - guvernator bizantin 88

Filaret (Fyodor Nikitich Romanov-Yuriev, 1555-1633) - Patriarhul Moscovei și al Întregii Rusii 23, 24

Philip Fedot Petrovici (1908–

1983) – lingvist sovietic, academician al Academiei de Științe a URSS 12

Filip I (1052-1108) - Regele Franței, fiul lui Henric I și al Annei Yaroslavna 130

Filip al II-lea (c. 380-336 î.Hr.) - rege al Macedoniei, tatăl lui Alexandru cel Mare al Macedoniei 19, 161

Foc (d. 1718) - arhimandrit, rectorul Mănăstirii Solovetsky 275

Firsov Mihail (sec. XVIII) - registrator al Academiei de Științe din Sankt Petersburg / 137

Fischer Johann Eberhard (1697-1771) - profesor de istorie și antichități al Academiei de Științe din Sankt Petersburg 407, 438

Florus Publius Linus (sfârșitul secolului I - începutul secolului al II-lea) - scriitor roman 421

Foka (X c.) - patrician bizantin ("Foka Patrikeib") 88

Phocas Nikephoros (adevărat 602-610) - împărat bizantin 96, 98 Fotie (sec. IX) - Patriarhul Constantinopolului 83

Freyesleben (Freyesleben, secolul XVIII) - un maestru german care a studiat cu M. V. Lomonosov la Freiberg 319

Friedrich (1720-1785) - landgrav de Hesse 320

Froston - Prinț al Finlandei 67, 161

Froton - Regele Danemarcei 75

Khanin Petr Isaevich (d. 1756) - Secretar al Biroului Academic 392

Khitrov (Khitrovo) Avraam Ivanovich (d. 1698) – nobil nebun, participant la campania Azov 43

Khlopov Kirill Osipovich (secolul al XV-lea) - nobil Duma 40

Khovansky Andrei Ivanovich (ucis în 1682) - fiul cel mare al boierului Ivan Andreevich Khovansky 37, 40, 283

Khovansky Ivan Andreevich (ucis în 1682) - boier, susținător al Prințesei Sofia 37-40, 283

Khovansky Ivan Ivanovich (secolul al XVII-lea) - fiul cel mai mic al boierului Ivan Andreevich Khovansky 39, 283

Khudyakov Vasily (secolul al XVIII-lea) - funcționar al Biroului Academic 384

Caesar Guy Julius (100-44 î.Hr.) - om de stat roman, comandant, scriitor 55, 78, 147, 161, 164, 300

Zeiger Johann Ernst (Zeiger Johann Ernst, 1720-1784) - profesor de mecanică al Academiei de Științe din Sankt Petersburg 395, 405, 407, 409

Cicero Mark Tullius (106-43 î.Hr.) - scriitor, orator roman,

490

Biblioteca Runiverse

index de nume

filozof, om de stat 165, 175, 177, 184, 195, 202, 420, 421

Tsykler (Tsikler) Ivan Eliseevich (ucis în 1697) – nobil nebun, participant la conspirația Streltsy 30

Cherkasov Ivan Antonovich (1692-1752) - secretar de cabinet al împărătesei Elisabeta No Rovny 389

Cherkassky / Alexei Mihailovici (1680-1742) - vicecancelar 331

Chirikov Alexey Ilyich (1703-1748) - căpitan-comandant, navigator, membru al primei și celei de-a doua expediții din Kamchatka 385, 391

Shaklovity Fedor Leontyevich (ucis în 1689) - funcționar al Dumei, sens giratoriu, susținător al Prințesei Sofia 42, 44, 45

Shein Alexey Semenovich (1662-1700) - comandant, participant la campania Azov 25, 46

Sheremetev Boris Petrovici (1652 - 1719) - feldmareșal,

asociat cu Petru I 25, 45, 282, 288

Shestakovsky Iosif Ivanovici (născut în 1721) – traducător, adjunct al Academiei de Științe din Sankt Petersburg 339

Schlozer August Ludwig (1735-1809) - profesor de istorie la Academia de Științe din Sankt Petersburg 399, 406, 407, 409

Georg Friedrich Schmidt (Schmidt Georg Friedrich, 1722-1775) – gravor al Camerelor de Artă ale Academiei de Științe din Sankt Petersburg 401

Shtelip Yakov Yakovlevich (Stiihlin Jacob, 1709-1785) - Profesor

elocvența și poezia Academiei de Științe din Sankt Petersburg, consilier al Biroului Academic 390, 392, 394, 396, 397, 403, 437

Strube de Pymont Friedrich Heinrich

Heinrich, 1704-1790) - profesor de jurisprudență al Academiei de Științe din Sankt Petersburg 349, 391, 393, 400

Shuvalov Ivan Ivanovici (1727-1797) - om de stat, camerlan, membru de onoare al Academiei de Științe din Sankt Petersburg

Schumacher Johann Daniel (Schumacher Johann Daniel, 1690-1761) - bibliotecar al Academiei de Științe din Sankt Petersburg, consilier al Biroului Academic

Schumacher Johann Jacob (d. 1767) - arhitect al Academiei de Științe din Sankt Petersburg 392

Euler Leopard (Euler Leonhard, 1707-1783) – profesor de fizică și matematică superioară al Academiei de Științe din Sankt Petersburg 331, 332, 333, 341, 344, 379, 389, 411

Aepinus Franz Ulrich Theodor (Aeri-nus Franz Ulrich Theodor, 1724-1802) –profesor de fizică la Academia de Științe din Sankt Petersburg 394, 395, 404, 405. 409, 438

Erasmus (Erasmus, Erasmus) Desiderius de Rotterdam (1467-1536) - scriitor umanist olandez 421

Iulius Caesar Gaius vezi Caesar Gaius Julius

Juncker Gottlob Friedrich Wilhelm (1703-1746) - profesor de politică, morală și elocvență al Academiei de Științe din Sankt Petersburg 318, 381

Justin Mark Justinian - istoric roman 420

Iustinian (Justinian) cel Mare

491

Biblioteca Runiverse

index de nume

(c. 483-565) - împărat roman de răsărit 54, 63, 64, 114, 115

Yusupov Boris Grigoryevich (1696 - 1759) - senator, președinte al colegilor Kommerz 384

Yazykov Ivan Maksimovici (ucis în 1682) - armurier boier 26, 30, 34

Yazykov Pavel Petrovici (secolul al XVII-lea) - nobil Duma al ordinului Streltsy 27

Yakov (sec. XVIII) - protopop Andre

Biserica de pe insula Vasilyevsky din Sankt Petersburg 139

Yakun (secolul XI) - șeful echipei Varangian 128

Yankov (secolul al XVIII-lea) – căpitan de flotă

139

Yaropolk Svyatoslavich (945-980) - Marele Duce al Kievului 48, 96 -

98, 102, 103-106, 110, 111, 122, 129 Iaroslav Vladimirovici cel Înțelept

(976-1054) - Marele Duce de Kiev 47-49, 82, 84, 111, 122, 124-130

492

Biblioteca Runiverse

CONȚINUT

Introducere 5

LUCRĂRI DESPRE ISTORIA RUSEI

Note asupra tezei lui G.-F. Miller „Originea numelui și a poporului rus”. Raport la Biroul Academiei de Științe la 16 septembrie 1749 SI EU

Note [despre manuscrisul Istoriei lui Voltaire a Imperiului Rus sub Petru cel Mare, 1757]..... .. 22

Descrierea revoltelor Streltsy și a domniei Prințesei Sofia 26

Istoria antică a Rusiei de la începutul poporului rus până la moartea Marelui Duce Iaroslav I, sau până în 1054, compusă de Mihail Lomonosov, consilier de stat, profesor de chimie și membru al Academiilor de Științe Imperiale și Regale Suedeze Sapkt-Petersburg. 47

Despre conservarea și reproducerea poporului
rus..... 130“

LUCRĂRI DE FILOLOGIE

Scrisoare despre regulile poeziei
ruse..... 146

Un scurt ghid de retorică în beneficiul vorbitorilor dulci 154
Însemnări privind propoziția la desinența la plural a
adjectivelor
.. 195

Din gramatica rusă 195

Despre starea actuală a păianjenilor verbali din
Rusia..... 197

Prefață despre beneficiile cărților bisericești în limba rusă.....
197

POEZIE ȘI PROZĂ ORATORICĂ

Oda binecuvântatei amintiri a împărătesei Anna Ioannovna pentru
victoria asupra turcilor și tătarilor și capturarea lui Khotyn în
1739... 204

Reflecție de dimineață asupra Majestății lui
Dumnezeu 212

Reflecție de seară asupra măreției lui Dumnezeu cu ocazia marilor
aurore
nordice.....
... 213

Oda din ziua urcării pe tronul rusesc al Majestății Sale Împărăteasa
Elisaveta Petrovna, 1747..... 215

Cuvânt de laudă către Majestatea Sa Împărăteasa Elisaveta Petrovna,
Autocratul Întregii Rusii, rostit la 26 noiembrie
1749.....
221

Scrisoare despre beneficiile
sticlei..... 234

Cuvânt de laudă către binecuvântată amintire a împăratului suveran
Petru cel Mare, rostit la 26 aprilie
1755 244

Imn la barbă 263

Zubpitsky 266

Petru cel Mare..... . 267

493

Biblioteca Runiverse

Conținut

Poezii compuse pe drumul spre Peterhof, când în 1761 m-am dus să cer
semnarea unui iirpviillleipp pentru Academie, fiind de multe ori mai
înainte pentru
aceeași..... 297

Întinericul

noptii
..... 297

Conversație cu

Anacreon..... 298

Oda solemnă Majestății Sale Imperiale, cea mai senină și puternică mare
împărăteasă suverană Ekaterina Alekseevna, autocrată a întregii
Rusii..... 303

Un cuvânt de recunoștință către maiestatea sa imperială pentru
consacrarea Academiei de Arte, rostit pe numele
ei..... 310

Către Sarskoye Selo Augusta 24 de zile
1764 315

Scrisorile

Schumacher I. D. 5 noiembrie 1740 318

Șuvalov I. I. 4 ianuarie
1753..... 322

Șuvalov I. I. 10 mai 1753..... 323

Șuvalov I. I. iunie-iulie
1754..... 325

Vorontsov, M. I., 30 decembrie
1759..... 326

G. N. Teplovu, 30 ianuarie
1761..... 329

Către Euler L. februarie
1765..... .. 332

M. V. Golovinoy, 2 martie
1765..... 334

DOCUMENTE

Notă despre necesitatea reformării Academiei de Științe. 1758–

1759	336
Proiect de Regulament al Academiei de Științe. 1764-1765	356
Depunerea către Oficiul Academiei de Științe cu privire la problema Buletinului științific din Sankt Petersburg privind afacerile oamenilor de știință. 1 mai 1758. .	372
Depunere către Cancelaria Academiei de Științe privind accelerarea lansării „Comentariilor” Academiei și publicarea tuturor disertațiilor în traducere rusă. 3 februarie 1761	373
Depunere la Cancelaria Academiei Păianjenului privind construcția de clădiri noi pentru instituțiile academice. 6 iunie 1757	375
0 scurtă istorie a comportamentului Cancelariei Academice în raționamentul oamenilor învățați și treburilor de la începutul acestui corp până în prezent. Nu mai târziu de 26 august 1764	377
Proiect de Regulament al Gimnaziului Academic. 24 martie - 27 mai 1758 413 Hotărârea Oficiului Academiei de Științe privind trecerea Universității și a Gimnaziului în jurisdicția unică a Lomonosovului. 19 ianuarie 1760...	435
Determinarea Oficiului Academiei de Științe privind reorganizarea Universității. 14 februarie 1760	437
Mărturie despre originea sa, dată în timpul interogatoriului în Biroul Sinodal din Moscova al Oficiului. 4 septembrie 1734	440
Cerere către Împărăteasa de demitere din serviciu. iulie 1762 441 Raport asupra lucrărilor științifice și literare finalizate și incomplete. Cel târziu la 19 ianuarie 1764	442
Note	449
Indicele nominal	« . .475

Biblioteca Runiverse

MIHAIL VASILIEVICI

LOMONOSOV

Lucrări alese

Volum. 2

Poveste. Filologie. Poezie

Aprobat pentru publicare de către Institut

istoria științelor naturale și tehnologiei Academiei de Științe a URSS

Editor editura Yu. A. Yudina Artist I. E. Saiko

Art Editor II. I. Vlasik Redactor tehnic O. M. Guskova Corectori E. N. Belousova, L. D. Izotova

IB nr. 35002

Dat în set 26/03/86 Semnat pentru tipărire 1/08/86 Format 60X90' /]c
Hârtie de imprimare Aß 1 Tipar obișnuit

Imprimați sus

Conv. cuptor l. 31. Usl. cr. ott. 32.2. Uch.-ed. l. 34. Tiraj 25.500
exemplare. Tip. zak. 2606 Pret 2 str. 70 k.

Ordinul Bannerului Roșu al Muncii, Editura Nauka 117864 GSP-7, Moscova
V-485 Profsoyuznaya st., 90

Tipografia a doua a editurii Nauka 121099, Moscova, G-99, PIubinsky
per., 6

Biblioteca Runiverse

La 275 de ani de la naștere

M. V. LOMONOSOV

sunt publicate următoarele cărți:

Pavlova G. E., Fedorov A. S. MIKHAIL VASILIEVICH LOMONOSOV (1711-1765)

Interesul pentru viața și opera fondatorului științei ruse nu a slăbit de mai bine de două secole. În carte, bazată pe material extins despre istoria științei secolului al XVIII-lea. este dată o biografie a lui Lomonosov. Se arată talentul său versatil ca om de știință, scriitor, poet, artist. Este evidențiat rolul în dezvoltarea științei ruse și mondiale, este urmărită influența ideilor sale asupra generațiilor ulterioare de oameni de știință autohtoni.

MONUMENTE DE PIANȘINI ȘI TEHNOLOGIE. ANUAR - 1985 Secțiunea principală a colecției este formată din articole despre dispozitive și instrumente legate de activitățile marelui om de știință rus MV Lomonosov și care caracterizează timpul său. Alte secțiuni sunt dedicate monumentelor de tehnologie, monumentelor picturale și scrise din secolele XVII-XVIII, locuri memoriale asociate activităților și vieții lui Lomonosov și a contemporanilor săi, probleme ale muzeelor științifice și tehnice.

Cărțile pot fi precomandate la magazinele Academkniga. Pentru a primi cărți prin poștă, vă rugăm să trimiteți comenzi la una dintre următoarele adrese:

117192 Moscova, Michurinsky Prospekt, 12, magazinul „Carte prin poștă”
al biroului central „Akademkniga”;

197345 Leningrad, Petrozavod-
str., 7, magazin "Carte prin posta" al biroului de Nord-Vest
carte";

252030 Kiev, str. Pirogova, 4, magazin „Carte prin poștă” al biroului
ucrainean „Akademkniga” sau cel mai apropiat magazin „Akademkniga”.

Biblioteca Runiverse